

New Testament

Boomu Language

Boomu - Bible - New Testament

MACU	3
MARIKA	60
LUKA	96
ZAN	157
TUURA WEMA	202
ROMUSIYO	259
1 KOR&NTESIYO	285
2 KOR&NTESIYO	309
GALASISIYO	325
EF&ZESIYO	334
FILIPESIYO	343
KOLOSESIYO	349
1 TESALONIKESIYO	355
2 TESALONIKESIYO	361
1 TIMOTE	364
2 TIMOTE	371
TITE	376
FILEMO	379
HEBURU	381
ZAKE	399
1 PIY&RE	405
2 PIY&RE	412
1 ZAN	416
2 ZAN	422
3 ZAN	423
ZUDE	424
YIMILO	426

Boomu - Bible - New Testament

MACU

MACU 1

¹Dε Yesu Kirisita ɓaa maadaan yele nε. Yesu Kirisita lo Davide temuu, a Davide mite lo Abarahamu temuu.

²A Abarahamu too Isaka; Isaka too Zakobe, a Zakobe too Zuda ma ho ɓaa ferasiyo.

³A Zuda too Faresi ma Zara. Bá ɓaa naa we yenu Tamare. Faresi too Esiramu, a Esiramu too Aramu.

⁴A Aramu too Aminadabe, Aminadabe too Naso, a Naso too Salima.

⁵Salima too Boze. ʼBaa naa we yenu Rahabe. Boze too Obede Ruti na. Obede too Yese.

⁶A Yese too lo pa'ama Davide. Davide too Salomuwan Uri ɓaa haan na.

⁷Salomuwan too Robuwamu, Robuwamu too Abiya, Abiya too Azafu,

⁸Azafu too Zozafati, Zozafati too Zoramu, Zoramu too Oziya,

⁹Oziya too Zowatamu, Zowatamu too Akaze, Akaze too Ezekiya,

¹⁰Ezekiya too Manase, Manase too Amo, Amo too Zoziyasi,

¹¹Zoziyasi too Yekoniya ma mii ferasiyo. Bun we heya ɓa Isira'eli ni inu a vera li Babiloni tun.

¹²Ba Isira'eli ni inu bene Yekoniya lii too Salatiyeli, Salatiyeli too Zorobabeli,

¹³Zorobabeli too Abihude, Abihude too Eliyakimu, Eliyakimu too Azore,

¹⁴Azore too Sadoki, Sadoki too Akimu, Akimu too Elihude,

¹⁵Elihude too Elazare, Elazare too Matan, Matan too Zakobe.

¹⁶Zakobe too Zuzefu nε wo Mari ɓaa baro. A ho Mari so wo Yesu nε voo ma lo isiro nε Deebenu wε'aa ɓaa naa.

¹⁷A fe Abarahamu wa tuwifuwa Davide, han a temuna uwe bebuwena. A se Davide wa fuwa ɓa Isira'eli ni inu a vera Babiloni, han ja a temuna uwe bebuwena. A ziin ɓa Isira'eli ni inu wa tuwifuwa lo Kirisita na, han ja a temuna uwe bebuwena.

¹⁸Dε biyo Yesu toora nε: ɓaa naa Mari we wo Zuzefu faanle. Saani a ɓa en we wa, mu wo a Mari su siyan li Ha'iri-Senu pa'aa.

¹⁹Zuzefu, lo faanle wo niterene. Lo bee enna mu se a haanni Mari ma ba nii, a lo we miniya a yaa mu fanmu ma sesemu.

²⁰Han yicema so wa, lo Nuso anze zeniya mite ma lo daraa, a baraa haan lo: «Davide zo Zuzefu, bee co zaan a see Mari a wera o han, bari lo zo ne lo aa te, siyan su li Ha'iri-Senu pa'aa.

²¹Lo aa te zobazo, a o ce lo yenu ma Yesu, bari a lobe aa isi mii nii ba be'uwe na.»

²²Bun wure wo yawe a biyo lo Nuso baraa ma mi jucan jufo puti:

²³«Hanzohuwara aa si siyan, a lo te zobazo ne ba ce yenu ma Emanuweli. Din yenu so ura a Deebenu mi ma wa.»

²⁴Biyowo Zuzefu siyan, lo tiyo lo anze wara ju, a lo so Mari a wora mi han.

²⁵Ba bee paariyo fuwa lo too mi nuyee zobazo ne Zuzefu co yenu ma Yesu.

MACU 2

¹A Betlehemu loo Yesu too, li Zude tuun. Mu wo lo pa'ama Herode wosonuu. Yesu tenu bene, bezunna lo ma li wolele a mana Yerusalemu.

²Ba diyora ba nii: «A weso ba Zuwifera pa'ama ne too were mi? Wa maa lo manawe a li huwa ma li wolele, a bun na wa mana aa buwani lo.»

³Biyowo lo pa'ama Herode ja han unpa so, a lo ha'iri piripara, lobe ma Yerusalemusiyo wure.

⁴Lo voo ba sara'awera punasiyo ma ba tuwa aranina a uwa we wa, a lo diyora ba ma he lo Kirisita yi tawe a te.

⁵A ba caan lo: «A Betlehemu loo li Zude tuun lo aa te, bari de biyo li Deebenu Nucan tuwa ho lo so bena ne:

⁶“Uwe Betlehemu ne mi li Zude tuun, o bee zu Zuda ni loberiya siin, a biyo Nuso aa le oo, ne we un nii ne a ba Isira'eli nii zanma didiro.”“

⁷Bun wo so lo pa'ama voo ba bezunna zora mi se sesemuu, a lo diyora ba ciriyo, ma li wa'ati ne ba maa li mume a li ce.

⁸Bun bene lo bo ba Betlehemu lo wan wa ma ho tannu ne ye: «Mi fen ve ciri lo hanyirezo be sese. Mi yi maa lo a mi aa bara mu han ni yawe a me muso ve buwani lo.»

⁹Biyowo ba ja lo pa'ama se vo, ba fenna. Dee, li mume ne ba we urasiyo li wolele hecaa ba waa tuwifuwa li zan lo hanyirezo enle.

¹⁰Biyowo ba maa li mume, ba siyan waa hare ma tete.

¹¹Ba zoo li zuun, a ba maa lo hanyirezo ma mii naa Mari. Ba bunasi a buwanina lo. Bun bene ba fuwa mi siyan, a ba bojan lo ma sannu ma wusuna ma mire

¹²Bun bene Deebenu bo ba daraa, a ba bee co aro luwa lo pa'ama Herode wa. Ba arona ma wan binu a vara mi tun.

¹³Ba bezunna fennu bene, lo Nuso anze zeniya mite ma Zuzefu daraa, a baraa haan lo: «Huwo see lo hanyirezo ma mii naa, a mi luwi ve li Misira tun, esi bin tuwifuwa o yi bana ja tannu, bari lo pa'ama Herode mi waa piri'a lo hanyirezo aa mii buwe.»

¹⁴Zuzefu huwa so lo hanyirezo ma mii naa tinaa a ba lufo va li Misira tun.

¹⁵Lo asiyo bin tuwifuwa Herode huruu. Bun wo yawe a li Deebenu jucan wara ne ye puti: «Un voo un yaro leena li Misira tuun.»

¹⁶Biyowo lo pa'ama Herode maa a ba bezunna e'aa mi, lo siin lo tuwi firi. A bun wa lo tuwo ni a ba ve buwe ba hanyira ne wure yu zeremaru a lii ma tuun Betlehemu loo ma ho do'uwa luwee. Lo yatiyo bun a heya ma li mumu minu wa'ati ne ba bezunna we zenina lo.

¹⁷Ma bun biyo li Deebenu jucan Zeremi we baraa putuu:

¹⁸«Ba ni ja wire tenu, ma wiya ma mayoyo Rama loo. Raseli mi waa we mi za nuhumu. Lo bee enna mu se a nuu de mi siin bari ba bee hini mana bin!»

¹⁹Herode humu bene, lo Nuso anze zeniya mite ma Zuzefu daraa li Misira tuun,

²⁰a lo baraa haan lo: «Huwo see lo hanyirezo ma mii naa a mii aro ve ba Isira'eli nii tun, bari ba ne ya mi lo hanyirezo mu'ennu aa lee huruu.»

²¹Zuzefu huwa so lo hanyirezo ma mii naa a ba arona mana ba Isira'eli ni tun.

²²Biyowo lo ja a a Arikilahusi zoo mii miyan Herode ciyoo a a li Zude tun pa'ama, bun zaanniya Zuzefu a lo va li Zude tun. Deebenu bo lo daraa, a bun wa lo u Galile tun,

²³a i asi lo'eere ne yenu Nazaretii. Bun wo ma bun yawe a biyo ba Deebenu jucanna waraa puti: «Ba wee ve lo ma Nazaretinuu.»

MACU 3

¹Din wa'ati so wo a lo Batizero Zan le mi li Zude henletuun aa buwee ho tansinnu han ba ni, a lo te lo:

²«Mi lobi mi be'uwe na a mi para biyo, bari ho waa pa'amayamu suraa.»

³Zan a le li Deebenu jucan Ezayi we wura be. Ho we lo: «Huwe ye a le ne buweri li henletuun tannu: Mi we'a lo Nuso wan, mi tereni lo wenza «

⁴A jumu'un vara baforo enna Zan wa, a lo wee ce mi hiya ma sunnu hecene. A hun'uwa ma so'aan soo wo lo dirobe.

⁵Yerusalemusiyo, li Zude tumsiyo wure ma ho Zuruden baa do'uwa luwesiyo wure ya wee le ve lo se.

⁶Ba ya wee ziin mi be'uwee a lo batize ba ho Zuruden baa.

⁷Biyowo lo maa a ma cururu mana a aa batiziya lo se, lo baraa haan fa: «Dihuwa ne! A wii bo mi ziya ma biyo mi da luwi vira li sinlee ne buba mu waa?

⁸Mi baaba a mi biru zeni lo mi lo'biyo ma suwaɓe.

⁹Mi ɓee co esi bun wa lo: “Waa maa a Abarhamu,” bari un bara mu han mi lo Deebenu daa lee za hanbe bubuwo ne yee aa han Abarhamu.”

¹⁰Li duwe ju'bo winu habo han vewa ciyan wa vo. Ma bun, vewe wo vewe ne ɓee he biru tete, dín uwan cunde ho daan.

¹¹Me aa batize mi ma juu yawe a mi lo'bi mi be'uwe na. Mu yi a hó ne buwee me bene, hó pa'a mi po me sansan. Un ɓee yuwa yu a buwe lo na'an lo ziyaā . Lobe aa batize mi ma li Ha'iri-Senu ma dan.

¹²Lo aarine mi lo nuu. Lo aari mi sun'uwe li huwee, lo zo o mi mi nanuu, a lo ci dan ne ɓee hi woo a zera mu sun'uwe.

¹³Bun wo Yesu lo li Galile tuñ a mana Zan se ho Zuruden baa wa yawe a ho batize lo.

¹⁴Zan ɓee ya we ta, a lo baraa haan Yesu: «A uwe ya tawe a batize me, a uwe banna mana me se han!”

¹⁵Yesu caan lo lo: «Te a mu we ma bun weere. Bari a ma bun sin waa tiira bun ne terena mu ju.» A Zan ta a batize lo.

¹⁶Biyowo Yesu batiziya vo, lo lo mu juu a le zan. Ho ciyo soo ho wáá heena, a lo maa li Deebenu Ha'iri liinu a obara ma'u fe'o a lii cu lo wa.

¹⁷A tannu ja pisaan ho wáá a lo: «Le a un Zosaannu, ne be sin na ma tete.»

MACU 4

¹Bun wá li Ha'iri du Yesu wáá varaa li henletuñ, a Sitani yi lo tanni.

²Yesu zoo sun wozoma buwiyaju ma tinale buwiyaju, bun wo so hinu huwa buwe lo.

³Lo tanniroo tutuwo mana lo se, a baraa haan lo: «O yi a Deebenu Zo dede, a o bara hanbe bubuwo ne ye yerema we buru.”

⁴A Yesu caan lo: «Mu tuwa lo buru midee ɓee vari lo nucoro, a wara wo wara ne le Deebenu juu, lo varila mite.”

⁵Li Sitani va lo zora ho lo'-senuu, a lo yoo bo lo si li Deebenu buwanirozun jusiñ,

⁶a lo baraa haan lo: «O yi a li Deebenu Zo dede, cun ote de, bari mu tuwa lo li aa ne tannu mi anzera na o bena, a fa can o mi nulee, yawe a o ziyo ɓee co he bibiyo woo na.”

⁷A Yesu baraa haan li: «Mu muso tuwa, lo o ɓee tanni lo Nuso o Deebenu.”

⁸Sitani ja tintiyan va lo yooro doboŋu ne hin ma tete wá, a lo zeniya ho dimija pa'amayamuna wure ma mi buwabuwamu ma lo.

⁹Li baraa haan Yesu: «Un ne mu bera ne ye wure aa, a o yi te a buusi han ni a buwani ni.»

¹⁰A Yesu baraa haan li: «Le bin un se, Sitani, bari mu tuwa: “O buwani li Nawasi mi Deebenu, a a libe midde o se han.”»

¹¹Bun wo so Sitani do Yesu si, anzera lo liyo lo se, a lii jiyanna lo ma'o.

¹²Biyowo Yesu ja Zan denu li asoŋ be, lo fenna va Galile tun.

¹³Lo lo Nazareti loo a vee asiyo Kaperinahumu loo. Ho lo so we enna ho Galile mu juɓo na Zabulo ma Nefitali ni tuŋ.

¹⁴Lo wo bun yawe a li Deebenu jucan Ezayi wara ne ye puti:

¹⁵«Zabulo ni tun, Nefitali ni tun, Ho wan ne bo mu zenupuu juɓo na, Li tun ne mi ho Zuruden baa wolele, ma han sira biyan tun Galile.

¹⁶Ba zanma ne asi han tibiyo da maa omu benu. Ba ne ya mi li humu tibiyo, omu jinni'aa ba wa.»

¹⁷A see bun ju wa, Yesu buwa mi hiya aa buwee han Deebenu wara aa han ba ni, a lo te lo: «Mi lofi mi be'uwe na bari ho wa pa'amayamu suraa.»

¹⁸Yesu we bo ho Galile mu juɓo na, lo da maa in ma fe: Simu ne ba voo ma Piyere ma mii fe Andere, a ba mi waa cun mi yuwana o mu juu, bari ba wo cizuura.

¹⁹Yesu baraa haan ba: «Mi be me na, a un aa we mi ma nizuura.»

²⁰Ho ciyo soo, ba winu do mi yuwana si a ba bo laa.

²¹Lo tintiyan va ma waa beza a lo ja maa erenasiyo niyu: Zebede yaro Zake, ma mii ereso Zan. Ba ma mii miyan Zebede we enna muwee aa luwo mi yuwana.

²²Yesu voo ba, a ho ciyo soo ba do li muwe ma mii miyan si, a ba i bo laa.

²³Yesu he'aa li Galile tun wuree a araniya ba ni ba Isira'eli ni Deebenu faralozuwiŋ, a buwiya li benu tansinnu, a wiya vanle si wo si ma juyaare wo juyaare ba zanma siŋ.

²⁴Lo yenu lo a fo li Siri tun wure, a ba susaa ba vanvanna ma ba juyaara ma han ha'ire'uwesiyu, ba ne dadahiyo mina ma ba loore a mana lo se a lo wiya ba wure.

²⁵Zanma benu we bo Yesu hiya na. Tuwan lo li Galile tuŋ, tuwan lo li tun ne ba ve ma han luwe bebuwe, tuwa lo Yerusalemu loo, li Zude tuŋ, ma li tun ne mi ho Zuruden ba bene.

MACU 5

¹Biyowo Yesu maa ba zanma benu, lo yuwa ho doboŋu wa a yoo asi a lo buwara tutuwo mana lo se.

- ²Lo we do mi ju si aa arani ba ma biyo ye:
- ³Bá ne zun lo mi ha'iri banbanna damuwan, bari ho wáá pa'amayamu a bá taa.
- ⁴Bá ne mi wa we damuwan, bari Deebenu aa de ba siyan.
- ⁵Bá ne wawi mu damuwan, bari li tun aa we ba taa.
- ⁶Bá ne ho tereyamu hinnu ma hinhiyan mi na damuwan, bari ba aa si.
- ⁷Bá ne zun ba ni tii damuwan, bari Deebenu aa ma'ari bá na.
- ⁸Bá ne siyan cuu mu damuwan, bari ba aa mi Deebenu.
- ⁹Bá ne hera wenu be sin na damuwan, bari ba aa ve ma Deebenu za.
- ¹⁰Bá ne ba ji'ori ho tereyamu bena damuwan, bari ho wáá pa'amayamu a ba taa.
- ¹¹Mi a ni ne damuwan, a ba yi tuwo mi, a ji'ori mi, a ba haa sabiya si wo si mi puna me bena.
- ¹²Mi zanwinni'a, a mi siyan we, bari mi cunnu aa we buwa ho waa. A bun sin ba jimuwinna li Deebenu jucanna ne enna mibe waa.
- ¹³A mibe a ho dimija zenu. A mu zenu uwan'uwanjan yi fufuu tan, mu yoyoo bana le ma we? Mu bee hini jiyani diyowoo fuwa a mu lee osi a ba ni yoo'a.
- ¹⁴A mibe a ho dimija omu. Lo ne too doboru wa bee se yi.
- ¹⁵Nuu woo bee siri fitene a buu'a oone diyo; a li buwa ma mi fennu feni ne li de omu han ba ni wure ne mi li zuun.
- ¹⁶A ma bun sin mibe omu tawe a dera yeeyee ba nucoza yira se, yawe a ba mi mi wema tetiya; a ba buwani mii Maa ne mi ho wáá.
- ¹⁷Mi bee co pe obara lo un mana a yaa Moyize tuwa ma li Deebenu jucanna araniroba. Un bee mana ma yaame; a un mana a tii ho tuwa wara ju.
- ¹⁸Ma tiyan, un bara mu han mi: «Ho waa ma li tun yi men ma be ne muu, to de'ere woo bee le ho tuwa wara puna, wurasin wesen de'ere woo bee le mu toorobe fuwa un yi arona mana.
- ¹⁹A bun na nuu wo nuu ne yi yaa ho tuwa diyo buwizo de'ere, wurasin lo yi arani ba ni a ba we mu sin, to ho naso aa we ba ni wure nibuwizo ho wáá pa'amayamu. A nuu ne yi fi ho tuwa na, wurasin lo arani ba ni a ba vesi ma ho, to ho naso aa we nibenu ho wáá pa'amayamu.
- ²⁰A bun na un bara mu han mi, lo mibe tereyamu yi bee suwanni ba tuwa aranina ma ba Fariziyenna taa, to mi bee mi zo ho wáá pa'amayamu.»
- ²¹Mi ja mu, lo mu we baraa haan ba nidan: “Bee co buwe nuu. Nu ne yi bo nuu, to ho naso vera lo irilo waa.”

22 Mɛ bara mu han mi, lo nuu wo nuu nɛ yi leena mi siin mii ereso na, to ho naso tawe a vera lo irilo waa. Nuun nɛ yi tuwora mii ereso lo lo a nuco'ure, to a mu Deebenu be irila aa iri ho naso. A nuun nɛ yi bara han mii ereso lo lo a ero, to mu yu a ho naso cun de ho iribi daan.

23 A bun na o yi vera o sanmube li sara'awele, a o yi liya lo mi ereso ha aa ma be deeso,

24 a o deri de o sanmube si li sara'awele wa bin, a o vɛ mii ereso wá a mi woro wɛ na ve, bun benɛ a o ma aro buwee a a lee o sanmube sara'a.

25 Baba a o fee nɛ a o ma o ze'uso fuwo ve ho wan wa, a mi bɛɛ in zoo irii, yawe a lo bɛɛ yi o de lo irilo nuu, a ho ca yira o nɛ li aso derana a ba de li asoõ.

26 Ma tiyan, un bara mu han o, lo o bɛɛ le bin fuwa o e yi sara vo denden.

27 Mi ja lo mu we baraa: «Bɛɛ co we dara'oroyamu».

28 Un bara mu han mi, lo nuu wo nuu nɛ yi diya nuu han na a lo yira lo laa, to ho naso deri wo dara'oroyamu ma ho hannuu so mi siin vo.

29 O nudoro yire yi de o be'uwee, a o co'uwe li le cun desi senale, bari mu suwani a o suraa ju'ere yaa, a po a o zo daan nɛ bɛɛ hi woo ma o suraa wure a han putuu.

30 O nudoro nuu yi nɛ a o te be'uwee, a o uwan li cun desi, bari mu suwani a o suraa ju'ere yaa, a po a o zo daan nɛ bɛɛ hi woo ma o suraa wure a han putuu.

31 Mu ja we bara lo nuu nɛ yi de mi han si, a lo nɛ yamu cara'arovanlo laa.

32 Uwa, mɛ bara han mi, lo nuu wo nuu nɛ do mi han si a mu sababu bɛɛ a dara'oroyamu, to hó naso de mi han ara'omuũ. A nuu nɛ yi muwan han nɛ dosi, to hó naso ja zo dara'oroyamu.

33 Mi ja we ja mu lo mu we baraa haan ba nidan: “Bɛɛ co yaa o julema nɛ o wo. O yi do o ju ma be nɛ a haan li Nawasi a o tii mu juu.”

34 Mɛ unte aa bara han mi, lo mi bɛɛ co baa woo. Mi bɛɛ co baa ho waa na, bari a bin a Deebenu bɛ-a'onu,

35 wurasin li tun na bari a bin a Deebenu ziya besile, wurasin a baa Yerusalemu lo na bari a ho a lo pa'ama benu lo.

36 Bɛɛ co baa o ju'o na, bari o bɛɛ foori wurasin aa biiri o jufuwenu de'ere yi.

37 A mi oo we oo, a mi hee we hee, be yi bo bun wa, to a lo se bun lo.

38 Mi ja mu lo mu we baraa: “Yire sãārala yire, jinbiru sãārala jinbiru.”

39 A mɛ, un bara han mi, lo mi bɛɛ co sin lo nucosome. Nuun yi caara o nudoro sabuwa yerema ho huwe a a dɛ laa.

40 Nuun yi miniya a wannu ma o a fe o bafozo, tere nɛ o bafobenu laa.

⁴¹Ho pa'a toose ni'ere yi wazibi o a o see sero a wera nu'o'onu cuwa sereju (2,000), a o we nu'o'onu cuwa serena (4,000).

⁴²Bee co suun nuu ne yi fara be aa. Nu yu lo o e mi ma be a o bee co pin laa.

⁴³Mi ja mu lo mu we baraa: "Waa o niban, a o nii o ze'uso."

⁴⁴Mu yi a me, un bara han mi, lo mi waa mi ze'usiyo, mi duba han ba ne da'a mi a mi fara han ba ne tuwarali mi a ji'orili mi,

⁴⁵ma bun to mi zeni a mi a waa Maa ne mi ho waa za. Li wee ne a li wosonu le han ba nuco'uwe ma ba nitetiya. A li wee ne a wuro sin han ba niterena ma ba ne bee terena mu.

⁴⁶Mu yi a ba ne wa mi midee mi wa, a webe bun jiyar han mi? Dee, ba wusurufara ja wee we bun sin.

⁴⁷Mu yi a mii erenasiyo midee mi tee na, bun a bebenu mi yu we le? Hare ba nibiyar wee we bun lo!

⁴⁸Mi ne a mi puti a obara biyo sin mii Maa ne mi ho waa putura.

MACU 6

¹Mi fe sobii, a mi bee co zeni mite ma mi tetemu ne mi see lee beesu ba nucoza yira se, a ba heenina mi be. Mi yi we mu ma bun, to mi bee yi cunnu wo mii Maa ne mi ho waa se.

²O yi we sanmu, bee co lee hee buwe mu a obara biyo sin ba nisin'eciyan wee wera mu ba Zuwifera faralozuwiiin ma han bofuwee. Ba we bun yawe a ba ni de ba wa. Ma tiyan, un bara mu han mi, lo ba winnu yu mi cunnu vo.

³O yi we sanmu, bee co ne a o numa nu zuun biyo o nudoro nu we.

⁴We mu ma sesemu, to mii Maa ne yira mi mu sesebe aa ne ho cunnu so aa.

⁵Mi yi fara, a mi bee co ziin a obara ba nisin'eciyan. Ba wa a huwo ziin a farala ba Isira'eli ni Deebenu faralozuwiiin, ma han peperee, yawe a ba ni mi ba. Ma tiyan, un bara mu han mi, ba deri yu mi cunnu vo.

⁶O yi fara, zo o zuun. Nin o zun'aan, a o fara mii Maa ne mi din sese'enle so na, a to mii Maa ne yira wee mi mu sesebe, aa ne ho cunnu so aa.

⁷Biyowo mi yi fara, mi bee co ninni wara toboo ne ju mana na a obara ba lanapinna. Ba ce'o lo a han wara niininu aa ne a Deebenu can ba faralo.

⁸Mi bee co lewe ma ba, bari mii Maa zun biyo mi miniya na, hare a mi bee in faraa mu la.

⁹De biyo mibe tawe a wee farala ne: "Waa Maa ne mi ho waa, a o yenu de wa,

¹⁰a o pa'amayamu buwee, a o sa'o we li tuun a obara ho waa,

- 11 zere, han wa ma wa wo ma wo dirobe,
- 12 we sabere han wa wa be'uwe ne wo bena, a obara biyo sin wabe ja wee we sabere aa hanna bá ne ba'aa waa.
- 13 Bɛɛ co ne a wa te tannilobee, fe wa lo Híyó na, [bari li benu ma ho pa'a ma ho see a uwe taa wo ma wo tuwite.] Amina.”
- 14 Mi yi we sabere han ba nucoza, ba óómū ne ba wo ma mi bena, to mii Maa ne mi ho waa muso we sabere han mi.
- 15 A mi yi pan a we sabere han ba nucoza, to mii Maa muso bɛɛ we sabere han mi.
- 16 Mi yi zo suun, a mi bɛɛ co unmunni mi wɛɛ, a obara biyo sin ba nisin'eciyan wee mamina mi wɛɛ aa zenina ma ba ni lo mi mi suun. Ma tiyan, un bara mu han mi, lo ba winu yu mi cunnu vo.
- 17 O yi zo suun, a o buwa ji ne pinpiyan sin o ju'o na, a sɛɛ o waa,
- 18 a nuu woo bɛɛ co zuun a o mi suun, fuwa lo Maa midee ne mi ho sese'enle. Ma bun to mii Maa ne yira mi mu sesebe wure na aa ne ho cunu so aa.
- 19 Mi bɛɛ co uwiri nafoni fe li tun wa he. Soobuwa ma sinnu ce han nafoni so, ba aanna bá coco mi zuwin a zoo ju han.
- 20 Mi uwiri mi nafoni fe ho waa, he ba sobuwa ma ho sinnu bɛɛ ce han woo, he ba aanna bɛɛ coco han zuwin a zoo ju be.
- 21 Bari o naforo yi mi feni ne, to a bin o siin ja mi.
- 22 A han yira a han suraa fitene. Han yira yi se to o suraa wure mi ómū.
- 23 A o yira yi bɛɛ se, to o suraa wure mi tibiyoo, a mu yi wo a ho omu ne ya mi oo yi bana a tibiyo, to o tibiru buwa tuwi anniya.
- 24 Nuu woo bɛɛ da se han junasiyo niyu. Lo yi bɛɛ jiina lo ni'ere a lo wa lo le á, to lo cɛɛ mite ni'ere na, a lo de zuwa le á na. Mu bɛɛ we yi a mi paari se han Deebenu ma ho naforo.
- 25 A bun na un bara mu han mi: “Mi bɛɛ co yaa mi ha'ire mi mu'enle bena, a haan biyo mi di wurasin mi ju jinwa; mi bɛɛ co yaa mi ha'ire mi suraa bena, a haan pɛɛru. Mi mu'enle bɛɛ suwani dirobe, a mi suraa bɛɛ suwani canma le?”
- 26 Mi dɛɛ ho waa jubuweza, ba bɛɛ zin, ba bɛɛ cii, ba bɛɛ fe diyowo mi nɛɛn, hare ma bun mii Maa ne mi ho waa wee vari ba. Mibe bɛɛ suwani bá tuwi anniya le?
- 27 A wi mi mibe siin, ma mi yidema taan, daa be nu'o'onu cuwe mi sii wá?
- 28 A webena mi yaa mi ha'ire han canma bena? Mi dɛɛ biyo han muwensen jii wee danna. Mu bɛɛ se toonu, mu ja bɛɛ wenneni;
- 29 hare ma bun, un bara mu han mi lo Salomuwan ma mi buwabuwamu wure bɛɛ we zan se yu mu de'ere na.

³⁰Deebenu yi wee ziinni han muwensen jii ne mi zere ma bun sin, a hiro to mu o daan, a webena li bee ziinni mibe aa poo bun, ni ne lana zu?

³¹A bun na mi bee co yaa mi ha'ire a bara: «A webe wa di? A webe wa ju? A webe wa zin?»

³²Bun bera so a ba lanapinna wee piri'a bun. Mibe Maa ne mi ho waa zun lo mibe miniya bun bera so na.

³³Mi fi Deebenu pa'amayamu ma li tereyamu ve, a biyo a wure ne miyan aa wera mi uwanna.

³⁴A bun na mi bee co yaa mi ha'ire ho hiro bena, bari ho hiro aa ziin ma mi yere be. Wo ma wo ma mi un'o.

MACU 7

¹Mi bee co iri nuu, a ba ca irila mi,

²bari a ho iri ne sin mi yi irila, a ho ba irila mi. A li maazinrosinu ne sin mi mazinna a din mazinna mi.

³A webena o mi jemenu mii ereso yiree, a o bee pe li zuwe ne mi uwe yiree be?

⁴Wurasin, a ma mu ye o da barala han mii ereso: «Ne a un lee li jemenu ne mi o yiree», a zuwe enne na mi uwe taa?

⁵Nucofiya'uu, maa lee li zuwe ne mi uwe yiree ve te, bun bene to o maa mi biyo o leera li jemenu mii ereso yiree. .

⁶Mi bee co ne biyo Deebenu te ba boore na, mi yi co o mi loluwa si ba siya waa, farasi a ba yo'a han a yerema i we'a mi.

⁷Mi fara to ba han mi, mi piri'a to mi yi, mi buwabuwa, a to ba hee han mi.

⁸Bari nuu wo nuu ne yi fara to ba han ho, a nuu ne yi piri'a to ho wee yi, a ba hee han nuu ne yi buwabuwa.

⁹A wi naso mibe sin aa te a ne bibiyo mi zo na, a ho yi faraa buru laa?

¹⁰Wurasin lo yi fara cizo laa, lo ii zin tunyuwo lo nuu lo cizo ciyoo, ho a wii?

¹¹Mibe ne a nucosuma yi zun betetiya ne mi za na, a webena mii Maa ne mi ho waa bee ne betetiya ba ne fara mu laa na?

¹²Biyo wure mi miniya a ba nucoza we han mi, mibe muso we bun han ba, bari a bun a ho tuwa ma li Deebenu jucanna wara.

¹³Mi zo ma ho zun'an ne suweree mu, bari ho zun'an ne hasaa mu, ho a ho wan ne porolo mu, a ne tununi ba ni, a ba ne zo ma ho a niciyo.

¹⁴A ho zun'anzo buwizo, a ho wan ne suweree mu. A ho vera ba ni ho sii enle. Ba ne be ho bee boni.

¹⁵Mi urasi mite li Deebenu jucanna uwe na. Ba we mite a obara para aa buwera mi se, a ba siyaan, ba a ce'unwanna.

¹⁶Mi zuun ba ma mi biyo. Nuw wee haa jinnu hinbuwi wa le, wurasin nuw wee faa co'onu tooo wa le?

¹⁷Vewe tete pee wee he bitetiya, a vewe'oo pee wee he bi'uwe.

¹⁸Vewe tete bee he bi'uwe yi, a vewe'oo na bee he bitetiya yi.

¹⁹Vewe wo vewe ne yi bee he bitetiya aa faan de ho daan.

²⁰A ba biyo mi zuunna ba.

²¹Ba ne wure te lo Nuso, Nuso, bee a ba wure zo ho waa pa'amayamu. A ba ne yi we waa Maa ne mi ho waa sa'o, a ba a be zo mu.

²²Nicururu aa bara han ni din wozome soo: «Nuso, Nuso, wa bee caan Deebenu ju o yenu na le? Wa bee na han ha'ire uwe ma o yenu le? A bee a ma uwe yenu wa wora mu aba'obera cururu le?»

²³Bun wo so un woro han ba papara'a: «Un bee zuunna mi diya, mi suwa ve un ju na, omuwera.»

²⁴A bun na nuw ne yi na han wara ne un waraa ye, a lo vesi ma han, lowe ma banuu ha'iriso ne too mi zun boo wa.

²⁵Ho wuro san, mu juna mana, pinpiyan ho uwiyo li wa. Li zun bee to woo bari li hiya fasi boo wa.

²⁶A nuw ne yi bee ni han wara ne un woro, a lo bee mi fi han, ho naso lewe ma banuu ne ha'iri mana, ne too mi zun henle wa.

²⁷Ho wuro san, mu juna mana, pinpiyan ho uwiyo li wa. Li zun so to, a li yara wurewure.

²⁸Biyowo Yesu wura vo, a ba zanma hanmana, bari lo aranirobe

²⁹pa'anna, a mu bee ziinna a obara ba tuwa aranina taa be sin.

MACU 8

¹Biyowo Yesu liyo ho doboru wa, zanma benu we aa bo la.

²Nuw ne buwevanu enna na ve mana a aa cusiyu Yesu waa, a yuwa lo lo: «Naso, o yi ta o cii ni yi.»

³Yesu da mi nu a duunna la, a baraa haan lo: «Un ta biyo, ci.» Ho ciyo soo lo buwevanu do lo si a lo cuu.

⁴Bun wo so Yesu baraa haan lo: «Fi o te na, a o bee woro mu han nuw woo. Fen ve zeni ote ma lo sara'awe, a li sara'a ne Moyize paa ba ni ciinu bena a o lee din yawe a bun we serayamu ba se, lo o waa.»

⁵Biyowo Yesu aa zo Kaperinahumu, hinfira uwi juso ni'ere mana lo se, a yuwa lo ma biyo ye:

⁶«Nuso, un tose ve dumasi un zuun. Lo a uru'a, a lo mi waa se hare ma tete.»

⁷A Yesu baraa haan lo: «Un ve bin, a un vee wee lo.»

⁸Ba hinfira uwi juso caan Yesu: «Nuso, me bee yuwa yu a o zo un zuun. Wuro demu de'ere, to un toose aa we,

⁹bari me punasiyo mi. Hinfira ja mi me unte nu wa. Un yi lo lo ni'ere ve he sin ye, to ho ve bin, a un ja yi lo lo le'a buwee, to ho buba. A un yi lo un tose, we biyo sin ye, to ho we bun.

¹⁰Biyowo Yesu ja han wara so, lo hanmana. Lo baraa haan ba ne buwa lo: «Ma tiyan, un bara mu han mi, un bee in maa lana ne buwa ma biyo sin, hare ba Isira'eli ni se.»

¹¹Un bara mu han mi, lo nicururu le li wolele ma li wotele a a esi aa di ma Abarhamu ma Isaka ma Zakobe ho waa pa'amayamu.

¹²A ho waa pa'amayamu za aa cun desi han tibiyo ho iin, bini ne wiya ma jinbiyo cenu aa en.

¹³Bun wa Yesu baraa haan ba hinfira uwi juso: «Fen, a mu we han o a heya ma o lana.» A din wa'ati soo lo toose waa.

¹⁴Bun wo so Yesu anniya va Piyere zuun. Lo zo yu a wewiya mi Piyere ba hiyo hannu na, a ho dumasi.

¹⁵Lo duunna lo nu na, a ho wewiya lo, a ho huwa sa be haan ba.

¹⁶Li tun hinrowo, ba va nicururu ne ha'ire'uwe ya mii a mana lo se. Lo ja han ha'ire'uwe ma mi putannu, a lo wiya ba vanvanna wure.

¹⁷Yesu wo bun yawe a li Deebenu jucan Ezayi wara ne ye puti: «Lo so wa juyaare, a lo zan ma wa vanle be.»

¹⁸Biyowo Yesu maa a ba ni aa tuu miyan, lo lo ba ne a mi le ho baa bene.

¹⁹Ba Zuwifera tuwa araniro ni'ere tutuwo mana Yesu se a baraa haan lo: «Nuso, un buwa o vera feni wo feni ne o yi ve.»

²⁰A Yesu caan lo: «Ba hanboore enna mi, ho waa jubuweza sen'uan mi, a lo Nucoro Zo bee yu feni woo ne de mi ju.»

²¹Banuu ni'ere lo ba buwara siin a baraa haan lo: «Nuso, ne a un vee huun waa maa ve.»

²²A Yesu baraa haan lo: «Be me na a o de ba nuhura si a ba huun we.»

²³Yesu zoo li muwee, a lo ma mi buwara bo we na.

²⁴Pinpinbenu huwa uwi ho mu wa, a mu ju yaboobe we mi waa zo li muwee, fuwa li deeri yuwa na ma mu juu. Mu wo a Yesu to dunma.

²⁵Ba buwara tutuwo mana lo se aa sinniya lo a ɓa baraa haan lo: «Nuso, jiiyan wa, a wa tuni ye!»

²⁶Bun wo so lo baraa haan ɓa: «Nucoza ne lana zu; a webena mi zanna?» A bun wa lo huwa, a lo za ho pinpiyan ma ho mu juu wa, a mu zan a wotee.

²⁷Ba zaanna hare ma tete, a ɓa baraa haan we: «Le ye a wi a ho pinpiyan ma mu juu we tuwi fi wara na?»

²⁸Biyowo Yesu le ciyo ho mu bene, ɓa Gadarasiyo tuun, bara niju ne ha'iri'oo mii lo ɓa nihuunle aa san lo waa. Ba wo jii hare ma tete, a nuu woo bee we he mi siin a le ma bin.

²⁹Ba buweriyo: «A webe mi wa ma uwe ne a li Deebenu Zo pafeni? A o mana a aa de buwebuweduwe wa a li wo bee in yu le?»

³⁰Mu taraa a siya ne boni mi waa di bin a eena ɓaa.

³¹Han ha'ire'uwe yuwa Yesu, a han lo: «O yi ja wa, a o de wa wan si a wa vee zo babe siya ne ye.»

³²A Yesu baraa haan ɓa: «Mi fen.» Han ha'ire'uwe lo ɓa bara niju a vee zo ɓa siyaa, a ba hara ho doɓoju wa a ciciyo lii zoo ho muun, a ɓa wure huruu.

³³Ba siya-didira zaanna, a ɓa huwa lubo zo ho loo, a zoo waraa han unpa so ma biyowo ɓa bara niju ne li ha'iri'oo enna na a haan ho losiyo.

³⁴A bun wa ho losiyo lo a le san Yesu waa. Ba mile ma lo, a ɓa yuwa lo a lo han mi ma mi tun.

MACU 9

¹Yesu zo muwe a bana annasira ho muun, a vara mi lo.

²Ni susaa uru'a ma mi zanle a mana lo se. Biyowo Yesu maa ɓa nii so lana, lo baraa haan lo uru'a: «Hen i o siin, un yaro o be'uwe dosi haan o.»

³A bun wa ɓa Fariziyenna tuwa aranina tuwan wuraa mi siyaan: «Lobe banuu ne ye mi waa tuwo Deebenu.»

⁴Yesu Ha'iri zuunna biyo mi ɓa yi, a lo baraa haan ɓa: «A webena mube leerobe ne ye sin mi mi yi?»

⁵A bara han lobe uru'a ne ye lo lo be'uwe dosi haan lo; wurasin a bara lo lo huwo vesi, a mu yee wawi po mu?

⁶Un mi mu se a mi zuun lo pa'a mi lo Nucoro Zo se li tun wa a desi ɓa ni be'uwe.» A bun wa lo baraa haan lo uru'a: «Uru'a, huwo see o zanle a o ve o zuun.»

⁷Lo banuu deri huwa va mi zuun.

⁸Biyowo ɓa zanma maa bun a ɓa zanna hare ma tete; ɓa buwaniya Deebenu biyo li na ho pa'a ne ye sin ɓa nucoza na.

- ⁹Yesu lo bin a ve ma waa, lo anninu wa, lo da maa banuu ni'ere ne yenu Macu a ho asi ba wusuru fera enle. Lo baraa haan ho: «Huwo be me na.» A Macu huwa buwa lo.
- ¹⁰Biyowo Yesu asi Macu zuun aa di, wusurufere cururu ma be'uwewera cururu ja we asi mu dirobe wa ma lo ma mi buwara.
- ¹¹Ba Fariziyenna ta mi bun, a ba baraa haan lo buwara: «A webena mii Naso mi waa di ma ba wusurufere ma ba be'uwewera?»
- ¹²Wo ne Yesu ja bun lo baraa haan ba: «Bee a ba ne cohe mu ma'o mi tiinso na mu; a ba vanvanna.
- ¹³Mi feen ve piri'a mu torobe wara ne ye ura na: “Ma'azunle be sin na a po sara'ara lenu.” Un bee mana a ve ba niterena fuwa a ba be'uwewera.”
- ¹⁴Zan Batisi buwara mana Yesu se a aa diyora lo: «A webena wabe ma ba Fariziyenna wee zo suun a uwe buwara bee zo suun?»
- ¹⁵A Yesu caan ba: «Lo hanfibaroo buwana daa en fitinee biyowo lo hanfibaroo mi ba se le? Hee, wa'ati buwee a mu we wazibi a lo hanfibaroo fen, a to ba maa zo suun bun wo so.
- ¹⁶Nuu wo bee pupu bafoden ma anrodiyo fiinnu. Bun yi wo to li anrodiyo fiinnu aa wee ho bafoden, a bun weeroobe aa we buwaa po mu beyaa.
- ¹⁷A nuu wo bee o diven fiyan sumaniya daan. Bun yi wo to ho divenfiyan aa ninni han sumaniya, a to ho divenfiyan ma han sumaniya wure be to. A divenfiyan ba wee o sumaniya fiyaan aa besira han.”
- ¹⁸Biyowo Yesu we mi waa woro ma ba zanma, mi uwi juso ni'ere aa cusi mi na'opule wa lo waa a baraa haan lo: «Un hanmizo huru, mu bee iin menna. Buwe aa be o nu lo wa, a lo endee.”
- ¹⁹Yesu ma mi buwara huwa bo la.
- ²⁰Hannuu ni'ere enna bin ne cannu erobe vanna ennana tuwi zerema buweju. Ho lo mana ba zanma siin ma bene, aa dunna Yesu baforo jufo na.
- ²¹Ho we mi wa bara mi siyaan: “Un yi duunna lo baforo middee soo na, to un we.”
- ²²Yesu yeremaa i diya maa lo, a lo baraa haan lo: «Un hanmizo, yi sinhebuwe, o lana isiyo o.» Ho ciyo soo lo hannuu waa.
- ²³Biyowo Yesu ciyo ba Zuwifera juso ni'ere zun, a lo maa ba popihuwinna ma ba zanma ne mi waa taa wuna,
- ²⁴Lo baraa haan ba ni: «Mi buwee aa le ho iin, lo hanyirezo bee huruu a lo dunma.» A ba ni huwa zin lo.
- ²⁵Biyowo lo lora ba zanma wure ho iin vo, lo zoo li zuun, a zo fu lo hanzunzo nu na, a ho huwa.
- ²⁶Han unpa so fo li tun wure.

- ²⁷Yesu lo bin, a biyowo lo mi fennuu maniya niju le bo lo hiya na a ba buweri: «Davide zo, ma'ari waa.»
- ²⁸Biyowo Yesu ciyo li zun ne lo ve na, ba maniya mana lo se a aa wuraa ma lo, a Yesu diyora ba: «Mi lara a un da bun we le?» A ba maniya lo oo Nuso.
- ²⁹Bun wo so Yesu bo mi nule ba yira wa a lo lo: «A mu we a heya ma mi lana.»
- ³⁰A bun wa ba yira heena. A Yesu heniya haan ba: «Mi fe sobi, a nuu wo bee ni mu.»
- ³¹Ba lelee yee, a ba le to Yesu be wa aa buwiya fo li tun wure.
- ³²Biyowo ba mi fennuu, ba vee mana Yesu se ma banuu ne bee woro yi, bari ha'iri'oo enna loo.
- ³³Li ha'iri na lena loo, a lo bobo wura. Ba zanma hamana a ba te lo: «Biyo sin ye ju'an bee in wo ba Isira'eli siin a wa maa diyaa.»
- ³⁴Ba Fariziyenna ba lo: «A han ha'ire'uwe juso pa'aa Yesu mi waa janna han ha'ire'uwe.»
- ³⁵Yesu he'aa han luwe beriya ma han luweza buwiza wuree a araniya ba ni ba Zuwifera Deebenu faralozuwiiin, a buwiya li benu tansinnu, a wiya vanle sii wo sii ma nuyaare wo nuyaare.
- ³⁶Biyowo Yesu maa ba zanma, ba ma'ari fu laa, bari mu wo a ba saa, a sinhebuwe wure vo, a obara para ne didiro mana na.
- ³⁷A bun wa lo baraa haan mi buwara: «Mu cirobe buwaa, a ba tosera bee boni.
- ³⁸Mi yere fara lo muwanso na a lo lee tobuwara mi muwan na.»

MACU 10

- ¹Yesu vo mi tuura nibuweju, a lo naa pa'a ba, a ba na han ha'ire'uwe, a wee han vanle wure ma nuyaare wo nuyaare.
- ²De ba tuura nibuweju yele ne: miyee Simu ne ba wee ve ma Piyere ma mii ereso Andere; Zebede yaro Zake ma mii ereso Zan;
- ³Filipe ma Batelemi; Toma ma Macu, lo wusurufe; Alife yaro Zake ma Tade;
- ⁴li Kana tun nuu Simu ma Zuda Isikariyoti, ho ne do Yesu nuu.
- ⁵A ba a ba nibuweju ne Yesu tuwo, biyowo lo na mu aranrobe ne ye ba vo: “Mi bee co ve han sibiyanisyo se; a mi na yi co zo ba Samarisiyo lo woo;
- ⁶a mi tere ba Isira'eli ni zunsyo ne a obara para ne tunniya mu na.
- ⁷Mi wee fen, a mi buwee ho tansinnu ma wan, a bara lo ho waa pa'amayamu sura.
- ⁸Mi wee ba vanvanna, mi veeri ba nuhuwora, mi ne a ba buweriya ci, mi na han ha'ire'uwe lee ba nii. Mi yu buwe'ee, mibe muso han buwe'ee.

- ⁹Mi yi co o sannu, wari ma wari hannuwan mi heceenaā.
- ¹⁰Mi yi co pin apa mi wanveenu bena, mi be co se canma beju, ma na'an ma buwinzo, bari lo tose tawe ma mi judiyo.
- ¹¹Lo wo lo ne mi yi zo; ho a lozo loo, ho a lóbenu loo, a mi diyo dee ta a wii te a laari mi ho ló soo? Hó yi yu, a mi esi hó naso zuun tuwifuwa mi fenrowo yi ciyo.
- ¹²Mi yi zoo zun ne, a mi tee li zunso siyo na.
- ¹³Li zun so siyo yi ta mi bena, a mi hera lii ba wa. Ba yi bee ta mi bena, a mi hera aro lii mi yere wá.
- ¹⁴Ba yi suwan mi ma laale, a pan mi wara jinu na zun wo zun nee wurasin lóbenu wo lóbenu nee, a mi le dín zun soo wurasin ho ló soo, a mi puwa mi ziya un'unnu osi ba bena.
- ¹⁵Ma tiyan, un bara mu han mi, lo ho iri zeze, Sodome ma Gomore yaame we zurazo ho ló so taa na.
- ¹⁶Dee, un tuu mi a obara peza ba ce'uwanna siin. Mi we ni ne heena a obara huwa, a mi we wawi a obara ma'ura.
- ¹⁷Mi urasin mite sese ba nucoza na, bari ba ve mi vera han iriyoo. Ba buwan mi ma pe'e ba Zuwifera Deebenu faralo zuwin.
- ¹⁸Ba ve mi vera ba wafaranamana ma ba pa'amana wee me bena, a mi we un sereyamu babe ma han sira biyan yiree.
- ¹⁹Biyowo ba yi fu miyan a vara irile, a mi yi co de mi yi biyo mi wuro bena ma ho co'o ne mi worola mu bena. Biyo mi wuro aa hanna mi li wa'atii.
- ²⁰Mu bee a mibe mite aa woro mu, a mii Maa ha'iri aa woro mi siyaan.
- ²¹Nuu baa ereso aa de lo nuu a ba buwe. A bun ba maana ja wera mi za. Ba za aa huwo mii ni bena, a yere buwe ba.
- ²²Ba ni wure aa nii mi me yenu bena. A le yi namico tuwifuwa mu veni, to ho naso aa isi.
- ²³Ba yi ni'ori mi lo de'eree a mi luwi ve diyo binuu. Ma tiyan, un bara mu han mi mi bee bere'a li Isira'eli tun luwe aa ve a lo Nucoro Zo bee mana.
- ²⁴Lo buwaro bee buwa po mi araniro, a lo wobenu bee buwa po mii naso.
- ²⁵Lo buwaro daan, bun a lo ziin a obara mi araniro, a lo wobenu daan, a ho ja ziin a obara mii naso. Ba yi vo li zunso ma Belizebuli yu, a webe ba hin wara na li zunsiyo bena?
- ²⁶Mi yi co zan ba nucoza, bari be wo be ne sa aa le wa, a sesebe diyo wo mana ne bee aa zuun.

²⁷Biyo yi baraa han tibiyo, mi wuro bun ho wosonuu yeyeree, a biyo yi unwin'unwinniya haan mi, mi buwe bun han hancora wa.

²⁸Mi ɓɛɛ co zaan ba ne da han suraa buwe, a ɓa ɓɛɛ da li mɛnɛ'en be. Mi tere zaan ho ne da mi mɛnɛ'enle ma mi suraa aa de yaharama daan.

²⁹Buwereza biya ju ɓɛɛ wee ye mibiyo bebuwe le? Hare ma bun lo yo'ere ye ɓɛɛ te tuun lo Maa buwaa.

³⁰Mu yi a mibe, mibe ju fuwe wure muwan.

³¹Bun we mi ɓɛɛ co zan. Mibe suwanni buwereza ne boni.

³²Nuu ne yi ta un bena ɓa nucoza waa, to me muso aa bara waa Maa ne mi ho waa wa, lo un ta lo naso bena.

³³A nuu ne yi pan na ɓa nucoza yiree, to me muso pin ho naso waa Maa ne mi ho waa yiree.

³⁴Mi yi co pe lo un mana a de hera li tuun. Un ɓɛɛ mana ma hera fuwa fuwo.

³⁵Un mana a yaa zo ma mii miyan we na, a yaa zohanzunu ma mii naa we na, a yaa yarohan ma mi hiyohannuu we na.

³⁶A mii zunsiyo mite aa we o ze'usiyo.

³⁷Nuu ne yi wa mii miyan wurasin mii naa a po me, ho ɓɛɛ yuwa yu a we me nuu. A nuu ne yi wa mi yaro wurasin mi haminu a po me, ho ja ɓɛɛ yuwa yu a we me nuu.

³⁸Nuu ne yi ɓɛɛ se mi buwarobunu a bera me hiya na, ho ɓɛɛ tawe a we me nuu.

³⁹Nuu ne yi pe obara mi sin mi mu'ennu, ho naso te din bee, a nuu ne yi teeni mi mu'ennu me bena, to ho naso mu'ennu sin.

⁴⁰Nuu ne yi ta mi bena, to a me ho naso ta bena, a nuu ne yi ta me bena, to a le tuwo ni lo ta bena.

⁴¹Nuu ne yi ta Deebenu jucan na biyo lo a Deebenu jucan bena, to ho naso yi Deebenu jucanyamu cunnu; a nuu ne yi ta lo niterene na biyo lo a niterene bena, to ho naso ja yi niterenyamu cunnu.

⁴²A nuu wo nuu ne yi haan babe nibuwiza ne ye ni'ere ma juuwiya oro cuwe, biyo lo a un buwaro bena, ma tiyan, un bara mu han mi, ho naso ɓɛɛ e mi cunnu na.

MACU 11

¹Biyowo Yesu bo mi buwara nibuwɛju ziya vo, lo zan bin a fenna ve arani, aa waayu han luwe-beree.

²Din wa'ati soo Zan Batisi enna li asoo, lo ja lo Kirisita tonu ne mi waa se be, a bun wa lo tuwo mi buwara varaa lo se, a ve diyo lo:

³«A uwe a le tawe a buwee mu le wurasin a wa he nibinu?»

- ⁴Yesu caan ɓa: «Mi ve bara biyo mi ja ma biyo mi maa a han Zan.
- ⁵Ba maniya yira mi waa mi, ɓa loore, bá vesi, ɓa buweriya mi waa ci, ɓa be'iya mi waa ji, ɓa nuhuwora mi waa vee, a ho tansinnu mi waa woro han ɓa banbannasiyo.
- ⁶Un yi ɓeɛ a lisiro-bibi nuu ne se, to ho naso damuwan.”
- ⁷Biyowo Zan tuura anniya fenna, Yesu huwa woro Zan be han ɓa zanma, a lo lo: «A webe mi yoo maa li henletuūn? A buwahuwe ne ho pinpiyan mi waa yuwe le?
- ⁸A webe mi enne yo diyaa? Lo a banuu ne zan canma-siya le? Deɛ, ba ne zan han canma-siya, a ɓa pa'amana zuwiin ba wee esi.
- ⁹A webe mi enne terena yo diya? Lo a Deebenu pucan le? Un bara han mi ma tiyan, lo lo yere po Deebenu pucan.
- ¹⁰Bari a lobe be tuwa han Deebenu waraa: “Deɛ, me tuu un turo o waa, a lo we'a o wan o waa.”
- ¹¹Ma tiyan, un bara mu han mi, ɓa hanɗanna za siin wure, nuu wo ɓeɛ mana ne buwa po Zan Batisi. Hare ma bun nuu ne yi a nibuwizo ho waa pa'amayamu, ho buwaa po lo.
- ¹²A fe Zan Batisi wa'ati wa fuwa zere, ho waa pa'amayamu a ja ebebe, a a ba ne ja ebebe mu mi wa yi ho mu.
- ¹³Li Deebenu pucanna ma ho tuwa waraa ho waa pa'amayamu be tuwi aa ciyo Zan na.
- ¹⁴Mi yi mi mu se a fanmu mu, a lobe a Eli ne tawe a buwee mu.
- ¹⁵Nuu ne puvanle yi mi a lo tete han.
- ¹⁶A wi naso un mazinna ɓa were-nucoza? Ba lowe ma hanyira ne asi naboo, a ɓa habuwaa ve be a lo:
- ¹⁷“Wa hunwan popi, a mi ɓeɛ yo. Wa bo yoo lele a mi ɓeɛ wa caan wa.
- ¹⁸Zan mana, lo ɓeɛ du, lo ɓeɛ ju, a ɓa lo ha'iri'oo mi hoo.
- ¹⁹Lo Nucoro Zo mana, ho di a ho ju, a ɓa lo ho a diposo ma daapuro, a lo a ɓa wusurufera ma ɓa be'uwewera yira. Hare ma bun Deebenu zuunrobe zeniya mite ma mi wema.”
- ²⁰Bun wo so Yesu huwa ze han luwebere siyo wa, han luwe so ne lo aba'obera bo cururu woo, bari ɓa ni so ɓeɛ we lobiyo mi be'uwe na.
- ²¹O be o juu Korazen; o be o juu Betisayida. Mu ya wo a mu aba'obera ne wure wo mibe se, a a Tirii ma Sido bun wo, to han luwesiyo so zan subuwa a uwa suwen mi wa a lobiyo mena.
- ²²A bun na un bara mu han mi, lo ho iri zeze Tiri ma Sido herobe aa we cinciin mibe taa na.

²³Uwe Kapërinahumu, o pa obara o yoo ho waa le? Hee! O aa liri tuwifuwa ɓa nuhuwora enle, bari, mu ya wo a mu aɓa'obera ne wo uwee, a bun ya enne wo Sodomu, to zere a ho lo so pan mi bin.

²⁴A bun na un bara mu han mi, lo ho iri zeze Sodomu tun herobe aa we cinciin uwe taa na.

²⁵Bun wo so Yesu huwa wara a lo lo: «Un bara'ali o Maa, uwe ne a li tun ma ho waa Naso, biyo o sa mube bera ne ye ɓa ha'iresiyo ma ɓa bezuunna na, a o zeniya mu ma ɓa hanyira.

²⁶Oo, un bara'ali o Maa, bari a bun a biyo o ta na.

²⁷Wa Maa na be wo be na, a nuu woo ɓee zun lo Zo a pa lo Maa wa, a nuu woo ja ɓee zun lo Maa a pa lo Zo wa, ma nuu wo nuu ne lo Zo yi miniya a zenina lo Maa.

²⁸Mi buwee me se, mibe ne saa a ju sero ci, un aa han mi ma vunurobe.

²⁹Mi ce un fuwowa-dannu mi fuwe wa, a mi te un aranirobera na, bari un wawi a un siin ja se, ma bun to mi mene'enle yi vunurobe.

³⁰Un fuwowa-dannu be waawi, a sero a zawi.»

MACU 12

¹Bun wo so, Yesu we mi waa ansi ho bile muwenseen ɓa Zuwifera vunurowozome zeze. Hinu we mi waa buwe lo buwara, a ɓa mi wa lee ho bile tema aa ce.

²Biyowo ɓa Fariziyenna maa bun, ɓa baraa haan Yesu: «Dee o buwara mi waa we biyo ɓee tawe a we li vunurowozome zeze.»

³A Yesu caan ɓa: «Mi ɓee arana biyo Davide wo biyowo hinu enna lo ma mi buwara na le

⁴Lo zo li Deebenu buwanirozuun, a zo caa li sara'aburu ne enna bin a ne lobe ma mi buwara ɓee we da ce, fuwa ɓa sara'awera midde.

⁵Wurasin mi ɓee arana mu ho tuwaa, lo ɓa Zuwifera vunurowozome zeze, lo mu dariyo yu sara'awera diya, a ɓa de ho tuwa e, a mu ja pan ɓee muwan ɓa juu a wora buwena'ero be le?

⁶Ma bun un baraa haan mi, lo bebiyan mi he ne buwaa po li Deebenu buwanirozun.

⁷Mi ya zun biyo ye ura: “Tetemu wenu sinna po sara'ara wenu,” mi ɓee ya te ni wa aa siinni ju'uwe.

⁸Bari lo Nucoro Zo a ɓa Zuwifera vunurowozome Nuso.”

⁹Yesu zan bin a lo va ɓa Isira'eli ni Deebenu faralo zuun.

¹⁰Banuu ni'ere we enna bin ne buwa huru. Ba diyora Yesu ta mu da we yi a nuu we nuu li vunurowozome zeze le? Ba wo bun diyorobe so a ya cira lo juu.

- 11 A Yesu caan ɓa: «A wii naso mibe siin, a pezo yi to aan li vunurowozome zeze, a lo naso ɓee lii lee lo?
- 12 Lo nucoro ɓee suwanni pero sansan le? A bun bena, nuu da we betetiya li vunurowozome zeze.
- 13 A bun wá Yesu baraa haan lo banuu: «Muwiin o buwa.» Lo muwiyar ho, a lo buwa banna se a o bara mayee.
- 14 Ba Fariziyenna anniya a bá le maa we Yesu buwenu co'o wà.
- 15 Biyowo Yesu ja bun lo anniya li enle so a zanma cururu buwa lo. Lo wiya vanvanna cururu,
- 16 a lo ja muwinniya mi yira ɓa a ɓa ɓee co ne a nuu wo zuun mi.
- 17 Mu wo ma bun yawe a li Deebenu jucan Ezayi wara ne ye puti:
- 18 «De un tose ne un we'aa ne, un Zosaannu ne be sin un siin na tuwi pa. Un liiri un Ha'iri lo wa, a lo woro ho tereyamu be a han han tuwansira.
- 19 Lo ma nuu wo ɓee wanni. Lo ɓee buweri, a nuu wo ja ɓee ji lo san han bofuwee.
- 20 Lo ɓee haa li buwahuwe ne pinnimaa mu. Lo ɓee duwinni li fitene subuwe ne pan mi waa duu mu. A bun we lo co'o tuwifuwa ho tereyamu yi yu se,
- 21 a han tuwansirasiyo wure abaa laa.
- 22 Ba nii va nuu ne a mani, a ja a be'e, a ne ha'iri'oo mii, a mana Yesu se. Yesu wiya ho banuu so a lo huwa woro, a yira ja mi be.
- 23 Bun hanmaniya ɓa zanma ma tete a ɓa lo: «Bee a lobe a lo Davide zo le?»
- 24 Biyowo ɓa Fariziyenna ja bun, a ɓa lo: «A han ha'ire'uwe juso ne a Belizebuli pa'a lo mi waa janna han ha'ire'uwe.»
- 25 Yesu zuunna ɓa leerobe, a lo baraa haan ɓa: «Benu wo benusiyo ne huwa fi ma we, dín yaa, a loo wurasin zunsiiyo ne huwa we na to dín ɓee een bin.
- 26 Sitani yi huwa mi yere na, to a li yere li fi. A to a ma mu ye li pa'amayamu daa enna bin.
- 27 Mu yi a Belizebuli pa'a un janna Sitani, to mibe mite na za han? A wii pa'a bá mi waa janna li? A bun na un lo a bá mite iri mi mu.
- 28 Ma tyan, un bara mu han mi, a ma Deebenu Ha'iri a un mi waa janna han ha'ire'uwe a lee ɓa nii. Bun zeni lo Deebenu pa'amayamu a dedee ma mi.
- 29 A mu ye nuu daa zoora banuu pa'aso zuun, a zoo di lo zun wure a o yi ɓee enne caa lo ve? O yi yu bun wo ve wure, to o maa da di lo zun.
- 30 Nuu ne yi ɓee caa un hiya, to ho a un ze'u, a nuu ne yi ɓee puwa o we wá ma ni, to ho naso mi waa ara.

- 31 A bun na un bara mu han mi, lo wara'uwe wo wara'uwe ma Deebenu tuwowa wo Deebenu tuwowa daa desi han ɓa nucoza, a nuu ne mu yi tuwora li Ha'iri-Senu bun ɓee desi han ho naso aa deɛ.
- 32 Nuu ne yi wura wara'uwe lo Nucoro Zo bena, bun desi han ho naso, a nuu ne yi tuwora li Ha'iri-Senu bun ɓee desi han ho naso ho zere, hare ma ho hiro ne buwee mu.”
- 33 «Vewe yi se, to li biyo wee we se, a vewe yi oora to li biyo wee oo. Bari vewe wee zuun ma mi biyo ne li yi haa.
- 34 Bá dihuwa so! A mu ye mi wera be tetiya yi, a mi ja danna a ɓa nocosuma? Bari a biyo yi su o siin, a bun wee le ma o juɓo.
- 35 Lo nitete wee lee be tetiya mi sintetee, a lo nocosume wee lee be ne oora mi sin'oo.
- 36 Un bara mu han mi, lo wara'uwe wo wara'uwe ne yi lo o juu, lo ho iri zeze bun wure aa muwin o wa.
- 37 A ma o wara ɓa aa zuunna lo o terena, wurasin lo o buwa'o.
- 38 Bun waa ɓa tuwa aranina tuwan ma ɓa Fariziyenna tuwan baraa haan Yesu: «Naso, wa miniya a o we aba'obe a han wa.”
- 39 A Yesu caan ɓa: «Babe were-nucoza ne suma ma biyo, a a dara'orola pan miniya aba'obe na le! Aɓa'o binu wo ɓee zenina ɓa a pa Zonasi be wa.
- 40 Biyo sin Zonasi wora han wozoma tiin ma han tinale betiin lo cizo siyaan, a bun sin lo Nucoro Zo ja aa wera wozoma tiin ma tinale betiin li tun hiyase.
- 41 Ho iri zeze, Ninivesiyo aa huwo ziin ɓa were-nucoza waa aa zara'i ɓa, bari ɓa we loobiyo mi be'uwe na, biyowo ɓa ja Zonasi tannu. A deɛ, nuu mi he ne buwa po Zonasi.
- 42 Ho iri zeze, li wotele-abale pa'ama hannuu aa huwo ziin ɓa were-nucoza waa a lo zara'i ɓa. Ho we lo hare senale a mana a aa ji Salomuwan ha'iriyamu wara. A deɛ nuu mi he ne buwa po Salomuwan.”
- 43 Li Ha'iri'oo yi lo nuu, li wee fen ve hɛɛ'a li pafobiin, a li piri'a vunule tuwi hin.
- 44 Bun wo so to li we bara lo ne mi yere aro buwee he mi lo. Li yi arona mana ma bun, li aa yi a diyowo mana dɛn zun soo, a li yere sara, a uwariyo na semusin.
- 45 Bun wo so to li we anni veɛ mi ha'ire'uwe biyan behooju ne suma po libe aa ceɛ miyan a aa zora li zun soo, a zoo esi. Ma bun sin, mu veni, to ho banuu so be suma po mayee. A bun sin ja we ɓabe were-nucoza suma ne ye be.”
- 46 Biyowo Yesu pan we mi waa woro ma ɓa zanma, ɓaa naa ma ɓaa ferasiyo aa ciyo. Ba zan ho iin, a ɓa enna mu se a yi lo worola.
- 47 Nuu baraa haan lo, lo ɓaa naa ma ɓaa ferasiyo zan ho iin, a ɓa miniya a woro ma lo.
- 48 A Yesu caan ho ne baraa mu haan lo: «A wii a waa naa, a wii ba a wa ferasiyo?”

⁴⁹Lo da mi nu mi buwara na a lo lo: «Dε waa naa ma waa erenasiyo ne.

⁵⁰Nuu wo nuu ne yi we waa Maa ne mi ho waa sa'o, a hó a waa ereso, ma waa hanminu ma waa naa.»

MACU 13

¹Dín wozome so zeze Yesu lo li zuñ a le asi ho mu juɓo na.

²Ba zanma we aa fowe lo se, a cirima ma be ne, fuwa mu wo wazibi a lo zo muwe a zoo asi mu ju wa. Bá zanma benu so wure we aa zan ho mu juɓo na.

³Lo so wa'ati ne too a haara waawaa a aranina ɓa; a lo lo:

⁴«Dero deeso we lo a lee de mi verobe. Biyowo lo εenna denuu mu tuwan fara tiyara ho wan juɓo na. A ɓa juɓuweza aa du bun.

⁵Mu verobe tuwan faratiyara han bubuwoo, feni ne tinpinni ɓεε mana sese. Hó ciyoo soo, mu huwa daan vu'uvu'u, bari tiin tete ɓεε enna mu se.

⁶Biyowo li wosonu huwa, dín ja mu, a mu hoo, bari mu ciyan ɓεε zo li tun.

⁷Mu verobe tuwan, bun faratiyara mu hinɓuwii. Mu hinɓuwi huwa daan a yoo finniya bun na.

⁸Mu verobe tuwan faratiyara li tun tetee. Mu lii lo a mu dan. He'ere haa biyo mumuwennu (100), diyo a haa ɓuwiyaatiin (60), a diyo binu haa ɓuwiyaɓuwe.”

⁹A Yesu tintiyan lo: «Nuu ne juvanle yi mi aa jinna a hó ji.”

¹⁰Ba buwara tutuwo mana Yesu se a aa diyora lo: «A webena o mi waa woro ma ɓa ni ma waawaa.”

¹¹A Yesu caan ɓa: «A biyo mu haanna mibe, a mi zuun ho wáá pa'amayamu sesebera. Babe ni ne ye ɓεε yu bun.

¹²Bari nuu ne yi yu, to be aa be ho naso taa wa, a ho cunnu we ɓuwa, a nuu ne yi ɓεε yu diyowo, to hare biyo mi lo se, ɓa aa fe bun laa.

¹³A bun na un woro ma ɓa ma waawaa, yawe a ɓa yi dεε a ɓa yira ɓεε mi, hare a ɓa yi tete mi juvanle, a ɓa ji, a ɓa yi co fanmu diyowo.

¹⁴A bá ni so bena li Deebenu jucan Ezayi tuwa hanbe wara ne ye: “Mi wee ji, a mi ɓεε fanmu diyowo, Mi wee dεε a mi ɓεε mi diyowo.

¹⁵Bari ɓabe ni ne ye siyan huru, ɓa tuwo'aa mi juvanle, a cin'aa mi yira, yawe a ɓa ɓεε caa mi be ma mi yira, a ji be ma mi juvanle, a yi be a fanmu; a caa yi tubira, a un yira ɓa wee.”

¹⁶Mu yi a mibe, mi damuwan. Mi yira mi waa mi a mi juvanle mi waa ji be.

17Ma tiyan, un bara mu han mi, lo li Deebenu pucanna ma niterena cururu enna mu se a yira mi biyo mibe mi waa mi ye a ba bee maa mu, a ba enna mu se a ni biyo mibe mi waa ni ye a ba bee yu mu ja.”

18Mi ni lo dero waawe ura.

19Ba ni ne ni Deebenu pa'amayamu be wara a ba bee fanmu mu, a ba a mu verobe ne faratiyara ho wan jubo na. Lo Hiyó buwee, a aa san han wara ne ba ya ja.

20Ba ni tuwan a li bo ne mu verobe tuwan faratiyaraa. Ba ja han Deebenu wara, a ba ta han ma damu mi ciyoo.

21Ba bee yi ciyan. Ba we wa'atizo ni, a tuwara, senuma ma jin'uwe yi huwa han wara bena ye, to ba deri ju yaara.

22Mu verobe ne do mu hinbuwi siin, bun a ba nii ne ja han Deebenu wara, a ho dimija sinmu ma ho naforo ponu finniya baa, a ba bee he biyo yi.

23Ba ni tuwan a li tuntete a mu verobe do. Ba a ba ni ne ja han Deebenu wara a ba fanmuwan han. Ba a he biyo; a de'ere te mumuwennu (100), de'ere buwiyatiin (60), a de'ere buwiyabuwe.”

24Yesu ja bina wa waawe de'ere haan ba zanma a lo lo: «Ho waa pa'amayamu lowe ma banuu deso ne zan bitetiya mi muwaan.

25Biyowo ba ni duma lo ze'uso mana, a do jin'uwe lo muwaan a lo fenna.

26Mu zinrobe lo a dan a yo too, mu jin'uwe ja dan ma bun sin.

27Ba tosera va lo muwanso se, a ba baraa haan lo: «Naso, bee a bitetiya uwe zan o muwaan le? A ma mu ye mu jin'uwe bona mina bin?»

28Lo caan ba: «A un ze'uso wo mu.» Lo tosera wuraa ma lo: «O ta a wa yo coo mu le?»

29A lo lo: «He'e, mu a farasi a mi coo mu dirobe pari ma mube jin'uwe so.

30Mi desi a mu juleju dan wee, tuwifuwa mu cirowo. Din wa'ati soo un bara han ba cira, a ba e mu jin'uwe ve maye, a ba ce mu ma o'oma a zee, a yi a mu dirobe ba o bun mi nanuu.”

31Yesu bana wa waawe binu haan ba a lo lo: «Ho waa pa'amayamu lowe ma eperu biru ne nuu so a ve zan mi muwaan.

32A libe zu po mu zinrobe wure biyo, a li yi lo vo, li we dan po ho muwan vewa wure, a li we vewe benu, a ho waa jubuweza buwee a aa tin mi sen'uwan li le'ee.”

33Yesu ja bana wa waawe binu haan ba a lo lo: «Ho waa pa'amayamu zan a obara janfunnu ne hannuu so a uwa dure kilola buweme ma behonuu. Lo puuna mu fuwa mu huwa coo.

34Yesu wura bun bera so haan ba zanma ma waawaa. Lo bee ya we woro ma bebiyan fuwa ma waawaa,

³⁵yawe a han wara ne ye, ne li Deebenu pucan waraa puti: “Un yi haa un jufo to a waawaa un worola. Un wuro bera ne sa hare ho dimija hiyabuwerowo.”

³⁶A bun wa Yesu do ba zanma wan si a lo zoo li zuun. Bun wo so lo buwara janna mana lo se, a ba waraa ma lo: «Wuro mu jin'uwe ne we zan ho muwaan waawe ura han wa.”

³⁷Yesu caan ba: «Ho ne zan han bitetiya a lo Nucoro Zo.

³⁸Ho muwan a ho dimija, mu zinrobe tetiya a ho waa pa'amayamu za, a mu jin'uwe a lo Hiyó za.

³⁹Lo ze'uso ne zan mu jin'uwe a Sitani. Ho cirowo a ho dimija veni. Ba ciira a ba anzera⁴⁰Biyo sin mu jin'uwe we coora aa o ho daan, a bun sin aa we mu ho dimija verowo.

⁴¹Lo Nucoro Zo aa tuu mi anzera, a ba ne wee e ba ni o mu be'uwee ma ba domuwera wure; ba anzera aa lee ba nii li Deebenu pa'amayamu bee.

⁴²A ba cun ba o ho dan sonuu. Bini a wiya ma jinbiyo ce'in enle.

⁴³Ba niterena aa jinni'a a obara li wosonu besi Deebenu pa'amayamu.”

⁴⁴Ho waa pa'amayamu lowe ma naforo ne sa muwaan. Banuu ni'ere lo ho naforo so wa, a lo bana i sa ho ma febinu. Lo fen ma sinwenu a ve yee mi nubera wure a aa yera ho muwan so.

⁴⁵Ho waa pa'amayamu na lowe ma duwayiro ne piri'a liyo ne se.

⁴⁶Lo yi piri'aa yu de'ere ne se a ya he, to lo fen ve yee mi nubera wure a lo ye ho liyo so.

⁴⁷Ho waa pa'amayamu na lowe ma sen'ennu ne ba do ho baa, a ho aari ciza sira pee.

⁴⁸Biyowo ho yi su, to ba cizura ve ho sen'ennu aa lera mu juu juo naa. Ba lee esi a ba we'a ba citetiya aa o mi ansinnaa a ba cun ba ci'uwe osi mu juu.

⁴⁹A bun sin na aa we mu ho dimija verowo. Li Deebenu anzera aa buwee a ba aa cira'a ba nocosuma ma ba nitetiya we na.

⁵⁰A ba cun ba nocosuma o ho dan sonuu. Bini a wiya ma jinbiyo ce'in enle.

⁵¹Yesu diyora ba, lo ta ba fanmuwan biyo ye wure ura le? A ba lo oo.

⁵²A bun wa lo baraa haan ba: «A bun na ba tuwa aranina nuu wo nuu ne arana ho waa pa'amayamu be a ciriyo, lowe ma li zunso ne zun lee befiyan ma bedan mi naforo.”

⁵³Biyowo Yesu waa mi waawaa vo, lo fenna,

⁵⁴a va ho lo ne lo daan. Lo we arani ba ni han Deebenu faralozuwiin, a ba ni we tuwi hamana a ba te lo: «A weso lo bezuunle ne ye ma lo aba'o bera wenu pa'a lo?

⁵⁵Ɓee a lobe a lo sinlee'a yaro le? Ɓa naa Ɓee a Mari le? Ɓa ferasiyo Ɓee a Zake, Zuzefu, Simu ma Zude le?

⁵⁶A Ɓa hanmile Ɓee mana wa se he le? A weso lo yu ho pa'a ne ye wure?

⁵⁷A bun wo li sababu ne na Ɓa Ɓee laara la. A bun wa Yesu baraa haan Ɓa: «A li Deebenu pucan Ɓa tuun ma Ɓa loo, zuwa wee de la.»

⁵⁸Yesu Ɓee wo aba'obera ne boni bin, Ɓa lanapinnu bena.

MACU 14

¹Bun wo so, li Galile tun pa'ama Herode ja Yesu be la'ari.

²Lo baraa haan mi tosera lo a Zan Batisi. Lo lo enne viya lo Ɓa nuhuwora siin dede, lo a bun na lo yu pa'a aa wera mu aba'obera.

³Mu tara a Herode we fu Zan na a caa ma zara'uwa a do asoō, Ɓaa ereso Filipe Ɓaa han Herodiya bena.

⁴Bari Zan Batisi we baraa haan Herode lo lo Ɓee tawe a de mii ereso han a wera mi han.

⁵Lo pa'ama enna mu se a Ɓuwe Zan, a lo zanna Ɓa Zuwifera, bari ba we yatiyo Zan a wora Deebenu pucan.

⁶Herode terosanni, Herodiya hanminu le yo Ɓa ni yireē, a mu wo sin Herode na,

⁷fuwa lo la mi ju haan lo a baraa haan lo, lo lo yi fara be ne maa sin, lo to mi ne mu la.

⁸Lo hanzunu lo a vee diyora mii naa ma biyo lo yi fara lo pa'ama na. Ɓa naa janna lo a lo bara biyo ye: «Un miniya a o be Zan Batisi ju'o lepe wa fuwafuwa a aa ne na.»

⁹Lo pa'ama ha'iri yara, a biyo lo la mi ju ma mu, ma ba ne lo vo bena lo lo Ɓa ne ho la.

¹⁰A lo tuwo ni a Ɓa ve unwan Zan Batisi ju'o li asoō.

¹¹Ɓa bo ho ju'o ho lepe wa a na lo hanzunu na a ho ve na mii naa na.

¹²Zan Batisi buwara aa so lo suraa le huwan, a Ɓa ve do mu haan Yesu.

¹³Biyowo Yesu ja din unpa oo so, lo le zo muwe a piri'a feni ne banbanniya. Ɓa zanma ja lo be, a Ɓa lo han luwee a sunna lo hiya ma mi ziya.

¹⁴Biyowo Yesu lo li muwee, lo ma zanma benu a Ɓa ma'ari fu la, a lo wiya Ɓa vanle.

¹⁵Ho dome ju na, lo buwara tutuwo mana lo se a Ɓa baraa haan lo: «Ɓee he a muween biin, li wa'ati va yu. Desi Ɓa ni, a Ɓa ve han de'ee ma han luwe ne mi suraa mu, a Ɓa vee ye mi dirobe.»

¹⁶Yesu caan Ɓa: «Mibe mite ne dirobe Ɓaa.»

- 17A ɓa caan lo: «A buru buwan be honu ma ciza biyapu midee mi wa se.»
- 18A Yesu lo ɓa mana mu mi se he.
- 19Bun bene lo lo ɓa zanma esi mu ji wa. Yesu so li buru buwan behonu ma ɓa ciza biyapu, a lo huweniya mi waa ho waa, a lo dubaa haan mu. Bun bene lo ha'aa li buru a haan mi buwara, a ɓa cara'aa haan ɓa zanma.
- 20Ba wure caa su, a ɓa buwara uu biyo a mu a su ansinna bebuweju
- 21Ba ne we caa li buru ma bun wo bara nisrehonu (5,000) a ɓa hanna ma ɓa hanyira nii ɓee do.
- 22Ho ciyo soo, Yesu we uwanna mi buwara na, a ɓa zo li muwe, a ɓa pe ho mu saani a lobe desi ɓa zanma wan.
- 23Biyowo lo lo ɓa zanma cara'aa we na, lo yuwa ho doɓoju wa a yoo fara. Tun hun lo bin midee.
- 24Li muwe we zo ciyo ho mu siin, a mu juu uwo mi wa tan'an li. Li penu wo do, bari ho pinpiyan we mi wa sin ɓa waa
- 25Biyowo li tun na yu, Yesu huwa vesi mu juu wa a lo ve ɓa buwara se.
- 26Biyowo ɓa maa lo vesinu mu juu wa, ɓa wee ce'o lo a nuubonu, a ɓa wiriyo.
- 27Din wa'ati soo, Yesu wura ma ɓa, a lo lo: «Mi be mi ha'iri si, a me, mi ɓee co zaan.»
- 28A Piyere caan lo: «Nuso yi a uwe, ne a un ve o se mu juu wa.»
- 29A Yesu lo lo buwee. Piyere lo li muwe, a li vesi mu juu wa a ve Yesu se.
- 30Biyowo lo ma ho pinpiyan pa'a, lo zanna, a lo deri buwa ci mu juu. Lo buweriyo a lo lo: «Nuso, isi ni.»
- 31A bun wa Yesu da mi nu a fu la, a lo baraa haan lo: «O lana zu, a webena o si'aa?»
- 32Ba niju yoo zoo li muwee a ho pinpiyan lu.
- 33Ba ne wure enna li muwee lii bunasi lo waa, a ɓa lo: «Ma tiyan o a Deebenu Zo.»
- 34Biyowo ɓa annasi ho muun, ɓa le ciyo Zenezareti tunzo.
- 35Din enle so ni zuunna Yesu, a ɓa buwiya lo be han do'uwa luwe wuree, a ɓa ni mana ma ɓa vanvanna wure lo se.
- 36Ba we mi waa yuwa Yesu a ɓa yi lo baforo juɓo duunna. A ba ne wure we yu duunna huwa we waa.

MACU 15

- 1Fariziyenna ma ɓa tuwa aranina junasiyo lo Yerusalemu a mana Yesu se. Ba diyora lo:
- 2«A webena o buwara mi wa ha ɓa nidaan lada. Ba mi wa di a ɓa nule ɓee siya.»

- ³A Yesu caan ɓa: «A mibe han! Mibe haara Deebenu tuwena a nana enle mi tuwena na?»
- ⁴Bari Deebenu lo: «De mii nu ma mii maa wa. Nuu ne yi da'aa mi naa wurasin mii maa to ho naso tawɛ a buwe.»
- ⁵A mibe lo: “Nuu ne yi wura haan mi naa wurasin mii maa, lo biyo wure ne mi ya da varila lo yi, lo mi abariyo bun Deebenu na a wora sara'abe”,
- ⁶ho naso ɓee hini tawɛ a lo dee mii naa wurasin mii maa na. A bun sin mi yarala Deebenu tuwena a i vesira ma mi yere aranirobe.
- ⁷Tanlejupusiyo, li Deebenu jucan Ezayi san muwan mi be te. Ho we lo
- ⁸Deebenu lo «ɓabe ni ne ye Mi waa buwani ni ma mi juwin deperela, A ɓa siyan sena ma ni.
- ⁹Ba buwani ni buwe'ee Bari biyo ɓa aranina ɓa ni A nucoza wara.”
- ¹⁰Yesu vo ɓa zanma a baraa haan ɓa: «Mi tete mi juvanle a fanmu mu.
- ¹¹ɓee co a biyo zo ma lo nucoro juɓo aa na'uwanni lo mu, a biyo ma le ma lo juɓo a bun na'uwanni lo mu.”
- ¹²Lo buwara tutuwo mana lo se a ɓa diyora lo: «O ɓee zun a ɓa Fariziyenna fitiniya o wara ne ye bena le?»
- ¹³Yesu caan ɓa: «Vewe ne waa Maa ne mi ho waa ɓee fa aa coo ma mi ciyan.
- ¹⁴Mi de ɓa si, ɓa a maniya ne ciin maniya. Mani yi ciin mani, to ɓa niju wure te aan.”
- ¹⁵Piyere wura ma Yesu: «Wuro li waawe ura a han wa.”
- ¹⁶Yesu caan lo: «Mibe ja pan ɓee in yu ha'iri le?
- ¹⁷Mi ɓee zun lo biyo wure yi zo ma li juɓo, lo bun wee zo ho siyan, bun bene to mu le ho na'uwa le?
- ¹⁸Biyo le ma ho juɓo, a bun a biyo mi li siin mu, a bun a biyo na'uwanni lo nucoro mu.
- ¹⁹Bari a li siin mu leerobe uwe, ma niɓuwe, ma dara'oroyamu, ma yamu yaanu, ma anro, ma sabiya sereyamu, ma nijuan wee le.
- ²⁰A bun a biyo na'uwanni lo nucoro, a yi a di a o ɓee siya o nule, bun ɓee na'uwanni nucoro.”
- ²¹Bun bene Yesu lo bin a va Tire ma Sido tuun.
- ²²Kana tun hannuu ne asi diin tun soo va Yesu se a lo buweriyo lo: «Ma'ari na Nuso, Davide zo. Ha'iri'oo mi wa see un hanmizo fuwa mu sun mi.”
- ²³Yesu ɓee caan lo ma jucuwe woo. Lo buwara tutuwo mana lo se a aa wuraa ma lo: «Ne a lo hannuu fen, yi a bun lo buweri wa hiya wa da.”

- ²⁴Yesu caan ɓa: «A Isira'eli zun peza ne tunniya bena mide un mana.»
- ²⁵Lo hannuu aa cusi lo waa a baraa haan lo: «Nuso, piyan na!»
- ²⁶A Yesu caan lo lo mu ɓee se a mi se ɓa hanyira dirobe a ne ɓa boza na.»
- ²⁷A lo hannuu lo Nuso, lo bun a tiyan! Lo hare ma bun ɓa boza wee saan mu dirobe werema ne faara tiyara mii nasiyo dile.
- ²⁸Bun wa Yesu baraa haan lo: «Hannuu o lana ɓuwaa! A mu we a heya ma biyo o minina biyo. Dín wa'ati soo, lo haminu yu hera.»
- ²⁹Yesu lo dín enle so a lo va ho Galile Mu juɓo na. Lo yuwa dedebuwe wa a yoo asiyo.
- ³⁰Zanma benu mana lo se ma lore, maniya, be'iya, uru'ara, ma vanvanna biyan cururu. Ba bo ɓa si lo ziya se a lo wiya ɓa.
- ³¹Ba ni hamana ma tete biyowo ɓa maa a ɓa bobuwa woro, a ɓa lore waa, ɓa uru'ara huwa vesi, a ɓa maniya yira mi waa mi. A bun wá ɓa ɓuwaniya ɓa Isira'eli ni ɓaa Deebenu.
- ³²Yesu vo mi buwara a lo lo: «Ba zanma ne ye ma'ari mi na. Dee biyo a mu wozoma tiin a ɓa mi un se, a diyowo ja mana ɓa se a ɓa di. A un o ɓa si, a ɓa fen ma hinnu, un ɓee da bun we, yi ɓee a bun ɓa uwari ho wan wa.»
- ³³Lo buwara caan lo: «A ma mu ye nuu yira dirobe ne si ɓabe zanma ne ye, ho muweēn he?»
- ³⁴Yesu diyora ɓa, lo ta a buru be yee mi ɓa se? A ɓa lo a buru behooju ma ciza biyaza yee.
- ³⁵Bun wo so lo lo ɓa zanma esi li tuūn.
- ³⁶Bun bene lo so li buru behooju ma ɓa ciza, a lo bara'aliyo Deebenu. Lo ha'a li a na mi buwara na a ba cara'aa haan ɓa zanma.
- ³⁷Ba wure du su a be a mu sanna su sa'iyo behooju.
- ³⁸Bá ne we caa li buru ma ɓa ciza we yu bara niserena, a ɓa hanna ma ɓa hanyira nii ɓee do.
- ³⁹Bun bene Yesu uwa ɓa zanma wenna si a lo zoo muwe a fenna va Magidala tun.

MACU 16

- ¹Ba Fariziyenna ma ɓa Sadusiyenna mana Yesu se. Ba miniya a e lo ura na, a ɓa fara lo a lo zeni mi ma aba'obe ne lo ho waa.
- ²Yesu caan ɓa: «Li wosoju zinrowo mi wee bara lo hiro we se, lo bari ho waa muwiyen.

- ³Ho hinbipupu mi we bara lo woro buwee zere, lo bari ho waa hiya bina. Mi zun ho waa be yatinu, a mi maa bee zun li wa'ati veni miniwalobera le'a wee.
- ⁴Ba were-nucoza ne suma ma biyo, a a dara'orola pan miniya aba'obe na le! A ba'o binu wo bee zenina ba a pa Zonasi be wa. Bun bene lo dosi ba, a lo fenna.
- ⁵Biyowo ba buwara anniya lo ho mu bene, ba we cansan a bee can buru
- ⁶Yesu baraa haan ba: «Mi fe sobi, a mi urasi mite ba Fariziyenna ma ba Sadusiyenna panfunu na.»
- ⁷Ba buwara wura ma we, a ba lo ta a biyo mi bee can buru na lo woro bun le?
- ⁸Yesu ja ba wara, a lo lo: «Mi lana zu anniya. A webena mi woro ma we a mi bara lo a biyo mi bee so buru a na un woro han wara ne ye han mi?»
- ⁹Mi pan bee in yu ha'iri woo le? Mi bee liya li buru behonu ne un ha'aa a haan ba bara niserehonu (5,000) ma han sa'iyu ju ne su ma mu ha'arobe ne mi uu a fennana mu be le?
- ¹⁰A mi ja bee liya li buru behoonu ma ba bara niserena (4,000) ma han sa'iyu ju ne su ma mu ha'arobe ne mi uu a fennana mu be le?
- ¹¹A webena mi bee fanmu mu lo bee a buru be un wura haan mi, biyowo un lo mi urasi mite ba Fariziyenna ma ba Sadusiyenna panfunu na.»
- ¹²Bun wo so ba zuunna lo bee a li buru panfunu be lo wuraa, a ba Fariziyenna ma ba Sadusiyenna aranrobe a lo wuraa be.
- ¹³Biyowo Yesu ciyo ho lo ne yenu Sezare-Filipe, lo diyora mi buwara ma han wara ne ye: «Ba ni wura na lo Nucoro Zo a wii?»
- ¹⁴Ba caan lo: «Tuan lo lo a Zan Batisi, tuwan lo Eli, tuwan ja lo Zeremi wurasin li Deebenu pucanna ni'ere.»
- ¹⁵A Yesu lo ta a babe han. Ta babe lo mi a wii?
- ¹⁶A Simu-Piyere caan lo: «O a lo Kirisita, li Deebenu ne midee Zo.»
- ¹⁷A Yesu caan lo lo: «O Damuwan, Zonasi yaro Simu. Bee a han suraa ma mu cannu zeniya bun ma o, a wa Maa ne mi ho waa.
- ¹⁸Un bara mu han o, lo o a Piyere, lo a din bibiyo so wa un te un egilizi a li humu pa'a bee yi se li wa.
- ¹⁹Un ne ho waa pa'amayamu e'ebiyu aa, a be wo be ne o yi caa li tun wa to bun caa ho waa, a be wo be ne o yi fuwa li tun wa to bun fuwa ho waa.»
- ²⁰Bun wo so lo heniya haan mi buwara. Lo a ba bee co bara han nuu wo lo mibe a lo Kirisita.

²¹A se dín wa'ati so wa, Yesu buwa mi hiya aa zeni ma mi buwara, lo mi tawε a yo Yerusalemu a mi yi senuma benu ɓa Zuwifera wahecara, ɓa sara'awera punasiyo ma ɓa tuwa aranina nulee. Lo ɓa de mi li humuu, a mi ve han wozoma tiinni wa.

²²Bun wa Piyere voo lo a ii zε wa. Lo a Deebenu isi lo biyo Nuso. Lo mi ɓεε faanna a bun yi lo woo.

²³A Yesu yeremaa yu Piyere: «Le bin un se Sitani, o a un lisiin bibiyo, bari o leerobe a ɓa nucoza leerobe a mu ɓεε lo Deebenu se.»

²⁴Bun wo so Yesu baraa haan mi buwara: «Nuu nε yi mi mu se a buwa ni, a lo naso aari mi yεε, a lo see mi uruwa a lo di un hiya wa.

²⁵Bari nuu nε yi mi mu se a isi mi mu'ennu, hó naso te dín bee, a nuu nε yi ta a te mi mu'ennu bee mε bena, hó a yi mi mu'ennu.

²⁶A webe mu piyan han nuu a lo yi ho dimija wure, a lo yi te mi yεε mu'ennu bee? Wurasin a webe lo nucoro da de nε aa parila mi mu'ennu?

²⁷Lo Nucoro Zo aa ɓuwee mii Ma ɓuwabuwanuu ma mi anzera, a lo aa saara nuu wo nuu na a heya ma lo naso wema.

²⁸Ma tiyan, un bara mu han mi, ni tuwan mi he nε humu sun ɓεε sε wa fiyo a ɓa ɓεε enne ma lo Nucoro Zo ɓuweenu mi benuu.»

MACU 17

¹Wozoma hoozin bun benε Yesu va Piyere ma Zake ma mii ereso Zan a ɓa yuwa doɓoju nε hin wa.

²Lo suraa co'o yeremaa ɓa yireē. Lo wafonu, ho jini'a a obara li wosonu, a lo canma, han wo puwinpuwin a obara oomu.

³Ba lo mi dεε a dε Moyize ma Eli nε, a ɓa woro ma Yesu.

⁴Piyere baraa haan Yesu: «Nuso, mu se a wa εsi he. O yi ta un tε baforozuwin betiin: De'ere we uwe, de'ere we Moyize a de'ere we Eli.»

⁵Lo pan mi waraā, a duwiduwi nε jinni'a lii ta wuruduwo ɓa wa, a tannu lo dín duwiduwi soo: «Lε yε a un Zosaannu nε be sin na ma tete. Mi ji lo wara.»

⁶Biyowo ɓa buwara ja ho tannu so, ɓa zanna ma tete fuwa ɓa ɓunasi mi wε wa.

⁷Yesu tu ɓo ɓaa a lo lii dunna ɓa a baraa haan ɓa lo ɓa huwo, lo ɓa yi to zan.

⁸Ba huweniya mi wεε a ɓa ɓεε maa nuu wo fuwa Yesu midee.

⁹Biyowo ɓa mi wa lii ho doɓoju wa, Yesu heniya haan ɓa lo a ɓa ɓεε co woro ho yimilo so nε ɓa maa be a han nuu wo fuwa lo Nucoro Zo yi viya lo ɓa nuhuwora siin.

¹⁰Ba buwara diyora Yesu: «A webena ɓa tuwa aranina lo a Eli tawε a ɓuwee mayεε mu?»

- ¹¹Lo caan ɓa: «Mu boo, Eli tawɛ a bini ɓuwee aa we'a be wo be.
- ¹²Un bara mu han mi, Eli mana vo, a ɓa ɓɛɛ zuunna lo, a ɓa wo mi yada lo wa. A bun sin ɓa ja aa ji'orilila lo Nucoro Zo.
- ¹³Bun wo so a ɓa buwara zun lo a Zan Batisi be lo wura haan mi.
- ¹⁴Biyowo ɓa ciyo he ɓa zanma mi, banuu ni'ere tu mana Yesu se a aa cusi lo waa,
- ¹⁵a baraa haan lo: «Naso, dɛɛ un hanyirezo ma'ari. A dadahiyo mi la. Lo mi wa se ma tete. Tuwasinna ho de lo daan wurasin juu.
- ¹⁶Un va ma lo o buwara se, a ɓa ɓɛɛ daanna wiya lo yu.»
- ¹⁷Yesu caan lo: «Lanapinna ma nuco'ura onu, a tuwifuwa diyan un ɛn mi se? A tuwifuwa diyan un mɓu mi?» Mi ɓuweera lo hanyirezo un se he.
- ¹⁸Yesu za li ha'iri'oo wa, a li lo lo hanyirezo, a lo waa mi ciyoo.
- ¹⁹Bun wo so ɓa buwara tutuwo mana lo se, a aa diyora lo ma sɛsɛmu: «A webena wabe ɓɛɛ ja li ha'iri'oo nɛ yɛ yu?»
- ²⁰Yesu caan ɓa: «A biyo mi lana ɓɛɛ ɓuwa. Ma tiyan, un bara mu han mi, mi lana yi ɓuwaa a yu ɛperu biru na, mi da bara han hobe doɓoju nɛ yɛ, lo ho huwo i ma he, a ho i ma bin. Mi ɓɛɛ hin diyowo na.
- ²¹Li ha'iri'oo nɛ yɛ sin ɓɛɛ le a yi ɓɛɛ a sun ma faralo.»
- ²²Ba buwara wure we aa fowɛ li Galile tuŋ, a Yesu baraa haan ɓa wozo'ere: «Lo Nucoro Zo aa de ɓa nucoza nulee.
- ²³Ba aa ɓuwe lo, a han wozoma tiinze, lo vee le ɓa nuhuwora siŋ.» Bun we yara ɓa buwara ha'iri ma tete.
- ²⁴Biyowo Yesu ma mi buwara ciyo Kaperinahumu, ba nɛ we fe li Deebenu ɓuwanirozun caan wari tu mana Piyere se, a ɓa diyora lo: «Mii Naso ɓɛɛ wee le li Deebenu ɓuwanirozun caan wari le?»
- ²⁵A Piyere lo fuwawe. Biyowo Piyere zoo li zuŋ, Yesu ceceniya baraa haan lo: «A webe o lee, Simu? A wii naso tawɛ a saara li caan ma li haramani wari li tun pa'amana na? A li tun zaa le, wurasin ɓa nuhuwan?»
- ²⁶A Piyere caan lo lo a ɓa nuhuwan. A Yesu baraa haan lo: «A bun a mu, li tun zaa ɓɛɛ tawɛ a lee mu.
- ²⁷Bun wure wa, wa ɓɛɛ co vɛeni ɓa ni nɛ yɛ siyan. Fɛn vɛ de ho dure ho mu juu. Lo cizoyɛɛ nɛ yi van ho dure, o vɛ hó lee, a o le haa lo juɓo. O lii yi wari hannu de'ere nɛ le uwe ma mɛ caanwari; o lee dín a vɛ nɛ ɓaa mɛ ma uwe puti.»

MACU 18

- ¹Dín wa'ati so ɓa buwara tutuwo mana Yesu se, a ɓa diyora lo: «A wii a lo nibenu a po ɓa ni wure ho wáá pa'amayamu?»

- ²Yesu vo hanyirezo buwizo aa ziinniya ɓa siin,
- ³a lo lo: «Ma tiyan, un bara mu han mi. Mi yi ɓee yerema a ziin a obara babe hanyiraza buwiza ne ye, to mi ɓee zo ho waa pa'amayamu.
- ⁴Nuu ne yi liiri mite a lo ziin a obara lobe hanyirezo buwizo ne ye, a ho a lo nibenu ho waa pa'amayamu.
- ⁵Nuu wo nuu ne fi lobe hanyirezo ne sin na sese, to a me lo naso ta bena.”
- ⁶Yesu ja lo: «Nuu ne yi wo babe hanyira ne lara me na ni'ere lisinu sababu, to mu ya suwanni laa po a ba ya ce niyan bibiyu lo fuwoo, a ba de lo mu zenujuu hiya a mu di.
- ⁷Mu lee ho dimija han lisiro bubuwo ne mi hoo bena. Han lisiro-bubuwo be a wazibi. A nuu ne mu we besi han lisiro-bubuwo so, to ho yu terohunnu.
- ⁸O nu wurasin o ziyo yi de o mu be'uwee, uwan li a cun desi fesnale. Bun suwanni aa a o zo ho sii ma buwa'ere wurasin o ze'ere, a po a o ziya beju wurasin o nule beju ce aa, a ba cun o de ho daan, ho ne ɓee hi woo mu.
- ⁹O yire yi de o mu be'uwee, coo li a cun desi fesnale. Bun suwanni aa a o zo ho sii ma o yii'ere a po a o yira beju ce aa, a ba cun o de ho daan. Ho ne ɓee hi woo mu.”
- ¹⁰Yesu tintiyan lo: «Mi dee mite na, a mi yi to de zuwa babe hanyira ne ye ni'ere na. Un bara mu han mi lo ba nuppee anze mi ho waa, a ba mi wa Maa ne mi ho waa wafonu wa tuwite.
- ¹¹Bari lo Nucorozo mana a isi ba ne tunniya mu.
- ¹²Mibe lo webe? Nu yu para mumuwennu (¹⁰⁰) a lo yo'ere tunniya ɓa siin, lo ɓee de ɓa biya mumuwennu yo'ere mana (99) si ho doɓoju wa, a lo vee piri'a le tunniya mu le?
- ¹³Lo yi yu lo, ma tiyan, un bara mu han mi, lo sin we lo pero so bena a po ɓa biyamumuwennu yo'ere mana (99) ne ɓee tunniya mu.
- ¹⁴A bun a mu! Mu ɓee a mii Maa ne mi ho waa sa'o a babe nibuwiza ne ye ni'ere tunnu.”
- ¹⁵Mii ereso yi wo be'uwe ma o, fen ve lo wa, uwe ma lo odee. Lo yi ja o wara, to o yu mii ereso.
- ¹⁶Lo yi ɓee ja o wara, ve ni'ere wurasin niju a ce aa, yawe a han wara so we senela niju wurasin nitiin yiree a heya ma biyo mu mina mu torobee.
- ¹⁷Lo ja yi pan a ji ba wara, a o bara mu han li egilizisiyo. Lo ja yi pan a ji li egilizisiyo wara a o yati lo a obara nuu ne ɓee zun Deebenu wurasin wusurufe.
- ¹⁸Ma tiyan, un bara mu han mi, lo be wo be ne mi yi caa li tun wa, to bun caa ho waa, a be wo be ne mi fuwa li tun wa, to bun fuwa ho waa.
- ¹⁹Ma tiyan, un ja bara mu han mi, lo mi niju ju yi buwa li tuun a fara be ne maa sin, to waa Maa ne mi ho waa aa ne mu miyan.

- ²⁰Bari niɲu, nitiin yi fowe un yenu na, to un mi ɓa siin.”
- ²¹Piyere tutuwo mana Yesu se, a lo diyora lo: «Nuso, a cuwa ye wa a wa ereso yi wo be'uwe ma ni, a un dera mu si aa han lo? A tuwi cuwa hooɲu le?”
- ²²Yesu caan lo: «Un ɓee bara han o lo a tuwi cuwa hooɲu wa, a cuwa buwiyatiin ma buwe (70) yiraamu hooɲu wa.
- ²³A bun na ho waa pa'amayamu lowe ma pa'ama deeso ne voo mi tosera aa di ma mi iya.
- ²⁴Biyowo lo mi waa de han iya, ɓa mana ni'ere lo se ne tawe a win laa ma sere-buwe (10,000).
- ²⁵A o biyo lo ɓee yu diyowo ne wina mi e, ɓaa naso lo ɓa yee lo ma mi han, lo zaa ma lo nubera wure a wina li e.
- ²⁶Lo tose cunna mite do lo ziya se, a bunasi lo waa a yuwa lo, a lo pan muɲu mi, lo to mi win lo ee wure.
- ²⁷Lo tose ɓaa naso ma'ariyo laa, a lo do lo e be si haan lo a do lo si a lo fenna.
- ²⁸Lo lelee, a lo sin mi toseroɓa ni'ere waa, ne ya tawe a win mumuwenu (100) lobe na. Lo tan ho a finniya fuwo na, lo fuwa ho win mi e ye.
- ²⁹Lo toseroɓa cunna mite do lo ziya se, a yuwa lo, a lo pan muɲu, lo to mi win lo ee wure.
- ³⁰Lo pan, a lo va lo vee do asoo, tuwifuwa ho wan lo ee wure.
- ³¹Lo toseroɓara tuwan ma bun. Mu va ɓaa ma tete, a ɓa wuraa biyo wure mu wora a haan mii naso.
- ³²A bun wa ɓaa naso voo lo a baraa haan: “Tose sume, un ya do o e be si haan o bari o yuwa ni.
- ³³Uwe muso ɓee ya tawe a ma'ari o nilo tose na, a obara biyo sin me ma'arila uwe na le?
- ³⁴Baa naso siin lo, a va lo na ɓa aso dera na, tuwifuwa lo wan mi e wure.
- ³⁵A bun si waa Maa ne mi ho waa muso aa wera mi, a mi nuu wo nuu yi ɓee we sabere han mii ereso ma mi siin wure.»

MACU 19

- ¹Biyowo Yesu wuraa hanbe wara ne ye vo, lo lo li Galile tuun a va Zude tun, ho Zuruden baa bene.
- ²Zanna benu we bo la, a lo wiya ɓa vanvanna.
- ³Fariziyenna tuwan tutuwo sura lo a aa co'uwe lo puɓoo. Ba diyora Yesu: «Mu tuwa wa tuwaa lo banuu daa pin mi han ho buwe'ee wa le?”

- ⁴Yesu caan ɓa: «Mi ɓee arana biyo tuwa mu Torobee lo mayeyɛ, lo daanro, a banuu ma hannuu lo we'aa le?»
- ⁵A lo lo a bun na lo banuu fe mii maa ma mii naa na, a lo i ce mi han na, a ɓa niju paari we suraa de'ere.
- ⁶Ma bun to ɓa ɓee hini a niju, fuwa suraa de'ere. A nucoro ɓee co fe be ne Deebenu yi ciya we na.”
- ⁷Ba Fariziyenna diyora Yesu: «A webena Moyize bo ɓa ni ziya ma mu, lo o yi cun o han desi, lo a o ne yamu cara'arovanlo laa, a o de lo si?»
- ⁸Yesu caan ɓa: «A biyo mi siyan cohee, a bun bena Moyize na nu a mi pin mi hanna. Miyeyɛ mu ɓee we wo ma bun.
- ⁹A un bara mu han mi, banuu ne maa yi pan mi han, a lo hannuu so ɓee enne ara'oriyo mite; a lo banuu yi do han binu bun wá, to bun a dara'oroyamu hó banuu so wo.”
- ¹⁰Ba buwara baraa haan Yesu: «Yi a bun a han ma bara be, to yamu cunu ɓee mana.”
- ¹¹A Yesu caan ɓa: «Ba ni wure ɓee te mube aranirobe ne ye na yi, fuwa bá ne mu na na midee.
- ¹²Ni tuwan nucoveyamu yu ɓa hare ɓaa naa siyaan. A ɓa nucoza nule wo tuwan ma nucovera; a mu yi a ɓa tuwan, a bá sa'o wo bá ma nucovera ho wáá pa'amayamu bena. Nu ne yi da fanmu be, a lo yere fanmu biyo de!”
- ¹³Nituwan mana ma hanyira ɓuwiza Yesu se yawe a lo be mi nule ɓa wa, a fara han ɓa. Ba buwara za ɓa ni so wa.
- ¹⁴Yesu baraa haan ɓa buwara: «Mi de ɓa hanyira si a ɓa ɓuwee un se. Mi ɓee co saa ɓa, bari a ɓabe si te ho wáá pa'amayamu.”
- ¹⁵Lo bo mi nule ɓa hanyira wa a lo lo dín enle so.
- ¹⁶Banuu ni'ere tu ɓo Yesu na a diyora lo: «Naso! A han wema tetiya yee nuu tawe a we a yira ho sii ne ɓee mi ve.”
- ¹⁷A Yesu caan lo: «A webena o diyo ni ma be ne se be. A ni'ere midee so a nitete mu. A o yi miniya a yi ho sii ne ɓee ve, a o fi han tuwanna wara na.”
- ¹⁸A lo yarozo lo ta han a han wara ye? A Yesu caan lo: «Yi co ɓuwe nuu, yi co we dara'oroyamu, yi co jñū be, yi co haa sabiya nibinu ju na.
- ¹⁹De mii maa ma mii naa wa, a o ja waa o niban a obara uwe ote.”
- ²⁰Lo yarozo baraa haan Yesu: «Un fu bun bera so wure na. A webe hinni jan'an ni?»
- ²¹Yesu caan lo: «O yi miniya a we zozo, fen vee yee o nuu bera wure, a o ne li wari so ɓa banbannasiyo na, ma bun to o yi naforo ho waa, bun bene a o ɓuwee aa be me na.”
- ²²Biyowo lo yarozo ja han wara so, lo fenna ma fitine, bari mu wo a lo nubera boni ma tete.

²³A bun wa Yesu baraa haan mi buwara: «Ma tiyan, un bara mu han mi. Naforo so zonu we do ho wáá pa'amayamuū.

²⁴Un ja bana tin mu. Numu'un zonu ma nisimi aan we sin po, naforoso zonu Deebenu pa'amayamuū.”

²⁵Ba buwara ja han wara so. Mu hamaniya ba ma tete a ba lo: «Mu yi so yu bun na, a wii da isi?”

²⁶Yesu diya ba a lo baraa haan ba: «Mu do ma ba nucoza, a Deebenu ɓɛɛ hin diyowo na.”

²⁷A bun wa Piyere baraa haan Yesu: «Dɛɛ wa do be wo be si a wa bo o hiya na. A webe wa yi mu?”

²⁸A Yesu baraa haan ba: «Ma tiyan, un bara mu han mi, biyowo lo Nucoro Zo yi asi mi pa'amayamu a'onu ne jinni'a wa ho dimiɗa finnuū, to mibe ne wure bo un hiya na, mibe aa esi pa'amayamu a'ore bebuweɗu wa a mi iri ba Isira'eli ni zuwin bebuweɗu.

²⁹A nuu wo nuu ne yi ariyo mi zun, mii erenasiyo, mii hanmile, mii maana, mii nuna, mi za, wurasin mi muwensen me Yesu bena, ho naso aa yi be ne po bun sansan, a lo ja yi ho sii ne ɓɛɛ ve.

³⁰Nicururu ne a wahecara zere aa we ba benedira, a nicururu ne a benedira zere aa we ba wahecara.

MACU 20

¹Ho wáá pa'amayamu lowe ma muwanso ni'ere ne ha'iyo ha'iyo a le piri'a tosera aa o mi rezen vewa muwaan.

²Lo ma ba tosera fuwara li wotiya saara wa ne a wari hannu de'ere. Lo tuwo ba tosera a yooru mi muwaan.

³Lo bana lo a li wosonu dan yu, a lo maa tosera tuwan ne asi buwe'ee ho naboo.

⁴Lo baraa haan ba lo ba ja fen yo se tonu mi rezen vewa muwaan, lo a mi sara baa aa heya ma biyo tawe mu.

⁵Ba fenna yuwa lo muwaan. Han rezen vewa muwan naso ja bana lo ho wosodaan, a ja bana lo li wohare na, a a mu beɗu'ere lo wo.

⁶Mu veni lo lo ho dome a lo le yu nituwan ne ja asi ho naboo buwe'ee. Lo diyora ba: «A webena mi asi terena he buwe'ee?”

⁷A ba caan lo: «Nuu wo ɓɛɛ so wa mi tonuu.» A lo lo ba ja fen yoo mi rezen vewa muwaan.

⁸Li tun hinrowo, ho muwan naso baraa haan mi tobuweɗuso: «Ve ba tosera a o sara baa. O buwe o hiya ma ba cuwinnisiyo aa veni ma ba niyaa.”

⁹Ba tosera ne lo sanna ho dome nupeɛ yu wari fonu hannu de'ere ere.

10 Biyowo ɓa niya mana, ba ce'o be ya be mibe taa wa. A wari hannu de'ere ere lo na ɓa nuupeɛ na.

11 Li wari ferowo, ɓa hun'aa lo muwanso wa,

12 a ɓa tɛ lo: «A wa'ati de'ere midee ɓa tosera nɛ o saanna ho dome sa toonuu, a o pan s̄āārā ba na a obara wabe nɛ li wosonu ja terena.»

13 Ho muwan naso caan ɓa ni'ere: «Un yirā, un ɓɛɛ tun'anjan o. Ƴɛɛ a warifonu hannu de'ere wá wa para le?»

14 Fe o saara a o fɛn. Mu sin na a un han lobe benedi nɛ yɛ a obara uwe be sin.

15 Un ɓɛɛ tawɛ a we biyo yi sin na ma un nubera le? Wurasin a webena bun jɛni mi aa, biyo un a nitete?»

16 Ma bun Yesu lo ba nɛ a ɓa benedira aa we ɓa wahecara, a ba nɛ a ɓa wahecara aa we ɓa benedira.

17 Yesu le so Yerusalemu wan. Lo va mi buwara nibuwedee a lo baraa haan ɓa ho wan wa:

18 «Wa to ɛnɛ mi fennuu aa yoo Yerusalemu. Lo Nucoro Zo aa de ɓa sara'awera punasiyo ma ɓa tuwa aranina nulee. Ba teeni li humu iri lo wa.

19 Ba de lo ɓa lanapinna nulee, a ba lee lo fiyan aa hɛ lo aa ɓuwa lo uruwa na, a lo vee li wozome tiinze.

20 Bun wa Zebede zaa ɓaa naa tutuwo mana Yesu se ma mi nii nijɗu. Lo cusi Yesu waa a faraa beju'ere laa.

21 Yesu diyora lo: «A webe o mi?» Lo caan lo lo a lo nɛ a mi nii nijɗu nɛ yɛ ɛsi lo do'uwaā; ni'ere lo nudorole, ni'ere lo numale biyowo lo yi asiyo mi bennu.

22 Yesu caan lo: «Mi ɓɛɛ zun biyo mi fara. Mi da ju ma han senuma oro nɛ un juna le?» A ɓa lo mi da mu.

23 A Yesu baraa haan ɓa: «Mu boo, mi ju ma ho oro nɛ un juna, a mu yi a un nudorole ma un numale ɛsinu, bun ɓɛɛ le mɛ se. Waa Maa we'aa han ɛsina so ara ni nɛ, a bá ɛsi bin.»

24 Biyowo ɓa nibuwe nɛ a ja bun, ɓa siyan lo ma tete ɓa inyan ma fera nijɗu na.

25 Bun wa Yesu voo ɓa wure a lo baraa haan ɓa: «Mi zun han sibiyan punasiyo we jimuwɛn ba nɛ ɓa mi juu, a ɓa pa'amana wee zeni mi pa'a ɓa wa.

26 Bun ɓɛɛ tawɛ a we mu mibe siin. A nuu nɛ yi miniya a we nibenu a ho we mi wure tose.

27 A nuu nɛ yi miniya a we mi wure waheca, a ho we mi wure wobenu.

28 Mi dɛɛ lo Nucoro Zo, lo ɓɛɛ mana a ɓa sɛ han lo, fuwa a lo sɛ han ɓa, a nɛ mi mu'ennu ɓa nucoza cururu juu leenu bena.

²⁹Biyowo Yesu zo le Yeriko a zanma benu buwa lo.

³⁰Maniya niju ne asi ho wan do'onu ja lo a Yesu mi waa anni mu. Ba huwa buweriyo: «Nuso, Davide zo, ma'ari wa.»

³¹Ba zanma yu ba, lo weriye, a ba yi bee siyanmibiyo! A ba titiyan buweriyo jan'aan: «Nuso, Davide zo, dee wa ma'ari.»

³²Yesu zan, a lo voo ba a diyora: «A webe mi miniya a un jiyanna miyan?»

³³A ba lo Nuso a mi yira mi.

³⁴Ba ma'ari fu Yesu na. Lo duunna ba yira na; ho ciyo soo ba niju yira heena a ba buwa lo.

MACU 21

¹Biyowo Yesu ma mi buwara tusura Yerusalemu, a ba ciyo Betifaze loo ne mi han olive vewa do'obu do'onu, lo tuwo mi buwara niju.

²Lo baraa haan ba: «Mi fen ve ho lo ne mi mi waa. Ho ciyo soo, mi zo yi sunbanu mi fefe na ma mi zo. A mi fuwe ba mana un se.

³Nuu yi diyo mi ma ba be, a mi bara lo a lo Nuso miniya baa, to ba deri desi a mi fen ma ba.

⁴Bun wo yawe a li Deebenu jucan wara ne ye juti:

⁵«Mi bara han Siyo losiyo, De mi pa'ama ne buba mi wa ye. Lo wawi ma tete, a lo yuwa sunbaro; A yuwa sunbazo wa.»

⁶Ba buwara fenna a ba wo biyo Yesu do haan ba.

⁷Ba mana ma lo sunbanu ma mi zo Yesu se, ba yoo baasi bafoni ba men, a Yesu yuwa yoo asiyo.

⁸Zanma benu enna bin, a we mi waa beesi mi bafoni ho wan wa. Ba tuwan te'aa vewa le'ee a baasi ho wan wa.

⁹Ba zanma ne we hecaa ma ba ne du lo bene we mi waa buweri a ba te lo: «A Davide zo yenu de wa; A ho ne buba lo Nuso yenu na yi duba, A lo yenu buwani ho waa jusiin yoo.»

¹⁰Biyowo Yesu zo Yerusalemu a ba ni wure huwa jinsan a ba te lo: «Le ye a wii?»

¹¹Ba zanma caan ba: «Lo a li Deebenu jucan Yesu. A Nazareti loo, li Galile tuun lo le.»

¹²Yesu zoo li Deebenu buwanirozuun. Lo zoo ja mu beyera ma mu beyera ne enna bin. Lo suwara ba wariparila tabalila uwa, a suwara ba ma'uyera a'ore a uwa li tuun.

¹³Bun bene lo baraa haan ba: «Mu bee tuwa lo un zun aa ve ma faralozun le? A mibe yeremaa din a wora aanna tessele.»

- 14** Mana ma lore tutuwo mana Yesu se li Deebenu buwanirozuun, a lo wiya ba.
- 15** Mu hanmarobera ne lo wo ma ba hanyira ne mi wa buweri aa bara lo a Davide zo yenu buwani, ba sara'awera punasiyo ma ba tuwa aranina siyan fa'a bun bena tuwi pa wure.
- 16** Ba baraa haan Yesu: «O bee na biyo ba woro le?» A Yesu lo fuwawe; lo ta ba bee in arana hanbe wara ne ye le? «O wo mu; a o se'arolele mi waa le hare ba hanyira ma ba yennina puwiin.»
- 17** A bun wa lo anniya do ba si a fenna va Betani, a lii duma bin.
- 18** Mu tunsan hinbiyo lo arona buwee ho loo, bun we a hinnu mi la.
- 19** Lo maa co'onu ho wan do'onu a lo vasi i zan li hiyase. Lo bee yu diyowo li wa fuwa vanle midee, a lo baraa haan li co'onu: «Biyo wure bene, uwe bee bini he biru woo.»
- 20** Ba buwara ma bun, mu hamaniya ba ma tete a ba lo: «A webena li co'onu deri arabaa ho?»
- 21** Yesu caan ba lo: «Ma tiyan, un bara mu han mi, mi yi yu ho lana a mi bee si'asi'a woo, mi yere bee dan biyo un wora libe co'onu ne ye na. Mi da bara han hobe do'opu ne ye, lo a ho coo mi ciyoo a vee cun mite de mu zenuuu, a mu we ma mu.
- 22** Be wo be ne mi miniya na a mi fara na, mi la biyo lo mi deri yu mu, a to mu wee han mi.
- 23** Yesu zoo li Deebenu buwanirozuun, biyowo lo mi ba ni araninu, ba sara'awera punasiyo, ba tuwa aranina ma ba nidan zoo lo se; a ba diyora lo: «A wii na ho pa'a aa a o wera mu bera ne ye? A wii bo o nu a o wera mu?»
- 24** Yesu caan ba lo: «Un diyo mi ma bepu'ere so. Mi can ni ve a he un pa'a lo a un wera biyo, to un bara bun han mi.
- 25** Zan batemu lo ho waa le wurasin ba nucoza se? Mi can ni.» Ma bun, ba we mi waa wannu we, a ba te lo, mi yi lo a ho waa, to lo bara lo a webena mi bee we lara Zan na.
- 26** Mi yi lo a ba nucoza tuwo lo, lo mi zanna bun wara, bari ba zanma we lara ma tiyan lo Zan wo Deebenu pucan tete.
- 27** Ba caan Yesu: «Wa bee zun.» A Yesu lo: «Me muso bee bara he un pa'a lo, a wera biyo ye, aa han mi.»
- 28** Mi leerobe a mu ye han wara ne un woro ye bena? Banuu deso we yu za niju; lo wura ma lo niye a baraa haan lo: «Un yaro, huwo yo se tonu han rezen vewa muwaan zere.»
- 29** A ho lo mi bee ve. Bun bene lo do mi yi, lo yerema mi leerobe a lo huwa va bin.
- 30** Lo banuu wara ma lo juniso a baraa mu bepu'ere haan ho, a ho caan lo: «Si'a mana, wa miyan, un ve.» Lo bee va bin.

³¹Ba niyu siin a lo ye wo mii maa sa'o? A ba caan lo lo a lo niye. Bun wo so Yesu baraa haan ba: «Ma tiyan, un bara mu han mi lo mi yi caasi ba wusurufere ma ba yuwadara aa ceceni mi Deebenu pa'amayamu.

³²A biyo Zan mana mi se, a lo zeniya mi ma ho huwarayamu wan, a mi bee lara laa. Lapofere ma jààmūhanna, bá anni lara laa. Hare a mi ma bun ma mi yira, mi siyan pan bee wan mi, a mi lara laa.

³³Mi tete mi juvanle waawe binu na. Biyo maa wo nizunso ni'ere ne fa vewa. Lo ta sasa a i'riyo han, a co rezen vewa biyo ju janle, a to nawenu bin. Bun wo so lo abariyo ho muwan tosera na a lo le va tunbinu.

³⁴Wa'ati ne wo han vewa biyo farowo ciyo lo tuwo mi zun tosera ho muwan vera se, a ba ve fe han biyo.

³⁵Ho muwan vera tan ba. Ba buwanna lo ni'ere a fo le a, a lo tiinniso ba duwora ho bo.

³⁶Lo ja bana tuwo tosera tuwan ne boni po ba niya ba se. A ba ja wo ba a obara ba niya besi.

³⁷Fuwa lo buwabuwa mu sa, a lo tuwo mi yaro, a lo lo mi lara lo ba aa anmi ho mu.

³⁸Han rezen vewa muwan vera mile ma ho, ba baraa haan we: «De lo endi ne buba ye. Mi buwee wa buwe lo, to wa yi li en wera wa taa.»

³⁹Ba tan ho a le cunna do ho saasa bene, a ba bo lo.

⁴⁰A Yesu diyora ba: «A webe han muwan naso aa wera ba?»

⁴¹A ba caan lo: «Lo yi mana lo aa buwe bá nuco'ura so, a lo abari mi rezen vewa muwan nibiyan na ne wee yi han biyo mi wa'ati a han lo.»

⁴²Bun wo so Yesu baraa haan ba: «Mi bee arana mube toorobe ne ye le? “Li bibiyo ne ba zuntera ya pan a cunna dosi, A din bana a li nu'o'onu bibiyo tete. Bun a be ne lo li Nawasi se. A mu a hanmarobe wa yira se.”»

⁴³Yesu tintiyan lo: «A bun na, ma tiyan un bara mu han mi lo Deebenu pa'amayamu aa fe miyan a i ne sibiyan na ne ne a li cunnu yi.

⁴⁴Nuu ne yi lusi din bibiyo so wa to lo hunhun'a, a nuu ne li bibiyo so yi to wa to ho naso dudu'aa wure.»

⁴⁵Ba sara'awera junasiyo ma ba Fariziyenna ja han waawaa so, a ba fanmuwan mu lo a mibe lo hara han waawaa so a uwa na.

⁴⁶Bun wo so ba piri'aa co'o ne fira Yesu na, hare ma bun ba we zanna ba zanma yira, bari ba we wo lo ma Deebenu pucan.

MACU 22

- ¹Yesu tintiyan wa waawaa tuwan a haan ba ne we mi wa tete mi juvanle la. Lo baraa haan ba lo:
- ²«Ho wáá pa'amayamu zan a obara pa'ama ni'ere ne lee mi yaro hanfinsanni.»
- ³Lo tuwo mi tosera a ba ve ve bá ne voo mu ma li sannu dirobe a ba buwee, a ba pan a buwee.
- ⁴Lo tuwo tosera biyan ma ho tannu ne ye: «Mi bara han ba ne voo mu, lo un dirobe sa vo. Un nana ma un biya ne piriyo mu bo vo. Lo mu wure jutu. Lo ba buwee aa di mu yamu sannu dirobe.»
- ⁵Bá ne vo mu bee we do mi yi ma mu, a ba nuu pee fenna mi wan se. Tuwan va mi muwenseen, tuwan va duwayile.
- ⁶Ba ni tuwan fu ba tosera na, a jimuwiyan ba, a bo ba.
- ⁷Lo pa'ama sin lo. Lo tuwo mi hinfira a ba bo ba nibuwera so a ziya ba lo.
- ⁸Bun wo so lo baraa haan mi tosera: «Mu yamu sannu dirobe sa vo. Bá ne vo mu bee ya yuwa yu mu diyo na.
- ⁹Mi fen le han wense'ana, a mi ve ba ne wure mi yi yu bin, a ba aa di mu sannu dirobe.»
- ¹⁰Ba tosera huwa va han wenna wa. Ba va ba ni ne wure ba maa, ba nuco'uwe ma ba nitetiya wure. Ma bun li sannu zun we su ma ba ni ne voo mu.
- ¹¹Lo pa'ama zoo li zuun a zo dee ba ne voo mu. Lo maa banuu ni'ere ba ni siin, a ho bee zan mu yamu sannu baforo.
- ¹²Lo pa'ama diyora lo: «Un yira, a mu yee o bona zora he a o bee yu ho yamu sannu baforo.» Lo banuu bee caan lo ma diyowo.
- ¹³Bun wo so lo pa'ama baraa haan mi tosera: «Mi ce lo ziya ma lo nule a mi cun lo desi ho iin han tibiyo. A bin lo we aa ce mi jinbiyo wa.»
- ¹⁴A biyo nicururu vo, a bá ne see mu a nicaraza.
- ¹⁵A bun wa ba Fariziyenna ve ma we a ba co Yesu wa, a yi lo fi na ba diyorobe wa.
- ¹⁶Ba tuwo mi buwara tuwan ma ni tuwan ne bo Herode hiya na, a ba vee diyo Yesu ma han wara ne ye: «Araniro, wa zun a o a tin-muwin, o bee zaan nuu yira, o bee lee ba ni wee, a o wee arani ba ni ma li Deebenu tiyan wan.
- ¹⁷Wa diyo o, mu tawe a li laapoo wee saara Sezare na le?
- ¹⁸Yesu zuunna ba yicema uwe be, a lo baraa haan ba: «Tanle jupusiyo, a webena mi co'uwe un puboo?»
- ¹⁹Mi buweera warifonu hannu ne wee saarala li lapo a un dee.» Ba mana warifonu hannu de'ere lo se.
- ²⁰A Yesu diyora ba: «A wii yaa ma lo toorobe mi diyo wa?»

- 21** Ba caan lo lo a Sezare. Bun wo so Yesu baraa haan ba: «Biyo yi a Sezare taa, mi ne bun Sezare na, a biyo yi a Deebenu taa mi ne bun Deebenu na.»
- 22** Lo canrobe we hanmaniya ba hare ma tete, a ba dosi lo a lo fenna.
- 23** Li wozome de'ere soo, ba Saduseyenna ne wee bara lo ba nuhuwora bee vee, ba tuwan mana Yesu se a ba diyora lo:
- 24** «Araniro, Moyize tuwa mu a na wa; nuu baa ereso yi huru do mi haan si a zo woo, to baa ereso ne a da lo see buwahanmu yawe a baa ereso ne huru mu yi temu.»
- 25** Iyan ma fera nihoonu enna: lo niyee so han, a lo lii huru do lo hannuu si, a temu woo.
- 26** Lo juniso do lo hannuu, a ho na lii huru a lo bee yu temu woo. A bun na wo lo tiinni fuwa ba nihoonuni.
- 27** Ba bara nihoonu wure huru ma bun a ba nuu woo bee yu temu. Ba wure humu bene, lo hannuu muso lii huru.
- 28** Ba nuhuwora yi vee, a be ye yi viya, to a wii ba siin aa tuwe lo hannuu? Bari ba nihoonu ni'ere pee do lo wora mi han.
- 29** Yesu caan ba lo: «Mi vuruu, bari mi bee fanmuwan mu toorobe ma Deebenu pa'a.
- 30** Ba nuhuwora veenu se, banuu bee see han, a hannuu bee mi baro. Ba wure aa ziin a obara anzera.
- 31** Mu yi a ba nuhuwora be, mi bee arana biyo tuwa Moyize tuwa vanloo a ne cira li vewezo ne ho daan mii be le?
- 32** Deebenu lo mi a Abarhamu baa Deebenu, Isaka baa Deebenu ma Zakobe baa Deebenu. Li bee a nuhuwora Deebenu; li a ba niviya Deebenu.»
- 33** Ba ne wure we mi waa tete mi juvanle la we hamana lo aranrobe bena.
- 34** Ba Fariziyenna na lo Yesu wara hara ba Sadiusiyenna, a bun wa ba ve ma we.
- 35** Ni'ere ba siin ne wo ho tuwa araniro, diyora lo, a era lo ura na:
- 36** «Araniro, a ho tuwa wara ye buwa po han hen'a wure?»
- 37** Yesu caan lo: «Waa li Nawasi o Deebenu ma o siin wure ma o mene'en wure, ma o leerobe wure, ma o pa'a wure.
- 38** A ho tuwa so buwa po han tuwena ne a wure, a hobe na a ho diyo ye.
- 39** Dee han juniso ne. O waa o niban a obara o yere. Tuwa woo bee mana ne buwaa po han.
- 40** Moyize tuwa wure ma ba Deebenu jucanna wara wure caa hanbe tuwena beju ne ye na.
- 41** Biyowo ba Fariziyenna enna mi felemawe, Yesu diyora ba:

⁴²«A mu yɛɛ a mi leerobe lo Kirisita bena? Lo a wi temu nuu?» A ɓa lo lo a Davide zo.

⁴³Yesu tintiyan lo: «A ma mu yɛɛ li Ha'iri-Senu we jannana Davide a ho mite, a ho ló lo a mi Nuso? Bari Davide we lo:

⁴⁴“Li Nawasi baraa haan waa Naso, Esi un nudorole Tuwifuwa un yi na a o cɛciya o ziyo bo o ze'usiyo wa.

⁴⁵Davide mite we voo lo ma Naso. A ma mu yɛ lo da wera lo zo?”

⁴⁶Wara de'ere wo ɓɛɛ enna a ne nuu canna Yesu yu. A fe dín wozome so wa nuu wo ɓɛɛ banna ha mi siin a diyora lo.

MACU 23

¹A bun wa Yesu baraa haan ɓa zanma ma mi buwara:

²«Ba tuwa aranina junasiyo ma ɓa Fariziyenna, a bá nuu Moyize tuwa wara fuwenu mi.

³Bun we, mi we ji ɓa wara, a we biyo ɓa yi baraa haan mi, a mi yi to vesi ma ɓa wema, bari biyo ɓa woro ɓa ɓɛɛ we bun.

⁴Ba wee cɛ sero ne ci aa be ɓa ni buwabuwa wa, a ɓabe ɓɛɛ te a haare mi numero ɓuwi a dun huwa.

⁵Be pɛɛ ne ɓa we, to ɓa we mu a ɓa nucoza mi ɓa. Ba wee we mi vanle popaa, a ɓa lee buwinsan ne to'a sesaa mi bafoni puwin na.

⁶Ba wa a we ɓa niyaa mu dirobe a'ore wa, a wa a esi han a'ore ya wa han Deebenu faralozuwīn.

⁷Ba wa a ɓa nii tɛɛ ɓa han pɛpɛrɛɛ, a wa a ɓa ni wee ve mi ma junasiyo.

⁸Mu yi a mibe, mi ɓɛɛ co ne a ɓa ni ve mi ma junasiyo, bari juso a ni'ere a mibe wure a inyan ma fera.

⁹Mi yi co ve nuwo li tun wa ma Ma, bari a ni'ere midee so a mii Ma, ho a le mi ho waa.

¹⁰Mi yi co ne a ɓa ve mi ma junasiyo, bari a ni'ere midee a juso, ho a lo Kirisita.

¹¹Mi wure nibenu tawe a we mi wure tose.

¹²A biyo nuu ne yi yoori mite, hó a liri; a nuu ne yi liri mite si, hó yoori.

¹³Nani mi mibe ne a ɓa tuwa aranina junasiyo ma mibe Fariziyenna nisin'eciyan ju. Mi we ji ho wáá pa'amayamu zun'an a hera ɓa ni ju. Mibe mite ɓɛɛ zo, a ba ne yi miniya a zo mi ja pan ɓɛɛ de ba wan si.

- ¹⁴Nani mi mibe ne a ba tuwa aranina punasiyo ma mibe Fariziyenna nisin'eciyan ju. Mi wee di ba hanna ne bara huru mu zuwin a ba faralola to'a, aa zenina mite. Bun bena iri aa we jii ba wa.
- ¹⁵Nani mi mibe ne a ba tuwa aranina punasiyo ma mibe Fariziyenna nisin'eciyan ju. Mi wee he fe li tun a he mu zenujuu wa yawe a ni'ere ya tu'ubi, a biyowo lo yi na mite Deebenu na to mi bana wo lo ma iribi dan zo ma cuwaju a po maye.
- ¹⁶Nani mi mibe ne a wanhecara maniya ju. Mi lo nu ne yi bara li Deebenu buwanirozun na, lo to bun nii mana, a nu ne yi bara ma li Deebenu buwanirozun yi sannu lo to bun caa.
- ¹⁷Ba dedera ma ba mana so. A ho sannu be buwa po mu le, ta a li Deebenu buwanirozun ne wee cii ho sannu mu?
- ¹⁸Mi lo nu ne yi baara li sara'aweke na, lo to bun nii mana, a nu ne yi bara li sara'a na din ne mi li sara'aweke wa, lo to bun caa.
- ¹⁹Maniya, a webe be buwa po mu? A li sara'a le, wurasin li sara'aweke ne wee we li sara'a ma besiya?
- ²⁰Nuu ne yi baara li sara'aweke na, to a din ma biyo wure mi li wa o baara na.
- ²¹Nuu ne yi baara li fe-senu na, to a din ma ho ne mi li na o baara.
- ²²Nuu ne yi baara ho waa na, to ho naso baara Deebenu bee a'onu ma ho ne asi li wa na.
- ²³Nani mi mibe ne a ba tuwa aranina punasiyo ma mibe Fariziyenna nisin'eciyan ju. Mi wee ne mu jii ne pinpiyan sin, mu tinvanle ma mu zevanle buweniso Deebenu na, a mi bee yati ho tuwa wara, ne a ho tereyamu, li ma'azunle ma ho tan'ereyamu ne a biyo buwa po mu. A bun a biyo mi ya tawe a we maye, a mi ja bee co cansan biyo a na.
- ²⁴Wanhecara maniya, mi wee cii mi juu aa he munuweza ju, a mi ja vin jumu'un.
- ²⁵Nani mi mibe ne a ba tuwa aranina punasiyo ma mibe Fariziyenna nisin'eciyan ju. Mi wee siya ho oro ma li oone manu, a han yi zo su ma aanlo ma leerobe uwe.
- ²⁶Fariziyen mani, cii ho oro yi ve ma bun to ho manu muso ma ci.
- ²⁷Nani mi mibe ne a ba tuwa aranina punasiyo ma mibe Fariziyenna nisin'eciyan ju. Mi lowe ma buwo ne ba fooriyo ho iin, a han yi wure zo su ma nuhuwora huwan ma beso'ora si wo si.
- ²⁸A bun ja a mibe. Mi lowe ma nitetiya ba ni yira se, a mi yi su ma uremu ma oomu.
- ²⁹Nani mi mibe ne a ba tuwa aranina punasiyo ma mibe Fariziyenna nisin'eciyan ju. Mi wee te li Deebenu jucanna buwo, a ba nitetiya buwo mi do'orili han na.
- ³⁰A mi lo ya yi a mibe enna mii maadan wa'ati, lo to mibe bee we buwariyo mi ju ma ba a bora li Deebenu jucanna.

- ³¹Ma bun, mi wara a do mite, lo mi a ba ne bo li Deebenu jucanna temu.
- ³²Diyo ba mazinna mii maana mi si dín a puwiri.
- ³³Huwa, dihuwa baa nenea! Mi ce'obara mi vi ho iribi dan na uwe?
- ³⁴Bun bena mi tete mi juvanle. Un tuu Deebenu jucanna tuwan, ha'iresiyo ma ba tuwa aranina junasioyotetiya mi se. Mi buwe ba tuwan aa buwa ba tuwan buwan na. Mi he ba tuwan ma fiinme mi Deebenu faralozuwiiñ, a mi ji'orili ba lo wo loo.
- ³⁵Bun yi wo, to bá ne mi towa a bo cannu he'e aa lii mi waa; a see lo niterene Abeli buwenu wa tuwifuwa Berekiya yaro Zakari, hó ne mi we bo li Deebenu buwanirozun ma li sara'aweale aza.
- ³⁶Ma tiyan, un bara mu han mi, lo bun wure aro te ba were-nucoza wa.
- ³⁷Yerusalemusiyo! Yerusalemusiyo! Wiyo! Mibe wee buwe li Deebenu jucanna, aa duwo ba ne Deebenu tuwo mi se ma bubuwo aa buwe. A cuwa yee un enna mu se a o mi we wa un do'onuu, a obara biyo sin onu wee ora mi za we wa mi miyan hiya se, a mi pan wure?
- ³⁸Uwa o zun aa we o'oro.
- ³⁹Un bara mu han mi, lo mi bee hini bini mi ni tuwifuwa biyowo mi yi woro lo: "A Deebenu dubaa han le ne lo buwee lo Nuso yenu na."

MACU 24

- ¹Yesu zo lo li Deebenu buwanirozuun. Biyowo lo mi waa fen, lo buwara tutuwo mana lo se a a ha li Deebenu buwanirozuun terobe co'o semu haan lo.
- ²A Yesu baraa haan ba: «Mi maa mu terobe beriya ne ye le? Ma tiyan, un bara mu han mi, bibiyo de'ere ye bee en bibiyo wa ne bee aro fisi.»
- ³Biyowo Yesu asi han olive vewa doboru wa, lo buwara mana lo se midee a aa diyora lo: «Zeni wa ma li wa'ati ne mu wee. A mu miniwarobe ye ma zeni o buweenu ma ho dimija venu?»
- ⁴A Yesu caan ba: «Mi dee mitena a nuwo bee co yi mi viiri.
- ⁵Bari nicururu aa buwee un yenu na, a ba bara lo a mibe a lo Kirisita. Ba yi ni ne boni aa e'a.
- ⁶Mi ji hiyan uru'aa mi do'onuu, aa ji hiyan be wara seenale. Mi bee co ne a bun diyowo huweni mi mi ciyoo. Bun wure tawe a cii ve. A bun pan bee in we ho dimija veni.
- ⁷Si ma si aa huwo we na, a pa'amayamu ma benu ja aa huwo we na. Hinu ma tun zeroe aa en han enna tuwaan.
- ⁸Bun bera so wure aa we a obara lo hantero tuwara yaa.

- ⁹Bun wo so ba aa de mi nuu a ba ji'orili, a ba buwe mi. Han sira wure aa jii mi me yenu bena.
- ¹⁰Dín wa'ati soo, nituwan aa de ho lana si, aa le we heni, aa unmu we na.
- ¹¹Deebenu jucanna uwe cururu aa le, a ba e'a niciyo.
- ¹²Ho omu aa naa a nicururu waminu aa we.
- ¹³A le yi namico tuwifuwa mu veni, to ho naso aa isi.
- ¹⁴Li benu tansinnu aa buwee fe ho dimija wure. Bun we sereyamu han sira nucoza wure se, bun bene to mu ma ve.
- ¹⁵Biyowo mi yi maa mu be'uwe suma wenu he mu bee ya tawe, a ne li Deebenu jucan Daniyeli wura be, a le yi ara mu, a ho fe sobi.
- ¹⁶Bun wo so, ba ne yi mi li Zude tuun luwi yoo han dobonulee.
- ¹⁷Mu yi wo a nuu ne mi hanco, a ho bee co lii, a bara mi zoo see be mi zuun.
- ¹⁸Nuu ne yi mi han muwenseen, a ho bee co aro bo a bara mi zoo see mi baforo.
- ¹⁹Ba hanfuwinsiyo ma ba hanna ne jenni mi zaa han wozoma soo, nani a ba taa.
- ²⁰Mi fara Deebenu na a bun bera so bee co we mutannu wurasin li vunurowozome zeso.
- ²¹Bari han wozoma soo, jin'uwe ne ju'an bee in wo diyaa, hare mu hiyabuwe ne Deebenu daanna ho dimija fuwa zere, a ne ju'an bee bana we aa en.
- ²²A lo Nuso yi bee ya utaniya han wozoma so na, nuu wo bee ya isi. Lo utaniya han, ba ne lo lena a we'aa bena.
- ²³Ma bun, nuu ne yi bara han mi, lo lo Kirisita mi he, wurasin he ve, Mi bee co la laa.
- ²⁴Sabera aa buwee a ba ve mite ma lo Kirisita, a ja ve mite ma Deebenu jucanna, a ba we zenirobera ma hanmarobera aa viirila ba ni, a mu ya yi wee yi, a viirila ba ne Deebenu leena.
- ²⁵Mu yi a mibe, mi urasi mite sese, bari un buwasaa miyan ma mu wure.
- ²⁶Nuu yi bara han mi, lo mi dee, lo lo mi li henletuun, mi yi co ve bin. Wurasin ba yi bara han mi lo dee, lo lo mi zun desoo, mi yi co la la.
- ²⁷Biyo sin ho wurobuwerobe wee pinni'ara ho waa, a see li wolele tuwifuwa li wotele, a bun sin aa we lo nucorozo buweenu.
- ²⁸A feni ne yuwo huwi yi mi, a bin ba dubara we fewe.
- ²⁹Han wozoma soo, han tuwara anninu bene, li wosonu aa te tibiru, a ho piyan bee hinni ce. Han manawa aa fatiya, a han pe'e ne mi ho waa aa ya'aya'a.
- ³⁰Dín wo soo, ba aa mi lo Nucoro Zo a lo buwee han duduwo wa ma pa'a ma buwabuwamu benu.

- 31 Li bannu diyo'in aa huwin, a lo tuu mi anzera ho dimija do'uwa bena, a ba o ba ne Deebenu we'aa we wa a fe li tun juɓo'ere, fuwa diyo a.
- 32 Mi fanmu li co'onu waawe: biyowo li le'e yi cancan, aa se van-fiyar to mi zun a ho yiyo suraa.
- 33 Ma bun sin, mi yi maa a bun bera so mi waa we, a mi zuun a lo Nucoro Zo buweenu sura, a lo mi ho zun'aān.
- 34 Ma tiyan, un bara mu han mi lo babe were-nucoza ne ye bee ve a mube bera ne ye bee enne ciyo.
- 35 Ho waa ma li tun aa anni, a me wara bee anni dee.
- 36 Mu yi a li wozome wurasin li pafonu, nuu woo bee zun din, hare ba anzera ne mi ho waa, hare lo Zo, nuu woo bee zun din fuwa lo Maa midee.
- 37 A biyo we wo mu Nuwe wa'ati a bun ja aa we mu a lo NucoroZo yi buwee.
- 38 A heya ma bun, saani a mu juu benu di li tun, ba ni ya wee di a ba ju, a ba we mi yamu, wurasin aa ne mi zara we na yamuu, tuwifuwa li wozome ne Nuwe zoo li muwee;
- 39 Ba bee lo diyowo unpa, fuwa mu juu hara ba wa a anniya ma ba wure. A bun sin ja aa we mu, biyowo lo NucoroZo yi buwee.
- 40 Bara niju ne mi muwan'ere, ba ni'ere see a ni'ere desi.
- 41 Hanna niju ne paariyo ni duwo, ba ni'ere ja see a ni'ere desi.
- 42 Bun we mi yere dee mitena, bari mi bee zun li wa'ati ne lo Nuso aa buwee.
- 43 Mi fanmu mu sese. Li zunso yi zun li wa'ati ne lo anro aa buwee ho tinaa, lo ya endee a lo bee ya desi a ba coco lo zun to'o tuwi.
- 44 A bun na mibe ja endee, bari mi bee zun li wa'ati ne lo Nucoro Zo aa buwee.
- 45 A lo toose huwara, ha'iriso ye mi a baa naso abariyo mi zun tosera na, a lo we ne ba dirobe ba na mi wa'ati?
- 46 Baa naso yi arona mana a a yu a lo mi mi tonuu, to ho tose so damuwan.
- 47 Ma tiyan, un bara mu han mi, lo lo be lo si mi nubera wure ju.
- 48 Mu yi wo a lo a tose sume, to lo bara: "Waa naso bee buwee fuwafuwa",
- 49 a lo te mi niza tosera wa a wee buwan, a a ba janpu'era ma lo wee paari ju a di.
- 50 Ho tose so baa naso buwee vi la li wozome ne lo bee ya pa be ma wa'ati ne lo bee ya zun.
- 51 Ba naso aa ja lo, aa ce lo ba nisin'eciyansiyo na. Binni lo aa we aa ce mi jinbiyo wa.

MACU 25

- ¹A bun na ho wáá pa'amayamu aa ziin a obara hanzawe niɓuwe ne so mi fiteen a lee sinna lo hanfinbaro waa.
- ²Ba nihonu ba siin wo ceresiyo, a ba nihonu ne a wo ha'iresiyo.
- ³Ba ceresiyo we sanna mi fiteen a ba bee can jii woo;
- ⁴a ba ha'iresiyo nupée can jii sinnu ma mi fitine.
- ⁵A biyo lo hanfinbaro menna a lo bee buwee, ba wure dadabura'aa a li to duma tete.
- ⁶Biyowo li tun na, tannu jansan: “De lo hanfinbaro ne buba ye. Mi ne wa lee sin lo waa.”
- ⁷Bun wo so ba hanzawe niɓuwe wure huwa a siri mi fiteen.
- ⁸Ba ceresiyo baraa haan ba ha'iresiyo: “Mi han wa ma jii tuwan, yi a bun wa fiteen ma mi hi.
- ⁹A ba ha'iresiyo lo he'ee, lo bari mu bee le mibe ma wabe. Lo mu suwanni po a ba feen ve ye ba yeera se.
- ¹⁰Biyowo ba ceresiyo fenna a ve ye mi jii, din wa'ati soo lo hanfinbaro mana. Ba ne we we'aa mite zoo ma lo li yamu sanni zuun, a ho zun'an va aa ja.
- ¹¹Bun bene ba hanzawe ne a aa ciyo, a ba to buweri: “Naso! Naso! Hee a wa zo.”
- ¹²Lo hanfinbaro caan ba: “Ma tiyan, un bara mu han mi. Un bee zun mi.”
- ¹³Yesu tintiyan lo: «Bun bena mi endee, a biyo nuu bee zun li wozome ma li wa'ati.”
- ¹⁴Mu zan obara banuu deso ne le ve lo. Lo voo mi tosera a abariyo mi nube baa.
- ¹⁵Lo na talanna be honu ni'ere na, a na talanna beɓu lo le'a na a na de'ere lo tiinniso na. Nupée yu a heya ma lo daanrobe. Bun bene lo fenna va mi lo.
- ¹⁶Le yu han talanna behonu huwa mi ciyoo a yerema mi nuu ma din wari so, a lo yu li ju'an behonu a wora mi cunu a ciya.
- ¹⁷Lo beɓuso ja muso yu beɓu a bo mi taa wa.
- ¹⁸Li de'ereso ve co aan li tuun, a lii lu mii naso wari.
- ¹⁹Mu meenna, to ba tosera baa naso arona mana. Lo diyora mi tosera ma mi wari be.
- ²⁰Ho ne yu han talanna behonu tutuwo mana ma talanna behonu biyan a lo lo: “Waa naso, o we abariyo talanna behonu na. Un sa yu behonu biyan. De hen ye.”
- ²¹Ba naso baraa haan lo: “Fo fira, tose tete, tan'ereso. O wo tan'ereso mu bera ne cunnu bee buwa mu. Un aa abari bera ne cunnu buwa aa. Buwee aa zo mi naso damuu.”

22Lo tose ne yu han talanna beju tutuwo mana, a hó ja lo: “Waa naso, o we abariyo talanna beju na. Un sa yu beju biyan. De hen ye.”

23Baa naso baraa haan lo: “Fo fira, tose tete, tan'ereso. O wo tan'ereso mu bera ne cunnu bee buwa mu. Un aa abari bera ne cunnu buwa aa. Buwee aa zo mi naso damuu.”

24Bun bene, hó ne yu li talan de'ere muso aa da mite a lo lo: “Un zuunna a o a nuu ne be do, nuu ne wee cii feni ne lo bee zan, a see feni ne lo bee bosu.”

25A bun na un zanna, a un vee lu o talan li tuun. De diyo, fe o diyo.”

26Ba naso caan lo: «Tose sume, puwero ne. O zuunna a un wee cii feni ne un bee zan, a se feni ne un bee bosu.”

27Bun we, o bee ya we tawe a o ve abari un talan ba weesiyo le? To biyo un arona mana ye, to un aa yu li mi ju na ma li cunnu ne bo mu.

28Mi fe lo wari a ne lo bebuweso na.

29A biyo nuu ne yi yu, ba aa han ho a ho taa we boni, a nuu ne yi bee yu, to hare biyo mi lo se, ba aa fe bun la.

30Yi a lo tose biin ne ye, mi cun lo desi ho iin li tibimaa. A binni we wiya ma jinbiyo ce'in.

31Lo Nucoro Zo yi mana ma mi buwabuwamu, ma mi anzera wure, lo aa esi mi pa'amayamu a'onu wa.

32Han tunwan sira wure aa fewe lo waa, a lo we'a ba le wee a obara biyo sin lo biyadidi wee le'ara ba viyora ma ba para wee.

33Lo aa o ba para mi nudorole a ba viyora en lo numale.

34Bun wo so lo pa'ama a bara han ba ne lo nudorole: «Mi buwe, mibe ne waa maa duba mi wa. Mi buwee aa yi mu pa'amayamu ne wo'aa ara mi hare ho dimija hiyabuwerowo.

35Bari hinna enna na a mi haan ni a un du. Hinhiyan enna na a mi haan ni ma juu a un juu. Un wo nuhunu mi se, a mi can ni sese.

36Un wo peruso, a mi lena un peru. Un to vanna, a mi do ju na. Un enna asoo, a mi lena un unpa.”

37Ba niterena aa bara han lo: “Nuso, a diyan wa maa a hinu mi aa, a wa haan o a o du? Wurasin hinhiyan a wa haan o a o juu?”

38A diyan wa maa o a o a nuhunu a wa can o sese? Wurasin a peru mi aa, a wa lena o peru?

39A diyan wa maa a o to vanna, a wa variyo o? Wurasin o enna asoo, a wa lena o unpa?”

⁴⁰Lo pa'ama can ɓa: «Ma tiyan, un bara mu han mi, zeze ne mi yi wo mu a haan babe nibuwiza ne buwa ni ni'ere, to a me mi wo mu haan.»

⁴¹Bun bene lo bara han ba ne lo numale: “Mi le bin un se. Mi da'aa. Mi feen ve ho dan ne bee hi woo mu, ho ne we'aa Sitani ma mi to'ara bena.

⁴²Bari hinu bo ni, a mi bee haan ni a un du, hinhiyan bo ni, a mi bee haan ni a un juu.

⁴³Un wo nuhunu a mi bee haan ni ma laale. Un wo peruso, a mi bee lena un peru. Un to vanna, a enna aso, a mi bee lena un unpa.”

⁴⁴Ba muso can lo: “Nuso, a diyan wa maa a hinnu wurasin hinhiyan mi waa buwe o; wurasin a o a nuhunu, peruso, wurasin a o to vanna, wurasin a o mi asoo a wa bee sa haan o?”

⁴⁵Lo pa'ama aa can ɓa: “Ma tiyan, un bara mu han mi mi daanna bee wo mu haan babe hanyira ne wure nibuwizo nuwoo vo, to a me ne he ye mi ja bee wo mu haan.”

⁴⁶Ba ni so a ve mu herobe ne bee vee, a mu yi a ba niterena, ba ve ho sii ne bee mi vee.

MACU 26

¹Biyowo Yesu la'ariyo hanbe demuwan ne ye wure vo, lo baraa haan mi buwara:

²“Mi zun a wozoma ju zere bene a sannu. Lo Nucoro Zo aa de nuu, a ba buwa lo.”

³Bun wo so ba sara'awera junasiyo ma ba Zuwifera nidan zo fowe lo sara'awe-inso Kayife luu.

⁴Ba co a mi mi Yesu fina ma dabere a buwe.

⁵Ba bo we, yawe a mu bee co we li sannize a uru'a ca yi huwora ba zanma siin.

⁶Biyo ye we a Yesu mi Betanii, Simu ne a lo buwele zuun.

⁷Hannu ni'ere tutuwo mana lo se ma jii ne pinpiyan sin a ja ya he. Lo beena mu jii so Yesu ju a ho mi waa di.

⁸Ba buwara ma bun, a ba sinlo a ba te lo: “A webe a libe yame ne ye ju?”

⁹Dee nuu ya da mu yee ya hebuwee a wera sanmu ma ba banbannasiyo.

¹⁰Yesu sobiyo ba wara na, a lo baraa haan ɓa: “A webena mi see lo hannu ne ye? Lo wo be ne se me se.

¹¹Mi yi banbannasiyo mi se tuwite, yi a me mi bee mi me tuwite.

¹²Lo buwara mu jii ne ye un suraa na aa hunna ni.

¹³Ma tiyan, un bara mu han mi: feni pee ne hobe benu tansinnu ne ye yi woro, ho dimija wure, ba ja aa wuro aa lee lobe hannu ne ye be ne wo.

- ¹⁴A bun wa ɓa nibuwɛpu ni'ere, nɛ ɓa ve ma Zuda Isikariyote, va ɓa sara'awera junasiyo se, a lo vɛ baraa haan ba:
- ¹⁵“A webe mi nɛ na a un yi de lo mi nuu?” A ɓá lii na warifonu hannuwan buwiyabuwe (30) la.
- ¹⁶A see dín wa'ati so wa, a lo mi wa yati aa piri'a biyo lo dera Yesu ɓa nulee.
- ¹⁷Li buru nɛ janfunu ɓɛɛ uwaa wozome ye, Yesu buwara diyora lo: «A weso o miniya a wa sɛ sanni dirobe a han o?”
- ¹⁸Yesu caan ɓa lo ɓa fɛn zo ho ló nu ni'ere se, a mi bara han lo, lo lo Naso lo: “Un wa'ati sura a a uwe zuun un aa we sanni ma un buwara.”
- ¹⁹Ba buwara wo biyo Yesu baraa haan ɓa, a ɓa wo'aa sanni.
- ²⁰Li tun hinrowo, Yesu asiyo ma mi buwara nibuwɛpu aa di.
- ²¹Biyowo ɓa mi diyoo, lo baraa haan ɓa: “Ma tiyan, un bara mu han mi, ni'ere mi siin aa de ni nuu.”
- ²²Ba boore be'aa ma tete, a ɓa nu wo nu diyora lo, lo ta a mibe le Nuso?
- ²³Yesu caan ɓa: “A le nɛ ma ni paariyo daanna li sinnuu, a hó de ni nuu mu.
- ²⁴Lo Nucoro Zo a fɛɛn a heya ma biyo mu tuwara lo conuu. Lo banuu nɛ yi de lo Nucoro Zo nuu, nani mi ho ju. Mu suwani a lo ya yi ɓɛɛ too.”
- ²⁵Zuda nɛ mi lo de nuu baraa haan lo: “A mɛ le Nuso?” A Yesu caan lo: “O wura mu.”
- ²⁶Biyowo ɓa mi diyoo, Yesu so buru a lo do bari'a Deebenu na, a lo ha'aa li na mi buwara na a lo lo: “Mi wure fe cɛ, mu a un suraa.”
- ²⁷Bun bɛɛ lo so ho oro a lo do bari'a Deebenu na. Lo na ho ɓa a lo lo: “Mi ju han wɛ.
- ²⁸Biyo ye a un cannu, mu a mu cannu nɛ de jubuwari, cannu nɛ uwasi ni cururu be'uwe wiyannu bena.
- ²⁹Ma tiyan, un bara mu han mi, un ɓɛɛ bana ju rezen biyo juu, tuwifuwa zeze nɛ un ma mi yi bana paari ju mu waa Maa bɛnuu.
- ³⁰Ba huwa siyora lele, a bun bɛɛ, ɓa fenna yuwa han olive vɛwa doɓoju wa.
- ³¹A bun wa Yesu baraa haan mi buwara: “Ho zɛɛ tina, mi wure aa pin ni, bari mu tuwa: un aa he lo pedidi a lo pe'uwi aa yara'a.
- ³²A un veenu bɛɛ, un ceceni mi li Galile tuin.”
- ³³Piyere so han wara a lo baraa haan Yesu: “Hare a ɓa wure pin o, mɛ ɓɛɛ pin o woo.”
- ³⁴A Yesu caan lo: “Ma tiyan, un bara mu han o, zɛɛ tina dede, saani a lo oɓɛ huwinni, bun we a o pan tuwi cuwatiin.”

- ³⁵Piyere caan lo: A muna a un hi ma o, a un ma bɛɛ pin o woo.” A ba be a wure muso la mi juwin ma bun sin.
- ³⁶Yesu ma mi buwara bowena a va feni nɛ yenu Zetisemanɛ. Lo baraa haan mi buwara: “Mi esi he a un vɛ ma waa beza a vɛ fara.”
- ³⁷Lo va Piyere ma Zebede zayira nipu. Sinvɛɛ ma bobeeere zoo lo,
- ³⁸a lo do tannu: “Li sinvɛɛ taan, un mu'ennu a zuruu. Mi esi he, a mi caan mi yira na ma ni.”
- ³⁹Lo tu va ma waa beza, a lo cunna mi do, a li buunasi mi waa wá, a lo fara bɛɛbɛɛ: “Waa Maa yee, mu yi we yi, o bɛɛ ya nɛ a hanbe sɛnuma nɛ yɛ cee ni le? Bun wure wá, bɛɛ a biyo mɛ yi miniya na uwe, a biyo uwe yi lo bun.”
- ⁴⁰Lo arona mana mi buwara ni tiin se, a aa yi a bá toduma. A lo lo Piyere na: “A mi bɛɛ daanna ennadɛɛ ma ni lɛrezo de'ere woo le?”
- ⁴¹Dɛɛ un lo mi endɛɛ a mi fara, yawe a mi bɛɛ co te mu ura'erobee; li ha'iri anni ya ta sa, a han suraa maa pa'a mana.”
- ⁴²Lo ja bana i tutuwo va ma waa beza mu cuwajuni wa, a lo ja faraa ma biyo yɛ: “Maa, han sɛnuma nɛ yɛ yi bɛɛ cee ni yi woo, a uwe sa'o we te!”
- ⁴³Lo arona a ja aa yi a ba toduma bari mu wo a dada sin ba yira tuwi anniya.
- ⁴⁴Yesu ja tintiyan anniya do ba si a lo vɛɛ fara mu cuwatiinni so wa ho faralo ju'ere so.
- ⁴⁵Bun wure bɛɛ lo arona mana mi buwara se, a lo baraa haan ba: «Mi maa waa da, a mi vunuu; lo Nucoro Zo wa'ati ciyo a lo zo ba be'uwewera nule.
- ⁴⁶Mi huwo wa fɛn! Hó nɛ de ni nuu, dɛ hó nɛ dedee yɛ!
- ⁴⁷Yesu wara bɛɛ to a dɛ Zuda nɛ, ba buwara nibuwɛɛni ni'ere, a lo ma zanma benu nɛ can etuwa ma pɛ'ɛɛ vɛ lo ba sara'awera junasiyo ma ba Zuwifera nidan se aa buwee.
- ⁴⁸Zuda nɛ de Yesu ba nuu we zeniya miniwarobe nɛ lo we a lo baraa haan ba: “Un yi cuwencuwenniya nuu nɛ, to a ho, a mi tin lo.”
- ⁴⁹Hó ciyoo soo, lo tusura Yesu a lo lo: “Foo, Araniro.” A lo cuwencuwenniya lo.
- ⁵⁰Yesu baraa haan lo: “Un yirā, we biyo o mana na. A bun wa ba ni aa tu Yesu na a ba taan lo.
- ⁵¹A Yesu buwara ni'ere nuu mi mi etonu wa vo mena; lo cuwa ho, a lo peru ma ba sara'awera junasiyo ni'ere toose juvanlo.
- ⁵²A Yesu baraa haan ho buwara so: “Ci o etonu mi co'oo, bari ba nɛ wure yi see etonu a etonu aa buwera ba.
- ⁵³O bɛɛ zun lo un da fara wa maa na, a lo tu anzera nɛ boni po uwo bebuwɛɛni un se he yɛ le?”

- ⁵⁴A mu yε mu Torobe ju tira, bun nε zeniya lo a biyo yε mu tawε a wera?”
- ⁵⁵Bun wo so Yesu baraa haan ƙa zanma: “Un εnne maa a nitewa lo; a na mi vεε pan etuwa ma beriya aa buwera na? Un εnna li Deebenu buwanirozuun ma mi wo ma wo aa arani ƙa ni, a mi ƙεε fu na.
- ⁵⁶Bun wure wo yawe a biyo ƙa Deebenu jucanna tuwa puti.” A bun wa lo buwara do lo si a ba luƙo fenna.
- ⁵⁷Bá nε fu Yesu na va lo vara lo sara'awe iin so Kayife se. A bini ƙa tuwa aranina junasio ma ƙa Zuwifera wahecara we εnna.
- ⁵⁸Piyere we soona lo tuwifuwa lo sara'awe-inso zun. Lo zo li luu, a i asio ƙa aradiyo se a dεε biyo mu buwera.
- ⁵⁹Bun wo a ƙa sara'awera junasio, ƙa Zuwifera wahecara ma ƙa iriwera paario wure aa piri'a sabe nε ƙa hε Yesu ju na a siinnina lo ju, a ƙa yira lo buwe.
- ⁶⁰Ba ƙεε yu diyo woo, a mu ja tara a ni cururu zoo hara sabiya lo ju na a haan ƙa. Bun bene bara niju lo mana,
- ⁶¹a ƙa aa lo: “Lobe banuu nε yε la here, a wura ma mi jufonu lo mibe da fuwo li Deebenu buwanirozun aa bini te li wozoma tiin wa.”
- ⁶²Bun wá, a lo sara'awe-inso do zan vo, a lo baraa haan Yesu: “O lo we? Biyo a webe ƙa woro o conuu yε?”
- ⁶³A Yesu yere fiyan, a siyanmibiyo. Lo sara'awe-inso tintiyan lo: “Ma Deebenu! O yi a lo Kirisita, li Deebenu Zo woro mu a wa ji.”
- ⁶⁴A Yesu wuraa caan lo: “O muwan mu vo. Mi ja be le; biyo wure bene mi mi lo Nucoro Zo a lo asio li Deebenu pa'aso nudorole, aa mi lo, a lo lo buwee han duduwo wá.”
- ⁶⁵Bun wa lo sara'awe-inso yo la mi nu mi cenmēē a wiya pēen lii lo, a lo lo: “Lo ca'ana Deebenu. A senela yε mi hini mi. Mi wure ja lo ca'anu ma Deebenu.
- ⁶⁶Mi lo we?” A ƙa huwa yoo caan lo suwaa: “A li humu lo tarawε!”
- ⁶⁷Bun wa ƙa cenni'a mi hincannu uwa lo wá, a ƙa luwora lo ma mi nu'uwo, a tuwan ca'aa lo
- ⁶⁸a ƙa tε lo: “Kirisita, o yi a yimiro dede, maa zeni le viyan o a wa dεε!”
- ⁶⁹Mu heya a Piyere asi ho iin li luu. Toosε hannuu ni'ere tutuwo mana lo se, a baraa haan lo: “Uwe dede ja εnna ma lo Galile nuu Yesu.”
- ⁷⁰A Piyere wanniya lo ƙa ni wure yireē: “Mε ƙεε zun le o miyan.”
- ⁷¹Biyowo lo huwa u ma li boroō, toosε hannuu binu ja maa lo a baraa be haan ba nε εnna bin, lo: “Lε yε ja buwa lo Nazareti nuu Yesu.”
- ⁷²A Piyere ja wanniya, a lo: “Un ƙεε zun lobe banuu nε.”

⁷³Fuwazo bun beɛ, a bá nɛ ya zan bin tu mana Piyere se, a ba baraa haan lo: “Tiyán bɛɛ sɛ, uwe ɲa buwa ba; o wara midee yere beɛni aa.”

⁷⁴Bun wo so a Piyere we tuwi baa cobiɔ a lo papa li tun, a lo tɛ lo: “Un bɛɛ zun lobe banuu nɛ ye fiyoo!” Hó ciyo soo, a lo obɛ winniya.

⁷⁵A Piyere maa liya ho demu nɛ Yesu we baraa haan lo, lo: “Saani a lo obɛ winni bun we a o pan ni cuwa tiin.” Lo i anniya lo, a lo le viyan mi ɲuu aa we ma wetete.

MACU 27

¹Li tunsanlena, ba sara'awera ma ba Zuwifera wahecara fowɛ a ba co a mi buwe Yesu.

²Ba caa lo a va vara ba Romusiyo wafaranama Pilati se.

³Biyowo Zuda nɛ do Yesu nu, ma a ba teriyo iri Yesu wa, mu ɲanma fu laa, a lo arona va ba sara'awera ɲunasiyo ma ba Zuwifera weɛsiyo wá ma ba wari buwiyabuwe a ve na baa,

⁴a lo baraa haan ba: “Un wo be'uwe, un do nucohuwara mu'ennu mi nuu, a sora lo cannu he'ɛ.” A bá caan lo: “Bun bɛɛ fuwora wabe na; a uwe bun cira.”

⁵Zuda uwa li wari si li Deebenu buwanirozuūn, a lo fenna vɛɛ luleriyo mite a buwo.

⁶Ba sara'awera ɲunasiyo uu li wari, a ba lo: “Li bɛɛ tawɛ a li zo li Deebenu esuu, bari li a cannu ya wari.”

⁷Ba sanna mi ha'ire a ba wura ma we, a ba le ya lo vinnu muwan ma dín wari so, a ho we ba nuhuwora huunle.

⁸A bun na tuwifuwa zere, ba pan wee ve ho muwan so ma cannu muwan.

⁹Bun tiyo li Deebenu ɲucan Zeremi wara nɛ ye ɲu: “Ba so li wari fonu hannuwan buwiya buwe, han ya so nɛ ba Isira'eli ni fuwara wa.

¹⁰Ba na li lo vinnuu na, a wora hó muwan yaa, a heya ma biyo li Nawasi dora mu haan ni.”

¹¹Yesu zan lo wafaranama waa, a ho diyora lo: “Uwe a ba Zuwifera pa'ama le?” Yesu caan lo: “O wura mu.”

¹²Ba sara'awera ɲunasiyo ma ba Zuwifera weɛsiyo wura nɛ ba miniya a yi fina la, lo siyanmibiyo bun se.

¹³A Pilati diyora Yesu: “O bɛɛ ɲa biyo wure ba woro o conuu le?”

¹⁴Yesu bɛɛ wura diyowo a canna lo, fuwa lo wafaranama we tuwi hin'iyán biyo.

¹⁵Anniwawa sannɪ pɛɛ, lo wafaranama ya dariyo a de asozo ni'ere si, ho nɛ ba zanma yi zeniya.

¹⁶Mu we heya a asozo sumɛ ni'ere mi bin, ba lo Barabasi.

- 17**Pilati diyora ɓa nii: “A lo ye mi miniya a un desi han mi, a Barabasi le wurasin Yesu ne ve ma lo Kirisita?”
- 18**Mu wo a lo zun wure lo a li jenni soo na ɓa sinniya Yesu ju.
- 19**Biyowo Pilati asi mi be'a'onu wa ho iriwele, ɓaa han haariyo baraa haan lo: “Yere lee o ziyo lobe niterene ne ye bee de, bari ho hinu tinaa un duma dara ne cira lo, a han siya ni hare ma tete.”
- 20**Ba sara'awera junasiyo ma ɓa Zuwifera weesiyo we mi wa suu ɓa zanma fuwa ɓa lo a Barabasi desi mu, a Yesu buwe.
- 21**Lo wafaranama bana tan mi waraa, a diyora ɓa: «A lo ye ɓa niju siin, mi lo un desi han mi?” A ɓa lo a Barabasi.
- 22**A Pilati lo: “A le mi lo Yesu han, a yemu mi lo un wera hó?» Ba wure huwa yoo do hoo: “A lo buwa!”
- 23**A Pilati caan ɓa: “A ho oomu ye lo wo?” A ɓa buwariyo po maye: “A lo buwa!”
- 24**Biyowo Pilati ma a mi wara cunnu ɓee mana, a han uru'a mi wa we buwaa; lo uwa juu sinuu, a lo lii siya mi nule ɓa zanma wure yira wá, a lo lo: “Lobe niterene ne ye cannu he'e be ɓee diyora ni; a mibe bun cira.”
- 25**A ɓa zanma paariyo lo: “Oo, a lo cannu he'e be diyora wabe ma wa za!”
- 26**A bun wá Pilati do Barabasi si haan ɓa, a na Yesu a ɓa he ma fiinme, a bun bene lo do lo ɓa nuu a ɓa buwa.
- 27**Lo wafaranama hinfira va Yesu tuwifuwa ho zuun, a ɓa vo we wure a aa tuu laa.
- 28**Ba buwena lo bafoni lo wá, a ɓa zan bu'aa muwinnu lo wa.
- 29**Ba pa hinbuwi jubeeɗe a cu lo juu. Ba zan buwahuwe lo nudoroō, a ɓa mi wa lii cisi teera la, a ɓa lee lo fiyan, lo: “Foo, Zuwifera pa'ama!”
- 30**Ba puwinniya mi hincannuwan a uwa lo wa, a ɓa wee fe li buwahuwe lo nuu a vinna lo ju.
- 31**Biyowo ɓa deɓuwiya lo a lena fiyan sese vo, ɓa buwena ho buwareso, zan lo canma lo wa, a bun bene ɓa va lo a yoo buwa.
- 32**Biyowo ɓa lo ho loo, ɓa le san Sirene banuu deso waa ne yenu Simu. Ba wazibiyo hó a lo susa Yesu uruwa.
- 33**Ba anniya tuwi ve ciyo enle deso ne yenu Goligota, bun ne ura “ju'o'oro enle”.
- 34**Binni ɓa paariyo diven ma behiya a na laa, a lo ya ju. Biyowo lo leliya mu, lo pan a ju mu.
- 35**Biyowo ɓa buwara lo vo, ɓa bo huwanu a cara'aa lo canma haan we.
- 36**A ɓa maa asiyo aa deɗe laa.

37 Ba ciya peperewezo lo juu, a tuwa be ne na lo buwara ne lo: “Le ye a Yesu, ba Zuwifera pa'ama.”

38 Niterawa niju we pariyo buwara ma lo, ni'ere lo nudoro, ni'ere lo numa.

39 Ba wan'annina we mi waa tuwo lo,

40 a ba abuwe mi ju'uwe, aa bara: “Uwe ne lo o fuwo li Deebenu zun a bini te wozoma tiin wa, o yi a Deebenu Zo, fe ote a o lii ho uruwa wa.”

41 Ba sara'awera punasiyo, ba tuwa aranina ma ba Zuwifera weesiyo ja we mi wa zin lo a ba te lo:

42 «Lo isiyo ba ni tuwan, a lo bee daanna isiyo mite! Lo lo mi a ba Isira'eli ni pa'ama, a lo lii ho uruwa wa a wa dee; a to wa la laa!

43 A Deebenu lo ya aba na. Uwa din maa a fe laa a din yi lo mi wa lo; bari lo ya mi waa bara: “Un a Deebenu Zo”.

44 Ba niterawa yaati ne we buwara ma lo ja we mi waa tuwo lo.

45 Ho wosohandaan tuwifuwa wosonu aronu wo, tibiyo ta li tun wure wa.

46 Ho wohare na Yesu buweriyo ma tanbenu: “Eli, Eli, lema sabakitani?” Bun ura: “Un Deebenu, un Deebenu, a webena o do ni sin?”

47 Nituwani ne enna bin ja lo san, a ba lo: “lo mi wa ve Eli.”

48 Ho ciyo soo, ba ni'ere lubo ve so subuwe a do jinupaa ne unmuwaan a caa buwahuwe na, a na la a lo ju.

49 A ba tuwan lo: “Mi desi a wa dee ta Eli buwee a aa isi lo le?”

50 Yesu tintiyan he'iya do tannu, a lo mu'ennu lo.

51 Din wa'ati soo li Deebenu zun benu baforo laena diin, a se ma juu tuwifuwa ma tun. Li tun din za, han bubuwo nama'aa,

52 han buwo hena, a nuhuwora cururu viya.

53 Ba lo han buwo, a Yesu veenu bene ba boo Yerusalemu, ho lo senuu, a nicururu maa ba.

54 Ba hinfira ma mi juu ne we mi waa dee Yesu na maa li tun zerobe, ma biyowo mu, ba zanna hare ma tete a ba lo: “Ma tiyan lo banuu so wo Deebenu Zo.”

55 Hanna cururu we enna bin ne we zan senale a dee. Ba we bo Yesu na, hare li Galile tuun a se han lo.

56 Magidala lo Mari, Zake ma Zuzefu baa naa Mari, ma Zebede za baa naa we enna bin.

57 Li tun hinrowo, Arimate lo banuu naforosso ne yenu Zuzefu, ho muso wo Yesu buworo,

⁵⁸va Pilati se a vee faraa Yesu suraa. A Pilati lo ba ne lo laa.

⁵⁹Zuzefu so Yesu suraa a ba na ma len bafofonu.

⁶⁰A bun bene lo ve huwan Yesu buwi-fiinnuū, buwi ne lo ya we co li boo mi yere bena.

⁶¹Magidala lo Mari, ma lo Mari ne a we asiyo a san mi waa ma li buwi.

⁶²Bun tunsan ne wo li vunurowozome pinnipinni, ba sara'awera junasiyo ma ba Fariziyenna va Pilati wa,

⁶³a ba baraa haan lo: «Nuso wa ha'iri mi biyo, lo lobe niviri ne ye, biyowo lo enna dee, we muwan biyo ye ma mi ju: «Mu wozoma tiin wa, un vee!"

⁶⁴Bun we ne a ba pe li buwi na tuwifuwa han wozoma tiinze, yawe a lo buwara bee aa yi lo juu le, a ma binni lee woro han ba ni lo lo viya lo ba nuhutora siin. Bun cuwinni uremu so yaame aa poo mu beya."

⁶⁵Pilati caan ba: «Deera mi mi se, mi fen vee baaba mi yere na ma biyo mi liyara mu."

⁶⁶Ba fenna vee cin'aa li buwi juho, a wo miniwarobe li wa, a bosu deera bin a ba urasi li.

MACU 28

¹Li vunnurobe wozome tunsan ne a ho cunnu wozome hinbipuupu, Magidala lo Mari ma lo Mari ne a, lo a va li buwi wa.

²Yirima'oro a li tun za ma pa'a. Mu wo a lo Nuso anze ni'ere yoo lo ho waa a lii biriyo li bibiyo a i asi wa.

³Lo we jini'a a obara wuro buwerobe a lo bafoni wo puwinpuwin a obara unmale.

⁴Ba aradiyo zanna tuwi, a nasiyo a munu'aa.

⁵Lo anze baraa haan ba hanna: "Mi bee co zan, un zun a a Yesu ne we buwara ho uruwa na mi piri'a.

⁶Lo bee hinni mana he. Lo viya a obara biyo sin lo we wurala mu. Mi buwee aa dee he ba ya diyasi lo Nuso.

⁷Mi vara'a zo bara han lo buwara lo lo viya lo ba nuhutora siin. Lo hecaa mi wa a va Galile tun. A binni mi aa mi lo. Un baraa mu haan mi."

⁸Ba ena li buwi na fuwafuwa ma zannu ma damu benu mi siyan, a ba luho ve baraa li tansinnu so a haan ba buwara.

⁹Biyowo ba mi fennu a de Yesu ne sin ba waa ye, a lo baraa haan ba: "Mi foo!" Ba tutuwo suraa lo, a cunna mite do, a ve uwa lo ziya wa, a ba buwaniya lo.

¹⁰Bun wa Yesu baraa haan ba: "Mi bee co zan. Mi fen ve bara han wa erenasiyo lo ba ve Galile tun, lo a binni ba vee mi ni."

- 11** Biyowo ɓa anniya fɛn, ɓa aradiyo tuwan zo ho loo, a zo baraa biyo wure mu be buwana a haan ɓa sara'awera punasiyo.
- 12** Ba sara'awera punasiyo ma ɓa Zuwifera wesiyo zo ma wɛ, a ɓa bo wɛ sese. Ba na wari nɛ boni ɓa hinfira na,
- 13** yawe a ba wuro biyo yɛ: “Lo buwara mana ho tinaa a aa puwan lo suraa so, a wabe to duma.”
- 14** A mu yi ciyo lo wafaranama na wa buwɛbuwɛ'a ho aa yi dabere aa lera mi ju.
- 15** Ba dɛera fo li wari, a ɓa bo biyo wuraa haan ɓa na. Han wara so yara'aa ɓa Zuwifera siin fuwa zɛɛ.
- 16** Ba buwara nibuwɛdee fenna va Galile tun. Ba yuwa ho doɓoju hɔ nɛ wá Yesu we lo mi ma ɓa yo ce wɛ na.
- 17** Biyowo ɓa ma lo, ɓa lii cusiyo lo waa, a ɓa tuwan pan yu si'a.
- 18** Yesu tutuwo mana ɓa se, a lo baraa haan ɓa: “Ho pa'a wure na mɛ na ho waa ma li tun wa.
- 19** Mi fɛn a mi we han tuwansira wure ma un buwara, a mi batize ɓa, lo Maa, ma lo Zo ma li Ha'iri-Senu yenu na, a mi de'eni ɓa a ɓa fi mu bera nɛ wure un wuraa haan mi na.
- 20** A dɛɛ, un ɛn ma mi wo ma wo fuwa ho dimija veni.»

MARIKA

MARIKA 1

- ¹Yesu Kirisita Deebenu Zo tansinnu hiyabuwerobe
- ²A heya we ma biyo mu tuwara li Deebenu jucan Ezayi vanloo: «Dεε, mε tuu un turo o waa, a lo we'a o wan o waa.
- ³Ho a banuu nε buweri li henletuūn tannu a nε lo Mi we'a lo Nuso wan, A mi perepereni lo wenza”
- ⁴Zan lo mana li henletuūn, a lo we mi waa bara: «Mi batize, a mi lobi yawe a mi yi mi be'uwe sabere.”
- ⁵Li Zude tunsiyo wure, ma Yerusalemusiyo wure we mi waa le vε lo se. Ba ya wee ziin mi be'uwee a lo batize ba ho Zuruden baa.
- ⁶A jumu'un vara baforo enna Zan wa, a lo wee ce mi hiya ma sunnu heceene. A hun'uwa ma so'aan soo wo lo dirobe.
- ⁷Lo wee de ho tannu nε ye aa han ba ni: «Lε nε buwee un bene, ho pa'a mi po mε, un beε yuwa yu a un fuwee lo nan'an huwinle.
- ⁸Mε batiziya mi mu juu, a lobe aa batize mi li Ha'iri-Senuū.
- ⁹Han wozoma soo Yesu lo Nazareti loo li Galile tuūn a mana Zan se a ho batiziya lo ho Zuruden baa.
- ¹⁰Biyowo lo wee le mu juu, hó ciyo soo, lo maa a ho heena a li Ha'iri liyo lo wá a obara ma'u fe'o.
- ¹¹Dín wa'ati soo tannu lo ho waa: «O a un Zosaannu, a o be mi un siin wá.”
- ¹²Hó ciyo soo, li Ha'iri janna Yesu a vara li henletuūn.
- ¹³Lo wo wozoma buwiyaju bin, a mana aa tanniya lo. Lo enna ba muwenbiya siin a ba anzera we jiyanna lo ma'o.
- ¹⁴Zan denu li asoō bene, Yesu va Galile tun a vε mi waa buwee ho tansinnu nε lo Deebenu se.
- ¹⁵Lo we mi waa bara: «Li wa'ati nε fasiyo mu jutuu. Deebenu suraa, mi lobi a mi laa ho tansinnu na.”
- ¹⁶Lo bo ho Galile mu jubo na, a lo da maa Simu ma mii ereso Andere a ba mi waa cun mi yuwa de ho baa, bari ba wo cizuura.
- ¹⁷Yesu baraa haan ba: «Mi be mε na a un aa we mi ma nizuura.”
- ¹⁸Hó ciyo soo, ba winu do mi yuwana si a ba bo laa.
- ¹⁹Lo va ma waa beza, a lo vεε maa Zebede yaro Zake ma mii ereso Zan, a ba mi muwee a mi waa luwo mi yuwana.

- 20**Lo vo ɓa, a hó ciyo soo, ɓa winu do mii miyan Zebede ma mi tosera si li muwee, a ɓa lo le bo laa.
- 21**Ba fenna va Kaperinahumu. Hó ciyo soo, mu vunnurobe wozome zeze, Yesu zo li Deebenu faralozuun a zo mi waa arani ɓa ni.
- 22**Bá we hanmana lo aranirobe, bari lo aranirobe we fasi, a mu ɓee zan a obara ɓa tuwa aranina aranirobe.
- 23**Hó ciyo soo, banuu ni'ere enna ɓa Zuwifera Deebenu faralozuun bini. Ha'iri'oo enna loo, a lo we mi waa buweri:
- 24**«A webe mi wabe ma uwe Yesu Nazaretinuu pafeni? A o mana a aa hara'i wa le? Un zun lo o a li Deebenu Nisenu.»
- 25**Yesu za li ha'iri'oo waa, a lo li we tee, a li le lo banuu.
- 26**Li ha'iri'oo zeniya lo ma pa'a, a li buweriyo a lora lo banuu.
- 27**Ba ni wure hamana ma tete a ɓa te lo: «Bun ja a mu aranirobe fiyan ye sin? Lo aranirobe fasi, a hare lo yi waraa, to han ha'ire'uwe fi lo tannu na.
- 28**Ma bun, lo yenu lo fo li Galile tun do'uwa wure.
- 29**Hó ciyo soo, lo lo li Deebenu faralozuun, a lo ma Zake ma Zan bo we na a vara Simu ma Andere ɓaa zuun.
- 30**Mu wo a wewiya mi Simu ɓa hiyohannuu na, a hó zo dumasí. Hó ciyo soo, ɓa wura lo be haan Yesu.
- 31**Lo tusuraa lo, a lo fu lo nu na, a huweniya lo, a ho wewiya deri do lo si. A hó huwa sa be haan ɓa.
- 32**Li tun hinrowo, a li wosoju zan vo, ɓa mana ma ba ne wure ɓee cohe mu, ma ba ne ha'ire'uwe mii Yesu see.
- 33**Ho losiyo wure we aa fowe ho zun'aān.
- 34**Lo wiya nicururu ne vanle sira cururu enna na. Lo ja ja ha'ire'uwe cururu leena ɓa nii, a lo ɓee do han si a han wura, bari hán ha'ire'uwe so zun lo sese.
- 35**Yesu huwa ho hinpupu, a li tun ɓee in saan sese, a va feni ne nuu ɓee mana, a vee fara.
- 36**Simu ma ba ne buwa ho, huwa piri'a lo.
- 37**Biyowo ɓa yu lo, ɓa baraa haan lo: «ɓa ni wure mi waa piri'a o.»
- 38**Lo caan ɓa: «Wa fen ve febinu, han do'uwa luwee, yawe a un ja wuro bin, bari a bun na un lo.»
- 39**Lo bo li Galile tun wure na, a wee woro li Deebenu faralozuwiin, a ja han ha'ire'uwe.

⁴⁰Nuu nɛ buwevannu enna na vɛɛ mana a aa cusiyo Yesu waa, a yuwa lo: «O yi ta o cii ni yi.»

⁴¹Lo ma'ari fu Yesu na, a ho da mi nu a dunna laa, a baraa haan lo: «Un ta biyo ci.»

⁴²Hó ciyo soo, ho buwevannu do lo si, a lo cuu.

⁴³Yesu bo lo ho wan wa, a lo heniya hanbe wara nɛ yɛ haan lo:

⁴⁴«Baba a o bɛɛ co woro diyowo han nuu woo. Fɛn vɛɛ zeni ote ma lo sara'awe, a li sara'a nɛ Moyize paa o ciinu bena a o lee dín, yawe a bun we sɛreyamu ba se.

⁴⁵Ho banuu so huwa fenna a vɛɛ to bun wa buwee ma feni wo feni, fuwa Yesu bɛɛ hini we daa zo ló woo a ba ni mi. Lo ya wee ɛn ho muwɛɛn feni nɛ nuu woo bɛɛ mana, hare ma bun ba ni pan ya wee le ma feni wo feni aa vɛ lo se.

MARIKA 2

¹Wozoma yɛ bun bɛnɛ, Yesu bana arona mana Kaperinahumu. Ba ni ja lo lo aa mi mii zuun;

²a nicururu aa fowɛ lo se fuwa ɛnle woo bɛɛ hinni yu li zuun ma ho pepiyaā. Bun wure wo a a ba ni lo mi waa arani.

³Ni vɛɛ mana lo se ma uru'a nɛ bara nina susaa.

⁴Biyo ba bɛɛ wee yi wan aa buweera lo fuwa Yesu se ba zanma boninu bena, ba yoo piyan ho hancoo fe'ere a liira lo uru'a ma mi zanle ma ho aan so.

⁵Biyowo Yesu maa ba ni so lana, lo baraa haan lo uru'a: «Un yaro o be'uwe dosi haan o.»

⁶Ba tuwa aranina tuwan we asiyo bin a ba we mi waa woro mi siyaan lo:

⁷«A webena lobe banuu nɛ yɛ woro mayɛɛ? A Deebenu lo mi waa tuwo. A wii da nuu be'uwe desi aa han lo a yi bɛɛ a Deebenu midɛɛ?»

⁸Yesu ha'iri zuunna biyo mi ba yi, a lo baraa haan ba: «A webena mube leerobe nɛ yɛ mi mi yi?»

⁹A bara han lo uru'a lo lo be'uwe dosi haan lo, wurasin a bara han lo, lo lo huwo see mi zanle a lo vesi, taa a mu yɛɛ waawi po mu?

¹⁰A yawe a mi zuun lo pa'a mi lo Nucoro Zo se li tun wa he a desi ba ni be'uwe han ba, un bara han uwe nɛ a lo uru'a:

¹¹“Huwo see o zanle a o vɛ o zuun.”“

¹²Lo huwa zan, lo so mi zanle, a hó ciyo soo, lo i lo ba ni wure yireē. Bun hanmaniya ba ni hare ma tete. Ba buwaniya Deebenu, a ba tɛ lo mi bɛɛ in maa biyo sin diyaa.

¹³Yesu tintiyan va ho Galile Mu juɓo na. Zanma benu we aa fowɛ lo se, a lo we mi waa arani ba.

- ¹⁴Yesu anninu wa lo maa Alife yaro Levi a ho asi li wusuru fele. Lo baraa haan lo: «Huwo be me na.» A ho huwa buwa lo.
- ¹⁵Biyowo Yesu zoo asi Levi zuun aa di, wusurufere ma be'uwewera cururu ja we asi mu dirobe wa ma lo ma lobe mite buwara, bari bá ne du lo hiya wa wo boni.
- ¹⁶Ba Fariziyenna tuwa aranina maa a lo di ma ba wusurufere ma ba be'uwewera a ba diyora lo buwara: «A webena lo ma ba wusurufere ma ba be'uwewera paariyo di?»
- ¹⁷Wo ne Yesu ja bun lo baraa haan ba: «Bee a ba ne cohee mu ma'o mi lo tiinso na mu; a ba vanvanna. Me bee mana a ve ba niterena fuwa a ba be'uwewera.
- ¹⁸Zan buwara ma ba Fariziyenna ya wee zo suun. Ma bun nituwan mana a aa diyora Yesu: «A webena Zan buwara ma ba Fariziyenna taa wee zo suun a uwe buwara bee zo suun?»
- ¹⁹Yesu caan ba: «Lo hanfibaró buwana da zo suun biyowo lo hanfibaró mi ba se le? Hee, li wa'ati ne wure lo hanfibaró yi mi ba se, ba bee da zo suun.
- ²⁰Han wozoma buwee a mu we wazibi a lo hanfibaró fen, a to ba maa zo suun bun wo so.
- ²¹Nuu wo bee puupu bafoden ma anrodiyo fiinnu. Bun yi wo to li anrodiyo fiinnu aa wee ho bafoden a bun weeroobe aa we buwaa poo mu beyaa.
- ²²A nuu bee o divenfiyan sumaniya daan. Bun yi wo to ho divenfiyan ma han sumaniya wure be to.»
- ²³Yesu we mi waa aansu muwenseen li vunurowozome deeso ze. Ba anninu wa lo buwara we mi waa tiya ho bile teema.
- ²⁴Ba Fariziyenna baraa haan lo: «Uwa maa dee! A webena o buwara waa we biyo bee tawe a we li vunnurobe wozome zeze?»
- ²⁵A Yesu caan ba: «Mi bee in arana biyo Davide wo le, mu ze, a mu po lo nu, hinna enna lo ma mi berobara na, mi bee in arana bun le?»
- ²⁶Lo we zoo li Deebenu buwaniro zuun, lo sara'awe Abiyatare wosonuu: li sara'aburu ne ni binu woo bee tawe a ce fuwa ba sara'awera lo caa din, a lo yere haan mi berobara.»
- ²⁷Bun bene lo baraa haan ba: «Mu vunurobe wozome we'aa lo nucoro bena a bee a lo nucoro we'aa mu vunurobe wozome bena.
- ²⁸Ma bun lo Nucoro Zo a li vunurowozome naso.

MARIKA 3

- ¹Yesu ja tintiyan zoo li Deebenu faralozuun. Banuu ni'ere enna bin ne buwa huru.
- ²Ba ni tuwan we mi waa urasi Yesu aa dee ta lo yi wee ho banuu so li vunurowozome zeze, yawe a ba yi lo nuu ci.

- ³Yesu baraa haan lo banuu ne buwa huru mu: «Huwo ziin ɓa ni wure siin.»
- ⁴Bun bene lo diyora ɓa zanma: «Nu na a nuu we tetemu wurasin a we oomu, a isi nuu wurasin a buwe nuu li vunurowozome zeze le?» Ba siyanmibiyo.
- ⁵Yesu hin'iyar a zan diya ɓaa tuwii i lo. Lo siin va ma tete ɓa leerobe uwe bena, a lo baraa haan lo banuu ne buwa huru mu: «Muwin o buwa.» Lo muwiyar ho a a bun wo ho wenu.
- ⁶Ho ci'ere soo ɓa Fariziyenna ma ɓa Herodiyenna le maa we a wafu'uwo Yesu buwenu wa.
- ⁷Yesu huwa va mi buwara a ɓa le bo ho Galile mu na. Nicururu we bo laa. Ba ni so we lo li Galile tuun, li Zude tuun,
- ⁸Yerusalemu loo, li Idume tuun, ho Zuruden baa bene, Tiri ma Sido do'uwa luwee. Ba zanma so we mana Yesu se bari ɓa we ja biyo wure lo mi waa we.
- ⁹Yesu wura ma mi buwara a ɓa we'a muwe lo bena yawe a ɓa zanma bee co yi lo fiinni na.
- ¹⁰Biyo lo we wiya nicururu, bun we na a ba ne wure vanna enna na haara tuu laa yawe a ɓa duun laa.
- ¹¹Han ha'ire'uwe siyo wee lisi lo waa wo ne ɓa yi maa lo, a ɓa buweri ma tanbenu a bara lo lo a Deebenu Zo.
- ¹²Ma bun Yesu wee yi ɓa, a lo bara a ɓa bee co bini woro mu.
- ¹³Bun bene Yesu yuwa dedebuwe wa, a vora ba ne lo miniya na, a ba mana lo se.
- ¹⁴Lo we'aa nibuweju a ba en lo se, a wee tuu a ɓa vee buwee ho tansinnu,
- ¹⁵a ɓa yi pa'a ne janna han ha'ire'uwe.
- ¹⁶De ɓa nibuweju so ne lo we'aa yele ne: Lo co Simu yenu ma Piyere,
- ¹⁷Lo voo Zebede yaro Zake ma mii ereso Zan, a lo co ba yele ma Bowanerigesi, ne ura wuronama'arobe.
- ¹⁸Lo ja voo Andere, Filipe, Batelemi, Macu, Toma, Alife yaro Zake, Tade, li Kana tun nuu Simu,
- ¹⁹ma Zuda Isikariyote, ho ne do Yesu nuu.
- ²⁰Yesu arona mana li zuun. Zanma benu tintiyar aa fowe lo se fuwa lo ma mi buwara bee yu dinu nu.
- ²¹Biyowo ɓa zunsiyo ja biyo lo mi waa we, ba huwa a vee ve lo, bari ɓa lo lo ju'o huwa.
- ²²Ba tuwa aranina ne we lo Yerusalemu a mana, we mi waa bara lo Belizebuli mi loo, lo a a han ha'ire'uwe juso na ho pa'a laa a lo jaana han ha'ire'uwe lee ɓa nii.

- ²³Bun wo so Yesu voo ɓa a wa waawe han: «A ma mu yee Sitani daa janna mite?»
- ²⁴Benu de'eresiyo yi huwa fi ma we, to dɪn benu so aa yaa.
- ²⁵A zun'eresiyo yi cara'aa a huwa wee na, a mu yee dɪn zun so da enna bin?
- ²⁶Ma bun sin, Sitani yi huwa mi yere bena, to li cara'aa, a bun bee feen; a to a li tiranu a bun.
- ²⁷Nuu wo bee da zo banuu ne pa'a mi zuun a zoo di ho zun, a lo yi bee enne ca ho banuu pa'aso miyee ve. Lo cenu bene o maa daa di lo zun.
- ²⁸Ma tiyan, un bara mu han mi, mu be'uwe wure desi han ɓa nucoza, hare ɓa Deebenu tuwowa wara.
- ²⁹A nuu ne yi tuwora li Ha'iri-Senu, ho naso bee yi sabere woo, bari lo do be'uwe ne bee ve terohunnu mi yere juu.”
- ³⁰Yesu we wura han wara so, bari ɓa we lo ha'iri'oo mi loo.
- ³¹Yesu ɓaa naa ma ɓaa erenasiyo mana aa zan ho iin, a ɓa tuwo nuu a zoo ve lo.
- ³²Ba zanma we asi lo do'uwa, a nuu aa baraa haan lo: «De mii naa, mii erenasiyo ma mii hanmile ne zan ho iin ye a mi wa piri'a o.”
- ³³Yesu caan ɓa: «A wii a waa naa, a wii ba a wa erenasiyo?»
- ³⁴A lo diya ba ne asiyo lo do'uwa na tuwi i lo, a lo lo: «De waa naa ma waa erenasiyo ne.
- ³⁵Nuu wo nuu ne we Deebenu sa'o a ho a waa ereso, waa hanminu ma waa naa.»

MARIKA 4

- ¹Yesu bana ɓuwa mi hiya aa arani ɓa ni ho Mu wa. Zanma benu we aa fowe lo se fuwa lo yuwa muwe a yoo asi mu juu wa. Ba zanma wure we asi li tuun ho Mu juɓo na.
- ²Lo so wa'ati ne too a haara waawaa a aranina ɓa, a lo lo:
- ³«Mi tete mi juvanle: dero deeso we lo a lee de mi verobe.
- ⁴Biyowo lo enna denuu, mu verobe tuwan fara tiyara ho wan juɓo na. Ba juɓuweza aa du bun.
- ⁵Mu verobe tuwan faratiyara han bubuwoo, feni ne tinpinni bee enna sese. Ho ciyo soo mu huwa daan vu'uvu'u, bari tin tete bee enna mu se.
- ⁶Biyowo li wosonu huwa, dɪn jinle ma mu, a mu ho, bari mu ciyan bee mana.
- ⁷Mu verobe tuwan, bun faratiyara mu hinɓuwii. Mu hinɓuwi huwa daan a yoo finniya biyo. Ma bun mu bee yu biyo haa.

⁸Mu verobe tuwan faratiyara li tun tetee. Mu lii lo a mu dan. Hæele tuwan haa biyo buwiyabuwe, tuwan haa buwiyatiin (60) a tuwan haa mumuwennu (100).

⁹A bun wa lo baraa haan ɓa: «Nuu ne juvanle yi mi aa pinna a hó ji.»

¹⁰Wo ne Yesu ena ɓa zanma na, ba ne pan we enna lo se ma lo buwara nibuwepu diyora lo ma han waawaa so ura.

¹¹A mibe Deebenu pa'amayamu sesebe zuunnu na na. A mu yi a be ho iin be wo be woro han ba ma waawaa,

¹²yawe A ɓa yi deɛ, a ɓa ɓee co mi A ɓa yi ji a ɓa ɓee co fanmu be A caa tuubira a yira mi be'uwe sabere.”“

¹³A lo tintiyan baraa haan ɓa: «Mi yi ɓee zun li waawe ne ye ura, a ma mu yee mi zuunna han waawaa ne a ura?»

¹⁴Biyo lo dero yu de bun a han Deebenu wara.

¹⁵Biyo faratiyara ho wan juɓo na, bun a ɓa ni ne ja han wara, a to hó ciyo soo, Sitani winu mana aa leena han ɓa siyaan vo.

¹⁶Ma bun sin mu verobe ne faratiyara han bubuwoo, bun a ɓa ni ne ja han wara, a han be waa ɓa siyan.

¹⁷Hare ma bun ɓa ciyan ɓee mana; ɓa ɓee men. Tuwara wurasin jin'uwe yi huwa ɓaa han wara bena, to ɓa winu lusi.

¹⁸Mu verobe ne faratiyara mu hinbuwi siin, bun a ba ne ja han wara,

¹⁹a ho dimija yidema, han nafoni e'arobe ma mu yiralerobera ne a yoo finni han wara na ɓa siyaan, a han ɓee he biyo woo.

²⁰Mu tuwan faratiyara li tun tetee, a ni ne ja han wara a ɓa ta han bena, ma bun ɓa haa biyo, tuwan biyo buwiyabuwe, tuwan buwiyatiin (60), tuwan mumuwennu (100).

²¹Lo ja baraa haan ɓa: «Nuu wee siri fitene a bu'a oone diyo wurasin aa de li zanle hiyase le? Bee a ho to'o na li tawe a li buwa le?

²²Bari diyowo mana ne sa, a ne ɓee le wa, a sesebe woo mana ne ɓee le oomuu.

²³Nuu ne juvanle yi mi aa pinna, a ho ji sese.”

²⁴Yesu ja baraa haan ɓa: «Mi urasi mite biyo mi ji bena. A li maazinrosinu ne sin mi mazinna a dín mazinna mi tuwi uwanna;

²⁵Bari ɓa han nuu ne yi yu, a lee yi ɓee yu, hare ɓa fe biyo yi mi lo se.

²⁶Yesu ja baraa haan ɓa: «Deebenu pa'amayamu lowe ma nuu ne do verobe muwaan.

²⁷Lo duma loo, lo midɛɛ loo, mu a tinaa wurasin wosonuu loo, mu verobe anni lo, a daan a lo ɓee zun biyo mu buwaa na.

²⁸Li tun mite a hanpanro aa ne a mu se, a yoo te, aa he biyo.

- ²⁹A mu yi boo, to annu see biyo, bari mu erowo ciyo.
- ³⁰Yesu ja baraa haan ɓa: «A webe wa maazinna Deebenu pa'amayamu wurasin a li waawe yεε wa woro aa maazinna mu?»
- ³¹Mu lowe ma vewe ɓuwiso biru; li yi zin li tuŋn, to li a cinciin po mu zinrobera wure ho dimija.
- ³²A li yi zan vo, li wee huwo dan, a we ɓuwaa poo ho nan'uwani vewa wure. Li lee le'εε-beriya fuwa ho waa juɓuweza wee aa te mi sen'uwani lii aa esi li tiyaa.
- ³³A han waawaa so sin cururu Yesu haara a aranina ɓa ni a heya ma biyo ɓa da fanmu.
- ³⁴A waawaa wo lo wara ne lo ya wee worola ma ɓa ni. A lo ma mi buwara ya yi we mi midee to lo ya wee woro han ura aa han ɓa.
- ³⁵Din wa'ati de'ere soo, ho dome ju na Yesu baraa haan mi buwara: «Wa fen le ho mu bene.»
- ³⁶Ba do ɓa zanma wan si a ɓa anniya ma lo ma li muwee ne lo ennaa. A muwaa tuwan ja we enna bin ne we ciyan lo.
- ³⁷Pinpinbenu huwa uwi, a mu juu yaboorobe we mi waa zo li muwee, fuwa li deeri yuwa na ma mu juu.
- ³⁸Bun tara a lobe Yesu dunma ma li muwe bene a seniya mi ju ma jusenine. Ba sinniya lo a ɓa lo: «Nuso, wa mii hi, bun ɓee a diyowoo o se le?»
- ³⁹Lo siyan a za ho pinpiyan wa, a baraa haan mu juu a mu ziin a mu wetee. Ho pinpiyan lu a mu be li waatee.
- ⁴⁰Bun bene lo baraa haan ɓa: «A webena mi zaanna ma biyo? A mi pan ɓee in yu lana le?»
- ⁴¹Ba zaanna hare ma tete a ɓa baraa haan we. Le ye a wii a ho pinpiyan ma mu juu we tuwi fi wara na?.»

MARIKA 5

- ¹Yesu ma mi buwara ciyo ho Galile Mu bene ne a ɓa Gadarasiyo tun.
- ²Yesu lenu li muwee bene banuu ni'ere ne ha'iri'oo mii lo ɓa ni huunle a aa san lo waa.
- ³A ɓa ni huunle wo lo enle, a nuu woo ɓee hinni wee ce lo yi haare ma zara'uwa.
- ⁴Cuwa cururu ɓa ya wee o muwanniya lo ziyaa aa ce lo ma zara'uwa. Haare ma bun lo fa'a han zara'uwa a ha'a han muwanniya, a nuu woo pa'a ɓee daanna lo be.
- ⁵Tinaa ma wosonuu, a ɓa ni huunle ma han doɓɓule wa wo lo enle. Lo ya wee buwari a lo caca'a mi suraa ma bubuwo.
- ⁶Biyowo lo maa Yesu senaale, lo lubo aa cusi lo waa,

- ⁷a lo buweriyo ma tanbenu lo: «Yesu, uwe ne a le Ho Waa Nusiin Zo, o be a mu yee ma ni? Un yuwa o ma Deebenu a o bee co de buwebuweduwe na.»
- ⁸Mu taara a Yesu baraa haan lo: «Ha'iri'oo, le lobe banuu nee.»
- ⁹A lo diyora lo: «O yenu we?» A lo lo mi yenu niciyo, lo bari mi boni.
- ¹⁰Lo yuwa Yesu ma tete a lo bee ja mi a lee li tuun.
- ¹¹Mu tara a se'uwi beenu mi wa di ho doboju do'onuu.
- ¹²Ba yuwa Yesu a ba lo: «De wa wan si a wa vee zo babe siya ne yee.»
- ¹³Yesu we ta bun na. Ba lo lo banuu a vee zoo ba siyaa, a ba yoo haara ho doboju wa a ciciyo lii zoo mu zenupuu wure. Ba we yu siya biyasereju (2,000) ju'an, a mu juu du ba wure.
- ¹⁴Ba siya-didira lubo zoo waraa din unpa so a haan ho losiyo ma han do'uwa luwesiyo a ba ni lo yoo diyaa biyowo mu.
- ¹⁵Ba we ciyo Yesu se a ba maa li ha'iri'ooso, ho ne ba niciyo ya mii, a lo asi a zan baforo, a yire cu. Mu we zanniya ba ma tete.
- ¹⁶Ba ne maa biyo yu lo ha'iri'ooso ma ba siya, la'ariyo bun haan ba ni.
- ¹⁷Bun wa ba ni yuwa Yesu a lo le mi tuun.
- ¹⁸Biyowo Yesu ii zo li muwee, li ha'iri'ooso yuwa lo, a mi ya yi lo buwa.
- ¹⁹Yesu bee we ta, a lo baraa haan lo: «Fen vee mii zuun, mii ni se, a o la'ari biyo wure lo Nuso wo haan o, ma biyo lo ma'arila aa, a han ba.»
- ²⁰Lo arona boo a zoo mi waa buwee biyo Yesu wo haan lo, a fo li Dekapoli tun. Ba ne wure we ja mu we hamana ma tete.
- ²¹Yesu zoo muwee a bana arona mana ho mu jubo'ere ne a na. Zanma benu ja we aa fowe lo se ho mu jubo na bin.
- ²²Bun wo so li Deebenu faralozun juso ni'ere ne yenu Zariyusi maa lo, a ho aa cunna mite do lo ziya se.
- ²³A lo yuwa lo sese: «Un hanmizo be saa se, buwee aa be o nule lo wa yawe a lo vannu we a lo yi sii.»
- ²⁴Yesu ma lo bowe na. Zanma benu we du lo hiya wa a ba mi waa ja lo ma feni wo feni.
- ²⁵Hannuu ni'ere enna bin ne cannu eero be vannu ennana tuwi zerema buweju.
- ²⁶Lo we saa ma tete tiinnasiyo cururu nuu. Lo nuube wure vo a mu bee do di'a fuwa mu bana mi waa naa.
- ²⁷Biyowo lo ja Yesu be, lo mana ba zanma siin ma bene, a lo duunna Yesu baforo na.
- ²⁸Lo we mi waa bara mi siyaan: «Un yi dunna lo baforo middee soo na, to un we.»

- ²⁹Hó ciyo soo, lo cannu ɛrobo lu, a lo zuunna mu mi suraa lo mi vanna waa.
- ³⁰Hó ciyo soo, Yesu zuunna lo pa'a lo mii, a lo yeremaa diyora ɓa zanma: «A wi duunna un baforo na?»
- ³¹A lo buwara baraa haan lo: «O maa a ɓa zanma mi waa ja o, a o pan lo ta a wii duunna aa le?»
- ³²Lo diyaa mi do'uwa a ya mi le wo mu.
- ³³Lo hannuu we zanna a ze bari lo zuunna biyowo miyan, a lo aa cuunna mite do Yesu ziya se, a muwan ho tiyan wure haan lo.
- ³⁴A Yesu baraa haan lo: «Un hanmizo, o lana isiyo o. Feen ma hera a o vanna ve wurewure.»
- ³⁵A Yesu wura bun lii teenisi, a ni tuwan lo li Deebenu faralozun juso zuun a aa baraa haan hó: «O hanmizo fo mite vo. A webe o pan seera lo Nuso?»
- ³⁶Yesu ɓee yatiyo ɓa wara a lo baraa haan li Deebenu faralozun juso Zayirusi: «Bee co zan! Laa midee.»
- ³⁷Yesu ɓee we ta a nuu wo ciin mi fuwa Piyere, Zake ma ho ɓaa ereso Zan.
- ³⁸Biyowo ɓa ciyo li Deebenu faralozun juso zun na, ɓa maa zanma benu ne we tuwi faa miyan, a ɓa we aa ùwíri.
- ³⁹Yesu zoo li zuun a lo baraa haan ɓa: «A webena mi cancansi a mi we ma biyo. Lo hanyirezo ɓee huruu a lo dunma.»
- ⁴⁰A ɓa nii huwa zin lo. Bun wo so lo lo ɓa ni wure le ho iin fuwa lo hanyirezo ɓaa miyan, ɓaa naa ma be ma lobe bowena, a ɓa i ziin he lo hanyirezo mi.
- ⁴¹Lo fu lo hanyirezo nu na a lo lo: «talita kumi.» Bun ura: hanzunzo, a me lo o huwo.
- ⁴²Ho ciyo soo, lo hanzunzo huwa vasi. Mu wo a lo a zerema buwepu zo. Bun hin'inniya ɓa, a ɓa hamana haare ma tete.
- ⁴³Yesu heniya haan ɓa ma tete, a ɓa ɓee ne a nuu wo zuun biyowo mu. A lo lo ɓa ne dirobe lo hanzunzo na.

MARIKA 6

- ¹Yesu lo bin a va mi lo; a lo buwara we buwa lo.
- ²Biyowo ɓa Zuwifera vunnurobe wozome ciyo, lo buwa mi hiya arani ɓa ni li Deebenu faralozuun. Ba nicururu ne we mi waa tete mi juvanle la, we hamana a ɓa lo: «A weso lo yu biyo ye? A wii na mu zuunrobe ne ye laa? A ma mu ye lo bona wera mube aba'obera ne?»
- ³Lo ɓee a lo sinlee'a le? Bee a Mari zo ne too uwe? Lo ɓee a Zake, Zose, Zude ma Simu ɓaa iinso le? Bun wo so, ɓaa hanmile ɓee mana wa se he le? A bun we saara ɓa a ɓa laa.

- ⁴A Yesu baraa haan ɓa: «Nuu woo ɓee yi yimiro yenu mi terotuŋ, mii ni siŋ ma mii zuun.»
- ⁵Lo ɓee daanna aɓa'obe bebiyan woo wo bin fuwa vanvanna tuwan ne lo bo mi nule wa a wiya.
- ⁶A lo we tuwi hanmana biyo ɓa ni ɓee laara laa. Bun bene lo fenna ve araniya ɓa ni han do'uwa luwee.
- ⁷Lo voo mi buwara nibuwepu mana mi se, a lo tuwo ɓa a ɓa fen ma nijupu, a lo na pa'a ɓaa a ɓa yi se han ha'ire'uwe wa.
- ⁸Lo baraa haan ɓa: «Mi ɓee co ceen diyo woo fuwa pa'a midee. Mi ɓee co ceen dirobe, puwi, a mi ja ɓee co o wari mi zubuwaa.»
- ⁹Mi zin na'an a mi nuu wo ɓee co zin canna bejupu.
- ¹⁰Lo baraa haan ɓa: «Zun wo zun ne mi yi zoo mi esi bin tuwifuwa mi fenrowo yi yu.»
- ¹¹Ba ni yi ɓee ta mi bena feni ne, a ɓee ta a ji mi wara, mi yi le bin, a mi puwa mi ziya un'unnu, a wera serɛyamu ɓa ni so bena.»
- ¹²Ba fenna, a vee mi wa buwee mu, lo a ɓa ni lobi.
- ¹³Ba buwara ja ha'ire'uwe cururu a buwara ji vanvanna cururu na, a wiya ɓa.
- ¹⁴Lo pa'ama Herode ja lo Yesu yenu mi waa le a ɓa ni mi waa te lo: «Zan Batisi viya lo ɓa nuhuwora siŋ, a bun na pa'a mi lo se a lo wera mube aɓa'obe ne ye.»
- ¹⁵Ba tuwan we mi wa bara lo a Eli, a ɓa tuwan lo lo a li Deebenu jucanna daan ni'ere.
- ¹⁶Wo ne Herode ja bun lo lo a Zan ne mibe unwana ju'o, lo a ho viya mu.
- ¹⁷Mu tara a Herode mite we fu Zan na, a na lo a ɓa caa do asoɔ ɓaa maazo Filipe han Herodiyade bena, ho ne Herode we do.
- ¹⁸Zan we baraa haan lobe Herode: «Nuu ɓee na aa a o de mii maazo han.»
- ¹⁹A bun na Herodiyade we unmuwan Zan na, a lo enna mu se a buwe lo, a lo ɓee daanna mu.
- ²⁰Herode ya wee zan Zan yira, bari lo zuunna a Zan a niterene ma nisenu. Lo ya we fe Zan na, a lo tete mi juvanle lo wara na, a to lo ha'iri a yayoo. Hare ma bun lo wara jinnu wo sin laa.
- ²¹Hare ma bun Herode tenu sanni se, ho sa dirobe a voora mi tun nitetiya, lo hinfira junasiyo ma li Galile tun pa'amana. Din wozome so deri we to se Herodiyade se.
- ²²Li sanni so se Herodiyade hanminu zoo yoo fuwa Herode ma ba ne lo voo siyan waa. Ho ciyo soo lo pa'ama baraa haan lo hanzunu: «Be wo be ne o yi mi, a o bara mu han ni, to un ne mu aa.»
- ²³A lo baraa haan lo hanzunu: «O yi mi be ne mu, un ne mu aa, hare mu we han tuwin ne un mi juu tara.»

- ²⁴Lo hanzunu anniya i diyora mii naa, ta a mi bara mi mi webe? A hó lo lo bara Zan Batisi ju'o.
- ²⁵Ho anniya fuwafuwa zoo faraa biyo yε lo pa'ama na: «Un miniya a o be Zan Batisi ju'o lepe wa fuwafuwa a aa ne na.»
- ²⁶Lo pa'ama Herode siin we fitiniya ma tete. Hare ma bun lo baarobe ma ba ne lo vo bena, lo bεε pan yu.
- ²⁷Hó ciyo soo, lo pa'ama tuwo mi dεero ni'ere a hó vεε unwan Zan Batisi ju'o a mana.
- ²⁸Lo dεero vεε unwanna Zan Batisi ju'o li asoō a bo lepe wa a aa na lo hanzunu na, a ho i naa mii naa na.
- ²⁹Wo ne Zan Batisi buwara na bun, ba vεε so lo nuhumu a huwan.
- ³⁰Yesu buwara aa fowe lo se a ba la'ariyo biyo wure ba wo ma biyo ba araniya a haan lo.
- ³¹Lo baraa haan ba: «Mi buwee a wa εε ba ni na, feni ne nuu wo bεε mana a mi yi vunnu beza.» Mu wo a ba nicururu mi waa ve a ba buwee, a hare ba bεε yu dinu nu.
- ³²A bun ba i zoonna li muwe a va feni ne nuu woo mana.
- ³³Nicururu maa ba fennu, ba zuunna ba, a ba lo han luwee a vasi, a ceceniya ba va he ba ve.
- ³⁴Biyowo ba lo li muwee, Yesu maa ba zanma, a ba ma'ari fu laa, bari ba we ziinna a obara para ne didiro mana na, a lo araniya ba wa'ati ne too.
- ³⁵Biyowo li wa'ati va yu, lo buwara tutuwo mana lo se a ba baraa haan lo: «Dεε he a muwεēn biin, li wa'ati va yu.
- ³⁶Desi ba ni, a ba ve han dε'εε ma han luwe ne mi suraa mu, a ba vεε yε mi dirobe.»
- ³⁷Yesu caan ba: «Mibe mite ne dirobe baa.» A be a caan lo: «O bεε enne lo a wa ve ye warifonu hannuwan be mumuwεnju (200) dirobe a ba di wa?»
- ³⁸Lo diyora ba. «A buru buwan be ye mi mi se? Mi fen ve dεε.» Ba vεε diya a ba arona aa lo a buru buwan be honu ma ciza biyaju.
- ³⁹Bun wo so lo na tannu a ba ni esi ma uwo uwo mu jii yoore wa.
- ⁴⁰A ba lii asi ma nimumuwεnnu mumuwεnnu, a asi ma nibuwiyaju ma buwe buwe .
- ⁴¹Yesu so li buru buwan behonu ma ba ciza biyaju, a lo huweniya mi waa ho waa, a lo dubaa haan mu. Bun bene lo ha'aa li buru a haan mi buwara, a ba cara'aa haan ba zanma. A lo na cara'aa ba ciza biyaju a haan ba wure.
- ⁴²Ba wure caa su.
- ⁴³Ba buwara su ansinna bebuwεnju ma li buru ma ba ciza ne a mu.
- ⁴⁴Ba ne we caa li buru ma bun wo bara niserehonu (5,000).

⁴⁵Hó ciyo soo, Yesu we uwanna mi buwara na, a ɓa zo li muwe, a ɓa pɛ ho mu a le ma Betisayida feni, saani a lobe mite desi ɓa zanma wan.

⁴⁶Biyowo lo lo ɓa zanma cara'aa wɛ na, lo yuwa ho doɓoɓu wa a yoo fara.

⁴⁷Li tunyuru'arowo a li muwe zoo ciyo ho mu siin, a Yesu midɛɛ ɛnna li tuun;

⁴⁸lo we maa a ɓa mi waa se ma li muwe penu, bari ho pinpiyan we mi waa sin ɓa waa. Bun wo so, biyowo li tun na yu, Yesu huwa vesu mu juu wa a ve ɓa se, fuwa lo ve mi ɓa anni.

⁴⁹Biyowo ɓa maa lo vesinu mu juu wa, ɓa wee ce'o lo a nuubonu mi maa, a ɓa wiriyo,

⁵⁰bari ɓa wure we maa lo, a ɓa buwee biya. Hó ciyo soo, Yesu wura ma ɓa, a lo lo: «Mi be mi ha'iri si, a mɛ, mi ɓɛɛ co zaan.

⁵¹Bun bɛɛ lo yoo zoo ɓa se li muwee, a ho pinpiyan lu. Mu we hanmaniya ɓa hare ma tete,

⁵²bari ɓa ɓɛɛ we iin fanmuwan li buru aɓa'obe ɓa siyan cohenu bena.

⁵³Biyowo ɓa annasi ho muun, ɓa le ciyo Zenezareti tunzo, a ɓa zan bin.

⁵⁴A ɓa lo li muwe yɛɛ, a ɓa ni zun mu lo a Yesu,

⁵⁵a ɓa huwa bo li tunzo wure na. Ba ni yi ja lo Yesu mi feni wo feni nɛ, ɓa wee susa ɓa vanvanna ma mi zanna aa vera lo wa.

⁵⁶Feni wo feni nɛ lo yi zoo, han luwee, han lóbere, han de'ɛɛ, ɓa wee aa be ɓa vanvanna si han nabuwee, a ɓa yuwa lo a ɓa yi lo baforo juɓo duunna. A bá nɛ wure we duunna huwa we yu cohebuwe.

MARIKA 7

¹Ba Fariziyenna ma ɓa tuwa aranina tuwan lo Yerusalemuū a aa fowe Yesu se.

²Ba maa ɓa buwara tuwan a ɓa di a ɓa nule na'uwan, bun ura han ɓɛɛ siya.

³Ma bun Fariziyenna ma Zuwifera nuu woo ɓɛɛ ya wee di a ɓa nule ɓɛɛ ɛnne siya ve a heya ma ɓa nidan tandaan.

⁴Ba yi lo han nabuwee, ɓa ɓɛɛ wee di a ɓa yi ɓɛɛ ɛnne siya mite ciyo ve. Ba ja ya wee fi han ladara cururu na, a obara biyo sin a han ciceɛ, han soore ma han senu boona seerobe ladara.

⁵Ba Fariziyenna ma ɓa tuwa aranina diyora Yesu: «A webena uwe buwara ɓɛɛ fi ɓa nidaan tandan na, a ɓa di mi dirobe a ɓa nule ja na'uwan?»

⁶A Yesu caan ɓa: «Li Deebenu jucan Ezayi san be wo sin a lo woro mi tanlepupusoyamu be a heya wɛ ma biyo tuwa mu: “Babe ni nɛ yɛ buwani ni ma mi juwin deperela, A ɓa siyan sena ma ni.

- ⁷Ba buwani ni buwe'ee, Ari biyo ba aranina ba ni A nucoza wara.”
- ⁸Yesu lo babe wee cun Deebenu tuwena osi a ba i ce ba nucoza tandan na.
- ⁹Yesu tintiyan lo: Mi zun Deebenu tuwena aa pin na a i ce mite tandan na,
- ¹⁰Bari Moyize we lo o de mii maa ma mii naa wa, a nuu ne yi da'aa ba to ho naso tawe a buwee.
- ¹¹A mibe mite wee bara han ba ni: “Lo nuu ne yi baraa haan mii miyan ma mii naa lo biyo mi ya serila ba a «koroban»; bun ura be ne na Deebenu na vo;
- ¹²to mibe bee hini wazibi lo ma be diyowoo a lo seri mii maa ma mii naa.» Mi zuun mu lo
- ¹³a bun mi yarala han Deebenu wara ma mi yere tandan ne mi na mii yere na. A mi ja mi wa we bebiyanna cururu ne ma bun lowe.”
- ¹⁴Yesu tintiyan voo ba zanma, a lo baraa haan ba: «Mi wure tete mi juvanle na a mi fanmu be.
- ¹⁵Be diyowo bee mana ma iin ne yi zo lo nucoro yi a mu na'uwanni lo. A biyo wee le lo nucoro siin a bun na'uwanni lo.”
- ¹⁶A nuu ne juvanle yi mi aa jinna a ho ji.
- ¹⁷Biyowo Yesu dosi ba zanma a i zoo li zuun, lo buwara diyora lo ma li waawe ura.
- ¹⁸Yesu baraa haan ba: «Mibe ja pan bee fanmu be le? Mi bee zun lo be diyo wo bee mana ma iin ne zo lo nucoro yi, ne da lo nan'unwanni le?
- ¹⁹Mu bee zo lo siin, fuwa lo siyaan, a bun bene mu lera na'uwa. A ma ho co'o so Yesu zenina ba lo mu dirobe wure cuu.”
- ²⁰Yesu tintiyan baraa haan ba: «A biyo lo lo nucoro, a bun a biyo na'uwanni lo.
- ²¹Bari a lo nucoro yi; lo siin mu leerobe'uwe wee le, li jààmū si wo si, ho aanlo, li nibuwee,
- ²²mu dara'oroyamu, li miinisume, li mu'enjiinu, han i'iyoy, ho ara'omu, mu yiralerobe, ho zuwa, ho waasu ma ho dedemu.
- ²³Bun besumana so wure wee le ma yi, a a bun a biyo wee na'uwanni lo nucoro mu.”
- ²⁴Bun bene Yesu lo bin a va li Tire tun. Lo vee zoo zun de'ereē a lo bee enna mu se a nuu woo zuun mu. Hare ma bun lo bee we sa mite yu.
- ²⁵Hannuu deso ne hanmizo a ha'iri'oo mii ja Yesu be. A bun wa lo hannuu ve mana a aa cunna mite do Yesu ziya se.
- ²⁶Lo hannu so wo Gereke nuu ne too li Sirofenisi tuun. Lo yuwa Yesu a lo ja li ha'iri'oo a lee mi hanmizoo.

- ²⁷Yesu baraa haan lo hannuu: «Desi a ɓa hanyira di si ve, bari mu ɓee se a see dirobe hanyira waa a ii ne booza na.»
- ²⁸Lo hannu caan Yesu: «Nuso, mu boote, hare ma bun ɓa booza wee saan mu dirobe werema ne faratiyara ɓa hanyira hiyase.»
- ²⁹Bun wo so Yesu baraa haan lo: «Hán wara so bena, fen, li ha'iri'oo lo o hanmizoo.»
- ³⁰Biyowo lo hannuu arona mana mi zuun, lo aa yu a lo hanmizo dumasi li zanle wa. Mu wo a li ha'iri'oo lo loo a fenna.
- ³¹Bun bene Yesu lo li Tire tuūn a va Sido. Lo aanso ho Dekapoli a vara ho Galile mu wa.
- ³²Ba ni mana be'e ne deremi caa Yesu se, yawe a lo be mi nule lo wa.
- ³³Yesu va lo a ena ɓa zanma na. Lo uwa mi nuɓeza lo juwan'een, lo puwinniya mi hincannu, a yoo duunna lo banuu deremi na ma bun hincannu so.
- ³⁴Yesu huweniya mi waa ho waa, lo he'iya do, a lo lo: «Efarata», bun ura «hee ote».
- ³⁵Hó ciyo soo, lo juwanle heena a lo deremi fuwa a lo wura wara ne cuu.
- ³⁶Yesu heniya haan ɓa a ɓa ɓee co bara mu a han nuu wo. Hare a lo heniya mu haan ɓa bun naniya mu buweenu na ɓa se.
- ³⁷Mu we hamaniya ɓa ni tuwi anniya a ɓa te lo biyo wure lo we se. Deɓ lo we tuwi ne a ɓa be'iya ni, aa ne a ɓa bobuwa woro.

MARIKA 8

- ¹Han wozoma soo zanma benu ja tintiyan aa fowe Yesu se, a dirobe woo ɓee enna a ɓa di. Lo voo mi buwara a baraa haan ba:
- ²«Babe zanma ne ye ma'ari mi na, bari biyo a mu wozoma tiin a ɓa mi un se he a diyowo mana a ɓa di.
- ³Un yi uwasi ɓa a ɓa fenna ma hinno, ɓa pa'a aa ve ho wan wa, bari ɓa tuwan lele sena.»
- ⁴Lo buwara caan lo: «A weso wa yi buru ne si babe zanma ne ye ho muween he?»
- ⁵A Yesu diyora ɓa: «A buru buwan be yee mi mi se?» A ɓa lo behoonu.
- ⁶Bun wo so Yesu naa tannu a ɓa zanma esi li tuūn. Bun bene lo so li buru buwan behoonu. Lo bara'aliyo Deebenu, a lo ha'aa li buru a naa mi buwara na a ba cara'aa haan ɓa zanma. A a bun ɓa wora mu.
- ⁷Ciza buwiza biyahoonu enna ɓa se. Yesu dubaa haan ɓa a lo ja lo ɓa cara'a ba.
- ⁸Ba wure caa fuwa ɓa su, a li buru ha'arobe ne a mu pan we uu su sa'iyu behoonu.
- ⁹Bá ne wure we caa li buru we yu bara niserena (4,000). Bun wenu bene Yesu uwa ɓa si a ɓa fen.

- 10**Hó ciyo soo, lo ma mi buwara zo muwe a ɓa va Dalimanuta tun.
- 11**Ba Fariziyenna a ciyo bin, a ɓa wanni ma Yesu, aa co'uwe lo juɓoɗ, lo lo we miniwarobe a le ho waa.
- 12**Yesu he'iya do faan, a lo lo: «A webe na ɓabe were-nucoza ne ye miniya a mi miniwarobe? Ma tiyan, un bara mu han mi, miniwarobe woo ɓee zeni a ɓa mi.»
- 13**A bun wa lo anniya do ɓa si a tintiyan i zoo li muwee a lora ho mu bene.
- 14**Yesu buwara we cansan a ɓee can dirobe. A buru de'ere midee we enna ɓa se li muwee.
- 15**Bun bena Yesu heniya haan ɓa: «Mi fe sobi, a mi urasi mite sese ɓa Fariziyenna ma Herode nanfunu na.»
- 16**Ba buwara waraa ma we, lo a biyo na mi ɓee can buru na lo woro ma biyo.
- 17**Yesu zuunna biyo ɓa mi waa woro ma we, a lo diyora ɓa: «A webena mi woro ma we aa bara lo a biyo buru ɓee mana mi se? Tuwifuwa zere mi ha'iri pan ɓee fanmu be le? Mi siyan pan cohe le?»
- 18**Yira mi mi se, a mi pan ɓee mi le? Nuvanle mi mi se a mi pan ɓee ji be le? A mi ha'iri pan ɓee lii be wa le?»
- 19**Biyowo un ha'aa li buru behonu haan ɓa bara niserehonu (5,000), a sa'iyo be yee mi su ma mu ha'arobe ne a mu? A lo buwara lo a beɓuweju.
- 20**A biyowo un ha'a li buru behooju haan ɓa bara niserena (4,000) a sa'iyo be yee mi su ma mu ha'arobe ne a mu?» A ɓa caan lo lo a behooju.
- 21**Bun wo so Yesu tintiyan baraa haan ɓa: «A mi pan ɓee fanmu be le?»
- 22**Yesu ma mi buwara va Betisayida. Ni mana mani deso Yesu se, a ɓa faraa lo yawe a lo duun lo mani na.
- 23**Lo fu lo mani nu na a lora ho na'uwa. Bun bene lo puwinniya mi hincannu yoo buwara lo yira na. Lo bo mi nule lo wa, a lo diyora lo: «O mi be yi le?»
- 24**Lo mani hena mi yira a lo lo: «Un maa ɓa nucoza a obara vewa ne anni.»
- 25**Yesu bana bo mi nule lo yira wa: Lo diya mi waterene ceen, a a bun wo lo wenu, a yira mi waa mi zozo.
- 26**Bun wo so Yesu lo lo ve mii zuun, a lo ɓee co ɓo ho loo.
- 27**Yesu ma mi buwara va Sezare Filipe do'uwa luwe. Biyowo ɓa enna ho wan wa, lo diyora mi buwara: «Ba ni lo me a wii?»
- 28**Ba caan lo: «Tuan lo o a Zan Batisi, tuwan lo o a Eli, a tuwan ja lo o a li Deebenu jucan ni'ere.»
- 29**A Yesu diyora ɓa: «A mibe han, mibe lo un a wii?» A Piyere caan lo lo lo a lo Kirisita.

- ³⁰A Yesu heniya haan ɓa a ɓa ɓeɛ co bara mu han nuu woo.
- ³¹Bun wo so Yesu buwa mi hiya aa arani mi buwara, a lo baraa haan ɓa: «Lo Nucoro Zo tawe a yi tuwara cururu, ɓa nidan, ɓa sara'awera punasiyo ma ɓa tuwa aranina aa pin laa, a ɓa buwe lo, a han wozoma tiinze lo vee.
- ³²Lo we mi waa woro bun papara'a. A bun wa Piyere va lo midee a i za wa.
- ³³Yesu yeremaa i diyaa mi buwara na, a lo za Piyere wa, a baraa haan lo: «Le bin un se, Sitani, bari o leerobe ɓeɛ a Deebenu leerobe fuwa ɓa nucoza leerobe.»
- ³⁴Bun bene Yesu voo ɓa zanma a voo mi buwara, a baraa haan ɓa: «Nuu ne yi mi mu se a be me na, a lo naso aari mi yere, a lo see mi uruwa, a lo di un hiya wa.
- ³⁵Bari nuu ne yi mi mu se a isi mi mu'ennu, hó naso te dín bee, a nuu ne yi ta a te mi mu'ennu bee, me ma ho tansinnu bena, hó a isi mi mu'ennu.
- ³⁶A webe mu jiyar han nuu a lo yi ho dimija wure, a lo yi te mi yere mu'ennu bee?
- ³⁷A webe lo nucoro da de ne aa parila mi mu'ennu?
- ³⁸Nuu ne yi nuwanna me ma un wara bena, babe were-nucoza ne a dara'orola ma be'uwe suma wera siin, lo Nucoro Zo aa nuwa hoo naso na, biyowo lo yi buwee ma mii Maa buwabuwamu ma li Deebenu tuura siya.»

MARIKA 9

- ¹Yesu tintiyan baraa haan ɓa ni: «Ma tiyan, un bara mu han mi, ni tuwan mi he ne humu sun ɓeɛ se wa fiyo a ɓa ɓeɛ enne ma Deebenu pa'amayamu buweenu ma pa'a.
- ²Wozoma hoozin bun bene, Yesu va Piyere, Zake ma Zan, a ɓa yuwa doɓoɓu ne hin wa, babe midee. Lo suraa wure yeremaa ɓa yiree.
- ³Lo bafoni huwa jini'aa a a puwinpuwin, a nuu wo ɓeɛ mana li tun wa ne da foori canna aa yi biyo.
- ⁴Ba buwara nitiin ma Eli ma Moyize a ɓa woro ma Yesu.
- ⁵Piyere baraa haan Yesu: «Naso, mu se a wa esi he. Wa te baforozuwin betiin: De'ere we uwe, de'ere we Moyize a de'ere we Eli.»
- ⁶Lo ɓeɛ we zuunna biyo mi wuro bari ɓa we zanna.
- ⁷Duwiduwi we aa ta mi tiya ɓa wa. Tannu lo li duwiduwi a baraa lo: «Le ye a un Zosaannu, mi ji lo wara.»
- ⁸Ho ciyo soo, ɓa buwara diya mi do'uwaā a ɓa ɓeɛ maa nuu wo mi se fuwa Yesu midee.
- ⁹Biyowo ɓa lii ho doɓoɓu wa, Yesu heniya a baraa haan ɓa: «Mi ɓeɛ co la'ari biyo mi maa a han nuu wo, fuwa lo Nucoro Zo yi viya lo ɓa nuhuwora siin.»
- ¹⁰Ba do bun si mi siyaan, a ɓa diyo we, lo a vee ɓa nuhuwora siin, lo bun ura a webe?

- 11**Bun wa ɓa diyora Yesu: «A webena ɓa tuwa aranina lo a Eli tawɛ a ɓuwee mayɛɛ mu?»
- 12**Yesu caan ɓa: «Mu boo, Eli tawɛ a ɓuwee mayɛɛ a aa fɛsi be wo be.» A Yesu diyora ɓa lo ta a webena mu tuwa lo lo Nucoro Zo tawɛ a yi tuwara, lo a ɓa ni pin laa?
- 13**«Un bara mu han mi, Eli mana vo, a ɓa wo mi yada lo wa, a heya ma biyo mu tuwara lo bena.»
- 14**Biyowo ɓa lii ciyo ɓa buwara nɛ a se, ɓa maa a zanma benu nɛ i'iriyo ɓaa, a ɓa tuwa aranina mi waa wanni ma ɓa.
- 15**Hó ciyo soo, nɛ ɓa zanma maa Yesu, mu wo vinabe ɓa se, a ɓa luɓo vɛ tiya laa.
- 16**Yesu diyora mi buwara: «A webe mi ma ɓa mi waa wanni wa?»
- 17**Ni'ere lo ɓa zanma siin a caan Yesu: «Naso, un mana un yaro o se, bari be'emu ha'iri fu laa.
- 18**Feni wo feni nɛ li yi do lo, li wee de lo li tuŋ. Lo hincaan'uwa'uwa le, a lo cɛ mi pinbiyo wa, a lo lee aa he ziin. Un ya faraa o buwara a ɓa na li ha'iri'oo so lee loo, a ɓa co enne hun.»
- 19**Yesu baraa haan ɓa: «Lanapinna onu, A tuwifuwa diyan un en mi se? A tuwifuwa diyan un mupu mi? Mi ɓuweera lo hanyirezo un se.»
- 20**Ba va ma lo lo se. Saani se a li ha'iri'oo mi Yesu, li zeniya lo hanyirezo ma pa'a, a ho lusi li tuŋ a biri, a ho hincan'uwa'uwa le.
- 21**Yesu diyora lo hanyirezo ɓaa maa: «A diyan biyo yɛ yu lo hanyirezo?» A ɓaa miyan lo a hare lo hayiremu wo mu yu lo.
- 22**Lo cuwa cururu li ha'iri'oo wee de lo daan a de lo juu, yawe a ɓuwe lo. Lo lo Yesu ma'ari miyan, a lo piyan miyan, lo a lo yi da mu.
- 23**Yesu tan lo waraa: «A o yi da mu...» Yesu tintiyan lo be wo be daa we han nuu nɛ yi lara.
- 24**Ho ci'ere soo, lo hanyirezo ɓaa miyan buweriyo: «Un lara, seri ni, a lee ni lanapinnuu.
- 25**Biyowo Yesu maa a ɓa zanma luɓo buba lo se, lo za li ha'iri'oo wá a lo lo: «Boboyamu ma be'emu ha'iri, uwe nɛ saara a lobe hanyirezo nɛ yɛ juvanle ji be, a saara lo a lo na wuro yi, a mɛ lo o le lo hanyirezo nɛ yɛɛ, a o ɓɛɛ bini zo loo.»
- 26**Li ha'iri'oo buweriyo, a zeniya lo hanyirezo ma bara'a, a li lo loo. Lo hanyirezo we zan a obara nuu nɛ huru, a nicururu enne san lo lo huru.
- 27**Yesu fu laa ma mi nu huweniya, a lo yoo zan.
- 28**Biyowo Yesu i zoo li zuŋ, lo buwara diyora lo ma sesemu: « A webena wabe ɓɛɛ na li ha'iri'oo nɛ yɛ yu?»

- ²⁹Yesu caan ɓa: «Libe ha'iri'oo ne ye sii ɓee le ma bebiyan fuwa a mi fara Deebenu na.»
- ³⁰Ba lo bin a ansi li Galile tuun. Yesu ɓee enna mu se a ɓa zuun he mi mi.
- ³¹Lo we mi waa arani mi buwara, a lo te lo: «Ba aa de lo Nucoro Zo ɓa nucoza nulee. Ba buwe lo, a han wozoma tiin wa lo humu bene lo vee.»
- ³²Ba buwara ɓee we fanmuwan han wara so ura, a ɓa maa ja zanna a diyo lo.
- ³³Yesu ma mi buwara aa ciyo Kaperinahumu. Biyowo ɓa mi li zuun lo diyora mi buwara: «A webe mi ya mi waa woro ho wan wa?»
- ³⁴Ba siyan mi biyo, bari ɓa we mi waa wanni we ho wan wa, a zuun ho ne a lo nibeenu ɓa siin.
- ³⁵Bun wo so lo i asi, a lo voo ɓa buwara niɓuweɗu a baraa haan ɓa: «Nuu ne yi mi mu se a we mi niye, a ho we mi wure benedi ma mi wure tose.»
- ³⁶Bun bene lo va hanyirezo buwizo aa ziinniya ɓa siin. Lo so lo mi buwaree, a lo baraa haan ɓa:
- ³⁷«Nuu wo nuu ne fi lobe hanyirezo ne sin na sese, to a me lo naso ta bena. A nuu wo nuu ne fu me na sese, ɓee a me lo fu na, a le tuwo ni lo fu na sese.»
- ³⁸Zan baraa haan Yesu: «Naso, wa maa nuu ne mi waa ja han ha'ire'uwe o yenu na. Lo ɓee we buwaa wa, a wa saara lo, bun bena.»
- ³⁹Yesu caan lo: «Mi ɓee co saa lo, bari nuu wo ɓee da ve un yenu aa wera aba'obe, a lii wuro wara'uwe un bena mi ciyoo.
- ⁴⁰Le yi ɓee a wa ze'u to ho a wa jii.
- ⁴¹A nuu wo nuu ne haan mi ma juu oro cuwe biyo mi a lo Kirisita ni bena, ma tian, un bara mu han mi, ho naso ɓee e mi cunnu na.»
- ⁴²«Nuu ne yi wo ɓabe hanyira ne lara me na ni'ere lisinu sababu, to mu ya suwanni ho naso na a ɓa ce niyan bibiyo lo fuwoo, a cunna lo de mu zenupuu.
- ⁴³A o nu yi e o de be'uwee, a o uwan li. Mu suwanni aa a o zo ho siin ma o buwa'ere, a po a o zo ho yaharamaā, ho dan ne ɓee mi hi woo ma o buware beɗu.
- ⁴⁴[Binni, ɓa sinma ɓee mi hi, a ho daan ɓee hi dee woo.]
- ⁴⁵A o ziyo yi e o de be'uwee, a o uwan li. Mu suwanni aa, a o zo ho siin ma o ze'ere, a po a o zo ho yaharamaā ma o ziya beɗu.
- ⁴⁶[Binni, ɓa sinma ɓee mi hi, a ho daan ɓee hi dee woo.]
- ⁴⁷A o yire yi e o de be'uwee, a o la'aa li cun desi. Mu suwanni aa o yi li mu'ennu a o a yii'ereso, a po a o zo yaharamaā ma o yira beɗu.
- ⁴⁸Binni, ɓa sinma ɓee mi hi, a ho daan ɓee hi dee woo.

⁴⁹Bari nucoro pɛɛ nɛ zo bin, ho dan ji lo a obara zenu nɛ ja be wanma.

⁵⁰Mu zenu a betetiya, a mu yi tan, mi nɛ mu yoyoo ma webe? Mi uwanji a mi o zenu mi yɛrɛɛ, a mi esi wɛ se ma hera.

MARIKA 10

¹Yesu lo bin a va li Zude tun ho Zurudɛn baa bɛnɛ. Zamma benu ja aa fowɛ lo se, a lo araniya ɓa a obara biyo lo dariyo a wera mu.

²Fariziyenna tuwan tutuwo mana lo se, a aa co'uwe lo juɓoɔ, a ɓa diyora lo: «Banuu daa cun mi han desi le?»

³Yesu caan ɓa: «A ho tannu yɛ Moyize do haan mi mu bena?»

⁴A ɓa lo Moyize na nu, a nuu too yamu yaanu vanlo a fera mi yɛnù.

⁵Bun wo so Yesu baraa haan ɓa: «Moyize tuwa ho tannu so a haan mi mi jucohebuwe bena.

⁶Hare mu be hiyaɓuwe, biyowo Deebenu danna mu be wure, a banuu ma hannuu lo we'aa.

⁷A bun na lo banuu fe mii maa ma mii naa na, a lo i ce mi han na,

⁸a ɓa niju paari we suraa de'ere. Ma bun sin ɓa ɓɛɛ hini a niju; fuwa suraa de'ere.

⁹Ma bun sin, be nɛ Deebenu yi paariyo, a nucozo ɓɛɛ co cara'a bun.»

¹⁰Biyowo ɓa zoo li zuun, lo buwara bina diyora lo ma mu.

¹¹A lo baraa haan ɓa: «Nuu nɛ yi pan mi han a ii ma han binu, to lo wo dara'oroyamu, a so le lo dosi he'ɛɛ.

¹²Ma bun sin hannuu ja yi pan mi baro, a ve ma babinu, to hó ja wo dara'oroyamu.»

¹³Ba ni mana hanyira Yesu se, yawe a lo be mi nule ɓa wa; a ɓa buwara za ɓa ni so wa.

¹⁴Biyowo Yesu maa bun, a lo siin lo, a lo baraa haan ɓa: «Mi desi ɓa hanyira buwiza a ɓa buwee un se. Mi ɓɛɛ co saa ɓa, bari Deebenu pa'amayamu a ba nɛ lowɛ ma ɓa taa.

¹⁵Ma tiyan, un bara mu han mi, nuu nɛ yi ɓɛɛ ta Deebenu pa'amayamu bena a obara hanyirezo, ho naso ɓɛɛ zo bin woo.»

¹⁶Lo so ɓa mi buwaree, a bo mi nule ɓa wa, a lo dubaa haan ɓa.

¹⁷Biyowo Yesu enna ho wan wa, banuu deso lubo aa cusi lo waa mi na'ojule wa, a diyoralala lo: «Araniro tete, a webe un tawɛ a we a un yira ho sii nɛ ɓɛɛ mi ve en?»

¹⁸Yesu baraa haan lo: «A webena o ve ni ma nitete? Nitete woo mana fuwa Deebenu midee!

- 19**O zun ho tuwa wara: O ɓɛɛ buwe nuu, o ɓɛɛ we dara'oroyamu, o ɓɛɛ juu be; ɓɛɛ co we sabiya sereyamu; ɓɛɛ co de nuu woo e; de mii maa ma mii naa wa.”
- 20**A lo banuu caan lo: «Naso, un wo bun bera so hare un hayiremu wo.”
- 21**Yesu diya laa, a lo waana lo, a lo bara haan lo: «Ben'ere jan'an o. Fen vɛɛ yɛɛ biyo wure mi o se a o ne mu ɓa banbannasiyo na, ma bun to o yi naforo ho waa, bun bene a o buwee aa be me na.”
- 22**Han wara so wa lo banuu ha'iri yaara, a fenna ma fitine, bari lo nuu bera wo boni.
- 23**Yesu diya mi buwara na mi do'uwa, a lo baraa haan ɓa: «Mu aa we do a ba ne nafoni mi mu zo Deebenu pa'amayamu.”
- 24**Han wara so hanmaniya lo buwara, a bun wa lo tintiyan baraa haan ɓa: «Hayira, mu aa we duweduwe a ba ne bo mi sinciri si han nafoni wa, a ba zo Deebenu pa'amayamu.”
- 25**Numu'un anninu ma jinsimi aan si po naforoso zonu Deebenu pa'amayamu.”
- 26**Bun tintiyan hanmaniya lo buwara a po mayee, a ɓa we mi waa bara han we: «A bun yi a mu, to a wii daa isi mu?”
- 27**Yesu diya ɓaa, a lo lo: «Mu yi a ɓa nucoza se to mu ɓɛɛ wee yi, a Deebenu se mu daa we, bari din da be pee.”
- 28**Bun wo so Piyere baraa haan lo: «Wa dosi be wo be a wa aa bo o hiya na.”
- 29**Yesu caan lo: «Ma tiyan, un bara mu han mi, nuu wo nuu ne dosi mi zun, mii erenasiyo, mii hanmile, mii naa wurasin mii maa, mi za wurasin mi muwensen, me ma ho tansinnu bena,
- 30**ho naso yi bun ju'an cuwa mumuwennu mumuwennu (100) hobe weere wa'ati ne wa mii. Lo yi zuwin, erenasiyo, hanmile, nuna, za wurasin muwensen ma ji'orirobe. A mu yi a ho hiro ne buwee mu, lo yi ho sii ne ɓɛɛ mi ve.
- 31**Wahecara cururu aa we benedira, a ɓa benedira we wahecara.”
- 32**Ba enna ho wan wa aa yoo Yerusalemu, a Yesu we enna ɓa waa. Ba buwara we zaanna a dura lo hiya wa. Lo voo ɓa nibuweju a surala mi, a lo buwa mi hiya wuro biyo yi lo.
- 33**«Dee, wa mi waa yoo Yerusalemu, ɓa de lo Nucoro Zo ɓa sara'awera junasiyo ma ɓa tuwa aranina nulee, ɓaa teeni li humu iri lo wa, a ɓa de lo ɓa lanapinna nulee.
- 34**Ba lee lo fiyan, ɓa puwinni mi hincannu o lo wa, ɓa he lo, a ɓa buwe lo; a wozoma tiin anninu bene to lo vee.”
- 35**Bun wa Zebede ni: Zake ma Zan tutuwo mana Yesu se a ɓa baraa haan lo: «Naso, wa mi mu o se a o we biyo wa miniya na han wa.”
- 36**Yesu bara haan ɓa: «A webe mi mi mu se a un we han mi?”

³⁷Ba caan lo: «Nε a wa ni'ere esi o nudorole a ni'ere esi o numale, biyowo o yi mi o benuu.»

³⁸Yesu baraa haan ɓa: «Mi ɓεε zun biyo mi fara. Mi da ju ma ho oro ne un puna le? Mi daa batize ma biyo sin un batizera le?»

³⁹A ɓa lo mi da mu. A Yesu caan ɓa: «Mu bo mi ju ma ho oro ne un puna, aa zo li batemu ne un zoo.

⁴⁰A mu yi a un nudorole wurasin un numale esinu, bun ɓεε le mε se, a bá ne tawε ma bun, a bá bun bosu ara.»

⁴¹Ba buwara nibuwε ne a ja bun, a ɓa siyan lo Zake ma Zan na.

⁴²Yesu voo ɓa a lo baraa haan ɓa: «Mi zun mu, bá ne ɓa ni wee yati ma han tuwansira junasiyo wee jimuwun ɓa zanma aa coheeni ho pa'a ɓa wa.

⁴³Bun ɓεε tawε a we mibe siin. Nuw wo nuw ne yi mi mu se a we mi wure nibeenu, a ho we mi wure tose,

⁴⁴a le yi mi mu se a we mi niyεε, a ho we mi wure wobenu.

⁴⁵Ma bun sin lo Nucoro Zo ɓεε mana a ɓa se han; lo mana a se han ɓa ni, a ne mi mu'ennu a wera ni cururu be'uwe wiyannu.

⁴⁶Ba aa ciyo Yeriko. Biyowo Yesu zo lo ma mi buwara ma zanma benu ne bo laa, mani faralo ni'ere wee esi ho wan juɓo na. Lo yenu wo Baritime, Time yaro.

⁴⁷Biyowo lo ja lo a Yesu Nazareti lo nuw mi waa anni mu, lo huwa buweri: «Yesu Davide zo, ma'ari na!»

⁴⁸Cururu we mi waa ze lo wa, aa te lo lo siinmiɓiyo, a to lo tintiyan buweri po mayεε: «Davide zo, ma'ari na.»

⁴⁹Yesu i zan a lo lo ɓa ve lo. Ba voo lo a ɓa te lo: «Be o ha'iri si, huwo zin, lo mi waa ve o!»

⁵⁰Lo cunna mi baforo dosi, a lo huwa wuru va Yesu se.

⁵¹Yesu diyora lo: «A webe o mi mu se a un we han o?» A lo mani caan lo: «Naso a un yira bini mi!»

⁵²A Yesu baraa haan lo: «Fen, o lana isiyo o.» Ho ciyo soo, lo yira heena, a lo i du Yesu hiya wa ho wan wa bin.

MARIKA 11

¹Biyowo Yesu ma mi buwara mi waa ve Yerusalemu na, a ɓa suraa Betifaze ma Betani luwe, a ɓa veε ciyo han olive vewa doɓoju na, Yesu tuwo mi buwara niɓu ma ho tannu ne ye:

²«Mi fen ɓo ho lo ne mi mi waa. Mi yi zo, mi ciyoo, mi zo mi sunbazo ne caa, a nuw woo ɓεε in yuwa wa. Mi fuwe lo yooru he.

- ³Nuu yi diyora mi, ta a webe mi wa we ma bun, mi can lo lo a lo Nuso ma'o mi laa. Ho ciyo soo lo desi lo a mi buweera.”
- ⁴Ba fenna ve yu a sunbazo caa boro juna ma iin li bofonuu, a ba fuwa lo.
- ⁵Nituwan ne enna bin diyora ba: «A webe mi mii? A webe na mi fuwe lo sunbazo?»
- ⁶Ba caan ba a heya we ma biyo Yesu baraala mu haan ba, a ba do ba si a ba fenna.
- ⁷Ba vara lo sunbazo Yesu se, a ba bo mi bafoni lo wa, a ho yoo asi wa.
- ⁸Nicururu baasi mi bafoni ho wan wa, tuwan uwanna vewa le'e han muwenseen a baasi.
- ⁹Ba ne enna lo waa ma ba ne du lo bene we mi waa buweri a ba te lo: «Hosana, foo dubazo, uwe ne buba lo Nuso yenu na!»
- ¹⁰Foo beyaro! Waa maa Davide pa'amayamu caba ceero, buba! Lo foofeen! Hosana, ho waa jusiin yoo!”
- ¹¹Yesu zoo Yerusalemu, a lo va li Deebenuzun. Biyowo lo diya mi do'uwa wure, lo aa lo, a lo ma mi buwara nibuwenu lo a le ve Betani, bari mu wo a li wa'ati va yu.
- ¹²Mu tunsan, biyowo ba lo Betanii, hinu enna Yesu na.
- ¹³Lo da maa co'onu ne vanle enna li wa. Lo anniya vee diyaa ta mi yi co'onu biyo li wa le? Biyowo lo vee ciyo diyo, lo bee maa biru woo li wa fuwa vanle, bari mu bee wo co'onu herowo.
- ¹⁴A bun wa lo baraa haan li co'onu: «A nuu woo bee binni ce o biyo.» Lo buwara we ja bun.
- ¹⁵Bun bene ba mana Yerusalemu, a ba zoo li Deebenu buwanirozun. Lo zoo mi wa ja mu beyera ma mu beyera ne enna bin. Lo suwara ba wariparila tabalila uwa, a suwara ba ma'uyera a'ore a uwa li tuun.
- ¹⁶A lo bee we ta a nuu susa be a ansira li Deebenu buwanirozun.
- ¹⁷Bun bene lo araniya ba ni a lo lo: «Mu bee tuwa lo un zun aa ve ma faralozun han tuwansira wure bena le? A mibe yeremaa din a wora niterawa bo'an.”
- ¹⁸Bun to ba sara'awera inyansiyo ma ba tuwa aranina juvanloo, a ba huwa piri'a co'o ne buwera lo. Ba we zanna lo bari lo aranrobe we fu ba zanna wure na.
- ¹⁹Ho dome juna, Yesu ma mi buwara lo ho loo.
- ²⁰Mu tunsan hinbiyo a ba lee anni, ba maa a li co'onu hoo tuwifuwa mi ciyan.
- ²¹Piyere liya biyowo mu, a lo baraa haan Yesu: «Araniro, li co'onu ne o da'aa hoo.”
- ²²Yesu caan lo: «Mi laa Deebenu na.

²³Ma tiyan, un bara mu han mi, nuu wo nuu ne bara lo hobe doɓoɓu ne ye coo mi ciyoo a i te mu zenupuu, lo yi ɓee si'a biyo mi siin, a lo yi lara lo biyo mi baraa aa we to mu we han lo.

²⁴A bun bena un bara mu han mi, be wo be ne mi miniya na a mi fara naa, mi laa biyo lo mi deri yu mu, a to mu we han mi.

²⁵Biyowo mi yi huwa zan aa fara, be deso yi mi o ma nuu pafeni, o de mu si han lo, yawe a mii Maa ne mi ho waa muso we sabere han uwe be'uwe.

²⁶[A mi yi ɓee we sabere, to mii Maa ne mi ho waa ja ɓee we sabere han mibe be'uwe.>] ²⁷Yesu ma mi buwara arona mana Yerusalemu. Biyowo Yesu mi wa he'a li Deebenu buwanirozuun, ɓa sara'awera junasiiyo, ɓa tuwa aranina ma ɓa nidan zoo lo se.

²⁸Ba diyora lo: «A wii na ho pa'a aa a o wera mu bera ne ye?» A wii bo o nu a o wera biyo ye?

²⁹Yesu caan ɓa: «Un diyo mi ma bepu'ere so. Mi can ni ve a he un pa'a lo a un wera biyo, to un bara bun han mi.

³⁰Zan batemu lo ho waa le wurasin ɓa nucoza se? Mi can ni.»

³¹Ma bun, ɓa we mi waa wanni we, a ɓa te lo, wa yi lo a ho waa, to lo bara lo a webena wa ɓee we lara Zan na.

³²Wa yi lo a ɓa nucoza tuwo lo, ɓa zanna bun wara, bari ɓa zanma we lara ma tiyan lo Zan wo Deebenu jucan tete.

³³Ba caan Yesu: «Wa ɓee zun.» A Yesu lo: «Me muso ɓee bara he un pa'a lo a wera biyo ye aa han mi.»

MARIKA 12

¹Bun bene Yesu huwa waa waawaa aa han ɓa a lo lo: «Banuu deso we fa rezen vewa mi muwaan. Lo ta saasa a i'iriyo huwa. Lo co rezen vewa biyo juu panle, a lo too nawenu bin. Bun bene lo do ho sa'a vera nulee, a lobe le va tunbinu.

²Biyowo han vewa biyo farowo yu, lo tuwo mi toose ni'ere ho muwan vera se, a ɓa ya ne li rezen vewa biyo ne be san miyan miyan.

³Ba lii fu ho na, ɓa haa lo a ja dosi mi nu biyan.

⁴Lo ja bana tuwo toose ni'ere ɓa se. Ba haa ho a tuwinna ju'o, a ɓa tuwora tuwora lo.

⁵Lo tuwo nibinu mu cuwa tiinni wa, ɓa ɓo ho. Bun bene lo ja tuwo tuwan, a ɓa haa ba a yere ɓo ɓa tuwan.

⁶A zo'ere enna lo se, a lo wa hare ma tete. Lo tuwo ho ɓa wure bene, a lo te lo biyo wa ho a mi yaro, lo ɓa maa anmi ho mu.

⁷Han rezen vewa muwan vera baraa haan wε: «Dε lo endi nε buba yε. Mi buwee wa buwe lo, to wa yi li en wera wa taa.»

⁸Ba fu laa a ɓo, a le cunna dosi ho saasa bene.

⁹A webe han rezen muwan naso aa wera ɓa? Lo yi mana lo aa buwe ɓa vera so, a lo nε han rezen vewa muwan nibiyan na.

¹⁰Mi ɓεε arana mube toorobe nε yε le? «Li bibiyo nε ɓa zuntera pan a cunna dosi, A dɪn bana a li nu'o'onu bibiyo tete.

¹¹Bun a li Nawasi toonu. A mu a hanmarobe wa yira se.»

¹²Ba fanmuwan mu lo a mibe lo ha li waawe do na. Bun wo so ɓa piri'aa co'o nε fira Yesu na, hare ma bun ɓa we zanna ɓa zanma yira, a ɓa do lo si a lo fenna.

¹³Ba tuwo Fariziyenna tuwan ma Herodiyenna tuwan a mana Yesu se, yawe a ɓa yi lo fi na ma lo juɓo wara.

¹⁴Ba vεε mana a ɓa aa lo: «Araniro, wa zun a o a tin-muwin, o ɓεε zaan nuu yira, o ɓεε lee ɓa ni wεε, a o wee arani ɓa ni ma li Deebenu tiyan wan. Wa diyo o, mu tawε a li laapoo wee saara Sezare na lee, wurasin hee. A wa tawε a wa wee saara li le? Oo wurasin hee.»

¹⁵Yesu zuunna ɓa nucofiya'uyamu, a lo baraa haan ɓa: «A webena mi co'uwe un juɓoɔ? Mi buweera warifonu hannu de'ere a un dεε.»

¹⁶Ba leena de'ere da laa, a lo diyora ɓa: «Huwe a wii yaa, a biyo a wii toorobe?» Ba caan lo lo a Sezare.

¹⁷Bun wo so Yesu baraa haan ɓa: «Biyo yi a Sezare taa, mi nε bun Sezare na, a biyo yi a Deebenu taa mi nε bun Deebenu na.» A lo canrobe we hanmaniya ɓa hare ma tete.

¹⁸Ba Saduseyenna nε wee bara lo ɓa nuhuwora ɓεε vee, ba tuwan mana Yesu se a ɓa diyora lo:

¹⁹«Araniro, Moyize tuwa mu a na wa; nuu ɓaa ereso yi huru do mi haan si a zo woo, to ɓaa ereso nε a da lo see buwahanmu yawe a ɓaa ereso nε huru mu yi temu.»

²⁰Iyan ma fera nihooɗu enna: lo niyεε so han, a lo lii huru do lo hannuu si, a temu woo.

²¹Lo juniso do lo hannuu, a ho ja lii huru a lo ɓεε yu temu woo. A bun ja wo lo tiinni.

²²A ɓa bara nihooɗu wure huru ma bun a ɓa nuu woo ɓεε yu temu. Ba wure humu bene, lo hannuu muso lii huru.

²³Ba nuhuwora yi vee, a be yε yi viya, a wii ɓa siin aa tuwe lo hannuu? Bari ɓa nihooɗu ni'ere pεε do lo wora mi han.

²⁴Yesu caan ɓa: «Mi vuruu, bari mi ɓεε fanmuwan mu toorobe ma Deebenu pa'a.

- 25 Ba nuhuwora veenu se, banuu ɓɛɛ de han, a hannuu ɓɛɛ mi baro. Ba wure aa ziin a obara anzera.
- 26 Mu yi a ɓa nuhuwora be, mi ɓɛɛ arana biyo tuwa Moyize tuwa vanloo a ne cira li vewezo ne ho daan mii be le? Deebenu lo mi a Abarhamu ɓaa Deebenu, Isaka ɓaa Deebenu ma Zakobe ɓaa Deebenu.
- 27 Li ɓɛɛ a ɓa nuhuwora Deebenu, li a ɓa niviya Deebenu. Mi vuruu hare ma tete.”
- 28 Ba tuwa aranina ni'ere ne we ja ɓa wanni a ne zuunna Yesu canrobe ne caanna ɓa sadusiyenna wo se, tutuwo mana aa diyora Yesu: «Ho tuwa wure wara yaa a han yɛɛ?”
- 29 Yesu caan lo: «De han wara yaa ne: Isira'eli ni, mi tete mi juvanle! A li Nawasi waa Deebenu midee a li Nawasi!
- 30 O waa li Nawasi waa Deebenu ma o siin wure ma o mɛnɛ'en wure, ma o leerobe wure, ma o pa'a wure; a han a han wara yaayaa.
- 31 Dɛɛ han juunisɔ ne. O waa o niban a obara o yɛɛ. Tuwa woo ɓɛɛ mana ne buwaa po han.
- 32 Lo tuwa araniro baraa haan Yesu: «Araniro, o wara se, biyo o baraa a tiyan. Deebenu a de'ere. Diyo binu mana fuwa libe midee.
- 33 Waa Deebenu ma o siin wure, ma o leerobe wure, ma o pa'a wure, a waa o niban a obara o yɛɛ. Bun suwanni sara'ara ne zɛɛ wure wure, ma han ma'ora ne a wure.”
- 34 Yesu maa a lo caan ma ha'iriyamu, a lo baraa haan lo: «O ma Deebenu pa'amayamu ɓɛɛ ɛna.» Bun bene, nuu wo ɓɛɛ hinni bana ha mi siin a diyora lo.
- 35 Biyowo Yesu de'eni ɓa ni li Deebenu ɓuwanirozuun, lo diyora ɓa: «A mu yɛɛ na ɓa tuwa aranina wee baraa lo lo Kirisita a Davide zo?
- 36 Li Ha'iri-Senu we janna Davide mite, a lo baraa lo: “Li Nawasi baraa haan waa Naso ɛsi un nudorole Tuwifuwa un yi na a o cɛciya o ziyo bo o ze'usiyo wa.
- 37 Davide mite we voo lo ma Naso. A ma mu yɛ lo da wera lo zo? Ba zanma wo boni, a mu wo sin ɓaa hare ma tete a tete mi juvanle Yesu wara na.
- 38 Yesu baraa haan ɓa mi aranirobeɛ: «Mi urasi mite ɓa tuwa aranina na; ɓa wa a zin bafobere a he'ara, a wa a ɓa nii tɛɛ ɓa han pepereɛ.
- 39 Ba wa a ɛsi han a'ore ya wa han Deebenu faralozuwuun, a wa a we ɓa niyaa mu dirobe a'ore wa.
- 40 Ba wee di ɓa hanna ne bara huru mu zuwin, a ɓa we faralola ne to'a aa zenina mite. Bun bena ho iri aa we jii ɓa wá.
- 41 Yesu asi a san mi waa ma li wari ole, a lo mi waa dɛɛ ɓa zanma wari onu. Ba nafonisiyo cururu we mi waa o be ne boni.

⁴²Hannuu nɛ baro huru a a banbanso aa uwa wari winniwa bepu. Dín wari so heya ma tamanna bepu.

⁴³Bun wo so Yesu voo mi buwara, a lo baraa haan ɓa: «Ma tiyan, un bara mu han mi, lobe hannuu nɛ baro huruu mu yɛ, uwa be nɛ suwanni bɛ wure mi waa o mu taa.

⁴⁴Bari ɓa ni wure lena be mi nafoniī nɛ ɓa ɓɛɛ cii na, a lobe naa mi banibayamu be wure nɛ mi lo se, bun nɛ lo ya varila mite.»

MARIKA 13

¹Biyowo Yesu zoo li Deebenu ɓuwanirozuūn, lo buwara ni'ere baraa haan lo: «Araniro, dɛɛ hanbe bubuwo nɛ; dɛɛ biyo li zun too sera.»

²Yesu caan lo: «O maa mu terobe beriya nɛ yɛ le? Bibi ɓɛɛ ɛ nɛ bo bibiyo wa a ɓɛɛ suwa de.»

³Yesu we asi han olive vewa doɓoɓu wa a waa san li Deebenu ɓuwanirozun. Piyere, Zake ma Andere ma lo we enna mi ju wa. Bun wo so ba diyora lo:

⁴«Bara mu han wa, a diyan bun bera so we? A mu miniwarobe yɛ waa zuunna li wa'ati nɛ mu wee?»

⁵Bun wo so Yesu ɓuwa mi hiya a bara han ɓa: «Mi urasi mite a nuu woo ɓɛɛ yi mi viiri.

⁶Nicururu ɓuwee un yenu na, a ɓa bara lo a mibe a lo Kirisita aa viirila nicururu.

⁷Biyowo mi yi ji han hiyan be wara ma han hiyan uru'a, mi ɓɛɛ co nɛ a bun yaa mi ha'iri, bari bun bera so tawɛ a we. Hare ma bun, bun ɓɛɛ in a mu veni.

⁸Tunsi ma tunsi aa huwo wɛ na, benu ma benu aa huwo wɛ na. Li tun aa zɛ enna tuwan. Hinu beriya aa ɛn. A bun wure we han senuma hiyabuwe.

⁹Mi urasi mite sese, ɓa vɛ mi vera han iriyoo, ɓa buwan mi ma pɛ'e han Deebenu faralozuwiīn, ɓa vɛ mi vera ɓa wafaranamana ma ɓa pa'amana wɛɛ mɛ bena, a mi lee sɛɛyamu ɓa yira wa.

¹⁰Ho tansinnu tawɛ a woro han han tuwansira wure mayɛɛ.

¹¹Biyowo ɓa yi fu miyan a vara irile, mi ɓɛɛ co uwin de mi yi ma biyo mi wuro. Mi woro han wara nɛ yi naa miyan ho ci'ere soo, bari mu ɓɛɛ we aa mibe woro mu, a li Ha'iri-Senu.

¹²Nuu ɓaa ereso aa de lo nuu a ɓa ɓuwe. A bun ɓa maana ja wera mi za. Ba za aa huwo mii ni bena, a yere ɓuwe ɓa.

¹³Ba ni wure aa nii mi mɛ yenu bena. A le yi jamico tuwifuwa mu veni, to ho naso aa isi.

¹⁴Biyowo mi yi maa mu be'uwe suma wenu he mu ɓɛɛ ya tawɛ, a le yi ara biyo yɛ, fe sobi. Bun wo so, ba nɛ yi mi li Zude tuūn luwi yoo han doɓoɓulee.

- 15 Mu yi wo a nuu ne mi hanco, a ho bee co lii, a bara mi zoo see be mi zuun.
- 16 Nuu ne yi mi han muwenseen, a ho bee co aro bo a bara mi zoo see mi baforo.
- 17 Ba hanfuwinsiyo ma ba hanna ne jenni mi zaa han wozoma soo, nani a ba taa.
- 18 Mi fara a bun bera so bee co we mutannuu.
- 19 Bari han wozoma soo, jin'uwe ne ju'an bee in wo diyaa, hare mu hiyabuwe ne Deebenu daanna ho dimija fuwa zere, a ne ju'an bee bana we aa en.
- 20 A lo Nuso yi bee ya utaniya han wozoma so na, nuu wo bee ya isi. Lo utaniya han, ba ne lo lena a we'aa bena.
- 21 Ma bun, nuu ne yi bara han mi lo lo Kirisita mi he, wurasin he ve, mi bee co la laa.
- 22 Safera aa buwee a ba ve mite ma lo Kirisita, a ja ve mite ma Deebenu jucanna, a ba zeni zenirobera ma hanmarobera aa viirila ba ni, a mu ya yi wee yi, a viirila ba ne Deebenu lena.
- 23 Mu yi a mibe, mi urasin mite sese, bari un buwasaa miyan ma mu wure.
- 24 Han wozoma soo, han tuwara anninu bene, li wosonu aa te tibiru, a ho piyan bee hinni ce.
- 25 Han manawa aa fatiya, a han pe'e ne mi ho waa aa ya'aya'a.
- 26 Din wo soo, ba mi lo Nucoro Zo a lo lo buwee han duduwo wa ma pa'a ma buwabuwamu benu.
- 27 Lo tuu mi anzera ho dimija do'uwa bena, a ba o ba ne Deebenu leena we wa a fe li tun pubo'ere, fuwa diyo a.
- 28 Mi fanmu li co'onu waawe: biyowo li le'e yi cancan, aa se van-fiyar to mi zun a ho yiyo suraa.
- 29 Ma bun sin, mi yi maa a bun bera so mi waa we, a mi zuun a lo Nucoro Zo buweenu sura, a lo mi ho zun'aan.
- 30 Ma tiyan, un bara mu han mi lo babe were-nucoza ne ye bee ve a mube bera ne ye bee enne ciyo.
- 31 Ho waa ma li tun aa anni, a me wara bee anni dee.
- 32 Mu yi a li wozome wurasin li pafonu, nuu woo bee zun din, hare ba anzera ne mi ho waa, hare lo Zo, nuu woo bee zun din fuwa lo Maa midee.
- 33 Mi urasi mite a mi endee a mi fara, bari mi bee zun li wa'ati so.
- 34 Mu aa we a obara nuu ne le ve lo, a lo abariyo mi zun mi tosera na, lo do nuu wo nuu toonuu, a lo baraa haan lo zun'anperero saani a lo fen: «Baaba a o endee, a o urasi sese.»

³⁵Mi ɛɛndɛɛ, bari mi ɓɛɛ zun biyowo li zunso lebuwee. Mu we dome wa, mu we tinaanaale wa, mu we obaa winnirowo wa, mu we hinbiyo wa, mi ɓɛɛ zun.

³⁶Ma bun lo yi ɓuwee vin miyan, a lo ɓɛɛ aa yi a mi toduma.

³⁷Biyo un baraa haan mi yɛ, un woro mu han mi wure; mi baaba a mi ɛndɛɛ.

MARIKA 14

¹Wozoma beju saani a sanni ma li buru ne janfunu ɓɛɛ uwaa sanni cii, ba sara'awera junasiyo ma ɓa tuwa aranina vɛɛ maa wɛ aa ce biyo ɓa fira Yesu na a buwe.

²Ba we mi waa tɛ lo a mu ɓɛɛ co we li sannize, yawe a uru'aa ɓɛɛ co huwo ɓa zanma siin.

³Yesu enna Betani, Simu, lo buwere zuun. Biyowo ɓa di, hannuu deeso mana a zoo. Mu wo a lo can naarejii ne pinpiyan sin a yaa he cara'uzo. Lo aa fuwora ho cara'uzo, a lo yoo uwa mu jii Yesu ju'o wa.

⁴Bun wo so ɓa nituwan siyan lo a ɓa wara ma wɛ: «A webe a mu jii ne pinpiyan sin yɛ yaanu ju?»

⁵Mu be jii ne ya daa yɛɛ warifonu hannuwan bemumuwentiin aa cara'a ne ɓa banbannasiyo na.» A ɓa huwa za lo hannuu wa sese.

⁶A Yesu lo: «Mi de lo si! A webena mi sɛɛ lo, a wema tetiya lo wo haan mɛ,

⁷bari mu yi a ɓa banbannasiyo ba mi mi se tuwite, a pafonu ne be yi sin miyan, mi daa we tetemu han ba, a mu yi a mɛ, mɛ ɓɛɛ mana mi se he tuwite.

⁸A biyo lo da a bun lo wo, lo winu buwara jii ne pinpiyan sin un suraa na un humu bena.

⁹Ma tiyan, un bara mu han mi, ho tansinnu yi waraa feni wo feni ne ho dimija wure, biyo lobe hannuu ne yɛ wo, bun ja wuro bin, a ɓa ni leera lo be.

¹⁰Bun wa Zuda Isikariyote, ne a ɓa buwara nibuwepu ni'ere huwa va ɓa sara'awera junasiyo wa, yawe a lo yi Yesu de ɓa nuu.

¹¹Wo ne ba ja lo wara, mu wo sin ɓaa ma tete, a ɓa la mi ju lo mi ne wari laa. A Zuda we mi waa piri'a co'o ne dera Yesu ɓa nuu.

¹²Li buru ne janfunu ɓɛɛ uwaa sanni wozome yɛ ne a li Anniwawa sanni sara'a para buwe zeso, Yesu buwara diyora lo: «A weso o miniya a wa vɛɛ sɛ li Anniwawa sanni dirobe a han o?»

¹³Lo tuwo mi buwara niju a lo baraa haan ɓa: «Mi fen ɓo ho loo; a banuu ne so dún ma juu aa sin mi waa, a mi buwa ho.

¹⁴Lo yi ve zo feni ne, mi diyo dín zunso so, lo mii naso lo ta a weso mi ma mi buwara aa di sanni dirobe?

- 15** Ho aa zeni zun ne buwaa ma mi ho nawenuu. Li we'aa vo a be wure jutuu; a bin mi se sanni dirobe han ni.
- 16** Ba buwara so bo ho loo, a ba yu mu a obara biyo Yesu baraa mu haan ba, a ba sa li Anniwawa sanni dirobe binni.
- 17** Ho dome juna Yesu vee mana ma mi buwara nibuweju.
- 18** A biyowo ba aa asi mu dirobe wa, Yesu baraa haan ba: «Ma tiyan, un bara mu han mi. Ni'ere mi siin ne ma wa paari di he aa de ni nuu.»
- 19** Ba fitiniya, a ba nuu wo nuu huwa diyo lo: «A me le?»
- 20** A lo caan ba: «A mibe nibuweju ni'ere. Le ne yi paari de mi nu ma ni mu dirobe sinuu mu, a ho.
- 21** Bari lo Nucoro Zo fen a heya ma biyo mu tuwara lo bena, a nuu ne do lo Nucoro Zo nuu nani mi ho juu! Mu ya suwanni a ho naso ya yi bee too.»
- 22** Biyowo ba enna mu dirobe wa, Yesu so buru, a lo dubaa haan li, a lo cara'aa li na mi buwara na a lo lo: «Mi ce, bun a un suraa.»
- 23** Bun bene lo so ho diven oro, lo bara'aliyo Deebenu, a lo na ho baa, a ba wure juu.
- 24** A lo baraa haan ba: «Biyo a un cannu, mu pulerobe cannu ne osi nicururu bena.
- 25** Ma tiyan, un bara mu han mi, un bee bana ju be diyowo ne lo li rezen vewe biyo tuwifuwa zeze ne un yi ju ho divenfiyan Deebenu pa'amayamu.»
- 26** Ba huwa siyora li sanni lele, a bun bene ba huwa yuwa han olive vewa doboju wa.
- 27** A Yesu baraa haan ba: «Mi wure pin ni, bari mu tuwa: “Un buwe lo pedidi, A ba para wure yara'a.”
- 28** A un veenu bene un aa heca mi waa aa ve Galile tun.
- 29** A Piyere baraa haan lo: «Hare a ba wure yi de o si, me bee de o si woo!»
- 30** A Yesu caan lo: «Ma tiyan, un bara mu han o, hobe zere tina ne ye, saani a lo obe winni cuwaju, bun we a uwe pan ni tuwi cuwatiin.»
- 31** A Piyere ja bana heniya haan lo: «Hare a mu yi un humu na, un bee pin o woo.» A ba be a wure ja lo a bun.
- 32** Bun bene ba va fedeeso ne yenu Zetisemane, a Yesu baraa haan mi buwara: «Mi esi he a un ve fara Deebenu na.»
- 33** Lo va Piyere ma Zake ma Zan, a a zanmen ma fitine fu lobe mite naa.
- 34** Lo baraa haan ba: «Un fitiniya ma tete fuwa mu ciyo li humu na; mi esi he a mi endee.
- 35** Lo va ma waa beza. Lo ve cusi li tuun a fara a mu ya yi we yi a libe pafonu ne ye ya ee laa.

³⁶Lo lo: «Waa Maa, o da be wo be. Eε mube jurobe oro ne ye na. Hare ma bun bεε a biyo me miniya na, fuwa biyo o yi lo bun.»

³⁷Lo arona mana ba buwara se a aa yu a ba toduma, a lo baraa haan Piyere: «Simuu, a o duma le? O bεε daanna ennadεε hare pafonu de'ereε le?»

³⁸Mi endεε a mi fara, yawe a mi bεε co te mu ura'eroobe. Li ha'iri ta a han suraa pa'a bεε mana.»

³⁹Lo bina fenna vεε faraa a lo wuraa han wara ju'ereso.

⁴⁰Bun bene lo ja arona aa yu a ba duma, bari ho dada we mi waa sin ba yira ma tete. A ba bεε zuunna biyo mi bara han lo.

⁴¹Lo bana mana mu cuwa tiinni wa, a lo baraa haan ba: «Wεεre mi da, a mi vunu. Mu hey. Li wa'ati ciyo a lo Nucoro Zo de ba nucosuma nulee.

⁴²Mi huwo wa fen. Ho ne de ni nuu ciyo vo.»

⁴³Yesu we mi waa woro, a hό ciyo soo, ba buwara ni buweju ni'ere ne a Zuda aa ciyo ma zanma benu ne pan etuwa ma beriya. Ba wo ni ne ba sara'awera junasiyo, ba tuwa aranina ma ba nidan tuwo.

⁴⁴Ho ne de Yesu nuu, we zeniya miniwarobe, a lo baraa lo le mi yi cuwencuwenniya di'iru, a ba fi ho na a feenna, a ba dεε la sese.

⁴⁵Biyowo Zuda aa ciyo, a lo deri tu suraa Yesu, a lo lo: «Naso.» A lo cuwencuwenniya lo.

⁴⁶Ho ciyo soo, ba uwa Yesu wa a fu na.

⁴⁷Yesu buwara ni'ere ne enna lo se cuwa mi etonu a hana ba sara'awera juso ni'ere tose puvanlo a uwanna.

⁴⁸A Yesu baraa haan ba: «A etuwa ma beriya mi mana a a fira na, a obara un ya yi a nitewa le?»

⁴⁹Wo ma wo un enna mi siin, a de'eniya mi li Deebenu buwanirozuun, a mi bεε fu na. Biyo ye wo yawe a mu torobe puti.»

⁵⁰Bun wo so lo buwara huwa lubo fenna a do lo si.

⁵¹Yaro ni'ere ne ba bunu'an miyan pan we bo Yesu na.

⁵²Ba enna mu se a fi laa, a bun wa lo do mi bunu'an si ba nulee a lo lubo fenna mi lo'o.

⁵³Ba va Yesu a vanna lo sara'awe iinso zuun. A binni ba sara'awera junasiyo, ba nidan ma ba tuwa aranina we fowe.

⁵⁴Piyere suunna Yesu hiya seenale, tuwifuwa lo aa ciyo lo sara'awe iinso luu. Lo asiyo ba aradiyo se aa waa ho dan ma ba.

55 Ba sara'awera punasiyo ma ba iriwera wure we piri'aa sereyamu Yesu wa yawe a ba yi lo buwe lo, a ba bee yu diyowoo.

56 Ma bun nicururu we mi waa aa haa sabiya Yesu ju na. A ba mite wara we mi waa wanni we.

57 Ba tuwan huwa lee sabiya sereyamu lo ju na, a ba te lo

58 mi wure ja a lo lo: «Un teeni libe Deebenu buwanirozun ne nucoza too ye, a wozoma tiin wa un te diyo binu ne nucozo nu bee bo wa.»

59 Hare ma bun ba sereyamu pan ju bee wo buwa.

60 A bun wa lo sara'awe iinso huwa zan ba zanma siin a lo diyora Yesu: «Biyo babe ni ne ye mi waa woro o bena, o bee yu diyowo aa canna ba le?»

61 Yesu siyanmibiyo a lo bee caan ba ma diyowo. Lo sara'awe-inso tintiyan diyora lo: «O a lo Kirisita li Deebenu dubaso zo le?»

62 A Yesu caan lo: «Oo a me a ho. Mi mi lo Nucoro Zo a lo asi Deebenu, Ho-Se-Wure Naso nudorole, a mi aa mi lo buwenu han duduwo.»

63 Bun wa, lo sara'awe-inso we'aa mi baforo a lo lo: «A webe sereyamu mi pan mi?»

64 Mi juvanle mi lo Deebenu tuwowa wara na. Mi lo yemu?» A ba wure lo lo tawe ma buwenu.

65 Bun wo so ba nituwan puwinniya mi hincannu uwa lo wa, tuwan bu'aa lo waa na, a ba mi waa luwo lo ma mi nu'uwo a ba te lo: «We yimilo a o maa zeni le haa o.» A ba aradiyo ja ca'aa lo.

66 Biyowo Piyere enna li luu ma tuun, lo sara'awe-inso tosehannuu ni'ere aa zo.

67 Lo maa Piyere a lo mi waa waa ho dan. Lo fa mi yira laa, a baraa haan lo: «Uwe ne ye ja enna ma lo Nazareti loo nuu Yesu.»

68 Piyere wanniya mu a lo lo: Un bee zun biyo o mi waa woro ye, un bee fanmuwan o wara.» Bun bene lo huwa i lo a anniya va li boro, a bee yo'ere huwinniya.

69 Lo toose hannu ja ve maa lo, a ho baraa haan ba ne enna bin: «Le ja a babe ni so ni'ere.» A Piyere ja wanniya mu.

70 Bun bee menna a ba ne enna bin baraa haan Piyere: «Ma tiyan o enne a babe ni so ni'ere, bari o a Galile tun nuu.»

71 Bun wo so Piyere huwa baa, a lo da'a, a lo te lo mi bee zun lo banuu ne ba woro be.

72 Ho ciyo soo bee huwinniya mu cuwajuni wa a Piyere ha'iri liyo Yesu wara ne ya waraa haan lo wa ne lo: «Saani a bee huwinni cuwaju, bun we a uwe pan ni tuwii cuwatiin.» A bun wa Piyere yerema ii we.

MARIKA 15

- ¹Hó ciyo soo, ho hinbipuupu, ɓa sara'awera ɓunasiyo, ɓa nidan, ɓa tuwa aranina ma li Deebenu be irila wure ve maa we. Bun bene ɓa ca Yesu buware a va vara Pilate se.
- ²Pilate diyora Yesu: «A uwe a ɓa Zuwifera pa'ama le?» A Yesu caan lo: «O muwan mu!»
- ³ɓa sara'awera ɓunasiyo waraa bera cururu lo ɓu na.
- ⁴A Pilate tintiyan diyora lo: «O ɓee yu diyowo canna ɓa le? O ɓee maa biyo wure ɓa woro o ɓu na le?»
- ⁵A Yesu ɓee hinni caan diyowoo; a bun hanmaniya Pilate.
- ⁶Li Anniwawa sanni pee se, Pilate ya wee huwarali asozo ni'ere ne ɓa zanma yi faraa.
- ⁷Banuu ni'ere ne yenu Barabasi we enna li asoo ma mi niza ni'anna tuwan, a lobe we ɓo nuu li muruti soo.
- ⁸ɓa zanma huwa yuwa Pilate wa a ɓa buweriyo ma tanbenu, a fara lo a lo we biyo lo dariyo a wee we han ɓa.
- ⁹Pilate caan ɓa: «Mi mi muse a un desi ɓa Zuwifera pa'ama le?»
- ¹⁰Bari ɓa zuunna sese a a li ɓenni bena ɓa sara'awera do lo nuu.
- ¹¹A ɓa sara'awera ɓunasiyo suwo ɓa zanma, yawe a ɓa fara Pilate a lo desi Barabasi.
- ¹²Pilate tintiyan diyora ɓa zanma: «A webe mi mi muse a un wera ho ne ɓa ve ma ɓa Zuwifera pa'ama?»
- ¹³ɓa buweriyo a ɓa lo: «Buwa lo li bunu na.»
- ¹⁴Pilate diyora ɓa: «A webe oomu lo wo?» ɓa tintiyan buweriyo a po maye: «Buwa lo li bunu na.»
- ¹⁵Pilate dosi Barabasi a wiyala ɓa zanma siin, a lo na Yesu a ɓa haa ma fiinne, a do lo ɓa nuu a ɓa buwara li bunu na.
- ¹⁶ɓa hinfira va Yesu a zora li luu yi, lo wafaranama esile, a ɓa uwa ɓa hinfira wure we wa.
- ¹⁷ɓa zan pa'amayamu bafomunu lo wa, a ba hinbuwi a wora ɓubeene a cu lo ɓuu.
- ¹⁸A ɓa wee tee laa, a bara lo: «Zuwifera pa'ama, foo!»
- ¹⁹ɓa we mi waa he lo ɓu ma buwahuwe, a ɓa puwinni mi hincannu o lo wa, a ɓa wee vee cisi mi na'opule wa lo waa.
- ²⁰Biyowo ɓa leena lo fiyan ma bun vo, ɓa buwena ho bafomunu lo wa, a ɓa ziinniya lo ma lobe mite bafoni, a ɓa feenna ma lo a vee buwa.
- ²¹Bun heya a Simu ne a Sirene tun nuu yoo lo mi muwen aa anni, lo wo Alesandere ma Rufusi ɓaa miyan. ɓa wazibiyo ho a lo see Yesu uruwa.
- ²²ɓa va Yesu vara fe'ere ne yenu Goligota ne ura ɓu'o'oro enle.

- 23 Ba ju'anmiyan ma a naa laa a lo ɓɛɛ juu mu.
- 24 Ba ɓuwara lo ho uruwa wa, a bun bɛnɛ ɓa lii bo huwanu a cara'ara lo canma haan we.
- 25 Mu wo ho hinɓiyo wa'atira be annawe a ɓa ɓuwara lo ho uruwa na.
- 26 Yawe a ɓa ni zuun biyo wa ɓa ɓo lo, ɓa tuwa mube toorobe nɛ ye: “Ba Zuwifera pa'ama.”
- 27 Ba ja we ɓuwara niterawa nipu ma lo, ni'ere ma lo nudorole ni'ere ma lo numale.
- 28 Ma bun sin mu toorobe nɛ ye wara jutuu: “Ba va lo ciya ɓa be'uwe wera na.”
- 29 Ba wan'annina wee tuwo lo, a ɓa aɓuwe mi ju'uwe a ɓa tɛ lo: «Payipayi, uwe nɛ lo o fuwo li Deebenezun aa bini te wozoma betiin wa,
- 30 isi ote a o lii ho uruwa wa!”
- 31 A ma bun sin ɓa sara'awera junasiyo ma ɓa tuwa aranina ja leena lo fiyan, a ɓa tɛ lo: «Lo isiyo nituwan, a lo ɓɛɛ isi mite yi.
- 32 Uwe nɛ a lo Kirisita, ɓa Zuwifera pa'ama maa lii ho uruwa wa a wa dɛɛ, yawe a wa muso laa aa.» Bá nɛ ma lo paariyo ɓuwara mu ja we mi waa tuwo lo.
- 33 Ho wosonuu tibiyo ta li tun wure wa tuwifuwa ho wohaaare na.
- 34 Ho wohaaare na Yesu buweriyo ma tanbenu a lo lo: «Eloyi, Eloyi, lama sabakitani!» Bun ura: waa Deebenu, waa Deebenu, a webena o do ni si?”
- 35 Ba nɛ enna bin tuwan ja ho tannu so, a ɓa lo lo mi waa ve Eli.
- 36 Ba ni'ere luɓo vɛ so cɛnɛ i do bejiyaān a ba ɓuwahuwe na a yoo da Yesu na a lo ya ju, a lo tɛ lo: «Mi desi a wa dɛɛ ta Eli ma ɓuwee aa liiri lo le?”
- 37 Yesu leena tanbenu, a lo hɛ'iyado a lo mu'ennu lo.
- 38 Li Deebenu ɓuwanirozun an'arobaforo wiya a yoo see ma juu fuwa ma tuūn.
- 39 Ba hinfira juuso nɛ zan Yesu waa maa ho co'o nɛ lo hurula, a lo lo: «Ma tiyan lobe banuu nɛ ye wo Deebenu Zo.”
- 40 Hanna tuwan we zan fesnale a mi waa dɛɛ ma bin. Ba wo Magidala lo Mari, Zake fɛɛso ma Zose ɓaa naa Mari ma Salome.
- 41 Ba wo bɛ we bo laa hare li Galile tun a wee sɛ han lo, a ciya nibiyan cururu nɛ we buwa lo a mana Yerusalemu.
- 42 Ho dome tete nɛ wo ho tewe'anu nɛ ja a li vunurowozome pinnipinni,
- 43 Arimate lo nuu Zuzɛfu nɛ wo nibenu ma ɓa irila weesiyo ni'ere, nɛ wo nuu nɛ muso ho Deebenu pa'amayamu, heeniya mi siin a lo vɛɛ faraa Yesu nuhumu Pilate se.
- 44 Pilate we hanmana biyo Yesu huru fuwafuwa, a lo voo ɓa hinfira juuso ni'ere aa diyora a mu yi wo a lo Yesu saan huru menna.

⁴⁵Biyowo ɓa hinfira juso ciyo mu haan lo lo ta a na Yesu nuhumu Zuzefu na.

⁴⁶Ho ya len cenme, lo liiriyo Yesu nuhumu ho uruwa wa, a ba li cenme so laa, a huwan lo buwi de'ere ne co li ɓoo. Bun bene lo biriyo bibiyo benu aa panna li buwi jubo.

⁴⁷Magidala lo Mari ma Zose ɓaa naa Mari we mi waa deɛ he ɓa do Yesu.

MARIKA 16

¹Li vunurowosome anninu bene, Marimadeleni ma Zake ɓaa naa Mari ma Salome ya nii ne pinpiyan sin, a vee buwa Yesu nuhumu na.

²Ho cunu wosome yee hinbipupu, ɓa yuwa li buwi se a heya ma wosonu lenu.

³Ba we mi wa woro ma we ho wan wa a ɓa te lo a wii aa biri li bibiyo li buwi jubo na aa han mi?

⁴Ba lo mi deɛ, a li bibiyo ne ya buwa ma biyo biriyo leena bin.

⁵Biyowo ɓa vee zo li buwi, ɓa maa yarozo ni'ere ne asi ma nudorole a zan foro'iya fonu, a mu zanniya ɓa hare ma tete.

⁶A lo baraa haan ɓa: «Mi ɓee co zan. A lo Nazaretinuu Yesu ne ɓa buwara mi mi waa piri'a le? Lo ɓee mana he! Mi deɛ, a he ɓa ya diya lo si.

⁷Mi feen ve bara mu han lo buwara ma Piyere lo lo hecaa va li Galile tun. A binni mi vee yi lo a heya we ma biyo lo we barala mu haan mi.

⁸Ba lo li buwi, a ɓa lubo fenna, bari ɓa boore we biya, a ɓa ze. Ba ɓee baraa diyowo haan nuu woo bari ɓa we zaanna ma pa'a.

⁹Yesu viya ho cunu wosome yee hinbipuupu, a lo zeniya mite ma Mari-Madeleni miyee ho ne lo we ja han ha'ire'uwe behoonu a leenaa.

¹⁰Ho ve do ho tannu so haan lo buwara. Mu wo a ba bo yoo si aa we.

¹¹Biyowo ba ja a Mari-Madeleni mi waa te lo Yesu mideɛ, lo a mibe maa lo, ɓa ɓee we lara.

¹²Bun bene Yesu zeniya mite ma co'o binu ma mi buwara niyu ne enna wan wa a ve muwen.

¹³Ba arona aa waraa mu haan be a, a ba ja ɓee laara.

¹⁴Bun bene lo zeniya mite ma mi buwara nibuwedeɛ a ɓa di. Lo za ɓa wa ɓa lanapinnu ma ɓa siyan cohenu bena, bari ɓa ɓee we laara ba ne maa lo lo veenu bene na.

¹⁵A Yesu baraa haan ɓa: «Mi fen ve ho dimina ma feni wo feni, a mi wuro ho tansinnu han ɓa nucoza wure.

¹⁶Le yi lara, a batiziya, ho isi, a le yi ɓee lara ho tunu.

17Ɗe mu aba'obera ne ciin ba ne yi lara mu ne: ba ja han ha'ire'uwe, ba woro tan fiyan.

18Ba fuwo huwa na ma mi nule, ba ju uwan'uwantiin, a bun bee we ba ma diyowoo; ba be mi nule vanvanna wa, a ba we.

19Biyowo lo Nuso Yesu wura ma ba vo, lo yuwa ho waa, a lo yoo asiyo Deebenu nudorole.

20Babe fenna feni wo feni a buwe ho tansinnu, a lo Nuso we mi waa ne pa'a ba wara na aa ciin han ma aba'obera.

LUKA

LUKA 1

- ¹Biyo wa ni cururu buwa mi hiya a tuwa mu berara ne wo wa se he,
- ²a heya we ma biyo ba ne wo mu senela hare mu hiyabuwe la'ariyo; ba senela so ne yerema a han Deebenu Wara tosera;
- ³ma bun sin un muso piri'aa biyo, a ciriyo mu, a so mu ma mi den a fe mu hiyabuwerowo; a mu wo sin na a un too mu ma bun a ne uwe ne a un yira saannu Te'ofile na,
- ⁴yawe a o zuun lo han unpara ne o ja a be ne be fasi.
- ⁵Li Zude tun pa'ama wosonuu, ni'ere enna ne yenu Zakari a a Abiya zun nuu. Lo han wo Aro zun nuu a yenu Elizabeti.
- ⁶Ba niju wure wo niterena Deebenu yira se; a ba ya wee vesi ma Deebenu tuwena ma li paarobera wure a nan'uwan woo.
- ⁷Ba zo bee enna, bari Elizabeti we hinniya, a ba niju wure yere ja maa we daan sa.
- ⁸Biyo wa mu we san Zakari na a heya we ma ba uzu jubuwari, lo enna mi toonuu Deebenu waa.
- ⁹Wozo'ere a heya ma mu sara'aweyamu lada, li huwanu berobe to lo wa, a lo tawe a zo li Deebenu buwanirozuun a zo duuri han wusuna.
- ¹⁰Ba zanma wure enna ho iin a mi waa fara, biyowo lo zoo mi waa duuri han wusuna.
- ¹¹Din wa'ati soo, lo Nuso anze zeniya mite ma lo, a aa zan han wusuna duurirotabali nudorole.
- ¹²Zakari mile ma lo, lo suraa va lo wa, a lo huwa zanna.
- ¹³A lo anze baraa haan lo: «Zakari, bee co zaan, bari o faralo caan. O han Elizabeti aa te zobazo aa, a o ce lo yenu ma Zan.
- ¹⁴O yi sinmu ma damu lo bena, a ni cururu aa zanwinni'a lo tenu bena;
- ¹⁵bari lo we nibenu lo Nuso waa. Lo bee ju diven, lo bee ju be diyowo ne eeri nuu, lo we nuu ne su ma li Ha'iri-Senu hare mii naa siyaan;
- ¹⁶lo aroni Isira'eli ni cururu aa mana lo Nuso ne a baa Deebenu se.
- ¹⁷Lo aa vesi lo Nuso waa ma Eli ha'iri ma lo pa'a, yawe a binni waawiri baa maana siyan mi za bena, a aroni ba ni'aanna a mana ba niterena ha'iriyamu se, a we'a ba zanma a hera lo Nuso.
- ¹⁸Zakari baraa haan lo anze: «A ma mu yee un zuunna bun? Dee me a ni'arani a un han muso daan yu.»

- 19**A lo anze caan lo: «Mε a Gabiriyeli; un wee ziin li Deebenu waa. Li to'aa ni a un aa woro ma o, a de li tansinnu ne ye han o.
- 20**Dε biyo ye! O we bobo, aa hin wara na tuwifuwa biyo zeze hanbe wara ne ye ju yi tuu, bari o bεε lara un wara na a han enne puuti mi wa'atiī.”
- 21**Bun tara a ba ni le mi waa he Zakari, a ba hanmana biyo lo zo mεenna li Deebenu buwanirozuun.
- 22**Biyowo lo sasa aa lo, lo bεε le wura ma ba yu. Dín wa'ati soo ba zuunna lo lo maa yimilo li Deebenu buwanirozuun. Lo we mi waa yaaya mi nule a zenina be ma ba, bari lo we hun a woro.
- 23**Biyowo lo toonu wozoma putuu, lo va mi zuun.
- 24**Wozomaza yeε bun bene, lo han Elizabeti su siyan. Lo sa mite pinle behonu, a lo we mi waa te lo:
- 25**«Maa dεε biyo lo Nuso wora ni, a libe sa'o wa'ati ne fasiyo a puwa un nuwaa ba ni siin a dín maa a diyo.”
- 26**Han pinle behoozinni wá Deebenu tuwo mi to'aro Gabiriyeli a lo ve Galile tun ló'ere ne yenu Nazareti,
- 27**a lo ve hanzohuwara ni'ere se ne faanle wo Davide zun nuu ni'ere ne yenu Zuzefu. Lo hanzohuwara mite we yenu Mari.
- 28**Lo anze mana aa bara haan lo: «Foo, o lee lamina, a lo Nuso mi ma o.”
- 29**Han wara so wa, lo ha'iri piripara, a lo mi waa diyo mite ta mube teerobe ne siin ye ura a mu yeε?
- 30**Lo anze baraa haan lo: «Mari, bεε co zaan, bari o be sin Deebenu na ma tiyan.
- 31**Dεε o si siyan, a o te zobazo ne o ce yenu ma Yesu.
- 32**Lo we nibenu, a ba wee ve lo ma Lε Ho Wáápusiin Zo, a waa Naso Deebenu aa ne baa maaden Davide pa'amayamu a'onu laa.
- 33**Lo di mi benu Zakobe zun juu fuwa bin, a li benu so bεε ve woo.
- 34**A Mari diyora lo anze: «A ma mu ye bun wera yi, bari dεε un bεε iin zun banuu woo.”
- 35**A li anze caan lo: «Li Ha'iri-Senu aa buwee o wá, a Lε Ho Wáá-Nusiin pa'a bu'a aa ma mi tiya. A bun na lo nisenu ne te mu aa ve ma Deebenu Zo.
- 36**Dεε mi nuzo Elizabeti muso su zobazo siyan mi hayi'aamu uwii, a hó ne ba ya wee ve ma hanhinni siyan daan yu pinle behoozin,
- 37**bari Deebenu bεε hin diyowo na.”
- 38**A Mari lo: «Dε ne! Un a waa Naso tosehannuu; a biyo lo barala mu, a mu we ma bun.» Bun wo so, lo anze anniya fenna.

39 Han wozoma soo, Mari we huwa a le vara'aa ve ma han doɓɓɓule feni aa yoo Zuda tun ló'ere.

40 Lo vee zo Zakari zuun, a lo tiya Elizabeti na.

41 Biyowo Elizabeti ja Mari teenu, lo zo zoo yu'uwo lo siyaan, a Elizabeti huwa su ma li Ha'iri-Senu,

42 a lo buweriyo ma tanbenu: «O a Dubahan ba hanna siin, a o zo ne o siyaan a duɓazo.

43 Me be a mu yee, a na wa Nuso baa naa lo mana tuwifuwa me se he?

44 Bari, dee a o teenu tannu zo un juvanloo yee, a lo u'uzo ju'uwan un siyaan ma zanma'aa.

45 O damuwan bari biyo lo Nuso baraa o bena o lara biyo a mu juutinu o wa saa mana.”

46 A Mari lo: Un mene'en yee! Buwani li Nawasi!

47 Un ha'iri, zanwinni'a Deebenu un Isiro bena,

48 Bari me ne a li toose, a ne a diyowo, li pan liira mi yira deero be me wa. A weere, han temuna wure bara lo un damuwan,

49 Bari Ho-Se-Wure Naso wo beberiya haan ni, A li yenu a diyo-senu.

50 A ba ne zaan li yira han uwe wure siin, Li ni tiizuunnu cii ba wure na.

51 Li zeniya mi buwapa'a; A li yara'aa ba ne wure siyan ya su ma buwanite leerobera.

52 Li liiriyo ba pa'amana mi pa'amayamu a'ore wa, A li huweniya ba ne liiri mite si⁵³ Li siiriyo ba hinnuwansiyo ma besiyara A lo ja ba nafonisiyo uwasiyo mi nu'uwe

54 Lo aa seriyo mi toose Isira'eli, A lo liya mi ni tiizuunnu be.

55 A obara biyo sin lo we baraa haan waa maana, A baraa haan Abarhamu ma mi temu tuwifuwa bin.”

56 Mari asiyo Elizabeti se a yu pinle betiin ju'an, bun bene lo arona va mi se!

57 Li waati ne Elizabeti we tawe a te ciyo, a lo too zobazo.

58 Lo banna ma baa zunsiyo ja lo Nuso tetemu ne wo haan lo be, a ba zanwinni'aa ma lo.

59 Lo u'uzo tenu wozoma hootinni wa, ba mana ma lo a aa faanna, a ba we mi waa ve lo ma mii miyan yenu, din ne a Zakari.

60 Baa naa so han wara, a ho lo: «Hee'ee de, a Zan lo wee vera.”

61 Ba ni caan lo: «Nuu woo mana mii zun'ennu ne yenu iin vo ma bun.”

⁶²A ɓa we mi waa yaaya mi nule aa diyora lo miyan ma li yenu ne hó yi mi mu se a ɓa wee vera lo.

⁶³A Zakari lo ɓa see perewezo han mi, a lo lii tuwa biyo ye li wa: «Zan a lo yenu». Bun hanmaniya ɓa ni wure.

⁶⁴Ho ci'ere soo, lo haara mi juɓo, lo deremi fuwa, a lo huwa woro a lo ɓuwani Deebenu.

⁶⁵Bun wá zanmen fu ɓa lobannasiyo wure na, a a hanbe unpara ne ye ɓa ni wure we mi waa sumu na han doɓɓule wure wá li Zude tuŋ.

⁶⁶Bá ne wure we ja mu we wo mu ma suwabe, a ɓa wee te lo: «A mu ye aa we lobe hanyirezo ne ye be?» Lo Nuso nu we enna lo wá ma tiyan.

⁶⁷Lo u'uzo ɓaa miyan Zakari we su ma li Ha'iri-Senu, a lo huwa caan Deebenu ju ma biyo ye:

⁶⁸Waa ɓuwani lo Nuso ɓa Isira'eli ni Deebenu Biyo li leena mí ni unpa, a ya ɓa ju na.

⁶⁹Lo leena huwarayamu arafori a haan wa Heeye lo toose Davide zuun;

⁷⁰A heya we ma biyo lo barala mu zerema mumuwen mumuwen ma mi jucanna siya juwin,

⁷¹Lo mi isi wa wa ze'usiyo na, Aa fe wa bá ne wure jinna wa nulee.

⁷²Lo zuunna waa maana tii, A lo ha'iri liyo mi siya wá

⁷³A heya we ma biyo lo we dora mi ju, a baara wá haan waa maa Abarahamu.

⁷⁴Weere lo huwaraliyo wa wa ze'usiyo na A na nu waa, a zaannu woo

⁷⁵A wa ɓuwani lo ma senuyamu ma tiyan lobe mite yira wá Wa sii wozoma wuree.

⁷⁶Hayirezo ɓuwizo, mu yi a uwe anni, o yenu we Le Ho Wáá-Nusiin jucan Bari o vesi heca lo Nuso waa, aa we'a lo wenza,

⁷⁷Aa ne mu isirobe zuunrobe lo ni zanma na Ba be'uwe desinu lahuramaa

⁷⁸A heya we ma waa Deebenu nitiizuunnu benu bena. A hó nitiizuunnu so nu wá li wosonu ne lii huwo ómū yoo jinni'a wa wá,

⁷⁹Aa de mi ómū han bá ne asiyo han tibiyo ma li humu tiyaa Aa be wa ziya ho hera wan wá.”

⁸⁰Lo hanyirezo we mi waa dan a lo ha'iri pa'a mi waa en. A li henletun wo lo he'e'ale tuwifuwa biyo zeze lo aa zeniya mite ma ɓa Isira'eli ni.

LUKA 2

¹Han wozoma soo, tannu lo Sezare se lo ɓa muwin li tun wá nucoza wure.

²Bun nimuwinrobeyee so wee we a Kirinusi a li Siri tun be.

- ³Nuu wo nuu we tawɛ a vɛ muwin mi teroloo.
- ⁴Ma bun Zuzɛfu muso lo li Galile tun Nazareti loo aa vɛ li Zude tun Davide lo nɛ yenu Betilehemu, bari lo wo Davide zun'ennu nuu ma lo temu nuu ni'ere,
- ⁵a vɛɛ too mi ma mi faanle Mari yele. Mu we a Mari siyan mi.
- ⁶Biyowo so ɓa enna bin, Mari terowo yu,
- ⁷a lo too mi nuyɛɛ nɛ wo zobazo. Lo ɓu'aa laa ma canma a lii diya lo si coobuwoo, bari ɓa ɓɛɛ we yu enle woo ɓa nuhuwan laarozuun.
- ⁸Biyadidira we enna ho muwen bin nɛ wee caan han unmuwaan a dɛɛ mi biya na.
- ⁹Lo Nuso anze ni'ere zeniya mite ma ɓa, a lo Nuso ɓuwabuɓamu jinni'aa a i'iriyo ɓaa;
- ¹⁰a lo anze baraa haan ɓa: «Mi ɓɛɛ co zaan, bari a tansinnu un aa de han mi, mu a be nɛ we zanma'aa benu ɓa nucoza wure se.
- ¹¹Dɛɛ, zɛɛ, ho Davide loo he, isiro too haan mi; lo a lo Kirisita lo Nuso.
- ¹²Dɛ biyo mi zuunna lo nɛ: «Mi zo yi u'uzo nɛ ɓu'aa na ma canma a diyasi coobuwoo.»
- ¹³Mi ciyoo a ho waa-ni zanma uwi lo liyo a ma lo anze paariyo ɓuwani Deebenu a ɓa tɛ lo:
- ¹⁴«Ho ɓuwabuɓamu a Deebenu taa, ho Wáápusiīn yoo! A hera en li tun wá he lii! Ba nucoza nɛ li ta bena pafeni!
- ¹⁵Biyowo ho waa-ni anniya ɓa se a yoo fenna ho waa, ɓa biyadidira baraa haan wɛ: «Ma bun, wa fɛn fuwa Betilehemu, a wa zo dɛɛ biyowo bin, a nɛ lo Nuso muwan be haan wa.»
- ¹⁶Ba vara'aa i ɓoo, a zo yu Mari ma Zuzɛfu ma lo u'uzo, a lo u'uzo diyasi coobuwoo.
- ¹⁷Biyowo ɓa maa lo, ɓa la'ariyo biyo wure baraa haan ɓa lo hanyirezo bena.
- ¹⁸Bá nɛ wure we ja ɓa wara we hanmana biyo ɓa biyadidira we mi waa bara.
- ¹⁹Mari bo bun bera so wure si mi siyaan, a mi waa lee'a wa.
- ²⁰A ɓa biyadidira arona fenna a ɓa ɓuwani Deebenu biyo wure ɓa ja ma mi juvanle, a maa ma mi yira a heya wɛ ma biyo ya baraa haan ɓa.
- ²¹Biyowo han wozoma behootin jutu, ɓa faanna lo u'uzo, a ɓa vo lo ma Yesu a heya wɛ ma li yenu nɛ lo anze we zeniya saani a lo siyan si.
- ²²Biyowo lo hanyirezo ɓaa ni senaciinu wozoma jutu a heya wɛ ma ho Moyize tuwa, ɓa so mii zo a yuwara Yerusalemu a yoo nɛ lo Nuso Deebenu na,
- ²³a heya wɛ ma hanbe wara nɛ tuwa lo Nuso tuwa vanloo: «Zobazo pɛɛ nɛ a nuyɛɛ aa desi nɛ li Nawasi na.»

²⁴Ba ja lee yefee biyapu wurasin ma'uza biyapu ma a heya we ma biyo mu tuwara lo Nuso tuwa waraa.

²⁵Banuu ni'ere enna Yerusalemuū dín wa'ati soo ne yenu Simiyo. Lo wo banuu ne terena, a fasi mi Deebenu bee, lo we mi waa he biyo lo Nuso aa dera ba Isira'eli ni siin, a mu tara a li Ha'iri-Senu mi lo wá.

²⁶Deebenu we zeniya mu ma lo ma mi Ha'iri-Senu lo lo bee hi a lo bee enne maa lo Nuso to'aro ne a lo Kirisita.

²⁷Li Ha'iri janna Simiyo mana li Deebenu buwanirozuun, a tara a Yesu baa ni aa zoo ma hó yawe a tii ho lada ne ho tuwa wara bara be lo wá.

²⁸Simiyo fo Yesu can mi buwaree, lo bara'ariyo Deebenu a lo lo:

²⁹«Naso, weere desi o toose a lo fen ma hera A heya ma o wara,

³⁰Bari un yira maa o isirobe

³¹Mu isirobe ne o caa dabere han sira wure yira wá

³²Ho omū ne da haan han tuwansira A ne a Isira'eli ni, o ni zanma buwabuwamu."

³³Yesu baa ni we hanmana biyo ba mi waa woro lo bena.

³⁴Simiyo dubaa haan ba, a lo baraa haan Yesu baa naa Mari: «Dee, lobe hanyirezo ne ye mana ba Isira'eli ni cururu lisinu ma ba bini-huweninu bena, a lo we miniwarobe ne ba ni waanni wá.

³⁵A mu yi a uwe, mu ziin a obara etonu ne cú o siin tuwii le wa lo, yawe a nicururu leerobera de letee.

³⁶Hannuu yimiro ni'ere ja enna bin, ne yenu Ane, Aseri zun'in nuu Fanuyeli hanminu. Biyo ye we a Ane daan ma tete. A zerema behoonu lo we wo mi yaamuu ma mi baro,

³⁷bun bene hó huru do lo si a lo asi midee tuwii sii zerema yu bebuwiyana ma bena (84). Lo bee ya hini wee ve li Deebenu buwanirozuun, a lo ya wee se han Deebenu tinaa ma wosonuu, a lo zo sun a lo fara.

³⁸Hó Ane so ja ve mana dín wa'ati de'ere soo, a lo we mi waa buwani Deebenu a lo woro Yesu be han bá ne wure we mi waa he Yerusalemu ló huwaralinu.

³⁹Biyowo Yesu baa ni tiyo lo Nuso tuwa ladara ju, ba arona va mi lo Nazareti li Galile tuin.

⁴⁰Mu yi a lo hanyirezo, hó we mi waa dan, a lo yi pa'a. Lo we sú ma li ha'iriyamu, a Deebenu duba enna lo wá.

⁴¹Zeremi wo zeremi Yesu baa ni ya wee yoo Yerusalemu a yoo lee li sannu.

⁴²Biyowo Yesu dan yu zerema buweju, baa ni ja yuwa Yerusalemu a heya we ma li sannu lada.

⁴³Bun bene, biyowo li sanni wozoma putuu, Yesu baa ni le arona aa ve mi se. Yesu fa waara Yerusalemu lóo ba buwaa.

⁴⁴Ba ni we pe'obara lo lo ma mi niza bo we na. Biyowo ba vasiyo terena, ba huwa diyo lo be míi zunsiyo ma mi zuunna se.

⁴⁵Ba bee maa lo feni woo, a ba arona mi waa piri'a lo a ba yoo ho Yerusalemuū bin.

⁴⁶A mu wozoma tiinni wá ba ve yu lo li Deebenu buwanirozuun a lo asiyo ba tuwa aranina siin a mi waa tete mi juvanle baa, a lo diyo ba.

⁴⁷Lo ha'iriyamu ma lo canrobera we mi waa hanmani bá ne wure we mi waa ji lo wara.

⁴⁸Biyowo baa ni ve maa lo, ba hin'iyar, a baa naa baraa haan lo: «Hayirezo, a webena o wo biyo ye ma wa? Dee mi miyan ma me wure buwe ya biya aa piri'ara o.»

⁴⁹Lo baraa haan ba: «A webena mi piri'a ni? A mi bee ya iin zun lo un tawe a un se waa Maa toonu le?»

⁵⁰Bá bee we fanmuwan han wara so ne lo baraa haan ba ura.

⁵¹Bun bene lo huwa buwa ba, a ba liyo Nazareti, a lo ya wee fi ba tannu na. Baa naa ya wee be bun bera so wure si mi siyaan.

⁵²A mu yi a lobe Yesu, lobe we mi waa dan ma zuunrobe ma hinhinmu ma ce'u Deebenu ma ba nucoza waa.

LUKA 3

¹Tibere Sezare pa'amayamu zerema buwehonuniso, a Pose Pilate a li Zude tun wafaranama, a Herode a li Galile tun be, a baa ereso Filipe a li Ituri tun ma Tarakoni tun be, a Lisaniya a li Abilene tun be,

²a heya Anna ma Kayife sara'awe inyansiyo wa'atira. Bun wo so Deebenu tannu ciyo Zakari yaro Zan na li henletuun.

³Ma bun Zan huwa bo ho Zuruden baa do'uwa wure na, a lo buwe ho lobinu batemu be, bun ne ne a ba ni yi mi be'uwe sabere.

⁴A heya we ma hanbe wara ne tuwa li Deebenu jucan Ezayi vanloo: «Huwe ye a le ne buweri li henletuun tannu: Mi we'a lo Nuso wan, Mi tereni lo wenza

⁵Boconu wo boconu aa ti Doboju wo doboju ma tintin wo tintin aa ciiri Han liyana ne uremi'uremi aa bini we debaa A han wen ne o'orama'o'orama aa perepereni maazin

⁶A nucoro pee aa mi Deebenu isirobe."

⁷Bá ne ya wee haabuwee lo se yawe a lo batize ba, Zan we mi waa bara han bá: «Dihuwa ne! A wii bo mi ziya ma biyo mi da luwi vira li sinlee ne buba mu waa?

⁸Mi baaba a mi biyo zeni lo mi lobiyo, ma suwabe. Mi bee co bara mi siyaan lo: “Waa maa a Abarhamu,” bari un bara mu han mi lo Deebenu daa lee za hanbe bubuwo ne yee aa han Abarhamu.

⁹Hare li duwe jubo winu habo han vewa ciyan wa vo. Ma bun, vewe wo vewe ne bee he biru tete, din uwan cunde ho daan.”

¹⁰Ba zanma we mi waa diyo lo: «Biyo wa, a webe wa we?»

¹¹A lo caan ba: «Nuu ne canma yi a beju, a ho han nuu ne de'ere woo mana se, a nuu ne dirobe yi mi se, a ho ja we bun sin.

¹²Li wusurufere muso mana a aa batize, a ba baraa haan lo: «Naso, a webe wabe we?»

¹³A lo baraa haan ba: «Mi bee co be diyowoo biyo fasi mu a ne baraa haan mi wa.”

¹⁴Ba hinfira muso ve mana aa diyora lo: «A wabe han, a webe wabe tawe a we?» Lo baraa haan ba: «Mi bee co fe nuu woo be ma pa'a, mi bee co ci nuu woo juu sabiya wa; a mi daan mi saara na.”

¹⁵Ba zanma wure yira we bo laa, a ba we mi waa diyo mite a Zan yi bee a lo Kirisita;

¹⁶bun wa lo caan ba wure ma biyo: «Me batize mi ma juu, a nuu buba ne pa'a po me, me yere bee yuwa yu a fuwe lo na'an huwinle. Ho yi mana, ho aa batize mi li Ha'iri-Senuu ma ho daan.

¹⁷Lo aarine mi lo nuu. Lo aari mi sun'uwe li huwee, lo zo o mi mi nanuu, a lo ci dan ne bee hi woo a zera mu sun'uwe.

¹⁸Zan we mi waa woro ho tansinnu aa han ba zanma, a lo be ba ziya ma bebiyanna cururu.

¹⁹Hare ma bun, biyo wa Zan Batisi we pan Herode na baa ereso han ne a Herodiyade bena, hare ma lobe Herode wema uwe ne a wure ne lo we mi waa we bena,

²⁰ho Herode so pan we va Zan do asoo a nanina mi wema uwe na.

²¹Ba zanma wure we aa mi waa batize, a Yesu muso mana a aa batiziya, a biyowo lo enna faraloo, ho waa heena

²²a li Ha'iri-Senu liyo lo wa a obara ma'u fe'o. A tannu lo ho wa lo: «O a un Zosaannu, a o be mi un siin wa.”

²³Yesu sii zerema we heya buwiya buwe bera biyowo lo buwe mi toonu hiya. A heya ma biyo ba ni wee barala mu, a Zuzefu too lo, a Heli we too ho Zuzefu so,

²⁴Matata too Heli, a Levi too Matata; Meliki too Levi, a Yanayi too Meliki; Zuzefu too Yanayi,

²⁵Matatiya too Zuzefu, a Amosi too Matatiya; Nahumu too Amosi, Esili too Nahumu, a Nagayi too Esili;

²⁶Mahate too Nagayi, a Matatiya too Mahate; Semeyi too Matatiya, a Zose too Semeyi; Yoda too Zose,

²⁷a Yohanna too Yoda; Resa too Yohanna, a Zorobabeli too Resa; Seyalitiyeli too Zorobabeli, a Neri too Seyalitiyeli;

²⁸Meliki too Neri, a Adi too Meliki; Kosamu too Adi, a Elimadamu too Kosamu; Eri too Elimadamu,

²⁹a Yesu too Eri; Eliyezeri too Yesu, a Yorimu too Eliyezeri; Matati too Yorimu, a Levi too Matati;

³⁰Simiyo too Levi, a Zuda too Simiyo; Zuzefu too Zuda, a Yonamu too Zuzefu; Eliyakimu too Yonamu,

³¹a Meleya too Eliyakimu; Mena too Meleya, a Matata too Mena; Natan too Matata,

³²a Davide too Natan; Ezayi too Davide, a Obede too Ezayi; Bowaze too Obede, a Salomuwan too Bowaze; Naso too Salomuwan,

³³a Aminadabe too Naso; Adimi too Aminadabe, a Arini too Adimi; Hesiro too Arini, a Peresi too Hesiro; Zuda too Peresi,

³⁴a Zakobe too Zuda; Isaka too Zakobe, a Abarahamu too Isaka; Tera too Abarahamu, a Nahori too Tera;

³⁵Seruge too Nahori, a Rehu too Seruge; Pelegi too Rehu, a Heberi too Pelegi; Sila too Heberi,

³⁶a Kayinamu too Sila; Arifakisade too Kayinamu, a Semu too Arifakisade; Nuwe too Semu, a Lemeke too Nuwe;

³⁷Matusalemu too Lemeke, a Henoki too Matusalemu; Yerede too Henoki, a Maleleyeli too Yerede; Kenamu too Maleleyeli,

³⁸a Enosi too Kenamu; Seti too Enosi, a Adama too Seti, a Deebenu too Adama

LUKA 4

¹Yesu wee le ho Zuruden baa jubo na, a lo su ma li Ha'iri-Senu, a li Ha'iri ciyan lo vana li henletuun,

²a Sitani tanniya lo binni tuwi wozoma buwiyaju. Han wozoma so wuree lo bee du diyowo, a biyowo han putuu bun wo a hinu mi laa.

³Din wa'ati soo Sitani baraa haan lo: «O yi a Deebenu Zo dede, a o bara han libe bibiyo ne ye lo li yerema we buru.»

⁴A Yesu caan lo: «Mu tuwa lo buru midee bee vari lo nucoro.»

⁵Sitani yoora lo feni ne ja pan hin po, a li zeniya ho dimina pa'amayamuna wure ma lo wa'atizo uduu siyaan,

⁶a li lo: «Un aa ne hobe pa'a ne ye wure aa ma mube pa'amayamuna ne wure buwabuwamu, bari a me na mu na, a un yi lo un ne mu nuu ne na to a bun.

⁷Ma bun sin o yi cusi un waa sarahu, to mu wure a uwe taa.

⁸A Yesu caan lo: «O buwani li Nawasi mi Deebenu, a a libe midde o se han.»

⁹Li Sitani bana vara lo Yerusalemu, a yoo bo lo si li Deebenu buwanirozun jusiin, a li baraa haan lo: «O yi a Deebenu Zo dede, zin he a o cun ote de, bari mu tuwa lo

¹⁰li aa ne tannu mi anzera na, a ba dee aa.

¹¹Ba can o mi buwaree, yawe a o ziyo bee ca he bibiyo woo na.»

¹²A Yesu caan li: «Mu muso tuwa, lo o bee tanni lo Nuso o Deebenu.»

¹³Biyowo li tanniya lo hun, li Sitani do lo si ve aa pe wa'ati binu.

¹⁴Yesu arona va Galile tun ma li Ha'iri-Senu pa'a, a lo yenu we lo fo li tunzo wure.

¹⁵Lo ya we arani ba ni han faralozuwiin, a ba ni wure we mi waa de lo wa.

¹⁶Lo arona va Nazareti, he lo dan, a a heya we ma biyo lo dariyo a wee we, lo zo li Deebenu faralozuun li vunurowozome zeze. Lo huwa zan aa ara,

¹⁷a ba aa na li Deebenu pucan Ezayi vanlo laa. Lo beena ho a lii yu li enle ne biyo ye tuwaa:

¹⁸«Li Nawasi Ha'iri mi un wa Bari li tiya mi jii un juu, A un wee ba ne» siyan saa mu siyan A un buwe ho tansinnu han ba banbannasiyo Li tuwo ni a un buwe mu huwaralirobe be a han ba woe A buwe han yira heenu a han ba maniya, A huwarali ba ne ba mi waa ji'ori,

¹⁹A buwe lo Nuso nitiizuunnu zeremi be.»

²⁰Bun bene lo buu ho vanlo, lo na ho lo toose na, a lo lii asi.

²¹Bun wo so lo baraa haan ba: «Mu toorobe wara ne mi ja ye putuu zere.

²²Ba ni wure we ta haan lo, a hanmana han wara tetiya ne mi waa le lo juu bena, a ba te lo: «Lo bee a Zuzefu yaro uwe?»

²³Yesu caan ba: «Mu boo, mi he li waawe ne ye aa de na lo: «Tinsoo, wee o yere ve»; bun ne wure o wo Kaperinahumu, a ne wa ja unpa muso we bun mi maazuun he."

²⁴Fuwazoo, a lo ja huwa lo: «Ma tiyan, un bara mu han mi, Deebenu pucan woo mana ne baa maazunsiyo fu laa sese.

²⁵A biyo a ho tiyan a un bara han mi ye: Eli wa'ati a hanna ne bara huru mu cururu mi li Isira'eli tuun biyowo ho waa we va ja, wuro woo, zerema tiin ma pinle behoozin, a hinnu benu we zo li tun wuree.

²⁶Hare ma bun Eli bee we tuwo vara ba nuu woo se a mu yi bee a lo hannuu ne baro huru mu a ne enna Sarepita loo, li Sido tuun.

- 27Ma bun sin, buweriya cururu ja enna li Isira'eli tuñ li Deebenu jucan Elize wa'atiñ. A hare ma bun ba nuu woo bee we waa a mu yi bee a li Siri tun nuu Nama.”
- 28Biyowo ba ja han wara so ba wure ne enna ho faralozuun siyan lo hare ma tete.
- 29Ba huwa peena Yesu a lora ho lo na'uwa a janna ya mi suwa de li tuñ, bari ba lo we too doboju wa, aa aan jubo na ba we aa ciyo a ya suunna lo de.
- 30Lo yu puwiyansi ba siñ a i fenna.
- 31Yesu lo liyo Kaperinahumu ne a Galile tun lo'ere, a lo ya wee arani ba ni li vunurowozome zeze.
- 32Ba ni we hanmana lo aranrobe, bari lo wara pa'a enna.
- 33Mu wo a banuu ni'ere mi li faralozuun biin a ne ha'iri'oo enna. Ho buweriyo ma tanbenu lo:
- 34«Aa, Nazaretinuu Yesuu, a webe o miniya na ma wa? A o mana a aa hara'i wa le? Un zun biyo a o: o a lo anze senu.”
- 35Yesu za li wa: «Siin'obiyo ye a o le lobe banuu nee. Li ha'iri'oo huweniya lo virili ba zanma siñ a cunna do, a li lo loo a madimi woo.
- 36Ba wure hin'iyani a ba we mi waa bara han we «Hen a han wara yee sin ye? Lobe banuu ne ye we tuwii ne tannu han ha'ire'uwe na ma wara ne fasi a pa'a mi, a to han lo.”
- 37Ma bun lo yenu we mi waa lee fen li tunzo so wuree.
- 38Yesu lo ho faralozuun a anniya va Simu zuun. Wewiya sume enna Simu ba hiyo hannuu na, a baa ni yuwa Yesu a lo niyan laa.
- 39Lo bosu lo wa a jinsaan ho wewiya na, a ho wewiya lo. Ho ciyo soo lo hannuu huwa sa be haan ba.
- 40Li wosoju zinnu bene, ba ne wure vanvanna enna se, ni ne vanle sirasira enna na, ba uu'a ba mana lo se. Lo bo mi nule ba nuu wo nuu wa, a lo wiya ba.
- 41Ha'ire'uwe lo nicururu, a ba we mi waa buweri a ba te lo: «O a li Deebenu Zo.» Lo we mi waa wuruwuru ba a lo bee we mi waa te a ba woro, bari ba zuunna lo lo a lo Kirisita.
- 42A li tun saan ye, a bun wo Yesu lenu a va ho muwen cocoro. Zanma benu we lo a mi waa hee piri'a lo tuwi yoo yu. Ba enna mu se a be lo si mi se, a lo bee co yi fen desi ba.
- 43A lo baraa haan ba: «Mu tawe a un ja wuro Deebenu pa'amayamu tansinnu a han han luwe ne a, bari a bun be tuwo ni mana.”
- 44A lo we mi waa waayu ba ni han faralozuwiiñ li Galile tuñ.

LUKA 5

- ¹Yesu enna ho Genezareti Mu juɓo na a zanma benu we aa mi waa ja we lo do'uwa aa pinna han Deebenu wara.
- ²Lo ma muwa beju ho mu juɓo na. Mu wo a ɓa cizuura lo haan liyo a lii see mi yuwana.
- ³Yesu i zo han muwa so de'ere ne wo Simu taa, a lo faraa ho a ho pe lo titi zoora mu juu. Lo lii asiyo li muwee a mi waa de worola ma ɓa zanma aa aranina ɓa.
- ⁴Biyowo lo wura vee zan, lo baraa haan Simu: «Wa ve he mu juu hucu, a mi o mi yuwana, a mi zuu.»
- ⁵Simu caan lo: «Dee Nuso, wa caanna a siya wate, a wa bee yu diyowoo, hare ma bun o wara wa, un o han yuwana.
- ⁶A bun ɓa uwara mi yuwana, a han fo ciza ciyo ju, fuwa han yuwana mi wee'a.»
- ⁷Ba da mi nu voo mi ni ne enna li muwe diyo aa, a ɓa buwee aa de mi nu na. Ba mana a ɓa aa su han muwa beju ma ciza, fuwa han muwa we tuwi lii mi ci.
- ⁸Biyowo Simu ma bun, lo cunna mite do Yesu ziya se a lo lo: «Nuso, ee le me na, bari un a be'uwewero.»
- ⁹Mu wo a lo ma ba ne wure enna lo se boore biya ɓa ciza ciyo ne ɓa zuwo yu ye bena.
- ¹⁰A bun ja wo Simu tooserobara ne a Zebede ni Zake ma Zan. A Yesu baraa haan Simu: «Bee co zaan; weere ju wa o we nucoza zuuro.»
- ¹¹Ba pa mi muwaa le ziinniya, ɓa anniya do mu wure si a ɓa bo laa.
- ¹²Biyo ye wo a Yesu mi lo deeso. Banuu deeso ne suraa wure we fo ma ho buwevanu maa lo, a ho aa cuunna mite do lo waa, a faraa lo ma biyo ye: «Nuso, o yi ta, to o da ni cii.»
- ¹³Yesu da mi nu a vee dunna laa, a lo lo: «Un ta biyo, we nuu ne cuu.». Ho ciyo soo ho buwevanu do lo si.
- ¹⁴Bun bene Yesu bo lo ho wan wa ma ho tannu ne ye: «Fen vee zeni ote ma lo sara'awe, a o lee o teciinuu sara'abe a heya we ma biyo Moyize paara mu, yawe a bun we sereyamu ɓa se.»
- ¹⁵Ma bun Yesu yenu we mi waa le, aa le, a ɓa zanma ciyo ya wee aa fewe ji lo wara, a lo wee ɓa vanle.
- ¹⁶A lobe Yesu ya wee huwo anni fen cocoro a yoo fara.
- ¹⁷Wozo'ere Yesu we mi waa arani ɓa ni. Fariziyenna ma ɓa tuwa aranina we enna bin. Ba ni we lo Galile, Zude ma Yerusalemu luwe wure; a lo Nuso we mi waa zeni mi pa'a ma ɓa vanvanna weenu.
- ¹⁸Din wa'ati soo, ni tuwan ne so uru'a ma mi zanle enna mu se a zo be ho si Yesu wa'a.

- ¹⁹Ba zanma cirimanu bena, ɓa ɓɛɛ zuunna biyo mi we a yi zoora lo se; a bun wá ɓa i yuwa ho hancoo a piyan fe'ere a da lo uru'a ma mi zanle liyora ɓa zanma siin a lii bosi Yesu waa.
- ²⁰Biyowo Yesu maa ɓa lana, lo lo: «Banuu, o be'uwe dosi haan o.»
- ²¹Bun wá ɓa tuwa aranina ma ɓa Fariziyenna huwa yu mu leerobe ne ye a ɓa te lo: «Le ye a wii ne wuro hanbe tuwowa wara ne ye? A wii da mu be'uwe desi a mu yi ɓɛɛ a Deebenu midde?»
- ²²Yesu zuunna ɓa leerobe a lo baraa haan ɓa: «A mu yee na mi mi waa lee biyo ye mi siyaan?»
- ²³A bara han nuu lo lo be'uwe dosi haan lo wurasin a bara han lo lo lo huwo ziin a lo vesi, a mu ye wawi po mu?
- ²⁴A yawe a mi zuun a mu be'uwe desinu pa'a mi lo nucoro zo se li tun wá he un ne hobe tannu ne ye uwe na: «Huwo ziin, see o zanle a o ve o zuun.»
- ²⁵Mi ciyoo, lo huwa ɓa ni wure yira wá, a so li zanle ne wá lo ya dumasi a lo anniya mi waa ve mi zuun, a lo buwani Deebenu.
- ²⁶Ba ni wure we hanmana, a ɓa we mi waa buwani Deebenu. Ba we zanna ma tete, a ɓa we te lo: «Biyo zere anni, wa maa jubuwerobera.»
- ²⁷Bun bene Yesu le maa wusurufere ni'ere ne yenu Levi, a lo asiyo li wusurufe. Lo baraa haan lo: «Di un hiya wá!»
- ²⁸Levi huwa dosi mi be wure, a lo i du lo hiya wá.
- ²⁹Levi sa dirobe benu mi zuun a haan Yesu. Lo vo wusurufere cururu ma nibiyan; a ɓa wure aa mi waa paari di.
- ³⁰Ba Fariziyenna ma ɓa tuwa aranina we mi waa hun'a bara han Yesu buwara: «A webena mi mi waa di a mi ju ma ɓa wusurufere ma ɓa be'uwewera?»
- ³¹Yesu huwa baraa haan ɓa: «Bee a ba ne cohee mu ma'o mi lo du'atira na, a ɓa vanvanna mu hee se.
- ³²Me ɓɛɛ co mana a ve ɓa niterena uwe, a ɓa be'uwewera un mana aa ve a ɓa lobi.»
- ³³A ɓa baraa haan lo: «Zan buwara ma ɓa Fariziyenna taa wee sun tantan, a ɓa fara; a mu yi a uwe buwara, a ba mi waa di a ɓa ju te.»
- ³⁴A Yesu baraa haan ɓa: «Mi daa ne a lo hanfinbaro yirala zo sun a lo hanfinbaro yi pan mi ɓa se le?»
- ³⁵Wozoma buwee a bun we a lo hanfinbaro fo ɓaa, bun wo so to ɓa zo sun.»
- ³⁶Lo ja ha waawe haan ɓa lo: «Nuu woo ɓɛɛ lee cenme fiinnu be tuwan a ii puupura cenme den, yi a bun, to lo naso wiya mi cenme fiinnu yaara, bari biyo lo puupuwo ma li cenme den ja ɓɛɛ fi we na.

³⁷A nuu woo ɓɛɛ o diven fiyan sumaniya daan, yi a bun, to hó diven fiyan so wɛɛ'aa han sumaniya, a to ho diven uwasi, a han sumaniya ja yaara,

³⁸A ho diven fiyan tawɛ a o sumaniya fiyaan,

³⁹A nuu woo bá nɛ yi nuu ho diven dan vo siin, ɓɛɛ hini mi ho diven fiyan; bari to ɓa lo ho diven dan sin po.»

LUKA 6

¹Mu vɛ mu ɓuwee, a vunurobe wozome deeso zeze a Yesu ma mi buwara mi waa aansii muwensɛɛn. Lo buwara we mi waa lɛɛ mu verobe teema aa puru'a mi nulee a yoo cɛ.

²Bun wá Fariziyenna tuwan baraa haan ɓa: «Be nɛ ɓɛɛ tawɛ a we li vunurowozome zeze a webena mi we bun?»

³A Yesu caan ɓa: «Biyo Davide wo biyo zeze ho hinu we enna lo ma mi hinfira na, mi ɓɛɛ arana bun le?»

⁴Dɛɛ lo we zo li Deebenu ɓuwanirozuun a zo uu li sara'aburu a caa tuwan a le na tuwan mi berɔbara na hare a a ɓa sara'awera midɛɛ dín buru so cɛnu nu we na na.»

⁵A lo baraa haan ɓa: «A lo nucoro Zo a li vunurowozome nasoo.»

⁶Vunurobe wozome deeso zeze Yesu zo ɓa Zuwifera Deebenu faralozuun a zoo mi waa arani ɓa ni. Banuu ni'ere enna bin nɛ nudoro buwa wure huru.

⁷Ba tuwa aranina ma ɓa Fariziyenna we mi waa urasi Yesu aa dɛɛ ta lo wɛɛ nuu li vunurowozome zeze le; bun yi wo to ɓa yi be cira lo nuu.

⁸Lo zuunna biyo ɓa mi waa lee'a, a lo baraa haan lo banuu nɛ buwa huru: «Huwo ɓuwee aa ziin ma siin he!» Lo lii huwa aa zan.

⁹A Yesu baraa haan lo: «Un diyo mi ma mu, a mu yi tawɛ a we tetemu wurasin a we oomu, a isi nuu wurasin a hara'i lo li vunurowozome zeze?»

¹⁰Lo diya ɓa wure na i lo, a lo baraa haan lo banuu: «Muwin o buwa!» Hó wo bun a lo buwa yeremaa a zozo.

¹¹Ba siyan lo, a ɓa we mi waa wanni wɛ ma biyo mi yi wera lo Yesu.

¹²Mu vɛ mu ɓuwee, wozo'ere Yesu aa yuwa ho doɓɔpu wá a yoo fara, a lo faraa Deebenu na tuwii caanna.

¹³Ho tunsanle na lo vo mi buwara, a lo wɛ'aa nibuwɛɓu ɓa siin a lo co bá yenu ma Tuura:

¹⁴Simu nɛ lo vo yenu ma Piyere, hó ɓaa eresoo Andere, Zake, Zan, Filipe, Batelemi,

¹⁵Macu, Tomasi, Alife yaro Zake, Simu nɛ ɓa wee bara Zeloti;

¹⁶Zake yaro Zude ma Zuda Isikariyoti nɛ bana wo lo manafe'e.

17 Yesu ma ba tuura lo ho doboju wá liyo, a ba lii zan papa'ereē. Lo buwara cururu ma zanma ciyo we enna bin. Cururu we lo li Zude tuūn, tuwan lo Yerusalemu, a tuwan lo mu zenupuu juɓo na luwee ne a Tire ma Sido. Ba we mana a tete mi juvanle lo wara na, a ja fara mi vanle weero be lo se.

18 Bá ne han ha'ire'uwe we mi waa see we yu hera.

19 Ba zanma wuree, nuu peɛ we miniya a mi yi lo a dun na, a biyo pa'a buwiso we mi waa le loo aa weɛ ba wure.

20 Yesu huweniya mi waá a diya mi buwara na i lo; a lo lo: Mibe banbannasiyo damuwan Bari Deebenu pa'amayamu a mi taa.

21 Mibe ne hinu mi waa buwe weere damuwan, Bari mi caa di si. Mibe ne we were damuwan, Bari mi caa zin mi juwiin.

22 Mi a ni ne damuwan, A ba nucoza yi jiina mi A ba yi ja mi, aa tuwo mi; A ba yi yaari mi yenu lo Nucoro Zo bena,

23 A mi zanwinni'a hán wozoma soo, A mi weɛ mi siyan, Bari mi saara ne yi ho waá buwaa; A biyo sin ye baa maana ja we waa li Deebenu jucanna.

24 A mu yi a mibe nafonisiyo anni, nani mi mibe juu, Bari mi yu mi siyan derobe vo;

25 Mibe ne suwora weere, nani mi mi juu, Bari hinu bini buwe mi. Mibe ne zin mi juwiin weere, nani mi mi juu, Bari mi ca be yoo si aa wera

26 Nani mi mi juu, a ba ni wure yi ve mi yetete, bari a bun sin baa maana wora mu ma ba Deebenu jucanna uwe

27 A mu yi a mibe ne mi waa tete mi juvanle na de ho demu ne un de han mibe ne: mi waa mi ze'usiyo, mi we tetemu han bá ne jiina mi.

28 Mi duɓa han bá ne daa'a mi, a mi fara han bá ne jinmuwin mi.

29 Nuu yi caara mi nuu ne sabuwa, a lo naso de huwe á laa. A nuu yi fo o buwareso, bee co saa lo a lo fe o ba'owoo.

30 Nuu ne yi faraa aa, a o han lo, a nuu ne yi so be o se, a o bee co diyo mu be.

31 Biyo mi miniya a ba nucoza we han mi, a mibe muso wee we bun han ba.

32 Mi waminu yi daanna bá ne wa mi na midee, to a ho cunu yeɛ mi buūn? Deɛ hare ba be'uwe wera wa bá ne wa ba.

33 Mi yi we tetemu han bá ne we tetemu han mi midee, to a webe cunu mi yi buūn? Hare ba be'uwewera ja muso wee we bun sin.

34 Mu yi a ba ni ne win mi iya midee mi wee e, to a webe sin yenu mi yi buūn?

35 Mi waa mi ze'usiyo, mi we tetemu, a mi te a mi wee de e buwe'ee. Ma bun to mi cunu we buwaa, a mi we Diyo Ho-Waa-Nusiin za; bari hare dín wee zeni mi tetemu ma ba ficiwarila ma ba zi'uwasiyo.

- ³⁶Mi zuun ma'ari a obara biyo sin mii Maa zuunna ma'ari.
- ³⁷Mi ɓɛɛ co iri, a to ɓa ɓɛɛ iri mi. Mi ɓɛɛ co zara'i, a to ɓa ɓɛɛ zara'i mi; mi we sabere, a to sabere we han mi.
- ³⁸Mi wee han, a to ɓa han mi; ɓa si mi maazinrosinu aa jiiyan, aa ɓuwa tuwi yoo puwiri li aa o mi baforo nuu. A li maazinrosinu ne sin mi mazinna a dɪn mazinna mi.
- ³⁹Yesu ja wa libe waawe ne ye haan ɓa: «Mani daa fi mani bunu na le? To ɓa niju wure ɓɛɛ te ho aan le?»
- ⁴⁰Lo buwaro ɓɛɛ co enne po mi juso uwe, a hare ma bun buwaro ne jutuu aa ziin a obara mi juso
- ⁴¹A webena o mi jemenu mi ɛreso yiree, a o ɓɛɛ pe li zuwe ne mi uwe taa yiree be?
- ⁴²Wurasin, a ma mu ye o da barala han mi ɛreso: «Waa ɛreso, ne a un lee li jemenu ne o yiree», a uwe yi ɓɛɛ mi li zuwe ne uwe ote yiree? Nucofiya'uu, maa lee li zuwe ne uwe ote yiree ve te, bun bene to o maa mi biyo o leera li jemenu mii ɛreso yiree.
- ⁴³Vewe tete ɓɛɛ he bi'ura, a vewe'ure ja baraso ɓɛɛ he bitete
- ⁴⁴Dɛɛ a vewe wo vewe ma mi biyo. Nu ɓɛɛ faa co'onu hinɓuwiru wa, a mu ɓɛɛ we yi a nuu faa rezen biyo tooɓo vewe wa.
- ⁴⁵A betetiya wee le lo nitete siin tete, a a besuma wee le lo nucosome siin sume, bari a biyo yi su lo nucoro siin, a bun wee le ma lo juɓoɗ.
- ⁴⁶«A webena mi wee ve ni ma Juso, Juso, a mi ja ɓɛɛ we biyo un baraa.
- ⁴⁷Nuu wo nuu ne ɓuwee un se, a aa ji un wara, aa vesi ma han, un zeni biyo a ho co'o ma mi.
- ⁴⁸Lo naso lowe ma banuu deeso ne te zun. Lo caanna li tun a lii fasi mi zun hiya li ɓoo wa. Nu benu yaame zeze, li boonu juu haara mana li zun so na, a mu ɓɛɛ daanna li be, bari li we too se.
- ⁴⁹A weere, nuu ne yi ji un wara, a lo ɓɛɛ vesi ma han, ho maa ja zan a obara banuu deeso ne too mi zun, a li hiyaleerobe ɓɛɛ caanna. Li boonu juu haara mana li zun so na, a aa suwara li do mi ciyoo, a li zun so yaame wo ɓuwaa.

LUKA 7

- ¹Biyowo Yesu wura han warala so wure a haan ba ne we mi waa tete mi juvanle laa vo, lo zo Kaperinahumu loo.
- ²Hinfira juso deeso toose ne be wo sin mi naso na ma tete we to vanna fuwa mu mi yi lo mu'ennu lenu na.
- ³Ba hinfira juso so ja a ɓa woro Yesu be, a lo tuwo ɓa Zuwifera ni'aranina tuwan a ɓa ve fara lo a lo ɓuwee aa isi mi toose.

⁴Bá ve mana Yesu se a aa yuwaa lo, a boboriyo lo a ba lo: «Lo yuwa yu biyo a o we mu han lo,

⁵bari wa tun be sin laa, a a lobe too wa Deebenu faralozun.»

⁶Yesu huwa buwa ba aa vera bin; biyowo ba suraa, lo hinfira juso tuwo mi yirāla tuwan a bá le san ba waa ma ho tannu ne ye: «Nuso, bee co see ote, bari un bee yuwa yu a o zo un zuun.

⁷A bun yere na na un bee ha un siin a va o wá unte. Ma bun, de pucuwe, a to un toose yu mi yere.

⁸Dee punasiyo mi me na, a me maa na a hinfira tuwan juso. Un yi lo nuu ne fen, to hó anniya, a un yi lo nuu ne buwee, to hó buba; a un yi lo un toose we be ne, to lo we bun.»

⁹Biyowo Yesu na hán wara so lo hanmana ba hinfira juso bena, lo yeremaa san mi waa ma ba zanma ne du lo hiya wa, a lo lo: «Un bara mu han mi, hare ba Isira'eli ni siin un bee ma lana ne buwaa po huwe.»

¹⁰Ba to'ara arona va li zuun, a vee yu a lo toose ne bee ya cohee mu yu mi yere wiyaa.

¹¹Bun bene Yesu we lo a va ló'ere ne yenu Napi. Lo buwara ma zanma benu ma lo we bo we na.

¹²Biyowo ba ve cii ho ló boro na, bun wo a ho losiyo so hannuu ne baro huru zo'erepe a lee huun. Ba ni wo boni a cayan lo hannuu so.

¹³Lo Nuso mile ma lo hannuu so, lo ma'ari fu laa, a lo baraa haan lo: «Bee co we!»

¹⁴Lo tutuwo mana a aa duunna lo nuhuwo zanle na, a bá ne susaa lo nuhuwo i zan. A Yesu lo: «Yarozo, huwo; a me lo mu!»

¹⁵A lo nuhuwo lii huwa uu yoo asiyo, a yere huwa woro; a Yesu i na lo mí naa na.

¹⁶Ba ni wure zaanna, a ba maa na huwa buwani Deebenu a ba te lo: «Le ye a Deebenu pucan benu ne lo wabe siin; a Deebenu enne leena mi ni unpa!»

¹⁷Han wara so huwa fo li Zude tun wure ma mi do'uwa tuwinza wure.

¹⁸Zan buwara we ve la'ariyo bun bera so wure haan hó.

¹⁹Ma bun Zan vo ba niju a tuwo a ba ve diyo lo Nuso ma biyo ye: «A uwe a le ne tawe a buwee mu lee, wurasin a wa tawe a wa he nibinu?»

²⁰Zan tuura ve ciyo Yesu se, a ba baraa haan lo: «Zan Batisi tuwo wa lo wa aa diyo o, mu yi wo a o a le ne tawe a buwee, wurasin wa yi tawe a he nibinu?»

²¹Dín wa'ati so cuwa wo a Yesu mi waa wee vanvanna cururu, a niyan juyaara na, aa na ha'ire uwe, aa he maniya cururu yira.

²²A bun wá lo caan Zan Batisi tuura ma biyo: «Mi aro ve la'ari biyo mi maa ma biyo mi na a han Zan: ba maniya yira mi waa hee, ba loole vesi tere, ba buweriya mi waa

wε, ƙa be'iya ji, ƙa nuhuwora mi waa vee, a ho tansinnu mi waa de han ƙa banbannasiyo.

23Un yi ƙεε a nuu nε mu tunrobibiyo, hό naso damuwan!”

24Biyowo Zan tuura i ta mi manu vo, Yesu ƙuwa mi hiya woro Zan be aa han ƙa zanma ma biyo: «A webe mi ya wee yoo dεε li henletuūn? A ƙuwahuwe nε pinpiyan mi waa vinvan'a le?

25A webe mi ya wee yoo mi bin? A nuu nε zan fanfaan semusin le? Dεε bá nε wee zin buraa ma bun sin, a nε mi damuu, a pa'amayamu zuwiīn bá wee en.

26A to a webe mi maa yoo diya sa? Deebenu jucan le? Oo, a mε lo mu, a lo yεε po Deebenu jucan.

27Bari a lobe be tuwa han Deebenu waraa: “Dεε, mε tuu un turo o waa, a lo we'a o wan o waa.”

28Un bara mu han mi, ƙa hanjanna za siīn wure, nuu woo ƙεε mana nε po Zan. Bunmamibe, le nε zù po ƙa ni wure li Deebenu pa'amayamu, hό po Zan.”

29Ba zanma wure nε ja lo wara ma ƙa wusurufera ta haan Deebenu, a ƙa na mite a ƙa batiziya a heya ma Zan batemu.

30A mu yi a ƙa Fariziyenna ma ƙa tuwa aranina nε ƙεε we ta a batize ma hό co'o so, a bá suwan mi yεε ma Deebenu be.

31A wii un maazinna ƙa wεε-nucoza, a wii bá ma ƙa lowε?

32Ba zan a obara hanyira nε le asiyo naboo a mi waa habuwa woro ma wε a ƙa tε lo: «Wa wan poopi, a mi ƙεε yoo; Wa bo yóólele, a mi ƙεε wá.”

33Bari dεε, Zan Batisi mana, lo ƙεε wee di, lo ƙεε ju diven, a mi lo Sitani so hό.

34Lo Nucoro Zo mana, a hό di, a lo ju; a mi lo dε diposo nε, diven juro, wusurufera ma be'uwewera yirā nε!

35Bunmamibe Deebenu ha'iriyamu zeniya mite ma li Deebenu ni wure.

36Fariziyen ni'ere voo Yesu ma dirobe, a Yesu va lo zuun. A ƙa asiyo mu dirobe wá yε;

37a dε hannuu deeso nε aa zo yε! Lo wo hannuu be'uwewero nε ho ló wure enna ara'omu unpa. Hό hannuu so ja a ƙa lo Yesu zo mi waa di lo Fariziyen nuu zuun, a lo ve mana ma jii cira'uzo nε su ma jii nε pinpiyan sin.

38Lo lii cusi Yesu ziya se ma bene le, a biyo a wo wiya ma wiya. Lo hincaan we mi waa siiri Yesu ziya, a lo hannuu lii tii ma mi jufuwe. Lo we mi waa cuwencuwenni Yesu ziya, a lo lii buwa mu jii nε pinpiyan sin haan.

39Lo Fariziyen nuu nε voo Yesu ma mi dirobe ca mi bun, a lo siin wiyan a dan, aa hun'a: «San! Ya a lo banuu nε ye a Deebenu jucan, lo ya zuun a lo hannuu nε mi waa duun laa yε a ara'onuu.”

- ⁴⁰A bun wá Yesu baraa haan lo: «Simu, tannu mi un juu aa de han o.» A lo caan lo: «Nuso, haa buwee ma mu!»
- ⁴¹A Yesu lo: «Banuu deeso iya we enna niju na. Lo ni'ere taa wo warifonu hannuwan bemumuwenhonu; a lo le a taa wo warifonu hannuwan buwiyaju ma buwe.»
- ⁴²Mu aa yi bun na, a ba nuu woo bee saara mi ee yi, a lo banuu do nuu pee ta si haan hó. 'Ba niju ne ye siin, a lo ye aa waa lo banuu aa poo?»
- ⁴³A Simu caan lo ma biyo: «Me perobe na, a le ne ee buwaa po mu.» A Yesu baraa haan lo: «O lee'aa mu wee se!»
- ⁴⁴Bun bene lo yerema mi waa sanna lo hannuu a lo baraa haan Simu: «O bee maa lo hannuu ne ye le? Me zo uwe zuun, o bee haan ni ma juu a un siyara un ziya, a le ye siiryo un ziya ma mi hincaan, a lii tiyo haan ma mi jufuwe.»
- ⁴⁵Dee uwe bee cuwencuwenniya ni, a le ye zo li zuun ma be ne lo bee vunuwan a cuwencuwenni un ziya.
- ⁴⁶Uwe bee uwa nii un ju wá, a le ye mi waa o nii ne pinpiyan sin un ziya wá.
- ⁴⁷A bun bena un bara mu han o lo lo be'uwe, lo be'uwe ciyo ne ye de, bun dosi haan lo, bari lo zeniya waminu ne buwaa. 'Ba yi do be ne cinciin si haan nuu ne, to hó ja a nuu ne waminu zu.»
- ⁴⁸A lo baraa haan lo hannuu: «O be'uwe be dosi haan o!»
- ⁴⁹A ba ni ne ma lo paariyo di mu huwa hun'a a ba te lo: «Le ye enne a wii mu ma bun, a tuwi de ba ni be'uwe si han ba?»
- ⁵⁰A lo baraa haan lo hannuu: «O lana isiyo o, yi heraa!»

LUKA 8

- ¹Bun bene Yesu we bo han luwe bere ma han luweza na, a lo we mi waa buwe Deebenu pa'amayamu tansinnu be. 'Ba buwara nibuweju ma lo we bo we na,
- ²a ciya hanna tuwan na ne lo we ja ha'ire'uwe a leenaa ma tuwan ne lo wiya vanle: Mari ne ja ve ma Madeleni, a ha'ire'uwe behooju we ja leena hoo,
- ³lo ni'ere wo Herode toose Kuza baa han Zane, ni'ere yenu wo Suzana ma hanna biyan cururu ne ya wee seri ba ma mi nubera.
- ⁴'Ba ni we lo han luwee a aa fowe lo se, a wo zanma benu. A Yesu wa li waawe ne ye:
- ⁵«Vero ni'ere we lo a le de mi beduwa. Lo denu caa wa mu beduwa tuwan faratiyara ho wan jufo na. 'Ba ni yoo'aa bun mi ziya se, a ho waa juwuweza lii du mu wure.
- ⁶Mu tuwan faratiyara boo wa. Biyowo bun lii lo, mu bee yu he ma he a mu hoo, bari mu sisiyo bee lo mu.
- ⁷Mu tuwan faratiyara mu hinbuwii. Mu hinbuwi daan a yoo finniya bun na a bo.

⁸A mu tuwan tiyara li tuntetee. Biyowo bun lii lo, mu yoo haa biyo mumuwennu mumuwennu.» Lo waraa bun lii teenisi, a lo buwariyo a baraa haan ɓa: «A nuu ne juvanle yi mi aa jinna, a lo ji be!»

⁹Lo buwara diyora lo ma biyo yi a li waawe so ura.

¹⁰Lo caan ɓa: «Mibe anni yu Deebenu pa'amayamu sɛsɛbe zuunle; a mu yi a ɓa bɛ á, mu bara han bá ma waawaa, yawe «ɓa yi dɛɛ, a ɓa ɓɛɛ mi, a ɓa yi ji, a ɓa ɓɛɛ fanmu be".»

¹¹Dɛ li waawe nɛ yɛ ura nɛ: mu bɛ̀d̀wà a han Deebenu wara.

¹²Bun nɛ ho wan juɓo na, a bá nɛ yi ja to Sitani vɛ mana aa lee han wara nɛ ɓa ja ɓa siyaan yawe a ɓa ɓɛɛ yi laa a ca isira.

¹³Bun nɛ li ɓoo wá, a bá nɛ yi ja han wara, ɓa wee tɛ han bena ma zanma'aa, a ɓa cinnu maa ɓɛɛ mana; ɓa wee laa wa'atizo uduu, a mu ura'eroɓe yi ciyo ɓaa, to ɓa tuunna.

¹⁴Bun nɛ faratiyara mu hinɓuwii, a bá nɛ yi ja han wara to ɓa i anniya, a han yidema, han nafoni ma ho dimija nɛ yɛ le'ebera vɛɛ finni ɓaa, a ɓa ɓɛɛ hɛ biyo nɛ be woo.

¹⁵Bun nɛ li tuntetee, a bá nɛ wee ji han wara ma siin tete, ma siin nɛ cuu, a ɓa fi han, a ɓa ma'uwanna taan, a ɓa hɛ biyo.

¹⁶Nuu ɓɛɛ siiri fitenɛ, a ɓuu'a na oone hiyase, wurasin darozanle hiyase; a li wee ɓuwa ma mi fennu, yawe a li dɛ ómū, a bá nɛ yi zo li zuūn yira mi;

¹⁷bari tibirube diyowoo mana nɛ ɓɛɛ le wá, a sɛsɛbe diyowoo mana nɛ ɓɛɛ dɛ yeyeree.

¹⁸Ma bun mi fe sobii, a mi ji mu ciri; bari a le yi yu be, a hó ɓa han, a nuu nɛ yi ɓɛɛ yu; to hare biyo lo pe'obara bun mi mi se, bun la'aa fe laa.

¹⁹Yesu ɓaa naa ma ɓaa erenasiyo we mana a aa mi Yesu aa worola, a ɓa zanma taan ɓa ɓɛɛ wee ɓuwe laa yi.

²⁰Nuu bara haan lo: «Mii naa ma mii erenasiyo le mi ho iin, a ɓa miniya a mi o wá.»

²¹A lo caan mu ma biyo: «Waa naa ma waa erenasiyo a bá nɛ ji Deebenu wara aa we biyo han baraa.»

²²Wozo'ere a Yesu ma mi buwara zo muwee, a lo baraa haan ɓa: «Wa aansii le ho mu bene.» A ɓa i anniya.

²³Saani a ɓa pe tuwii yi wa'ati, a Yesu to duma. Pinpinbenu lii huwa ho mu wá, a mu juu we tuwii yaboo zo li muwee fuwa ɓa enna farasii.

²⁴Ba tu mana aa siinniya lo a ɓa tɛ lo: «Naso, waa Naso yee, mu vo ma wa!» Lo siyan, a lo yu ho pinpiyan ma mu juu, a bun wure lii vunnuwan, a waatɛɛ.

²⁵Bun bene lo baraa haan ɓa: «A wesoo mi lana mi?» Ba huwa zaanna, a hanmana, a ɓa diyo wɛ: «Lo enne maa terena a wii sa? Dɛɛ lo do tannu haan hare ho pinpiyan ma mu juu, a mu fu lo tannu na!»

- 26** Ba vɛɛ ziin feni nɛ ho mu bɛnɛ a bin a ba Gadarasiyo tun nɛ ma li Galile tun famaawɛɛre ho mu do'uwa.
- 27** Biyowo Yesu aa liyo li tuŋ yɛ, a banuu nɛ ha'ire'uwe mii, zo lo ho lóo a le sin lo waa. Mu mɛnna a lo banuu so bɛɛ zin cɛnmɛ, lo bɛɛ mana zuun, fuwa a ba ni huunle lo wee hɛɛ'a.
- 28** Lo mile ma Yesu a lo ziya uwɛɛ; a aa cunna mite do hó ziya se a buweriyo: «Yesu, Deebenu nɛ mi ho wáá jusiŋ Zo, a webe o miniya na ma ni? Un yuwa o, bɛɛ co jinmuwin ni.»
- 29** Mu tara a Yesu do tannu lo li ha'iri'oo le lo banuu. Mu mɛnna a li ha'iri'oo so sò lo, a ba ya wee cɛ lo ma zu'azu'ara, aa o muwanniya lo ziyaa. Hare ma bun li ha'iri'oo yi do lo wo nɛ a mi vɛ yooraa li henletuŋ, to lo faraa han zu'azu'ara ma han muwanniya.
- 30** Yesu diyora lo: «O yenu we?» A lo caan lo lo «Teeyeree», bari mu tara a a ha'ire'uwe ciyo mi loo.
- 31** Han ha'ire so we mi waa yuwa Yesu a lo bɛɛ co ja mi vera ho aan.
- 32** Mu wo a siya uwi nɛ buwaa mi waa di ho doɓoju wá. Han ha'ire'uwe yuwa Yesu a lo nɛ ho wan miyan, a mi zo ba siyaa; a lo do ba wan si.
- 33** Han ha'ire'uwe lo lo banuu a vɛɛ zo ba siyaa, a bá yoo haara ho doɓoju wá a ciciyo lii zo ho muun, a ho mu juu du ba.
- 34** Biyowo bá nɛ ya mi waa dɛɛ baa ma bun, bá huwa yu ma mi ho ló. Ba zo la'ariyo mu fo ho ló ma mi dɛ'ɛza wure.
- 35** Ma bun ba ni zoo butuwo lo, a yoo dɛɛ biyowo mu. Ba yuwa Yesu se, a yoo yi a lo banuu nɛ han ha'ire'uwe loo asiyo Yesu ziya se, a yire cu, a bun beeriyo ba buwe.
- 36** Bá nɛ maa biyo mu buwara lii la'ariyo biyo lo ero bona yura mi yɛɛ.
- 37** Ba zanma nɛ wure lo li Gadara tunzoo a aa fowɛ ma mu Yesu se a lo we tiyan a lo fen ɛɛ mi ɛnle na, bari ba we zaanna hare ma tete. Yesu i zo li muwee a arona fenna.
- 38** Mu tara a lo banuu nɛ han ha'ire'uwe loo ya mi waa ɓoɓori Yesu a lo te a mi buwa lo. A Yesu bo lo ho wan wá ma ho tannu nɛ yɛ:
- 39** «Aro vɛ mii zuun; a biyo wure Deebenu wora tiyan ma o, a o vɛ la'ari bun.» A bun lo san i anniya na a vɛɛ la'ariyo biyo Yesu wo haan lo a fo ho ló.
- 40** Yesu arona aa ciyo, a ba zanma mana aa tɛɛ laa, bari mu wo a ba wure ya mi waa he lo.
- 41** Ba dɛɛ, a banuu buwiso aa cii. Lo we yenu Zayirusi, a wo ba Zuwifera faralozun juso. Lo aa cunna mite do Yesu ziya se, a yuwa lo, a lo zo mi zuun;
- 42** bari mu wo a lo hanmizo nɛ a lo uruzo wure, a nɛ sii zerema we heya ma bebuwɛpu mi li humu nuu. Biyowo Yesu so ho wan a vɛ bin, a ba zanma tuu laa ma feni wo feni fuwa lo bɛɛ mi vuun yi.

- ⁴³Bun ja tara a hannuu ne cannu wee ee mu maa yu zerema buwepu mi ba ni siin. Lo nube wure we va mu ba tinnasiyo wa, a ba nuu woo bee wiya lo vanna yu.
- ⁴⁴Lo hannuu dabere'aa tufo Yesu na ma bene a dunna lo baforo buwinsan na. Mi ciyoo a mu cannu enu lu.
- ⁴⁵A Yesu lo: «A wii duunna na?» Biyo wa nuu pee tosi wuro fe mi yere na, Piyere baraa haan lo: «Dee Nuso, ba zanma tuu aa ma feni wo feni, a we tuwii ja o!»
- ⁴⁶A Yesu caan lo: «Nuu duunna na, bari un zuunna lo pa'a lo nii.»
- ⁴⁷Lo hannuu maa a mi be lo wa, a lo huwa ze, a lo aa cunna mite do Yesu ziya se, a ba ni wure yiree lo wura ho ura ne na lo duunna laa ma biyo lo yura cohebuwe mi ciyoo.
- ⁴⁸A Yesu baraa haan lo: «Un hanminu, o lana isiyo o, yi ma hera!»
- ⁴⁹Yesu wara yere bee in yu te, a nuu lo ho faralozun juso zuun a aa baraa haan ho: «O hanmizo fo mite, bee hini de panpanni lo Nuso na.»
- ⁵⁰Yesu ja bun, a lo i baraa haan ho faralozun juso: «Bee co zaan, laa midde, a to lo vi.»
- ⁵¹Biyowo Yesu vee ciyo li zun na, lo bee we ta a nuu woo zo li zuun ma mi fuwa Piyere ma Zan ma Zake ma lo hanyirezo baa naa ma baa maa.
- ⁵²Ba ni wure we mi waa we, a ba jinsan mi sinvee lo hanzunzo bena. A Yesu baraa haan ba: «Mi de han wiya si, lo bee huru, a lo duma!»
- ⁵³Babe anni zuunna a lo enne terena huru, a ba huwa lee Yesu fiyan.
- ⁵⁴Yesu zo fu lo hanzunzo nu na, a lo vo lo: «Hayirezo, huwo!»
- ⁵⁵Lo hanzunzo mu'ennu arona mana loo, a lo lii huwa mi ciyoo; a Yesu lo ba ne be laa a lo di.
- ⁵⁶Lo hanzunzo baa ni hanmana, a Yesu lo ba bee co la'ari biyowo he a han nuu woo.

LUKA 9

- ¹Yesu vo ba nibuwepu, a lo na pa'a ma se baa, a ba janna han ha'ire'uwe; a na pa'a a ba weera han vanle.
- ²Lo tuwo ba a ba ve buwe Deebenu pa'amayamu be, a ba wee ba vanvanna.
- ³Lo baraa haan ba: «Mi bee co see sirapanna be diyowoo. Mi bee co een buwinzo, poro'o, dirobe wurasin wari; a mi nuu woo canna bee co we bepu.
- ⁴Mi yi ve laara zun ne mu, a mi esi bin tuwifuwa mi yi fen wo ne.
- ⁵A ba ni yi suwan mi ma laale feni ne mu, mi yi le ho lo soo a mi puwa mi nataare un'unnu, a bun we serayamu ba bena.»
- ⁶Ba we huwa fenna, a ve bo han luwe na, aa buwe ho tansinnu, a ba wee han vanle.

- ⁷Lo pa'ama Herode we ja biyo wure mi waa we mu unpara, a lo ha'iri wo sin'insan'aan; bari ba ni tuwan we mi waa bara lo Zan viya lo ba nuhutora siin;
- ⁸a tuwan lo a Eli bana mana mu, a ba ni tuwan lo li Deebenu jucanna nidan ni'ere viya.
- ⁹Mu yi a Herode, ho we mi waa te lo «a me untena tannu wa ba uwanna Zan ju'o, ma bun to le un mi waa ji be ye, to ho maa a wii sa?» A lo enna mu se a mi mi Yesu wa.
- ¹⁰Biyowo ba tuura vee arona mana, ba aa la'ariyo biyo wure ba wo a haan Yesu. Ho va ba lora feni ne nuu woo mana, a caa san ho lo ne yenu Betisayida na.
- ¹¹Ba zanma lo bun unpa a ba lo le du lo hiya wa. Yesu bee wo mu ma baasi, a lo yere we mi waa la'ari Deebenu pa'amayamu be, a lo wiya ba ne ma'o enna weero be na.
- ¹²Biyowo li wo vee te, ba buwara nibuweju tu mana lo se a ba lo: «De ba zanma wen si a ba bo han luwee, ma han de'ee ne mi suraa he, yawe a ba zo yi laale ma dirobe ne di; yi bee a bun, a muween biin wa mi he.»
- ¹³A Yesu baraa haan ba: «Mibe mite han ba ma dirobe.» A ba caan lo ma biyo: «Dee a buru buwan behonu ma ciza biyaju midee mi wa se; yi bee a wa enne bo a zoo ye dirobe lee han ba zanma ne ye wure woo.
- ¹⁴A maa dee; bara niserehonu ju'an enne yi he.» A Yesu baraa haan mi buwara: «Mi bara ba esi cuweni ma nibuwijaju ma buwebuwe.»
- ¹⁵A bun ba wora bun, a ba ni wure asiyo.
- ¹⁶Yesu so li buru buwan behonu ma ba ciza biyaju. Lo huweniya mi yira ho wa, lo dubaa haan mu, lo na mu mi buwara na, a ba cara'aa haan ba zanma.
- ¹⁷Ba ni wure du fuwa ba su, a biyo ba du a i su sa'iyu bebuweju.
- ¹⁸Wozo'ere Yesu we enna fedeeso aa fara midee. Lo buwara vee mana lo se, a lo huwa diyora ba: «Ba zanma wara na un a wii naso?»
- ¹⁹Ba caan lo: «Tuwan lo o a Zan Batisi, tuwan lo o a Eli, a ba be a lo o a li Deebenu jucanna dan ni'ere ne viya lo.»
- ²⁰A Yesu lo: «A mibe se han, un a wii?» A Piyere caan lo: «O a li Deebenu to'aro, lo Kirisita!»
- ²¹A bun wa Yesu heniya haan ba a ba bee co bara mu han nuu woo.
- ²²Bun bene lo baraa haan ba wure: «Lo Nucoro Zo tawe a lo tuwara sese, a ba nidan ma ba sara'awera junasiyo ma ba tuwa aranina pin laa; ba buwe lo, a lo vee li wozome tiinniso.»
- ²³Bun bene lo baraa haan ba wure: «Nuu ne yi mi mu se a be me na, a lo naso aari mi yere, a lo see mi uruwa wo ma wo, a lo di un hiya wa.
- ²⁴Bari nuu ne yi mi mu se a isi mi mu'ennu, ho naso te din bee, a nuu ne yi ta a te mi mu'ennu bee me bena, ho naso a isi mi mu'ennu.

- ²⁵A webe mu piyan han lo nuu, a lo yi ho dimija wure, a lo yi tununi mite wurasin lo yaa mi yere?
- ²⁶Ma bun nuu wo nuu ne yi nuwaana me ma un wara bena, lo Nucoro Zo muso aa nuwaa ho naso na, biyowo lo yi arona buwee ma mi uru buwabuwamu, aa buwee ma lo Maa ma mi anzera siya buwabuwamu.
- ²⁷Ma tiyan, un bara mu han mi, ni tuwan mi he ne humu sun bee se wa fiyo a ba bee enne ma Deebenu pa'amayamu buweenu.
- ²⁸Wozoma hootin pu'an hanbe wara ne ye woronu bene, Yesu va Piyere ma Zake ma Zan a yooru ho doboru wa a yoo fara.
- ²⁹Biyowo lo enna faraloo, lo wafonu co'o yeremaa, a lo cenme huwa wo punee aa pinni'a ori'ori.
- ³⁰Mi ciyoo, a de bara niju ne mi waa woro ma lo ne le: ba wo Moyize ma Eli³¹ne we dosi wure, a do fo ma buwabuwamu. Ba we mi waa woro lo Yerusalemu vene be ne lo we tawe a tiju he ma fuwazoo.
- ³²Ho dada enna piyere ma mi berobara niju na, hare ma bun ba huwa ciiriyo mi yiree, a ba maa Yesu buwabuwamu ma ba bara niju ne enna lo se.
- ³³Biyowo ba bara niju ii mi anni Yesu se, Piyere baraa haan lo: «Nuso, mu se a wa esi he. Wa te baforozuwin betiin: De'ere we uwe, de'ere we Moyize a de'ere we Eli.» Lo bee we zuunna biyo mi mi waa woro.
- ³⁴Lo wara bee in yu te a duwiduwi lo lii tuu baa. Ba buwara huwa zaanna, biyowo ba maa a li duwiduwi va aa ti miyan.
- ³⁵Tannu lo li duwiduwi a pinaan: «Le ye a un Zosaannu ne un we'aa. Mi ji lo wara!»
- ³⁶Biyowo ho tannu so pinaan a lii tesi, a Yesu zan mideo. Ba buwara wotee, a han wozoma so wuree, ba bee la'ariyo biyo ba maa ye a haan nuu woo.
- ³⁷Bun tunsan, biyowo ba liyo ho doboru wa, zanma benu aa san Yesu waa.
- ³⁸Ba yirima'oro a nuu buweriyo ba zanma siin: «Nuso, un yuwa o, ii dee un yaro han ni, a lobe mideo a un zo.
- ³⁹Li ha'iri ne wee see lo yi do lo pee, to lo taa wuna, a li zeeni lo ma pa'a, a lo hincan'uwa'uwa le. Li bee wee te para laa fuwa lo yi sebuwena.
- ⁴⁰Un faraa o buwara a ba ja li ha'iri'oo a lee loo, a ba hun.»
- ⁴¹A Yesu caan lo: «Lanapinna ma nuco'ura onu, a tuwifuwa diyan un en mi se, a tuwifuwa diyan un mupu mi? Mana o zo he!»
- ⁴²Lo hanyirezo aa sura, a bun li ha'iri'oo dora lo viyansi li tuun, a lo lii ze pepere. Hare ma bun Yesu muwinniya mi yire li ha'iri'oo na, lo wiya lo hanyirezo, a lo i zan lo mi miyan nuu.

43A ɓa ni wure huwa hanmana Deebenu pa'a ne zeniya bena. Biyo wá Yesu wema we hanmaniya ɓa ni wure, lo baraa haan mi buwara:

44«Mu yi a mibe, un bara mi tete mi juvanle sese hanbe wara ne ye na: ɓa aa de lo Nucoro Zo ɓa nucoza nulee.»

45A ɓa buwara ɓee we fanmuwan dín pucuwe so waa sinle. Li ura we sa ɓaa, yawe a ɓa ɓee fanmu mu; a ɓa maa ja we zaanna a diyo Yesu ma mu.

46Mu aa yi bun na a mu leerobe ne ye huwa ɓa buwara siin lo ta a wii enne maa buwaa po mi wure sa?

47Yesu ne zuunna ɓa siyan leerobe va hanyirezo buwizo aa ziinniya mi do'onu;

48a lo baraa haan ɓa: «Nuu wo nuu ne fi lobe hanyirezo ne na sese, to a me lo naso ta bena. A nuu wo nuu ne yi fu me na, to a le tuwo ni lo fu na. A biyo le ne a mi wure nibuwizo, a hó a lo nibenu.

49Zan so han wara, a lo lo: «Nuso, wa maa banuu ne mi waa ja ha'ire'uwe uwe yenu na; a wa saara lo, bari lo ɓee a nuu ne mi waa buwa wa.»

50A Yesu baraa haan lo: «Mi ɓee co saa lo. Deɛ, nuu ne yi ɓee a mi ze'u, to hó a mi nii.»

51Biyowo han wozoma mi waa sura ne lo tawe a le ho dimija, Yesu aariyo a lo le so Yerusalemu wan,

52mu tara a lo tuwo wanhecara vo mi waa. Bá we hecaa feenna vee zo Samarisiyo ló'ere a zo ce lo laarinu dabere a lo buwee.

53Biyo wa Yesu a nuu ne san mi waa ma Yerusalemu, ɓa zo suwan lo ma laale.

54Biyowo lo buwara Zake ma Zan maa bun a bá lo: «Nuso, o miniya a wa bara lo daan le ho waa a lii zee ɓa le?»

55Lo yerema mi waa sanna ɓa a lo za ɓa wá ma biyo: «Mi ɓee zun li ha'iri ne mi mii;

56bari lo Nucoro Zo mana, mu ɓee a a aa hara'i ɓa ni mu'enle uwe, a han isinu bena lo mana.» A bun wa ɓa i va lobinu.

57Biyowo ɓa enna ho wan wá, nuu baraa haan lo: «Feni wo feni ne o yi ve, un be aa.»

58A Yesu caan lo: «Ba hanboore enna mi, ho waa juɓuweza sen'uwan mi, a mu yi a lo Nucoro Zo, hó judeele mana.»

59A Yesu i baraa haan ni'ere: «Di un hiya wá!» A hó caan lo: «Ne un vee huun waa miyan ve!»

60A Yesu baraa haan hó: «Desi ɓa nuhuwora a bá huun mi nuhuwora; mu yi a uwe, uwe fen vee buwe Deebenu pa'amayamu be.»

61A ni'ere ja i lo: «Me buwa o, Nuso, a o maa han ni ma ho wan a un vee tee waa ni na ve.»

⁶²A Yesu caan hó ma biyo: «Nuu wo nuu ne fi ho naanasaabuwa na, a lo bana i deɛ ma bene, hó bɛɛ tawe ma Deebenu pa'amayamu.»

LUKA 10

¹Bun bene lo Nuso ja bana we'aa nibuwiyatiin ma buwe (70) biyan a lo tuwo ba ma nijupu a hecara mi waa han luwee ma feni ne lobe tawe a cii na.

²Lo we baraa haan ba: «Ho muwan ne cii mu buwaa, a ba tosera bɛɛ boni. Ma bun, mi yere fara ho muwan baa Naso na a lo tuu tobuwera yoo cii lo muwan.

³Mi fen! Deɛ, un tuu mi a obara peza ba danbiya siin.

⁴Mi bɛɛ co pin apa woo, puwi woo; mi bɛɛ co ceɛn na'an woo, a mi bɛɛ co tɛɛ nuu woo na ma wan.

⁵Zun wo zun ne mi yi zoo, a mi bara: «A hera wuro libe zun ne yeɛ!"

⁶Mu yi wo a heraso mi bin, to mi hera arona mi wa.

⁷Mi esi din zun soo. Mi di a mi ju be wo be ne mi yi yu bin, bari lo tose tawe ma mi saara. Mi bɛɛ co he'a han zuwin ma we aza, a laa he, a le bin ii laa ma he.

⁸Mi yi zo lo ne mu, a ba yi daanna ta mi bena vo, be wo be ne ba yi na miyan, a mi di bun.

⁹Mi weɛ ba vanvanna ne mi yi yu bin, a mi bara han ba: «Mi deɛ Deebenu pa'amayamu tusuraa ma mi."»

¹⁰A mi yi zo lo ne mu, a ba yi bɛɛ ta mi bena, a mi lee ziin ho lo naboo, a mi bara:

¹¹«Mi be mi juu! Hare mi lo tin'unmu ne ya caa wa ziya na, wa puwa bun osi ne miyan; a bun pan bɛɛ saa, mi tawe a zuun lo Deebenu pa'amayamu tusuraa."»

¹²Un bara mu han mi lo li wozome venii be aa we zurazo ho lo so herobe se.

¹³Nani mi Korazen lo ju; nani mi Betisayida lo ju; bari mu aba'obera ne wo mibe siin, bun ya yi wo Tire ma Sido luwee, to ba we ba subuwa miyan, a uwa suwen mi wa, a wasi, a tuubira meena.

¹⁴A bun na ho iri zeze, Tire ma Sido iri aa we waawi poo mibe taa.

¹⁵A uwe Kaperinahumu han? O pe obara lo o huweni yooro ho waa lo? Fiyofiyo, o ciiri liira tuwifuwa ba nuhuwora enle.

¹⁶Nuu ne yi ja mibe wara, to a me wara lo ja; nuu ne yi pan miyan, to a me lo naso pan; a nuu ne yi pan me na, to a le tuwo ni lo naso pan na."»

¹⁷Ba nibuwiyatiin ma buwe arona mana ma zanma'aa a ba te lo: «Nuso; hare wa se ta han ha'ire'uwe wa ma uwe yenu."»

¹⁸A lo bara haan ba: «Un we maa Sitani a li yoo ho waa aa lii a obara wurobuwero.

- 19** Dɛɛ un haan mi ma ho se nɛ mi yoo'ara ɓa huwa ma ɓa na'uwa, ma lo ze'uso pa'a wo pa'a ne fi mi; a diyowoo ɓɛɛ daa mi be aa madimi.
- 20** Hare ma bun, mi ɓɛɛ co zanwinni'a biyo han ha'ire'uwe ta haan mi bena; mi zanwinni'a biyo mi ye le tuwa ho wáá bena.”
- 21** Bun wo so li Ha'iri-Senu zeniya Yesu ma damu a lo lo: «Un bara'ari o, Maa, uwe ne a ho waa ma li tun Naso, a biyo o sa mube bera nɛ ye ɓa ha'iresiyo ma ɓa bezuunna na, a o maa zeniya mu ma ɓa hanyira. Oo Maa, a bun wo o siinnabe nɛ fasi.
- 22** Waa Maa zan mu bera wure un nuu; a nuu woo ɓɛɛ zun ta a wii a lo Zo; a mu yi ɓɛɛ a lo Maa, a mu yi ɓɛɛ a lo Zo ma nuu nɛ lo Zo yi ta a zenina mu.”
- 23** Lo yeremaa san mi waa ma mi buwara a lo baraa haan ɓa ma ɓuwaforomu: «Han yira nɛ mi biyo mibe mi waa mi, han damuwan!
- 24** Bari, un bara mu han mi lo Deebenu jucanna ma pa'amana cururu enna mu se a mi biyo mi mi waa mi ye a ɓa ɓɛɛ maa mu, ɓa enna mu se a ji biyo mi mi waa ji ye, a ɓa ɓɛɛ ja mu.”
- 25** Ba tuwa aranina ni'ere huwa diyora Yesu aa tannina lo dɛɛ: «Nuso, a webe un tawe a we a ira ho sii nɛ ɓɛɛ mi ve ɛɛn?”
- 26** Yesu caan lo: «A webe tuwa ho tuwa vanloo? A webe o arana bin?
- 27** Lo caan lo: «O waa li Nawasi mi Deebenu ma o siin wure, ma o menɛ'en wure, ma o pa'a wure, ma o leerobe wure; a o waa o niban a obara o yere.”
- 28** Yesu lo lo canrobe se, lo lo we bun, a to lo endɛɛ.
- 29** Lo enna mu se a nɛ tiyan mi yere na, a lo baraa haan Yesu: «A wii a un niban?”
- 30** Yesu bana so han wara, a lo lo: «Banuu deeso we lo Yerusalemu a lii Yeriko. Lo ma niterawa aan weɛ, a bá pupuwo lo, a lii buwanna lo fuwa lo munu'aa, a ɓa i anniya do lo si.
- 31** Mu heya a sara'awe ni'ere ja bo ho wan'ere so. Hó aa maa lo banuu, a hó ceena do lo si.
- 32** Levi nuu ni'ere ja aa ciyo li enle so, hó maa lo banuu, a hó ja ceena do lo si.
- 33** Mu tara a Samari nuu ja mi wanveenuu, a hó aa ciyo bin; lo maa lo banuu, a lo ma'ari yuwa lo.
- 34** Lo Samari nuu tubo laa, lo pupuru'aa jii ma diven lo enna na, a ba han, bun bene lo so lo yoo bo mi yoroyuwo wá, a lo vara lo ɓa nilaarile, a lo do ce'u laa.
- 35** Mu tunsan lo leena mi tun wari hannuwan beju a na ɓa nilaarile ɓaa naso na, a lo baraa haan hó: «De ce'u laa; a be wo be nɛ o leena a bo biyo ye wá, un yi arona mana to un win mu.”
- 36** Uwe leerobe na, be ye nitiin siin, a lo ye wo mite ma lo banuu nɛ ɓa niterawa to wá ye niban?”

- ³⁷A lo lo: «A le ma'ariyo laa mu.» A Yesu lo lo fen lo a lobe ja muso ve we bun sin.
- ³⁸Yesu ma mi buwara enna wanveenu. Ba ve zo lo deeso a hannuu ni'ere ne yenu Maate laariyo ba mi zuun.
- ³⁹Lo hannuu so baa feso enna ne yenu Mari, a hó we aa asiyo lo Nuso ziya se a mi waa pi hó wara.
- ⁴⁰Mu yi a Maate, hó we uwanna li zun yi toore na, a lo buwabuwa saa, a lo lo: «Nuso, mu bee a diyowoo o se, biyo waa feso dosi han toore me undee juu le? Bara lo lo huwo de un nu na.»
- ⁴¹Lo Nuso caan lo: «Maate, yee Maate, uwe mi waa de o yi, a o uwanna be cururu wenu na;
- ⁴²a de, a bepu'ere co be muwin mu. Mari we'aa biyo suwanni mu, a bun bee fe laa woo.»

LUKA 11

- ¹Wozo'ere Yesu we mi waa fara febuwiso. Biyowo lo tira, lo buwara ni'ere baraa haan lo: «Nuso, de'eni wa ma faralo a obara biyo sin Zan de'enina mi buwara.
- ²A lo bara haan ba: Mi yi wee fara, mi bara: Waa Maa, a o yenu de wa A o pa'amayamu buwee.
- ³Han wa ma wa wo ma wo dirobe.
- ⁴De wa be'uwe si han wa, bari wa wee we sabere han nuu wo nuu ne so wa he'e. Bee co de wa si a wa te mu ura'erobee.»
- ⁵A Yesu tintiyan baraa haan ba: «Mibe yinuu yira yi mi, a o huwa va lo wa ho tinaanaale a ve lo: «Un yira, e ni ma buru buwan betiin,
- ⁶bari un yira ni'ere lo wanveenu a aa ciyo un se ye, a diyowo mana un se a un ne laa a lo di."
- ⁷O yira yi zo zan mi zuun a caan o lo o bee co aa see mibe, lo mibe ma mi ni mi mi zanna vo, lo a mibe bee huwo yi a lee ne li buru aa;
- ⁸un bara mu han mi, lo lo tin ya bee mi huwo a lee ne li buru laa ba yiramu bena, mu veni, lo anni yi huwo a le ne biyo wure lo miniya na laa, biyo lo bee para laa bena.»
- ⁹A bun na me lo: «Mi fara, to ba han mi; mi piri'a, to mi yi; mi buwabuwa, a to ba hee han mi.
- ¹⁰Bari nuu wo nuu ne yi fara to ba han hó, a nuu ne yi piri'a to hó wee yi, a ba hee han nuu ne yi buwabuwa.
- ¹¹A lo miyan ye mibe sin a zo yi fara cizo, a lo ii zin tunyuwo lo nuu lo cizo ciyoo?
- ¹²Bun mana lo yi fara fen laa, a lo ii ne na'o laa?

- 13**Mibe nε a nucosuma yi zun betetiya nε mi za na, a webena lo Maa nε mi ho waa jusiīn bεε nε li Ha'iri-Senu bá nε fara li laa na?
- 14**Biyo yε wo a Yesu ja ha'iri'oo nε a bobo a leena nuu. Biyowo dín ha'iri'oo so lo, lo nuu so wura yu, a ba zanma wure hanmana bun.
- 15**Hare ma bun ni tuwan lo heyi, lo a Belizebuli nε a han ha'ire'uwe juso yenu lo mi waa janna han ha'ire.
- 16**A tuwan enna mu se a εε lo ura na, a bá lo lo lee be ho waa a zenina mi.
- 17**Biyo wá Yesu zuunna ba leerobera, lo baraa haan ba: «Pa'amayamu wo pa'amayamu nε cara'aa a huwa fi ma wε, to bun pa'amayamu so yaara, a han zuwin tiya wε wá.
- 18**Ma bun, Sitani yi cara'aa, a huwa fi mi yεε, a ma mu yε li pa'amayamu aa yira si, a mi yi daanna lo a ma Belizebuli yenu un mi waa janna han ha'ire'uwe?
- 19**A mε yi mi waa ja han ha'ire'uwe ma Belizebuli yenu, to mibe za han, a ma wii yenu bá mi waa janna han? A bun na a bá mite ca iri mi.
- 20**A mu yi wo a li nubεzo nε un mi waa dedε aa janna han ha'ire'uwe yi a Deebenu nubεzo dede, to Deebenu pa'amayamu anniya tuwi aa ciyo miyan.
- 21**Banuu pa'aso nε ja pàn se yi paa mi zun na, to lo nubera bεε mana farasii.
- 22**A nuu nε pa'a po lo yi vεε mana, a aa yu se lo wa, to lo fe lo bamusiyan nε lo ya afaa na, a lo lii i lo nubera cara'a.
- 23**Nuu nε yi bεε a mε jii, to lo a un ze'u, a nuu nε ma ni ju yi bεε buwa aa ora mu be wε wá, to hó mi waa ara mu.
- 24**Li ha'iri'oo yi lo nucoroō, to li wee vεε hε'a li tun'ewee aa piri'a feni nε li yi vunu. Li yi bεε yu, to li lo mibe aro mi zuun, dín nε mi ya loo yε!
- 25**A biyowo li yi arona aa ciyo, to li maa a li zun sara, a do'oriyo na.
- 26**Bun wo so, to li anniya a vεε ve ha'ire'uwe biyan behooju nε suma po libe a cεε miyan, a han aa zo, a zoo εsi bin. Ma bun sin, mu veni, to hó banuu so be suma po mayεε. A bun sin ja we babe wεε-nucoza suma nε ye be.”
- 27**Biyowo Yesu wura vεε te, a hannuu ni'ere buweriyo ba zanma siīn lo: «Lo hannuu nε su o siyan, a jenniya o, hó damuwan!”
- 28**A Yesu caan lo: «A bá nε ji han Deebenu wara aa fi haan; a bá terena damuwan mu!”
- 29**Ba ni we aa mi waa fe wε wá a wo zanma Yesu se, a hó huwa wara han wara nε ye: «Babe wεε-nucoza nε oora ma biyo yεε pan miniya a mi afa'obe le! Afa'obe bebiyan woo bεε zenina ba a nε mi midee ma Zonasi taa.
- 30**Biyo sin Zonasi be we wora afa'obe ba Ninive losiyo se, a bun sin lo Nucoro Zo be wera afa'obe ba wεε-nucoza se.

³¹Ho iri zeze, li wotele-abale pa'ama hannuu aa huwo ziin ba wεre-nucoza waa a lo zara'i ba. Ho we lo hare senale a mana a aa ji Salomuwan ha'iriyamu wara. A dεε, nuu mi he ne buwa po Salomuwan.

³²Ho iri zeze, Ninivesiyo aa huwo ziin ba wεre-nucoza waa aa zara'i ba, bari ba we loobiyo mi be'uwe na, biyowo ba ja Zonasi tannu. A dεε, nuu mi he ne buwa po Zonasi.

³³Nuu woo bεε de fitene a besi feni ne banbanniya, bun mana aa buu'a oone diyo; a li wee buwa ma mi fennu ziinni, yawe a ba ne yi zo li zuun yira mi mu omu so na.

³⁴A nuu yire a lo suraa fitene. O yire yi se, to o suraa wure mi omuu, a o yire yi bεε se, to o suraa wure mi tibiyoo.

³⁵A bun na fe sobii, a o omu ne mi oo bεε co yerema we tibiyoo.

³⁶Ma bun sin o suraa wure yi mi omuu, a tibiyoo woo bεε ta feni woo, to han wure a omu punεe lii lo a obara biyo sin li fitene omu wee defera o yeeyee.

³⁷Yesu we enna waraa, a Fariziyen ni'ere a voo lo ma dirobe. Lo ve zo bin a zo asi mu dirobe wa.

³⁸Lo Fariziyen maa a Yesu bεε siya mi nule ma biyo ba wee we a daan dira, a lo hanmana buwo.

³⁹A lo Nuso baraa haan lo: «Mu yi a mibe Fariziyenna anni le, mibe wee te a sεε ho oro ma li oone manu; a yi a mi yi, mi siyan su ma jenne'en ma sumemu.

⁴⁰Dedera, le we'aa li sinu manu, bεε a ho ja we'aa li yi le?

⁴¹Mu suwanni a mi wee we mi hanmu ma mi siyan wure, a to be wo be cuu mi se wabii.

⁴²Fariziyenna, nani mi mi juu, bari mi wee hare lii lee mi jii ne pinpiyan sin, mi tatiyora, ma mi zewanle si wo si buweniso; a mi ja wure a cere mu tereyamu ma li Deebenu waminu bee. Dεε, a bun a biyo deede mi ya tawe a de ju na, a biyo a ja bεε da wa.

⁴³Fariziyenna, nani mi mi juu bari, mi wa a esi han a'ore yaa wa han Deebenu faralozuwii; a wa a ba ni wee tee miyan han pepere.

⁴⁴Nani mi mi juu, bari mi zan obara buwo ne nuu bεε heeni be, a ne ba ni mi waa vesi wa.

⁴⁵Ba tuwa aranina junasiyo ni'ere so han wara: «Nuso, o mi waa woro zo wabe na muso ma biyo o bara ye!»

⁴⁶A Yesu caan lo: «Nani muso mi mibe tuwa aranina juu, bari mi wee seeni ba ni ma sero ne po baa, a mu ja tara a mibe mite bεε duun huwa ma mi nubezo buwi.

⁴⁷Mibe ne mi waa jannamuwan li Deebenu jucanna buwo na, ba ne mi maana bo, un lo nani mi mi juu!

⁴⁸A ma bun sin mi mi waa zenina lo mi caa m̀̀ maana hiya, lo a biyo ɓa wo mi ta bun na, bari ɓabe ɓo li Deebenu jucanna, a mibe mi waa de ce'u ɓa búwó na.

⁴⁹A bun na li Deebenu ha'iriyamu lo: «Un tuu jucanna ma tuura ɓa se; ɓa ɓuwe ɓa tuwan, a ɓa ji'ori be á,

⁵⁰yawe a ɓa Deebenu jucanna wure ne ɓa ɓo a see ho dimijna hiyabuwerowo tuwii a ɓuwee, a bá cannu he'e yi diyora ɓabe were-nucoza ne;

⁵¹a yoo fe Abeli cannu ju wá, tuwifuwa Zakari, hó ne ɓa ɓo ma li ; oo, un bara mu han mi, mu cannu he'e diyora ɓabe were-nucoza ne!

⁵²Tuwa aranina junasiyo, nani mi mi júu, bari mi poo mu zuunrobe na a leena li e'ebiru; mibe ururu ɓee zo, a bá ne ya miniya a zo, mi ja saara bá.”

⁵³Biyowo lo zo lo bin, ɓa tuwa aranina ma ɓa Fariziyenna huwa haa lo wanwan ma demuwan, yawe a lo yi woro;

⁵⁴a ɓa we mi waa pe porola a ya yira lo bi ma lobe mite juwara.

LUKA 12

¹Dín pafonu so, ɓa zanma uwiriyo aa fa we wá aa ni sere-sere; fuwa ɓa tuwi yoo'a we ziya. A Yesu huwa woro, a lo ɓuwa mi hiya ma mi buwara: «Mi pe mi yere be ɓa Fariziyenna panfunu se, ɓa a nucofiya'ura.

²Be diyowoo mana ne sa, a ne ɓee le wá, a sesebe woo mana ne ɓee zuun.

³A bun na be wo be ne mi waraa han tibiyo, bun bini ji ho wosonuu yeyeree, a biyo mi uwin'uwinniya do juvanlo hare mawaazunzoo, bun bini buwe hancooraã.

⁴A mibe ne a un yirāla un bara mu han: mi ɓee co zaan bá ne yi ɓo lo nucoro, a to ɓa ɓee hini da diyowoo ne po bun.

⁵Le mi tawe mi zaan un zeni hó ma mi. Mi zaan le ne yi ɓo lo nuu, a to se ja mi lo se a de lo yaharamaa; oo, a me lo mu, mi zaan hó naso de!

⁶Ba ɓee wee yee ɓuwerɛza biya honu tamanna beju le? Bun ma mi be, Deebenu pan ɓee cansan bá yo'ere woo na.

⁷Hare mi jufuwe wure ju zun. Ma bun, mi ɓee co zaan; mi suwanni ɓuwerɛza tee.

⁸«Un bara mu han mi: nuu ne yi ta haan me ɓa nucoza yireē, lo Nucoro Zo aa te han lo Deebenu anzera yireē;

⁹A nuu ne yi pan me na ɓa nucoza yireē, hó a nuu ne ɓa pin na Deebenu anzera yireē.

¹⁰Nuu ne yi waraa wara uwe lo Nucoro Zo bena, bun desi han hó, a nuu ne yi tuwora li Ha'iri-Senu, bun ɓee desi.

¹¹Ba yi ve mi ve irila ɓa Zuwifera faralozuwīn, ɓa irila ma ɓa pa'amana wee, a mi ɓee co demiyi ma biyo mi fera mite na ma biyo mi yi woro;

- 12Bari li Ha'iri-Senu aa zeni mi ho ci'ere soo ma biyo mi tawε a bara.
- 13Nuu lo ɓa zanma siin a baraa haan Yesu: «Waa Naso, woro ma waa ereso a lo tε a cara'a wa enbe ma ni.»
- 14A Yesu caan lo: «Waa banuu, a wii bo un nu a un we irilo, bun mana mi nubera sε'aro?»
- 15Bun fuwazoo, a lo lo: «Mu lee mi, a nafoni waminu be si mi siyan, bari hare nuu si tuwii, a we nafobenu so, bun ɓεε vii lo mu'ennu.
- 16Bun wo so lo wa li waawe ne ye do ɓaa: «Banuu naforo so deeso we ɓo verobe mi muwenseen fuwa,
- 17lo we tuwi saan mi ha'ire a lo tε lo: «a webe un maa we sa? Dεε, oole woo hini!
- 18Desi wo, dε biyo un we nε: un fuwo un nen, a un te befiyan nε ɓuwa'a po, a un ɓuwa un verobe ma un nafoni wure haan.
- 19Bun wure bene un bara han un mene'en: dεε o yu zerema ne boni pεena dirobe, vunnu, di, ju a o zanwinni'a."«
- 20A bun wá Deebenu yu lo: «Dεdεε, hobe tinaa nε o mene'en fe aa; a to biyo wuree o faa aa we wii taa?"
- 21A bun a nuu wo nuu ne fi nafoni han mi yere midee, a Deebenu be naforosoyamu, a bun vuu laa.»
- 22Bun bene Yesu baraa haan mi buwara: «A bun na un bara mu han mi: Mi ɓεε co yaa mi ha'ire mi mu'enle bena, a haan biyo mi di jinwa; mi ɓεε co yaa mi ha'ire mi suraa bena, a haan pεeru,
- 23a biyo ho sii suwanni dirobe, a han suraa suwanni canma.
- 24Mi dεε ɓa hanbiru'uwe'uwera; ɓa ɓεε zin, ɓa ɓεε cii, ɓa daboro mana, ɓa nanu mana, a Deebenu pan wee vari ɓa. Mibe ɓεε suwanni bá anniya le?
- 25A wi mi mibe siin, ma mi yidema taan daa be nu'o'onu cuwe mi sii wá?
- 26Mi yi ɓεε da bun bezabuwiza so, a webena mi de mi yi ma mu tuwan?
- 27Mi dεε biyo mu jii wee danna. Mu ɓεε sε toonu, mu ja ɓεε wenneni; hare ma bun, un bara mu han mi lo Salomuwan ma mi ɓuwabuwamu wure ɓεε we zan se yu mu de'ere na.
- 28Deebenu yi wee ziinni han muwensen jii ne mi zere ma bun sin, a a hiro to mu o daan, a webena li ɓεε ziinni mibe aa poo bun, ni ne lana zu?
- 29Ma bun, mi ɓεε co de mi yi ma biyo mi di, ma biyo mi ju; a mi ɓεε co piripara mi ha'iri mu bena.
- 30Bun bera so wure, a hobe dimiɓa nε lanapinna wee fi bun. Mu yi a mibe, mi Maa zun biyo jiiyan mi ma'o.

- 31 Ma bun mi fi Deebenu pa'amayamu ve, a biyo a wure ne miyan aa wera mi uwanna.
- 32 «Bee co zaan; Pe'uwizo, bari mu sin mii Maa na a lo han mi ma mu pa'amayamu.
- 33 Mi yee mi nubera, a mi we mu ma sanmu. Mi we'a wari poro'uwa ne bee yaa, a fi naforo ne bee ve woo ho Waa, bin ne aanna bee zo yi, a sinnu bee mana bin ne ce ho yaa;
- 34 bari mi naforo yi mi feni ne, to a bin mi siin ja mi.”
- 35 «Mi ce mi heele, a mi siiri mi fiteen.
- 36 Mi ziin a obara ni ne ho mii naso ne ve lo hanfinsannii a buba, yawe a lo yi a buwabuwa ho zun'an ye, a ba yi hee han lo.
- 37 Ba tosera so sin ne baa naso aa yi a ba midee, ba damuwan! Ma tiyan, un bara mu han mi, lo ii zin toseyamu canma, lo be ba si a lo mite ne dirobe baa.
- 38 Lo mana tinaanale loo, lo mana tunsanle na loo, lo yi aa yi a ba caazan, to ba damuwan!”
- 39 «Mi fanmuwan biyo sese, lo li zunso ya yi sobiyo zun lo anro buweerowo, lo lo ya endee; a bee ya de mi zun si a lo anro yi tuwin.
- 40 Ma bun sin mibe ja endee, bari lo Nucoro Zo aa buwee mi yirima'oro.”
- 41 A bun wa Piyere diyora lo: «Nuso, a wabe o ha li waawe ne ye do na lee, ta a ba ni wure?”
- 42 A lo Nuso lo: «A wii a tose tan'ereso ma sobiiso, a mu yi bee a le baa naso bo lo nu a lo wee ne mu dirobe mi zunsiyo na li wa'ati tetee?
- 43 Ho tose so sin damuwan, a baa naso yi aa yi a a bun lo mi waa wera mu!
- 44 Ma tiyan, un bara mu han mi, lo tintin be lo nu mi nubera wure juu.
- 45 A tose ne mu yi lo mii naso menna a lo bee buwee, a bun wa lo huwa he li zun tosebara ma ba tosehanna, a lo di ma he, a lo ju tuwii eri mite ma he;
- 46 ho tose so baa naso buwee lo yirima'oro, wa'ati ne lo bee zun. Lo paa jinmuwinrobe lo wa, a mu suma a obara biyo bosu ara ba lanapinna.
- 47 Tose ne yi zun mii naso sa'o, a lo pan bee wo diyowo, a bee yatiyo ho sa'o so a sara ho tonu, ho anni mi be ma buwanna.
- 48 A mu yi a lo tose ne bee yu mii naso sa'o zuunna, a bun nu wa lo wo bera ne tawe ma yiree cirinu, ho herobe nucuwa aa anpan. Bebenu yi zan nuu ne nuu, bebenu be diyora ho, a beciyo yi abariyo nuu ne na, biyo be diyora ho aa we buwaa po.”
- 49 «Un mana a de dan li tuun, a a webe un bana faanna a ho yi deri siiriyo vo?
- 50 Batemu de'ere mi ne un tawe a batizera, a un uwanna a bun juuti!

⁵¹A mi pa obara lo a hera un mana li tun wá le? Hee, un se a un bara mu han mi, a ziinciyociyo un mana.

⁵²Biyo bene nihonu ne mi zuun aa cara'a; nitiin huwo niju bena, a ba niju huwo ba nitiin bena;

⁵³maa huwo zo bena, a zo ja huwo maa bena; nu huwo hanminu bena, a hanminu ja huwo nu bena; hiyohannuu huwo yarohan bena, a yarohan huwo hiyohannuu bena.”

⁵⁴Yesu ja we baraa haan ba zanma: «Mibe se he, mi yi we ma a duduwo huwa ma li wotele, to mi we deri bara lo wuro sin; a bun san juu wee ti ma bun.

⁵⁵Mi yi we ma a li wotele-abale pinpiyan huwa uwi, to mi wee deri bara lo hurumu en, a bun ja juu wee ti ma bun.

⁵⁶Nucofiya'ura, mi zun li tun ma ho waa zenirobera ura; a a webena mi bee zun libe wa'ati ne ye be ura?

⁵⁷A po bun, a webena mi bee zun biyo terena mu mitena?

⁵⁸Bun we, o ze'uso yi vo o lo irilo waa, baaba a o fee veni mi fuwo ho wan wá, a lo bee co caa yi o vesi lo irilo waa, a hó yi ne lo aradi na, a hó ve ji na li asoõ.

⁵⁹Un bara mu han o, bun yi wo, o bee hini yi ho wan a o bee enne saara biyo wure bo mu, a wari'ere woo bee a.

LUKA 13

¹Bun wo so, ni tuwan we mana aa la'ariyo biyo yu ba Galilesiyo ne Pilate we bo a paariyo cannu ma ba sara'ara ne ba ya mi waa lee.

²Lo caan ba: «Mi pe obara lo ba Galilesiyo so ne bo ma bun wo be'uwe suma wera a po ba Galilesiyo ne a lo?

³La de! Un bara mu han mi, mi yi bee lobi, a bun mi wure hira.

⁴Wurasin ba nibuwehootin ne Silowe nawenu haara to wa, a fincaan bo, mi pe obara lo ba wo be'uwewera a po Yerusalemusiyo wure lo?

⁵Fiyofiyo, a me lo mu! Ma bun, yi a mibe, mibe yi bee lobi, a bun sin mi hira.”

⁶Yesu ja we wa li waawe ne ye: «Banuu deeso we fa co'onu mi rezen vewa muwaan. Lo we lo mana aa mi li biyo faa, a lo bee aa yu diyowoo li wa.

⁷Bun wo so lo baraa haan ho muwan vero: biyo maa a mu zerema tiin a un wee huwo aa dee ta un ya yi biyo libe co'onu ne ye wa le, a diyowoo. Ma bun, uwan li, a webena li fe li tun heeni na buwe'ee?

⁸Lo muwanvero caan lo: waa naso, ja desi li duwere dee, un zuwi li hiyase bere'a, a un o dofiyo.

⁹Mu yi to se, li maa wee he, bun yi mana to o maa uwan li.”

- 10**Wobadena Yesu we mi waa de'eni ba ni ba Zuwifera faralozuun, a mu we heya vunurobe wozome.
- 11**Hannuu deeso ne ha'iri'oo yaara ju we enna bin. Zerema buwehootin a lo manu iyara a lo bee ziin debaa yi.
- 12**Yesu maa lo, a lo baraa haan lo: «Hannuu, o yu o yere o puyaare se!»
- 13**Lo bo mi nule lo wa, a ho ciyo soo, lo hannuu muwiyar, a huwa buwani Deebenu.
- 14**Ba Zuwifera faralozun waaso siin lo bun na, biyo mu a li vunurowozome zeze a Yesu pan wiya nuu; a lo baraa haan ba zanma: «A wozoma hoozin paara ho tonu saa bena; ma bun mi wee buwee han wozoma soo, a ba aa wee mi, a bee a li vunurowozome zeze.» Lo Nuso caan lo:
- 15**«Nucofiya'ura, li vunurowozome zeze, mibe nupere bee wee fuwe mi naa bunmana mi sunbaro a vere juwin le?»
- 16**Bun yi wee we haan, a lobe hannuu ne a Abarahamu temu nuu ne Sitani caa tuwi zerema buwehootin, ho bee tawe a fuwe na lo mu a vunurobe wozome zeze le?»
- 17**Yesu wurole ma bun, a lo ze'usiyo wure nuwaana; a mu yi a ba zanma, ba we mi waa zanwinni'a mu beberiya wure ne lo we mi waa we bena.
- 18**Yesu ja baraa biyo ye: «Deebenu pa'amayamu lewe ma webesin, a webe un maazinna mu?»
- 19**Mu lewe ma aannibiru ne nuu zan mi nan'uwaan; li lii le aa dan, a we vewe, a ho waa pubuweza wee aa en li le'ee.»
- 20**Yesu ja tintiyan lo: «A webe un see maazinna Deebenu pa'amayamu?»
- 21**Mu zan a obara janfunu ne hannuu so a uwa mi dure ne puuna su siyan betiin, a bun ciya mu wure.
- 22**Yesu we le so ho wan a ve Yerusalemu; a lo we mi waa aansu han luwebere ma han luweza aa arani ba ni.
- 23**Bun caa wa deeso we diyora lo: «Nuso, a niza ciraza san isi mu le?» A Yesu caan lo:
- 24**«Mi nan'anni a mi zo ma ho zun'an ne suweree mu; bari, un bara mu han mi, ni cururu ha'iri en a zo, a ba bee daan mu.
- 25**Li zunso yi huwa ja mi zun'an fo mi ju ho iin; mi aa buwabuwa tuwii se, a mi wee te lo: Nuso, hee han wa! Lo canmi a bara: un bee zun he mi lo!
- 26**Bun wo so mi bara han lo: «Yee, wa ma o paariyo du a ju ma we, a o araniya ba ni wa lo bofuwee.»
- 27**Bun wure wa lo pan can mi ma biyo: «Un bee zun he mi lo. Mi wure lebin me ju na, mi ara'ona da!»

²⁸A binni mi we a mi ce mi jinbiyo wá, biyowo so mi yi ma Abarahamu, Isaka, Zakobe ma li Deebenu jucanna wure Deebenu pa'amayamuū, a mibe cunna uwasi ho iin.

²⁹Ni tuwan le ma li wolele, tuwan ma li wotele, tuwan ma li wolele-abale, tuwan ma li wotele-abale, a ba aa yi esile Deebenu pa'amayamuū.

³⁰De biyo ye, benedira tuwan bini we niyaa, a ba niyaa tuwan bini we benedira.”

³¹Dín wa'ati soo, Fariziyenna tuwan ve mana a baraa haan lo: «Lebin, fen wa se, bari Herode mi waa fi o a mi buwe.”

³²A Yesu caan ba: «Mi ve bara han hó hanboonu so: un ja han ha'ire'uwe, a wee vanvanna zere ma hiro, a hiromidemana to un be putuu.”

³³A biyo mu mi wá ye, un tawe a un vesi zere ma hiro ma hiromidemana, bari mu bee tawe a Deebenu jucan hi febinu a mu yi bee a Yerusalemuū.

³⁴Yerusalemu, Yerusalemu lóo, uwe ne wee buwe ba Deebenu jucanna, aa duwo bá ne tuwo vara o wá ma bubuwo; a cuwa yee un enna mu se a o o za we wá, a obara biyo sin onu we uwa'uwara mi za mi miyan hiyase, a o bee na nu biyo?

³⁵Uwa, mii zun desi ne miyan, a un maa bara mu han mi, lo mi yira bee bini mi un wá, fuwa mi yi yu bara “foote, uwe ne lo buwee lo Nuso yenu na!”

LUKA 14

¹Vunurobe wozome deeso, Yesu anniya zo ba Fariziyenna waaheca ni'ere se a zo di.

²Bá ne enna bin we mi waa urasi lo. Lo lo mi dee a de banuu ne suraa coo'a a ne zan lo waa ye.

³Yesu so han wara, a lo diyora ba tuwa aranina ma ba Fariziyenna: «A wee vanvanro li vunurowozome zeze, nu na bun na le, ta hee?”

⁴Ba siyanmibiyo. Bun wo so Yesu fu lo vanvanro na, lo wiya lo, a lo bo lo ho wan wá.

⁵Bun bene lo baraa haan ba: «A wii mibe siin a yaro bunmana lo nàà yi to buwi, a lo naso bee uwanji lee lo bin fuwafuwa, hare mu we vunurobe wozome zeze?”

⁶A ba bee we yu diyowoo a canna han wara so.

⁷Bun bene Yesu wà li waawe ne ye haan bá ne ba vo ma mu dirobe, bari lo we urasiyo maa a a han esina yaa bá we mi waa we'a:

⁸«Nuu yi vo o ma hanfisanni dirobe, a o bee co ve esi ma waa; yawe mu yi wo a nuu ne suwanni uwe mi bá ne vo mu siin,

⁹a le vo mi niju wure bee ca yi bara han o lo o huwo ne li esile le na; bun yi wo, dee to o maa tawe a huwo ma nuwaa a le esi ma bene.

- 10**Ma bun ɓa yi we vo o, a o le esi ma bene, yawe a le vo o yi vee mana, a lo bara han o: «Un yira, titibuwee» Bun wo so, to bun do o wá bá ne wure ma o voo li sannii mu yiree.
- 11**A bun a mu, nuu ne yi yoori mite, hó liiri, a nuu ne yi liiri mite si, hó yoori.
- 12**Bun bene Yesu baraa haan hó ne vo lo: O yi yu dirobe vera ni, mu a wosonuube loo, mu a tinaabe loo, ɓee co ve o yirāla, ɓee co ve mii erenasiyo, mii zunsiyo, wurasin mi uwibanna nafonisiyo; a biyo mu we yi a bá muso ve uwe ma dirobe a winna biyo o wo haan ɓa ee.
- 13**O yi yu sannii a vera ni, a o ve ɓa banbannasiyo, ɓa uru'ara, ɓa loore, ma ɓa maniya.
- 14**Ma bun to o a nuu ne damuwan, a biyo be mana bá se aa ne aa, bari a niterena venu se o yi o cunu.
- 15**Biyowo ɓa ja hán wara so, ɓa diroɓara ni'ere baraa haan Yesu: «Nuu ne anni yi yu Deebenu pa'amayamu di, hó naso damuwan."
- 16**A Yesu caan lo: «Banuu deeso we lo mi ni se dirobe, a mi vera ni ne boni.
- 17**Biyowo ho wara liyo, lo tuwo mi tose ni'ere a ho bere'a be vo mu a bara han ɓa: mi huwo buwee mu wure sa a putuu."
- 18**A bun wá bá wure ma mi ju'uwe. Lo niyee baraa haan lo: «Un ya muwan, a mu a wazibi un ju a un yoo dee hó, ma bun yaafa na, un ɓee a nuu ne pan."
- 19**Ni'ere lo: «Un ya nàvera jule honu, a un yoo oroli bá dee, ma bun yaafa na un ɓee a nuu ne pan."
- 20**Ni'ere ja lo: «A un do hanfiyan ye, a bun na un ɓee buwee yi."
- 21**Lo tose ne ɓa tuwo arona aa waraa bun bera so haan mii naso. Bun wo so hó siin lo, a lo baraa haan mi tose: «Anni biyo wá ye a le han peperēe ma ho ló ɓofuwee, a le ve ɓa banbannasiyo, ɓa uru'ara, ɓa maniya ma ɓa loore a mana he."
- 22**Fuwazo bun bene lo tose aa lo: «Naso, ho tannu ne o do, a bun un le wora mu, a enle pan mi bin."
- 23**A ɓaa naso baraa lo: «Le be han ɓofuwa ma han ɓotuwa na, a o ve ɓa ni, a wazibi ɓa a ɓa aa zo yawe a un zun si.
- 24**Dee, un bara mu han mi, bá ne ya vo mu, ni'ere ye ɓee nene un dirobe ne ye."
- 25**Zanma benu ma Yesu we bo we na. Ba va yu a Yesu yerema baraa haan ɓa:
- 26**«Nuu ne yi buwee un se, a lo yi ɓee enne aariyo mí maa ma mí naa, mí han, mí hanyira, mí erenasiyo ma mí hanmile, hare a aariyo mi yere mu'ennu bo wá, lo ɓee we me buwaro yi.
- 27**A nuu wo nuu ne ɓee enne see mi uruwa aa dira un hiya wá, hó ɓee we un buwaro yi.

²⁸A wii mi siin yi miniya a te nawenu, a lo bee esi a yati ho naforo ne le mu ve, a dera ta be mi mi se aa buweri ho nawenu so le?

²⁹A biyo lo yi leena li hiya, a bana hun a buwe li, to ba ni ne wure yi ma bun wee lee lo fiyan aa bara:

³⁰«Dee lobe banuu ne leena mi zun hiya, a lo hun a buweri li.

³¹Bunmana, a lo pa'ama ye yi ve te hiyan ma pa'ama binu, a lo bee esi ve a dee ta mibe ma mi hinfira ni sere-buwe da yoo sin le buba laa ma hinfira ni sere-buweme le?

³²Lo yi zun a mi bee da mu, lo fee tuu ni a yoo yuwa mi yere na aa mina hera le buba laa mu se a ho pan enle seena.

³³Ma bun sin, nuu wo nuu mi siin ne bee da mu be wure aari, ho bee da we me buwaro.”

³⁴Mu zenu a be ne yoo. A uwan'uwanjan zenu yi fufu a bana a teberee, a weso mu yoyoo bana lera?

³⁵A to mu bee hini jiyani diyowo li tun wa, mu bee jiyani diyo dofiyo wa. Biyo a mu fuwa a mu osi ho iin. Nu ne yi caa jivanle jinna, a lo yere ji.

LUKA 15

¹Ba wusurufera wure ma ba be'uwewera we mana Yesu se a ji lo wara.

²A bun wa ba Fariziyenna ma ba tuwa aranina huwa hun'a a ba te lo: «Le o maa ye ta ba be'uwewera na, a lo yere ma ba wee paari di.”

³A Yesu ha li waawe ne ye do baa:

⁴«A wii mibe siin a para biya mumuwennu yi mi se; a yo'ere yi tuniya lo se, a lo bee de ba biya buwiyanana ma buwe ma biya annawe si a ve piri'a le tuniya mu tuwifuwa lo yi yu lo?

⁵A lo yi yu lo, lo se lo be mi buwabuwa wa,

⁶a lo yi arona a zo mi zun wo ne, lo ve mi yirala ma mi banna, a lo bara han ba: “Mi aa zanwinni'a ma ni, bari un ma un pero ne ya tuniya mu.”

⁷Un bara mu han mi, a ma bun sin han zanwinni'a mina ho waa nucoro ni'ere lobinu bena a po nibuwiyanana ma buwe ma ni annawe ne pe obara lo mi a niterena a ma' mana lobinu bena.

⁸Bunmana, a lo hannu ye a wari hannuwan bebuwe yi mi, a de'ere tuniya, a lo bee de fitene, a yere sara li zun, aa piri'ara li wari sese fuwa lo yi yu li?

⁹A biyowo lo yi ma li, lo ve mi yirala ma mi banna mana mi zuun, a lo bara: “Mi zanwinni'a ma ni bari un bana ma un wari hannu ne ya tuniya mu.”

¹⁰Un bara mu han mi, a ma bun sin han zanwinni'a mina anzera siin a be'uwewero ni'ere yi tubiyo.”

- 11** Yesu ja tintiyan lo: «Banuu deeso za niju enna.
- 12** Wozo'ere lo feso baraa haan míf maa lo biyo yi hiromu we mibe taa enbe, lo lo ne bun mibe na werε. A ɓaa miyan lii cara'aa mi nubera a na nuupeε ta hó na.
- 13** Wozomaza yεε bun bene lo zofeso uu mi taa wure a lo le to miyan va tun ne seena. Binni, lo yoo zo ara'omu a bu'uzara mi naforo wure.
- 14** Biyowo lo yaara mi núu wure vo, hinnu benu zo dín tun so, a han jinwa buwa mi hiya lo wá.
- 15** Lo ve fara toonu zo dín tun so nuu se, a hó yoo bo lo si mi muwaan, a lo wee dεε hó siya na.
- 16** Lo ya wee en mu se a mi yi ɓa siya o'oma ne ce a ciinnina mi sabiru, a hare hán nuu ɓεε we ne han laa.
- 17** Lo loobiyo, a lo lo ta a tosera niyεε ne dirobe ɓεε uwi na lii mi mibe miyan se, lo aa bun mibe pan hira he ma ho hinnu le!
- 18** Mε huwo aro ve waa maa wá, a un ve bara han lo: waa miyan, un so li Deebenu he'ε, a so uwe he'ε;
- 19** un ɓεε hini yuwa yu a ve ma o zo; ceen ni a obara o tosera ni'ere.
- 20** A bun lo co huwa fennana, a lii mii miyan wá. Lo lii cii, ɓaa miyan da maa lo seenale, a lo ma'ari yuwa lo. A bun ɓaa miyan lubora a yoo uwa mi zo wá, a cuwencuwenniya lo.
- 21** A bun wá lo yaro lii lo ma mu: waa miyan, un so Deebenu he'ε, a so uwe he'ε; un ɓεε hini yuwa yu a ve ma o zo.
- 22** Baa miyan vεε ɓuwee ma be ne, a hó lo mi tosera na, lo ɓa zo se ho baforo ne se po hen a wure a le zin lo fuwoo, a le de hanzo lo nuɓezoō, a zin na'an lo ziyaa.
- 23** Mi ve lo nazo ne pu mu a aa ɓuwe; a wa di a wa zanwinni'a;
- 24** bari mε zo saannu ne ye ya huru, a bana mideε; lo ya tuniya a bana maa. A bun ɓa li tosi zanwinni'ara.
- 25** Yaa bun we a lo zo'inso mi han muwenseen. Hó yoo lo buba; biyowo lo aa suraa li zun, lo ja han siyan ɓuwenu san
- 26** A bun wá lo vo ɓa tosera ni'ere a diyora ma biyo zo wo mu.
- 27** A hó baraa haan lo: «A mi feso arona mana mu; a biyo wá lo annuwan mana, mii miyan ɓo lo nazo piiso.
- 28** A bun wá lo inso deri cobuwa, a heɓuwa li zun. Baa miyan zo lo le voo lo a lo aa zo.

²⁹A lo zo'inso wuraa biyo haan míi maa: «Dɛɛ biyo a mu zerema tee a mɛ mi he, a mi waa se han o! Hare wozo'ere un ɓɛɛ in da o tannu wá; bunmamibe, o ɓɛɛ in na vizo woo na a un ma un yirāla buwe a wa zanwinni'ara.

³⁰A o maa dɛɛ, o zo arobuweele yɛɛ, hó nɛ yoo yaara o naforo ɓa jaàmūhanna wá, a hó o maa aa ɓo nazo jinso a haan.”

³¹A ɓaa miyan baraa haan lo: «Un zo, uwe ma mɛ mi wɛ wá he tuwite, a be wo be nɛ a mɛ taa, a uwe te bun.

³²Mu boote, wa tawɛ a wa zanwinni'a, a wa yi damu, a biyo mi fɛso nɛ yɛ ɛnnɛ ya huru, a bana viya, lo ya tuniya a bana maa.»

LUKA 16

¹Yesu ja we ha li waawe nɛ yɛ haan mi buwara: «Banuu naforoso deeso we so tose nɛ dɛɛ lo nubera na. Ba aa bara haan lo beso lo lo tose mi waa yaa lo nube.

²A bun wá lo banuu vo mi tose mana a aa diyora: a webe un mi waa ji o conuu? Lii muwin un nubera be tiyan han ni, a biyo, o ɓɛɛ hini we un nubedɛrona.

³Dín wa'ati soo lo nubedɛrona wura mi siyaan: a webe un hini we? Dɛɛ waa nasɔ to ɛnnɛ lee ni mi nube dɛɛnu na tonuu. A un maa vɛɛ vɛ le? Un ɓɛɛ jiyān bun. A un wee hɛɛ fara le? Bun nuwaa buwe ni.

⁴Desi, un zun biyo un we a yira zole ɓa ni tuwan se biyowo so un tonu yi yaara.

⁵Bun wá, lo buwa mi hiya ve mii nasɔ iyasiyo ma ni'ere'ere; a lo aa baraa haan lo niyɛɛ: «A yɛɛ o tawɛ a o win waa nasɔ na?»

⁶A hó caan lo lo a jii soore bemumuwennu (100). A lo lo uwa lo aa ɛsi, lo fe mi eevanlo, a lo too buwiyānu ma buwe (50) fuwafuwa.

⁷Bun bɛnɛ lo ja diyora ni'ere: «A yɛɛ uwe tawɛ a win?» A hó caan lo lo a burudure siyan bemumuwennu (100). A lo lo hó aa fe mi eevanlo a lo too buwiyana (80).

⁸Bun bɛnɛ le te mi nubera ta'aa mu dɛrona li sobi nɛ lo yu bena. Dɛɛ, hobe wɛɛ-nucoza nɛ yɛ sobiyo wɛ bena a po ho ómū za.

⁹A mɛ bara han mi lo mi mi yirāla han mi yɛɛ ma han nafoni nɛ ɓɛɛ terena, yawe a mi yi zoonā ɓa se ho sii nɛ ɓɛɛ ve baforozuwin biyo zeze han nafoni so yi fo miyan.

¹⁰Lɛ yi a tan'ereso mu beza buwizaa, ja a tan'ereso mu beberiya; a lɛ yi ɓɛɛ terena mu beza buwiza, ja ɓɛɛ terena mu beberiya.

¹¹Ma bun sin, mi yi ɓɛɛ wo tan'erenasiyo han nafoni nɛ be ɓɛɛ terena mu bee, a wii abari ho nafotete miyan?

¹²A mi yi ɓɛɛ a tan'erenasiyo yu a hin nibinu nube, a wii han mi ma mi uru ta?

13Tose woo ɓee da se han junasiyo niyu. Lo yi ɓee jiina lo ni'ere a lo wa lo le á, to lo ceɛ mite ni'ere na, a lo de zuwa le á na. Mu ɓee we yi a mi paari se han Deebenu ma ho naforo.

14Ba Fariziyenna we mi waa ji hán wara so wure, a ba lee Yesu fiyan, bari ba wo ni ne wa li wari.”

15A Yesu baraa haan ba: «Mibe wee we mite ma nitetiya ba nucoza yira se, a Deebenu to zun mi yi; bari biyo mibe nucoza bo a wora bebenu, bun ponu mana Deebenu na.

16Ho tuwa ma li Deebenu jucanna be vasi tuwifuwa Zan Batisi wosonuu; a a fe bun ju wá Deebenu pa'amayamu be mi waa buwe a obara tansinnu; a nuu wo nuu ne fi a zo, hó zo ma huwan.

17Ho waa ma li tun anninu sin po a ho tuwa wara toorobebiru de'ere ye a de wá.

18Nuu wo nuu ne ja mi han, a i so hanbinu, to bun a dara'oroyamu; a nuu ne yi so hannuu ne baa baro do lo si, to bun a dara'oroyamu.

19Banuu naforoso deeso enna ne ya wee zin yoroyoro canma siya, a wopeɛ wo disiyan ma zanma'aa lo se.

20Banbanso ni'ere ne suraa wure we fo ma suwo, a ne yenu Lazare ya wee aa dasi lo zun'aān.

21Hó ya wee en mu se a mi yi lo pa'ama dirobe weremaza ne faratiyara a saan ciirila mi siin. Hare ba boore ya wee aa dee'a lo ce'iya.

22Hó banbanso so huru, a ba anzera lii so lo yoo bosu Abarahamu bá se. Lo naforoso ja huru, a ba huwan lo.

23Biyowo lo enna ba nuhuwora enle, a han senuma mi waa ji lo, lo huweniya mi yira a lo da ma Abarahamu ma Lazare lo do'onu.

24Lo buweriyo: «Waa maa Abarahamu, ma'ari na; a o tuu Lazare a lo de mi nubezo buwi juu a aa weera un deremi; bari un mi wa se he hobe dan nee.”

25A Abarahamu caan lo: «Un yaro, liiri o ha'iri mu wá lo o we yu nubera biyowo o enna ho sii; lo a Lazare ta wo senuma: weere lo mi he a siin do, a uwe mi waa se.

26A po bun, o'anbenu mi mibe ma wabe pafeni, yawe a nuuwoo ɓee daan ziin he a le mibe se; a nuuwoo ja ɓee daan le mibe se a buwee ma wabe wá, hare a o ha'iri ya yi to mu wá.”

27A lo naforoso lo: «Waa maa, a mu yi a bun, we tiyan a o tuu Lazare waa maazuun.

28Dee waa maaza nihonu lii mi bin, to lo lii yi bá cuwan na, yawe a ba ɓee co yi buwee hanbe senuma enle ne ye.

29A Abarahamu caan lo: «Moyize ma li Deebenu jucanna mi ba se bin, ne ba ji bá wara.”

³⁰A lo lo: «Waa maa Abarhamu, bun ɓɛɛ saa. Ba nuhuwora ni'ere yi liyo ɓa wá, to ɓa lobi.»

³¹A Abarhamu baraa haan lo: «Ba yi ɓɛɛ miniya a tɛtɛ mi juvanle Moyize ma li Deebenu jucanna na, to hare a nuu vee ɓa nuhuwora siin a le ɓa wá ɓa ɓɛɛ tɛ.»

LUKA 17

¹Yesu baraa haan mi buwara: «Ba ni aanu ma we a o saa ɓɛɛ mana, a nuu ne yi a mu sababu, nani a hó taa.

²A ɓa ce niyan bibiyo lo naso sin fuwoo a cun lo de mu zenujuu, bun suwanni laa po, a lo e ɓabe hanyira ne ye ni'ere de oomu.

³Ma bun mi pe mi yere be! Mi ereso yi buwa'oo, a o zara'i lo; a lo yi na besiyaa, a o de mu si han lo.

⁴Hare a lo te o te'ee tuwi cuwa hoopu li wozome siyaan, a lo yi mi waa arobuwee aa yuwa mi yere na, o de mu wure si han lo.

⁵Ba tuura we baraa haan lo Nuso: «De wa lana wá!»

⁶A lo Nuso caan ɓa: «Mi ya yi terena lara, a mi lana buwa yu aannibiru biru na, mi ya bara han libe vewe ne ye: coo ma o ciyan, a o vee fesi mu zenujuu siin; a li ya we mu.»

⁷«A mibe wii yinuu tose ya yi mi a wee ve han lo, bunmana aa didi lo biya, a hó yi yoo lo mi muwen mana, a ɓaa naso winu bara lo lo aa esi a lo di?

⁸Ɓee a lo bara lo zin mi toseyamu canma, a lo ii se mu be tuwifuwa mibe yi du vo, a bun bene lo maa di aa ju le?

⁹Biyo lo tose fu lo tannu na, a wo biyo lo bara, bun na lo bara'arinu a ee le?

¹⁰A bun sin ja a mibe be: mi yi wo biyo tannu do haan mi vo wo ne, a mi bara: «Wabe a tosera biyan, a biyo wa tawe wa we, a bun wa wo.»

¹¹Yesu we so ho wan a ve Yerusalemu, a lo luwa Samari ma Galile tuwin aza.

¹²Biyowo lo lii cii lo deeso, a buweriya nibuwe ne ya sin lo waa vee ɓo zan a ɓa buweriyo lo:

¹³«Nuso Yesu, deɛ wa ma'ari!»

¹⁴Yesu mile ma ɓa, lo lo: «Mi fen ve zeni mite ma ɓa sara'awera.» A biyowo ɓa mi ho wan wá a ve bin, ɓa nupɛɛ vanna waa

¹⁵Biyowo ɓa ni'ere ma a mi waa, hó arona san mi caa waa, a lo buwani Deebenu ma tanbenu.

¹⁶Lo aa cunna mite do Yesu ziya se, a buunasi mi waa wá, a lo do lo bari'a. Lo nuu so wo Samari nuu.

- 17 Yesu caan lo: «Bɛɛ a ɓa nibuwe waa mu le? A a weso ɓa ni'annawe ne a mi na?
- 18 Mu yi ɓɛɛ a lobe nuhunnu ne ye, nuu woo ɓɛɛ yu ne arona mana a aa do Deebenu yenu wá.»
- 19 Bun bene lo lo: «Huwo a o fen; o lana isiyu o.»
- 20 Ba Fariziyenna diyora Yesu lo ta a diyan Deebenu pa'amayamu wosonu huwo, a lo caan ɓa ma biyo: «Deebenu pa'amayamu ɓɛɛ to enne buwee letee ɓa ni yira se uwe!
- 21 Nuu woo ɓɛɛ yi bara lo de diyo ma he wurasin ma he i; bari, mi de biyo, a mi siyaan Deebenu pa'amayamu mi.»
- 22 A lo baraa haan ɓa buwara: «Wa'ati buwee a mi ya faan a mi lo Nucoro Zo wozome de'ere, a mi ɓɛɛ mi li.
- 23 Ba yere aa bara han mi lo de diyo ma he wurasin ma he ve. Mi ɓɛɛ co haa ve bin.
- 24 Mu boo, biyo sin ho wurobuwerobe wee jinni'ara ori'ori a see ho waa juɓo'ere fuwa huwe á, a bun sin we lo Nucoro Zo be lo buweeze.
- 25 Biyo anni a mu, bun a biyo lo tawe a lo ji'o ve, a ho were-nucoza pin laa.
- 26 Biyo sin wo Nuwe be wo, a bun sin ja we mu lo Nucoro Zo buwenu se.
- 27 Ba ni ya wee di a ɓa ju; ɓa o mi hanna, a ɓa ne mi za we na; tuwifuwa biyo zeze Nuwe zo li muwee; a mu juubenu aa du ɓa wure.
- 28 Bunmana, a biyo sin wo Loti be wo, a bun sin ja we mu. Ba ni wee di a ɓa ju, ɓa duwayi, aa ve, a ɓa te mi zuwin;
- 29 a biyo zeze Loti lo Sodomuu, iribi dan lo ho waa cinnini obara wuro a lii ziya ɓa ɓo wure.
- 30 A bun sin ja we mu biyo zeze lo Nucoro Zo yi zeni mite.
- 31 Bun zeso, nuu ne yi mi hancoo, a lo siyan zo mi lo zuun, a lo naso ɓɛɛ co lii a bara mi zo see han; a nuu ne yi mi muween, a hó ja ɓɛɛ co aro sin mi caa waa.
- 32 Mi lee Loti ɓaa han be.
- 33 Nuu ne yi ciyan mi mu'ennu, hó te li bee, a nuu ne mu'ennu yi lo, dín bini sin.
- 34 Un bara mu han mi lo hó tinaa so, niju en zan'ereē; lo ni'ere see, a lo le á desi;
- 35 hanna niju ne paariyo nin mi duwo, bá ni'ere see a ni'ere desi;
- 36 bara niju ne mi muwan'ere, bá ni'ere see, a lo ni'ere desi.»
- 37 A lo buwara diyora lo: «A weso bun be so we?» A lo caan ɓa: «A he lo yuwohuwi mi, a binni ɓa duɓara fewe.»

LUKA 18

- 1 Yesu wà waawe haan ɓa ne zeni lo nuu tawe a cɛsi faralo na, a lo ɓɛɛ co tan woo.

- ²Lo lo: «Iriilo ni'ere ne ɓee zaan Deebenu a ne ma'o mana nuu na enna lo desoo
- ³Hannuu ne baro huru ni'ere ja enna ho lo'ere soo, ne ya wee buwee lo wa tantan a aa de mi tannu han lo: «Fa'a ho tiyan un ma un fuwoso aza.
- ⁴A mu haarehaare, a lo irilo ɓee can mu. Wozo'ere a lo huwa lo: «Mu tin ya boo lo un ɓee zaan Deebenu, a un ma'o mana nucoro na,
- ⁵biyo wa lobe hannuu ne baro huru ye mi waa see ni, un ne tiyan laa, yi ɓee a bun mu veni un co ɓee yi un yere."
- ⁶Bun bene lo Nuso lo: «Mi ji biyo lobe uwan'uwan irilo ne ye muwan"
- ⁷A bunmamibe Deebenu ni ne we'aa a ne wee buweri diyo tinaa ma wosonuu din saan pin a can ba le?
- ⁸Un bara mu han mi li lee ba be yira mi ciyoo. Hare ma bun lo Nucoro Zo yi buwee wo ne, lo aa yi lana li tun wa le?
- ⁹Bun bene lo ha li waawe ne ye a do ba ni tuwan na, ba ne we mi waa yati mite ma niterena a ba de zuwa ba ni ne a na:
- ¹⁰«Bara niju we yuwa li Deebenu buwanirozuun a yoo fara; lo ni'ere wo fariziyennuu, a lo le a wo wusurufero.
- ¹¹Lo fariziyennuu huwa zan lele a lo fara mi yere se ma biyo: Foo Deebenu, un bara'ari o biyo me ɓee zan a obara ba ni tuwan ne a niterawa, uwan'uwanni, dara'orola; hare un yere ja ɓee zan a obara lobe wusurufero ne ye:
- ¹²Un wee zo sun cuwaju cunnu woo cunnu, a be wo be ne un fuu yu, un wee ne bun buweniso wure.
- ¹³Mu yi a lo wusurufero, ho ena vee zan, a yere ɓee he mi siin a huweni mi yira ho waa. A lo we mi waa he mi supere a lo te lo: Hee Deebenu, un cin'annu ma o, bari me a be'uwewe.
- ¹⁴Un bara mu han mi lo lo arona mi zuun ma hera, a lo le a be mi ho juu. De biyo ye, nuu wo nuu ne poori mite ho foosi, a nuu ne yi liiri mite si, ho yoori.
- ¹⁵Ba ni tuwan we mi waa buweera hare ba u'uza Yesu se yawe a lo dun baa. Ba buwara ma bun, a ba mi waa ze ba ni so wa.
- ¹⁶Bun wa Yesu voo ba hanyireza surala mi a lo lo: «Mi de ba hanyira wan si a ba buwee un se; mi ɓee co saa ba; bari Deebenu pa'amayamu a ba ne ma ba lowe taa.
- ¹⁷Ma tiyan, un bara mu han mi, nuu ne yi ɓee ta Deebenu pa'amayamu bena a obara hanyirezo, ho naso ɓee zo bin woo.
- ¹⁸Nuso ni'ere aa diyora Yesu: «Naso tete, a webe un tawe a un we a yira ho sii ne ɓee mi ve?"
- ¹⁹Yesu caan lo: «A webena o ve ni ma nitete? Nuw woo ɓee a nitete, a mu yi ɓee a Deebenu midee.

- ²⁰O zun han tuwena: ɓɛɛ co we dara'oroyamu, ɓɛɛ co buwe nuu, ɓɛɛ co juu, ɓɛɛ co we seni saɓe, de mii maa ma mii naa wá.”
- ²¹A lo banuu so lo: «Un fu han tuwena so wure na hare un hayiremuu.”
- ²²Yesu ja bun, a lo lo: «Be ju'ere pan jan'aan o: yɛɛ o nubera wure, cara'a mu han ɓa banbannasiyo, a to o yi naforo ho waa; bun ɓɛɛ, buwee aa be mɛ na.”
- ²³Biyowo lo banuu ja bun, lo fitiniya, bari lo wo nafobenu so.
- ²⁴Yesu maa a lo fitiniya, a lo lo: «Mu do hare ma tete a bá ne nafoni mi mu zo Deebenu pa'amayamuū;
- ²⁵bari jumu'un anninu sin ma jinsimi an a po naforoso zonu Deebenu pa'amayamuū.”
- ²⁶Bun wá bá ne mi waa tete mi juvanle laa lo: «A mu yi a bun, to a wii daa isi?”
- ²⁷A Yesu caan ɓa: «Biyo ɓa nucoza hin na, Deebenu da bun!”
- ²⁸Bun wo so Piyere lo: «Dɛɛ, wabe aariyo wa nubera wure a wa aa buwa o.”
- ²⁹A Yesu caan ɓa: «Ma tiyan, un bara mu han mi, nuu wo nuu ne aariyo míi zun, míi han, míi erenasiyo, míi ni wurasin míi za Deebenu pa'amayamu bena,
- ³⁰hó yi be ne po biyo lo anniya dosi, ho weere wo, aa yi ho sii ne ɓɛɛ mi ve ho hiro ne buwee mu.”
- ³¹Yesu vo mi buwara nibuweju a lo baraa haan ɓa: «Mi de biyo, a wa to enne so ho wan a yoo Yerusalemu ye; a bin biyo wure li Deebenu jucanna tuwa lo Nucoro Zo bena puti.
- ³²Lo we nuu ne do ɓa lanapinna nuu, a bá lee fiyan, aa ji'ori, aa puwiri mi hincannu o wá;
- ³³a ɓa yi haa lo vo, to ɓa buwe lo, a bun wozoma tiinni wá, lo vee.”
- ³⁴A ɓa ɓɛɛ fanmuwan diyowoo buūn, bari ho demu so ura we sa ɓaa, a ɓa ɓɛɛ zuunna biyo lo wura ura.
- ³⁵Biyowo Yesu ve sura Yeriko, mu wo a mani ni'ere asi ho wan juɓo na a mi waa fara.
- ³⁶Lo ja ɓa zanma anninu san, a lo diyora lo ta mu a webe?
- ³⁷A ɓa baraa haan lo lo a Nazaretinuu Yesu mi waa anni mu.
- ³⁸A bun wa lo huwa do tannu yerele: «Davide zo Yesu, ma'ari na!”
- ³⁹Bá ne we hecaa ma waa we za lo wá, lo weeriye laa a lo yi ɓɛɛ siyanmibiyo; a lo bana tintiyan buweriyo po miyɛɛ: «Davide zo Yesu, ma'ari na!”
- ⁴⁰Yesu vɛɛ zan, a lo lo ɓa ve lo mana; a biyowo lo aa tu suraa Yesu diyora lo:
- ⁴¹«A webe o mi mu se a un we han o?» A lo caan lo: «Nuso, ne a un yira mi!”

⁴²A Yesu baraa haan lo: «A o yira mi; o lana isiyo o.»

⁴³Mi ciyoo, a lo yira mi waa mi, a lo i du Yesu hiya wá a lo buwani Deebenu. Ba zanma wure mile ma bun, ba buwaniya Deebenu.

LUKA 19

¹Yesu we zo Yeriko, a lo aansii hoo.

²Bun wo a banuu ni'ere mi bin ne ba lo Zase; lo wo ba wusurufera juso ni'ere ne nube enna.

³Lo ya we miniya a mi Yesu wá, a zuun lo, a mu hun na, ba zanma cirimanu bena, bari lobe mite wo ni'uri.

⁴Bun wo so lo lubo hecaa a vee yuwa co'onu a yira lo mi, bari Yesu we tawe a anni ma bin.

⁵Biyowo Yesu aa ciyo li enle so, lo huweniya mi waa yoo diya, a lo baraa haan lo: «Zase, buwee aa lii fuwafuwa, bari a uwe zuun un laa zere.»

⁶Zase liyo fuwafuwa, a lo ve laariyo lo mi zuun ma zanma'aa.

⁷Ba ni mile ma bun, a ba tosi huun'a, a ba te lo: «Lo bana ve laara be'uwe wero zun.»

⁸Mu yi a Zase, hó huwa zan lo juso waa, a lo lo: «De biyo, Nuso: un ne un nube tara ba banbannasiyo na, a un yi jenne'iyannu ne mu ma bedeeso, to un win bun ju'an cuwana lo naso na.»

⁹A bun wá Yesu baraa haan lo: «Zere, mu isirobe zo libe zun ne, bari le ye ja a Abarahamu zo,

¹⁰a biyo, lo Nucoro Zo mana a aa piri'a a isi bá ne ya tuniya mu.

¹¹Ba ni we mi waa tete mi juvanle laa, a biyo wá ba we ve suraa Yerusalemu, a ba ni ja we pa obara Deebenu pa'amayamu suraa, Yesu ha li waawe ne ye haan ba;

¹²a lo lo: «Bera zo ni'ere we fenna va tun ne seena, a yoo see mi benu, a lo bini buwee.

¹³Lo vo nibuwe mi tosera siin, lo na wari hannuwan bebuwe baa, a lo lo ba yerema mi nuu a yi cunu a mi buwee.

¹⁴Mu tara a ba tumsiyo jiina lo, a ba tuwo ni lo dannuu, a bá vee bara han lo, lo mi bee mana mu se a lo aa di benu mi juu.

¹⁵Biyowo lo banuu pan yoo yu mi pa'amayamu vo arona mana, lo tuwo ni vee vo mi tosera mana, bá ne lo we na mi wari na, a aa diyo dee ta a yee nuppee yu aa cunu.

¹⁶Lo niyee aa zan a hó lo: «Nuso, un yu wari hannuwan bebuwe ma o wari hannu de'ere.»

¹⁷Lo baraa haan hó: «Fooda, o a tose tete; biyo wá o wo tan'ereso mu beza-buwiza, we luwe bebuwe be.»

- 18Lo juniso aa zan, a hó lo: «Nuso, o wari hannu yu wari hannuwan behonu biyan."
- 19Lo na bara haan hó: «Uwe muso we luwe behonu bæ."
- 20Ni'ere aa zan, a hó lo: «Nuso, de o wari hannu ne! Un ya buu li cenme a bosì,
- 21bari un ya zaanna o yira. O a banuu ne be do, o wee see biyo o bæe bosì, a o cii biyo o bæe zan."
- 22A lo baraa haan hó: «A o wara wá un iri o, tose'oo! O zuunna a un a nuu ne be do, lo un wee see biyo un bæe bosì, aa cii biyo un bæe zan;
- 23a webena o bæe bo un naforo si pëenawarizuun? Ma bun un ya yi arona, to un bæe aa yu li ma mi cunu le?"
- 24Bun bene lo baraa haan bá ne enna bin: «Mi fe lo wari ii ne lo wari hannuwan bebuwe so na."
- 25A ba lo: «Yee, Nuso, lo a hannuwan bebuwe mi hó se lo!"
- 26Oo, mi ne a un bara mu han mi: nuu ne mu yu be fu na mi nuu, ba han hó; a nuu ne diyo mana se, ba co'uwe hare mu beza ne mi lo se aa fe laa.
- 27Biyo a maa san un ze'usiyo na, bá ne bæe ya ta a un di benu ba wá, mi ve ba aa faan fuwe a un dee ye!"
- 28Biyowo Yesu wura bun vo, lo heca so ho wan ba zanma waa aa yoo Yerusalemu.
- 29Yesu yoo sura Betifaze ma Betani luwe a caa san ho doboju ne ba wee ve ma Olivevewa doboju na, a lo tuwo mi buwara niju
- 30ma ho tannu ne ye: «Mi fen ve zo ho ló ne mi mi waa ye, mi zo yi a sunbazo ne nuu bæe in yuwa wá diyaa mi mi fefe na. Mi fuwe lo a ve mana.
- 31A nuu yi diyora mi lo ta a webena mi fuwe lo, mi can hó naso ma biyo: «A lo Nuso ma'o mi laa.""
- 32Be tuwo mu i anniya; a a biyo Yesu warala mu haan ba a bun mu ju ve tuura.
- 33Ba mi lo sunbazo fuwenuū, a be te lo diyo ba: «A webena mi fuwe wa sunbazo?"
- 34A ba caan lo: «A lo Nuso ma'o mi laa."
- 35A bun ba co vara lo sunbazo mana Yesu se. Ba we'aa mi canma bo lo wá, a Yesu yoo asiyo wá.
- 36Biyowo lo so ho wan a mi waa buwee, ba ni we mi waa bæe mi canma si ho wan wá.
- 37Biyowo lo sura Yerusalemu, a vee ciyo han olivevewa doboju cicile, bun wo so, lo buwara zanma wure huwa zanwinni'a a ba buwani Deebenu ma tanbenu mu hanmarobera wure ne ba we ma bena.
- 38Ba we mi waa te lo: « be yaro ne buba lo Nuso yenu na, foo feen! O hera wosonu ne huwa ho ma ho a Deebenu taal!"

- ³⁹Fariziyenna tuwan ne enna ba zanma siin huwa do tannu: «Nuso buwe o ni na de!»
- ⁴⁰A lo caan ba: «Un bara mu han mi, lo ba yi siyanmibiyo, lo hare han bubuwo taa uru'aa!»
- ⁴¹Biyowo Yesu ve sura ho lo, a lo ma ho, lo wa ho wa, a lo ma ho, a lo ma ho,
- ⁴²a lo lo: «Wiyo, maa uwe ja bee zun biyo ne ho hera aa libe zere wo ne. Were, mu sa o yira se, a o bee mi mu woo!»
- ⁴³Wozoma buba o wa, a o ze'usiyo haa buu aa, aa fe o ju, aa ce o fiinni na ma feni woo feni.
- ⁴⁴Ba fuwo o, aa yaa o ma o za wure ne mi o yi, a ba bee anni desi bibiyo ne pan bo bibiyo wa, bari biyo mu wo o unpa leena, o bee zuunna bun.»
- ⁴⁵Yesu zo li Deebenu buwanirozuun, a lo buwa mi hiya ja ba duwayira,
- ⁴⁶a lo te lo: «Mu tuwa lo un zun aa we faralozun. A mibe bana wo din ma anna yirasele!»
- ⁴⁷Wopee, Yesu ya we de'eni ba ni li Deebenu buwanirozuun. A ba sara'awera junasiyo, ba tuwa aranina ma ba zanma weesiyo we mi waa ce dabere aa mina lo buwe.
- ⁴⁸Bun wure wa ba ha'ire wo yayoo, bari ba zanma wure enne we mi waa tete mi juvanle ma tiyan.

LUKA 20

- ¹Wozo'ere a Yesu mi waa arani ba zanma li Deebenu buwanirozuun, a lo la'ari ho tansinnu be han ba; ba sara'awera junasiyo, ba tuwa aranina ma ba nidan vee mana,
- ²a aa lo: «A ma ho pa'a yee o mi waa wera biyo ye? A wi do o ma mu?»
- ³A lo caan ba: «Me muso diyo mibe ma demu de'ere.
- ⁴Mi can ni; Zan Batisi batemu be we lo Deebenu se le, ta a ba nucoza se?»
- ⁵Bun wo so ba i mi waa piri'a ho demu na we se a ba te lo: «Dee, wa yi lo a Deebenu se mu lo, to lo bara ta a a webena wa bee we lara Zan na,
- ⁶A wa ja yi lo a ba nucoza se mu we lo, to ba zanma ne ye wure co huwo vaa wa ma bubuwo, bari ba wure enne we ta haan Zan lo lo a Deebenu pucan.»
- ⁷A bun wa ba lo mi bee zun he ho batemu so be we lo.
- ⁸A Yesu baraa haan ba: «To me muso bee zeni he un yu ho pa'a a wera biyo ye.»
- ⁹Bun bene, Yesu huwa wa li waawe ne ye haan ba zanma: «Banuu deeso we fa rezen vewa, a bun bene lo abariyo ho muwan tosera na, a lo le va uwi fuwa mu menna.

- 10** Biyowo li rezen vewa biyo faarowo yu, lo tuwo mi tose ni'ere ho muwanpera se, a ba ne han biyo tuwan hó na, a lo aa ne miyan. Ba muwanpera yoo fu hó to'aro so na a namaniya lo, a ja dosi mi nu biyan.
- 11** Lo bana tuwo mi tose binu; a ba ja ve ciya nu hó na ma namaninu, hun'un'aa lo, a ja cuna dosi mi nu biyan.
- 12** Lo tuwo lo tiinniso, a ba ve madimi'aa hó a ja dosi.
- 13** Bun wo so ho muwanso lo ta a webe mi we? Lo mi tuu mi zosaannu, lo muyisin ba maa be pe hó waá mu.
- 14** Ho muwanpera ta mi hó yee, a ba ce, a ba lo: «Le a lo endi, wa buwe lo, to wa yi lo en tuwe.»
- 15** A ba i uwa hó wá va lora ho muwan bene a le bo cuna dosi. Uwa lo, a webe lo muwanso maa waa ba?
- 16** Lo le aa buwe ba muwanpera so, a lo abari mi muwan nibiyan na.» Biyowo ba ni ja hán wara so a ba te lo: «Hun'uun de, wa bee faanna biyo!»
- 17** Bun wá, Yesu fa mi yira baa a lo lo: «A mu yee a mu toorobe ne ye ura? “Li bibiyo ne ba zuntera ya cunna dosi A dín bana a li zun hiya fesirobibi tete?”
- 18** Nuw wo nuw ne yi lusi li bibiyo so wá, to hó hunhun'aa; a li yi fato nuw ne wá to li fafa'aa hó.”
- 19** Ba tuwa aranina junasiyo ma ba sara'awera we zuunna aa mibe Yesu ha li waawe so do na; a ba we mi waa piri'a co'o ne fira laa mi ciyoo, a ba maa ja we zaanna ba zanma yira.
- 20** Ba buwa mi hiya urasi lo Yesu, a ba tuwo nisoona ne we mi waa we mite ma nitetiya aa mina lo fi na ma lo juwara aa de ba irila ma ho pa'a nuw.
- 21** Bá ni so diyora lo ma biyo: «Nuso, wa zun a o wara ma o aranirobe terena, lo a o bee dee nuw yiraa. A o arani ho Deebenu wan zozoo a heya we ma ho tiyan.
- 22** Wa enne tawe a wee saara li lapo Sezare na lee, ta hee?”
- 23** Yesu maa he ba wara lu uwi, a lo caan ba ma biyo: «Mi zeni wari'ere hannu ma ni!
- 24** A wii wafonu yaa ma lo nucaa mi li wá?» A ba ni lo a Sezare!
- 25** A bun wá lo baraa haan ba: «Biyo yi a Sezare taa, mi ne bun Sezare na; a biyo yi a Deebenu taa, mi ne bun Deebenu na.”
- 26** Ba wara bee haara lo wara yu hare cuwe ba zanma yiree; a ba hanmana lo canrobe, a ba lii siyanmibiyo.
- 27** Ba sadusiyenna tuwan, bá ne wee bara lo nuhuwora veenu bee mana, tu suraa Yesu a ba diyora lo:

- 28«Nuso, de biyo Moyize fasiyo haan wa ne: nuu yi huru do mi han si, a tara a lo bee yu zo laa, to baa ereso see lo han buwahanmuu, a le huru mu bene yi en.
- 29A dee, be ye wo inyan ma fera nihooju. Lo niyee do han, a lii huru a tara a lo bee yu zo.
- 30Lo juniso do lo buwahan, a ho lii vo, a lo tiinniso ja do lo;
- 31A bun wo mu fuwa ba nihooju putuu, a ba nuu woo bee yu zo lo hannuu na a dosi mi bene.
- 32Bun wure bene, lo hannuu muso lii huru.
- 33Ba nuhuwora venu zeze, lobe hannuu ne ye aa we lo ye han be ye siin? Dee ba nihooju wure co enne do lo lo!”
- 34Yesu caan ba: «Hobe zere za ne ye anni o mi hanna, a ba mi mi bere te;
- 35ba ni ne yi yuwa yu a mi ho hiro ma ba nuhuwora venu, ba bee o hanna, ba bee mi bara.
- 36A po bun ba ja bee hini hi yi, bari ba ziin a obara ba anzera, ba we Deebenu za, bari ba we ni ne bana viya.
- 37Ba nuhuwora bini vee, a bun Moyize zeniya li vewezo bena biyowo lo voo lo Nuso ma Abarahamu baa Deebenu, Isaka baa Deebenu ma Zakobe baa Deebenu.
- 38Deebenu bee a nuhuwora Deebenu, li a ba niviya Deebenu; bari libe lahuramaa ba wure yu sii.
- 39Ba tuwa aranina punasiyo tuwan caan lo ma biyo: «Nuso, o wara se!”
- 40A ba bee hini we ha mi siin a diyora lo ma diyowoo.
- 41Yesu bana baraa haan ba: «A ma mu yee nuu daa barala lo lo Kirisita a Davide terozo?”
- 42A Davide mite bara mu han Leele vanloo lo: “Lo Nuso Deebenu baraa haan un Nuso: Buwee aa esi un nudorole,
- 43Tuwifuwa biyowo un yi ceciya o ziyo bo o ze'usiyo wa.”
- 44Ma bun Davide yi vo lo ma mi Nuso, a ma mu yee lo ja bana a lo terozo na?”
- 45Yesu baraa haan mi buwara, ba zanma ne wure mi waa tete mi juvanle laa yiree:
- 46«Mi pe mite be ba tuwa aranina se. Ba wa canmaberiya zinnu a lee he'ara; a wa mu a ba ni wee tee baa han nabuwee, a wa a esi han a'ore yaa wa li Deebenu faralozuwim ma han sen dirobe dina.
- 47Ba wee di ba hanna ne bara huru mu zuwin; a o yi ma ba faranamerobe, to o lo de nitetiya ne. Bun bena ba iri ne te ba juu aa suma.

LUKA 21

- ¹Yesu huweniya mi waa a de, a de nafonisiyo tuwan ne mi waa o mi hanmube li wari ole ne.
- ²Lo ja ma hannuu ne baro huru, a ne a banbanso ne aa uwa senu wari hannuwan beju,
- ³a lo baraa haan ba: «Ma tyan, un bara mu han mi lobe hannuu banbanso ne baro huru ne ye uwa po ba be á wure,
- ⁴bari ba be á wure uwa biyo bee yaa diyowoo baa; a mu yi a lobe, lobe uwa mi banibayamu be, biyo wure mi lo se ne lo varila mite, a bun lo uwa ye.
- ⁵Ni tuwan we huwa ha li Deebenu buwanirozun be, a ba te lo li too se, lo li do'oriyo na ma bubuwo ma mu hanmubera ne na Deebenu na. A Yesu lo:
- ⁶«Mi bee ma biyo wure le? Wozoma bubaa, a han wozoma soo bibiyo woo bee en bibiyo wa, biyo wure aro fisi.»
- ⁷Bun wa ba huwa diyora lo: «Nuso, a diyan bun bera so we? A mu miniwarobe yee aa zeni li wa'ati ne bun bera so we?»
- ⁸A Yesu caan ba: «Mi fe sobi, a nuu woo bee co yi mi viri; bari ni cururu buwee un yenu na, a ba bara lo a mibe a lo Kirisita, lo a mu wo yu. Mi bee co buwa ba.
- ⁹Biyowo mi yi ni hiyan be ma mu be curunu uru'a, a mi bee co zaan; a biyo bun bera so tawe a we ve, a bun bee co deri we mu veni uwe!»
- ¹⁰A Yesu baraa haan ba: «Tuwansira deeziin we na, a pa'amana huwo fi ma we.
- ¹¹Tunzerobera fi wenu na, a han enna tuwaan, pinpinvanle ma hinu te; jubuwerobera suma ma zenirobe beriya le ho waa.
- ¹²Saani a bun we'a, bun tara a ba leeniya mi do mi waa aa jinmuwin; ba siinni mi ju'uwe ba Zuwifera faralozuwin weesiyo se, ba o mi asoraa, ba o mi ziya ba pa'amana ma ba wafaranamana se me bena.
- ¹³Bun ne a mi yi un serayamu lee.
- ¹⁴Mi we mi ha'iri ma de'ere, a mi bee co de mi yi ma biyo mi yi woro fera mi yere na;
- ¹⁵bari un ne jubo ma ha'iriyamu miyan fuwa mi ze'usiyo nuu woo wara bee sin mi yi, san'un a ca haara mi wara.
- ¹⁶Hare tuwan maana ma ba nuwan, tuwan baa erenasiyo, tuwan nibanna ma tuwan yirala de ba nuu, a ba yi cururu buwe mii.
- ¹⁷Ba ni wure jii mi me bena.
- ¹⁸A hare ma bun, bun bee ne a jufuwenu de'ere ye le mi nuu woo juu aa te tuun.
- ¹⁹A ma mi jinco mi viira mi mene'enna.»
- ²⁰Biyowo mi yi ma a hinnule do'i'iriyo Yerusalemu, a mi zuun lo ho hanfuwa suraa.

- ²¹Bun wo so, a ni ne yi mi Zude tuun, a ba luwi yoo han doƆoƆpulee, ni ne yi mi Yerusalemu lo yi, a ba luwi le; a ni ne yi mi ho muween, a ba bee hini bo ho loo.
- ²²Han wozoma so we muwenten leerowozoma, a tiira biyo wure tuwa mu ju.
- ²³Han wozoma soo hanfuwinsiyo ma hanpanna zasiyo, a nani we ba taa; bari mu we ma'aribe benu li tuun ma sinlee ne zeni ba zanma wa.
- ²⁴A etonu buwera ba ni osi, a tuwan ve vera han sira biyan wuree se a ve wera wobe; a Yerusalemu lo we han tuwansira ziya subuwe tuwifuwa han tuwansira wosonu yi to.
- ²⁵Hanmarobera zeni mite li wosonu, ho piyan ma han manawaa; a li tun wa tuwansira nucoza ha'ire yaa a haan mu zenupuu ma mi yaboobera uru'aa.
- ²⁶Biyo fi li tun, a ne zuwiriyo ba ni juu bena, ba nucoza hi a haan zaannu sume, bari ho waa pe'e wure ze'eze'e.
- ²⁷Bun wo so ba ni mi lo nucoro zo a lo mi duwiduwii a bubara ma ce'u ma buwabuwamu benu.
- ²⁸Bun bera so hiya yi buwa vo, a mi huwo ziin, a mi huweni mi ju'uwe, bari mu we a mi huwaralirowo suraa.
- ²⁹To lo ja bana ha waawe haan ba, a lo: «Mi dee li coonu ma han vewa ne a wure.
- ³⁰Han yi buwa mi hiya cancan ye, to mi zun mu mi yere se, lo ho yiyo suraa.
- ³¹Ma bun sin, mi yi ma a mube bera ne ye mi waa we wo ne, a mi zuun lo Deebenu pa'amayamu wo suraa.
- ³²Ma tiyan, un bara mu han mi, hobe were-nucoza ne wure bee ve a mu bera so bee enne wo.
- ³³Ho waa ma li tun aa anni, a me wara bee mi anni woo.”
- ³⁴«Mi fe sobi, a mi bee we ni ne yi huru, ni ne panpanni mite ma dipoyamu wurasin jannuro ma hobe sii ne be yidemana; a din wo so ca ciira a vin miyan
- ³⁵a obara yuwa ne do aa saari li tun nucoza wure.
- ³⁶Bun we mi ciiri mi yiree, a mi ci ce ho faralo na han pafuwa wuree, yawe a mi yi pa'a a aansira biyo wure dada do yee; a lee wera ni ne zan se lo nucoro zo waa.”
- ³⁷Yesu ya wee de'eni ba ni tere li Deebenu buwanirozuun, a ho tinaa to lo huwa yoo da han olive vewa doƆoƆpu wa.
- ³⁸A ho hinbitete, to ba zanma we ve ce laa li Deebenu buwanirozuun aa tete mi juvanle laa.

LUKA 22

- ¹Li « ne panfunu bee uwaa sanni» ne ba Zuwifera wee lo «» we tu suraa.

- ²Ba sara'awera punasiyo ma ba tuwa aranina we mi waa ce dabere ne buwera Yesu, a ba maa na we zaanna ba zanma.
- ³Bun caa se Sitani zo Zuda ne ba we lo Isikariyote a ne wo ba buwara nibuwepu ni'ere.
- ⁴Zuda va ba sara'awera punasiyo ma ba aradiyo punasiyo wa, a ba zeniya we ma biyo lo yi dera Yesu ba nuu.
- ⁵Bun wo sin ba na, a ba li fuwara lo mi ne wari laa.
- ⁶Zuda ta biyo, a lo we mi waa piri'a co'o ne suwanni aa dera Yesu ba nuu, ba zanma buwaa.
- ⁷Li buru ne janfunu bee uwaa wozome ciyo. A bun zeze ba wee buwe li Anniwawa biya;
- ⁸a Yesu tuwo Piyere ma Zan ma ho tannu ne ye: «Mi vee ce wa Anniwawa dirobe be dabere, a wa vee yi di.»
- ⁹A ba diyora lo: «A weso o mi mu se a wa ve ce mu dabere?»
- ¹⁰Lo caan ba: «Mi yi ve zo ho loo yee, to banuu ne so dun ma juu aa sin mi waa; mi di ho hiya wa aa vera li zun ne lo yi ve.
- ¹¹Mi bara han li zunso: «Lo Nuso lo ta a li zun yee mi ma mi buwara aa di mi Anniwawa dirobe?»
- ¹²Ho zen zun ne vee a ne we'aa dosi ho nawenuu ma mi: a bin mi se li Anniwawa be.
- ¹³Ba i anniya, a a biyo mu barala, a bun ba ve yura mu, a ba sa li Anniwawa be bin.
- ¹⁴Biyowo mu dirobe wo yu Yesu ma ba tuura aa asi i'iriyo mu dirobe na.
- ¹⁵Lo baraa haan ba: «Mu wo un sin ponu a un di mu Anniwawa dirobe ne ye ma mi saani a un tuwara,
- ¹⁶bari un bara mu han mi, un bee bana di mu fuwa biyo mu zeni ju yi tuu li Deebenu pa'amayamu.
- ¹⁷Lo so oro, lo do bari'a Deebenu na, a lo lo: «Mi fe ju han we,
- ¹⁸bari un bara mu han mi, un bee bini ju ho diven fuwa Deebenu pa'amayamu wosonuu.»
- ¹⁹Bun bene lo so buru, lo do bari'a Deebenu na, a lo iya'aa li na baa, a lo lo: «Biyo a un suraa ne do na mibe bena; mi wee we mu a leera un be.»
- ²⁰Biyowo ba du vo, lo na so ho oro, a lo lo: «Hobe oro ne ye a li jubuwari finnu ne wo ma me cannu, bun cannu so ne uwasi haan mi.
- ²¹Hare ma bun le ne de ni nuu ma ni mi mube dirobe ne ye wa he.

- 22Lo nucoro zo anni fen a heya ma biyo mu fasira; a le maa ja de lo nuu, nani a hó taa!"
- 23Bun wo so, ba huwa diyo we, lo ta hó maa a wii mibe siin ne we bun sa!
- 24Mu aa yi bun na, a wannu huwa ba buwara ma we aza a zuun le yi buwa po ba wure.
- 25A Yesu caan ba: «Ba pa'amana wosuwe wee ze mi tuwinsiyo wa, a ba ne ho pa'a mi nuu ma bun, wee ve mite ma nibobura.
- 26Mibe be ma bun bee buwa. Mibe se a le yi buwa po mi wure a ho tawe a we a obara mi wure fe; a le ho pa'a mi nuu tawe a we sehanba.
- 27Bari dee, a wii buwaa po mu? A le asiyo mu dirobe wa mu lee, taa a le sa, a so aa ne laa? Saan bee a le asiyo mu dirobe wa mu woo le? A mu yi a me, me mi mi siin he a obara sehanba.
- 28Mibe a be jamico ma ni mu un senuma wure siin.
- 29A bun na un paa mi ese ma li benu, a obara biyo sin waa Maa paara me ese ma li,
- 30yawe a mi esi un benuu, a di, a mi ju; a mi esi pa'amayamu a'ore wa aa irila Isira'eli ni zun'inyan buweju.
- 31«Simu, Simu, Sitani lo fuwa a mi yi mi buute zeze a obara dure.
- 32A me anni faraa haan uwe, yawe a o lana bee co yaa; a biyowo o yi tuuna a arona mana un se, a o heeni mii erenasiyo siyan.»
- 33A Piyere baraa haan lo: «Nuso, un se mu se fuwaa li aso ma o, a biyo yi bo o, a bun buwe ni.»
- 34A Yesu caan lo: «Piyere, un bara mu han o, ho zere ye, saani a lo obee huwinni, bun we a o wanniya tuwi cuwatiin lo o bee zun ni.»
- 35A lo tintiyan baraa haan ba: «Biyowo un we tuwo mi, a mi feenna maye a mi bee pan apa, mi bee pan puwi, mi bee zan na'an, a webe jiiwa yu mi? A ba caan lo lo diyowoo.
- 36Bun wo so lo baraa haan ba: «A mu yi a were anni le, nuu ne wari yi mi, a lo ceen li; le apa yi mi, a lo pin li. A nuu ne etonu yi mana, a lo yee mi cenme a yera ere.
- 37Biyo wa ye, un bara mu han mi, mu a wazibi a biyo tuwa mu puti un wa: «Ba muwan lo ciya ba nucosuma na.» A mu boo, biyo cira me, bun puti.»
- 38A ba lo: «Nuso, de etuwa beju ne!» A lo caan ba lo mu heya.
- 39Yesu zo lo le yuwa han olive vewa doboju a obara biyo sin lo dariyo a wee wera mu. Lo buwara lo le du lo hiya wa.
- 40Biyowo lo ciyo li enle so, lo baraa haan ba: «Mi fara, yawe a mi bee co te mu ura'erobee.»

- 41 Bun bene lo enna ɓaa ma be ne yu bibiyo derobe na, a lo vee cusiyo mi na'opule wa a fara,
- 42 a lo te lo: «Maa, o yi ta biyo, a o ee hobe oro ne ye na. Bun wure wa, bee co a me sa'o uwe, a uwe ta we mu!»
- 43 Lo mi buun, a anze lo ho waa a lii na pa'a laa.
- 44 Li boobere din muwan lo, lo faralo bana huwa hee, a lo we tuwi fe timitimi; a lo fenuma yerema zan obara cannu aa luwo li tuun.
- 45 Lo ve huwa mana mi buwara wa, a aa yu a ba toduma a haan ha'iriyaame;
- 46 a lo baraa haan ba: «A webena mi toduma? Mi huwo, a mi fara, yawe a mi bee co te mu ura'erobee!»
- 47 Lo wara yere bee yu te, a de zanma ne aa cii ye. Ho ne ba lo Zuda, ba nibuwepu ni'ere, a a ho hecaa ba waa. Lo tu mana fuwa Yesu se, a aa cuwencuwenni lo.
- 48 A Yesu baraa haan lo: «Zuda, a o cuwencuwenni lo Nucoro Zo a dera lo nuu le?»
- 49 Biyowo ba ne ma Yesu bowe na vee sobi lo be mi ziyoo, a ba huwa lo: «Nuso, a wa fe zo ɓaa ma wa etuwa le?»
- 50 Mi ciyoo, a ba ni'ere ha lo sara'awe inso wobeyaro nudoro juvanlo fa vo!
- 51 A Yesu caan lo: «Mi desi, biyo heya!» Bun bene lo dunna lo banuu juvanlo na a ho waa.
- 52 Bun wo so Yesu baraa haan ba sara'awera junasiyo, li Deebenuzun aradiyo junasiyo ma ba nidan wure ne lo mana lo bena: «Mi zo lo na hare a obara nitewa a can mi etuwa ma mi uwina.
- 53 Wopee me ya waa en mi se li Deebenuzuun, a mi bee fu na din wo so. A bun a mu, weere a mi wa'ati ma han tibiyo pa'a ta.
- 54 Ba tan Yesu, ba va lo fennana a vara lo sara'awe-inso zuun. A Piyere enna ma bene aa soo ba hiya.
- 55 Ba cu dan li luu, a lii asiyo na, a Piyere aa asiyo ba se.
- 56 Tosehannuu ma lo ho dan omu na, ho diyaa laa ceen, a ho lo: «Lobe banuu ne ye ja enna lo se.»
- 57 A Piyere wanniya mu lo: «Laa, hannuu, un bee zun lo!»
- 58 Bun wo fuwazoo, a nibinu ma lo, a ho lo: «Uwe ja a ba ni so ni'ere!» A Piyere caan ho banuu so: «Fiyofiyo, un bee buwa ba!»
- 59 Lere de'ere pafonu anninu bene, a nibinu ja ve mana, a ho bee co do uru mi juboo biyo: «Si'a mana biyo, lobe banuu ne ye ja enna lo se, bari lo muso a Galile tun nuu.»
- 60 A Piyere caan ho: «Uwe ne, un bee zun biyo o wuro ye waa.» Lo wara bee yu te, a obee huwinniya.

⁶¹Lo Nuso yeremaa i diyaa Piyere na. A bun wo so, Piyere liya biyo lo Nuso fo muwan haan lo: «Ho zere ye, saani a obee huwinni bun we a uwe pan me tuwii cuwatiin vo.»

⁶²A Piyere zo lo, a lo le wa ma weetete.

⁶³Ba ni ne nuu Yesu enna we mi waa lee lo fiyan, a ba he lo.

⁶⁴Ba we mi waa ce lo yira na, a ba diyo lo: «Dee ta a wii viyan o!»

⁶⁵A ba fuwera lo ma tuwowa cururu.

⁶⁶Biyowo li tun saan wure, ba nidan onu, ba sara'awera punasiyo ma ba tuwa aranina ve fowe, a ba va Yesu aa ziinniya mi iri baruu;

⁶⁷a ba baraa haan lo: «Mu yi wo aa uwe a lo Kirisita, a o pufonu bara mu han wa.» A lo caan ba: «Un tin yi bara mu, mi bee laa biyo;

⁶⁸a un yi diyora mi, mi bee can ni.

⁶⁹A a fe were ju wa, lo Nucoro Zo we nuu ne asiyo Deebenu Sesu nudorole.»

⁷⁰A ba wure huwa yoo lo: «O san a li Deebenu Zo le?» A lo caan ba: «Mi muwan mu vo, un a lo.»

⁷¹Bun wurole, a ba lo: «A webe sereyamu wa hini ma'o mi na? A lo pufonu muwan mu a wa ja.»

LUKA 23

¹Ba wure paariyo huwa va Yesu vara Pilate wa.

²Biyowo ba ciyo bin ba buwa mi hiya ci lo juu a ba te lo: «Wa yu lobe banuu ne ye a lo mi waa yaa ba ni juvanle aa aansanni ba zanma; lo mi waa saa ba ni lapoo saaranu Sezare na; a lo te lo mibe mite a Kirisita, lo a mi a pa'ama.

³A bun wa Pilate diyora lo: «O a ba Zuwifera pa'ama le?» Yesu caan lo: «O muwan mu.»

⁴Pilate baraa haan ba sara'awera punasiyo ma ba zanma: «Un bee maa diyowoo ne yu lobe banuu ne ye jusiinninu na.»

⁵Ba pan heeniya mu a ba te lo: «Lo mi waa aansanni ba ni li Zude tun wuree ma mi aranirobe; a yoo see Galile tunzo ne lo buwa mi hiyaa, tuwifuwa he.

⁶Biyowo Pilate ja bun, lo lo ta lobe banuu ne ye a Galile nuu le?

⁷Biyowo lo fanmuwan lo li tunzo ne Yesu loo mi Herode pa'a hiyase, lo lo ba vera Yesu Herode wa. Mu wo a ho ja deri mana Yerusalemu han wozoma soo.

⁸Herode mile ma Yesu a lo sin waa hare ma tete; bari mu mena, a lo ya enna mu se a mi lo wa, biyo lo wee ji a ba lo lo wo bena; a lo wee pe'o lo mi yi zan lo waa zeze ne, lo to lo we hanmarobe a mi mi.

- ⁹Lo diyora Yesu ma bera cururu tuwi hun, hó yere ɓee ɓoo'aa lo.
- ¹⁰A bun wá ɓa sara'awera junasiyo ma ɓa tuwa aranina ne enna bin huwa ci Yesu juu eɓeɓe.
- ¹¹Herode ma mi aradiyo leena lo fiyan, a do zuwa laa. Ba ziinniya lo ma pa'amayamu baforo, a bun bene ɓa lo ɓa ve lo vera Pilate wá.
- ¹²Pilate ma Herode wo ze'usiyo, a libe wozome nee nisiinnu bana zo ɓa aza.
- ¹³Pilate voo ɓa sara'awera junasiyo ma ɓa zanma weesiyo uwa we wá,
- ¹⁴a lo baraa haan ɓa: «Mi mana ma lo banuu ne ye un se, a mi lo lo mi waa aansanni ɓa zanma. De biyo, un diyora lo mi yire, a biyo mibe cira lo juu, un ɓee maa bun diyowoo laa, un ɓee maa be ne yuwa yu lo ju siinninu na.
- ¹⁵A bun ja to a Herode, a na hó bana aroniya lo mana he. Bun we diyowoo mana lo wemaa ne yi lo ɓuwenu na.
- ¹⁶Un ne lo a ɓa jinmuwin, a bun bene un de lo wan si.
- ¹⁷Anniwawa sanni pee se, Pilate ya wee lee asozo ni'ere desi.
- ¹⁸Ba wure paariyo buweriyo: «Buwe le ye, a o lee Barabasi desi han wa.»
- ¹⁹Ho Barabasi so wo nuu ne fu na do asoo a lo aansanni ɓa ni ho lóo ma nibuwe ne lo wo bena.
- ²⁰Pilate ja bana waraa ɓa se, bari lo enna mu se a yi Yesu desi.
- ²¹A ɓabe huwa buweri: «Buwaa lo, Buwaa lo!»
- ²²Lo baraa haan ɓa, a maa a mu cuwatiinni: «A mu oomu ye lo maa wo sa? Un ɓee maa be diyowoo lo wemaa ne yi lo ɓuwenu na. Ma bun un yi jinmuwinna lo vo, to un de lo wan si.
- ²³Hare ma bun ɓa pan we mi waa buweri ma pa'a, a ɓa te lo ɓa ɓuwaa lo! A mu veni a bun mu to wá.
- ²⁴Pilate na mi tannu, lo biyo ɓa lo bun, lo a bun we han ɓa.
- ²⁵Ma bun, lo banuu ne we fu na do li asoo ɓa ni aansanninu ma li nibuwe bena, a ne ɓa lo lee desi han mi, Pilate do ho wan si; mu yi a Yesu lo na hó a ɓa wera mi sa'o.
- ²⁶Biyowo ɓa va Yesu mi waa feenna, ɓa yu Sirene nuu ni'ere ne yenu Simu ne le lo ma ho na'uwa a buba; a ɓa seniya lo ma Yesu ɓuwarobunu, a lo susa li dira Yesu hiya wá.
- ²⁷Ba ni wo boni, a a zanma ciyo ne du lo hiya wá, a ɓa hanna ne mi ɓaa we mi waa wesi a ɓa he mi sunpaa lo bena.
- ²⁸Yesu yeremaa san mi waa ma ɓa a lo lo: «Yerusalemu hanna, mi ɓee co we me wá! Mi we mi yere ma mi zara wá!

- ²⁹Mi de biyo, wozoma buba ne ba ni wee bara: «Ba hanna ne hinniya damuwan, bá ne bee vasi hanjanmu, bá ne bee jenniya zo woo diyaa, bá damuwan!"
- ³⁰Dín wo so ba ni wee bara han han doɓɓule: «Mi buu te wa wá», a ba bara han han tintiyan: «Mi buu'a wa!"
- ³¹Dæe mu yi a ye ma wera li dansiru, to a mu yee we li danheenu be?"
- ³²Mu wo a ba na va bara niju biyan, ne a òómūwera a lee buwe.
- ³³Biyowo ba le ciyo li enle ne ba wee lo «ju'o'oro», a bin ba buwara lo ma ba òómūwera niju, ni'ere ma lo nudorole, lo le'a ma lo numale.
- ³⁴Bun wo so Yesu lo: «Maa, we sabere han ba, bari ba bee zun biyo ba mi waa we.» Ba lii bo huwanu a cara'ara lo canma haan we.
- ³⁵Ba zanma we zan ma dæe. Mu yi a ba punasiyo, bá we mi waa lee lo fiyan a ba te lo: «Lo isiyo ba tuwan, lo maa isi mite a wa dæe a mu yi tara a lo a li Deebenu Kirisita, li Deebenu to'aro ne we'aa.
- ³⁶Ba hinfira na wee ciya baa a leera lo fiyan, a ba yere we aa na diven ne unmuwan laa;
- ³⁷a ba lo: «O yi a ba Zuwifera pa'ama, a o isi ote!"
- ³⁸Han wara ne ye na we yoo tuwa lo jusiin: «Le ye a ba Zuwifera pa'ama."»
- ³⁹Ba òómūwera ni'ere ne buwara mu we mi waa tuwo lo, a lo te lo: «Bee a uwe a lo Kirisita le? Isi ote, a o na isi wabe!"
- ⁴⁰Lo le'a pan laa: «O bee zaan Deebenu le, uwe ne ju siinna a obara lobe.
- ⁴¹Dæe wabe ta anni a mi tiyan, bari a biyo wabe wo, a bun herobe so to wabe ju; a mu yi a le, hó bee wo diyowoo ne oora."»
- ⁴²A lo i bo biyo mu wá: «Yesu, lee un be biyowo so o yi di o benu."»
- ⁴³A Yesu caan lo: «Ma tiyan, un bara mu han o, ho zere ye o en ariyanaa ma ni."»
- ⁴⁴Mu wo heya ho wosodaan, a tibiru arabaa ta li tun wure wá, a so tuwifuwa li wohare na.
- ⁴⁵Dín pafonu soo a li wosonu tuniya wure. Li Deebenezun an'arobaforo wiya mi siin tuwii lii do.
- ⁴⁶A Yesu buweriyo: «Maa, un arafa se o nuu.» Biyowo lo wara han wara so vo, lo mu'ennu lo.
- ⁴⁷Ba saradasira juso ma biyo mu buwara, a lo do Deebenu yenu wá ma biyo: «Tiyán bee se, lobe banuu ne ye ya a niterene."»
- ⁴⁸Ba zanma ne we aa fowe li yiconu bena maa biyo wure wo mu, a ba yeremaa mi meen ta, a ba he mi sinpaa a ba ve mi se.

⁴⁹Mu yi a Yesu zuunna wure ma ɓa hanna ne we buwa lo hare li Galile tunzo, ba we eena zan a deera biyo mu te wa.

⁵⁰Banuu ni'ere enna ɓa nidan onuu ne yenu Zuzefu. Lo wo nitete ma banuu ne terena.

⁵¹Biyo ɓa nidan onu we fasi ma biyo ɓa wo, lobe ju ma bun bee wo buwa. Lo wo ɓa Zuwifera lo Arimate nuu ni'ere ne muso we bo mi bonu Deebenu pa'amayamu wa.

⁵²A ho banuu so huwa va Pilate wa a ve fara Yesu suraa.

⁵³Lo le iya lo li buwarobunu na, lo ba cenme laa, a bun bene ɓa le huwan lo buwi ne co bocannuu, a ne nuu woo bee ya iin huwaan.

⁵⁴Mu wo wozobenu zeze, a ɓa ni mi mu be saa, bari li vunurowozome a fuwazoo.

⁵⁵Ba hanna ne we buwa Yesu hare li Galile tunzo we du Zuzefu hiya wa, fuwa ɓa aa maa li buwi, a maa biyo Yesu suraa li diyasira lii.

⁵⁶Bun bene ɓa arona boo a zo ce jiina ne pinpiyan sin ma wusuna be dabere ne wee urala nuhuwo suraa na. Bun wo so, a heya ma biyo mu paara, ɓa bee wo diyowo li vunurowozome zeze.

LUKA 24

¹Ho cunu wozome yee hinbipuupu, ɓa hanna vee mana li buwi se ma jiina ne pinpiyan sin ne ɓa we'aa.

²Ba aa yi a li bibiyo ne ya ja li buwi juɓo na, a din biriyo a i mi ma do'onu.

³Ba vee zo, a ɓa bee zo yu lo Nuso Yesu suraa bin.

⁴Ba hin'iyar biyo, a ɓa yirima'oro a de ni niju ne canma ori'ori.

⁵Li zanmen taan, ɓa hanna cu mi wee si, a bun wo ɓa ni ne ye bara haan ɓa: «A mu ye na mi piri'a lo nivee ɓa nuhuwora siin?»

⁶Lo mana he, lo viya. Mi lee biyo lo we baraa haan mi biyowo lo enna Galilee.

⁷Lo we lo mu a wazibi a ɓa de lo Nucoro Zo ɓa be'uwewera nuu, a ɓa buwa lo buwarobunu na, a bun bene a lo vee han wozoma tiinni wa.

⁸Bun wo so ɓa liya lo wara

⁹Ba lo li buwi se, a le boo, a zoo mii waa la'ari bun bera so wure aa han ɓa nibuwede ma ɓa ni ne a wure.

¹⁰Ba hanna so wo Mari Madeleni ma Zane ma Zake ɓaa naa Mari. Ba niza yee ne ma ba we bo we na ja we mi waa la'ari mu han ɓa tuura.

¹¹Bun ziinna obara daasiindemuwan ba se, a ɓa bee we laara biyo.

¹²Bun wure wa, Piyere lii huwa yu, a luɓo fuwa li buwi wa. Lo lii hi'iyar li buwi yi, a lo bee maa bebiyan fuwa han huunrocanma midee. Bun bene lo arona boo mi se, a hanmana biyowo mu ye bena.

- 13 Li wozome de'ere soo buwara niju we lo le ve lo deso ne yenu Emayusi. Ho ma Yerusalemu seenarobe we yu lerela beju veenu
- 14 Ba we mi waa la'ari biyo wure wo mu.
- 15 A ba mi buun, a we tuwi huwa yoo wanni we, a Yesu aa uwa baa, a ma ba bo we.
- 16 Babe anni we mi waa mi lo mi yira se, a ba maa bee zuunna lo.
- 17 Lo diyora ba: «A webesin mi yu la'ari ho wan wa he?» A ba yerema i zan hebuwe!
- 18 Ba ni'ere ne yenu Kilopasi caan lo: «A uwe ode zo mi Yerusalemuu, a ne bee lo biyowo ho loo hanbe wozoma nee unpa le?»
- 19 A Yesu lo ta bun a webe be? A ba caan lo: «Lo Nazaretinuu Yesu be lo! Lo ya a Deebenu pucan sebe a haan lo wema ma lo wara ne lo lo se Deebenu waa ma ba zanma wure yira wa.
- 20 Wa sara'awera junasiyo ma wa tun pa'amana do lo nuu, a ba teeniya iri lo wa, a buwara lo bora lo.
- 21 Wa ya bo wa bonu lo wa, lo a lobe a le ya huwarali Isira'eli. Uwa, a zere a mu bera so wenu wozoma tiinni.
- 22 Mu anni boo sa, wa ni hanna tuwan bana fo aa hin'inniya wa; ba fo ha'iyu yuwa li buwi wa,
- 23 Ba bee yoo yu lo suraa bin, a ba arona aa baraa haan wa lo anze zeniya mite ma mi, lo a ba lo lo midae.
- 24 Wa ni tuwan ne ma wa enna we wa huwa yuwa li buwi wa, a san yoo yi a a biyo ba hanna barala mu, a a bun a mu; ba bee maa lo.»
- 25 Bun wo so Yesu baraa haan ba: «A mi enne san bee zun be ma mi ura woo le? Mi ha'ire ci tuwi, a biyo wure li Deebenu pucanna bara, mi we tuwi bee laa bun na fuwaa.
- 26 Lo Kirisita bee ya we tawe a lo se han senuma so ve, a lo daan yira mi pa'amayamu le?
- 27 A bun wa lo lii buwa mi hiya ma Moyize ma li Deebenu pucanna wure be, a biyo wure cira lo Kirisita mu Toorobera, lo lii bo bun wure na ma mi ura.
- 28 Biyowo ba lii suraa ho lo ne ba ve, Yesu wo a obara nuu ne pan ve ma waa.
- 29 Ba huwa heniya mu a lo bee fen, a ba te lo: «Esi wa se, o bee ma a li woto vo le?» A bun lo ma ba bona wena a aa zo ho loo
- 30 Biyowo ba ii di, lo so li buru, lo do bari'a, a lo ha'aa li na baa.
- 31 A bun wo so ba yira maa heena, a ba zuunna lo; a mi ciyoo a lo tuniya ba yira se vo.
- 32 A bun wa ba huwa te lo: «Wa siyan bee ya we tuwi huwanhuwan le, biyowo so lo lii bo mu Toorobera ma mi ura na han wa ho wan wa?»

- 33 Dín wa'ati soo, ɓa huwa ye, a ɓa arona va Yerusalemu. ɓa lii yu a ɓa buwara nibuwede ma mi berobara fowe,
- 34 a ɓa baraa haan ɓa: «Lo Nuso viya ma tiyan, a lo zeniya mite ma Simu.»
- 35 A bun wá ɓabe maa ja lii bo biyo le yu ɓa ma wan na, ma biyo ɓa zuunna lo a lo ha'aa li buru
- 36 ɓa wara ɓee in yu te, a Yesu mite aa zoo ɓa siin, a lo lo: «A hera woro mi siin!»
- 37 ɓa boore biya a zaanna, bari ɓa we pe obara lo a nuubonu.
- 38 A Yesu bara haan ɓa: «A webena mi boore biya, a webena si'asi'a mi mi siyaan?»
- 39 Mi deɛ un nule ma un ziya. A me mu! Mi aa duun na deɛ, nuubonu suraa ma huwan ɓee mana, a obara biyo mi maa me wá ye!
- 40 Lo mi bun waraa, a lo mi waa zeni mi nule ma mi ziya ma ɓa.
- 41 ɓa sinweero taan, a ɓa te lo mu yere ɓee iin boo, a haan ɓa hanmanu, a lo diyora ɓa: «A webe dirobe mi mi se he?»
- 42 ɓa na cizo ne wù laa,
- 43 a lo caa lo ɓa yira wá.
- 44 Bun wo so lo baraa haan ɓa: «A biyo un maa ya wee la'ari han mi ye, biyowo so un enna mi se. Mu wo ee, a biyo wure tuwa un bena Moyize tuwaa, ɓa Deebenu jucanna vanle ma han Leelee, a bun juuti.»
- 45 Bun wo so lo fuwa ɓa ha'ire a ɓa fanmu mu Toorobera,
- 46 a lo baraa haan ɓa: «A bun mu tuwara lo lo Kirisita aa se, lo a lo vee le ɓa nuhuwora siin han wozoma tiinni wá,
- 47 a bun ho lobinu be aa buwera lobe yenu na aa han han tuwansira wure, a buwe mi hiya ma Yerusalemu.
- 48 Mi a mu senela.
- 49 A de biyo! Biyo waa Maa lara mi ju, un aa tuu bun ne miyan, mu yi a mibe, mibe esi ho lóo he tuwifuwa ho pa'a ne lo ho waa yi lii do mi.»
- 50 Lo va ɓa lora hare fuwa Betani feni, a bun bene lo huweniya mi nule yoo da, a lo duɓaa haan ɓa.
- 51 Biyowo lo mi buun, a lo fa ɓaa, a so yoo feenna ho waa.
- 52 Mu yi a ɓabe, ɓa lii cusiyo haan lo, a bun bene ɓa huwa ɓoo Yerusalemu ma zanma'aa benu;
- 53 a wopeɛ to ɓa mi li Deebenu ɓuwanirozuun aa ɓuwani li, aa tee diyo. -

ZAN

ZAN 1

- ¹Mayeyɛ han Wara enna, a han Wara enna Deebenuu, a han Wara wo Deebenu
- ²Han enna Deebenu se
- ³A hanbe we'aa mu be wure, a diyowoo ɓɛɛ mana nɛ we'aa hanbe bene
- ⁴A hanbee ho sii enna, a ho sii wo ɓa nucoza ómū
- ⁵Ho ómū mi waa jinni'a han tibiyo, a han tibiyo ɓɛɛ fu huwa yu.
- ⁶Deebenu tuwo banuu ni'ere nɛ yenu Zan.
- ⁷Hó lo mana a we ho ómū be sɛɛyamu, yawe a ɓa ni wure laa ma lobe nu.
- ⁸Lobe mite ɓɛɛ wo ho ómū, a lo maa lo mana a lee ho ómū be sɛɛyamu.
- ⁹Han Wara wo ho ómū yereyere, hó nɛ mana ho dimija a de ómū han nucoro pɛɛ.
- ¹⁰Ho aa enna ho dimija, a hobe wo'aa ho dimija, a ho dimija ɓɛɛ zuunna mu.
- ¹¹Ho lo mana mii nii se, a ɓaa ni ɓɛɛ fu huwa;
- ¹²Mu anni yi a bá nɛ wure fu huwa lée; ho na se bá na a ɓa we Deebenu za, biyo ɓa lara hó bena
- ¹³a ɓa too, ɓɛɛ a a heya ma han suraa wurasin lo nucoro sa'o de fuwa Deebenu taa.
- ¹⁴Han wara so nucoro suraa, a aa asira wa siin ma sabere ma tiyan. Wa maa lo buwabuwamu nɛ ziinna a obara Zo'erepe nɛ lo lo Maa se a mana buwabuwamu.
- ¹⁵Zan a mu senɛ, a lo buweriyo: «A le un baraa be, lo hó nɛ buba un bene a nuu nɛ hecaa ni, bari lo enna a un ɓɛɛ iin mana.
- ¹⁶Wa wure zo lo lahurama, a yu sabere ma sabere,
- ¹⁷bari a ma Moyize nu wa yura ho tuwa, a mu yi a sabere ma tiyan a Yesu Kirisita mana bun.
- ¹⁸Nuu woo ɓɛɛ in maa Deebenu, a li Deebenu Zo'erepe nɛ mi lo Maa, a hó aa zeniya lo Maa.
- ¹⁹De Zan sɛɛyamu nɛ: mu wo a ɓa Zuwifera tuwo mi sara'awera ma Levi ni tuwan a lo Yerusalemu, a ɓa aa diyo Zan
- ²⁰taa lo enne a wii? Lo zan mu, lo ɓɛɛ wanniya: «Mɛ ɓɛɛ a lo Kirisita.»
- ²¹A ɓa diyora lo: «Ma yemu? Uwe a Eli le?» A lo lo: «Mɛ ɓɛɛ a hó.» «O a li Deebenu pucan le?» A lo caan ɓa lo hee'ee.
- ²²Bun wo so ɓa bara haan lo: «O yi a nuu nɛ o bara bun han wa, yawe a wa yi canrobe a ve nɛ bá nɛ tuwo wa na. A webe o yu woro o yere bena?»

23Lo caan ɓa: «Mε “a le mi waa buweri li henletuūn: Mi perepereni lo Nuso wan,” a heya we ma biyo li Deebenu pucan Ezayi muwanna mu.”

24Bá nε we tuwo mu wo Fariziyenna.

25A ɓa tintiyan diyora lo: «A to a webena o mi waa batize ɓa ni, a o yi ɓεε a lo Kirisita, o ɓεε a Eli, o ɓεε a li Deebenu pucan?» A Zan caan ɓa:

26«Mε anni, mε batize ɓa ni mu juu; a ni'ere mi mi siīn nε mi ɓεε iin zun, hó buba un bene.

27Mε ɓεε yuwa yu hó na'an huwinle fuwenu na.”

28Bun bera so wo Betani lóo, ho Zuruden baa juɓo na le, he Zan we mi waa batize ɓa ni.

29Mu tunsaa, Zan maa Yesu nε lo ɓuwee lo se, a lo lo: «Dε Deebenu pezo nε, a hó huwe ho dimiɓa be'uwe.

30A le ye be un hinu wuro ye, lo nuu buba un bene, a lo yere ɓa heca ni, bari lo enna mε waa;

31a mε ɓεε ya zun lo, a bun wure wá, yawe a lo yi zeni ma ɓa Isira'eli ni, mε mana a aa batize ɓa ni mu juu.”

32Zan bana wo ho serɛyamu so: «Un ma a Deebenu Ha'iri yoo lo ho wáa a obara ma'u fe'o a lii cu lo wá.

33Mu wo a mε ɓεε ya zun lo, a li Deebenu nε tuwo ni, a un aa batize ɓa ni mu juu, a dín a diyo baraa haan ni: «O yi maa nuu nε a li Ha'iri lo liyo wá, a lii zan, to a hó aa batize ɓa ni li Ha'iri-Senuū.

34Un ɓεε lo nuu, a mε Zan yira ma mu, un a mu sene, lo a lobe a li Deebenu Zo.

35Mu tunsaa, a Zan ma mi buwara niɓu ɓa lo mi enle;

36lo diya maa Yesu nε anni, a lo lo: «Dε li Deebenu pezo nε!”

37Zan buwara niɓu ɓa han wara so, a i buwa Yesu.

38Yesu yerema diya a ɓa du lo hiya wá, a lo baraa haan ɓa: «A webe mi piri'a?» A ɓa caan lo: «Rabi, bun ura Naso, a weso o laara?”

39A lo caan ɓa: «Mi ɓuwee aa dεε.» Ba i buwa lo, a ɓa ve ma he lo mi; a ɓa lii wààrà lo se dín wozome soo. Mu wo heya ho wo haare.

40Ba niɓu nε ɓa lo Zan wara a nε i buwa lo Yesu, Simu Piyere ɓaa ereso Andere wo bá ni'ere.

41Lo ve yu mii ereso Simu miyεε, a lo baraa haan hó: «Wa yu lo Mesi, bun nε ura Kirisita.

42Lo hecaa lo waa vara Yesu se. Yesu yoo diya laa, a lo lo: «Uwe a Zonasi yaro Simu: ɓa wee ve o ma Sefasi, bun ura Bibiyo.”

⁴³Mu tunsaa, lo enna mu se a ve Galile, a lo i yu Filipe a lo baraa haan hó: «Be me na!»

⁴⁴Filipe wo Betisayida ló nuu, a hó ja wo Andere ma Piyere ba ló.

⁴⁵Filipe vee yu Nataniyeli a lo lo: «Wa yu hó ne Moyize Tuwa ma li Deebenu jucanna waraa be Nazareti ló nuu Yesu ne a Zuzefu yaro.»

⁴⁶A Nataniyeli caan lo: «Betetiya daa le Nazaretii le?»

⁴⁷A Filipe lo: «Buwee a dææ.» Yesu mile ma Nataniyeli ne buba, a lo lo: «De Isira'eli nuu corocoro ne, lo bæe do ba diyowo si.»

⁴⁸A Nataniyeli diyora lo: «A weso o zun ni?» A Yesu caan lo: «Saani a Filipe ve o, biyowo o enna li co'onu hiyase, bun wo a me yira mi aa.»

⁴⁹A Nataniyeli tintiyan lo: «Naso, o a li Deebenu Zo, a uwe a ba Isira'eli ni pa'ama.»

⁵⁰A Yesu caan lo: «A biyo un ya lo un maa o li co'onu hiyase, a bun na o lara; o mi bera ne po biyo!»

⁵¹Ma tiyan wure, un bara mu han mi, mi aa mi a ho waa heena, a li Deebenu anzera mi waa yoo a ba lii lo Nucoro Zo wá.

ZAN 2

¹Wozoma tiin anninu bene, hanfisanni enna Kana ló ne mi Galile tuun. Yesu baa naa enna bin.

²Yesu ma mi buwara ja we vo li hanfisanni soo

³Wa'ati aa yu a ba diven uwiyo, a Yesu baa naa baraa haan lo: «Diven bæe hini mana ba se.»

⁴Yesu caan lo: «Hannuu, a we mu yura uwe ma me? Un waati bæe iin ciyo.»

⁵A ba naa baraa haan ba tosera: «Mi we biyo wure lo yi bara han mi.»

⁶Mu wo a boona behoozin mi li enle so a ne ba Zuwifera wee see mi suraa, han boona so de'ere pee yibe we yi litirila bemumuwennu (100).

⁷Yesu baraa haan ba: «Mi siiri han boona ne ye ma juu.» A ba siiriyo han tuwi yoo habo.

⁸A lo lo: «Mi anna weere a wee ve ne mu dirobe beyiraleero na.» Aa bun ba wo.

⁹Mu dirobe beyiraleero yoo didiyo mu juu ne yerema a diven, a lo bæe zun he hó diven so lora, a ba tosera ne ha mu juu anni zuunna bin;

¹⁰a bun wá lo vo lo hanfinbaro a baraa haan: «Ba ni wure wee ne ho diven tetiya ve, a bun bene biyowo ba ni yi su ee, to mu zazoobe maa wee sin bun na; a uwe bana bo o diven tetiya si fuwa were.»

11A bun wo mu ho Galile Kana lóo, Yesu hanmarobera wenu hiyabuwe. Lo zeniya mi buwabuwamu, a lo buwara lara laa.

12Bun bene lo liyo Kaperinahumu, lo ma mi naa, mii erenasiyo ma mi buwara, a a wozomaju mide ba wo bin.

13Ba Zuwifera Anniwawa sanni we suraa, a Yesu yuwa Yerusalemu.

14Lo yoo yu a naanaa, para, ma'ura yeera ma wariparila fa mi da'a li Deebenu buwanirozuun.

15Lo ma huwinle a wora fiinme, a lo ja ba wure lora ho iin ma ba para ma ba nààrà; a varana ba wariparila warimensen si, suwa'a ba tabalila uwa,

16a lo baraa haan ba ma'uyeera: «Mi i biyo wure he ye, mi bee bara mi we waa Maa zun ma cunnu.»

17Bun wa lo buwara ha'iri liyo mu wa lo mu tuwa: «O zun be jan'anrobe muwan ni.»

18Bun wo so ba Zuwifera baraa haan lo: «A webe hanmarobe o we zenina wa ma bun, a na o we biyo?»

19A Yesu caan ba: «Un teeni libe buwanirozun ne ye, a wozoma tiin puwo, to un huweniya li ziinniya.»

20A ba Zuwifera lo: «A zerema buwiyaju ma behoozin ba wo libe Deebenu buwanirozun ne ye tenu, a uwe lo o huweni din wozoma tiin puwo le?»

21Mu wo a li zun ne lo woro be a lobe mite suraa.

22Ma bene, biyowo lo viya ba nuhuwora siin a lo, lo buwara ha'iri liyo mu wa lo lo we bara mu, a lara mu Toorobe na, a lara han wara ne Yesu wara na.

23Li wa'ati ne Yesu wo Yerusalemuu, li Anniwawa sanni se, ni cururu we lara lo yenu na, a haan mu hanmarobera ne lo we mi waa we;

24hare ma bun Yesu bee we han'anna baa, bari lo zuunna ba wure;

25a bee a nuu serayamu wa, bari lo ma'o bee enna bun na a zuunna nuu. Lo zun biyo mi lo nucoro yi mi yere se.

ZAN 3

1Banuu ni'ere ba siin ne wo ba Zuwifera juso ni'ere, a ne yenu Nikodemu;

2we mana Yesu se ma tinaamu, a lo baraa haan lo: «Naso, wa zun lo o a araniro ne lo Deebenu se mana; bari nuu woo bee da we mu hanmarobera ne o mi waa we ye a Deebenu ma lo ju yi bee buwa.»

3A Yesu caan lo: «Ma tyan wure, un bara mu han o, lo nucoro yi bee too cuwaju wa, lo bee da mi Deebenu pa'amayamu.»

- ⁴A Nikodemu lo: «A ma muyee nuu ne dan ja bini we'a tera yi? Dee lo enne da zo mii naa siyaan mu cuwapuni wa, a lii te le?»
- ⁵A Yesu caan lo: «Ma tiyan wure, un bara mu han o, lo nucoro yi bee too mu juu ma li Ha'irii, lo bee da zo Deebenu pa'amayamu.
- ⁶Han suraa yi too be ne, bun a suraa; a biyo li Ha'iri yi too to bun a ha'iri.
- ⁷Biyo un lo mi tawe a mi bini te, bee ne bun hanmani o.
- ⁸Dee, ho pinpiyan wee uwi ve ma he ho yi miniya na, o ji ho san, a o bee zun he ho lo, o bee zun he ho ve. A bun sin a nuu wo nuu ne li Ha'iri too.»
- ⁹A Nikodemu we'aa so han wara: «A ma muyee bun wera yi?»
- ¹⁰Yesu caan lo: «Uwe a Isira'eli ni araniro yenuso, a o bee zun bun le?»
- ¹¹Ma tiyan wure, un bara mu han o, a biyo wa zun a bun wa woro, a biyo wa ma serayamu wa lee; a mi bee ta haan wa serayamu.
- ¹²Li tun wa bera ne un wura haan mi, mi yi bee lara bun na, a ma muyee mi laara a un yi woro ho wa bera han mi?
- ¹³Nuu woo bee yuwa ho wa, fuwa lo Nucoro Zo ne yoo lo bin liyo.
- ¹⁴Biyo sin Moyize huwenina lo hoo yoo da li henletuun, a bun sin lo Nucoro Zo tawe a huweni yoo dera,
- ¹⁵yawe a nuu wo nuu ne yi lara laa, a ho yi ho sii ne bee ve;
- ¹⁶a biyo Deebenu waana ho dimija ma be ne fuwa li na mi Zo ne a lo wure, yawe a nuu wo nuu ne yi lara ho na bee co tunu, a lo yi ho sii ne bee mi ve.
- ¹⁷Bun cuu, Deebenu bee tuwo mi Zo ho dimija, a lo aa zara'i ho dimija de, a yawe a ho dimija isi ma lo nu.
- ¹⁸Nuu ne yi lara laa, zara'i bee mana ho wa, a nuu ne yi bee lara laa, ho deri zara'iyu, a biyo lo bee lara li Deebenu Zo ne a lo wure yenu na.
- ¹⁹A biyo ye a ho zara'i: ho omu mana ho dimija, a han tibiyo be wo sin ba nucoza na po ho omu, bari ba wema we oora;
- ²⁰a nuu wo nuu ne do mite si mu be'uwe wenu ju; ho jiina ho omu, a bee de mite omu na, a lo wema ca lera wa.
- ²¹A nuu ne anni yi mi ho tiyaan, to ho le ho omu na, a lo wema we yeyeree aa zeni lo Deebenu ma mu jubuwa.
- ²²Bun bene Yesu lo ma mi buwara a mana li Zude tun. Lo ma ba enna bin, a lo we mi waa batize ba ni.
- ²³Zan ja we mi waa batize ba ni Enoo, a suraa Salimu, bari juu wo boni bin; a ba ni we mi waa buwee lo se a lo batize mi.

²⁴Mu wo a Zan ɓɛɛ in do asō.

²⁵Zan buwara ma Zuwife nu deeso we huwa do wanni a cira ho seenaciinu.

²⁶Mu ɓɛɛ piyan, a ɓa huwa va zan wá, a ve bara haan hó: «Naso, dɛɛ hó nɛ le enna o se ho Zuruden baa benɛ, a nɛ o leena sereyamu, dɛ hó nɛ ja mi waa batize ye, a ɓa ni wure mi waa ve lo wá.»

²⁷A Zan caan ɓa ma biyo: «Lo nucoro ɓɛɛ yi be, a yi ɓɛɛ a biyo lo ho wáá a lii na laa.

²⁸Mibe mite a un senela, lo me lo un ɓɛɛ a lo Kirisita, lo un a nuu nɛ tuwo a we lo wanheca.

²⁹Lɛ te lo hanfiyan, hó a lo hanfinbaro; a mu yi a lo hanfinbaro yirā nɛ mi suraa aa ji mi yira tannu, muso mi waa zanma'aa, a han zanma'aa so sin a me taa weere, a han putuu.

³⁰Mu tawɛ a lobe be ve ma waa, a me be le ma benɛ.

³¹Lɛ yoo lo ho wáá, hó mi wa wure júu; le lo li tuūn, hó a li tu nuu, a lo woro a obara li tun wá he nuu. Lɛ yoo lo ho wáá, hó mi wa wure júu,

³²a biyo lo maa, a ja, a bun sereyamu lo lee, a nuu woo ɓɛɛ ta haan lo sereyamu.

³³Nuu nɛ yi ta haan lo sereyamu, to hó caa mu hiya lo Deebenu be boo;

³⁴a biyo hó nɛ Deebenu tuwo, hó wuro Deebenu wara, bari Deebenu ɓɛɛ wìn li Ha'iri nena li.

³⁵Lo Maa wa lo Zo, a lo zan mu be wure lo nuu.

³⁶Lɛ yi abaa lo Zo na, to hó yu ho sii nɛ ɓɛɛ ve, a le yi pan a abari mite lo Zo na, hó suun ɓɛɛ se hó wá, bari Deebenu sinlee mi lo wá.

ZAN 4

¹Lo Nuso zuunna lo ɓa Fariziyenna jaàmū lo lobe mi waa yi buwara nɛ boni po Zan ta, a lo ja mi waa batize ɓa.

²Hare ma bun, a Yesu buwara we mi waa batize mu, a ɓɛɛ a lobe mite.

³Lo we lo li Zude tuūn a arona ve Galile.

⁴Lo we tawɛ a aansɩ li Samari tuūn.

⁵Ma bun lo we ve ciyo li Samari tun ló'ere nɛ yenu Sikare, a suraa ho muwan nɛ Zakobe we na mi yaro Zuzefu na.

⁶A binni Zakobe buwi enna. Yesu nɛ enna wanveenu we vasi saa, a lo aa asiyo dín buwi so wá; mu wo ho wosohandaan.

⁷Samari hannuu ni'ere zo lo lee he juu li buwi wá, a Yesu bara haan lo: «Han ni ma juu a un ju.»

- ⁸Mu we a lo buwara zo ho lóo a zo ye dirobe.
- ⁹Lo Samari hannuu bara haan lo: «Uwe ne a Zuwifenuu dede, a fara juu ne ju me ne a Samari hannuu na ma yemu?» Mu wo a ba Zuwifera ma ba bee bubuwa be diyowoo na.
- ¹⁰A Yesu caan lo: «O ya yi zun Deebenu hanmu, a zun hó ne lo o han mi ma juu a mi ju; to a uwe yere faraa mu juu ne ju lo se; a to lo haan o ma juu-viya.
- ¹¹A lo hannuu i yu be ne mana: «Naso, sinu mana uwe se aa leera mu juu, a li buwi huucu, a weso uwe yi bun juu-viya so?»
- ¹²A uwe suwanni waabe maaden Zakobe ne na libe buwi ne ye waa, a ne mite juu li buwi so juu, lo ma mi ni ma mi biya le?»
- ¹³A Yesu caan lo: «Nuu wo nuu ne ju mube juu ne ye, hinhiyan bini buwe hó;
- ¹⁴a le yi ju mu juu ne me na laa, hinhiyan bee bini buwe hó, a mu juu ne un ne laa a yerema we juulele lo yi ne juu le luwi tuwifuwa ho sii ne bee mi ve.»
- ¹⁵A lo hannuu lo: «Nuso, han ni ma bun juu so, yawe a hinhiyan bee bini buwe ni, yawe a un yi un yere juu henuu.
- ¹⁶A Yesu baraa haan lo: «Fen ve ve o baro mana he!»
- ¹⁷A lo hannuu caan lo: «Un baro mana.» A Yesu lo: «O be sin, a o bara lo o baro mana,
- ¹⁸bari o yu bara nihonu, a le mi o se were bee a o baro, ma bun o muwan tiyan ma bun.»
- ¹⁹Bun wo lo hannuu leena tannu a lo: «Nuso, un ma a o a Deebenu jucan.
- ²⁰A ho doboju ne ye wa he waabe maana buwaniya Deebenu, a mibe Zuwifera lo Deebenu buwanile bee a febinu fuwa Yerusalemu.»
- ²¹A Yesu caan lo: «Hannuu, laa na; li wa'ati buba ne lo Maa buwanile bee we hobe doboju ne ye wa, mu bee we Yerusalemu.
- ²²Mibe mi waa buwani biyo mi bee zun; a mu yi a wabe, wabe buwani biyo wa zun, bari mu isirobe le ba Zuwifera se.
- ²³Li wa'ati buba, aa libe a diyo ye, ne ba buwanina tetiya aa buwani lo Maa ma ha'iri ma tiyan, bari a ba buwanina so sin lo Maa mi waa piri'a.
- ²⁴Deebenu a Ha'iri, a ba ne yi buwani li tawe a buwani li ma ha'iri ma tiyan.»
- ²⁵Lo hannuu baraa haan lo: «Un zun lo li Deebenu To'aro, hó ne a lo Kirisita aa buwee. Hó yi mana wo ne, lo aa be mu wure na han wa.»
- ²⁶A Yesu caan lo: «A me a hó, me ne woro ma o ye!»

- 27 A dín wa'ati so lo buwara arona aa ciyo, a ɓa we hanmana biyo lo mi waa la'ari ma hannuu. Hare ma bun ɓa nuu woo ɓee ha mi siin lo ta mu a yemu, wurasin ta a webe be lo ma lo mi waa woro?
- 28 Bun wo so lo hannuu anniya do mi dún ma mi juu si, a lo anniya zo ho lóo, a zoo mi waa bara han ɓa ni:
- 29 «Mi ɓuwee aa le deɛ banuu ne waraa biyo wure un wo a haan ni! Uwanniye lo ɓee a lo Kirisita he?»
- 30 Ba ni zo lo ho lóo a yoo yu Yesu bin.
- 31 Bun we a lo buwara mi waa ja lo ma mu dirobe, a ɓa te lo: «Naso, di!»
- 32 A lo baraa haan bá: «Dirobe mi ne me tawe a un di, a ne mibe ɓee zun
- 33 A bun wá ɓa buwara huwa diyo we: «Nuu enne haan lo ma be a lo du le?»
- 34 A Yesu lo: «Me dirobe, bun a le tuwo ni sa'o wenu ma lo toonu juutiinu.
- 35 Mibe ɓee we bara lo he ma ho cirowo pan a pinle bena le? Ayiwa, a me bara mu han mi, mi huweni mi yira a mi deɛ han muwensen ne boo punɛɛ a yira ho ciinu na!
- 36 Le yi cii, hó deri yi mi saara, a lo o mu cirobe we wá ho sii ne ɓee ve bena; ma bun sin to le zan mu loo, le ciyo mu loo, ɓa a paari zanwinni'a.
- 37 A biyo libe waawe ne yee boo: «A deeso wee zin, a deeso cii."
- 38 Un tuwo mi a vee cii feni ne mi ɓee sa; a nibiyan sa bin, a mibe zoo bá toonu lahurama."»
- 39 Ba Samarisiyo ne lo ho ló so cururu we lara Yesu na lo hannuu sereyamu wá, biyo hó wee te lo: «Lo bara biyo wure un wo haan ni."»
- 40 Ma bun sin, biyowo ɓa Samarisiyo aa yu Yesu, ɓa yuwa lo lo fuwa lo esi mi se; a lo wo wozomaju binni.
- 41 Bá ne lara laa lobe mite wara bena, bá bana wo boni po;
- 42 a bá we mi waa bara han lo hannuu: «Bee co hini a biyo o laa'ariyo haan wa na wa lara uwe; wabe wate so han wara lo juɓo wá, a wa zun ma tiyan lo a lobe a ho dimija Isiro.
- 43 Han wozomaju so wenu bene, Yesu lo bin a va Galile;
- 44 bari lobe mite we wo mu sereyamu lo «Deebenu Nucan woo ɓee yi yi'anmi mita tuñn."
- 45 Hare ma bun biyowo lo ciyo Galile, ɓa Galilesiyo san lo waa bari ɓa we ma biyo wure lo wo li sanni se ho Yerusalemū; a biyo babe muso ya va li sanni.
- 46 Ma bun lo arona va Galile tun Kana lo, he lo we yeremaa mu juu a wora diven. Lo pa'ama hinfira puso ni'ere enna Kaperinahumu ló ne yaro ɓee we cohee.

⁴⁷Biyowo ho banuu so ja lo Yesu lo li Zude tuūn a aa ciyo Galile, lo huwa va lo wá a ve faraa lo a lo buwee Kaperinahumu a aa wee mi yaro ne mi li humu nuu.

⁴⁸A Yesu baraa haan lo: «A mi san bee laa yi woo, fuwa mi mi zenilobera ma aba'obera lo!»

⁴⁹A lo pa'ama hinfira juso baraa haan lo: «Nuso, yere buwee a un yaro bee in huru»

⁵⁰A Yesu baraa haan lo: «Aro ve o zuun; o yaro yu mi yere!». Lo banuu lara Yesu wara ne baraa haan lo na, a lo fenna.

⁵¹Biyowo lo mi ho wan wá aa fen, lo wobe aa san lo waa, a baraa haan lo: «O yaro yu mi yere!»

⁵²Lo diyora ba ta a diyan lo buwa mi hiya suwanni? A ba lo a hinu wosonuu ho wewiya do lo si.

⁵³Ma bun lo hanyirezo baa maa zuunna lo a li wa'ati ne Yesu baraa haan lo lo yaro yu mi yere, lo a diin cuwa mu wo. A bun wá lo lara, lo ma mi zun wure.

⁵⁴A bun wo Yesu hanmarobe juniso ne lo wo lo lenu li Zude tuūn a buwee bene.

ZAN 5

¹Bun bene ba Zuwifera sanni enna, a Yesu lo yuwa Yerusalemu.

²Nuu'anbenu enna Yerusalemu ne ba ya wee lo Betisada ma Heburumu tannu. Ho juu'aan so enna ba para zun'an do'onu han borola zun'en be honu enle.

³Vanvanna cururu ne a maniya, loore, uru'ara ma juyaara sira ne we he mu juu yonu.

⁴Mu wo a wa'ati ma wa'ati to anze ni'ere wee le lii mu juu'aan, a lii yuwe mu juu. Dín wa'ati soo nuu ne yi lii zo mu juu mayee, to hó vannu waa, ho a vannu ne mu sin.

⁵Biyo ye wo a banuu vanvanro ni'ere mi bin a dumasi yu zerema buwiya buwe.

⁶Yesu ma lo a lo dumasi, a hare a lo zuunna lo lo menna bin, lo pan diyora lo: «O miniya cohebuwe na le?»

⁷A lo vanvanro caan lo: «Nuso, nuu woo mana me na ne see ni de mu juu'aan a mu juu yi yoo. Un ya yi lii mi zo, to deeso zo un waa.»

⁸A Yesu lo: «Huwo ziin, se o zanle a o vesi.»

⁹Hó ciyo soo, a bun wo lo banuu so wenu, lo so mi zanle a lo anniya. Mube be so wo mu vunnurobe wozome zeso.

¹⁰A bun wá ba Zuwifera we mi waa bara han le waa mu: «Zere a li vunurowozome; nu bee na aa a o see o zanle!»

¹¹A lo caan ba: «Hó ne wiya un vannu bara haan ni lo un huwo see un zanle a un vesi.»

¹²A ba diyora lo: «Hó banuu so a wii ne lo o see o zanle a o vesi?»

- 13** Mu wo a le waa mu yere ɓee zun ta lo a wii, bari Yesu we i tuniya ɓa zanma ne enna bin siin.
- 14** Bun bene Yesu yu lo li Deebenu buwanirozuun a lo baraa haan lo: «Dee o vannu waa, ɓee co hinni we be'uwe, a be ne suma po biyo ca yira o!»
- 15** Bun wo so lo banuu i anniya ve baraa haan ɓa Zuwifera lo a Yesu na li cohebuwe miyan.
- 16** Ba huwa ba'a Yesu na, bari ɓa lo mu a li vunurowozome zeze a lo pan wo biyo ye.
- 17** A Yesu caan ɓa: «Tuwifuwa were, waa Maa mi tonuu, a bun me ja mina tonuu.»
- 18** A bun wure we na a ɓa Zuwifera we mi waa ce dabere a mina lo buwe; ɓee a biyo lo we mi waa ya li vunurowozome midee bena, a biyo lo ja we mi waa ve Deebenu ma mi Maa aa maazinna mite ma li Deebenu.
- 19** A bun wa Yesu caan ɓa ma biyo: «Ma tiyan wure, un bara mu han mi, lo Zo ɓee da diyowoo we mite fuwa biyo lo yi ma a lo Maa we, a biyo wure lo Maa we, lo Zo ja we bun ma bun.
- 20** Dee lo Maa wa lo Zo, a biyo wure lo we, lo wee zeni bun ma lo; hare lo aa zeni wema ne buwa'a po hen ye, yawe a hanmani mi.
- 21** De biyo, biyo sin lo Maa verila ɓa nuhuwora, a lo ne ho sii ɓaa, a bun sin lo Zo ja nena ho sii nuu ne lo miniya na.
- 22** Lo Maa ɓee iri nuu woo, a lo na ho iri wenu pa'a wure lo Zo na,
- 23** yawe a ɓa ni wure de lo Zo wa a obara biyo ɓa dera lo Maa wa ho ne tuwora lo.
- 24** Ma tiyan wure, un bara mu han mi, nuu wo nuu ne ji un wara, a lara ho ne tuwo ni na; ho yu ho sii ne ɓee mi ve, a lo ziyo mana iri, lo lo li humuu a zo ho sii.
- 25** Ma tiyan wure, un bara mu han mi, li wa'ati buba, a libe a diyo a ne ɓa nuhuwora aa ji li Deebenu Zo tannu; a ba ne yi ja ho aa endee.
- 26** De biyo, biyo sin ho sii mina lo Maa mitee, a bun sin lo nana mu lo Zo na a ho sii mi ho.
- 27** Lo na ho pa'a laa a lo iri, bari lo a Nucoro Zo.
- 28** Mi ɓee co hanma mu; bari wa'ati buba, a ba ne wure mi han buwo a ji lo tannu.
- 29** Ba ne yi wo tetemu aa bini le ho veenu ma ho sii bena, a ba ne saripapa wo ho oomu aa bini le ho veenu ma ho iri bena.
- 30** Me ɓee da diyowoo we unte na: un iri a heya we ma biyo un ja; a un iri terena, bari un ɓee piri'a un sa'o, fuwa a le tuwo ni sa'o.
- 31** Mu yi a me lee un yere sereyamu, to un sereyamu ɓee boo.
- 32** A nibinu mi waa lee me sereyamu, a un zun lo sereyamu so be boo.

- ³³Mi tuwo tuura a vara Zan wá, a hó leena ho tiyan sereyamu.
- ³⁴Mu yi a me uwanni, bee a nucoro sereyamu me miniya na; a un wara bun yawe a mi isi.
- ³⁵Zan wo li fitene ne ze, a ne ne omu; a mibe enna mu se a zawninni'a wa'atizo lo omu na.
- ³⁶Me sereyamu ziinle buwa po Zan ta; bari han wema ne lo Maa a a un we, han wema so ne un mi waa we lee un sereyamu lo a lo Maa tuwo ni.
- ³⁷A lo Maa ne tuwo ni mite leena un sereyamu. Mi bee in ja lo tannu ma mi juwanle diyaa, mi bee in ma lo wafonu diyaa,
- ³⁸a lo wara bee asiyo mi siyaan, biyo mi co bee laara le lo tuwo na.
- ³⁹Mi mi waa ciri mu Toorobera, bari mi mi waa pe obara lo a bin mi yi ho sii ne bee mi ve: a bun Toorobera so dede mi waa lee me be sereyamu.
- ⁴⁰A mi maa ja bee miniya a buwee me se a aa yi ho sii!
- ⁴¹Bee a nucoza se un buwabuwamu le,
- ⁴²a biyo un zun mi, a zun lo Deebenu waminu mana mi siyaan.
- ⁴³Un mana waa Maa yenu na, a mi bee ta un bena; nibinu yi ve mana mi yere yenu na, to mi aa ta ho bena!
- ⁴⁴A ma mu yee mi daa lara, mibe ne buwabuwamu mi waa le we wa, a mi bee mi piri'a ho buwabuwamu ne le li Deebenu mide se?
- ⁴⁵Mi bee co lee lo me ci mi juu lo Maa waa, hee, le ne ci mi juu, ho a Moyize ne mi bo mi sinciri si wa.
- ⁴⁶Dee, ya a mi laara Moyize na, mi ja ya laa me na, bari a me be lo tuwa.
- ⁴⁷A mi yi bee laara lo toorobera na, a ma mu yee mi laara me wara na.

ZAN 6

- ¹Bun bene Yesu anniya lo ho Galile zenupuu mu bene ne yenu Tiberiyade.
- ²Zanma ciyo we du lo hiya wa, bari ba we mi waa mi mu hanmarobera ne lo we mi waa we ba vanvanna wa.
- ³Yesu ve yuwa doboru wa, a yoo asi bin ma mi buwara.
- ⁴Bun tara a ba Zuwifera Anniwawa sanni sura yu.
- ⁵Yesu huweniya mi yira, a diya maa a zanma ciyo ne buba lo se, a lo bara haan Filipe: «A weso wa yi buru ye ne babe ni ne ye na, a ba ce?»
- ⁶Lo anni maa we wura bun aa dera Filipe, bari lo deri zuunna biyo mi we.

- ⁷A Filipe caan lo ma biyo: «Hare wa ye buru warifonu hannuwan mumuwɛnɔ be, bun ɓɛɛ sabee a fe be ye, a nuu pɛɛ bara mi yu diyozo.»
- ⁸Lo buwara ni'ere, Simu Piyere ɓaa ereso Andere baraa haan lo:
- ⁹«Bazo ni'ere mi he ne orize buru uwo behonu ma ciza biyaɔu mi se. A ni ne boni yu hobe he'e ne ye a webe bun piyan ba wa?»
- ¹⁰A Yesu lo ɓa bara ɓa ni esi. Mu wo a mu ji ɓuwaa bin. A bun ɓa ni asira a hare yoo yu ni serehonu (5,000) ju'an.
- ¹¹Yesu so li buru, lo bara'ariyo Deebenu ve, a bun bene lo cara'aa li haan ba ne enna bin; a bun sin lo ja cara'aara ɓa ciza a nuu pɛɛ yu ma biyo mu sinna laa.
- ¹²Biyowo ɓa suwora, lo baraa haan mi buwara: «Mi san biyo a mu, a mu diyowo ɓɛɛ yi yaa.»
- ¹³Ba saanna biyo a mu a su ansinna bebuweɔu ma li buru uwo behonu ne caa a mu.
- ¹⁴Bun hanmarobe so ne ɓa ni maa a Yesu wo bena ɓa we te lo: «Si'a mana, li Deebenu jucan ne tawe a buwee ho dimija a lobe a le ye!»
- ¹⁵Yesu zuunna a ɓa ni buwee a aa ve lo aa wera mi pa'ama ma pa'a a, a bun wa lo ja anniya yuwa ho doɓoɔu wa midee.
- ¹⁶Ho dome ju na, lo buwara liyo mu zenuɔuu mu juɓo na.
- ¹⁷Ba zo muwe a aansira ho mu aa le Kaperinahumu ho mu bene. Li tun we buwa hiya yuru'a, a mu wo a Yesu ɓɛɛ in mana ɓa se.
- ¹⁸Pinpinbenu we mi waa uwi, a mu zenuɔuu we mi waa yaboo.
- ¹⁹Ba we pa mi muwe a va yu nu'o'onu cuwa serebuwe a ve behoozin na, ɓa yirima'oro a de Yesu ne mi waa vesi mu juu wa ye a bubara ɓa muwe se; a ɓa boore huwa biya.
- ²⁰A Yesu baraa haan ɓa: «A me, mi ɓɛɛ co zaan!»
- ²¹Ba enna mu se a see lo ma mi muwe, ho ciyo soo, a li muwe winnu aa ɓo li tun na, a wo ɓa ciinu he ɓa ya ve.
- ²²Mu tunsaa, ɓa zanma ne dosi ho mu bene bin zuunna lo li muwe wo de'ere, lo a Yesu ɓɛɛ hinu zo diin mi buwara se, lo a a ba mi ju wa fenna midee.
- ²³Hare ma bun muwa biyan we lo Tiberiyade a aa ciyo li enle ne ɓa zanma caa li buru, Yesu bara'arinu ma Deebenu bene.
- ²⁴Biyowo ɓa zanma ma a Yesu loo, lo buwara loo, a ɓa nuwoo mana bin, ɓa i zo mi muwa a vara Kaperinahumu a ve piri'a lo.
- ²⁵Ba anniya le yu Yesu ho mu bene a ɓa diyora lo: «Nuso, a diyan o aa ciyo he?»
- ²⁶A Yesu caan ɓa: «Ma tiyan wure, un bara mu han mi, mi mi waa piri'a ni ɓɛɛ a mu hanmarobe ne mi maa bena de, a biyo mi yu buru caa fuwa mi su!»

27Mi se toonu, a ɓee a mu dirobe ne yaa mu bena, fuwa mu dirobe ne waa ho sii ne ɓee ve bena, bun ne lo Nucoro Zo ne miyan, bari a lobe lo Maa Deebenu bo mi miniwarobe wá!

28A ɓa diyora lo: «A mu ye wa tawe a we a wera Deebenu wema?»

29A Yesu caan ɓa: «Deebenu wema ɓee a bebiyan, a mi laa le li tuwo na.»

30A ɓa baraa haan lo: «A mu hanmarobe yee uwe we zenina wabe yawe a wa laa aa? A han wema yee o we?»

31Waa maadan we caa ho li henletuun, a heya we ma biyo mu Toorobe muwanna mu lo li leena dirobe ho waa a na ɓaa a ɓa du.

32A Yesu bara haan ɓa: «Ma tiyan wure, un bara mu han mi, ɓee a Moyize na ho waa dirobe miyan, a wabe waa Maa aa ne li buru tete ne lo ho waa miyan,

33bari Deebenu dirobe ne na a le ne lo ho waa liyo a ne ne ho sii ho dimija na.»

34A ɓa bara haan lo: «Nuso han wa ma din buru so tuwite.»

35A Yesu bara haan ɓa: «Me a ho sii buru. Le yi mana me se, hinna ɓee bana buwe hó, a le yi lara me na, hinhiyan ɓee bana buwe ho dee!

36A un ya bara mu haan mi vo: mi ma ni, a mi ɓee lara.

37Bá ne wure waa Maa na na, bá buwee un se, a le yi mana un se, un ɓee ja hó lee ho iin;

38bari un lo ho waa liyo, ɓee a un lii we un sa'o, fuwa le tuwo ni sa'o.

39A le tuwo ni anni, a hó sa'o a biyo, a bá ne wure lo abariyo na, a ɓa nuu woo ɓee co tunu, a un veri ɓa li wozome venii.

40De biyo, waa Maa sa'o anni, bun a nuu wo nuu ne yi ma lo Zo, a lara laa, a hó yi ho sii ne ɓee mi ve, a un veeri lo li wozome venii.»

41Biyo lo lo mibe a ho sii buru ne lo ho waa liyo, ɓa Zuwifera huwa hun'a bun.

42Ba we mi waa te lo: «Le ye enne ɓee a Zuzefu yaro Yesu uwe! Wa zun ɓaa maa ma ɓaa naa! A yemu na lo pan te lo: me lo ho waa liyo?»

43A Yesu caan ɓa: «Mi ɓee bara mi hun'a we wá.

44Nuu woo ɓee da buwee me se, a lo Maa ne tuwo ni yi ɓee enne va lo naso mana; a to un veeri lo li wozome venii.

45Mu tuwa li Deebenu pucanna vanlee: “Deebenu aa de'eni ɓa wure.” Nuw wo nuu ne ja lo Maa wara, a ta lo aranrobe na, hó naso buwee me se.

46Bun ɓee co zeni lo nuu ma lo Maa uwe; mu yi ɓee a hó ne lo lo Maa, a hó a le ma lo Maa mu!

47Ma tiyan wure, un bara mu han mi, nuu ne yi lara, to hó yu ho sii ne ɓee mi ve.

- 48 A mɛ a ho sii buru.
- 49 Mii maana caa ho manɛ li henletuŋ, a ɓa huru'a.
- 50 Li buru nɛ a mɛ yɛ, dɪn lo ho waa liyo, yawe a nuu nɛ yi cɛ dɪn, a lo ɓɛɛ co hi.
- 51 Mɛ a li buru diyove nɛ lo ho waa liyo. Nuu nɛ yi cɛ dɪn buru so, lo aa endɛɛ tuwite; a li buru nɛ un nɛ, ho dimijasiyo mu'enle bena, bun a un suraa.”
- 52 Wannɪ i huwa ɓa Zuwifera siŋ, a ɓa tɛ lo: «A ma mu yɛ lo daa nena mi suraa waa a wa cɛ?”
- 53 A Yesu baraa haan ɓa: «Ma tiyan wure, un bara mu han mi, mi yi ɓɛɛ cɛ lo Nucoro Zo suraa, a ɲu lo cannu, to ho sii ɓɛɛ mana mii.
- 54 Nuu nɛ yi cɛ un suraa aa ɲu un cannu, to ho sii nɛ ɓɛɛ mi ve mi lo se, a un veri lo naso li wozome venii;
- 55 bari un suraa a dirobe ma tiyan, a un cannu a jurobe ma tiyan.
- 56 Nuu nɛ yi cɛ un suraa, aa ɲu un cannu, hó naso mi mɛɛ, a mɛ mi lo nasoo.
- 57 Biyo sin lo Maa nɛ tuwo ni a Nive na, a a lo Maa lahurama un midɛɛ, ma bun sin nuu nɛ yi cɛ un suraa, aa endɛɛ un lahurama.
- 58 Dɛ li buru nɛ lo ho waa liyo yɛ; li ma diyo mii maana caa li henletuŋ ɓɛɛ buwa: bá huru'a. Nuu nɛ yi cɛ diyo yɛ hó endɛɛ tuwite.
- 59 A bun wo han wara nɛ Yesu wura a aranina ɓa ni Kaperinahumu Deɓenu faralozuun.
- 60 Biyowo lo buwara ɲa bun, ɓa cururu huwa tɛ lo: «Hobe demu nɛ yɛ do dɛ, a wii ziin ma bun yi?”
- 61 Yesu zuunna lo mi buwara mi waa huun'a mi wá ho demu so bena, a bun na lo diyora ɓa: «A biyo hin'inniya mi le?
- 62 A mi maa yi mi lo Nucoro Zo yoonu he lo enna han?
- 63 A li Ha'iri a li diyo-vee mu. Han suraa ɓɛɛ a diyowo. Han wara nɛ un baraa haan mi yɛ a Ha'iri ma Sii.
- 64 Bun wure wá ni tuwan mi mi siŋ nɛ ɓɛɛ lara.» Hare mu hiyaɓuwe, Yesu zuunna bá nɛ ɓɛɛ lara, a ɲa zuunna le nɛ de lo nuu;
- 65 a tintiyan lo: «A biyo yɛ na un bara haan mi lo nuu woo ɓɛɛ da buwee un se, a mu yi ɓɛɛ enne lo lo Maa se.”
- 66 A fɛ bun ɲu wá, lo buwara cururu arona, a vunuwan a di lo hiya wá.
- 67 A bun wá Yesu i bara haan ɓa nibuwɛɲu: «A mibe han? Mibe ɲa ɓɛɛ aro le?”
- 68 A Simu Piyere caan lo: «Naso, a wii se wa ii vɛ? A uwe se ho sii nɛ ɓɛɛ mi ve wara mi.

⁶⁹A wa lara, a wa zun mu lo a uwe a lo Kirisita, li Deebenu Nisenu.”

⁷⁰A Yesu caan ɓa: «Bee a me we'aa mi le? Mibe nibuwɛpu, a ni'ere mi siin a Sitani.”

⁷¹Lo we baraa bun Simu Isikariyote yaro Zuda bena; bari a ho we tawe a de lo nuu, ho ne wo ɓa nibuwɛpu ni'ere.

ZAN 7

¹Bun bene Yesu we bo li Galile tun na; lo bee hini we ta a hee'a li Zude tuun, bari ɓa Zuwifera we mi waa ce dabere aa minaa lo buwe.

²Mu tara a ɓa Zuwifera sanni ne ɓa lo Sanni sura,

³a Yesu ɓaa erenasiyo baraa haan lo: «Le he a ve li Zude tun, yawe a o buwara ja mi han wema ne o we.

⁴Nuwo bee mi se tonu ma seemu, a lo yi mi muse a ɓa zuun mi. O yi we mube bera ne ye, a o zeni ote ma ho dimija.”

⁵Mu wo a ɓaa erenasiyo ja bee lara laa.

⁶A Yesu bara haan ɓa: «Me wa'ati bee in ciyo, a mu yi a mibe se, li wa'ati wure se.

⁷Ho dimija bee da mibe jii, a mu yi a me, ho jiina me bari me waa muwin mu tyan lo ho dimija wema oora.

⁸Mi yoo li sanni. Me bee in yoo li sanni so ho ye wa, bari un wa'ati ju bee in tuu.

⁹Biyowo lo wara bun vo lo asiyo Galilee.

¹⁰Biyowo so ɓaa erenasiyo fenna yuwa li sanni vo, lobe muso yuwa, a lo maa bee we zeniya mite, mu we ziinna obara nuu ne mi bin ma seemu.

¹¹Ba Zuwifera we mi waa piri'a lo li sanni se bin, a ɓa te lo: «A weso lo mi?”

¹²Hun'aa cururu we enna ɓa zanma siin a cira lo. Ba tuwan we mi waa te lo: «Lo a nuu de!» A ɓa tuwan te lo: «Fiyofiyo, bara a lo yere mi wa buna'in ɓa zanma le!”

¹³Bun wure wa, a nuu pee we mi waa se mi juɓo wuro ɓa Zuwifera yiizanni bena.

¹⁴Biyowo Yesu yuwa li Deebenu buwanirozuun a yoo mi waa arani ɓa ni bun we a li sanni wozoma tara anniya vo.

¹⁵Ba Zuwifera hanmana lo be a ɓa te lo: «A mu yee lo bona zunna mu Toorobera, lobe ne bee arana?”

¹⁶A Yesu caan ɓa: «Me aranirobe bee lo me unte se, a le tuwo ni se mu lo.

¹⁷Nuu ne yi miniya a we Deebenu sa'o, ho naso zuun a mu aranirobe ne ye yi lo li se, wurasin a mu yi a me unte wara.

¹⁸Nuu ne lee mi wara mi yere se a woro, ho miniya mite buwaninu na. A mu yi a le ne piri'a le tuwo mi buwabuwamu, ho be boo, a jenne'en woo bee le lo se.

- 19** Moyize ɓɛɛ na ho tuwa miyan le? A mi nuu woo ɓɛɛ be huwa. A webena mi miniya a buwe ni?”
- 20** A ɓa zanma caan lo: «Sitani zoo o. A wii mi waa piri'a a buwe o?”
- 21** A Yesu caan ɓa: «A beɓu'ere un wo, a mibe wure hanmana bun.
- 22** Moyize do mi mu ɓuwafaanmuu, ɓɛɛ co a biyo mu lo lobe se uwe, a ɓa maadan se mu lo, a mibe wee faan za li vunurowozome zeze.
- 23** A nuu yi wee faan li vunurowozome zeze, yawe a Moyize tuwa ɓɛɛ ca we sinu ne nuu haara, a webena mi siyan lo me na biyo un wiya nucu'ure li vunurowozome zeze?
- 24** Mi ɓɛɛ co iri yiraderobe wá, mi iri a heya ma biyo terena mu.
- 25** Yerusalemu losiyo tuwan we mi waa te lo: «ɓɛɛ a le ye ɓuwenu dabere ɓa mi waa ce le?
- 26** De le mi waa woro mi yereɛ, a nuu woo ɓɛɛ lo lobe na! Uwanniye wa weesiyo ɓɛɛ enne lo mu wá lo lo a li Deebenu too'aro waa?
- 27** Biyo anni lee mu we, bun a biyo li Deebenu too'aro yi mana, to nuu ɓɛɛ zuun he lo lo.”
- 28** Mu we a Yesu mi waa arani ɓa ni li Deebenu ɓuwanirozuun, a lo huwa buweriyo: «Mi zun ni se, a zun he un lo! ɓɛɛ a me mana unte. Diyo tuwo ni mana, dín be boo, a mibe ɓɛɛ zun li.
- 29** Me anni zun li, bari a libe ciira ni he, a libe tuwo ni.
- 30** Ba we mi waa ce dabere ne fira la, a biyo lo wa'ati ju ɓɛɛ in tuu, nuu woo ɓɛɛ daanna mi nu bo lo wá.
- 31** Hare ma bun ni cururu ɓa zanma siin we lara laa, a ɓa te lo: «Li Deebenu to'aro yi mana, lo we hanmarobe ne po biyo le mi waa we le?”
- 32** Biyo ɓa zanma mi waa hun'a lo be wá, ɓa Fariziyenna ja bun. A bun wá ɓa sara'awera weesiyo ma ɓa Fariziyenna tuwo mi aradiyo a ɓa ve fi laa.
- 33** A Yesu lo: «Un pan mi mi se wa'atizo cinciin, bun bene un aro ve le ne tuwo ni se.
- 34** Mi piri'a ni, a mi ɓɛɛ mi ni; a he un ve, mi ɓɛɛ ve bin yi.”
- 35** A ɓa Zuwifera waa bara han we: «A weso lo ve ma bun, a wabe ɓɛɛ mina lo? A bá ne yara'aa asi'a ɓa Gerekelala siin, a bá se lo ve a ve arani ɓa Gerekelala le?
- 36** Yi ɓɛɛ a bun, a mu ye a lo wara ne ye ura: Mi piri'a ni, a mi ɓɛɛ mi ni; a he un ve, mi ɓɛɛ ve bin yi.”
- 37** Li wozome veni, ne a li sanni wozobenu, Yesu zan a lo buweriyo: «Hinhiyan yi buwe nuu ne, a lo buwee un se, a lo aa ju.
- 38** Le yi lara me na, to juu-viya ɓɛɛ le loo, a le luwi a heya we ma biyo mu Toorobe barala mu.”

³⁹Lo wara bun a zenina li Ha'iri ne bá ne lara laa aa yi; a biyo mu wo a dín bee in na, bari Yesu buwabu wamu bee ya in zeniya.

⁴⁰Biyowo ba zanma ja han wara so, ba tuwan ba siin lo: «Le ye a li Deebenu pucan yereyeré.»

⁴¹A ba tuwan lo: «Le ye a li Deebenu To'aro.» A ba tuwan ja lo: «A Galile tuun lo Kirisita mu tawe a le uwe?»

⁴²Mu Toorobe bee lo a Davide temuu, ho lo ne yenu Betlehemu, a ne wo Davide ba lo, lo a bin lo Kirisita ma lee le?»

⁴³A bun ba zanma tanle cara'ara we na lo be wa.

⁴⁴Tuwan ba siin enna mu se a fi laa, a nuu woo bee ha mi siin bo mi nu lo wa.

⁴⁵Ba aradiyo ve arona mana ba sara'awera wesiyo ma ba Fariziyenna wa, a ba lo: «A webena mi bee mana ma lo?»

⁴⁶A ba aradiyo caan ba: «Nuu woo bee in wara ma biyo sin diyaa!»

⁴⁷A ba Fariziyenna caan ba: «Uwanniye, a lo ja bee enne yu mibe ma wan?»

⁴⁸Mi maa ma a nuu ba weesiyo siin wurasin ba Fariziyenna siin lara laa uwe?»

⁴⁹A babe zanma ne ye, bee zun ho tuwa, da'a mi ba wa!»

⁵⁰A Nikodemu ne we mana Yesu se diyaa, a ne enna ba siin, bara haan ba:

⁵¹«Wa tuwa da teeni iri nuu wa, a lo bee yu mi tiyan muwan, a ba ni ja biyo na lo wo mu le?»

⁵²A ba caan lo: «Uwanniye uwe ja bee a Galile nuu! Se'esese mu sese, a o yi a Deebenu pucan woo bee le Galile.»

⁵³A ba nuu wo nuu arona mi zuun.

ZAN 8

¹Yesu yuwa han Olivevewa doɓoɓu wa.

²Ho hinɓipuupu, lo arona va li Deebenu buwanirozun, a ba ni mana a tuu la. A bun wa lo lii asiyo aa de'eni ba.

³Ba tuwa aranina ma ba ve mana hannuu ne lowa a lo we dara'oroyamu;

⁴ba aa do lo mi siin a ba baraa haan Yesu: «Waa Naso, lobe hannuu ne ye a nuu ne lowa a lo we dara'oroyamu.

⁵A Moyize tuwa baraa haan wa, lo ba hanna so sin tawe a duwo buwe; uwe lo yemu?»

⁶Ba we wura bun aa deera lo, a mina lo coro'o. A Yesu lii cusiyo a mi waa too be ma mi nubelo li tuun.

- ⁷A biyo wá ɓa pan heniya mu diyorobe lo wá, lo huwa yoo zan, a lo baraa haan ɓa: «Nuu ne yi mi mi siin, a ne be'uwe ɓee mana, a hó we lo niyee ne de lo ma bibiyo.»
- ⁸A lo ja li cusiyo a mi waa too be li tuun.
- ⁹Biyowo ɓa ja bun, ɓa sintannu zara'iyó ɓa, a ɓa fenna ma ni'ere'ere, ɓa ni'aranina miyee tuwifuwa lo veni, a lii a Yesu midée ma lo hannuu ne zan mi ciyoo.
- ¹⁰A bun wá Yesu huwa yoo zan a bara haan lo: «De biyo ye hannuu, bá ne ya ci o ju va ma we? Nuu woo ɓee teeniya iri o wá le?»
- ¹¹A lo hannuu caan lo: «Nuu woo, waa Naso!» A Yesu baraa haan lo: «Me ja ɓee teeni iri o wá, fen, a were ju wá para be'uwe na.»
- ¹²Yesu tintiyan so han wara, a lo baraa haan ɓa zanma: «Un a ho dimija ómū. Nuu ne yi bo me na hó yi ho sii ómū, a lo ɓee vesi han tibiyo.»
- ¹³A bun wá ɓa baraa haan lo: «O mi waa lee o yere sereyamu, to o sereyamu ɓee boo.»
- ¹⁴A Yesu caan ɓa: «Hare a mu yi a un lee sereyamu un yere bena, un sereyamu boo, bari un zun he un lo mana ma he un ve; a mu yi a mibe, mibe ɓee zun he un lo, ma he un ve!»
- ¹⁵Mibe iri ma nucomu, a me ɓee iri nuu woo.
- ¹⁶A un ya yi huwa iri, to un iri boo, bari un ɓee a undee; lo Maa ne tuwo ni mi ma ni.
- ¹⁷Mu tuwa mi tuwaa lo niju sereyamu boo.
- ¹⁸Me lee sereyamu un yere bena, a lo Maa ne tuwo ni ja lee un sereyamu.»
- ¹⁹A bun wa ɓa baraa haan lo: «A weso mii Maa mi?» A Yesu caan ɓa: «Mi ɓee zun me, mi ja ɓee zun waa Maa. Mi ya yi zun me, to mi ya zuun waa Maa.»
- ²⁰Yesu we mi waa de'eni ɓa ni li Deebenu duwanirozuun, a lo warala hanbe wara ne ye, a lo zan suraa li wari ole; a nuu woo ɓee fu laa, bari lo wa'ati ɓee in yu.
- ²¹A Yesu ja bara haan ɓa: «Un fen, a mi aa piri'a ni; a mi hi mi be'uwee; mi ɓee daa buwee he un ve.»
- ²²A ɓa Zuwifera lo: «A lo buwe mite uwe, lo co mi waa te lo wa ɓee da buwee he mi ve lo?»
- ²³A lo baraa haan ɓa: «Mibe a li tunwasiyo; a me a ho wáánuu. Mibe a ho dimija ne ye ta, a me ɓee a ho dimija ne ye ta.»
- ²⁴A bun na un lo mi hi mi be'uwee; a mi yi ɓee lara lo un a “Me ne mi mu”, to mi hi mi be'uwee.»
- ²⁵A ɓa we mi waa te lo: «Uwe a wii?» A Yesu caan ɓa: «A biyo un baraa haan mi hare miyee.»
- ²⁶Be cururu mi a un woro mi bena, aa irila mi; biyo uwanni a mu, bun a le tuwo ni be boo; a a biyo un ja lo se a bun me mi waa woro han ho dimija.»

- 27 Ba ɓɛɛ zuunna a a lo Maa be lo mi waa woro han mi.
- 28 Bun wo so Yesu baraa haan ɓa: «Biyowo so mi yi huweniya lo Nucoro Zo yoo da, a bun wo mi zuun a mɛ a “Mɛ nɛ mi mu”, lo a un ɓɛɛ we diyowo un yere se, lo a a biyo lo Maa aranina ni, lo a bun un mi waa woro heyara.
- 29 Lɛ tuwo ni mi ma ni; lo ɓɛɛ do ni si undee, bari a biyo lo lo uun na, a bun un wee we tuwiite.”
- 30 Han wara so nɛ lo mi waa woro ma bun nu wá nicuru lara laa.
- 31 Ma bun Yesu we mi waa bara han ɓa Zuwifera nɛ lara laa mu: «Mi yi asi un wara wá, to mi a un buwara ma tiyan;
- 32 ma bun to mi zuun ho tiyan, a ho tiyan we mi ma huwarala.”
- 33 Ba caan lo: «Wabe a Abarahamu ni, a wa ɓɛɛ in wo nuu woo wobɛ, a webena o wuro wa huwaralirobe?”
- 34 A Yesu caan ɓa: «Ma tiyan wure, un bara mu han mi, nuu nɛ we be'uwe a mu be'uwe wobɛnu.
- 35 Lo wobɛnu ɓɛɛ wàà li zuun, a mu yi a li zun zo, hó mi bin tuwite.
- 36 Ma bun lo Zo yi huwaraliyo mi, to mi huwarayamu be boo!
- 37 Un zun a mi a Abarahamu ni, a dɛɛ, mi mi waa piri'a a ɓuwe ni; bari un wara ɓɛɛ mi waa uu miyan.
- 38 Mɛ anni, a biyo un ma waa Maa se, a bun mɛ woro; ma bun, mibe ja we biyo mi ja mii maa se.”
- 39 A ɓa i caan lo ma biyo: «Waabe maa a Abarahamu!» A Yesu baraa haan ɓa: «Mi ya yi a Abarahamu ni, a Abarahamu wema mi ya we.
- 40 A wɛɛ, mi mi waa piri'a a ɓuwe ni, mɛ nɛ muwan ho tiyan nɛ un ja Deebenu se a haan mi. Abarahamu ɓɛɛ wo bun!
- 41 Mibe uwanni, a mii maa wema mi mi waa we.» A ɓa baraa haan lo: «Wabe le, wabe ɓɛɛ a cɛnmana za; waa Maa a ni'ere pe, dín a li Deebenu.”
- 42 A Yesu baraa haan ɓa: «Deebenu ya yi a mi Maa, mi ya waa mɛ, bari mɛ nɛ he, a Deebenu se un lo mana, un ɓɛɛ mana un yere na de, a libe tuwo ni.
- 43 A webena mi ɓɛɛ fanmu ni? A biyo mi ɓɛɛ ji un wara yi.
- 44 Mii maa a Sitani, a mi mi mu se a mi we mii maa sa'o. Hó a niɓuwe hare mu hiyaɓuwe; lo ɓɛɛ we zan tiyaan, bari lo mana tiyaan. O yi ja a ɓa lo lo haa sabiya, a bun a lo yereyere, bari lo a sabe, a a han sabiya ɓaa maa.
- 45 A mu yi a mɛ nɛ wuro ho tiyan han mi, aan, a mi ɓɛɛ laa mɛ na!
- 46 A wii mi siin da ci un ju si ma be'uwe? A bun yi mana, a mu yi a ho tiyan un mi waa woro han mi, a webena mibe ɓɛɛ laa na?

⁴⁷Lε yi a Deebenu taa, to hó ji Deebenu wara. O yi ma a mibe ɓεε ji mu, a biyo mi ɓεε a Deebenu taa.”

⁴⁸A ɓa Zuwifera huwa caan lo ma biyo: «Bεε a wabe tiyan sin mu woo, a wa bara lo uwe nε yε a Samari nuu, lo a Sitani ha'iri mi oo le?”

⁴⁹Yesu caan ɓa: «Mε le, Sitani ha'iri mana mεε! A wabe maa yenu wá mε mi waa de, a mibe mi waa de zuwa mε na.

⁵⁰Mε ɓεε mi waa piri'a un yere ɓuwabuwamu; a nuu mi nε piri'a mu, a nε iri.

⁵¹Ma tiyan wure, un bara mu han mi, nuu nε yi fi un wara na, ho ɓεε mi li humu woo.”

⁵²Ba Zuwifera baraa haan lo: «Wεε, mu fasi wa se lo ha'iri'oo mi oo. Abarahamu huru, ɓa yimina ja huru'a, a uwe bini bara he lo nuu nε yi fu uwe wara na lo hó ɓεε didi li humu woo.

⁵³Uwe yere sinna maa ɓuwaa po waa maa Abarahamu nε huru mu wo? Dεε, ɓa yimina ja co huru'a. Uwe ce'o o a wii?

⁵⁴A Yesu caan ɓa: «Yi a mε ɓuwani unte, to un ɓuwabuwamu ɓεε a hare sinu. Wabe waa Maa nε mi mi waa bara lo mii Deebenu dε; a dín nε ɓuwabuwamu mε na.

⁵⁵Mibe yi ɓεε zun li dε, mε zun li. Un ya yi bara lo un ɓεε zun li, to un a sabe a obara mi be sin. A un εnne zun li, a un fi li wara na.

⁵⁶Mε wosonu minu, bun leerobe so zanma'aa we muwan mii maa Abarahamu; a lo maa li, a lo zanma'aa mu.”

⁵⁷A ɓa Zuwifera baraa haan lo: «O ɓεε in yu zerema ɓuwiyaju ma ɓuwe, a uwe ma Abarahamu dede le?”

⁵⁸Yesu baraa haan ɓa: «Ma tiyan wure, un bara mu han mi, saani a Abarahamu εn, a mε mi.

⁵⁹Bun wá, ɓa uu bubuwo a ya duwora lo, a Yesu yu puwansi a lo li Deebenu ɓuwanirozuun.

ZAN 9

¹Yesu anninu tuwa wá lo maa banuu nε te a lo a mani.

²Lo buwara diyora lo ma biyo: «Waa naso, a wii wo mu be'uwe mu, a lobe banuu nε lee, ta a ɓaa ni, a na lo te a lo a mani?”

³A Yesu caan ɓa: «Bεε a biyo lobe wurasin ɓaa ni wo be'uwe uwe, a yawe a Deebenu wema yi zeni lo wá.

⁴Mu pan a wosonuu, ma bun wa tawε a wa tii le tuwo ni wema ju; yi ɓεε a bun, li tun yi aa huun fo be nε ju, to nuu woo ɓεε we diyowo yi.

⁵Dεε un mi ho dimija, a mε a ho dimija ómū.

⁶Biyowo lo bara bun vo, Yesu puwinniya mi hincannu uwasi li tuŋn, a lo aa mu, bun bene lo yoo buwara mu lo mani yira na;

⁷a lo baraa haan hó: «Fen ve see o waa Silowe juu'aan, Silowe ura “ne tuwo”. Lo anniya ve siya mi waa; a lo arona mana a lo yira mi waa mi.

⁸Lo baanna ma bá ne ya wee mi lo a lo fara, huwaa diyo wε: «Lε ye bεε a lo banuu ne ya wee esi he aa fara mu be uwe?»

⁹Ba tuwan we mi waa te lo lo a lobe; a ba tuwan te lo fiyofiyo, lo bεε a lobe, lo ba a ni ne lowε. A mu yi a lo banuu mite hó mi waa te lo a mibe mu cuwa.

¹⁰A bun wa ba diyora lo: «A ma mu ye o yira hεena na?»

¹¹Lo caan ba: «Lo banuu ne ba lo Yesu, a hó aa tiin a buwara un yira na, a lo lo un vεε see un waa Silowe juu'aan. Un va bin, un siya un waa, a un yira hεena.»

¹²Ba baraa haan lo: «A weso lo banuu so mi na?» A lo caan ba: «Un bεε zun.»

¹³A bun wa ni lo a va lo banuu ne ya a mani mu a vara ba Fariziyenna se.

¹⁴Mu wo vunurobe wozome zeze, a Yesu aa mu tiin a hεena lo banuu yira.

¹⁵A bun wo ba Fariziyenna diyonu ma lo ju a zuun biyo lo yira bona hεena na. A lo baraa haan ba: «A lo buwara tiin un yira na, un siya un waa, a un yira mi waa mi.»

¹⁶Ma bun Fariziyenna tuwan lo: «Lobe banuu ne ye bεε lo Deebenu se, bari lo bεε mi waa anmi li vunurowozome lada.» A tuwan bá lo: «A ma mu yeε banuu be'uwewe da wera mu hanmarobe ne ye?» Ba ju bεε wo buwa mu wá.

¹⁷A ba tintiyan baraa haan hó ne ya a lo mani mu: «A uwe han, a webe uwe yu woro hó ne hεena o yira bena?» A hó lo: «Lo a Deebenu pucan»

¹⁸Ba Zuwifera pan bεε we lara lo lo ya a mani, lo a wεre lo yira mi waa mi, fuwa mu yu lo banuu baa ni venu na.

¹⁹Ba aa diyora bá: «Lε dede a mibe yaro ne mi lo lo too ma manimu le? A ma mu ye lo yira bona mina wεere?»

²⁰Baa ni caan ba: «Wa anni zun lo lo a wa yaro, lo lo too ma manimu;

²¹a yi a yemu lo yira bona mina wεere, wa bεε zun bun; a wii hεena lo yira, wabe ja bεε zun bun. Mi diyo lo mite, lo daan yu a woro mi yere un'o.»

²²Ba ni wura bun, bari ba we zaanna ba Zuwifera yira, a biyo ba Zuwifera we co mu wá vo lo: «Nuu wo nuu ne yi ta biyo lo Yesu a lo Kirisita, to hó ja lee li Deebenu faralozuun.»

²³A bun wure na baa ni we lo: «Mi diyo lo mite, lo daan yu.»

²⁴Ba Fariziyenna tintiyan vo lo banuu ne ya a mani mu, a ba baraa haan lo: «Buwani Deebenu, wabe anni zun lo lobe banuu ne ye a be'uwewe.»

²⁵Lo caan ɓa: «Lo yi a be'uwewe, me ɓee zun bun; mu beju'ere ne un zun bun a biyo; me ya a mani, a weere un yira mi.»

²⁶A ɓa baraa haan lo: «A webe lo wora o? A ma mu yee lo heenana lo yira.»

²⁷Lo caan ɓa: «Un ya deeri muwan mu haan mi vo, a mi ɓee tetiya mi juvanle; a webena mi miniya a bini ji mu? A mibe ja miniya a we lo buwara le?»

²⁸Ba tuwora lo, a ɓa lo: «A uwe a lo buwaro, wabe a Moyize buwara.

²⁹Wa anni zun lo Deebenu wara ma Moyize, a mu yi a le ye mu, wa ɓee zun ho lele.»

³⁰Lo banuu caan ɓa: «Bun anni maa ja a hanmarobe, a mibe ɓee zuun lo lele, a ja a lobe heena me yira!

³¹Wa zun a Deebenu ɓee can ɓa be'uwewera, a nuu ne yi anmi li, a we li sa'o, a ho naso li wee can.

³²Mu ɓee in ja feni woo, lo nuu heena nuu ne too ma manimu yira yu.

³³Le ye ya yi ɓee lo Deebenu se, lo ɓee ya we diyowoo yi.»

³⁴A ɓa caan lo: «A mu be'uwe duun uwe to wure le bosu, a uwe miniya a arani wabe le?» A bun wa ɓa ja lo lora.

³⁵Yesu we ja mu lo ɓa we ja lo, lo bana yu lo zeze ne, lo baraa haan lo: «O lara lo Nucoro Zo na le?»

³⁶Lo caan Yesu: «Ho a wii Nuso, yawe a un laa la.»

³⁷A Yesu baraa haan lo: «O ma lo vo, a le mi waa woro ma o, a ho a lo.»

³⁸Bun wo so lo lo: «Un lara Nuso.» A lo lii buunasi sarahu lo waa.

³⁹A Yesu baraa haan lo: «Un mana hobe dimija nee iri bena, bun ɓee a bebiyan, a yawe a ba ne yira ɓee mi, a han mi; a ba ne yira mi mu, a ba ɓee mi.»

⁴⁰Fariziyenna tuwan ne enna suraa lo ja han wara so, a ɓa bara haan lo: «Wabe ja a maniya le?»

⁴¹A Yesu caan ɓa: «Mi ya yi a maniya, to be'uwe ɓee ya en mi juu, a weere, mi lo mi yira mi, ma bun mu mi bin.

ZAN 10

¹Ma tiyan wure, un bara mu han mi, nuu ne yi ɓee zo ɓa para luwee ma ho zun'an, a lo ce ye yoo ma febinu, ho a anro ma nitewa.

²A le yi zo ma ho zun'an, a ho a ɓa para so didiro.

³Lo zun'anpero hee ho zun'an han lo, a to ɓa para ji lo tannu. Lo ve ɓa para ne a lo taa ma ɓa yele a heera ɓa lera ho iin.

- ⁴Lo yi na a bá nɛ wure a lo ta lo ho iin vo, to lo hecaa ba waa, a ba para be laa, bari ba zun lo tannu.
- ⁵Ba ɓɛɛ buwa nuhunu a dɛɛ; a ba luwi ɛɛ hó na, bari ba ɓɛɛ zun lo nuhunu tannu.
- ⁶Yesu we ha dín waawe so haan ba, a ba maa ɓɛɛ we fanmuwan biyo lo woro ura.
- ⁷Yesu tintiyan baraa haan ba: «Ma tiyan wure, un bara mu han mi, a mɛ a ba para zun'an.
- ⁸Bá nɛ wure anniya un waa, a aanna ma niterawa, a ba para ɓɛɛ tɛtiya mi juvanle baa.
- ⁹Mɛ a ho zun'an; nuu nɛ yi zo ma mɛ, to lo isi; lo zo a lo le, a le yi dina.
- ¹⁰Lo anro yi buwee, to a lo aa nūū, aa buwe, aa yaa; a mu yi a mɛ, mɛ mana yawe a ba para yi ho sii, a yi ho puwiri.
- ¹¹A mɛ a lo pedidi tete. Lo pedidi tete wee de mi sii nɛ mi para bena.
- ¹²A mu yi a lo tose nɛ mi wari, a nɛ ɓɛɛ a lo pedidi, a nɛ ɓɛɛ te ba para, hó yi ma dajuwo buweenu, to lo huwa yu do ba para si; a to lo dajuwo aa yu ba mi yere aa yara'a.
- ¹³Lo a nuu nɛ so warii, a lo ɓɛɛ do mi yi ma ba para be. Mu yi a mɛ, mɛ a lo pedidi tete.
- ¹⁴Un zun un para, a un para zun ni,
- ¹⁵a obara biyo sin lo Maa zunna ni, a un zunna lo Maa; a un nɛ un sii un para bena.
- ¹⁶Para tuwan ja pan mi un nu wá, a nɛ ɓɛɛ mana libe peluwe nɛ yɛɛ. Un ja tawe a un mana bá para so, ba ji un tannu, a li pe'uwi we de'ere, pedidi ni'ere.
- ¹⁷Lo Maa wa ni, a biyo un nɛ un sii, yawe a bini fe ho.
- ¹⁸Nuu woo ɓɛɛ fe ho na, a mɛ na ho un yereɛ; se mi un se a nɛ ho, se mi un se a fe ho; a hó tannu so un yu a lo waa Maa se.
- ¹⁹Hán wara so bena, cara'arobe tintiyan zo ba Zuwifera ma wɛ aza.
- ²⁰Cururu ba siin we mi waa bara: «Ha'i'oo mi loo, lo huwa ee, a webena mi tete mi juvanle laa?»
- ²¹A tuwan we mi waa bara: «Hanbe wara nɛ ye ɓɛɛ a ha'iri'ooso wara. Ha'i'oo san da maniya yira hɛɛ woo le?»
- ²²Biyo ye wo ho mutannuu, a heya mu Nuuhɛɛrobe sanni leenu Yerusalemu.
- ²³Yesu we mi waa hɛɛ'a li Deebenu buwanirozuun Salomuwan boro zun'aan.
- ²⁴Ba Zuwifera aa i'iriyo laa a ba baraa haan lo: «A tuwifuwa diyan o we wa ha'iri yayoo? Uwe yi a lo Kirisita, bara mu han wa papara'a.»
- ²⁵A Yesu caan ba: «Un baraa mu haan mi, a mi ɓɛɛ lara. A han wema nɛ un we waa Maa yenu na, a hán mi waa lee un sereyamu.

- ²⁶A mi ɓee lara, bari mi ɓee a un para tuwan.
- ²⁷Un para wee ji un tannu. Me zun bá, a ɓa du un hiya wá.
- ²⁸Un han ɓa ma sii nawasi; ɓa ɓee hi woo, a nuu woo ɓee la'aa ɓa fe un nuu.
- ²⁹Waa Maa ne na ɓa na, hó ɓuwa po ɓa ni wure, a nuu mana ne la'aa ɓa fe waa Maa nuu aa yi.
- ³⁰Lo Maa ma me a de'ere.
- ³¹Ba Zuwifera ja saanna bubuwo a duwora lo.
- ³²Bun wá Yesu baraa haan ɓa: «Un zeniya mi ma wema tetiya cururu ne lo waa Maa se. A han yee dede bena mi miniya a duwo ni?»
- ³³Ba Zuwifera caan lo: «Bee a wema tetiya bena wa duwo o, a zuwa, bari uwe ne a nucoro, pan he o siin lo o a Deebenu.»
- ³⁴A Yesu caan ɓa: «Mu ɓee tuwa mi tuwa vanlo lo me lo: «Mi a buwanirobera» le?»
- ³⁵Bá ne han wara waraa haan, bá yi vo ma buwanirobera, a mu Toorobe wara ja yi ɓee huwo,
- ³⁶a le lo Maa ciyo, a tuwo ho dimija, mi lo hó na: «O mi waa de zuwa» bari un lo «Un a li Deebenu Zo», mi de bun dee!
- ³⁷Un yi ɓee mi waa we waa Maa wema, a mi ɓee co laa na!
- ³⁸A mu yi wo a un mi waa we han, hare a mi yi ɓee laa na, a mi maa ja laa lo Maa wema na, yawe a mi zuun, a fanmu lo lo Maa mi mee, a me mi lo Maa.”
- ³⁹Bun wá ɓa ja tintiyan enna mu se a fi laa, a lo yu vu ɓaa
- ⁴⁰Yesu zan bin a yuwara ho Zuruden ba bene a yoo asiyo bin, he Zan we batiziya ɓa ni.
- ⁴¹Ni cururu we mana lo se, a ɓa we mi te lo: «Zan ɓee wo hanmarobe woo, a biyo wure Zan waraa lobe banuu ne ye bena wo boo.”
- ⁴²Binni, ni cururu bo mi sinciri si lo wá.

ZAN 11

- ¹Banuu ni'ere ne yenu Lazare we to vanna, lo wo Betani lo nuu, Mari ma mii nuzo Marita ɓa lo.
- ²A hó Mari so we buwara mu jii ne pinpiyan sin lo Nuso na, a tiyo lo ziya na ma mi pufuwe, a hó ɓaa yaro Lazare ɓee we cohee mu.
- ³Baa hanminle we tuwo nuu a vee baraa haan Yesu: «Nuso, dee o yira ɓee cohee.”
- ⁴Biyowo lo ja bun, Yesu lo: «Hobe vanna ne ye ɓee a lo humu vanna, mu a yawe Deebenu buwabuwamu mi, yawe a li Deebenu Zo buwani mu nu wá.”

- ⁵Yesu waana Marita ma mi nuzo ma Lazare.
- ⁶Biyowo Yesu ja lo Lazare ɓɛɛ cohee, lo pan wo wozomaju he lo enna;
- ⁷bun bene lo baraa haan ɓa buwara: «Wa aro ve Zude tun!»
- ⁸A ɓa buwara baraa haan lo: «Naso, mu ɓɛɛ menna a ɓa Zuwifera ya mi o duwo ma bubuwo, a o pan aro bin le?»
- ⁹Yesu caan ɓa: «Ho wosonu wa'atira ɓɛɛ a ɓuwɛɓu le? Nuu ne yi vesi wosonuu, hó ɓɛɛ tun, bari lo yira mi ho dimija ómū na;
- ¹⁰a nuu ne yi vesi ho tinaa, hó tun, bari ómū ɓɛɛ mana lo se.»
- ¹¹Han wara so bene lo baraa haan ɓa: «Wa yirā Lazare duma, a un ve siinni lo.»
- ¹²Ba buwara baraa haan lo: «Nuso, lo yi yu to duma, to lo isi.»
- ¹³A lo humu dada be Yesu wura, a ɓabe pa'obara lo a ho dada tete be lo wura.
- ¹⁴Bun wo so Yesu wura wiya: «Lazare huru.
- ¹⁵A mibe bena mu sin na biyo un ɓɛɛ enna bin, yawe a mi yi lana. Wa ve ɓa wá!»
- ¹⁶Bun wá, Tomasi ne ja ve ma Didimu baraa haan ɓa buwara ne á: «Wa muso fen, yawe a wa vɛɛ hi ma lo!»
- ¹⁷Yesu vɛɛ cii, bun wo a Lazare huwan yu wozoma bena.
- ¹⁸O ja yi dɛɛ mu, Betani a dedee ma Yerusalemu, nu'o'onu cuwa serehoozin (6,000) ju'an.
- ¹⁹Zuwifera cururu we mana aa tɛɛ Marita ma Mari na ma ɓaa yaro humu, a ɓuwɛɓuwɛ'a ɓa.
- ²⁰Biyowo Marita ja lo Yesu buba, lo anniya le sin lo waa, a Mari hó asi li zuūn.
- ²¹Marita baraa haan Yesu: «Nuso, yi a o enna he, to waa yaro ɓɛɛ huru.
- ²²A hare biyo wa, un zun lo be wo be ne o yi fara Deɓɓenu na, Deɓɓenu ne mu aa.»
- ²³A Yesu baraa haan lo: «Mi yaro vee.»
- ²⁴«Un zun lo lo vee ho veeze, li wozome venii.»
- ²⁵A Yesu baraa haan lo: «Mɛ a ho veenu ma ho sii. Nuu ne yi laara mɛ na aa endɛɛ hare a lo yi huru;
- ²⁶a nuu ne yi midɛɛ, a lara mɛ na, hó ɓɛɛ hi woo. O lara bun na le?»
- ²⁷A lo baraa haan lo: «Oo, Nuso, un lara lo o a lo Kirisita, li Deɓɓenu Zo, hó ne ya tawe a ɓuwee ho dimija.»
- ²⁸Biyowo, Marita waraa bun vo, lo i anniya fenna. Lo zo vo mii nuzo Mari a lo uwin'uwinniya biyo ye lo juvanlo: «Waa Naso mi he, a lo mi waa ve o?»

- 29 Mari jinle ma bun, bun ma lo huwonu wure wo de'ere a le lo se;
- 30 bari mu wo a Yesu ɓɛɛ iin zo ho lóo. Mu we aa he Marita le san lo waa, aa bin lo pan mi.
- 31 Ba Zuwifera ne we enna li zuñ lo Mari se aa ɓuwɛɓuwe'a lo maa a lo lii huwa piri a ii le, a bá du lo hiya wá, a biyo ɓa we pa'obara lo a li buwi wá lo anniya le we.
- 32 Biyowo Mari le ciyo he Yesu mi, a lo yira da lo wá, lo cuunna mite do lo ziya se, a lo lo: «Nuso, yi a o enna he, to waa yaro ɓɛɛ huru.»
- 33 Biyowo Yesu ma a lo we, a ma a ɓa Zuwifera ne du lo hiya wá mi waa we, lo mite suraa va lo wá, a bonu leena;
- 34 a lo lo: «A weso mi do lo?» A ɓa lo: «Nuso, ɓuwee aa deɛ!»
- 35 A Yesu wa.
- 36 A bun wá ɓa Zuwifera we mi waa te lo: «Mi deɛ, lo enne terena wo lo yira.»
- 37 A tuwan ɓa siin lo: «Lobe ne heena lo mani yira, lo ɓɛɛ ya we da ce dabere, a lobe banuu ne ye ɓɛɛ ya hi le?»
- 38 Yesu suraa ja bina va lo wa, a lo huwa lo li buwi wá. Li buwi so wo ɓo'an ne bibiyo ja juɓo na.
- 39 A Yesu lo: «Mi lee li bibiyo bin.» A Marita lo nuhuwo ɓaa hanminu baraa haan lo: «Nuso, lo pinpiyan deri mi waa le, bari biyo a mu wozoma na!»
- 40 A Yesu lo: «Un ɓɛɛ baraa haan o, lo o yi lara, lo o mi Deebenu ɓuwabu wamu le?»
- 41 Ma bun ɓa leena li bibiyo bin. Yesu huweniya mi yira ho waa, a lo lo: «Waa Maa, un bara'ari o, biyo o caan un faralo bena.
- 42 Mu yi daanna me na, un zun a o wee can ni tuwite, ma bun, a ɓa zanma, ɓa ni ne zan he ye bena un waraa, yawe a ɓa laa biyo, lo a uwe tuwo ni.»
- 43 Biyowo lo wura bun vo, lo buweriyo ma tannu benu: «Lazare, le!»
- 44 A lo nuhuwo aa lo; mu we a lo ziya ma lo nule ba na ma aanrobe, a cenme ta lo wafonu na. A Yesu baraa haan ɓa: «Mi fuwe laa, a mi de lo si a lo fen!»
- 45 Zuwifera cururu ne mana Mari bá se, a ne ma biyo Yesu wo we lara laa.
- 46 Hare ma bun tuwan ɓa siin va ɓa Fariziyenna se a ve bara biyo Yesu wo a haan ɓa.
- 47 Ba sara'awera junasiyo ma ɓa Fariziyenna vo ɓa iriwera a aa forawe, a ɓa lo: «A webe wa we? Deɛ lobe banuu ne ye mi waa we hanmarobera cururu!»
- 48 Wa yi do lo si a lo ve ma waa ma mu, ɓa ni wure la laa, a to ɓa Romusiyo aa yaa wa Deebenu ɓuwanirozun ma wa tun.»
- 49 Ba ni'ere ne yenu wo Kayife, a ne wo lo sara'awe li zeremi soo baraa haan ɓa: «Mibe ɓɛɛ fanmuwan diyowoo biyoo.

⁵⁰Mi ɓɛɛ ma lo mu suwanni a ni'ere mu'ennu buwa mu ɓa zanma ju na a li tumsiyo vi, a po li tumsiyo wure yaanu le?"

⁵¹Lo ɓɛɛ enne we wura han wara so mi yere se, a biyo lo wo sara'awe iinso libe zeremi soo, to han wara so wo yimiro wara ne zeniya lo Yesu tawe a hi ɓa zanma ju na.

⁵²A mu ɓɛɛ a li tun zanma mide bena, a yawe a li Deebenu ni ne yara'aa mu yi fewe a we suraa ju'ere.

⁵³A dɪn wozome so zeze ɓa fasiyo lo buwenu.

⁵⁴A bun wá Yesu vunuwan a hɛɛ'a ɓa Zuwifera siɪn yeyeree, a lo lo he lo ya mi a fɛenna va li henletun ne mi suraa bin ló'ere ne yenu Efarayimu. A bin lo ve asiyo ma mi buwara.

⁵⁵Biyo ye wo a ɓa Zuwifera Anniwawa sanni sura, a li tumsiyo cururu yuwa Yerusalemu li sanni waa a yoo cii mite.

⁵⁶Ba we mi waa piri'a Yesu, a ɓa bara han we li Deebenu buwanirozuun: «A mu ye mi paa? A lo enne ɓɛɛ buwee li sanni uwe?"

⁵⁷Bun tara a ɓa sara'awera junasiyo ma ɓa Fariziyenna na tannu yawe a nuu ne yi zun he lo mi, a lo aa be lo, a ɓa yi lo fi na.

ZAN 12

¹Wozoma hoozin saani a li Anniwawa cii, Yesu lo mana Betani, he Lazare ne lo veriyo ɓa nuhuwora siɪn mi.

²Ho tina so binni, ɓa vo lo ma dirobe. Marita we mi waa be mu dirobe si, a Lazare enna ɓa ni ne ma Yesu asiyo mu dirobe wá siɪn.

³Bun wo so Mari i so nii ne pinpiyan sin litiri tara, nii ne yaa he, a ne we'aa ma nari sun, lo buwara mu Yesu ziya na, a lii tiyo han ma mi jufuwe; a li zun wure huwa su ma ho pinpiyan so ne sin.

⁴A bun wá, lo Yesu buwara ni'ere, Zuda Isikariyote, hó ne we tawe a de lo nuu, huwa lo:

⁵«A webena mube nii ne ye ɓɛɛ yu yiya warifonu hannuwan bemumuwentiin a cara'aa na ɓa banbannasiyo na.»

⁶ɓɛɛ co a lo liya ɓa banbannasiyo be na lo bara biyo uwe, a biyo lo wo ànrō, a a lobe we mi waa ceen ɓa wari poro'ozo; a lo ya wee lee biyo ɓa uwa bin mi yereɛ.

⁷A Yesu lo: «Desi lo suun, biyo lo wo ye, lo wo mu un huun zeze bena.

⁸Ba Banbannasiyo, bá anni mi mi se tuwituwi, a mu yi a me, me ɓɛɛ mana mi se tuwituwi.»

⁹Ba Zuwifera zanma cururu ja lo Yesu mi Betani loo, a ɓa lo mana, yere ɓɛɛ hini a lobe Yesu midee bena, a yawe a ɓa yira de Lazare ne lo veriyo ɓa nuhuwora siɪn wá.

- 10 Ba sara'awera punasiyo vε coparaa yawe a buwe Lazare muso,
- 11 bari hó bena ba Zuwifera cururu we mi waa εε babe na, a ii laa Yesu na.
- 12 Mu tunsaan ba zanma ne mana li Anniwawa sanni bena ja lo Yesu buba Yerusalemu;
- 13 Ba ma oro tεberεla, a ba lo le sin lo waa, a ba zee aa bara: Foo, Deebenu! Duba han le lo ma buwee lo Nuso yenu na, Duba han ba Isira'eli ni pa'ama!
- 14 Yesu yu sunbazo a yoo asiyo wá, a heya we ma biyo mu tuwara:
- 15 Siyo lo, bεε co zaan! De o pa'ama ne buba ye! Lo asiyo sunbazo manuu!
- 16 Miyεε lo buwara bεε we fanmuwan bun bera so; a biyowo Yesu buwaɓuwamu lo, a bun wo ba ha'iri liyo mu wá, lo mu we tuwa lo bena, lo a a mibe wo mu haan lo.
- 17 Biyowo Yesu we vo Lazare lena li buwiī, a veriyo lo ba nuhuwora siīn; ba zanma ne bun wo yireē, we mi waa lee lo sereyamu.
- 18 A bun na zanma ciyo we aa san lo waa, bari ba ni we ja bun hanmarobe so ne lo wo la'ari.
- 19 A bun wá ba Fariziyenna huwa bara han wε: «Mi bεε maa le? Biyo bεε jiyān diyowoo han mi, ba ni wure du lo hiya wá uwe!»
- 20 Gerεkela tuwan enna ba zanma siīn ne we yuwa li sanni a yoo buwani Deebenu.
- 21 Bá tu suraa Galile tun Bεtisayida ló nuu Filipe, a ba diyora lo: «Nuso, wa mi mu se a mi Yesu.»
- 22 Filipe anniya ve bara bun haan Andere, a ba niyu i bo we ve baraa mu haan Yesu.
- 23 A Yesu caan ba: «Mu wa'ati ciyo a lo Nucoro Zo yenu buwani.
- 24 Ma tiyan wure, un bara mu han mi, li dubiru ne do li tuūn yi bεε hi, to li asi midee; a li yi hi, to li bini he dubiyo ne boni.
- 25 Nuū ne yi wa mi sii, aa te ho bee; a nuū ne jiina mi taa hobe dimija neε, hó ta εn bin a we sii ne bεε mi ve.
- 26 Nuū ne yi se han ni, a lo di un hiya wá, ma bun he un yi mi, to a bin un toose ja εn. Nuū ne yi se han ni, lo Maa aa han hó naso ma yenu.
- 27 Wεε un bonu biya. A webe un bara? A un bara waa Maa, ne a un poroma libe wa'ati ne ye le? A dεε a libe wa'ati so dede be co mana ni!
- 28 Maa, de o yere yenu wá!» A bun wá tannu lo ho wá: «Un do li wá, a un ja tintin de li wá.»
- 29 Ba zanma ne enna bin, a ne ja ho tannu so we mi waa te lo mu a wuronama'arobe, a ba tuwan lo a Deebenu to'aro waraa ma lo.
- 30 A Yesu baraa haan ba: «Bεε a mε bena hobe tannu ne ye pansan; a mibe bena.

- ³¹A were a hobe dimija ne ye irilowo, a were hobe dimija ne ye be aa ja lera ho iin.
- ³²A mu yi a me, un yi huweniya li tun wa a yuwara wo ne, to un ve ba nucoza wure mana un se.”
- ³³Lo we mi waa woro bun, aa zeni li humu ne sin lo hira.
- ³⁴A ba zanma caan lo: «Wa ja mu ho tuwaa, lo lo Kirisita a aa we nawasi; a yemu na o lo mu tawe a lo Nucoro Zo huweni? A wii a ho Nucoro Zo so?”
- ³⁵Yesu baraa haan ba: «Ho omu pan mi mi siin wa'atizo uduu. Mi yere vesi a ho omu da haan mi, yawe a han tibiyo bee aa vin miyan: nuu ne vesi tibiyo bee zun he mi ve.
- ³⁶Biyowo mu omu mi mi se, a bun wo a mi laanu mu omu na, yawe a yi we omu za.”
- ³⁷Hare a lo we wo hanmarobe ciyo ba ni yira wa, ba ni bee we lara laa,
- ³⁸yawe a li Deebenu jucan Ezayi wara ne ye juti: «Nuso, a wii laara wa tannu ne do na? Aa wii lo Nuso zenina mi buwa-pa'a?”
- ³⁹Ma bun ba bee we laa yi bari Ezayi ja baraa lo:
- ⁴⁰«Lo maaniya ba yira, A bo ba siyan, Yawe a ba bee mi diyowoo ma mi yira Yawe a ba bee co fanmu sinu Yawe a ba bee yi lobi, A un ca yira ba vari a wee.”
- ⁴¹A bun Ezayi baraa, a biyo lo we maa Yesu buwabuwamu, a na lo wura lo be.
- ⁴²Bun wure wa, hare ba weesiyo siin ni cururu we lara laa; a Fariziyenna bena taan ba bee we mi waa ziin mu, bun wure a ba bee yi ba ja lee li Deebenu faralozuun;
- ⁴³bari a yi yenu ba nucoza se, bun wo sin baa poona a yi yenu Deebenu se.
- ⁴⁴Yesu buweriyo: «Nuu ne yi laara me na, bee a me lo laara na de, a le tuwo ni lo laara na;
- ⁴⁵a nuu ne yi mi waa dee me na, to a le tuwo ni lo mi waa dee na.
- ⁴⁶Me a mu omu, un mana ho dimija yawe a nuu wo nuu ne laara me na bee co waà han tibiyo.
- ⁴⁷Nuu ne yi ni un wara, a lo bee be han si mi siyaan; to bee a me iri lo naso de, bari un mana a isi ho dimija, a bee a aa teeni iri ho wa.
- ⁴⁸Nuu ne yi pan me na, a bee ta un wara na, to biyo iri lo bun a han wara ne un wara; a han aa irila lo naso li wozome venii;
- ⁴⁹bari un wara bee a me untena wara, a lo Maa ne tuwo ni, a ho uwa biyo un tawe a bara ma biyo un tawe a woro un juboo.
- ⁵⁰A un zun mu lo lo fesirobe a ho sii ne bee mi ve. Ma bun biyo un bara be, un bara bun ma biyo lo Maa muwanna mu haan ni.

ZAN 13

- ¹Saani a li Anniwawa sanni cii, lo zuunna lo li wa'ati yu a mi le hobe dimiɗa nee a ve lo Maa wá, a bun wá Yesu ne waana mi ni ne ho dimiɗa he, tiyo mi waminu ju.
- ²A ɓa mi mi tinaadirobe, bun we a Sitani do mu Simu yaro Zudasi siyan vo a hó de Yesu nuu.
- ³A Yesu zuunna lo lo maa zan be wo be mi nuu, lo a Deebenu se mi lo, lo a a Deebenu se mi ve,
- ⁴lo huwa mu dirobe wá, lo buwena mi baforo, a lo i so cenme ba miyan.
- ⁵Bun bene lo yeeriyo ju uwa yiyo, a lo huwa siya mi buwara ziya, a tii haan ma li cenme ne lo ba miyan juɓo.
- ⁶Biyowo lo aa ciyo Simu Piyere na, hó baraa haan lo: «Uwe, wa Nuso dedee aa see me ziya le!»
- ⁷A Yesu caan lo: «Biyo un mi waa we ye, o bee in zuun mu weere, a o maa fanmu mu ma bene.»
- ⁸A Piyere bara haan lo: «Hee, fiyofiyo, o bee see me ziya.» A Yesu caan lo: «Un yi bee yu o see, to o ma ni be diyowoo mana wee!»
- ⁹A Simu Piyere baraa haan lo: «Nuso, bee daan un ziya na, ja see un nule ma un ju'o.»
- ¹⁰A Yesu baraa haan lo: «Le yi butanna mu juu, hó ma'o bee hini mana soonu na a mu yi bee a ziya seenu mide, a biyo lo cuu parapara; a mibe cuu, hare a mu yi bee a mi wure.»
- ¹¹Lo zuunna hó ne de lo nuu, a bun na lo lo: «Bee a mi wure cuu mu.»
- ¹²Biyowo lo siya ɓa ziya vo, a so mi baforo zan, lo i asiyo mu dirobe wá, a lo baraa haan ɓa: «Mi fanmuwan biyo un baraa haan mi ye le?»
- ¹³Mi mi waa ve ni ma Naso ma Nuso, a mu a tiyan, a biyo a bun a ni.
- ¹⁴Ma bun, me ne a Nuso ma Naso, yi siya mi ziya, to mibe ja tawe a see we ziya;
- ¹⁵bari biyo a zenirobe ne un na miyan, yawe a mibe muso wee we biyo sin un wo haan mi.
- ¹⁶Ma tiyan wure, un bara mu han mi, lo toose bee po mi Nuso, a lo tuuro bee po le tuwo lo.
- ¹⁷Mi yi zun bun, to mi damuwan, a mi yi wee we mu.
- ¹⁸Bee a mi wure un miyan de, un zun be un we'aa. Mu Toorobe anni, bun ju tawe a ti: hó ne ma ni mi waa pari di, hó yerema so un ziyo.
- ¹⁹A weere un bara mu bera so han mi, saani a mu cii, yawe biyowo so mu yi ciyo, a mi laa lo Me mi.

- 20Ma tiyan wure, un bara mu han mi, nuu ne yi ta le un tuwo na, to a me lo ta na, a nuu ne yi ta me na, to a le tuwo ni lo ta na.”
- 21Biyowo lo muwan biyo vo, Yesu bonu biya a lo lo: «Ma tiyan wure, un bara mu han mi, a mibe ni'ere de ni nuu.”
- 22Ba buwara huwa de we na, a nuu pee diyo mite lo ta a wii lo miyan?
- 23Lo buwara ni'ere, ho ne Yesu waana we dumasi suraa Yesu a ba mi mu dirobe wa.
- 24Simu Piyere da mi nu ho na, lo: «Diyo ta le lo woro be a wii?”
- 25A ho buwaro so tintiyan bo Yesu suppe na a lo diyora lo: «Nuso, lo a wii?”
- 26A Yesu caan lo: «A le un yi daanna un nucuwe yoo na na. Lo lii daanna mi nucuwe, a lo yoo na li Simu Isikariyote yaro Zudasi na.”
- 27Li nucuwe na Zudasi na, bun ma Sitani zonu loo wure wo de'ere. A Yesu baraa haan lo: «Biyo o yi we, we mu fuwafuwa!”
- 28Bun wure wa, ba ne ma ba enna mu dirobe wa nuu woo bee fanmuwan biyo na lo wara biyo laa.
- 29Biyo wa mu wo a a Zudasi a ba wariceen, tuwan we pa obara lo Yesu lo lo ye biyo mi ma'onna li sanni se, wurasin lo lo ne be ba banbannasiyo na.
- 30Zudasi fo li nucuwe, a bun to i wo lo lenu mi ciyoo ye! Mu wo a li tun huun.
- 31Biyowo Zudasi i lo vo, Yesu lo: «Weere, lo Nucoro Zo yenu buwaniya, a Deebenu yenu buwaniya mu nu wa.
- 32Deebenu yenu yi buwaniya ma lo nu, to Deebenu ja buwani lo ma lobe mite nu, aa li buwani lo mi ciyoo ye!
- 33Un hanyira, a wa'atizo uduu un pan we ma mi. Mi aa piri'a ni; a biyo sin un barala mu haan ba Zuwifera, un ja bara mu han mibe weere: «he un ve, mibe bee buwee bin yi”
- 34Un ne tuwa fiinnu miyan: «mi waa we; a obara biyo sin un waana mi; a mibe ja waa we ma bun sin.
- 35Bun yi we, to ba ni wure zuun a mi a un buwara, a waminu yi mi mi ma we pafeni.”
- 36A Simu Piyere baraa haan lo: «Nuso, a weso o ve?» Yesu caan lo: «He un ve, o bee di un hiya wa bin yi biyo wa ye, a ma bene o dira un hiya wa.”
- 37A Piyere lo: «Nuso, a webena un bee di o hiya wa yi weere? Un ne un mu'ennu o bena.”
- 38Yesu caan lo: «O ne o mu'ennu me na le? Ma tiyan wure, un bara mu han o, lo obee bee yi huwinni, a o pan ni tuwi cuwa tiin.»

ZAN 14

- ¹«A mi bonu ɓɛɛ co bee. Mi laa Deebenu na, a mi ja laa mɛ na.
- ²Esina cururu mi waa Maa zuun; bun ya yi ɓɛɛ mana, to un ja muwan bun haan mi; bari un yoo we'a feni han mi.
- ³Ma bun biyowo un yi fenna, a yo we'aa feni haan mi vo, un aro buwee aa see mi yooro un se, yawe a he un yi mi, a mibe muso en bin.
- ⁴A mi zun he un vɛ, a zun ho wan nɛ vɛ bin.”
- ⁵A Tomasi baraa haan lo: «Nuso, wa ɓɛɛ zun he o vɛ; a ma mu yɛɛ wa zuunna ho wan?”
- ⁶A Yesu baraa haan lo: «Mɛ a ho wan, ma ho tiyan, ma ho sii; nuu woo ɓɛɛ buwee lo Maa se fuwa ma mɛ.
- ⁷Mi ya yi zun ni, mi ja ya zuun waa Maa. A biyo wá yɛ, mi zun lo, a mi maa lo.”
- ⁸A Filipe bara haan lo: «Nuso, zeni lo Maa ma wa, a to bun lo wa.”
- ⁹A Yesu baraa haan lo: «Hare menna un mi mi se, Filipe, a o pan ɓɛɛ zun ni le? Lɛ yi maa mɛ, hó maa lo Maa. A yemu na o lo un zeni mi ma lo Maa?
- ¹⁰O ɓɛɛ lara biyo lo un mi lo Maa, lo a lo Maa ja mi mɛ le? Han wara nɛ un mi waa woro han mi yɛ ɓɛɛ lo mɛ un yɛɛ se; a lo Maa nɛ mi nii, a hó mi waa we han wema so.
- ¹¹Mi laa na: mɛ mi lo Maa, a lo Maa mi mɛɛ; hare mu daan hanbe wema nɛ yɛ na, mi laa.
- ¹²Ma tiyan wure, un bara mu han mi, nuu nɛ yi lara mɛ na, hó muso we han wema nɛ un we, a hare lo we be nɛ po biyo, bari mɛ mi waa vɛ lo Maa wá;
- ¹³a be wo be nɛ mi yi fara un yenu na, to un we mu, yawe a lo Maa yenu buwani ma lo Zo nu.
- ¹⁴A mi yi fara be deeso un yenu na, to un we mu.”
- ¹⁵«Mi yi wa ni, to mi fi un tuwɛna na;
- ¹⁶a mɛɛ aa fara lo Maa a lo han mi ma “Buweɓuwe'aro” binu nɛ we nawasi mi se,
- ¹⁷ho Tiyan Ha'iri nɛ ho dimijasiyo ɓɛɛ tɛ na yi, a biyo ɓa ɓɛɛ mi li, a ɓa ɓɛɛ zun li. A mu yi a mibe, mibe zun li, bari li mi sura mi, a li yɛɛ en mii.
- ¹⁸Un ɓɛɛ de mi si himimuu, un buba mi wá.
- ¹⁹He ma fuwazoo, a ho dimija ɓɛɛ hini mi ni; a mu yi a mibe, mibe wee mi ni, bari un midɛɛ, a mibe ja endɛɛ.
- ²⁰Dín wozome soo, mi zuun a mɛ mi waa Maa, a mibe mi mɛɛ, a mɛ mi mii.
- ²¹Nuu nɛ un tuwɛna yi mi siyaan, a nɛ vesi ma han, a hó a lɛ wa ni mu. Nuun nɛ yi wa mɛ, to waa Maa aa waa hó, mɛ muso waa lo, a zeni unte ma lo.

²²Zudasi binu ne ɓee a Zudasi Isikariyote baraa haan lo: «Nuso, a yemu na o tawɛ a zeni ote ma wabe, a ɓee a ma ho dimija?»

²³A Yesu caan lo: «Nuu ne yi wa ni, hó fi un wara na, a to waa Maa waa hó naso; waa buwee lo wá, a wa we lo se ma wa ɛsile.

²⁴A nuu ne yi ɓee wa ni, hó ɓee fi un wara na. A han wara ne mi mi waa ji ye ɓee a me un yere wara, a lo Maa ne tuwo ni te han.

²⁵Un bara bun han mi, li wa'ati ne un pan mi mi se.

²⁶Mi “Buweɓuwe'aro” ne a li Ha'iri-Senu, a ne lo Maa tuu un yenu na, dín aa arani mi, a liiri mi ha'iri biyo wure un waraa haan mi wá.”

²⁷A hera un desi mi se, a un hera un ne miyan. Me ɓee wee han a obara biyo sin ho dimijasiyo we. A mi siya ɓee co piripara, a bonu bee.

²⁸Mi ja biyo un baraa haan mi: «Un fen, a un bini aro buwee mi wá. Mi yi wa ni dedee, to mi ya zanwinni'a biyo un ve lo Maa se, bari lo Maa buwaa po me.

²⁹Un baraa bun bera so haan mi were, saani a mu cii, yawe a mu yi ciyo wo ne, a mi laa.

³⁰Un ɓee hini woro ma mi woo, a biyo ho dimija be buba, a un ma lo be diyowoo ɓee cira we.

³¹Hare ma bun mu tawɛ, a ho dimija zuun lo un wa lo Maa, lo a a lo Maa tannu wá un mi waa we biyo un we. Mi huwo a wa fen he ye!

ZAN 15

¹Me a li jinnu tete, a waa Maa a li jinnu naso.

²La'a wo la'a ne caa me na, a ne ɓee he biyo, lo uwan hó; a la'a wo la'a ne he biyo, lo bobo hó yawe a ho bini he a poo miyee.

³Mu yi a mibe, mibe winu cuu, han wara ne un baraa haan mi bena.

⁴Mi en mee, a me en mii. Biyo sin li jinnu la'a ɓee da hera biyo mi yere na, a ho yi ɓee caa li jinnu hiya na; a bun sin ja a mibe a mi yi ɓee caa me na.

⁵Me a li jinnu hiya, a mibe a han le'e. Nuu ne yi mi mee, a me mi loo, hó he biyo ne boni, bari yi ɓee a me, mi ɓee we diyowoo yi.

⁶Nuu ne yi ɓee mana mee, to hó cun desi ho iin a obara daannu, a li he; a bun bene, fa saan han cun o daan, a han ze.

⁷Mi yi mi mee, a un wara yi mi mii, mi fara be wo be ne mi yi mi, a to mu ne miyan.

⁸Mi yi he biyo ne boni, a bun ne a waa Maa yenu buwani, a mibe we un buwara.

⁹Biyo sin lo Maa wara ni, a bun sin un wara mi. Mi en un waminuu.

¹⁰Mi yi fu un tuwena na, to mi en un waminu, a obara biyo sin un fura waa Maa tuwena na, a un mina lo waminuu.

¹¹Un wara ma mi ma biyo, yawe a un zanma'aa en mii, a mi zanma'aa juuti

¹²De un tuwa ne: Mi waa we, a obara biyo sin un waana mi.

¹³A ne o mu'ennu o yirāla bena, waminu wo mana ne pe bun wá.

¹⁴Mibe a me yirāla, a mi yi we biyo un do haan mi.

¹⁵Un bee hini ve mi ma tosera, bari lo tose bee zun biyo mii naso we. Un vo mi ma yirāla, bari biyo wure waa Maa de'enina ni, un zeniya bun ma mi.

¹⁶Bee co a mibe we'aa me uwe, a me wo bun. Un we'aa mi, a bo mi nu, yawe a mi fen, a mi ve he biyo, a mi biyo en; yawe a be wo be ne mi yi fara lo Maa na ma me yenu, a lo han mi ma mu.

¹⁷Ho tannu ne un de han mi, bun a mi waa we.

¹⁸Ho dimija yi jiina mi, a mi zuun lo ho jiina me mayee.

¹⁹Mi ya yi a ho dimija taa, to ho dimija ya waa biyo a ho taa; a biyo wá mi bee a o dimija ta, a me we'aa mi leena ho dimijasiyo siin, bun bena ho dimija jiina mi.

²⁰Mi liiri mi ha'iri ho demu ne un we do haan mi wá: Lo tose bee buwa po mii naso. Ba yi ji'oriyo me, ba ja ji'ori mibe; ba yi fu un wara na, to ba ja fi mibe wara na.

²¹Ba we bun bera so wure ma mi me bena, bari ba bee zun le tuwo ni.

²²Un yi bee ya mana, a un yi bee ya wara ma ba, to ba be'uwe bee ya en. A were, wara bee mana baa ba be'uwe bena.

²³Nuu ne yi jiina me, to lo naso ja jiina waa Maa.

²⁴Un yi bee ya wo wema ba siin ne nibinu woo bee wo, to ba be'uwe bee ya en. A were, ba ma han wema so, a ba jiina me, a jiina waa Maa.

²⁵Bun wo yawe a ho demu ne tuwa ba juuti: «Ba jiina ni buwe'ee."»

²⁶Biyowo so mi Buwebuwe'aro yi mana, ho ne le lo Maa se, a un tuu miyan, ho tiyan Ha'iri ne lo lo Maa, din aa lee serayamu me bena,

²⁷a mibe ja lee un serayamu, bari mi mi un se hare mu hiyabuwe

ZAN 16

¹Un wara mu haan mi ma biyo, yawe a diyowoo bee huweni mi mi ha'iri wá.

²Ba ca wee ja mi li Deebenu faralozuwiin, a mu ve mu buwee, a nuu ne buwe mi yere ce'obara mi mi waa we mu han Deebenu.

³Ba we bun, bari ba bee zuunna waa Maa, ba bee zuunna me.

- ⁴Un wara mu haan mi ma biyo, yawe a mu wo yi yu, a mi ha'iri lii mu wá, lo un muwan mu haan mi. Un ɓee bara mu mu hiyabuwe, bari un ya mi mi se.
- ⁵Were, un fen ve le tuwo ni se, a mi nuu woo ɓee diyo ni lo ta a weso un ve?
- ⁶A biyo wá un wara mu haan mi ma biyo, mi siyan mi waa ve.
- ⁷Hare ma bun, a ho tiyan un muwin han mi: mu suwanni miyan, a un fen, bari un yi ɓee fenna, lo 'Buwebuwe'aro ɓee buwee mi wá; a un yi fenna, to un tuu lo mana mi se.
- ⁸A biyowo lo yi mana, lo ci ho dimiɗa ju si ma biyo wure a mu be'uwe, mu tereyamu ma ho iri.
- ⁹Biyo a mu be'uwe, bun a biyo ɓa ɓee mi laa me na.
- ¹⁰Mu tereyamu, bun a biyo un ve lo Maa se, a mi ɓee hini mi ni.
- ¹¹Ho iri, bun a biyo iri teeniya hobe dimiɗa ne ye naso wá.
- ¹²Be cururu mi un siyan a un ya woro han mi, a mi maa ɓee faanmu mu were.
- ¹³Biyowo so lo 'Buwebuwe'aro ne a ho tiyan Ha'iri yi mana, li be mi ziya ma biyo yi a ho tiyan be wure; bari li wara ɓee we be ne lo libe mite se, a li wuro biyo wure li ja, a bara biyo lo buwee mu a han mi.
- ¹⁴Li anni buwani me, bari a biyo a un taa, a bun li se bara han mi.
- ¹⁵Biyo wure mi lo Maa se, a me taa; a bun na un lo li se biyo a un taa, a bara han mi.
- ¹⁶He ma fuwazoo, a mi ɓee hini mi ni, a fuwazoo bun bene mi ja bini mi ni, bari a lo Maa se un ve.
- ¹⁷Bun wo so, lo buwara tuwan huwa bara han we: «A webe lo mi waa bara han wa ye? "He ma fuwazoo, a mi ɓee hini mi ni, a fuwazoo bun bene mi ja bini mi ni", a yere ja lo bari a "lo Maa se un ve".
- ¹⁸Ba we mi waa te lo bun a webe lo woro ye, lo he ma fuwazoo, wa ɓee zun bun wa.
- ¹⁹Yesu lo mu wa lo ɓa miniya a diyo mi, a lo bara haan ɓa: «Mi mi waa waanni we biyo un wara bena: "He ma fuwazoo, a mi ɓee hini mi ni, a fuwazoo bun bene mi ja bini mi ni"»
- ²⁰Ma tiyan wure, un bara mu han mi, mi we a mi jinni'a, a bun we a ho dimiɗa mi waa zanma'aa. Mibe en sinvee, a mu veni mi sinvee yerema we zanma'aa.
- ²¹Hannuu yi te, a lo terowo ciyo wure to lo waa maamiyan. A biyowo lo yi to mi zo vo, a yu mi yere, to lo cansan mi senuma na, a haan lo sinweenu bari lo to zo.
- ²²Ma bun sin, mibe ja mi sinvee zere, a hare ma bun, un bini mi mi, a mi siyan we, a bun zeze nuu woo ɓee saa mi zanma'anu.
- ²³Dín wozome soo, mi ɓee hini diyo ni ma be diyowo. Ma tiyan wure, un bara mu han mi, biyo mi yi faraa lo Maa na, lo han mi ma mu ma me yenu.

- ²⁴Tuwifuwa were, mi bee in fara diyowo ma un yenu. Mi fara, to mi yi, a ma bun, to mi zanma'aa juuti.
- ²⁵Un waraa bun bera so wure haan mi ma waawaa. Wa'ati buwee, a un bee woro ma mi ma waawaa, din wo so un muwin biyo cira lo Maa aa han mi zozo.
- ²⁶Din wo so, a ma me yenu mi farala, a un bee bara han mi lo un yuwa lo Maa han mi de,
- ²⁷bari lo Maa mite wa mi, a biyo mi waana ni, a laara lo a li Deebenu se un lo mana.
- ²⁸A lo Maa un lo, a un mana ho dimija, weere, un de ho dimija si, a un ve lo Maa wa.
- ²⁹A lo buwara baraa haan lo: «De ee maa mi waa woro papara'a ye, a mu bee hini a ma waawaa.
- ³⁰Biyo wa ye wa zun lo o zun be wo be, lo a o bee miniya a nuu diyo o a o worola. A bun na wa lara biyo lo a Deebenu se o lo.”
- ³¹A Yesu caan ba: «Mi maa lara were le?
- ³²Dee wa'ati buba, a mu yere ciyo vo, a ba ja mi yara'a, a nuupe fen mi ju'unpe a de ni si undee.
- ³³Un bara mu ma bun haan mi, yawe a mi yi un hera. Nin'uwe yi mi hobe dimija nee, hare ma bun mi heeni mi siyan, un yu se ho dimija wa.

ZAN 17

- ¹Biyo wo Yesu wara bun vo, lo huweniya mi waa ho waá, a lo lo: «Waa Maa, li wa'ati yu. De o Zo wa, yawe a lo Zo de o wa,
- ²a heya we ma ho se ne o na laa mu daanrobe wure wa, yawe a lo ne ho sii ne bee ve ba ne o na laa na.
- ³Ho sii ne bee ve bee a bebiyan, bun a ba zuun uwe ne odee a li Deebenu ne be boo ma ho ne o tuwo, a ne a Yesu Kirisita.
- ⁴Un do o yenu wa li tun wa; a ho tonuu ne o arafaa na, un tiyo ho ju.
- ⁵Weere, uwe ne a waa Maa, de un yenu wa o do'onuu a heya we ma ho buwabu wamu ne enna un wa o se, saani a ho dimija we dimija.
- ⁶Un zeniya o yenu ma ba nucoza ne o leena ho dimija a na na. Ba wo uwe ni, o na ba me na, a ba fu o wara na.
- ⁷Were, ba maa zun lo be wo be ne o na na, a be ne lo o se;
- ⁸lo a biyo un muwan haan ba a uwe wara ne na na. Ma bun ba zuunna lo un lo o se ma tiyan, a ba lara biyo lo a uwe tuwo ni.
- ⁹A babe be te un faralo, un bee lo ho dimija de! A ba ni ne o haanna ni un fara han, bari a uwe te ba.

- ¹⁰Be wo be ne me te, bun a uwe taa, a be wo be ne a uwe taa, me te bun; a mu leena un yenu ba se.
- ¹¹Me anni bee hini mana ho dimija, a biyo un anniya ve uwe, a babe to pan mi hoo. Maa Senu, ba ne o na na, fi baa te, o yenu bena; a ba we ere, a obara wa be sin.
- ¹²Biyowo un enna ba se, un ya mi waa dee baa o yenu na; din yenu so ne o na na; a un baabasi tuwi, a nuu woo bee yu lo ba siin a tuniya fuwa lo tunuronuu yawe a mu Torobe puti.
- ¹³Un ve o se were, a biyo wa un pan mi ho dimija, un woro ma ye, yawe a ba yi damu, a ho damu so puti.
- ¹⁴Un do o wara haan ba, a ho dimija bo mi jiime ba wa, bari ba bee a ho dimija taa, a obara biyo sin me bee a ho taara.
- ¹⁵Un bee enne lo o lee ba ho dimija, fuwa a o pe ba be ma lo Hiyó.
- ¹⁶Ba bee a ho dimija taa, a obara biyo sin me bee a ho taara.
- ¹⁷Soo ba ho tiyan cuwaa: o wara a ho tiyan.
- ¹⁸Biyo sin o tuwora ni ho dimija, a bun sin me ja tuura ba ho dimija.
- ¹⁹Babe bena, un do unte na wure, yawe a babe muso we ni ne suwa ho tiyan cuwaa.
- ²⁰Mu bee a babe midee un fara han, un muso fara han ba ne wure laa na babe wara wa:
- ²¹A ba wure we ere, a obara biyo sin uwe mina mee, a me ja mina uwee; a ba muso en wabe, yawe a ho dimija laa biyo lo o tuwo ni.
- ²²Un haan ba ma ho pa'a ne o na na, yawe a ba we ere, a obara biyo sin wa a erela.
- ²³Me mi baa, uwe mi mee, bun ju, a ba buwaminu puti, a bun nu wa, a ho dimija zuun lo a uwe tuwo ni, lo a o wa ba, a obara biyo sin o wana ni.
- ²⁴Maa, un miniya a he un mi, a ba ne o na na ja muso en bin ma ni, a ba mi un pa'amayamu ne o na na ma mi yira, bari o waana ni a ho dimija bee in bosi.
- ²⁵Maa, o terena, dee ho dimija tin bee zuunna o, me zuunna o, a ba ne ye ja cuu mu, lo a uwe tuwo ni.
- ²⁶Un zeniya o yenu ma ba, a a mube hiya wa un pan mi ma ba, yawe a li waminu ne o sora ni, a din en baa, a me enna baa.

ZAN 18

- ¹Biyowo Yesu wura bun lii teniya, lo ma mi buwara i anniya. Ba lii aannasi Sedoru boconu a lo ma bene. Mu wo a na'uan le mi bin, a lo ma mi buwara le zo hoo.
- ²Mu tara a Zuda ne we do lo nuu, zun din enle so sese, bari Yesu ma mi buwara fowe bin cuwa ne boni

³Zuda le heca ba aradiyo ma hin-nu de'ere waa ne ba sara'awera junasiyo ma ba Fariziyenna tuwo; a ba can mi huwa'uwo, mi fiteen ma hinfirosiyan.

⁴Yesu winu zuunna biyo yi mi, a lo anniya ve san ba waa, a diyora ba: «A wi mi piri'a?"

⁵A ba wura caan lo: «A lo Nazareti lo nuu Yesu». Bun tara a Zuda ne do lo ba nuu zan ba siin bin.

⁶Yesu ca bara lo a mibe, a ba winu lo ma bene a le nasi'a.

⁷A Yesu tintiyan diyora ba: «A wii mi piri'a?» A ba caan lo: «A lo Nazareti lo nuu Yesu"

⁸A Yesu caan ba: «Un muwan mu haan mi, lo a me. A mu yi a me mi piri'a dede, a mi desi be ye a ba fen."

⁹A ma bun sin hanbe wara ne lo we wura ye putura: «Ba ne wure o na na, ba nuu woo bee tuniya un se."

¹⁰Mu wo a etonu mi Simu-Piyere nu; mi ciyoo a ho cuwa mi ee, a ha lo sara'awe-inso toose ne yenu Malikusi nudoro juvanlo vo.

¹¹A Yesu yu Piyere: «Lii ci o etonu mi co'oo. Han senuma jurobe ne lo Maa bo un jufo na ye, a o pa obara lo un bee ju bun tuwi li veni le?"

¹²Li hin-nu ma mi juso ma ba Zuwifera aradiyo fu Yesu na din wo so, a ba caa lo.

¹³Ba va lo vara Hane wa mayee. Ho Hane so wo Kayife ba hiyobanu, a lo Kayife mite wo ba Zuwifera sara'awe-inso din zeremi soo.

¹⁴A mu wo a a ho Kayife so na li ha'iri ne ye ba Zuwifera na: «Mu suwani po a ni'ere hi han ba zanma?"

¹⁵Biyo ye we a Simu-Piyere ma buwaro ni'ere bo we na a dura Yesu hiya wa. A biyo wa lo sara'awe-inso zuunna ho buwaro so, ho ma Yesu yu i paariyo zo lo sara'awe-inso zuun.

¹⁶Mu yi a Piyere, ho we le zan ho iin, ho zun'aan. Lo buwaro ne a ne lo sara'awe-inso we zuunna, zo lo le wura ma lo hannuu ne mi waa pe ho zun'aan na, a Piyere aa yu zo.

¹⁷Ho hannuu so ne mi waa pe ho zun'aan na diyora Piyere: «Uwe mu ja bee a lo banuu so buwara ni'ere le?» A Piyere caan lo: «Ho bee a me!"

¹⁸Ba tosera ma ba aradiyo we cu dan waa, a biyo mu wo a ho tannu mi; ma bun Piyere muso we aa zo ba siin aa waa ma ba.

¹⁹Lo sara'awe-inso buwa mi hiya diyo Yesu ma lo buwara ma lo aranirobe be.

²⁰A Yesu caan lo: «Un bee do uru un jufo a warala ho dimija wure yira wa; wopee un ya mi waa arani ba ni ho Faralozuwiin ma li Deebenu buwanirozuun, he ba Zuwifera wure wee aa fewe, a un bee sa diyowo wura.

- 21**A webena aa me o pan diyo? Bá ne tetiya mi juvanle na, diyo ba ma biyo un wara, ba zun bun sese.”
- 22**Han wara so wá, a ba aradiyo ni'ere ne enna bin, a hó caara Yesu vo, a lo lo: «A bun o canna lo sara'awe-inso le?”
- 23**A Yesu caan lo: «Un yi waraa oo, a o zeni he a un viyanro; a un yi waraa heya, to a webena o he ni?”
- 24**Bun wá, Hane lo ba ve lo ma biyo lo caara a vera lo sara'awe-inso Kayife wá.
- 25**Bun wo a Simu-Piyere pan mi bin a waa ho dan, a ni'ere i yu lo: «Uwe ne ye ja bee a lo buwara ni'ere woo le?» A Piyere wanniya mu, lo: «Fiyofiyo, hó bee a me!”
- 26**Lo sara'awe-inso tosera ni'ere, ne wo le Piyere uwanna juvanlo baa nuu i baraa haan lo Piyere: «Bee a uwe me ma lo se ho na'uwan le?”
- 27**A Piyere tintiyan wanniya mu. A hó ciyo soo cura lo oβε winniya.
- 28**Ba zan Kayife zuun, a va Yesu a vara lo wafaranama iri boroō. Mu wo ho hinbitete. Bá ne va lo mana bee we ta a zoo li boroō, yawe a ba bee co na'uwanni mite, a ca saara mi Anniwawa sannu dirobe dinu.
- 29**Ma bun, to a Pilate lo ba se ho iin, a le lo: «A webe mi yu zara'ira lobe banuu ne ye?”
- 30**A ba caan lo: «Lobe banuu ne yi bee ya a oómūwero, wa bee ya de lo o nuu.”
- 31**A bun wá Pilate bara haan ba: «A mu yi a bun, mibe ve lo a mi ve iri lo mite a heya we ma mi ladara.» A ba Zuwifera caan lo: «Nu bee na waa a wa iri nu ve ii buwe!”
- 32**A ma bun sin Yesu mite wara ju we tawe a tira, han ne lo we wura a zeniya li humu ne sin mi hira.
- 33**Bun wá Pilate yerema i zo ho iri boroō. Lo vo Yesu, a lo diyora lo: «O a ba Zuwifera pa'ama le?”
- 34**A Yesu caan lo: «Bun lo uwe otena se le, ta a nibiyan bara un be ma bun haan o?”
- 35**A Pilate caan lo: «O ja a me a Zuwifenuu uwe? A mii ni, mi sara'awera junasiyo aa do o me nuu de! A webe o wo?”
- 36**A Yesu caan lo: «Me pa'amayamu bee lo hobe dimija ne yee. Mu ya wo a un pa'amayamu lo hobe dimija ne yee, to un buwara ya fi han hiyan so han ni, a un bee ya yi de ba Zuwifera nule. A dee, un taa pa'amayamu to bee lo li tun wá he.”
- 37**Bun wo so Pilate lo: «Ya o enne a pa'ama le?» A Yesu caan lo: «Yaati, o vo mu, un a pa'ama. A bun na un to, a bun na un mana ho dimija, a aa lee ho tiyan sereyamu. Nuw wo nuu ne yi mi tiyaan, to hó ji me tannu.”
- 38**A Pilate lo: «Tiyani a webe?» Lo wara bun lii teenisi, a lo anniya le ba Zuwifera wá ho iin, a le lo: «Mu yi daanna me na, me bee yu zara'i woo laa.

³⁹A mu to bo mi se he a a lada, a Anniwawa sanni pɛɛ se a un lee asozo ni'ere ju; a mi mi mu se a un lee ɓa Zuwifera pa'ama ju le?"

⁴⁰A bun wá ɓa huwa buweriyo: «Lɛ dede le, hee'ee! A Barabasi juu o lee!» Mu ja tara a hó Barabasi so a aanbiri'a.

ZAN 19

¹A Pilate na Yesu a ɓa va a aa haa ma mi sosobiyo.

²Ba hinfira tan hinɓuwi a wora jubɛɛɛ yoo cu Yesu juu, a ɓa yoo ta buwareso diyo munu cuwecuwe lo buwabuwa na.

³Ba wee aa tisura lo, a ɓa tɛ lo: «Foo, Zuwifera pa'ama!» a lii vin lo.

⁴Pilate ja bana anniya lo ho iin, a le baraa haan ɓa Zuwifera: «Mi dɛ lɛ, un va lo le nɛ miyan, a mi zuun lo un ɓɛɛ yu zara'i woo la.»

⁵A bun Yesu aa lora ma mi hinɓuwi jubɛɛɛ mi juu, ma mi buwareso munu mi buwabuwa wá. A Pilate baraa haan ɓa: «Mi dɛ lo nuu so nɛ!»

⁶Ba sara'awera junasiyo ma ɓa zanma mile ma lo, a ɓa huwa buweri: «Buwa lo! Buwa lo!» A Pilate baraa haan ɓa: «Mibe mite vɛ lo a mi vɛɛ ɓuwa, bari mɛ unte ɓɛɛ yu zara'i woo laa.»

⁷A ɓa Zuwifera caan lo: «Wabe tuwa de'ere, a a heya wɛ ma ho tuwa so, to lo tawɛ ma ɓuwenu, bari lo wo mite ma Deebenu Zo.»

⁸Biyowo Pilate ja bun, lo zanmen bana do wá.

⁹Lo i zo ho iriboroō, a lo le bara haan Yesu: «Uwe ɛnnɛ mu lo weso?» A Yesu ɓɛɛ ɓoona lo.

¹⁰A Pilate lo: «A mɛ o ɓɛɛ can le? O ɓɛɛ zun lo se mi un se a lee o ju wurasin a nɛ o a ɓa ɓuwa le?"

¹¹A Yesu caan lo ma biyo: «O ɓɛɛ ya yi se woo mɛ wá, a hó yi ɓɛɛ a se nɛ lo ho waa a na aa; a bun na hó nɛ do ni o nu terohunnu ɓuwa po uwe taa.

¹²Dín wo so, Pilate ya we miniya a cɛ dabere nɛ leera Yesu ju; a ɓa Zuwifera we mi waa buweri a ɓa tɛ lo: «O yi do lo si bɛ, to o ɓɛɛ a Sezare yirā, bari nuu wo nuu nɛ wo mite ma pa'ama, to a Sezare ziyo hó so.»

¹³Biyowo Pilate ja han wara so, lo lo ɓa vɛ Yesu lera, a lobe mite li asiyo mi be'a'onu wa ho iriwele nɛ ɓa ja wee ve ma Gabata ma Heburumu.

¹⁴Mu wo li Anniwawa sanni pinnipinni wosohandaan. A Pilate baraa haan ɓa Zuwifera: «Mi dɛ mi pa'ama nɛ!"

¹⁵A ɓa huwa buweri: «A lo ɓuwenu, a lo ɓuwenu! Buwa lo!» A Pilate tintiyan lo: «A mɛ hɛ un siin ɓuwa mibe pa'ama le?» Ba sara'awera junasiyo caan lo: «Pa'ama binu woo mana waa, a mu yi ɓɛɛ a Sezare.»

- 16**Bun wo so Pilate na lo a ɓa ɓuwa. A bun wá ɓa va Yesu i fenna na.
- 17**Yesu so mi uruwa, a zo lo ho lóo, a mi waa ve li enle ne ɓa wee lo Goligota ma Heburumu a ne ura «Nu'o'oro».
- 18**A bin ɓa yoo ɓuwara lo, a ɓuwara nibiyan niɓu ciya na, ni'ere ma he, ni'ere ma he, a Yesu do ma siin.
- 19**Pilate we tuwa be perewezo wá, a ɓa yoo ɓuwara ho uruwa juu. A biyo we tuwa li wá ye: «Nazaretinuu Yesu, ɓa Zuwifera pa'ama.»
- 20**Zuwifera cururu we yu bun toorobe so arana, a biyo he lo Yesu ɓuwara we suraa ma ho ló, a mu toorobe so ja we tuwa ma Heburumu, Latenmu ma Gerekemu.
- 21**Bun wo so ɓa Zuwifera sara'awera weesiyo baraa haan Pilate: «Bee co too «Ba Zuwifera pa'ama», a o bara «Lo lo mi a ɓa Zuwifera pa'ama'».
- 22**A Pilate caan ɓa: «Biyo un tuwa ye, a bun un tuwa.»
- 23**Biyowo ɓa hinfira ɓuwara Yesu vo, ɓa uu lo canma a bo ma jule na, a nuu pee so ju'ere. Ba ja i so lo bafobenu ne wo ni'ere, a ne binrobe woo bee enna na; a ɓa baraa haan we:
- 24**«Wa bee co wea'a ho, wa be huwanu, a dee ta a wii yi ho.» Bun wo ma bun, yawe a biyo mu toorobe bara juuti: «Ba cara'aa un canma haan we, A ɓa lii bo huwanu a sora un bafobenu.» A bun a biyo ɓa hinfira wo.
- 25**Yesu ɓaa naa, ma ɓaa naa ɓaa ereso, ma Kilopasi ɓaa haan Mari, ma lo Mari ne le Magedala lóo wure we zan Yesu uruwa se.
- 26**Biyowo Yesu diya maa mii naa ma lobe mite buwara ne be wo sin laa, Yesu baraa haan mii naa: «Hannuu, de o zo ne!»
- 27**Bun bene lo baraa haan mi buwara: «De mii naa ne!» A a fe bun ju wá, lo buwara va hó ve diya na mi se.
- 28**Bun bene, biyo wá Yesu zuunna a mu be wure juutuu; a yawe a mu Toorobe juuti ma mi waa, lo lo: «Hinhiyan mi na.»
- 29**Dún ne be unmunna mii we enna bin; ɓa yuwo subuwe buun, a caa izope vewe la'azo na a yoo da lo juɓo se.
- 30**Yesu cuwincuwinnile ma mu, a lo lo: «Mu wure juutuu», lo ju'o handunna, a lo mu'ennu lo.
- 31**Mu tara a ɓa ni mi li vunuwowozome be dabere cenuu; a dín enne a wozobenu ne bee tawe a yi a ɓa nuhumu mi han uruwe na; a bun na ɓa Zuwifera we fara ho wan Pilate se, a mi yi ni ne yoo buwan ɓa ziya iya'a a ee ɓa han uruwe na.
- 32**A bun ɓa hinfira yuwana, ba ne ɓuwara ma Yesu de, ɓa buwanna lo niyee ziya iya'aa; aa bun ɓa ja wora lo juniso.

³³Biyowo ɓa aa ciyo Yesu na, ɓa yu a hó huru vo, a ɓa ɓee hini yu hó ziya buwanna iya'aa.

³⁴Hare ma bun, hinfiro ni'ere pan yoo cu lo uwemi ma mi caaba, a cannu ma juu zo lo bin.

³⁵A nuu ne ma mu ma mi yira, a hó leena mu seɗeyamu; a lo seɗeyamu a tiyan, a lo zun mu a mi wara boo, yawe a mibe muso laa.

³⁶De biyo, biyo wure wo yawe a mu Toorobe wara ne ye juuti: «Huwin de'ere ye ɓee mana ne iya lo wá!»

³⁷Ma febinu, mu Toorobe ja lo: «Ba fe mi yira deeroobe le ɓa cu na!»

³⁸Bun bene, Zuzefu ne le Arimate lóo, ne wo Yesu buwaro ni'ere, a ne ma we mi waa se mite, ɓa Zuwifera yiizanni bena; ve fara wan Pilate se, a mi ee Yesu sura. Pilate na ho wan, a Zuzefu le iya Yesu nuhumu a susaa.

³⁹Nikodemu ne we va Yesu se tinaa baadeso muso ve mana. Lo mana ma pii ne pinpiyan sin, ne wo mire ma allowesi ne paariyo; a mu wo boni hare ma tete.

⁴⁰A bun bá iyara Yesu nuhumu, lii uwariyo na ma aanrobe ne ɓa ba laa, ma mu jiina ne pinpiyan sin a heya we ma ɓa Zuwifera ni hunnu lada.

⁴¹Na'uwan we enna he lo Yesu buwara, a buwi finnu ja we enna hó na'uwan soo bin ne nuu woo ɓee in huwaan diya.

⁴²A bin ɓa sa Yesu yira, bari ɓa Zuwifera Vunurowozome be dabere cenu be enna muu, a li buwi so ja enle ɓee wo seena.

ZAN 20

¹Ho cunu wozome yee zeze hinɓipuupu, Mari ne le Magedala lóo huwa yuwa li buwi wá, a lo yoo maa a li bibiyo biriyo leena li buwi juɓo na.

²Lo luɓo vee yu Simu-Piyere ma lo buwaro ne a, hó ne be sin Yesu na, a lo baraa haan ɓa: «Ba leena lo Nuso suraa li buwi, a wa ɓee zun he ɓa bo lo si.»

³Piyere ma lo buwaro ne a zo lo a yoo li buwi wá.

⁴Ba niɓu wure we luɓo bo we na, hare ma bun lo buwaro ne a wo jan'an po, a lo ceceniya Piyere li buwi wá.

⁵Lo lii cusiyo, a lo da maa mu aanrobe ne faa bin; a lobe anni ɓee zo.

⁶A bun wo Piyere ne du lo hiya wá aa ciyo; hó vee zo li buwi, a maa mu aanrobe ne faa bin,

⁷a maa biyo ya ba lo Yesu ju'o na; a bun i mi mi ju wá, a bun bosiyu.

⁸A bun wá lo buwaro ne á, hó ne ya aa ciyo mayee muso vee zo li buwi, lo maa mu, a lo lara.

- ⁹Mu tara a ɓa ɓee ya we in fanmuwan mu Toorobe wara ne zeniya lo Yesu tawe a vee le ɓa nuhuwora siin.
- ¹⁰Bun bene ɓa buwara arona ɓoo mi zuun.
- ¹¹Biyo ye we a Mari zan ho iin li buwi juɓo na a mi waa we. A lo mi han wiya soo, a lo lii cusiyo a hii'i li buwi;
- ¹²a de anzera nipu ne zan canma fuwa puwinpuwin ne aa asi he dede lo Yesu nuhumu ya diyasi, ni'ere ma lo ju'o se, ni'ere ma lo ziya se.
- ¹³Li anzera diyora lo: «Hannuu, o we lo we?» A lo caan ɓa: «Ba aa so wa Nuso, a un ɓee zun ta a weso ɓa do lo.»
- ¹⁴Lo wara ɓee in yu te, lo yeremaa ii dee, a de Yesu ne zan ye, a lo maa ɓee zuunna lo a lobe.
- ¹⁵A Yesu baraa haan lo: «Hannuu, o we lo we? A wii o piri'a?» Lobe pa'obara lo a lo na'uwanso, a lo lo: «Waa Naso, mu yi tara a uwe yu lo so, a o zeni he o do lo ma ni, a un ve yi lo see.»
- ¹⁶A Yesu lo: «Mari!» Lo yerema i lo «Rabuni!» ma Heburumu tannu ne ura «Naso».
- ¹⁷A Yesu baraa haan lo: «Bee co dun na, bari un ɓee in yuwa lo Maa wa. A o fen ɓo waa erenasiyo wa, a o zo bara han ɓa lo un mi waa yoo waa Maa, ne ja a mibe Maa wa, aa yoo waa Deebenu ne a mii Deebenu wa.»
- ¹⁸A bun Mari ne le Magedala lóo aa la'arila mu haan ɓa buwara lo mibe yoo maa lo Nuso, lo a biyo lo muwan ye.
- ¹⁹Ho dome so ne wo ho cunu wozomeyee dome, ɓa buwara enna febuwiso a ja miyan, bari ɓa we zaanna ɓa Zuwifera. Hare a li zun so e'iya tin we poo, Yesu mana, a zo zan ɓa siin; a lo baraa haan ɓa: «A hera ve ho buwee mi wa!»
- ²⁰Lo waraa bun vo, a lo zeniya mi nule ma mi uwemi ma ɓa. Biyowo ɓa buwara maa a a lo Nuso, ɓa siyan waa hare ma tete.
- ²¹A Yesu tintiyan baraa haan ɓa: «A hera ve ho buwee mi wa. Biyo sin lo Maa tuwora me, a bun sin me muso tuura mibe.
- ²²Han wara so bene lo piya uwa ɓa wa, a lo lo: «Mi yi li Ha'iri-Senu!»
- ²³Mi yi dosi ni ne be'uwe haan ɓa, to bun dosi haan ba; a mi yi pan ni ne ta desinu na, to bun mi ba juu.»
- ²⁴Tomasi ne ɓa ja wee ve ma Didimu, a ɓa buwara nibuweju ni'ere. Lo ɓee we enna mii nena siin biyowo Yesu mana ɓa se.
- ²⁵Ma bun ɓa buwara ne a we baraa haan lo: «Wa maa lo Nuso!» A lobe caan ɓa ma ye: «Me unte yi ɓee maa han puwentira enna lo nutaaree, a bo un nubelo han finannuwan so wa, a bo un nu lo uwemi wa, un ɓee laa pelee.»

²⁶Wozoma hootin mu bene, a ba buwara ja fowe li zuun, a Tomasi maa enna ba se. Yesu ve mana, mu wo a han e'iya wure poo, lo zo zan ba siin a lo baraa haan ba: «Hera ve ho buwee mi wa!»

²⁷Bun bene lo baraa haan Tomasi: «De o nubezo aa be he, dee un nutaare, muwin o nu aa be un uwemi wa a o para lanapinnu na; a o laa.»

²⁸A Tomasi caan lo: «Waa Naso ma waa Deebenu!»

²⁹Yesu baraa haan lo: «Bee a o maa ni na o lara le? Ba ne lara a ba bee maa, ba damuwan!»

³⁰Yesu ja wo hanmarobera cururu mi buwara yiree, a ne bee tuwa hobe vanlo ne ye.

³¹Mu yi a biyo he ye, bun tuwa yawe a mi laa lo Yesu a lo Kirisita, li Deebenu Zo saannu; lo a mi laanu tuwa wa, a mi yi ho sii lo lahuramaa.

ZAN 21

¹Bun bene, Yesu ja bana zeniya mite ma mi buwara ho Tiberiyade Zenupuu Mu jubo na. De biyo bun we buwara ne:

²Simu-Piyere, Tomasi ne ja ve ma, Nataniyeli ne wee le Galile tun Kana lóo, Zebede ni niju ma lo Yesu buwara niju biyan enna we wa.

³Simu-Piyere baraa haan ba: «Me huwa lee zúú ciza!» A ba be á baraa haan lo: «Wabe muso ve, wa buwa o.» A bun ba co i anniya a a le zo li muwee; a hó tinaa so wure ba bee yu cizo woo.

⁴Ho tunsanle na a Yesu aa zan ho mu jubo na, a lo buwara bee co zuunna lo a lobe.

⁵A Yesu baraa haan ba: «He, hanyira, a mi bee yu cizo woo le?» A ba lo ho woo!

⁶Lo baraa haan ba: «Mi de mi yuwa ma li muwe nudorole, to mi yi!» Ho tannu so wa ba i do ho, a ho ve leenu mu juu, a ba hun, taanni a ba ciza boninu hóo.

⁷Lo buwaro ne be sin Yesu na baraa haan Piyere: «A lo Nuso! Simu-Piyere niile ma bun lo a lo Nuso, a lo yoo zan baforo, bari mu tara a lo ya buwena; a lo cunna mite do mu zenupuu.

⁸Ba buwara ne á ve mana ma li muwee, a ba va ho yuwa ne su ma ciza, bari mu we a ba ma mu juu jubo senarobe heyá .

⁹Biyowo ba aa lo li tunbuwebuwe, ba ma ciza ne bo dofaan wa, a ma buru ne bosu mu do'onu.

¹⁰Yesu baraa haan ba: «Mi lee mi ciza ne mi yu ye tuwan mana.

¹¹Simu-Piyere bana i zo li muwee, a lo va ho yuwa liyora li tuun. Mu wo a ciza'inyan biya buwiyahoonu ma buwe ma biya tiin su ho, a hare ma bun ho bee wiya.

¹²Yesu baraa haan ba: «Mi buwee aa di. A nuu woo ba buwara sin bee ha mi sin diyora lo ta lobe a wii? Mu we a ba wure zun lo lo a lo Nuso.

- 13**A bun wá Yesu tumana; lo lii so li buru a na ɓaa; a ja li so ɓa ciza na ɓaa.
- 14**A see lo veenu a le ɓa nuhuwora siin ju wá, biyo ɗeri a mu cuwa tiin a Yesu zeni mite ma mi buwara.
- 15**Biyowo ɓa du vo, Yesu diyora Piyere: «Zonasi yaro Simu, o wa ni po be ye le?» A hó lo: «Oo, Nuso, o zun lo un wa o.» A Yesu baraa haan lo: «De ju un peza na!»
- 16**Lo tintiyan baraa haan lo mu cuwapuni wá: «Zonasi yaro Simu, o wa ni le?» A Piyere caan lo: «Oo, Nuso, o zun lo un wa o!» A Yesu baraa haan lo: «We un para didiro!»
- 17**Lo baraa haan lo mu cuwatiinni wá: «Zonasi yaro Simu, o wa ni le?» Piyere ha'iri yaara, biyo lo diyora lo tuwii cuwatiin lo ta lo wa mi le? A lo caan lo: «Nuso, o zun be wo be, a o zun lo un wa o.» A Yesu baraa haan lo: «De ju un para na!»
- 18**Ma tiyan wure, un bara mu han o, o yaromu wo, o ya wee ce o hiya otena, a o ve he be sa'uwo o. A biyowo o yi huwa a ni'arani, to a o wee huweni o buware, a nibinu ce o hiya; a ɓa ve o vera feni ne veenu o ɓee ya asira.
- 19**Lo we bara bun a zenina li humu ne sin Piyere hira aa dera Deebenu yenu wá. Biyowo lo wara han wara so vo, lo baraa haan lo: «Be me na!»
- 20**Piyere yerema diya mi bene, a de lo buwaro ne Yesu wa ne du ɓa hiya wá ye, hó ne we dumasi ciyora Yesu sinpee, a ɓa mi mu tinaabe dinuu a ne we lo: «Nuso, hó a wii ne de o li nuu le?»
- 21**Biyowo Piyere le maa hó, lo diyora Yesu: «A le ye han, Nuso, a mu yee aa yi hó?»
- 22**A Yesu baraa haan lo: «Un tin yi miniya a hó en bin tuwifuwa un yi ɓuwee, bun cira uwe ma we?»
- 23**Uwe be me na te!» Ma bun, ho ɓalobalo wá, mu huwa fo ɓa erenasiyo wure lo hó buwaro so ɓee hi; a mu ja tara a Yesu ɓee muwan mu ma bun. Biyo hó muwan bun a «un tin yi miniya a hó en bin tuwifuwa un yi ɓuwee, bun cira uwe ma we?»
- 24**A hó buwaro so leena mube bera ne ye sereyamu, a lii tuwa mu. A wa zun a lo sereyamu boo
- 25**Yesu ja wo bebiyanna cururu. Mu wure ya yi be na aa too ma mi uwe'uweza, un ɓee lara a han vanle so ya zo ho dimija. -

TUURA WEMA

TUURA WEMA 1

¹Te'ofile sannu, un waraa un vanlo yεε, biyo wure Yesu wo ma biyo lo aranina ɓa ni hare mu hiyabuwe,

²a see bun wo tuwifuwa biyowo lo yuwa ho waa. Saani a lo fen, lo we na ho tannu ne ye li Ha'iri-Senu pa'aa, ba ne lo we'aa a wora mi tura na.

³Lo senuma ma lo humu bene, lo zeniya mite ma ɓa a ciyo mu zozo haan ɓa lo mi mideε. Wozoma ɓuwiyaju azaā, lo we zeniya mitee ma ɓa cuwa ne boni, a wuraa Deebenu pa'amayamu bera a haan ɓa.

⁴Wozo'ere ne lo ma ɓa mi waa di, lo do ho tannu ne ye haan ɓa: «Mi ɓee co le Yerusalemu. Mi he biyo lo Maa lara mi ju haan mi, a ne un wuraa be haan mi.

⁵Zan batiziya ɓa ni ma juu, a mu yi a mibe, hanbe wozomaza yεε ne, li Ha'iri-Senu batize mi.”

⁶Bá ne enna lo do'uwa diyora lo: «Nuso, ɓa Isira'eli ni pa'amayamu ne ya fo mite a were a li wa'ati ne o bini fesi dín le?”

⁷Yesu caan ɓa: «Mibe zuunnu ma han pafuwa ma han wa'atira ɓee a e. A lo Maa mite fasi han ma mi yere pa'a.

⁸A mibe, mi aa yi pa'a biyowo li Ha'iri-Senu yi liyo mi wa, a mi we un senela Yerusalemu loo, li Zude tun wuree, li Samari tuun, tuwifuwa li tun juvenile.”

⁹Bun bene, biyowo lo wuraa bun vo, Yesu huweniya a yuwa ho waa, a ɓa mi waa deε, a duwiduwi aa tuu laa ɓa yira se.

¹⁰Biyowo ɓa pan fa mi yira aa deε lo fennuu, bara niyu ne zan bafofuwa lii zeniya mite ma ɓa, a baraa haan ɓa:

¹¹«Galilesiyo, a webena mi zan he aa deε ho waa, lobe Yesu ne huweniya mi siin a yuwa ho waa mi yira waa, a bini aro ɓuwee, a obara biyo sin mi maana lo yoonu ho waa.”

¹²Bun wo so ɓa lo han olive vewa doɓoɓule wa a arona ɓo Yerusalemu. Ho doɓoɓu so senarobe ma Yerusalemu we heya vunurowozome vesirobe totomu.

¹³Biyowo ɓa ciyo ho loo, ɓa yuwa ho nawenu zun, he ɓa dariyo a wee fewe. Bá ne enna bin wo: Piyere, Zan, Zake ma Andere, Filipe ma Tomasi, Batelemi ma Macu, Alife yaro Zake, Simu ne ve ma Zeloti ma Zake yaro Zude.

¹⁴Ba wure ju wo buwa, a caasi ho faralo na, ɓa ma ɓa hanna, ma Yesu ɓaa naa Mari ma Yesu ɓaa ferasiyo.

¹⁵Han wozoma soo ɓa lanasiyo ne we fowe mu we yu nibuwiyahoozin (120). Piyere huwa zan ɓa siin a lo baraa haan ɓa:

¹⁶«Waa erenasiyo, biyo li Ha'iri-Senu we wura maye mu torobee ma Davide juɓo Zuda bena, ho ne hecaa be fu Yesu na waa, bun torobe so ju we tawe a ti.

¹⁷Lo wo wa ni'ere, a lo ma wa we pariyo ho tonu ju'ere na.

¹⁸Lo banuu we ya muwan ma li nibuwe wari. Mu veni lo fa liyo, a lo ɓoo lii na a lo yisiyan wure yara'aa.

¹⁹Yerusalemusiyo wure lo mu unpa, a ɓa co li enle so yenu ma Hakelidama ne ura ma ɓa tannu “Cannu muwan.”

²⁰Mu tuwa han Lele vanloo lo: «A lo enle we febiin, A nuu wo ɓee co esi bin. A nibinu see lo enle.”

²¹Mu tawe, a ba ne buwa wa li wa'ati ne wure lo Nuso Yesu wo wa siin

²²a see Zan Batisi batizenu ma lo wo tuwifuwa biyowo lo lo wa siin, a wa we'a ni'ere baa a cee wa a we lo veenu sene.

²³Ba lena bara niyu: Zuzefu ne ve ma Barisabasi, a ja yenu Zutusi ma Macasi.

²⁴Bun bene ɓa fara ma biyo: «Naso, uwe ne zun ɓa nucoza wure siyan, zeni le o we'aa be ye niyu siin,

²⁵yawe a lo zo Zuda ciyoo, a se ho turoyamu tonu ne ho anniya dosi, a lo va mi veele.

²⁶Bun wa, ɓa lii bo huwanu, a din to Macasi wa, a ho ciya ɓa tura ɓuwedee na.

TUURA WEMA 2

¹Biyowo li Pantekote wozome ciyo, ɓa wure enna we wa fe'ere.

²Ba yirima'oro a uru'aa lo ho waa a obara pinpinbenu uwirobe a lii su li zun ne ɓa asiyoo.

³Derema ne lowe ma danderema we mi waa cara'a we na zeniya mite ma ɓa, a han de'ere'ere lii zan nuupe wa.

⁴Ba wure su ma li Ha'iri-Senu a ɓa huwa woro tanlebiyan a heya ma biyo li Ha'iri ne so ɓa worola.

⁵Mu wo a Zuwifera, ne zaan Deebenu a ne lo'a han tuwin wure ne mi ho waa hiyase, aa mi Yerusalemuun han wozoma soo.

⁶Han uru'aa ne pansan mu bena ɓa zanma lubo mana a aa zan hebuwe; bari nuu pee we mi waa pi mi tannu a ho wuro.

⁷Ba hanmana a hin'iyan a ɓa te lo: «ɓabe ni ne wuro ye wure ɓee a Galile tumsiyo uwe?

⁸A ma mu ye wa nuu pee tanni mi waa worola he a wa pi?

⁹Paretisiyo, Medesiyo, Elamusiyo, ba ne asiyo li Mezopotami tuun, li Zude tuun, li Kapadosi tuun, li Potoo tuun, li Azi tuun,

¹⁰li Firizi tuūn, li Panfili tuūn, li Misira tuūn, li Libi tunzoo ne caa san Sirene tun na ma ba ne lo Romuu mana, ɓa Zuwifera ma ba ne tubiyo buwa ɓa, ɓa Keretesiyo ma ɓa Arabula,

¹¹wa mi waa ji a ɓa woro Deebenu be beriya be ma wa tanle.”

¹²Ba wure we hin'iyān, a hanmana, a ɓa we mi waa diyo we: «Biyo ye ura a mu ye?”

¹³Hare ma bun tuwan we mi waa de ɓaa ma biyo: «Be ye a ni ne su ja!”

¹⁴Bun wo so Piyere huwa zan ma ɓa buwara nibuwadee a lo buwa mi hiya aa woro han ɓa zanma ma tanbenu: «Mibe Zuwifera ma mibe ne wure mi Yerusalemu loo mi ji biyo, mi tete mi juwanle sese un wara na.

¹⁵Babe ni ne ye ɓee mi waa ee a obara biyo mi paara mu, bari a li wosonu huworowo a were.

¹⁶A biyo li Deebenu jucan Zoweli we muwan a bun jutuu mu:

¹⁷«A me Deebenu lo mu! Han wozoma veni, Un beesu un Ha'iri ɓa ni wure wa. Mi zayira ma mi zahanzawe aa can Deebenu ju. Mi zafiya we mi yimiro, a mi ni'aranina wee da darala.

¹⁸Oo, un toosebara ma un toosehanna anni, han wozoma soo, un beesu un Ha'iri ɓa wa, a ɓa can un ju.

¹⁹Un ne a aba'obera le ho waa mi juu yoo, aa ne a zenirobera we li tun wa mi se lii. Cannu, dan ma hiire duduwo

²⁰Li wosonu a yerema zo tibiru, a ho piyan we haɓaɓa obara cannu. Bun aa we saani a li Nawasi wozome cii, din ne a wozobenu ma booberowozome.

²¹Bun wo so nuu wo nuu ne yi ve li Nawasi yenu aa isi.”

²²Isira'eli ni, mi tete mi juwanle han wara ne ye na: “Lo Nazareti lo nuu Yesu, lo banuu ne Deebenu ta bena mi yira wa ma mu hanmarobera, mu aba'obera ma mu zenirobera ne lo wo mi siin, a ne mi wure mi unpa;

²³ho banuu so ne do nuu a heya we ma biyo Deebenu feera zuunna, a feera fasi lo bena; mibe naa ho a nuco'ura buwara ho uruwa na a bora lo;

²⁴Deebenu veriyo ho a va lo leena li humu nuu, bari mu ɓee wee we yi a li humu buwe laa;

²⁵bari Davide we muwan biyo ye lo bena: «Un ya wee mi li Nawasi un waa wa'ati pee Bari lo mi un nudorole yawe a un ɓee co ya'aya'a.

²⁶A bun na un siin waa A a zanma'aa wara mi un deremi wa A hare un suraa deesile to sinciri pan mi

²⁷Bari o ɓee desi un mene'en ɓa nuhuwora enle, A o ɓee cun o Nisenu desi a lo so'o.

²⁸O zeniya ni ma ho sii wenna, A o wafonuu, o su un siin ma damu.”

- ²⁹Waa erenasiyo, un tawε a bara mu han mi papara'a lo waa maaden Davide huru, a huwan, lo a lo buwi pan mi wa se tuwifuwa zεε.
- ³⁰Biyo wa Davide wo Deebenu jucan, a lo zuunna lo Deebenu wo julema a baara mu wa, lo mi “aa besi mi temu nuu ni'ere mi pa'amayamu a'onu wa,”
- ³¹Lo feera maa mu, a fera muwan lo Kirisita veenu be. “A bun na ho bεε cunna dosiyo ba, A lo suraa bεε yu so'uwa.”
- ³²Ho Yesu so dε, Deebenu veeriyo lo, a wa wure a mu senela.
- ³³Deebenu huweniya lo ma mi nudoro, lo Maa na li Ha'iri-Senu laa dín nε be we wura mu, aa ho Yesu so bεena li Ha'iri-Senu si ma biyo mi mana mu a mi mi waa pinna mu yε!
- ³⁴Dεε Davide bεε yuwa ho waa, a lo mite pan lo: “Li Nawasi baraa haan waa Naso, esi ma un nudorole
- ³⁵Tuwifuwa un yi na a o cεciya o ziyo bo o ze'usiyo wa.”
- ³⁶Ma bun Isira'eli zunsiyo wure tawε a zuun mu zozo lo Deebenu wo lo Yesu nε mi buwara yε ma Naso ma lo Kirisita.”
- ³⁷Biyowo ba na han wara so, han haa ba siyan a ba baraa haan Piyere ma ba buwara nε a: «Erenasiyo, a webe wa we?»
- ³⁸Piyere caan ba: «Mi lobi, a mi nuu wo nuu batize Yesu Kirisita yenu na yawe a mi be'uwe desi han mi, a to mi yi li Ha'iri-Senu hanmu,
- ³⁹bari mu julerobe a mibe ma mi za taa ma ba nε wure mi senale taa a nε waa Naso Deebenu aa ve hare a ba we boni ma be nε mu.”
- ⁴⁰Lo heniya haan ba a janna ba ma wara biyan cururu a lo lo: «Ba werε-nucoza nε yε a nucosuma, mi vii mite bá na.”
- ⁴¹Ma bun, bá nε ta lo wara na we batiziya a dín wozome soo niseretiin (3,000) ju'an we bo ba lanasiyo wa.
- ⁴²Ba we caasi ba tuura aranirobe na, li paari na, mu zunbenu dirobe dinu na ma han faralona na.
- ⁴³Zanmen we fu nuupεε na bari aba'obera ma zenirobera cururu we mi waa we ma ba tuura nu.
- ⁴⁴Bá nε wure lara mu ya wee εn wε wa a ba we bubuwa mi be wure na.
- ⁴⁵Ba ya wee yεε mi nubera ma mi muwensen a ba cara'a biyo ba yiya yu mi wure aza a heya ma biyo yi a nuu pεε ma'o.
- ⁴⁶Wo ma wo ba ya wee fewε li Deebenu buwanirozuun ma jubuwari, a ba caasi biyo; ba ya wee di mi zunbenu dirobe han zuwiin, a ba wee di mu ma sinwεenu ma siyan nε cuu.

⁴⁷Ba ya wee buwani Deebenu, a ba zanma wure we mi waa anmi ba; a wo ma wo lo Nuso we mi waa o ba ne isiyo mu li egilizi wa.

TUURA WEMA 3

¹Wozo'ere wohaarena, Piyere ma Zan we bo we na a yuwa li Deebenu buwanirozuun a heya ho dome faralo wa'ati.

²Mu wo a banuu ni'ere ne te a lo a uru'a, a ho wee esi li Deebenu buwanirozun boroō, dín boro so ne ba voo ma: Semu boro. Hinbiyo wo hinbiyo ba wee see ho banuu so a aa besi bin, yawe a lo fara wari ba ne yi zo li Deebenu buwanirozuun na.

³Lo maa Piyere ma Zan a ba aa zo li Deebenu buwanirozuun, a lo faraa be ba na.

⁴Piyere ma Zan fa mi yira laa, a Piyere baraa haan lo: «Dεε waa.»

⁵Lo uru'a diya baa sese. A lo ce'o mi ya yi be deso ba se.

⁶Bun wo so Piyere baraa haan lo: «Wari ma sannu mana un se. Biyo un se, un ne bun aa. Yesu Kirisita lo Nazareti nuu yenu na, huwo a o vesi.»

⁷Lo fu laa ma mi nudoro a huweniya. Ho ciyo soo lo uru'a ziya ma lo nabuwa yu pa'a.

⁸Lo huwa wuru yoo zan, a lo buwa mi hiya vesi. Lo zoo ma ba li Deebenu buwanirozuun a lo vesi aa yema, a lo buwani Deebenu.

⁹Ba zanma wure maa lo, a lo vesi aa buwani Deebenu.

¹⁰Biyowo ba ni zuunna lo a lo banuu ne ya wee esi li Deebenu buwanirozun boro ne voo ma «Semu boroō», aa fara mu be ba ni na, ba wure zanna a hamana ma tete biyowo mu bena.

¹¹Lo banuu so we caa Piyere ma Zan na, ma bun ba ni hamana ma tete, a ba lufo mana ba se li deperε ne ba voo ma Salomuwān deperε.

¹²Biyowo Piyere maa bun, lo baraa haan ba zanma: «Isira'eli zunsiyo, a webena mube werobe ne ye be ma hamani mi? A webena mi fa mi yira waa a dera wa, a obara a ma wabe pa'a ma wa tereyamu Deebenu waa na lo banuu vasi?»

¹³A Abarhamu ma Isaka ma Zakobe baa Deebenu waa maana Deebenu, a dín buwaniya mi toose Yesu, ho ne mibe mite do nuu, a panna Pilate waa hare a hó tin enna muse a ya de lo si.

¹⁴Mibe pan lo Nisenu ma lo Niterene, a mi faraa Pilate a lo huwarali lo nibuwe.

¹⁵Mi na a ba fo ho ne a ho sii naso. Deebenu veriyo lo ba nuhuwora siin. Wabe a bun senela.

¹⁶A ma Yesu yenu pa'a, ma ho lana lo yenu na, a bun na werobe ne putu lobe banuu ne mi wure yira mina ye na.

¹⁷Waa erenasiyo, un zun lo mibe ma mi junasiyo we wo dedemu Yesu bee.

- ¹⁸Biyo Deebenu we wuraa miyεε ma mi jucanna wure juwin lo mi Kirisita tawε a tuwara, li tiyo bun ju.
- ¹⁹Mi lobi a mi yerema sin mi waa ma Deebenu yawe a li we sabere han mi mi be'uwe ne wo bena.
- ²⁰Ma bun lo Nuso aa liira mi wewiya mi wa, a lo tuu lo Kirisita ne lo we we'aa mi bena, ho ne a Yesu.
- ²¹Yesu Kirisita tawε a εsi ho waa ve, tuwifuwa li wa'ati ne mu bera wure yi yeremaa a befiyan, a heya ma biyo Deebenu we fera worola mu hare mεenna ma mi jucanna siya juwin.
- ²²Moyize we lo: «Li Nawasi mii Deebenu aa lee jucan mi siin ne ziin a obara mε. A mi tawε a ji lo wara.
- ²³A nuu ne yi bεε ta a fi lo jucan so wara na, to ho nii aa lee mi siin, a lo buwe.
- ²⁴Li Deebenu jucanna wure, a see Samuyeli wa tuwifuwa ba veni, ba wure waraa hanbe wozoma ne ye be.
- ²⁵Mibe a han julema ne Deebenu baraa be ma mi jucanna juwin zaa. A li jubuwari ne Deebenu we fasi libe ma mii maadan aza, a baraa haan Abarhamu lo li tungsiyo wure aa yi duba lo temu bena, mi ja nii mi bin.
- ²⁶Ma bun, a mibe bena Deebenu tuwo mi toose mayεε, yawe a lo duba han mi a mi daan para mi wema'uwe na.

TUURA WEMA 4

- ¹Biyowo Piyere ma Zan pan we mi wa woro ma ba zanma; ba sara'awera junasiyo, li Deebenu buwanirozun aradiyo waaso ma sadusiyenna tuwan vεε mana.
- ²Ba siin we lo ma tete biyo ba tuura niju mi waa arani ba zanma a ba woro lo Yesu venu be. Bun we ciyo mu lo ba nuhuwora aa vee.
- ³Ba fu baa a do asoō fuwa mu tunsan, bari mu wo a li tun hun.
- ⁴Hare ma bun, ba ne cururu we ja han wara ba zanma siin we lara Yesu na, a ba lanasiyo do wa fuwa ba yu bara niserehonu (5,000) ju'an.
- ⁵Mu tunsan ba Zuwifera weesiyo, ba nidan ma ba tuwa aranina aa fowe Yerusalemuū.
- ⁶Ba ne enna a ciya baa wo lo sara'awe-inso Hane, Kayife, Zan, Alesandere ma ba ne wure wo ba sara'awera junasiyo zungsiyo.
- ⁷Ba va ba tuura a do mi siin, a diyora: «A ma ho pa'a ye, wurasin a ma wii yenu mi wiyara lo banuu ne ye?»
- ⁸Bun wo so li Ha'iri-Senu do Piyere a ho baraa haan ba: «Zanma junasiyo ma nidan!
- ⁹Mi yi diyo wa zεre, ho tetemu ne wo haan uru'a bena a lo waana,

- 10** mu tawɛ a ɓa ni wure zuun mu a ɓa Isira'eli ni wure ja zuun mu. A lo Nazaretinuu Yesu Kirisita ne mi ɓuwara, a Deebenu veriyo lo leena ɓa nuhuwora siin, a ho yenu na lobe banuu ne ye zan mi siin a lo cohe.
- 11** Mu torobe lo Yesu a lo bibiyo ne mibe ne a ɓa zuntera cunna dosi, a bina a li o'ofuwe bibiyo tete.
- 12** Mu isirobe ɓee yi ma nibinu wo yenu fuwa ma lobe. Bari, ho dimijna wure, Deebenu ɓee na yebinu wo ɓa nucoza na ne ɓa da isira.”
- 13** Biyowo ɓa maa Piyere ma Zan sinhebuwe, mu hamaniya ɓa ma tete, bari ɓa ja ɓee wo ni ne arana a yu zuunrobe a va waa. ɓa zuunna lo ɓa wo Yesu buwara ho meenna.
- 14** ɓa we maa lo banuu ne waa mu a ho zan ɓa tuura se, a wara woo hini mana ɓaa.
- 15** ɓa do tannu a ɓa le ho iri zuun, a ɓabe i la'ariyo ma we.
- 16** ɓa baraa haan we: «A webe wa tawɛ a wera ɓabe bara ne ye? Bari Yerusalemusiyo wure zun mu lo a ɓabe nu mu aba'obe ne ye wora, a mu wanni mana.
- 17** Yawe a li unpa so ɓee hini yi bebe a fen ma waa, wa wuruwuru ɓa, wa saa ɓa, a ɓa ɓee bini wuro diyowo han nuuwo ma libe yenu ne ye.”
- 18** Bun bene ɓa vo Piyere ma Zan a heniya haan ɓa a ɓa vunnu wurewure a ɓee bini wuro wurasin a arani ɓa ni ma Yesu be.
- 19** Piyere ma Zan caan ɓa: «Mibe mite diyo mite, a mu yi terena Deebenu waa, a wa fi mibe wara na, a wa de ho si?
- 20** Wa ɓee da buu wa jubuwe biyo wa maa a ja se.”
- 21** Mu Deebenu be irila junasiyo bana wuruwuruwo ɓa zanniya, a bun bene ɓa uwa ɓa si. ɓa ɓee zuunna biyo mi ciirila ɓa yiree, bari ɓa zanma wure we mi waa ɓuwani Deebenu biyowo mu bena.
- 22** Ho banuu uru'a so ne mu aba'o be we wo wa we poona zerema ɓuwiyaru.
- 23** Wo ne ɓa uwa ɓa si, Piyere ma Zan anniya va ɓa lanasiyo se, a ɓa la'ariyo biyo wure ɓa sara'awera junasiyo ma ɓa nidan baraa haan ɓa.
- 24** Biyowo ɓa ja bun, ɓa pariyo huweniya mi tannu Deebenu wa a faraa ma biyo ye: «Naso, uwe ne wo ho waa ma li tun ma biyo wure mi buun!
- 25** O waraa ma waa maaden, o toose Davide ju, li Ha'iri-Senu pa'aa: “A webena han tuwansira siyan lo? A webena mube leerobe ne a buwe'ee mi ɓa siyaan?
- 26** Li tun pa'amana huwa ɓuwariyo mi ju, a ɓa co li Nawasi ma mi nuu ne we'aa wa.”
- 27** Mu boo, Herode ma Pose Pilati we ciya mi hele we na hobe lo ne yee, a ɓa ɓuwariyo mi ju ma han sibiyan ma ɓa Isira'eli ni, a ɓa huwa o toose Senu Yesu ne o we'aa na.
- 28** Biyo o we co hare menna ma o yere pa'a ma o sa'o, ɓa tiyo bun ju.
- 29** Were, Nuso, o maa ɓa wuruwuru. Ne a o tosera wuro o wara ma sinhebuwe.

³⁰Zeni o pa'a yawe a werobera, aba'obera ma zenirobera we ma o tose Senu Yesu yenu.”

³¹Biyowo ba faraa vo, li enle ne ba ya mi za, a ba wure su ma li Ha'iri-Senu, a ba huwa woro han Deebenu wara ma sinhebuwe.

³²Ba lanasiyo wure ju wo buwa, a ba leerobe ma ba ha'iri wo de'ere. Ba nuu wo bee we bara mi nube a mibe midde taa. Be wo be ne ba yu wo zunbenu be ba se.

³³Ba tuura we yu pa'a benu a leera lo Nuso Yesu veenu serɛyamu, a Deebenu duba we liyo ba wure wa.

³⁴Niinwaso woo bee enna ba siin. A ba ne wure muwensen wurasin zuwin enna wee yee haan, a ba buwe ma han yaa,

³⁵a aa ne ba tura na. Bun bene ba wee cara'a li wari han we aa heya ma biyo yi niyan nuu wo nuu ma'o.

³⁶A bun sin Zuzefu we wo. Ho wo Levi temu nuu ne too Sipere tuun. Ba tuura we co lo yenu ma Barinabasi, bun ne ura a sinhebuwe nero.

³⁷Ho we yiya mi muwan a mana ma li wari a aa na ba tuura na.

TUURA WEMA 5

¹Banuu ni'ere ne yenu Ananiya ma mi han Safira we yiya mii muwan.

²Lo banuu leena wari tuwan ho muwan yaa, a wora mi taa, a lo vee naa biyo a mu ba na. Baa han we zuunna mu.

³Piyere baraa haan lo: «Ananiya a webena su o siin? Fuwa o haa sabiya han li Ha'iri-Senu, a o leena ho muwan yaa tuwan.

⁴Ho ya yi bee yiya, to ho bee ya a o taa pan le? Ho yi yiya, to li wari ja pan bee a o taa le? A webena o co han wema'uwe ne ye o siin? Bee a nucoza o hara han sabiya haan, a Deebenu.”

⁵Biyowo Ananiya ja han wara so, lo winu lo lusi a lii huruu. Ba ne wure ja mu we zanna ma tete.

⁶Ba yira huwa bu'aa la ma bunu'an a so ve huwan.

⁷Lerela betiin bun bene baa han ve lo mana. Lo bee enna biyowo mu unpa.

⁸Piyere ja diyora ho: «A libe wari ne ye mii muwan yaa le?» A ho lo oo, lo a bun a ho yaa.

⁹A Piyere baraa haan lo: «A webena mi buwariyo mi ju aa era lo Nuso Ha'iri ura na. De, ba ne so o baro a ve huwan, de ba ne zan ho zun'aan ye. Ba ja see uwe a vee huun.”

¹⁰Ho ci'ere soo a lo winnu lo lusi ba tura ziya se a lii huruu, a ba so vee huwan mi baro do'onuu.

- 11 Zannu benu yu li egilizi wure ma ba ne wure ja biyowo mu.
- 12 Zenirobera ma aba'obera cururu we mi waa we ba nii siin ma ba nule. Ba lanasiyo wure we fewe Salomuwan deperere
- 13 Nuw wo bee we yu sinhebuwe a zo ba siin, bun wure wa ba zanma pan we anmiyan ba ma tete.
- 14 Hanna ma bara cururu ne lara lo Nuso na we mi waa o ba wa wo ma wo.
- 15 Ba ni mana ma mi vanvanna a bosu ho lo bofuwee. Ba wee be ba si zanna ma saare wa yawe a Piyere yi anni ma bin a ho tiya te ba tuwan wa.
- 16 Zanma benu lo han luwe banna a mana Yerusalemu ma mi vanvanna ma ni ne ha'ire'uwe mii, a ba wure waa.
- 17 Lo sara'awe-inso ma ba ne wure enna lo se, ne a ba Sadusiyenna senu, su ma jeni ba tuura bena, a ba co a we ba ma be.
- 18 Ba fu ba tura na a uwa asoo.
- 19 Ho tina li Nawasi anze ni'ere heena li aso zun'en. Li leena ba, a li baraa haan ba:
- 20 «Mi fen ve li Deebenu buwanirozuun a mi woro ho sii finnu be wara han ba zanma.»
- 21 Ba tura fu lo anze wara na. Ho hinbipupu ba va li Deebenu buwanirozuun a araniya ba ni. Lo sara'awe-inso ma ba ne enna lo se voo li Deebenu be irila ma ba Isira'eli ni a ba aa maa we. Bun bene ba tuwo ni a ve ve ba tura li asoo a buwera ba se.
- 22 Biyowo ba aradiyo aa zoo li asoo, ba bee yu nuw wo bin. Ba arona aa baraa ho unpa so,
- 23 a ba lo: «Wa ve yu a li aso ja ma biyo mu sera, a ba perana zan han zun'een a mi waa yoori. A biyowo wa maa heena han zun'en, wa bee zo yu nuw woo ma yi.»
- 24 Wa'ati ne ba ja han wara so, li Deebenu buwanirozun aradiyo juso ma ba sara'awera junasasiyo leerobe wure vo ba tura tununu, ma biyo yu ba bena.
- 25 Nuw lo aa baraa haan ba: «Mi tetemi juvanle. Ba bara ne mi uwa li asoo, ve mi waa arani ba ni li Deebenu buwanirozuun.»
- 26 Bun wa ba aradiyo juso ma ba aradiyo ve va ba tura a mana suun. Ba bee tuwaraliyo ba, bari ba we zanna a ba ni bee co duwo ba.
- 27 Biyowo ba va ba, ba mana ma ba mu Deebenu be irila waa, a lo sara'awe-inso huwa ze ba wa,
- 28 a lo te lo: «Wa bee heniya mu miyan a sara mi, a mi bee co de'eni ba ni ma li yenu ne ye le? Mi bebena mi aranrobe a fo Yerusalemu lo wure, a mi ja miniya a be lo humu un'o wa juu!»
- 29 Piyere ma ba tura caan ba: «Mu tawe a wa fi Deebenu tannu na, a po ba nucoza taa.

- ³⁰Wa maana Deebenu veriyo Yesu ne mi buwara ho uruwa na a bo.
- ³¹Deebenu huweniya lo a bosi mi nudorole a wo lo ma juso ma Isiro, a nana co'o ba nii na, yawe a ba lobi mi be'uwe na a para biyo.
- ³²Wabe a bun bera so senela ma li Ha'iri-Senu ne Deebenu na ba ni na, ba ne fi li wara na.”
- ³³Han wara so lena mu Deebenu be irila weesiyo siyan ma tete, fuwa ba enna mu se a buwe ba tura.
- ³⁴nuu ni'ere enna ba siin ne yenu, lo wo ho tuwa ni'ere ne ba wure anmi. Ho huwa zan ba punasiyo siin, a lo lo ba ne a ba tura le wa'atizo cincin.
- ³⁵Bun wo so lo bara haan ba zanma: «Isira'eli ni, mi yi ha'iri ma biyo mi wera babe bara ne ye.
- ³⁶Mu bee menna, Todase huwa. Ho we wo mite ma nuu ne be buwa. Bara nimumuwenna (400) we huwa caa laa. Lobe mite bo, a ba ne bo la wure yara'aa, a nuu wo bee a ba siin.
- ³⁷Hó anninu bene, li Galile tun nuu Zudasi huwa, ba ni muwinrowo, a hara zanma benu a dura mi hiya wa. Hó mite ja bo a ba ne bo la wure yara'aa.
- ³⁸Were, un bara han mi; mi bee co can babe bara ne ye be. Mi desi ba a ba fen, bari mu yi wo a ba tonu ma ba wema lo nucoza se, to ho yaa mite.
- ³⁹A mu yi wo a a Deebenu se mu lo, to mi bee daan mu yaa, to a mibe mite yere bana fi ma Deebenu.» Mu Deebenu be irila wesiyo fu Gamaleyeli berobe na.
- ⁴⁰Ba bana vo ba tura. Ba na ba a ba haa, a heniya haan ba a ba bee bini wuro Yesu be a han nuu woo. Bun bene ba uwasiyo ba a ba fenna.
- ⁴¹Ba tura le mu Deebenu be irila wesiyo se a ba zanma'aa biyo Deebenu ta a ba yu jin'uwe Yesu yenu bena.
- ⁴²A wo ma wo ba tura enna li Deebenu buwanirozuun ma han zuwiin. Ba bee saa a arani a woro Yesu tansinnu be.

TUURA WEMA 6

- ¹Han wozoma soo ba we mi waa we boni. Ba Zuwifera ne wuro Gerekemu we mi waa hun'a ba Heburula wa, bari ba hanna ne bara huru mu bee we mi wa yi be ne boni biyowo ba yi cara'a mu wo ma wo dirobe.
- ²Ba nibuweju vo ba buwara wure uwa we wa, a ba baraa haan ba: «Mu bee tawe a wabe vunnu han Deebenu wara woronu na a ii cii dirobe cara'anu na.
- ³A bun na, wa erenasiyo, mi we'a bara nihooju mi siin, ne ba ve yetete, ni ne su ma li Ha'iri-Senu, ni ne a bezuunna, a wa besi ba ho tonu so ju.
- ⁴Ma bun to wabe yi wate desi wure ho faralo ma han Deebenu wara woronu ju.”

⁵Ba zanma wure we ta bun na. A bun ba we'ara Ecenni, banuu ne su ma lana ma li Ha'iri-Senu; ma Filipe ma Porokore ma Nikanore ma Timo ma Parimenasi a Nikola ciya na. Ho wo Ancose nuu ne we fera yerema aa Zuwifenuu.

⁶Bun bene ba zeniya ba ma ba tura a ba bo mi nule ba wa, a faraa haan ba.

⁷Han Deebenu wara we mi wa bebe wo ma wo a po maye. Ba lanasiyo we wa de wa Yerusalemu, a cururu we fu ho lana na.

⁸Deebenu we dubaa haan Ecenni a lo yu pa'a aa wera aba'obera ma zenirobera beriya ni siin.

⁹Ni tuwan we huwa wanni ma lo. Ba wo li deeso ne ba ve ma “wobe ne huwaraliyo”, zunsio tuwan. Ba wo li Sirene tun ma Alesandiri tun Zuwifera. Ba tuwan we lo li Silisi tun ma li Azi tuun.

¹⁰Ba bee we sin Ecenni yi, bari ho wee woro ma mu zuunrobe ne li Ha'iri-Senu yi na la.

¹¹A bun wa ba ya bara tuwan juwin, a ba bara lo mi ja a lo woro wara'uwe Moyize ma Deebenu bena!

¹²Ba bana suwo ni, ba ma ba a ba vee uwa Ecenni wa a va vara mu waa.

¹³Ba lena sene sabera laa, a ba lo: «Lobe banuu ne ye bee vunu a woro wara'uwe li ma Moyize bena woo!

¹⁴Wa ja a lo bara lo lo Nazaretinuu Yesu lo mi teeni li Deebenu buwanirozun, a mi yerema han ladara ne wa yu Moyize se.”

¹⁵Ba ne wure we asi ho iriwele fa mi yira Ecenni na, a ba maa a lo wafonu lowe ma anze wafonu.

TUURA WEMA 7

¹Bun wa lo diyora lo: «A bun san a mu le?»

²Ecenni caan lo: «Erenasiyo ma maana, mi tete mi juvanle! Li Deebenu ne wee jinni'a zeniya mite ma waa maaden Abarahamu li Mezopotami tuun saani a lo le buwee aa esi Haraan.”

³Li we baraa haan lo: «Le desi mi tun ma mii zunsio, a o ve li tun ne un aa zenina o.

⁴Lo lo ba Kalidesio tuun a ve asio Haraan. Baa miyan huru din tun soo. Bun bene Deebenu huweniya lo bin a ura li tun ne mi mii weere.

⁵Li bee na feni woo laa li tun soo, hare natacuwe ye. Hare ma bun li we la mi ju lo mi ne li tun so laa, a lo tuwe, a lo temu ne buwee lo bene aa tuwe. Hare a mu tin wo a zo woo mana lo se, Deebenu we lo:

⁶«O temu aa esi tun binuu, a din tun so siyo aa we ba ma wobe aa ji'ori ba zerema bemumuwenna (400).

- ⁷Li tun ne uwa ba mu wobemu, a me Deebenu aa iri din. Bun bera so bene o temu le bin a yoo buwani ni he ye.”
- ⁸Bun bene Deebenu wo mu ma ba. Ma bun Abarhamu too Isaka, a lo faanna lo lo tenu wozoma behootinni wa. A bun Isaka ja wora Zakobe, a a bun ho ja wora ba .
- ⁹Ba maana inyansiyo du yaare ma Zuzefu, ba jenniya lo; ba yiya lo ni na, a ba va vara Misira.
- ¹⁰A Deebenu enna ma lo, a leena lo lo buwebuweduwa wure ne lo yuu. Li haan lo ma ha'iri, a na a lo be wo sin lo ne a li Misira tun pa'ama na, a ho bo lo nu a wora li Misira tun ma mitena zun wure beyiraleero.
- ¹¹Hinnu we zoo li Misira tun ma li Kana tun wure. Mu dirobe jinwa yu waa maana, a li ha'iriyaame so wo buwaa.
- ¹²Zakobe ja lo dirobe mi Misira tuun, a lo tuwo waa maana mu dee.
- ¹³Mu cuwapuni wa, Zuzefu zeniya mite ma mii erenasiyo, a bun lo Farawo zuunna Zuzefu ma mi hiya.
- ¹⁴Zuzefu tuwo ni a ba so baa miyan ma mii zunsiyo wure ne we paariyo wo buwiyatiin ma buwe ma nihonu (75)
- ¹⁵Zakobe liyo li Misira tun, aa bin lo huru, a bin waa maana ja huru'a.
- ¹⁶A Sisemu loo ba huwan'a. Li buwi ne Abarhamu we ya ma mi wari Hamori ni se ho Sisemuu, a bin ba wure huwan.
- ¹⁷Biyowu wa han julema ne Deebenu we wo haan Abarhamu putirowo we mi waa sura, waa ni do wa, a ba niyan li Misira tuun bin,
- ¹⁸tuwifuwa biyowo so pa'ama fiinnu wosonu huwa li Misira tun wa, a ho bee zuunna diyo woo Zuzefu bee.
- ¹⁹Ho pa'ama so zo maa waa ni a lo ji'oriyo waa maana, a wazi'biyo ba fuwa a ba cun mi za osi a ba hi.
- ²⁰A din wosonu soo Moyize too, a lo wo se Deebenu yira se. Ba ni variyo lo pinle betiin mii zuun.
- ²¹A biyowo ba le cunna lo dosi, lo Farawo hanminu so lo aa variyo a obara mi terozo.
- ²²Ma bun sin ba oroliyo Moyize ma ba Misirasiyo zuunrobe wure a lo huwa wo pa'aso ma lo wara ma lo wema.
- ²³Biyowo lo zerema buwiyaru (40) nuutu, ha'iri aa zo lo siyan lo lo vee lee mii erenasiyo ne a ba Isira'eli ni unpa.
- ²⁴Lo ma mii nuu ni'ere ne ba mi waa jimuwin, lo ta mii nuu ju'bo na, a lo bo lo Misira nuu.

- ²⁵Lo ya we pa obara mii erenasiyo aa fanmu lo Deebenu aa huwarali ɓa ma mibe nu, a ba ɓee maa bun.
- ²⁶Bun tunsaan lo le yu a mii ni niju mi waa he we, a lo zo ɓa aza aa fa'a: “Waa nu, mibe a maaza a webena mi jimuwin we?”
- ²⁷A le ya mi waa jimuwin mii ereso lo lo ee miyan, ta a wii bo lo nu a lo we mi be irilo?
- ²⁸Lo ta a lo miniya a ja buwe mibe a obara biyo sin lo hinu ɓora lo Misira nuu le?
- ²⁹Han wara so wa, Moyize luɓo a yoo asiyo Madiyan tuun. Binni lo too zabara niju.
- ³⁰Zerema buwiyaju (40) bun bene, anze ni'ere zeniya mite ma lo dan ne su vewezo na siin; mu wo ho Sinayi henletuun.
- ³¹Biyowo Moyize maa ho yimilo so, lo hanmana mu. Lo lo ne mi titi sura a dee mu ciri, bun wo so lo Nuso tannu jansan:
- ³²«Me a mii maana ɓaa Deebenu, Abarhamu, Isaka ma Zakobe ɓaa Deebenu». Moyize we mi waa ze, a lo ɓee we yu sinhebuwe a dee ma bin.
- ³³Lo Nuso baraa haan lo: «Buwèe o nan'an o ziyaā, bari li enle ne o zan wá ye a tunsenu.
- ³⁴Han senuma ne mi un ni wa li Misira tuun, un yira mi bun na; un ja ɓa jini'arobe a un lo liyo ye a lii huwarali ɓa. Wèere, buwe a un tuu o li Misira tuun.».
- ³⁵Hó Moyize ere'ere so ne ɓa we pan na, a lo ta a wii bo lo nu a lo we mi be ma mi irilo; a hó deede Deebenu tuwo a lo we be ma huwaralilo ma li Deebenu mite nuu nu, hó ne we zeniya mite ma lo li vewezo.
- ³⁶A ho Moyize so wo aba'obera ma zenirobera cururu a vara ɓa lena li Misira tuun mu Zenupuu Munuū ma li henletuun, a bun so zerema buwiyaju (40).
- ³⁷A ho Moyize so we baraa haan ɓa Isira'eli ni mu: «Deebenu aa huweni mi ni'ere a obara me be sin mii erenasiyo siin.»
- ³⁸A ho Moyize so enna ɓa ni zanma siin li henletuun, a lobe lo anze warala ho Sinayi doɓoju wa, a a lobe enna waa maanaa se a yura han wara viya na waa.
- ³⁹Waa maana ɓee enna mu se a fi lo tannu na, ɓa pan laa, a ɓa siyan we yerema caa li Misira tun na,
- ⁴⁰a ɓa baraa haan : «We'a tinsiyan han wa, a han heca wa waa, bari lobe Moyize ne va wa leena li Misira tun, wa ɓee zun biyowo lo.»
- ⁴¹Han wozoma so ɓa pa sannu nazo, ɓa wora lo wa a ɓa huwa zanma'aa biyo ɓa we'aa bena.
- ⁴²Bun wa Deebenu ta mi manu ɓaa, a dosi ɓa a ɓa wee han han manawa a heya we ma biyo tuwa li Deebenu jucanna vanloo: “Isira'eli ni zunsiyo! Han zerema bebuwiyaju ne mi wo li henletuun Mi leena ma'obiya ma sara'ara haan ni le?”

⁴³Hee, a tinsinu baforozun mi susaa A miniwa mi yere na ma li tinsinu manawe, Han tinsiyan so ne mi we'aa a haan bena Un ne a ba ve mi lera hare .”

⁴⁴Mu sereyamu baforozun enna waa maana se li henletuun. Ho we wo'aa a heya ma le we mi waa woro ma lo Moyize tannu ne do. Lo we lo a ho we'a a heya ma huwe yaa lo maa.

⁴⁵Biyowo waa maana yu ho vo, Yosuwe hecaa ba waa a ba zoora li tuun, din ne Deebenu we ja han tuwansiraā ba waa. A bin li enna tuwifuwa Davide wosonuū.

⁴⁶Davide be wo sin Deebenu na a lo fara feni li se, a bin we Zakobe Deebenu zun.

⁴⁷Hare ma bun a Salomuwan we too zun haan ni mu.

⁴⁸Bun wure wa Le Ho-Waa-Nusiin bee esi nucoro nu terobee a heya we ma biyo lo pucan baraala mu:

⁴⁹“Ho waa a un pa'amayamu a'onu A li tun a un ziya besile A li zun ye sin mibe aa te han me, A me Nawasi lo mu? Wurasin ta a weso aa we un vunule

⁵⁰Bee a me nu we'aa biyo ye wure le?”

⁵¹Ni ne ju'uwe cohee, ni ne siyan ma ba juvanle bee ji be! Mi pan mi waa pin li Ha'iri-Senu na a obara biyo sin wo mii maana.

⁵²A lo Deebenu pucan ye mii maana bee ji'oriyo? Ba ne we mi wa heca wuro lo Niterene buweenu be, ba bo ba, a weere mibe do ho Niterene so nuu a ba bo.

⁵³Mibe ne ho tuwa na na li Deebenu tura tannu wa, a mi maa bee fu huwa!”

⁵⁴Biyowo ba ja han wara so, ba siyan lo a ba we tuwi ce mi jiyani wa lo bena.

⁵⁵A Ecenni ne su ma li Ha'iri-Senu fa mi yira deeroobe ho ; a lo ma Deebenu a ma Yesu ne zan Deebenu nudorole,

⁵⁶a lo lo: «Dee, un ma a ho waa heena a lo Nucoro zan Deebenu nudorole.”

⁵⁷Bun wa ba wiriyo ma pa'a, ba tuwora mi juvanle, a ba paariyo yusi va laa.

⁵⁸Ba ja lo lora ho loo, a ba le duwora lo. Mu senena we aa bosiyi mi canma yarozi ni'ere se ne yenu Soli.

⁵⁹Ba we mi waa duwo Ecenni, a ho mi waa woro han juwara ne ye: «Nuso Yesu, fe un mu'ennu!”

⁶⁰Lo cusi mi na'opule wa a lo buweriyo ma tanbenu: «Nuso, bee co muwin mube be'uwe ne ye ba juu!» Biyowo lo baraa bun vo, a bun wo lo dasinu.

TUURA WEMA 8

¹Soli we taa'aa Ecenni buwera. Han wozoma soo jin'uwe benu we huwa Yerusalemu egilizi wa. Ba lanasiyo wure yara'aa Zude ma Samari tuun fuwa ba midee.

²Ni ne zaan Deebenu huwan Ecenni a ba wa lo ma we benu.

- ³Mu yi a Soli, ho we mi waa yaa li egilizi. Lo we zo han zuwiin a ve ba hanna ma ba bara aa o aso.
- ⁴Ba lanasiyo ne we yara'aa mu we bo li tun na aa buwee ho tansinnu wara.
- ⁵Filipe liyo Samari lo'ere, a lo wura lo be bin.
- ⁶Biyowo ba zanma ja lo wara a ja maa mu aba'obera ne lo mi waa we, ba wure tetiya mi juvanle sese lo wara na.
- ⁷Han ha'ire'uwe wee buweri ma tanbenu a lera ba nii ne han fu na. A ba loore ma ba uru'ara we waa.
- ⁸A bun wo zanma'aa benu ho lo soo.
- ⁹Banuu deeso we enna ho lo soo ne yenu wo Simu. Ho we wo mite ma nibenu. A lo wee we nusiuro aa hanmanina ba Samarisiyo.
- ¹⁰Ba hanyira tuwifuwa ba ni'aranina wure we ta haan lo, a ba te lo: «Lobe banuu ne ye a Deebenu pa'a, ho ne a ho diyobenu.»
- ¹¹Ba we mi wa tete mi juvanle laa, bari hare meenna lo we mi wa hanmani ba ma mi nusiuro wema.
- ¹²Biyowo ba lara Filipe wara na, ho ne we wura Deebenu ma Yesu Kirisita yenu be a haan ba, ba hanna ma ba bara batiziya.
- ¹³Simu mite we lara Yesu Kirisita na a batiziya. Lo we ciya mite Filipe na. Mu aba'obera ma mu miniwalobera ne Filipe wee we, we hamaniya lo ma tete.
- ¹⁴Biyowo ba ne enna Yerusalemu ja lo han Deebenu wara zoo li Samari tun, ba tuwo Piyere ma Zan ba se.
- ¹⁵Biyowo ba ciyo ba se, ba faraa haan ba yawe a ba yi li Ha'iri-Senu.
- ¹⁶Bari mu wo a li Ha'iri-Senu bee ya iin liyo nuu wo wa ba siin. A mu wo aa lo Nuso Yesu yenu na midee ba batiziya.
- ¹⁷A bun Piyere ma Zan bora mi nule ba wa a ba yu li Ha'iri-Senu.
- ¹⁸Biyowo Simu maa a li Ha'iri-Senu yu ma ba tura nule berobe, lo enna mu se a ne wari, a lo lo:
- ¹⁹«Mi muso han ni ma ho pa'a so, yawe a un yi bo un nule nuu ne wa, a ho yi li Ha'iri-Senu.»
- ²⁰A Piyere baraa haan lo: «O pa obara wari yi Deebenu hanmu lo! A o wari ma o be we wa!
- ²¹O nii woo ma o taa ye bee mana biyo ye diyowoo, bari o siin bee terena Deebenu waa.
- ²²Taasi a lero'be'uwe na, a o fara lo Nuso na yawe a o lero'be'uwe desi han o a mu yi wee yi.

- 23** Bari un maa a o siin su ma oomu ne hee, a o a mu be'uwe wobenu.”
- 24** Simu caan lo: «Mibe mite fara lo Nuso na han ni, yawe a biyo mi waraa ye diyowo bee yi ni.
- 25** Biyowo ba tura niju leena mi sereyamu lo Nuso bena, a ba waraa lo wara vo, ba arona va Yerusalemu. Ba fennu wa, ba waraa li tansinnu Samari tuun luwe cururuu.
- 26** Lo Nuso anze baraa haan Filipe: «Huwo lii ma li wotele-abale, a see ho wan ne lo Yerusalemu aa ve Gaza, ho aansii ho muwenbiin.
- 27** Lo huwa fenna. Lo lo mi esse be ne a de Ecopi nuu ne. Ho wo, a a li Ecopi tun pa'ama hannu ne yenu Kandasi, toose benu ni'ere, a lobe a lo naforo wure derona. Mu wo a ho Ecopi nuu so ya va Yerusalemu a vee buwaniya Deebenu.
- 28** Lo aronu tuwa wa lo we mi waa ara li Deebenu Ezayi vanlo a lo asi mi hannu woto'o.
- 29** Li Ha'iri-Senu baraa haan Filipe: «Titi vee sura libe hannu woto'o ne ye.”
- 30** Filipe lubo ve suraa lo, a lo ja lo Ecopi nuu san a lo ara li Deebenu jucan Ezayi vanlo. Lo diyora lo: «O mi waa fanmu biyo o ara ye le?”
- 31** «A ma mu yee un fanmuna mu a nuu woo yi mana ne be un ziya?» Bun wa lo vo Filipe lo lo yoo esi mi do'onu.
- 32** Mu toorobe ne lo we mi waa ara wo biyo ye: Lo wo a obara Ne ba va vera buwele A obara pezo ne jubo caa, A zan ho ne bobo lo vara waa Ma bun lo bee haara mi jubo woo
- 33** Ba do zuwa laa a lo bee yu tiiyan A wii wuro lo temu be? Bari lo sii wozoma utaniya li tun wa.”
- 34** Lo Ecopi nuu diyora Filipe: «Niiyaan na, a wii li Deebenu jucan mi waa woro be he ye? A lobe mite le taa a nibinu?”
- 35** Bun wa Filipe so han wara a lo zan bun torobe so wa a worola Yesu tansinnu haan lo.
- 36** Biyowo ba bo mi wan mi waa fen, ba ve ciyo ju enle, a lo Ecopi nuu lo: «De juu ne! A webe saa a un batize?”
- 37** A Filipe bara haan lo: «O yi lara ma o siin wure, to mu we yi.» A lo Ecopi nuu lo mi lara lo Yesu Kirisita a Deebenu Zo.
- 38** Lo ziinniya mi hannu woto'o, a lo ma Filipe lo i zo mu juu. A Filipe batiziya lo.
- 39** Biyowo ba lo mu juu lo Nuso Ha'iri so Filipe, a lo Ecopi tun nibenu bee hini maa Filipe. A lo huwa bo mi wan ma zanma'aa.
- 40** Mu yi a Filipe, ho esse be ne a lo mi Azote, Lo zan bin a va Sezare, a lo we mi waa buwe li tansinnu han luwe ne wure lo luwaa.

TUURA WEMA 9

¹Han wozoma soo a a lo Ƴuso wuruwurunu ma ɓa ɓuwenu be su Soli sin, a lo anniya va lo sara'awe- se,

²a ve fo vanle ho se li Deebenu ne mi Damasee bena, yawe a lo yi vee yu ni bin ne bo ho wanfinnu, ɓa bara lo, ɓa hanna lo, a lo ce ba vera Yerusalemu.

³Biyowo lo enna ho wan wa, a lo suraa Damase lo, lo yirima'oro a omu ne jinni'a lo ho, a lii do fo lo.

⁴Lo lusi li tuun, a lo ja tannu san ne baraa haan lo: «Soli, Soli a webena o ji'orili ni?»

⁵A lo lo: «Ƴuso, uwe a wii?» A ho caan lo: «Me a Yesu ne o mi waa ji'ori. Mu aa we do a o pin han hinza na.» Lo zaanna aa ze a lo lo: «Ƴuso, a webe o mi mu se a un we?» Bun wo so lo Ƴuso baraa haan lo:

⁶«Huwo zo ho loo, biyo wure o tawe a o we, ɓa bara bun han o.»

⁷Ba bara ne ma lo bowe na waatee a hin'in'aa. Ba we mi wa ji tannu a ɓa maa bee maa nuu woo.

⁸Soli lii huwa li tuun, hare a lo yira we mi waa dee, lo bee we mi waa mi diyowo. Ba fu lo nu na a ciyan zora Damase loo.

⁹Lo asiyo bin, tuwi wozoma tiin a lo yira bee mi, a lo bee di, a lo bee ju.

¹⁰Bun wo a lanaso ni'ere mi Damasee ne yenu Ananiya. Lo Ƴuso zeniya mite ma lo yimiloo a voo lo: «Ananiya!», a ho lo de miyen, Ƴuso!

¹¹A lo Ƴuso tintiyan lo: «Huwo be ho lo bofonu ne ɓa ve ma «Wanterene» na, a o ve Zuda zuun, a o diyo Tarise lo nuu Soli be. Dee lo mi waa fara,

¹²a lo maa mi yimiloo banuu ne yenu Ananiya, a ho aa zoo a zo bo mi nule lo wa, yawe a lo yira bini mi.» A Ananiya caan lo:

¹³«Ƴuso un ja mu oomu ne wure lobe banuu ne ye wora o nisiya ne mi Yerusalemu. Un ja bun ma nicururu juwin.

¹⁴Lo ja yu pa'a ɓa sara'awera junasiyo se a cera ba ne wure ve o yenu. A bun mana lo he.

¹⁵A lo Ƴuso baraa haan lo: «Fen, bari un we'aa lo banuu so a sera un toonu. Lo fen ma un yenu aa vera han tuwansira wa, ɓa pa'amana ma ɓa ni se.

¹⁶A un aa zeni biyo wure lo yi tawe a tuwarala ma lo.»

¹⁷Bun wa Ananiya huwa fenna. Biyowo lo vee ciyo li zun na, lo zoo bo mi nule Soli wa, a lo lo: «Wa ereso Soli! Lo Ƴuso Yesu ne zeniya mite ma o ho wan wa, ho wan ne o ya bo a bubara, ho tuwo ni o se yawe a o yira bini mi, a o si ma li Ha'iri-Senu.

¹⁸Ho ciyo soo bedeeso ne lowe ma peema lo lo yiraa a faratiyara, a lo yira bana mi waa mi. Lo huwa a ɓa batiziya lo.

- ¹⁹Bun bene lo du dirobe, a lo yu pa'a. Soli asiyo ɓa ne mi Damaseē se wozomazapu.
- ²⁰Hó ciyo soo, a lo wiinnu huwa hee wuro ho tansinnu, li Deebenu, a lo te lo Yesu a .
- ²¹Bá ne wure ja lo wara we hamana, a ɓa te lo: «Bee a le ya wee ji'ori bá ne ve Yesu yenu Yerusalemū a le le?»
- ²²Hare ma bun Soli sinhebuwe we mi waa de wa, a lo be we mi waa ve ho Damase lo Zuwifera na, biyowo so lo yi mi waa te lo Yesu enne terena a lo .
- ²³Mu so tuwi yu bun na, a ɓa Zuwifera so co a buwe Soli.
- ²⁴Biyo ɓa co wa to Soli juvanloo. Ba yere ya wee huwe lo han borolaa tina ma wosonuu aa mina lo buwe.
- ²⁵Tina'ere ba ne lo we mi wa arani so lo do sa'iī a da liyora ma ho ló i'iriroto'o bene.
- ²⁶Biyowo lo ciyo Yerusalemu, Soli we ciya mite ɓa na, a ba wure we zanna lo, bari ɓa we wa si'a a lo yi a lanaso ma tiyan.
- ²⁷Bun wo so Barinabasi va lo dura mi hiya wa, a ciyan lo vara ɓa se, a lo la'ariyo biyo lo Nuso zenina mite ma Soli a lo mi ho wan wa, ma biyo lo warala Yesu be pasa'a Damase loo.
- ²⁸A se dín wa'ati so wa, a bun Soli ennana ɓa siīn. Lo ma ɓa wee be we na aa he'ara Yerusalemū a bini aro buwee mi enle, a Soli we mi waa woro ma sinhebuwe lo Nuso yenu na.
- ²⁹Lo ya wee woro aa de wanni ma ɓa Zuwifera ne wuro Gerekemu, a ba we mi waa piri'a co'o ne buwera lo.
- ³⁰Biyowo ɓa lanasiyo ja bun, ɓa ciyan lo vara Sezare a bo lo ho wan wá, a lo va Tarise.
- ³¹Li Zude tun, li Galile tun ma li Samari tun egilizira enna hera, a han we mi waa yi pa'a, a we mi waa vesi ma lo Nuso yizanni, a han we mi waa nii li Ha'iri-Senu pa'aa.
- ³²Piyere we mi waa he'a li tun wuree, wozo'ere lo liyo a lii lee ɓa nisiya ne mi Lida loo unpa.
- ³³Lo yu banuu ni'ere bin ne yenu Ene, hó we dumasi mi zanle biyo a mu zerema behootin, bari lo wo uru'a.
- ³⁴Piyere baraa haan lo: «Ene, Yesu Kirisita wiya o. Huwo we'a o zanle.» Mi ciyoo a lo huwa zan.
- ³⁵Lida losiyo ma Saro mufuwa siyo wure ma bun a ɓa tubiyo a na mite lo Nuso na.
- ³⁶Hannuu lanaso ni'ere enna Yope loo ne yenu Tabita a ɓa wee bara Dorokasi ma Gerekemu, bun ne ura a “Mudonu”. Lo ya wee we tetemu tuwite, a lo seri ɓa banbannasiyo.

³⁷Hanbe wozoma soo vannu yu lo, a lo huru. Biyowo ɓa suwa lo, ɓa so lo yoo bosu nawenu zunzoō.

³⁸Lida ma Yope ɓee seena. Biyowo Yope ja lo Piyere vee mi Lidaa, ɓa tuwo bara niɗu, a ɓa ve bara han lo, lo lo buwee mi se fuwafuwa.

³⁹Mi ciyo Piyere huwa buwa ɓa to'ara. Biyowo lo vee ciyo ɓa hecaa lo waa yuwana ho nawenu zunzoō. ɓa hanna ne bara huru mu wure tutuwo mana lo se a ɓa we mi waa we. ɓa zeniya han bafaza ma han bafobere ma Piyere, han ne Dorokasi ya wee tin a lo midee.

⁴⁰Piyere lo ɓa ni wure le ho iin. Bun wa lo lii cusiyo a lo faraa; a bun bene lo yerema mi waa sanna lo nuhuwo, a lo lo: «Tabita, huwo.» Ho heena mi yira, lo maa Piyere a lo huwa asiyo.

⁴¹Piyere fu laa ma lo nuu a huweniya. Bun bene lo vo ɓa nisiya ma ɓa hanna ne bara huru mu, a lo zeniya lo ma ɓa a lo midee.

⁴²Ho unpa so fo Yope lo wure, a ni cururu lara lo Nuso na.

⁴³Bun bene Piyere asiyo menna Yope loo a yu wozoma, banuu ni'ere zuun; ho yenu wo Simu a toonu wo suunle siyan binu.

TUURA WEMA 10

¹Banuu deeso enna Sezare ne yenu Koroneye. Lo wo hinfira uwi jusu ni'ere; din hinfira uwi so ya wee ve ma Itali hinfira uwi.

²Lo ya wee zaan Deebenu, a lo ma mii zunsuwo wure ya wee buwani li. Lo ya wee seeni ɓa banbannasiyo a wa'ati pee to lo wee fara Deebenu na.

³Wozo'ere wohaa na lo ma be tuwan ma yimiro. Lo maa mu zozo a anze ni'ere a zoo lo se, a zoo baraa haan lo: “Koroneye!”

⁴Koroneye fa mi yira laa, a zaanna a lo lo: «Mu a yemu Nuso?» A lo anze baraa haan lo: «Deebenu ja o faralona, a li ta o sanmubera ne wee we han ɓa banbannasiyo bena, a li liya o be.

⁵Weere tuu ni a ɓa lii Yope a ɓa lii ve Simu ne ja yenu Piyere a mana.

⁶Lo laara banuu ni'ere ne yenu Simu a ne toonu a suunle siyan binu. Lo zun mi mu zenupuu jubo na.

⁷Biyowo lo anze ne wuraa ma lo fenna, Koroneye vo mi tosera niɗu ma hinfira-ni'ere ne zaan Deebenu ba ne wee dee laa siin.

⁸Lo la'ariyo biyo wure wo mu a haan ba, a bun bene lo tuwo ɓa Yopee

⁹Mu tunsan ɓa enna ho wan wa a ɓa aa suraa Yope, bun wo a Piyere yuwa hanco a yoo fara ho wosohandan.

- 10**Hinnu huwa buwe lo, a lo enna mu se a yi di. Biyowo ɓa mi waa se mu dirobe aa han lo, lo yu yimilo.
- 11**Lo maa a ho heena a bedeeso ne lowe ma bunu'an benu ne o'ofuwa bena de'ere pee caa, yoo lo ho waa a liyo a lii zuwiriyo li tun wa.
- 12**Mu wo a biya ziyananasiyo si wo si, biya sorona si wo si ma jubuweza si wo si mi li sinu soo.
- 13**A tannu lo baraa haan lo: «Piyere, huwo buwe a o ce!»
- 14**A Piyere caan lo: «Hee'ee Nuso. Un bee in caa be ne na'uwan ma be ne bee be diyowo.»
- 15**A ho tannu tintiyan baraa haan lo mu cuwajuni wa: «Deebenu yi lo be ne cuu, bee co yati bun ma be ne bee cuu.»
- 16**Bun taan tuwi cuwa tiin, a bun bene, mi ciyoo, li sinu ne lowe ma ho bunu'an benu huwa yoo fenna ho waa.
- 17**Biyowo Piyere we mi waa diyo mite ma biyo lo maa ye ura, bun wo a ɓa bara ne Koroneye tuwo piri'aa Simu tuwi aa zan ho zun'aan.
- 18**Ba vo a diyora a mu yi wo a a bin Simu ne ɓa ve ma Piyere laara.
- 19**Biyowo Piyere pan we mi waa lee'a ho yimilo ura wa, li Ha'iri-Senu baraa haan lo: «De bara nitiin ne mi waa diyo o be ye ne!»
- 20**Huwo lii buwa ɓa fenna, a o bee co si'a, bari a me tuwo ɓa.»
- 21**A bun wa Piyere huwa liyo ɓa se a lo baraa haan ɓa: «A me a le mi mi waa piri'a. A webe a mi buweenu ju?»
- 22**A ɓa caan lo: «A ɓa hinfira juso Koroneye tuwo wa. Lo a banuu ne terena aa zan Deebenu; a ɓa Zuwifera wure ja ve lo yetete. Lo Nuso anze ni'ere zeniya mite ma lo, a baraa haan lo lo lo tuu ni a ve o mana yawe a lo aa ji han wara ne mi o juboo.»
- 23**Bun wo so Piyere lo ɓa aa zo, a lo zo laariyo ɓa. Mu tunsan Piyere huwa buwa ɓa fennana, a ɓa lanasiyo ne mi Yope tuwan le ciyan lo.
- 24**Ba fenze tunsan lo ciyo Sezare. Mu wo a Koroneye vo mii zunsio ma mi yirala aa uwa we wa mi zuun aa hera ɓa.
- 25**Biyowo Piyere aa zo, Koroneye i san lo waa, cunna mite do lo ziya se, a lii buunasi haan lo.
- 26**Piyere huweniya lo, a lo baraa haan lo: «Huwo ziin, me ja a nucoro.»
- 27**Lo ma Koroneye enna waraa a ɓa i zoora li zuun. Lo zo yu a nicururu fowe bin.
- 28**Lo baraa haan ɓa: «Mi zun mu a Zuwifenuu bee tawe a di yiramu ma nuhunu, wurasin a yere zo lo zuun. Hare ma bun Deebenu zeniya ma ni ye lo un bee tawe a yati nucoro woo ma nuu ne na'uwan wurasin nuu ne bee cuu.

- ²⁹A bun na biyowo mi haari vɛɛ ciyo na, un ɓɛɛ wanniya, a un huwa mana. Wɛɛɛ un diyo mi ma un venu ju.”
- ³⁰A Koroneyi lo: «Biyo maa a mu wozoma tiin, un enna un zuun he a mi waa fara ho wohaaɛ na. Un yirima'oro a nuu zan un waa canma nɛnɛn, a baraa haan ni:
- ³¹“Koroneye, o faralo caan, a Deebenu liya o tetemu nɛ o wee we han ɓa banbannasiyo be.
- ³²Tuu ni a ɓa lii Yope a lii ve banuu nɛ yenu Simu a nɛ ɓa ja wee ve ma Piyere. Lo laara Simu zuun, hó nɛ toonu a suunle siyan binnu, a lo zun mi mu zenujuu juɓo na.
- ³³Mi ciyoo, un tuwo ni o dannuu, a uwe ja ta a buwee. Wɛɛɛ wa wure mi he li Deebenu waa a ji biyo wure nɛ a lo Nuso tannu nɛ do haan o, a obara han wa.”
- ³⁴Bun wo so Piyere so han wara a lo lo: «Ma tiyan un fanmuwan mu. Nicecee ɓɛɛ mana Deebenu se:
- ³⁵Lo nucoro a si nɛ mu, lo yi zaan Deebenu, aa vesi ma tereyamu, to lo be sin diyo.
- ³⁶Li da han wara na ɓa ni na a waraa ho hera tansinnu a haan ɓa ma Yesu Kirisita nu; a ho a ɓa ni wure Nuso.
- ³⁷Biyo wure wo mu a buwe mi hiya li Galile tuŋ tuwifuwa li Zude tun a see Zan batemu be wara bene tuwifuwa wɛɛɛ mi mi bun unpa.
- ³⁸Mi zun biyo Deebenu Ha'iri-Senu pa'a puworara lo Nazareti ló nuu Yesu, a hó ya bora li tun na aa wera ho tetemu, a wɛɛɛ bá nɛ wure enna pa'ahoonu hiyase; bari Deebenu enna ma lo.
- ³⁹Biyo wure lo wo ɓa Zuwifera tuŋ ma Yerusalemuŋ, wa a bun bera so senɛla. Ba buwara lo bunu na a ɓora lo.
- ⁴⁰Deebenu veeriyo lo han wozoma tiinni wa; a li ɓɛɛ hini na
- ⁴¹a lo zeni mite ma ɓa zanma wure fuwa wabe nɛ a mu senɛla nɛ Deebenu feera wɛ'aa. Wabe ma lo paariyo du, a ju lo veenu ɓa nuhuwora siŋ bene.
- ⁴²A Yesu do mi tannu haan wa lo wa buwe han ɓa zanma, a we mu sereyamu lo a lobe mite Deebenu leena a lo we ɓa niviya ma ɓa nuhuwora irilo.
- ⁴³Li Deebenu wure lee ho sereyamu so lo bena lo nuu wo nuu nɛ laara laa aa yi mi be'uwe sabere lo yenu na.”
- ⁴⁴Piyere wara ɓɛɛ in yu te, a li Ha'iri-Senu liyo bá nɛ wure mi waa tete mi juvanle han wara na wá.
- ⁴⁵Ba lanasiyo nɛ faanna mu wure, a nɛ we buwa Piyere mana we hanmana biyo li Ha'iri-Senu hanmu liyo han sira biyansiyo wa,
- ⁴⁶bari ɓa we mi waa ji a ɓa woro tanle biyan aa dera Deebenu wa.

⁴⁷Bun wa Piyere tintiyan lo: «Ni ne winu yu li Ha'iri-Senu a obara wabe be sin, wa daa pin ba juu batizenu na le?»

⁴⁸Lo na tannu a ɓa batize ɓa Yesu Kirisita yenu na. Bun bene ba fara lo a lo esi mi se wozomazaju.

TUURA WEMA 11

¹Ba ma ɓa lanasiyo ne enna li Zude tuun ja lo han sibiyanasiyo ja ta han Deebenu wara bena.

²Ma bun sin biyowo piyere yuwa Yerusalemu ɓa lanasiyo ne faanna zara'iyu lo a ɓa lo:

³«O zo ba ne mu se, a o du ma ɓa!»

⁴Bun wa Piyere lii so han wara ma mi hiya tuwi veɛ uwasi, a lo lo:

⁵«Mu tara a un mi Yope loo a mi waa fara. Un mi faraloo, a mu a obara be ne janma aa fu na a wo yimilo un wa: un maa sinu ne lowe ma bunu'an benu ne o'ofuwa bena ca'a, a lii a zazee. Li sinu so yoo lo ho

⁶Un diya li ciriyo a maa a li tun wa biyaziyanana, ɓa muwenbiya, ɓa biyatorona ma ho waa pubuweza si wo si, a ba mi lii.

⁷Un ja tannu san ne mi waa te lo: “Piyere, huwo buwe a o ce.”

⁸A un lo: “Fiyofiyo, Nuso, bari piinme woo, wurasin be ne bee diyowoo bee in zo un juɓo.

⁹A mu cuwajuni wa ho tannu tan han wara ne yeɛ: “Biyo Deebenu yi lo bun cuu bee co yati bun ma be ne bee cuu.”

¹⁰Bun taan tuwi cuwatiin, a bun bene mu wure huwa yoo fenna ho waa.

¹¹Ho ciyo soo a bara nitiin ne ɓa tuwo un se lii lo Sezare a aa ciyo li zun ne wa ennaa zun'aan.

¹²Li Ha'iri baraa haan ni lo un bee co si'a a huwo buwa ɓa a fenna. Ba ne ma wa a erenasiyo nihoozin ne ye ciyan ni a wa aa zora Koroneye zuun.

¹³Koroneye lii bo lo anze ne lo maa mi zuun bena a haan wa, ma biyo ho anze so baraa: “Tuu ni Yope a ve ve Simu ne ja yenu Piyere.

¹⁴A biyo o ma o zun aa bena isira, ho be han wara so na han o.”

¹⁵Biyowo un buwa un hiya wuro li Ha'iri-Senu liyo ɓa wa, a o bara biyo sin li we liyora wabe wate wa mu hiyabuwe.

¹⁶Bun wo so un liya lo juuso wara ne ye be: “Zan batiziya ɓa ni mu juu, a mibe aa batize li Ha'iri-Senu.”

- ¹⁷Biyo wá waa Deebenu ta a na mi sanmube ɓa, a obara biyo sin li wora mu haan wabe ne lara lo Ƴuso Yesu Kirisita na; a ma mu ye me ya da wannina Deebenu.
- ¹⁸Biyowo ɓa ja bun, ɓa waa tee a ɓa ɓuwaniya Deebenu, a ɓa lo: “Deebenu wo mu, a han sibiyan siyo yi lobi, yawe a ɓa yi ho sii.”
- ¹⁹Han jin'uwe ne yu ɓa lanasiyo Ecenni humu bene, we yara'aa ɓa, a ɓa tuwan lubo va Fenisi, Sipere ma Ancose. Ba bee we mi wa woro ho tansinnu han nibiyan wo fuwa ɓa Zuwifera mideo.
- ²⁰Hare ma bun ba ne wure lo mana Ancosee, nituwan ne wo Sipere ma Sirenesiyo, waraa lo Ƴuso Yesu Kirisita tansinnu a haan ɓa Gerekesiyo muso.
- ²¹Lo Ƴuso nu enna ɓa wa, a ni ne boni we lara a tuubiyo na mite lo Ƴuso na.
- ²²Ho unpa so ciyo Yerusalemu egilizisiyo na, a ba tuwo Barinabasi Ancosee.
- ²³Biyowo lo ciyo bin, a lo maa Deebenu hine, lo yu damu bun bena, a lo heniya mu ɓaa, a ɓa fesi, a ce lo Ƴuso na ma mi siyan wure.
- ²⁴Barinabasi wo nitete, ne su ma li Ha'iri-Senu ma lana. A bun zanma ne boni nana mite lo Ƴuso na.
- ²⁵Bun bene Barinabasi va Tarise, a vee piri'a Soli.
- ²⁶Biyowo lo yu lo, lo mana lo Ancose. Zeremi'ere wure, a ɓa ma li egilizisiyo wee fewe. A ɓa de'eniya ni ne boni. A Ancosee ɓa yenu co ma kiricenna mayeyee.
- ²⁷Han wozoma soo, Deebenu tuwan lo Yerusalemuu a liyo Ancose.
- ²⁸Ba ni'ere ne yenu Agabusi we huwa zan a lo wuraa biyo li Ha'iri-Senu zenina lo; lo hinu zo li tun wuree, a ho san zoo
- ²⁹Ba lanasiyo buwariyo mi ju a tuu serirobe a heya we ma ɓa nuu pee daanrobe a vee ne mii erenasiyo ne mi Zude tuun na.
- ³⁰A bun ba wo. Ba zan mu serirobe Barinabasi ma soli nuu, a ba lii ne li Zude tun na.

TUURA WEMA 12

- ¹Han wa'atira soo lo pa'ama huwa ji'ori li egilizisiyo tuwan.
- ²Lo na Zan ɓaa ereso Zake a ɓa ɓo ma etonu
- ³Biyowo lo ma a bun sin ɓa Zuwifera na, lo ja fu Piyere na. Mu wo li ne janfunu bee uwaasanni wozoma.
- ⁴Lo finuna bene, lo do lo asoo, a lo leena hinfira ninana uzuwo jule na a ba wee pe la. Lo enna mu se a iri lo ɓa zanma wure yiree, li sannu anninu bene.
- ⁵Piyere enna li asoo, a li egilizisiyo bee tanna a fara Deebenu na lo bena.
- ⁶Mu tunsan ne Herode ya siyan lee lo aa iri, ho tina so, Piyere we caa ma zu'azu'ara beju. Lo we dunma hinfira niju azaa. A yorila enna ho zun'aan a pa li aso zun na.

- ⁷Cuwe wá, a lo Nuso anze ni'ere zo zan Piyere se, a omu benu jinni'aa li asoō. Lo anze paapa Piyere do'onu a sinnina lo, a lo baraa haan lo: «Huwo ziin fuwafuwa.» Hó ciyo soo, han zara'uwa ne ya caara lo nule fuwa mite.
- ⁸Bun bene lo anze baraa haan lo: «Cε o hiya, a o zin o na'an.» A Piyere wo bun. Lo anze tintiyan baraa haan lo: «Zin o baforo, a o be na.»
- ⁹Piyere bo lo anze na a lora li asoō. Lo bεε zuunna a biyo lo anze mi wa we yi bo. Lobe we lerohe na, mu yi sin mu a yimilo.
- ¹⁰Ba anniya li asoō zun dera uwi ye, a ve anniya li junuso, a ve ciyo ho hannu ε'ε na, ho ne zora ho loo. Ho ε'ε so hena mite ba waa, a ba lo. Ba va ma waa a vεε ciyo ho ló bofonu de'ere na. Hó ciyo soo lo anze dosi Piyere.
- ¹¹Bun wo so a Piyere maa fanmuwan biyo a mu, a lo lo: «Un zun ma tiyan, lo a lo Nuso tuwo mi anze, a hó aa fo ni Herode nuu, a fo ni ba Zuwifera oomu ne ya co un bena na.»
- ¹²Biyowo lo ciriyo mu sese, lo va Mari zuun, Zan ne ja vo ma Marika baa naa. Nicururu we fowε bin a mi waa fara Deebenu na.
- ¹³Piyere buwabuwa li boro zun'an, a tosehannu ne yenu Roda tutuwo mana a aa tetiya mi juvanle.
- ¹⁴Lo zuunna Piyere tannu a lo sinwero taan lo bεε hena ho ε'ε bun wo, fuwa lo lubo vεε baraa mu ve, lo Piyere mi ho zun'aān.
- ¹⁵Ba baraa haan lo: «O a ero.» A lo lo he'e, lo a lobe enne. A ba lo lo a lobe mite anze.
- ¹⁶Hare ma bun Piyere pan we mi waa buwabuwa ho ε'ε. Biyowo ba maa hena ho zun'an a ba maa, a ba wure hanmana hare ma tete.
- ¹⁷Piyere da mi nu baa, a ba siinmibiyo, a lo lii bo biyo wure lo Nuso vara mi lena li asoō na, a haan ba. A lo lo ba de mu han Zake ma baa erenasiyo ne a. Bun bene lo lo a va fe binu.
- ¹⁸Biyowo li tun saan, uru'aa benu huwa li aso perana hinfira siin, a ba mi waa diyo we ma biyo yi wo Piyere.
- ¹⁹tuwo ni a ba vεε piri'a lo, a ba bεε maa lo. Lo diyora li aso perana, a lo lo ba buwe ba. Bun wo so Piyere lo li Zude tuūn a ve wo wa'ati Sezare loo.
- ²⁰we ha Tiresiyo ma Sidosiyo na hare ma tete. Bun wa ba buwariyo mi ju a ve woro ma lo. Biyowo ba yu lo pa'ama zunyibera cεenro a ciya miyan, ba ve yuwa lo pa'ama yawe a hera en mi ma lo pafeni, bari mu wo a han tuwin so siyo dirobe wure wee le lo pa'ama tuūn.
- ²¹Li wozome ne ba fuwara wa ciyo, a lo pa'ama zo zan mi pa'amayamu bafoni, a yoo asiyo mi be'a'ofonu wa ho iriwele, a lo leena mi ju ba zanma wa.

²²Ba zanma yoo buweriyo a ɓa tɛ lo: «O mi waa woro a obara Deebenu, a ɓɛɛ a nucoro»

²³Mi ciyoo, lo ɓuso anze paara mi nu lo wa, a lo to sinma, a lo huru bari lo buwaniya mite, a lo ɓɛɛ do Deebenu wa.

²⁴Han Deebenu wara we mi waa bebe a han be ve ma waa tuwite.

²⁵Biyowo Barinabasi ma Soli vɛɛ tiyo mi toonu ju Yerusalemu, ɓa arona va Ancose, a ɓa va Zan ne ja ve ma Marika a fennana.

TUURA WEMA 13

¹Deebenu ma de'enina junasiyo enna Ancose egilizii: ba wo Barinabasi, Simiyo ne vo ma Nibiru, Sirene nuu Lusiyusi, Manahemu ne ma lo pa'ama paariyo dan a ciya Soli na.

²Wozo'ere a ɓa aa mi waa buwani lo ɓuso, a ɓa zo sun. Li Ha'iri-Senu baraa haan ɓa: «Mi lee Barinabasi ma Soli a besi mi ju wa, yawe a ɓa se ho tonu ne bena un vo ɓa.»

³Biyowo ɓa zo a fara vo, ɓa bo mi nule ɓa wa, a ɓa do ɓa si a ɓa fenna.

⁴Barinabasi ma Soli ne li Ha'iri-Senu tuwo ma bun, ɓa liyo Selesi, a ɓa zo muwe bin a vara mu juwátun ne a Sipere.

⁵Biyowo ɓa ciyo Salamine, ɓa buwa mi hiya wara han Deebenu wara ɓa Zuwifera . Zan-Marika enna ɓa se aa de ɓa nu na.

⁶Bun bene ɓa annasi dín juwátun so tuwi vɛɛ ciyo Pafosi. Ba yu nusirosos deeso ne we mi waa we mite ma Deebenu, a lo ja a sabe. Lo wo Zuwifenuu a yenu Bare-Yesu.

⁷Lo enna mu juwátun wafaranama Seriyusi Polusi see. Ho wo banuu ha'iriso. Lo we lo ɓa ve Barinabasi ma Soli, bari Deebenu wara jinnu ponu enna laa.

⁸Hare ma bun lo nusirosos Elimasi, bun ne a lo yenu ura, we wanni ma ɓa, a lo enna mu se a saa lo wafaranama a lo ɓɛɛ yi laa.

⁹Bun wo so Soli ne ja yenu Poli, ne su ma li Ha'iri-Senu fa mi yira laa,

¹⁰a lo baraa haan lo: «Nuco'ure, nucosome, yaro, betetiya wure ze'uso, a diyan o vunnu lo ɓuso wenna pan'anminu na?

¹¹Weere deɛ mu, lo ɓuso nu yi aa. O we mani, a we wa'ati a o ɓɛɛ maa li wosonu. Mi ciyoo a li tibiru va aa hii lo wa, a Elimasi arabaa maana, aa coco'a li tibiruu, a lolobere'a, aa nani'a nu ne fi lo nu na.

¹²Biyowo lo wafaranama maa biyowo mu, lo laara, a mu aranirobe ne cira lo ɓuso we fu laa ma tete.

¹³Poli ma mi berobara zo muwe Pafosi loo a va Perize lo ne mi li Panfili tuun. A bin Zan-Marika fa ɓaa a arona va Yerusalemu.

¹⁴Ba zan Perize a vara Ancose ne mi li Pisidi tuun. Mu zeze ɓa zo li a zoo asiyo.

- ¹⁵Biyowo Moyize wara ma li Deebenu vanle enna tuwan arana vo, li Deebenu faralozun juso tuwo nuu a bara han Poli ma Barinabasi: «Waa nena, mu yi wo a wara mi mi se aa de han ɓa zanma aa henina ɓa siyan, mi da wuro weere.
- ¹⁶Poli huwa zan a lo da mi nu ɓaa, a lo lo: ni, ma mibe ne zaan Deebenu, mi tete mi juvanle.
- ¹⁷Mibe ne a li Deebenu ni, mibe Isira'eli, Deebenu we we'aa waa maadan. Biyowo ɓa enna li Misira tuun, li na a ɓa niyan, fuwa ɓa huwa wo boni. Li leena ɓa bin ma mi pa'a benu.
- ¹⁸Li variyo ɓa zerema buwiyaru li henletuun.
- ¹⁹Li yara tuwansira jule hooju li Kana tuun a li na ba tun ɓaa a ɓa tuwe.
- ²⁰Zerema mumuwenna ma buwiyaru ma buwe (450) bene, li haan ɓa ma seɓera tuwi so wee ciyo li jucan Samuyeli na.
- ²¹Bun bene ɓa faraa Samuyeli a ho ne pa'ama miyan. A bun wa Deebenu lii na li Bezamen zun nuu Kisi yaro Sahule ɓaa, a ho wo zerema buwiyaru ho pa'amayamuun ɓa ju.
- ²²Deebenu cunna Sahule dosi, a li i so Davide a wora pa'ama. Deebenu leena Davide serɗamu, a li lo: “Un yu Izayi yaro Davide. Lo a banuu ne be sin na ma tete. Lo aa tii un sa'o wure ju.”
- ²³Yesu lo Davide temuu. Deebenu we'aa lo a lo we ɓa Isira'eli ni isiro a heya ma biyo li laraa mi ju haan ɓa.
- ²⁴Saani a Yesu buwee, Zan Batisi we buwiya lo ɓa Isira'eli ni lobi mi be'uwe na a ɓa para biyo a batize.
- ²⁵Biyowo Zan tiyo mi toonu ju vo, lo baraa haan ɓa ni, lo ɓa ɓee co ce'o mibe a le ɓa lee be. Lo ho ne buwee mibe bene, lo mibe ɓee yuwa yu a fuwe ho na'an huwinle.
- ²⁶Waa erenasiyo, Abarhamu temu za, ma mibe ne zan Deebenu, a mibe mu isirobe ne ye wara waa san.
- ²⁷Mu bo, Yerusalemusiyo ma mi junasio ɓee fanmuwan be ma li Deebenu jucanna wara ne wee ara vunurobe wo vunurobe wozome zeze be. Ba teniya iri Yesu wa a tiyora han wara so ju.
- ²⁸Hare a ɓa ɓee yu tiyan woo aa dera lo li humuu, ɓa fara a ho ne a ɓa buwe lo.
- ²⁹Biyowo ɓa tiyo biyo wure tuwa lo bena ju vo, ɓa liiriyo lo ho uruwa wa a ɓa huwan lo buwi.
- ³⁰Deebenu veriyo lo leena ɓa nuhuwora siin.
- ³¹Yesu zeniya mite wozoma ne boni ma ba ne we buwa lo a lora li Galile tuun a mana Yerusalemu. A ba mi wa we lo serɗamu weere ɓa Isira'eli ni se.

- 32A ho tansinnu so wabe wate aa de han mi, bun ne Deebenu we lara mi ju haan waa maadaan.
- 33Deebenu tiyo mu ju a haan wabe ne a ba za, a li veriyo Yesu, a heya ma biyo mu tuwara Lele vanloo ho senu beju: “Uwe a un uru zo A me too o zere.”
- 34Deebenu veriyo lo lena ba nuhuwora siin a lo suraa bee bana aro zo mu so'orobe. A biyo ye li we baraa: “Un aa ne Davide miyan Han ne be fasi mu.”
- 35Mu ja tuwa ma fe-binu: “O bee te a o nisenu mi mu so'orobe.”
- 36Bari Davide sa mi Deebenu toonu mi wosonuu, bun bene lo huruu, a ba huwaan lo mii madaan huunle, a lo so'uwa.
- 37Mu yi a le Deebenu veriyo, ho bee maa mu so'orobe.
- 38Mi ji mu ciri, waa erenasiyo, a lobe lahuramaa mu be'uwe desinu unpa do haan mi.
- 39A nuu ne yi lara laa to ho naso yu tereyamu ma lobe bari bun bera so wure ne Moyize tuwa bee ya daa ne tereyamu miyan.
- 40A bun na mi dee mite a biyo tuwa li Deebenu jucanna wara bee yi mi:
- 41Finleera, mi hee mi yira Mi hanma, a mi le bin Bari un we be mibe wa'ati Han we wema ne mi bee ya laa na A ba ya yi la'ari mu han mi!”
- 42Biyowo Poli ma Barinabasi lo li Deebenu faralo zuun, ba fara ba a ba arobuwee a woro han wara ju'ere so li vunurowozome ne sin bun na.
- 43Ho fenumawe so bene, Zuwifera cururu ma sira biyansiyo ne zaan Deebenu du Poli ma Barinabasi hiya wa, a ba we mi waa woro ma ba, aa heni ba siyan a ba we ni ne fasi Deebenu hinee.
- 44Mu vunurobe wozome beneso ho losiyo wure aa fowe aa ji han Deebenu wara.
- 45Biyowo ba Zuwifera maa ba zanma, ba su ma jenni, a ba huwa pan Poli na a wanni biyo lo woro, a yere tuwo lo.
- 46Bun wa Poli ma Barinabasi heniya mi siyan a baraa haan ba: «A mibe han Deebenu wara ya tawe a woro han mayee. A biyo wa mi bee ja han, a wo a obara ni ne bee tawe ma ho sii ne bee mi ve, to a bun na wa yerema sin wa waa ma han sira biyan,
- 47Bari a bun sin lo Nuso barala mu haan wa: “Un bosi o a o we han tuwansira omu Yawe a o fen ma mu isirobe Tuwifuwa li tun juvenile.”“
- 48Biyowo ba sira biyan ja han wara so, ba siyan waa a ba we mi waa taa'a lo Nuso wara; a ba ne wure we tawe ma ho si ne bee mi ve we laara.
- 49Lo Nuso wara we mi waa bebe din tunzo so wuree.
- 50Ba Zuwifera suwo ba hanna ne esirobe se, a ne wee buwani Deebenu; a suwo ho lo nitetiya a ba to ze'u ma Poli ma Barinabasi a ba ja ba leena mi tuun.
- 51Poli ma Barinabasi pupuwo mi ziya un'unnu ba bena a ba fenna va Ikoni.

⁵²Yi a ɓa ba sin we waa a su ma zanma'aa, a su ma li Ha'iri-Senu.

TUURA WEMA 14

¹Poli ma Barinabasi ja zo ɓa Zuwifera Ikoniomuu. Ba wara fu ɓa ni na ma be ne fuwa ɓa Zuwifera cururu ma Gerekela laara.

²A ɓa Zuwifera ne pan a la mu suwo sibiyan ɓa a ɓa te ze'u ma ɓa lanasiyo.

³Hare ma bun ɓa asiyo menna beza Ikoniomuu. Ba wee woro ma sinhebuwe, a ɓa fasi lo Nuso wa; lo Nuso we mi waa lee sereyamu mi hine wara bena, a lo na a zenirobera ma hanmarobera we mi waa we ma ɓa nu.

⁴Ho losiyo wure we huwa cira'a weɛ: tuwan ju wo buwa ma ɓa Zuwifera, a tuwan ju wo buwa ma ɓa .

⁵Ba Zuwifera ma ni tuwan ne ɓee a Zuwifera ma mi junasiyo ve co mu a ji'ori Poli ma Barinabasi a duwo ɓa ma bubuwo.

⁶Poli ma Barinabasi ja bun a ɓa luɓo veɛ abariyo mite li Likawoni tun luwee Lisitere ma Deribe ma mi do'uwa luwee,

⁷a ɓa we mi waa woro ho tansinnu bini.

⁸Banuu juyaa ni'ere enna Lisitere ne te a lo a uru'a a lo ɓee vasiyo diyaa.

⁹Lo we mi wa tete mi juvanle Poli wara na, a Poli fa mi yira derobe laa ceen, a ma a lana ne da lo isi mi lo yira wa,

¹⁰a ho buweriyo baraa haan lo: «Huwo ziin can o ziya wa.» Lo lii huwa wuru a lo huwa vesii.

¹¹Biyowo ɓa zanma ma biyo Poli wo ɓa buweriyo ma mi tannu ne a ɓa tun tannu: «Han tinsiyan yeremaa a nucoza fe'o a mina wa siin!»

¹²Ba we mi waa ve Barinabasi ma li tinsinu, a ɓa ve Poli ma li tinsinu, bari a ho we mi wa woro han wara mu.

¹³A Zewusi ne tinsiyan zun enna ho lo ɓofonuu veɛ va torala ne do'oriyo na ma punilo a mana li boroɔ, a lo ma ɓa zanma enna mu se a lee ɓa torala so ma .

¹⁴Ba tuura niyu Poli ma Barinabasi lo mu unpa, ɓa mi bafoni a ɓa luɓo zo ɓa zanma siin a ɓa buweri:

¹⁵«Heyi mibe! A webena mi we biyo ye? Deɛ wabe muso a nucoza a obara mibe be sin; wa a nucoza ne a bara mu han mi, a mu a tansinnu, lo mi cun mi ara'obera ne ye desi, a mi yerema sin mi waa ma li Deebenu ne mideɛ, dɪn daanna ho waa, li tun, mu zenuɗuu ma mi yibera wure.

¹⁶Han wa'atira ne anniya mu, dɪn Deebenu so dosi a si wo si bo mi yere wenna.

¹⁷Hare ma bun li ɓɛɛ vunuwan woo a lee mi yere sereyamu ma mi wema tetiya, a li we siinni ho wuro aa han mi, a mi yira yiyo tete, aa yira dirobe ne boni, a bun wee we mi siyan ma tete.

¹⁸Hare han wara so woronu, mu pan wo do a ɓa sa ɓa, a ɓa we sara'a han ɓa.

¹⁹Ba Zuwifera ne lo Ancose ma Ikoniyyomuu a mana, suwo ɓa zanma a ɓa duwora Poli a vasi lora ho lo ɓene, a ce obara lo huruu.

²⁰A biyowo ɓa buwara aa fowe lo ju, lo lii huwa a ɓo ho loo. Mu tunsan lo ma Barinabasi fenna va Deribe.

²¹Biyowo ɓa waraa li tansinnu ho lo soo vo, a ɓa yu nicururu a wora mi, ɓa arona va Lisitere, a va Ikoni a vara Ancose.

²²Ba heniya ɓa buwara siyan, a ɓa mi waa heni han ɓa a ɓa fesi ho lanaa; a ɓa te lo: «Wa tawe a wa ansi tuwara cururu a zoora Deebenu .

²³Ba na a ɓa we'aa, egilizi wo egilizii. Ba zo a fara bun bene ɓa do ɓa sa'a lo Nuso ne ɓa lara na nuu.

²⁴Bun bene, ɓa ansi Pisidi tuun a vee ciyo Panfili.

²⁵Ba buwiya li tansinnu Perize lo, bun bene ɓa liyo Atali.

²⁶Binni ɓa zoo muwe a arona va Ancose he ɓa we zan a ɓa tuwora ɓa, a faraa Deebenu na haan ɓa, a ɓa sora ho toonu ne ɓa sa ye.

²⁷Biyowo ɓa ciyo Ancose, ɓa uwa li egilizisiyo wure we wa, a ɓa wuraa biyo wure Deebenu wo ma ɓa nu, ma biyo li henana wan haan han sibiyan yawe a ba ja muso laa Yesu na.

²⁸Bun bene ɓa asiyo menna beza ma ɓa lanasiyo binni.

TUURA WEMA 15

¹Bara tuwan lo li Zude tuun a va Ancose. Ba we mi waa arani ɓa lanasiyo ma biyo ye: «Mi ɓɛɛ da yi mu isirobe, a mi yi ɓɛɛ a heya ma biyo Moyize barala mu.”

²Poli ma Barinabasi pan ɓaa, fuwa li wanni so wo buwa. A bun wa ɓa Ancose egilizisiyo leena Poli ma Barinabasi ma lanasiyo tuwan a tuwo a ɓa ve Yerusalemu a vee de ho demu so a han ɓa ma li egilizi .

³Li egilizi lii bo ɓa wanveenu paana wure ɓa wa. Ba huwa ve aansii li Fenisi ma Samari tuwiin a ɓa woro biyo han sibiyan yeremana nana mite Deebenu na. Bun wo zanma'aa benu ɓa lanasiyo wure se.

⁴Biyowo ɓa ciyo Yerusalemu, ɓa lanasiyo, ɓa tuura ma ɓa nidan fu ɓaa sese, a biyo Deebenu wo ma ɓabe nu, ɓa lii bo bun wure na.

⁵Bun wo so, tuwan ne yeremaa a lanasiyo huwa zan a ɓa lo: «Mu tawe a ɓa lanasiyo ne ɓɛɛ a Zuwifera faan, a ɓa fi Moyize tuwa na.”

- ⁶Ba tuura ma ɓa nidan fowe yawe a piri'a han demuwan so na.
- ⁷Biyowo ɓa wanniya tuwi caa we na, Piyere huwa zan a lo baraa haan ɓa: «Waa erenasiyo, mi to zun mu: hare mu be wozoma yaa, a Deebenu we'aa ni mi siin yawe a han sira ne á ji ho tansinnu wara ma me ju, a ɓa yi laa.
- ⁸A Deebenu ne zun han siyan haan ɓa ma li Ha'iri-Senu a obara wa be sin a wora sereyamu ɓa bena.
- ⁹Lo daanna siya ɓa siyan ciyo ma ho lana vo, bun zeni lo lo bee leena wabe ma babe wee ma be diyowo.
- ¹⁰A weere, a webena mi tanni Deebenu a dee ma biyo mi miniya a be sero ɓa buwara buwabuwa wa, sero ne waa maana ma wabe wate bee so yu.
- ¹¹Dee, a ma lo Nuso Yesu hine wa isira, wa lara bun na, a a bun ja a babe.”
- ¹²Ba zanma ciyo ne wure lii watee, a ɓa ni tetiya mi juvanle Barinabasi ma Poli na, a ba la'ariyo mu zenirobera ma mu aba'obera wure ne Deebenu wo ma babe nule han sibiyan siin.
- ¹³Biyowo ɓa lii siyanmibiyo, Zake so han wara a lo lo:
- ¹⁴«Waa erenasiyo, mi tete mi juvanle me ne. Biyo Deebenu bona we'ara mi uwi ni mi yere yenu na han tuwansira siin hare mu be hiyabuwerowo; Simu bo bun na.
- ¹⁵Li Deebenu wara ma bun jubuwa a heya we ma biyo mu tuwara:
- ¹⁶“A bun bene un bini buwee A un huweni Davide zun ne to mu Un we'a li to'uwe te aa ziinni.
- ¹⁷A bun wo so, ɓa nucoza ne á wure piri'a lo Nuso, Oo, han tuwansira wure ne un yenu ve wa; A me lo Nuso unteha lo bun,
- ¹⁸Me ne zeniya un yihema hare ho fo.”
- ¹⁹A bun na me lo mu suwanni a wa bee co de buwebuweduwe ɓa ni ne tubiyo haan Deebenu na.
- ²⁰Wa too han ɓa a bara lo ɓa para han tinsiyan na'uwannirobera na, a para mu dara'oroyamu na, a para ɓa biya huwo ma mu cannu cenu na.
- ²¹A biyo hare yoo fe han uwe ne anni'a mu, Moyize dannu wa ni mi lo pee ne wuro lo tuwa wara bari han wee ara mu pee han .
- ²²Bun wa, mu wo sin ɓa, ɓa ma li egilizi wure na a we'a ni tuwan mi siin a ba ma Poli ma Barinabasi ba be we na a vera Ancose. Be ɓa leena a Zude ne ja ve ma Barisabasi, ma Silasi; bara ne ɓa nena wure ve ɓa yetetiya.
- ²³Ba tuwo ɓa ma ho letere ne ye: «Mii erenasiyo, ɓa tuura ma ɓa nidan aa bara haan waa nena lanasiyo ne a sibiyan, a ne mi Ancose, Siri ma Silisi lo mi wure foofoo!

²⁴Wa ja lo ni tuwan lo wa se he a lii siya mi ma mi demuwan a beeriyo mi buwe, a tara a wa ja bee tuwo ba ma diyowo.

²⁵A bun na wa paariyo asiyo a wara; wa jubuwa a wa lo mu suwanni a wa we'a ni wa siin a tuu miyan, a ba ma wa nimuwanna Poli ma Barinabasi be we na vera mi se.

²⁶Poli ma Barinabasi aariyo mi mu'enle wa Nuso Yesu Kirisita yenu na.

²⁷Ma bun, a Zude ma Silasi wa tuwo a ba lii de ho demu ju'ere so mi juvanlee,

²⁸bari mu se li Ha'iri-Senu ma wabe watena se a wa bee co be sero binu mi ju fuwa huwe tawe mu mide.

²⁹De bun ne, mi para ma'otuwa ma cannu ma biya huwo cenu na, a para mu dara'oroyamu na. Mi foo mani!"

³⁰Ba ne ba tuwo tiya a ba fenna va Ancose a ve na ho letere ba zanma ne fowe bin na.

³¹Ho vanlo lii arana a mu wo zanma'aa be ba ni se, bari han wara so we do ba siyan.

³²Zude ma Silasi ne ja wo Deebenu heniya ba lanasiyo siyan a na pa'a baa ma mi warala cururu.

³³Mu so ve yu wa'ati na, ba na ho wan baa, ba lo ba yi heraa, a ba arona va be tuwo ba se.

³⁴A mu wo sin Silasi se a lo esi.

³⁵Poli ma Barinabasi wo wa'ati Ancosee, a ba ma nibiyan cururu wee arani ba ni, aa buwe lo Nuso tansinnu wara.

³⁶Wozomazaju anninu bene, Poli bara haan Barinabasi: «Ne wa aro tin wa dannuu, a lee waa erenasiyo unpa han luwe ne wuree wa wara lo Nuso tansinnu, yawe wa zuun biyo ba mi wa."»

³⁷Barinabasi enna mu se a mi ve Zan ne ja ve ma Marika a buwara mi.

³⁸Poli bee we ta bun na, a hini ve Zan buwara mi, biyo ho we arona ba hiya wa bena hare li Panfili tuun, a lo bee we ciyan ba ba toonu.

³⁹Din wanni so wo he, fuwa ba cara'aa we na. Barinabasi va Marika a ba le so muwe a va Sipere.

⁴⁰Mu yi a Poli, ho we'aa Silasi. Baa erenasiyo lanasiyo do ba saa'a lo Nuso sanmuso nuu, a bun Poli ba i fenna na.

⁴¹Ba yoo annasi li Siri tun ma li Silisi tuun, a ba we mi wa heeni han egilizira siyan.

TUURA WEMA 16

¹Mu yi bun na a ba ve ciyo Deribe, a zan bin a va Lisitere. Lanaso ni'ere enna bin ne yenu Timote. Baa naa wo Zuwifenuu lanaso, a baa maa wo Gerekenuu.

²Lisitere ma Ikoni luwe lanasiyo wee ve lo yetete.

³Poli enna mu se a lo we mi beroba. Ma bun, lo vo lo mana mi se, a aa wo mu buwafaanmu lada lo wa ba Zuwifera ne enna li enle so bena; bari ba we zuunna lo baa maa a Gerekenuu.

⁴Biyo ba tuura ma Yerusalemu nidan fasi, a bun ba we mi waa de han han luwe wure ne ba luwaa, yawe a ba ni fi ho tannu so na.

⁵Han egilizira lana pa'a we mi wa de wa, a wo ma wo to han mi waa nii.

⁶Biyo wa li Ha'iri-Senu saara ba, a ba buwe ho tansinnu li Azi tuun, ba i aannasi li Firizi ma li Galasi tuwiin.

⁷Biyowo ba ciyo Misi tunzo ju bo na ba caa dabere a zo Bitini; a Yesu Ha'iri bee na ho wan baa.

⁸A bun wa ba ve aannasi Misi tunzoo a le va Torowasi.

⁹Ho tinaa, Poli yu yimilo, a Maseduwane nuu zan lo waa a yuwa lo ma biyo: «Buwee aa juyan waa ho Maseduwane he.»

¹⁰Ho yimilo so bene wa winu piri'aa co'o a ve Maseduwane tun, bari wa we cuu mu lo Deebenu vo wa a wa ve buwee ho tansinnu binni.

¹¹Wa zo muwe Torowasii a saariyo Samotara, a mu tunsan wa va Neyapoli

¹²Wa zan bin a va Filipe lo ne a Maseduwane tun ubuwe lobenu yee ne mi ba Romusiyo pa'a hiyase. Wa wo wozoma ne boni ho lobenu soo.

¹³Mu vunnurobe wozome zeze wa lo ho loo a liyo ho baa ju bo na. Mu wo a wa pa obara a ma bin ba Zuwifera we fewe aa fara. Wa yu a hanna tuwan fowe bin, a wa lii asiyo ba se, a wa waraa ma ba.

¹⁴Hannuu ni'ere enna ba siin ne yenu Lidi a le Tiyatire loo. Lo wo hannu ne wee duwayi ma aanrobe muwiyen. Lo ya wee zaan Deebenu. Lo Nuso heena lo ha'iri yawe a lo tete mi juvanle Poli wara na.

¹⁵Biyowo lo ma mi zunsiyo batiziya vo, lo voo wa a lo lo: «Mi yi yatiyo lo un a tan'ereso lo Nuso waa, a mi buwee aa laa un zuun. A lo va wa a zoora mi zuun.»

¹⁶Wozo'ere a wa anniya ve he ba ni wee ve fara Deebenu na: tosehannu ni'ere le san wa waa. Lo wo tirilo. Lo wee yi cunnu ne buwaa ma tete aa han mi nasiyo ho tirilo so wenu wa.

¹⁷Lo yeremaa bo wabe ma Poli hiya na, a lo buweeri, a te lo: «Babe bara ne ye, a ho waa jusiin Deebenu tosera. A mu isirobe wan be ba mi waa buwee han mi.»

¹⁸Lo wo bun wozoma yee, fuwa Poli buwa buwa saa, yeremaa baraa haan li ha'iri oo so: «Un bara han o, buwee aa le lo hannu ne yee Yesu Kirisita yenu na.» A li lo loo mi ciyoo.

¹⁹Biyowo lo tosehannu baa nasiyo maa a a mi cunnu yinu ju uwanna mu, ba fu Poli ma Silasi na a varaa ho naboo, ho lo weesiyo waa.

- ²⁰Ba zeniya ɓa ma ɓa iriwera, a ɓa lo: «Ba ni ne ye mi waa yaa wa lo.
- ²¹Ba a Zuwifera ne wuro ladara ne wabe Romusiyo bee da te na, san'un a ca vesi ma han.
- ²²Ba zanma huwa ɓa bena, a ɓa iriwera na a ɓa buwena ɓa bafoni, a ɓa haa ɓa ma fiinme.
- ²³Biyowo ɓa haa ɓa vo, ɓa uwa ɓa asoɔ, a ɓa lo li aso perona dee ɓaa sese.
- ²⁴Biyowo ho na bun, lo zoora ɓa hare ma yi zoo, a lo uwa muwanniya ɓa ziyaa.
- ²⁵Ho tinaanale Poli ma Silasi we mi waa fara a ɓa siyo aa se'a Deebenu yeyee! A ɓa asozora ne a juvanle enna ɓaa.
- ²⁶Li tun arabaa za ma pa'a, a li aso hiya fesirobe ze'ezeyi'a, bun wa han eyi'a wure winu heena mi ciyoo, a ɓa asozora muwanniya fa'aa ɓa ziyaa.
- ²⁷Li aso perona siyan wuru, a biyowo lo maa a han zun'en heena, a ɓa asozora muwanniya fa'aa, lo cuwa mi etonu a ya buwera mite, bari lo ya ce'o lo ɓa asozora wure lubo.
- ²⁸Bun wa Poli buweriyo lo: «Bee co madimi ote, wa wure mi he.»
- ²⁹Li aso perona lo ɓa han mi ma omu, a lo anniya mi ciyoo a zoo cunna mite do Poli ma Silasi ɓa ziya se a lo ze yureyure.
- ³⁰Lo va ɓa lora ho iin, a lo diyora ɓa: «Nunasiyo, a webe un tawe a un we a isira?»
- ³¹Poli Ma Silasi caan lo: «Laa lo Nuso Yesu na a o ma o zunsiyo wure aa isi.»
- ³²A bun ɓa lii bora lo Nuso wara na a haan lo ma mi zunsiyo wure.
- ³³Lo va ɓa fenna ho tina'ere so. Lo vee siya ɓa enna, a bun bene lobe ma mi zunsiyo wure batiziya.
- ³⁴Biyowo lo laariyo ɓa vo, lo na dirobe ɓaa a ɓa du, a lo ma mi zunsiyo wure zanma'aa biyo ɓa laara Deebenu na.
- ³⁵Biyowo li tun saan, ɓa iriwera tuwo ni a ɓa ve bara han li aso perona a lo ne ho wan ɓa bara ne ye na.
- ³⁶Li aso perona i baraa bun haan Poli. Ba iriwera tuwo ni aa baraa haan ni a un de mi wan si, ma bun, weere, mi aa le a mi fen ma hera.
- ³⁷A Poli baraa haan ba ne ɓa tuwo: «Wo ne mi haa vo, ɓa ni wure yiree, a iri woo, wabe ne a Romusiyo, ɓa yere uwa wa asoɔ, a weere ɓa mi waa osi ma sesemu, bun bee we. A babe mite buwee aa ne ho wan waa.»
- ³⁸Biyowo be ɓa tuwo vee baraa haan ɓa iriwera lo Poli ma Silasi a Romusiyo, ɓa boore biya.
- ³⁹Ba huwa mana aa buwebuwe'a ɓa. Ba do ɓa wan si, a ɓa yuwa ɓa a ɓa de ho lo si.

⁴⁰Biyowo ɓa lo li asoō ɓa va Lidi zuun. Ɓa ma ɓa lanasiyo bin, ɓa heniya ɓa siyan, a bun bene ɓa le so mi wan.

TUURA WEMA 17

¹Poli ma Silasi luwa Anfipolisi ma Apoloni a vara Tesalonike. Zuwifera Deebenu faralozun de'ere enna bin.

²A heya we ma Poli darina, lo zoo ɓa Zuwifera Deebenu faralozuun. Mu vunurobe wozoma betiin ne saanna we na lo ya wee zo sumu ma ɓa ni ne mi bin han Deebenu wara be wa.

³Lo ya wee woro mu fuwe aa zeni ma ɓa lo lo Kirisita we tawe a tuwara, a vee le ɓa nuhuwora siin; lo a lo Yesu ne be mi mi waa woro han ɓa, lo a ho a lo Kirisita.

⁴Lo wara we fu nituwan na ɓa siin, a ba caa lobe Poli ma Silasi na; a ciya Gerekera cururu ne zaan Deebenu ma hanna ne esirobe se cururu na.

⁵Ba Zuwifera ma mi yaáaré huwa jenni ɓa, a voo ni suma tuwan ɓa zanma siin a suwo a bá vee fe'awe a lee uru'aa ho loo. Ba anniya va Zazo zuun, yawe a ya vee ve Poli ma Silasi a mana ɓa zanma siin.

⁶Ba ɓee ve yu ɓa bin, a a bun wa ɓa va Zazo ma ɓa lanasiyo a vara ho lo irila waa, a ɓa te lo: «Babe ni ne ye jan'anmiya ho dimiɓa tuwifuwa he a biyowo ɓa ciyo he, Zazo laariyo ɓa.

⁷Babe ni ne ye wure mi waa fi Sezare pa'a a ɓa te lo pa'ama binu mi ne a Yesu.

⁸Han wara so huweniya uru'aa benu ɓa zanma ma ɓa irila siin.

⁹Mu wo wazibi a Zazo ma ɓa lanasiyo tuwan saara be a ɓa uwara ɓa si.

¹⁰Biyowo li tun hun, ɓa lanasiyo caa dabere a Poli ma Silasi yu fenna a va Bere. Biyowo ɓa ciyo, ɓa zo ɓa Zuwifera Deebenu faralozuun.

¹¹Ba Zuwifera so leerobe wo se poona Tesalonikesiyo taa. Ba we ta han wara bena ma zanma'aa, a ɓa ya wee ciri mu toorobe wo ma wo aa deɗe ta biyo ɓa waa woro han ɓa yi boo ma bun.

¹²Cururu ɓa siin ma Gereɗe tun hanna ne esirobe se ma bara cururu we laara.

¹³Biyowo Tesalonike Zuwifera ja lo Poli mi waa woro han Deebenu wara Beree, ɓa ja mana bin a aa jan'anmiya ɓa zanma ha'iri a aanniya ɓa.

¹⁴A bun wa ɓa lanasiyo caa dabere a Poli le yu fenna ma mu zenupuu feni, a Silasi ma Timote asi ho Beree.

¹⁵Bá ne buwa Poli ciyan lo tuwifuwa Atene. A bun bene ɓa arona, a Poli haariyo ɓa a ɓa ve bara han Silasi ma Timote a ɓa buwee mi se fuwafuwa.

¹⁶Biyowo Poli asi ho ɓa Ateneē, lo sin wure wo dan, biyo lo maa a ho lo wure su ma tinsiyan.

- ¹⁷Lo ya wee zo ɓa Zuwifera Deebenu faralo zuun, a lo sumu ma ɓa Zuwifera ma ɓa nii ne zaan Deebenu. Wo ma wo lo ja ya wee sumu ma ba ne lo yi yu ho naboo.
- ¹⁸Bezuunna tuwan ne a Epikurisiyo ma Sitoyisiyo muso huwa wanni ma Poli. Ba tuwan lo a webe lobe daaworolo ne ye mi wa woro, a tuwan lo a sibiyan tinsiyan be lo woro, bari ba we ja a lo woro Yesu tansinnu ma ɓa nuhuwora veenu be.
- ¹⁹A bun wa ɓa va lo vara ho iriwele, a ɓa diyora lo: «O wuro o de'enirobe fiyan ne o mi waa woro be aa han wa aa yi le?»
- ²⁰Bari biyo o mi waa woro a befiyan wa juwanlee. Wa mi mu se a zuun biyo terena yi a mu.”
- ²¹Ba Atenesiyo ma ɓa nuhuwan tetanninu bebiyan woo ɓee enna fuwa demufiyan pinnu ma han woronu.
- ²²Poli huwa zan ɓa iriwera siin a lo lo: «Atenesiyo, un maa a han tinsiyan be su mi siin ma be wo be.
- ²³Biyowo un mi waa he'a mi loo, un maa mu bera wure ne mi buwani. A un maa sara'awele de'ere wa a mu tuwa: “Deebenu ne nuu ɓee zun” taa. Din Deebenu so ne mi mi wa buwani a mi ja ɓee zun li, a din be me aa woro han mi.
- ²⁴Li Deebenu ne danna ho dimija ma biyo wure mi hoo, din a ho waa ma li tun naso. Din ɓee mi esi nucoza zuwin ne too.
- ²⁵Nucoro nule ɓee se han li yi, bari li ma'o mana be diyo wo na lo nucozo se. A libe wee ne ho sii, mu vunrobe ma be wo be ɓa ni wure na.
- ²⁶Li na a ɓa nucoza wure lo mu cannu ju'ereē. Li na a ɓa esi li tun wure wa. Li maziyan ɓa sii zerema totome ma ɓa esina suwan,
- ²⁷yawe a ɓa piri'a Deebenu, a mu yi wee yi a ɓa nani'a li, hare a Deebenu tin ɓee seena ma wa.
- ²⁸Bari a libe wa sii loo, a libe na wa mi waa vinvan'a, a libe na wa mi. A bun mi cebuwera tuwan ja bara, lo wa ma li a si'ere.
- ²⁹Ma bun sin wa ma li Deebenu yi a si'ere, to wa ɓee tawe a le'a lo li lowe ma sannu, warifonu hannu wurasin bibiyo ne lo nucoro taa ma mi yere ha'iri ma mi nuwari.
- ³⁰Deebenu ɓee muwan ɓa nucoza dedemu wozoma ɓa wa, a were li bara han ɓa nucoza wure ma feni wo feni lo ɓa tawe a tu'ubi.
- ³¹Li fasi wozome de'ere a li nuu ne li we'aa aa iri ho dimija wure ma tereyamu. Lo veriyo lo leena ɓa nuhuwora siin a lenana lo sereyamu haan ɓa ni wure lo lo be boo.
- ³²Biyowo ɓa ja a lo woro nuhuwora veenu be, ɓa tuwan zaan lo, a tuwan lo mi binni ji lo wara wozobinu.
- ³³A bun wa Poli anniya do ɓa si.

³⁴Hare ma bun nituwan we ciya mite laa, a lara. Bá ni'ere wo Deni, ɓa irila uzu juso ma hannuu ni'ere ne yenu Damarisi, a ciya nituwan na.

TUURA WEMA 18

¹Bun bene Poli zan Ateneē a va Korente

²Lo ma Zuwifenuu ni'ere heya we binni. Ho we yenu Akilasi a le li Potoo tuūn. Mu wo a ho ma mi han Pirisika lo li Itali tuūn a mana fereferē yē, bari lo pa'ama Kolode we lo ɓa Zuwifera wure tawē a le Romuu. Poli ma ɓa we caa we na.

³Biyo wa ɓa toonu wo de'ere, lo laara ɓaa zuun, a ɓa sa toonu ma we, a wee bin mi baforozuwin.

⁴Vunurobe wozome pēē, Poli we zo woro han Deebenu wara li Deebenu faralo zuun. Lo we baba a lo wara yi see ɓa Zuwifera ma ɓa Gerekelā wa.

⁵Biyowo Silasi ma Timote lo li Maseduwani tuūn a mana Poli se, lo we do mite si wure han Deebenu wara woronu ju, aa zeni ma ɓa Zuwifera lo Yesu a lo isiro ne Deebenu we'aa.

⁶ɓa Zuwifera huwa la, a ɓa woro ca'a lo. A bun wa Poli pusuna mi bafoni a lo baraa haan ɓa: «A mi cannu he'e aro lii mi wa; mu cira mi. A fe were wa, a han sibiyan se un vē.»

⁷Bun wa lo lo bin a va banuu ni'ere ne yenu Tite Zutusi zuun. Ho banuu so wee zan Deebenu. Lo zun ma li Deebenu faralozun we caa we na.

⁸Kirisipe ne wo li Deebenu faralozun juso we lara lo Nuso na, lobe ma mi zunsiyo wure. Korentesiyo cururu ne we mi wa tete mi juvanle Poli wara na ja muso we lara lo Nuso na a ɓa batiziya ɓa.

⁹Tina'ere lo Nuso baraa haan Poli yimiloo: «Henī o siin, baba wuro, yi to siin o biyo.

¹⁰Un mi ma o. Nuū wo ɓeē da mi nu be o wa a we oomu ma o; bari nicururu a un taa hobe lo ne yēē.»

¹¹Poli asi Korente loo zeremi'ere ma pinle behoozin, a lo wee arani ɓa ni ma han Deebenu wara.

¹²Biyowo Galiho wo wafaranama ne ɓa Romusiyo bosī li Akayi tuūn, ɓa Zuwifera we ɓuwariyo mi ju a huwa Poli bena, a va vara ho iriwele,

¹³a ɓa lo: «Lobe banuu ne ye mi waa ja ɓa ni a ɓa ɓuwani Deebenu ma co'o ne ɓeē heya ma ho tuwa.»

¹⁴Biyowo Poli ya mi wuro, dīn wa'ati soo Galiho baraa haan ɓa Zuwifera: «Mu ya yi a nibuwee wurasin besuma biyan, un ya tete un juvanle mi wara na,

¹⁵a biyo wa mu a wanni wara ma yele ura ma be ne cira mi tuwa, bun cira mibe. Un ɓeē we bun bera so irilo.»

¹⁶A lo ɲa ɓa ho iriwele.

¹⁷A bun wa ɓa wure fu Sositene ne a li Deebenu faralozun ɲuso na, a tutuwo ve haa ho iriwele waa, a Galiho ɓee caan mu diyowo.

¹⁸Poli bana asiyo Korente loo a so wa'ati. Bun bene lo faraa wan ɓa lanasiyo se, a lo ma Pirisika ma Akilasi le zoo muwe a va Siri tun. Lo we foo mi ɲu'o Sankere loo bari lo we do mi ɲu haan Deebenu.

¹⁹Ba vee ciyo Efeze, a bini lo dosi Pirisika ma Akilasi. Lo zoo li Deebenu faralo zuun a zoo sunmuwan ma ɓa Zuwifera.

²⁰Ba waraa ma lo a lo esi mi se a meen beza, a lo pan.

²¹Lo faraa ho wan ɓa se, a lo baraa haan ɓa: «Un bini aro buwee mi se a Deebenu yi ta mu.» A bun lo lora Efezeē a le zoo li muwe a fenna.

²²Biyowo li muwe ciyo Sezare, lo lo a va Yerusalemu a tiya li egilizisiyo na. Bun bene lo liyo Ancose.

²³Lo wo wa'atizo bini. Poli huwa le aansu li Galasi ma Firizi tuwiin a heniya ɓa lanasiyo siyan.

²⁴Zuwifenuu ni'ere ne a Alesandiri lo nuu ne yenu Apolosi va Efeze. Lo wo banuu ne da wuro, a ɲa zun han Deebenu wara ma tete.

²⁵Lo we arana lo ɲuso wan be sese. Bun we su lo siin, a lo wee woro aa arani ɓa ni ma Yesu be ma biyo mu cuura. A Zan batemu midee lo we ta haan.

²⁶Lo we do mi ɲu si aa woro ma sinhebuwe li Deebenu faralozuun. Biyowo Pirisika ma Akilasi ɲa lo wara wure, ɓa va lo vara mi se, a ɓa wura ho wan be ciyo a haan lo.

²⁷Apolosi enna mu se a ve li Akayi tun. Ba lanasiyo heniya lo siin, a ɓa tuwa vanlo bo lo wa a lo ne ɓa lanasiyo ne mi din tun soo na, yawe a ɓa fi laa sese. Biyowo lo ciyo bin, lo cunu wo ɓuwa ba ne yeremaa a lanasiyo a ne Deebenu zenina mi hine se ma tete.

²⁸Lo wara bara'a enna a fasi, a lo zeniya ma ɓa Zuwifera ɓa ni wure yiree, lo ɓa vuruu, a ciyo mu a heya ma mu torobe lo a Yesu a li Deebenu to'aro ne we'aa mu.

TUURA WEMA 19

¹Biyowo Apolosi mi Korentee, Poli we le bo li Azi Minere doɓɓule tun na terele tuwi vee ciyo Efeze lo na. Lo yu lanasiyo tuwan bini, a lo diyora ɓa:

²«Mi yu li Ha'iri-Senu biyowo mi lara le?» A ba caan lo: «Wa yere ɓee ɲa lo Ha'iri-Senu mi san'un.»

³Poli tintiyan diyora ɓa: «A ho batemu ye mi yu?» A ba lo a Zan Batemu.

⁴Bun wo so Poli baraa haan ɓa: «Zan batemu a ho lobinu batemu. Lo we bara han ɓa ni, lo ɓa laa ho ne buwee mibe bene na, a ne a Yesu.»

- ⁵Han wara so wa ɓa batiziya lo Nuso Yesu yenu na.
- ⁶Poli bo mi nule ɓa wa, a li Ha'iri-Senu liyo ɓa wa, a ɓa huwa woro tanbiyan, a ja caan Deebenu ju.
- ⁷Ba wo bara niɓuwɛɓu ju'an.
- ⁸Poli wee ve li Deebenu faralozuun. Lo wo pinle betiin a lo mi wa woro Deebenu pa'amayamu be ma sinhebuwe, a lo wee de'oro a lo wara yi se ba ne tete mi juvanle la wa.
- ⁹Nicururu ɓa siin we coheniya mi ju'uwe a pan a laa, a ɓa yere wuro de zuwa lo Nuso wan na ɓa zanma siin. Bun wo so Poli anniya ɓa se. Lo va ɓa lanasiyo, a lo wee woro Yesu be wopee aa han ɓa ni, Tiranuse ni aranile zumbenuu.
- ¹⁰Poli wo zeremaɓu a lo mi buun, fuwa ɓa ni ne wure ne mi li Azi tuun; Zuwifera ma ba ne bee a Zuwifera wure ja lo Nuso wara.
- ¹¹Deebenu wo aba'obe beberiya ma Poli nu,
- ¹²fuwa ɓa ni wee be bafoni wurasin becee ne dunna Poli suraa na ɓa vanvanna wa, a ɓa we a han ha'ire uwe le ɓa nii.
- ¹³Zuwifera tuwan we mi wa he'a aa ja han ha'ire uwe lee ɓa nii. Ba we tanniya mu a wee ve Yesu yenu a janna han ha'ire uwe. Ba wee bara han han ha'ire uwe: «Wa bara han mi, Yesu ne Poli mi wa woro be yenu na, mi le.»
- ¹⁴Ba ne we mi wa we bun, wo Zuwifenuu sara'awe-inso ni'ere ne yenu Seva za nihooɓu.
- ¹⁵Li ha'iri'oo caan ɓa: «Un zun Yesu, a le a Poli; a mibe a wii ba?»
- ¹⁶A lo banuu ne li ha'iri'oo ennaa lu zo ɓaa. Lo yu se ɓa wa a namaniya ɓa ma pa'a fuwa ɓa wure luɓo lo li zuun ma mi lo'ora, a ɓa ja madimi'aa
- ¹⁷Ba Zuwifera ma ba ne bee a Zuwifera ne mi Efeze ja mu, a mu zanniya ɓa hare ma tete, a lo Nuso Yesu yenu buwaniya.
- ¹⁸Nicururu ɓa siin ne we yeremaa a lanasiyo we buwee aa wuro mi be'uwe ma mi wema ɓa ni wure yiree.
- ¹⁹Nicururu ne a tirila, mana mi tirilo vanle a ɓa ziya han ɓa ni wure yiree. Han vanle so he'e, we yu warifonu hannuwan be sere buwiyaju ma buwe (50,000).
- ²⁰A ma bun sin lo Nuso wara we yura se a bebena ma lo pa'a.
- ²¹Mu bera ne wo ye anninu bene, Poli huwa co mu mi siyaan a ansi li Maseduwani ma li Akayi tuwiin a vera Yerusalemu. Lo ja we liya, lo mi yi va bin vo, to mi ja tawe a ve Romu.
- ²²Lo tuwo mi nudara niju ne a Timote ma Erasite a vara Maseduwane, a lobe mite asi menna beya li Azi tuun.

- ²³Han wa'atira soo, piripararobe benu huwa lo Nuso wan bena.
- ²⁴Vinnuu deso ne yenu Demetiriyusi enna Efeze loo. Lo ya we pe warifonu hannu aa wera li tinsinnu Aritemi zun za yaara. Lo we yi cunu benu aa han ho toonu nasiyo ma ho co'o so.
- ²⁵Wozo'ere, lo vo mi tosera ma ba ne wure ma ba wee se ho tonu so sii, a uwa we wa, a lo baraa haan ba: «Bara, mi wure zun lo wa cunu wure mi hobe tonu ne yeε.
- ²⁶Mi ja mu, a ja yira mi biyo lobe banuu ne ba lo Poli mi wa we na. Mu bee hini a Efezee midee; mu bebena fo li Azi tun wure. Lo baraa, lo han ansinza ne ba nucoza we'aa bee a buwanirobe tetiya. Lo yu see a yeremaa nicururu ha'ire a ba lara biyo.
- ²⁷Mu a farasi a mu bee daan bun na; mu we farasi a li tinsinu hannuu benu Aritemi zun be bee muwin, a to ho ne li Azi tunsio wure ma ho diminasiyo mi wa buwani yenu aa hi.”
- ²⁸Biyowo ba ni ja han wara so, ba siyan lo hare ma tete, a ba huwa buweriyo: «Ba Efezesiyo Aritemi a li diyobenu.”
- ²⁹Han uru'a so huwa fo ho lo wure, a ba ni wure haara va ho naboo. Ba fu Gayihusi ma Arisitarike na, ne a Maseduwanisiyo niju, a ne wo Poli buwara.
- ³⁰Poli we enna mu se a zeni mite ma ba zanma, a ba lanasiyo saara lo.
- ³¹Li Azi tun junasiyo tuwan ne ma Poli wo yirala tuwo ni lo se a ba bo lo, a lo bee co zo ho naboo.
- ³²Din wa'ati so wure wo a mu be a bunna'inni ba se. Ba tuwan buweri ma bedeeso, tuwan ba buweri ma bebiyan. Cururu ba sin yere bee zuunna biyo ju na mi fowe.
- ³³Nituwan lo ba zanma siin a wuraa mu ura haan Alesandere. A ho ba Zuwifera we lena a lo heca mi waa. Alesandere yayaa mi nu a lo ya yi woro a fe baa ba zanma waa.
- ³⁴Biyowo ba zuunna lo ho a Zuwifenuu, a han uru'aa nana. Ba huwa do hee tuwi lerela beju pu'an, a ba te lo: «Ba Efezesiyo Aritemi a li diyobenu.”
- ³⁵Bun bene ho lo demuwan toro dabere'aa ba suun a ba wo tee. A lo lo: «Efezesiyo, a wii mi ho dimina a bee zun a Efeze a Aritemi tinsinu zun ma li yaa ne lo ho waa a liyo wa siin derona?
- ³⁶Nuu wo bee wanni bun yi, bun we mi tawe a esi sura, a mi bee we diyowo ma unwan.
- ³⁷Ba ni ne mi manaye, bee yara mi buwanirozun, ba ja bee waraa wara'uwe wo mi tinsinu hannuu bena.
- ³⁸Mu yi wo a Demetirihusi ma mi tosera yi wesi nu ne bena, iri wozoma bo, a ba wesiyo mi bin. Bun we ba vee iri.
- ³⁹A bebiyan yi mi mi ha'iree, bun tereni ba iriwera waa.

⁴⁰Be wo zere a farasi be. Farasi ɓa bara lo wa ansaan, bari ura woo ɓee mana han uru'a ne ye na.» Han wara so wa, lo uwa ɓa zanma si.

TUURA WEMA 20

¹Biyowo han uru'a vo, Poli vo ɓa lanasiyo uwa we wa a heniya ɓa siyan. Bun bene lo tiya ɓaa, a lo fenna va Maseduwane.

²Lo ansi dín tun soo a heniya ɓa lanasiyo siyan. Bun wo so lo fenna va Gerese tun.

³Lo wo pinle betiin bin. Lo we liya a ya ve li Siri tun, a wo ne lo ja lo ɓa Zuwifera ha miyan, a bun wa lo arona bana i liya li Maseduwane tun.

⁴Bere lo nuu Pirusi yaro Sopatere wo lo buwaro, a ciya Tesalonikesiyo Arisitarike ma Sekundusi na; a ciya Deribe lo nuu Gayihusi na, a ciya li Azi tunsioyo ne a Timote, Tisike ma Torofime na.

⁵Ba we hecaa a ve ho wa Torowasi loo.

⁶Li buru ne janfunu ɓee uwaa sanni anninu bene, wa zo li muwe Filipee a wa wo wozoma honu a ciyora ɓa se Torowasii. Wa asiyo bin tuwi wozoma hoopu.

⁷Ho cunu wozomeyee, wa we fowe aa paari di, a Poli wuraa ma ɓa lanasiyo. Lo we tawe a feen mu tunsan, a bun wa lo la'ariyo ma ɓa nii tuwifuwa li tun na.

⁸Fiten ne boni enna he wa fowe ho nawenuu.

⁹Yarozo ni'ere ne yenu Etikusi we asiyo li bo'eēn a to duma, a tara a Poli mi wa la'ari mi demuwan. Lo yarozo yoo lo ho nawenu tiinnii a uwena. Ba huweniya lo, a yu a lo huruu.

¹⁰Poli liyo, a lii cusi lo wa, a so lo mi buwaree a lo lo: «Mi ɓee co yaa mi ha'iri, lo mu'ennu ɓee lo loo.»

¹¹Bun bene lo arona yuwa a yoo ha'aa li buru a ɓa caa. Lo bana la'ariyo a menna tuwifuwa li tun omu lii le a lo ma fenna.

¹²Ba mana ma lo yarozo a lo midēe, a mu wo zanma'aa benu ɓa wure se.

¹³Mu yi a wabe, wabe le zoo muwe a hecaa Poli waa a ve Asosi. A bini wa we tawe a he lo a heya ma biyo lo cora mu, bari lobe we miniya a vesi ma mi ziya.

¹⁴Biyowo lo yu wa Asosi, wa ma lo zo li muwe a va Mitilene.

¹⁵Wa zan bin a bo mu zenupuu na, a mu tunsan wa ciyo feni ne, bin ma Kiyoye we famaa weere. Li wozome ne san bun na wa ciyo Samosi, a bun tunsan wa ciyo Milete.

¹⁶Poli we co a he Efze de, yawe a lo ɓee panpanni mite li Azi tuun. Lo we unwanna, lo fuwa mi baba a ve cii Yerusalemu a heya ma li Pantekoti wozome cuwari.

¹⁷Poli zan Milete a lo tuwo ni a ɓa lii ve Efze egilizi wahecara.

- 18** Biyowo ɓa aa ciyo lo baraa haan ɓa: «Mi zun biyo un canna unte mi siin, a fe li wozome ne un ziyo do li Azi tuun tuwifuwa zere.
- 19** A ma teliiri benu un sara lo Nuso tonu. Hincan vasi muu, mu buweɓuweduwe wo buwa, din ne ɓa Zuwifera do na ma mi jeni.
- 20** Mi zun lo biyo wure a mi cunu, lo un bee sa bun diyowo miyan. Un wura a de'eniya mi han peperēē ma mi zuwiin.
- 21** Un janna ɓa Zuwifera ma ba ne bee a Zuwifera a ɓa loɓi Deebenu waa, a ɓa laa wa Nuso Yesu na.
- 22** Were, li Ha'iri-Senu caa ni, a un tawe a ve Yerusalemu, hare a un tin bee zun biyo pa ni bin.
- 23** Biyo un zun bun a biyo lo wo loo, li Ha'iri-Senu zeniya ma ni lo aso ma tuwara ho ni.
- 24** Hare a un hi, bun bee a diyowo un se. Biyo he mu bun a un cii un uware dan, a un tii biyo lo Nuso tuwora ni ju, a bun na un buwee Deebenu hine tansinnu.
- 25** Un anniya mi siin a buwiya li Deebenu pa'amayamu be. Were un zun a mibe nuu wo bee hini bini mi un wafonu.
- 26** A bun na un woro mu papara'a mibe yiree zere; lo mi nuu wo cannu he'e bee hini mana un ju.
- 27** Bari un wuraa Deebenu be wure haan mi, a un bee sa diyowo miyan.
- 28** Mi dee mite na, a dee ɓa lanasiyo ne li Ha'iri-Senu do arafa mi nulee na sese. Mi we ɓa lanasiyo ne Deebenu te, ne li ya ma mi Zo cannu deerana tetiya.
- 29** Un zun a un yi fenna, to danbiya suma aa zo mi siin, a ɓa bee vii ho were.
- 30** Nituwani le mi siin, a haa sabiya, a ɓa yi lanasiyo tuwan ne be ɓa hiya na.
- 31** A bun na mi dee mite na, a mi liiri mi ha'iri mu wa; lo un wo zerema tiin, a heniya mi siin tinaa ma wosonuu han hincaan.
- 32** Were un abariyo mi li Deebenu na ma li hine wara na. A libe se ho pa'a mi aa serila mi, a li en ne li bosu ara mi nisiya wure, li ja da din ne miyan.
- 33** Biyo a wari, sannu ma canma, un bee piri'aa bun nuu wo se.
- 34** Mibe mite na zun lo un sa tonu ma un yere nule a jiyannana un ma un buwara ma'o.
- 35** Un zeniya ma mi ma be wo be, lo a bun sin mi tawe a we, a serila ɓa banbannasiyo, a wa yi liira wa ha'iri wa Nuso Yesu wara ne ye wa: “Duba mi hanmu wenuu a po hanmu yinu.”“
- 36** Biyowo lo wura han wara so vo, lo cusi mi na'opule wa, a lo ma ɓa wure pariyo faraa.
- 37** Ba wure wa, a ɓa uwa lo wa a cuwencuwenniya lo.

³⁸Biyowɛ we fitiniya ɓa ma tete, a biyo lo we lo ɓa ɓeɛ hinni binni mi mi wa. Bun bene ɓa ciyan lo fuwa li muwe ziinle.

TUURA WEMA 21

¹Biyowo wa ma ɓa cara'aa weɛ na, wa zo muwe a terena Kosi na. Mu tunsan wa ciyo Rode, a wa lo bin a va Patara.

²Wa yu muwe de'ere ne ve Fenisi, a wa i zoo dín a fennana.

³Biyowo wa sura Sipere tun, a o yi mi li muwee to o da deɛ li tun so na, a bun wa wa cena a do li si ma wa numale, a i va ma li Siri tun feni. Wa liyo Tire, he li muwe sero we tawe a huwe.

⁴Wa yu lanasiyo bin, a wa asi ba se wozoma hoopu. Li Ha'iri-Senu bo ɓa a ɓa bara han Poli a lo yi co ve Yerusalemu.

⁵Biyowo wa wo han wozoma hoopu so vo, wa le fenna. Ba lanasiyo bara ma mi hanna ma mi hanyira wure le ciyan wa tuwifuwa ho ló na'uwa. Wa lii cusiyo wa na'opule wa mu zenujuu juɓo na, a wa faraa Deebenu na.

⁶Wa tiya we na, a wabe zo li muwe a ɓabe arona mi zuwiin.

⁷Wa lo Tire loo a va Pitoleme a venina wa wanveenu mu zenujuu wa. Bini wa tiya ɓa lanasiyo na, a wa wo wozo'ere ɓa se.

⁸Mu tunsan wa fenna a va Sezare, a wa zo laara ho tansinnu buwero Filipe zuun. Ho wo ɓa bara nihoopu ne ɓa we we'aa Yerusalemuu ni'ere.

⁹Hanzawe nina enna lo se ne ɓeɛ wo yamu. Ba we can Deebenu ju.

¹⁰Wa wo wozoma za ye ɓa se. Dín wa'ati soo Deebenu jucan ni'ere ne yenu Agabusi lii lo li Zude tuun a mana.

¹¹Lo mana wa se, a lo so Poli hecene a caana mi ziya ma mi nule, a lo lo: «De biyo li Ha'iri-Senu muwan ne: “lo banuu ne te libe hecene ne ye, ɓa Zuwifera aa ce lo Yerusalemuu aa de han sibiyan nulee.”

¹²Biyowo wa ja bun, wa ma Sezare lanasiyo yuwa Poli, a lo ɓeɛ co ve Yerusalemu.

¹³A Poli caan wa: «A webena mi we aa venina un siin? Un we'aa unte. Hare a mu ɓeɛ daan un cenu na, un ta a hi Yerusalemuu lo Nuso yenu bena.”

¹⁴Wa diya a wa ɓeɛ yi se lo wa, a wa vunuwan lo yuwanu na, a wa lo a lo Nuso sa'owe.

¹⁵Han wozoma so anninu bene, wa luwara wa siyan, a wa fenna va Yerusalemu.

¹⁶Sezare lanasiyo tuwan ma wa bo we na. Ba ciyan wa vara banuu ni'ere ne yenu Minaso zuun a ho laari wa. Lo wo Sipere nuu ne a lanaso menna.

¹⁷Biyowo wa ciyo Yerusalemu, ɓa lanasiyo fu wa ma zanma'aa.

- 18** Mu tunsan Poli ma wa bo we na a va Zake zuun, a ɓa nidan wure fowe bin.
- 19** Poli tiya ɓaa, a lo la'ariyo biyo Deebenu wo haan han sibiyan lobe tonu nu wa a haan ɓa.
- 20** Ba ɓa lo wara, a ɓa do Deebenu yenu wa. Bun bene ɓa baraa haan lo: «Waa ereso, o yira mi biyo. Ba Zuwifera ne lara mu sere pule san, a ho tuwa be he ɓaa tuwi pa.
- 21** Nu baraa haan ɓa, lo o mi wa de'eni ɓa Zuwifera ne mi han sibiyan siin, a ɓa cun Moyize tuwa desi, lo a o lo ɓa ɓa yi co hinni faan mi hanyira, lo a ɓa ɓa yi co be han ladara na.
- 22** A webe wa tawe a we? Wazibi ɓa co ji o buweenu be.
- 23** Bun we, yere we biyo wa bara han o. Bara nina mi wa se he ne do mi juwin a haan Deebenu.
- 24** Ve ba ce aa, a o ma ɓa paari see mite a cii Deebenu waa, a uwe lee biyo ɓa yi tawe a saara a ɓa fera mi ju'uwe. Ma bun to ɓa ni wure aa zuun lo biyo wure wara o bena bee boo. A ɓa mi lo o mi wa vesi ma ho tuwa.
- 25** Mu yi a han sibiyan ne a lanasiyo mu, biyo wa fasi, a bun wa tuwa haan ba, lo ɓa bee tawe a ce ma'otuwa, ɓa biya huwo, ɓa ɓa bee co di cannu, a ɓa fi mite na mu dara'oroyamu na.”
- 26** Poli fenna ma ba bara so. Mu tunsan ɓa wo mu senacirobe lada. Bun bene ɓa va li Deebenu buwanirozuun, a lo zeniya han wozoma ne mu serɛyamu so ju tawe a ti, ma li sara'a ne nu wo nu tawe a lee.
- 27** Biyowo han wozoma hooju ju ma mi ti, li Azi tun Zuwifera maa Poli li Deebenu buwanirozuun, a ɓa suwo ɓa zanma do la, a ba fu laa.
- 28** Ba buweriyo a ɓa lo: «Isira'eli ni, mi buwee aa ce wa. De lo banuu ne woro han wara'uwe ma feni wo feni ɓa Isira'eli ni bena, ho tuwa bena ma li Deebenu buwanirozun bena ne. Lo yere ɓa va ni ne bee a Zuwifera a zora li Deebenu buwanirozuun, a zoo na'uwannina li enle senu.
- 29** Ba we wuraa bun, bari mu wo a ɓa ma ho Efeze lo nuu Torofime ma Poli ho loo, a ɓa ce'o lo a Poli va ho zora li Deebenu buwanirozuun.
- 30** Ho lo wure we do zan. Ba ni buwo lo ma feni wo feni. Ba fu Poli na a vasi lora li Deebenu buwanirozun benuu, a ho ciyo soo, ɓa va han zun'en ɓa.
- 31** Ba enna Poli buwenu dabere cenuu wo ne, han unpa so ciyo ɓa hinfira juso na, a baraa haan ho, lo Yerusalemusiyo do zan.
- 32** Ho ciyo soo lo vo hinfira ɓunasiyo ma hinfira tuwan, a ɓa luɓo va ɓa zanma enle. Biyowo ɓa maa li hinu juso benu ma ɓa hinfira, ɓa vunuwan Poli henu na.
- 33** A bun wa ɓa hinfira juso tu suraa Poli. Lo fu laa, a lo lo ɓa ce lo ma zara'uwa. Bun wo so lo diyora lo, lo ta lobe a wii? A a webe lo wo?

³⁴Nituwan ɓa zanma siin we mi waa buweeri ma beju'ere, a ɓa tuwan buweeri ma bebiyan. Han uru'a pa'a taan, ɓa hinfira juso ɓee wee zun biyo yi a ho tiyan, a bun wa lo lo ɓa vera Poli han hiyan pa'a enle.

³⁵Lo ve yoo li penu wa wo ne, a bin ɓa hinfira so lo can a viira lo ɓa zanma nusubuwe na,

³⁶bari ni cururu we bo lo hiya na, a ɓa buweeri aa te lo: «Mi buwe lo.»

³⁷Ba ve zo li zuun wo ne, Poli wuraa haan ɓa hinfira juso: «Mu we yi a un woro be han o le?» A ho caan lo: «O zun Gerekeni le?»

³⁸ɓee a uwe a li Misira tun nuu ne we aan mu a va ni an'anperela nisere na (4,000) a yooro li henletuun le?"

³⁹Poli caan lo: «Un a Zuwifenuu, a le Tarise loo, li Silisi tuun. Un a li tun zo aa le lo ne be buwaa. Sabere a o desi a un woro han ɓa zanma.»

⁴⁰Ba hinfira juso ta. Poli zan li penu wa a lo da mi nu ɓa zanma na. Biyowo ɓa wure waa tee, Poli wuraa ma ɓa ma Aramemu.

TUURA WEMA 22

¹Wa erenasiyo, ma wa miyanna, mi ji biyo un woro han mi, a fera unte na.

²Biyowo ɓa ja a lo woro ma ɓa ma Aramemu tannu, ɓa tintiyan waa tee. Bun wo so Poli baraa haan ɓa:

³«Me a Zuwifenuu, a Tarise loo un too, li Silisi tuun. A Yerusalemuu he un dan A Gamaliyeli cafuwee un de'iya a zun waa maana ladara ma biyo mu bora. Me ya hee, a siin subuwa Deebenu bee a obara biyo a mi zere.»

⁴Han jin'uwe ne un do lo Nuso wanberaa, we wo li humu. A un caa hanna ma bara a uwa asoo.

⁵Lo sara'awe iinso ma ɓa nidan a un senela. Hare un we yu vanlo ɓa se, Damase lanasiyo bena. A bin un ya we le ve, yawe a un ce ɓa lanasiyo ne mi bin a vera Yerusalemu a ve ji'orili.

⁶Biyowo un enna ho wan wa, a tu sura Damase, a heya ho wosodaan, omu benu papa lo ho waa a jinni'aa, a i'iriyo na.

⁷Un lusiyo li tun a un ja tannu ne baraa haan ni: «Soli, Soli, a webena o jinn'ori ni?»

⁸Un caan lo: «Uwe a wii Nuso?» A lo caan ni: «Me a Nazaretinuu Yesu ne o mi waa ji'ori.»

⁹Un berobara we maa ho omu a ɓa ɓee ja ho tannu ne mi wa woro ma ni.

¹⁰Bun wo so un diyora lo: «Nuso a webe un tawe a un we?» A lo Nuso caan ni: «Huwo ziin a o zo Damasee. Ba bara biyo o yi tawe a we aa han o.»

- 11** Biyowo ho omu jinni'arobe coroliyo un yira a maaniya ni, un berobara fu un nu na a ciyan zooro Damase.
- 12** Banuu ne terena, aa fi Moyize tuwa na, ne Damase Zuwifera wure ve yetete, ne yenu Ananiya we enna ho Damase loo bin.
- 13** Ho mana un se, a tu sura ni, a lo wura haan ni: «Waa ereso Soli, a o yira mi.» Ho ciyo soo un yira heena, a un maa lo.
- 14** Ho tintiyan lo: «Wa maana Deebenu we'aa o a o zuun lo sa'o, a o mi lo niterene, a o ni lo juɓo wara.
- 15** Bari o tawe a we biyo o maa ma biyo o ja sene ba nucoza wure se.
- 16** Were a webe o ho? Huwo zin a o batize, a o be'uwe se, a o yi ve lo Nuso yenu.”
- 17** Un arona mana Yerusalemu, a biyowo un enna faraloo, li Deebenu buwanirozuun, un yu yimilo.
- 18** Un maa lo Nuso ho yimilo a lo baraa haan ni: «Le fuwafuwa Yerusalemu, bari ba bee te a ni biyo o wuro me bena.”
- 19** A un caan lo: «Nuso, babe mite zun a un ya we ve ba han Deebenu faralozuwiin aa o asoo, a un he ba ne lara aa ma fiinme.
- 20** O sene Ecenni buwe zeze, un ja enna bin. Un ju wo buwa ma ho buwera, a un yere we diya ba ne buwe lo bafoni na.
- 21** A bun wa lo Nuso baraa haan ni: «Huwo fen, un tuu o senale a o ve ba ne bee a Zuwifera se.
- 22** Ba zanma ya ta mi juvanle la te. Lo ta he ho demu ne ye, a ba huwa wiri: «Mi le ve lo banuu ne ye wa yira se; lo bee tawe a endee.”
- 23** Ba we mi wa cere, a ba vinvan'a mi bafoni a ba huweni un'unnu ho waa.
- 24** Ba hinfira Nuso lo ba zooro Poli li zuun, a ba he lo, yawe a lo woro biyo yi na a ba wiri lo wa ma biyo.
- 25** Biyowo ba caa lo a ya he, a Poli baraa haan ba hinfira uwi juso ne enna bin: «Nu na miyan a mi he Romu lo zo harala, hare a iri bee to lo wa le?”
- 26** Han wara so wa, ba hinfira uwi juso cuwanna mi juso na, a lo lo: «A webe o we? Lobe banuu ne ye a Romu lo zo harala.”
- 27** Ba hinfira juso benu anniya zo Poli se, a diyora lo: «Uwe san a Romu lo zo harala le?» A Poli lo oo.
- 28** Ba hinfira juso lo mibe mite ya Romu lo zoyamu ya hebuwee a yura mu. A Poli lo mibe anni too ma mu.

²⁹A bun wa ba ne ya he lo, a lo ya yi woro ena laa. Ba hinfira juso benu zanna biyowo lo ja a Poli a Romu lo zo harala, a lobe we tuwi ha mi siin na ho a ba caa ma zara'uwa.

³⁰Mu tunsan ba hinfira juso benu ena mu se a zuun biyo na ba Zuwifera do Poli nuu papara'a. Lo na a ba fuwa lo, a lo vo ba sara'awera ma ho iri weesiyo a ba fowe. Bun bene lo va Poli lora ba siin.

TUURA WEMA 23

¹Poli fa mi yira ba Zuwifera be irila na, a lo baraa haan ba: «Wa erenasiyo a ma sintannu ne cuu un vasira Deebenu waa tuwifuwa zere.»

²Lo sara'awe iinso Ananiya baraa haan ba ne mi sura lo: «Mi vin lo jufo.»

³A bun wa Poli baraa haan lo: «Deebenu mite aa he o, ho to'o fonu so. Uwe asi a iri me ma ho tuwa, a o pan lo ba he ni aa hara ho tuwa.»

⁴Ba ne ena sura lo yu lo: «A Deebenu ni sara'awe iinso o tuwo le?»

⁵Poli caan ba: «Waa erenasiyo, un bee ya zun lo lo a lo sara'awe iinso. Bari mu tuwa han Deebenu waraa, lo o bee co woro wara ne bee se a han mi juso.»

⁶Poli we zuunna a ba ni ne fowe cara'aa ma jule ju; ba tuwan wo Sadusiyenna, ba tuwa wo Fariziyenna. Lo buweriyo ba Zuwifera be iriwera siin ma tanbenu: «Wa erenasiyo, me a Fariziyen, aa a Fariziyen nuu too mi. A un sinciri ne yu ba nuhuwora veenu bena, a bun na un mi irii ye.

⁷Lo mi bun waraa, a wanni deri huwa ba Sadusiyenna ma ba Fariziyenna aza, a ba zanma cara'aa we ma cuwaju.

⁸Ba Sadusiyenna ba mi wa te lo ba nuhuwora bee ve, lo a ba anzera ma li Ha'iri, lo bun diyowo be bee bo. A ba Fariziyenna lo mu juleju mi.

⁹Mu wo uru'a benu, a ba Fariziyenna tuwa aranina huwa ca zan, a ba pan; a ba lo: «Wa bee yu omu wo lobe banuu ne ye na. Mu yi sin a anze wurasin ha'iri deso waraa ma lo.»

¹⁰Li wanni huwa wo fuwo, a ba hinfira juso zanna a ba bee we'a Poli. A bun wa lo tuwo ni a ba lii lena lo ba zanma siin a yora ba hinfira zuun.

¹¹Ho tina ne san bun na, lo Nuso zeniya mite ma Poli a baraa haan lo: «Yi sinhebuwe. Biyo sin o wora serayamu un bena Yerusalemuu, a bun o ja tawe a wera un serayamu Romuu.

¹²Biyowo li tun san, ba Zuwifera wo sesejubuwari. Ba baara, lo mi bee di a mi ja bee ju, fuwa mi yi yu Poli a bo.

¹³Ba ne wo din sesejubuwari so, we yu nibuwiyaju.

¹⁴Ba va ba sara'awera junasiyo ma ba nidan wa, a ba baraa haan ba: «Wabe baara, lo wa bee di diyowo, a wa yi enne yu Poli a bo.

15Bun we mibe ma ɓa Zuwifera be irila wɛsiyo, ɓuwari mi ju, a mi vɛ woro ma ɓa hinfira juso, a lo ɓuweera Poli a mi we a obara ni nɛ a tere ciri lo be. Wabe cɛ dabere a yi lo ɓuwe, a lo ɓɛɛ in ciyo mi se.”

16Mu tara a Poli ɓaa hanminu zo mi bin a ja biyo ɓa co wa. Ho anniya va han hiyan pa'a enle zuun, a baraa mu haan Poli.

17A bun wa Poli vo ɓa hinfira uwi juso ni'ere, a baraa haan ho: «Ciin lobe yarozo nɛ yɛ a vera ɓa hinfira juso se, bari be mi lo se a lo woro han lo.”

18Ba hinfira uwi juso ciyan lo yarozo a vara ɓa hinfira juso se, a baraa haan ho: «Lo asozo Poli vo ni, a lo faraa ni a un ciin lo yarozo nɛ yɛ mana o se, lo demu mi lo se a lo de han o.”

19Ba hinfira juso fu lo yarozo na, a lo va lo ɛɛna, a diyora lo: «A webe demu a o yu de han ni?”

20Lo yarozo caan lo: «Ba Zuwifera ɓuwariyo mi ju a mi woro ma o a o hiro nɛ a mi vɛ Poli vera ɓa Zuwifera be irila wɛsiyo se, a obara ni nɛ mi mu se a ciri lo be sese.

21ɓɛɛ co ji ɓa wara, bari ni nɛ po nibuwiyaju ɓa siin baara lo mi ɓɛɛ di diyowo a mi ja ɓɛɛ ju diyowo fuwa mi yi yu Poli ɓo. Wɛɛɛ, ɓa we'aa mite vo. A uwe putannu ɓa ho.”

22Ba hinfira juso heniya haan lo yarozo, a biyo lo do haan mibe, a lo ɓɛɛ co woro mu han nuu woo. A lo dosi lo a fenna.

23Bun bene ɓa hinfira juso vo mi hinfira uwo junasiyo niju a baraa haan ba: «Mi nɛ a hinfira nimumuwɛnju (200), cuwasiyo nibuwiyatiin (60), ma cɛɓɛsiyo nimumuwɛnju (200) pin, a ɓa fen vɛ Sezare ho tinaa, tinaabe dirowo.

24Mi ja cɛ cuwa nɛ Poli ma yo, a ciinna lo ma hera a vera lo wafaranama Felisi se.”

25Lo tuwa ho vanlo nɛ yɛ a bo ɓa wa:

26«Mɛ Kolode Lisiya tiya uwe Felisi nɛ a lo wafaranama benu na, lo o fofoo.

27Ba Zuwifera ya fu lobe banuu nɛ yɛ na aa mi ɓuwe. Biyowo un ja lo lo a Romu lo terozo harala, un huwa ma hinfira a vɛ fo lo ɓa nuu.

28Un enna mu se a tere zuun biyo na ɓa ba'aa la, a bun wa un va lo vara ɓa Zuwifera be irila wɛsiyo waa.

29Un yu a a be nɛ cira ɓa lada ɓa cura lo juu. Lo ɓɛɛ a nuu nɛ do o ma be nɛ yu li humu na, bun mana lo aso zonu na.

30Un ja a ɓa mi waa ce lo ɓuwenu dabere. A bun na un tuweniya lo nɛ a fuwafuwa. Un waraa haan ba nɛ zara'i lo, a ba mite vɛ wuro bun o se. Un tiya aa ma tete.”

31Ba hinfira bo han wara nɛ we bara han ɓa na. Ba va Poli a fennana ho tina tuwifuwa Antipatiri.

32Mu tunsan, ɓa dosi ɓa cuwasiyo a ba fenna ma lo, a ɓa ziyasiyo arona mi enle.

³³Biyowo ɓa ciyo Sezare, ɓa cuwasiyo na ho vanlo lo wafaranama na, a ɓa zeniya Poli ma lo.

³⁴Lo Wafaranama arana ho vanlo, a lo diyora Poli ma he ho le. Biyowo lo ja lo lo a Silisi lo nuu,

³⁵lo baraa haan lo: «Un aa ji o wara biyowo ba ne cu o ju yi mana.» A lo lo ɓa deɛ la Herode zuun.

TUURA WEMA 24

¹Wozoma behooju bun bene, lo sara'awe iinso Ananiya ma ɓa nidan tuwan ma daaworolo ne yenu Teritule mana Sezare. Ba va lo wafaranama Felisi se yawe a ɓa ci Poli ju.

²Ba vo Poli mana, a Teritule winu buwa mi hiya ci lo ju ma han wara ne ye:

³«Felisi tete, a uwe lahuramaa wa mi heraa li tuun he. Yeremarobe befiyan zo ma uwe nu, bun a be ne sin wa nuu peɛ na ma feni wo feni. Wa de o nu'unnu ma tete.

⁴Un ɓee miniya a see o anniya, a bun na un fara o a o we tiyan a o pin ji un wara wa'atizo uduu.

⁵Lobe banuu ne ye a pinpinvannu tete. Wa yu lo a lo mi waa de wannila ho dimija Zuwifera wure siin. A lobe a ɓa Nazarila ni'anna senu puso.

⁶Hare lo ya miniya a de zuwa li Deebenu zun na, a bun wa wa fu la. Wa enna mu se a iri lo a heya ma wa tuwa,

⁷a bun wa li hin-nu puso Lisiya aa la lo fo wa nulee ma pa'a.

⁸A lo baraa haan ba ne ci lo ju a ɓa buwee uwe se. O mi a wa be sin lo wa, a o yi diyora lo.

⁹Ba Zuwifera caa lo hiya, a ɓa lo a bun mu bora dede.

¹⁰Lo wafaranama da mi nu Poli na, a lo woro, a ho baraa haan ɓa: «Un zun a mu yu zerema ne boni a uwe a li tun ne ye wafaranama. A bun na un woro fe un yere na ma sinhebuwe.

¹¹O da mu ciri. Mu ɓee in po wozoma buweju, a un yuwa Yerusalemu a yoo buwani Deebenu.

¹²Nuu wo ɓee maa ni li Deebenu zuun wurasin han Deebenu faralozuwiin wurasin ho loo a un wanni ma nuu bun mana a un aanni ɓa zanma.

¹³Biyo wure ɓa woro un conuu diyowo ɓee mana a ɓa zenina mu lo mu boo.

¹⁴Un bara han o ma tiyan, a ho wan ne ɓa lo ho a ho wan'oo, a ho wan so un bo, a buwanina waa maana Deebenu. Un lara biyo wure tuwa ho tuwa vanloo na, a ja lara li Deebenu pucanna wara wure na.

- ¹⁵Un sinciri mi Deebenu wa, a obara biyo sin fabe muso sinciri mina Deebenu wa, lo ba ni wure aa vee, o a nitete lo, o a nucosome loo.
- ¹⁶A bun na un baba un yere na, a un sintannu we zozo tuwite Deebenu ma ba nucoza yira se.
- ¹⁷Biyo a mu zerema yee a un bee buwee Yerusalemu. Were un arona mana aa ne sanmu be ne a wari wa tumsiyo na a ja lee sara'a.
- ¹⁸A bun un ennaa li Deebenu buwanirozuun biyowo ba aa yu ni. Un wo mu senacirobe lada. Zanna wo bee enna bin ma ni, a uru'a wo ja bee wo bin.
- ¹⁹A li Azi tun Zuwifera tuwan enna bin mu. A ba ya tawe a ziin o waa he a zara'i ni a ba yi yu be un bena.
- ²⁰Bun mana, ba ne mi he zeni biyo ba yi yu na ne zeni un buwena'eroobe biyo zeze un we zan li Deebenu be irila waa.
- ²¹Mu yi bee enne a ho tannu ne un caa zan a buweriyo ba siin; lo a ba nuhuwora veenu bena, a na ba iri ni zere woo.”
- ²²Felisi we zuunna be ho wan be wa. A bun wa lo do ba wan si, a lo baraa haan ba: «Li hinnu juso Lisiya yi mana wo ne, to un ma fa'a mi tiyan.”
- ²³Felisi na tannu a ba hinfira uwi juso dee Poli na sese li asoo, a lo ne nu la a lo we mi sa'o, a lo ja bee co saa a lo yirala seri lo.
- ²⁴Wozoma yee bun bene, Felisi ve mana ma mi han Durisile ne a Zuwifenuu. Felisi lo ba ve Poli a mi ji biyo lo yi woro ho lana ne mi Yesu Kirisitaa be.
- ²⁵Biyo Poli we mi waa woro mu tereyamu, mu fiteyamu ma ho iri ne lo buwee mu be, a Felisi zanna, a lo baraa haan lo: «Fen ve, un binni ve o a un yi yu mu nu.”
- ²⁶Lo ya wee ce'o Poli a ne wari miyan. A bun na lo ya wee ve lo mana mi se tantan a aa sumu ma lo.
- ²⁷Zeremaju bun bene, Porisiyusi Fesitusi pariyo Felisi ho wafaranamayamuu. Felisi lii huwo, a lo co Poli be dosi li asoo, bari lo enna mu se a wee ba Zuwifera siyan.

TUURA WEMA 25

- ¹Fesitusi buweenu li tuun wozoma tiin, bun bene lo lo Sezare loo a va Yerusalemu.
- ²Ba sara'awera junasiyo ma ba Zuwifera nidan huweniya demuwan Poli bena. Ba waraa ma Fesitusi,
- ³a ho we tiyan a lo ne a Poli ve Yerusalemu. Ma hun, ba we mi waa ce dabere ne buwera lo ho wan wa.
- ⁴A Fesitusi caan ba: «Poli mi asoo Sezare, fuwa a me unte aa lii bin.
- ⁵Mi junasiyo buwaa ni aa lira ho Sezare, mu yi wo a lo banuu so buwa'oo, to un de lo mi nuu.”

⁶A wozoma hootin a ve befuwe na midde Fesitusi wo ba siin. Bun bene lo arona va Sezare. Mu tunsan lo le asiyo mi be'a'onu wa ho iriwele, a lo lo ba ve Poli mana.

⁷Biyowo Poli ciyo lo se, ba Zuwifera ne lo Yerusalemuu aa i'iriyo la, a ba cu lo ju ma demuwan cururu ne babe mite bee ciri yi.

⁸Poli wara a fo mi yere na, a lo lo mi bee do'o ba tuwa wa wurasin ba Romusiyo pa'ama benu wa.

⁹Fesitusi ne we miniya a we ba Zuwifera sa'o diyora Poli: «O mi mu se a ve Yerusalemu, a mu yoo irila o bin me yiree le?»

¹⁰A Poli caan lo: «A Sezare be'a'onu iriwele un mi, a bin un tawe a iri. Un bee wo diyowo ma ba Zuwifera. Uwe otena zun mu sese.

¹¹Un yi buwa'o, wurasin un wo oomu ne na a un tawe ma humu, to un bee pan humu na. A mu yi a ba to un wa buwe'ee to nuwo bee da de ni ba nuu. Un de unte Sezare nuu.»

¹²Biyowo Fesitusi ma mi senela waraa vo, lo baraa haan Poli: «O do ote Sezare nuu, o a ve Sezare waa.»

¹³Wozoma yee bun bene, lo pa'ama ma Berenisi mana Sezare, a aa tiya Fesitusi na.

¹⁴Ba wo wozoma yee bin, a Fesitusi la'ariyo Poli be a haan lo pa'ama a lo lo: «Banuu ni'ere mi he ne Felisi dosi li asoo.

¹⁵Bun ne un liira Yerusalemu, ba sara'awera junasiyo ma ba Zuwifera nidan huweniya wara lo bena, lo fuwa un teni iri lo wa.

¹⁶Un caan ba lo bun bee a ba Romusiyo lada, a teni iri nuu wa, a lo ma mi zara'ira bee zan we wee, a lobe mite yu nu a wura fo mi yere na.

¹⁷Ba buwa ni a mana na he. Un bee menna ma han wara so. Mu tunsan un zo asi un be'a'onu waa ho iriwele, a un lo ba ve lo banuu so mana.

¹⁸Biyowo lo zara'ila mana, ba bee cu lo ju ma diyowo ne un ya paa be.

¹⁹Ba ma lo wannu wo he mu bera ne cira ba lana ma lo Yesu deso ne huru a Poli lo lo midde be wa.

²⁰Un bee zun nuu ne un te ju na ho demu so sin bena, a un diyora Poli: «O ta a yo Yerusalemu, a o yo iri bin le?»

²¹Biyowo Poli lo mi de mi iri lo pa'ama benu nuu, un lo ba dee la tuwifuwa un yi yu lo vara Sezare se.

²²baraa han Fesitusi: «Un muso miniya a ji lo banuu so wara.» A Fesitusi caan lo, lo hiro lo aa ji lo wara.

²³Mu tunsan ma Berenisi zan mi pa'amayamu bafoni aa zoora ho iri zuun ma ba hinfira junasiyo ma ho lo niberiya. Fesitusi tuwo nii a ba va Poli mana.

²⁴A bun wa Fesitusi do ho tannu ne ye: «Pa'ama, ma mibe wure ne mi wa se he, mi yira mi lo banuu ne ye na. A lobe be ba Zuwifera cururu wuraa haan ni, Yerusalemu ma he ye, a ba buweeri lo lo bee tawe a endee.

²⁵Me unte zun a lo bee wo diyowo ne tawe ma li humu. A biyo lobe mite lo mi aba Sezare na, a bun na un mi mu se a lo vera ho se.

²⁶Un bee yu be ne fasi papara'a lo bena aa too han lo pa'ama benu. A bun na un vo lo zinniya mibe wa, san'un uwe pa'ama, yawe a mi dee mu ciri, a un yi be too lo conuu.

²⁷Bari me se, bun a cuwanyamu a ve nuu vee de asoo, a o yi bee zeniya biyo na lo do nuu.»

TUURA WEMA 26

¹baraa haan Poli: «Mu san a, a o wuro fe o yere na.» Poli da mi nu, a wuraa fo mi yere na ma biyo ye:

²«Pa'ama, mu sin na ma tete, a un woro fe un yere na uwe waa, ma biyo wure ba Zuwifera cura un ju.

³San'un uwe zun ba Zuwifera ladara ma ba wannina be. Bun we, fe afere, muju ni, a o tete o juvanle na.”

⁴Ba Zuwifera wure zun biyowo ni hare un hayiremu wo. Ba zun biyo wure un vasira maye ba siin ma ba Yerusalemu siyo siin.

⁵Ba zun ni hare a bee a zere, a ba yi ta ba daa baa biyo a ba le, lo me dan ma Fariziyenyamu, a heya ma wa ni anna senu ne terena po han hen'a wure.

⁶A were un mi irii biyo un ciriyo un siin Deebenu pulerobe ne wo haan waa maadan na.

⁷Waa zuwin bebuwepusiyo ciiriyo mi siyan han pulema so na, a ba buwani Deebenu ma suwabe tinaa ma wosonuu. Pa'ama, a din sinciri so bena ba Zuwifera to un wa.

⁸A webe ma saa a mibe Zuwifera laa lo Deebenu aa veeri ba nuhuwora.

⁹Me unte ya we pa un we be wo be a tira lo Nazaretinuu Yesu yenu na.

¹⁰A bun un wo Yerusalemuu. Un we yu pa'a ba sara'awera punasiyo se, a uwara lanasiyo cururu asoo. A un ya wee buwari un ju ma ba sara'awera punasiyo so a ba yi lo mi buwe ba lanasiyo.

¹¹Tuwasinna un ya we ji'orili ba han Deebenu faralozuwiin, a un wazibi ba a ba wannu mi lana. Un sin we lo tuwi pa ba bena, fuwa un le ji'oriyo ba hare han luwe biyaan.

¹²A bun un we lora a ve Damase ma ba sara'awera punasiyo pa'a vanlo ne ba na na.

¹³Ho wan wa, a heya ho wosodaan, o ja mu le pa'ama ! Un maa omu ne lo ho waa, a pa'a buwa po li wosonu omu. Ho omu so jinni'aa a i'iriyo me ma un buwara na.

- 14**Wa wure lusi li tuūn, a un ja tannu ne baraa haan ni ma Heburumu tannu: “Soli, Soli, a webena o ji'ori ni? Bun we, mu we do ma o a o ve siyan han hiyan ne puwin zinzaan mu.”
- 15**Un caan biyo ho tannu baraa ma biyo: «Uwe a wii Nuso?» A lo Nuso lo: “Me a Yesu ne o mi waa ji'ori.
- 16**Huwo ziin o ziya wa, bari un zeniya unte ma o, a we'aa o a o we un tose, ma mu bera ne o maa, ma biyo wure ne bena un bini zeni unte ma o sene.
- 17**Un fo o ba Zuwifera na, a fo o han sibiyan na, ba ne se un aa tuu o.
- 18**Un tuu o ba se, a o hee ba yira, a o lee ba han tibiyo a buweera ho omuu, a o lee ba Sitani wobemuu a vera Deebenu se, yawe a ba laa me na a ba be'uwe desi han ba, a ba ja nii en li Deebenu nii siin.”
- 19**A bun na pa'ama, un bee we pan ho waa yimilo na.
- 20**Un buwiya ho tansinnu haan ba Damasesiyo ma Yerusalemusiyo ve, bun bene li Zude tumsiyo wure ma han sibiyan siyo ne a. Un lo ba lobi a ba aro sin mi wa ma Deebenu, a ba ni mi a han wema ne ba we, a han zeni lobinu.
- 21**A bun na ba Zuwifera fu na li Deebenu buwanirozuun a ya mi buwe.
- 22**A Deebenu fo na tuwifuwa zere, a na un mi he aa we sereyamu ba nibuwiza ma ba niberiya waa. Un bee wura bebiyan a pa biyo li Deebenu jucanna ma Moyize we wuraa lo bun we wa.
- 23**Ba we lo, lo lo Kirisita aa se, a lo we lo niye ne vee le ba nuhuwora siin, a lo woro mi isirobe be ne a obara omu aa han ba Zuwifera ma han sibiyan.”
- 24**Biyowo Poli we woro ma bun sin aa fera mi yere na; Fesitusi buweriyo lo wa: «O a ero, Poli! O zuunrobe do ere aa.”
- 25**A Poli caan lo: «Pa'ama benu, un bee a ero. A tiyan ma ha'iri wara un woro.
- 26**Lo pa'ama mi mu unpa. A bun na un siin hee aa worola lo waa. Un zun lo diyowo mana ne lo bee mi unpa, bari mu diyowo bee wo ma sesemu.
- 27**Pa'ama, o lara li Deebenu jucanna na le? Me zun lo o lara.”
- 28**caan lo: «A o mi mu se a o araba me a wera kiricen le?”
- 29**Poli caan lo: «Mu a mi ciyoo lo, mu menna lo, un fara mu Deebenu se, a mu bee daan uwe ode na. A ba ne wure ne ja mi wa ji un wara zere ziin a obara me be sin, a han zara'uwaa nii yi lo.”
- 30**Bun wa lo pa'ama ma lo wafaranama ma Berenisi ma ba ne wure enna bin lii huwa.
- 31**Ba anniya fenna a ba woro han we: «Lobe banuu ne ye bee wo diyowo ne yi lo humu na wurasin aso na.”

³²baraa haan Fesitusi: «Wa ya da de lo banuu ne ye si, a lo ya yi bee lo mi aba Sezarena.»

TUURA WEMA 27

¹Biyowo mu co para wa vo lo a muwe wa zo a vera li Itali tun, bun wo so ba do Poli ma asozora tuwan hinfira uwi juso ni'ere ne yenu Zulihusi nuu. Ho a lo pa'ama benu hinfira uwi juso.

²Wa zo muwe ne lo Adaramitee. Li muwe so we tawe a toro be li Azi tun do'onu a wa fenna. Arisitarike ma wa we bo wee na. Ho a Tesalonike tun nuu ne le Maseduwani loo

³Wa ciyo Sido mu tunsan. Zulihusi wo tiyan ma Poli, a lo haan lo ma wan a lo lee mi yirala unpa, a lo yi mi ma'o piyanrobe ba se.

⁴Wa lo bin a wa bo li Sipere tun ne a mu juwatun do'onu, bari ho pinpiyan we mi waa sin wa waa.

⁵Wa aansu mu zenunuu a suraa Silisi ma Panfili a ve ciyora Mira lo ne li Lisi tuun.

⁶Ba hinfira uwi juso yu muwe bini ne lo Alesandiri aa ve Itali, a wa zoo diin.

⁷Wa wo wozoma ne boni a wa mi waa fen yerele. Wa ciinu ma Sinide wo do ma tete, bari ho pinpiyan we mi wa sin wa waa. A bun na wa anniya ma Salimone a va li Kerete juwatun jufo na.

⁸Wa ciyanna bin do'onu yerele tuwi ve ciyo fe'ere ne ba lo “muwa ziinle tete” ne mi sura Lase lo.

⁹Wa wanveenu wa'ati wo too, fuwa mu farasi huwa buwa mu juu wa. Mu we taraa a li sun zoro wa'ati anniya. A bun na Poli na mu berobe ne ye:

¹⁰«Un yirala, me maa a mu juu-wa wanveenu ne wa mii ye bee ve a farasi ma yame benu bee lo muu. Mu bee a be ne daan li muwe sero mideo na, hare wabe nucoza ja nii mi.»

¹¹Ba hinfira juso we lara li muwe pero ma li muwe naso wara na a po Poli wara.

¹²Biyu han muwa ziinle bee se ho mutannuu, ba boo wure we ta a mi fen dee ta mi cii Fenisi le. Fenisi a Kerete muwa zinle, a waa san li wotele-abale nu'o'onu ma li wolele-abale nu'o'onu, yawe a mi we ho mutannu binni.

¹³Li wolele-abale pinpinzo we huwa uwi, a ba junasiyo we ce'o lo mi pan fen yi. Ba cuwa li muwe fefe, a ba vasi bo li Kerete juwatun do'onu na.

¹⁴Fuwazoo a pinpinbenu ne voo ma “wolele-abale numale” pinpiyan yoo lo mu juwatun do'onu a uwi mu juu wa.

¹⁵Ho pinpiyan pa li muwe a fenna, bari li tereninu wo do, a wa winnu do wate si ho nuu.

- 16**Wa anniya mu juuwátunzo ne yenu Koda ma li wotele-abale. Dín tun so siyo we laariyo wa. Saani a wa daan li muwezo be a de li muwebenu yi, a wa saa tuwi anniya.
- 17**Bun bene li muwepera huweniya li muwe, a ba caa li ba'uwe a dora li pa'a wa. Ba we zanna a li bee ve buwe li Libi tun henle na, a bun wa ba liriyo han pero-bafoni, a ho pinpiyan so wa a fennaa.
- 18**Mu tunsan, biyo ho pinpiyan pan we mi wa di'odi'o wa anniya, li muwepera lena li muwe sero a uwa mu zenujuu.
- 19**Li wozome tiinniso, babe mite leena li muwe siyan a uwasi mu juu.
- 20**Biyo wa mu wo wozoma ne boni a li wosonu loo, han manawa loo, han diyowoo bee ma wa, a pinpinbenu ne suma hare ma tete pan we mi waa uwi, wa wure sinciri vo lo wa bee annu bo woo.
- 21**Ba ne enna li muwe yu wozoma ne boni a ba bee di. A bun wa Poli huwa ba siin a lo baraa haan ba: «Un yirāla, mi ya we tawe a ji un wara, a mi bee le li Kerete tuin, to wa ya wee vi libe farasi ma hobe bunna ne ye na.
- 22**Bun pan bee saa, mi pan heni mi siyan. Mi nuu woo bee hi ma biyo, a li muwe midee aa tunnu mu.
- 23**Li Deebenu ne te mi, a ne un mi wa se han, dín anze zeniya mite ma ni ho zere tinaa, a lo baraa haan ni:
- 24**“Poli, bee co zan; o tawe a ziin Sezare waa. Deebenu tetemu ne li we han uwe bena, a bun na li na ba ne wure ma o paariyo mi li muwe mu'enle aa.
- 25**Un yirāla, a bun na mi yi sinhebuwe. Un lara Deebenu na, a mu aa we a heya ma biyo mu baraala haan ni.
- 26**Hare ma bun wa tawe a wa fuwiri juuwátun deso wa.
- 27**Bun wo han tinaale bebuwenaniso, a ho pinpinbenu pan mi waa see wa fenna tuwite mu zenujuu ne ve ma ho Mediterane Zenujuu wa. Ho tinaanaale li muwepera we ce'o wa mi waa sura tun.
- 28**Ba do mu juu maazinrodiyo, a ba yu a mu juu hucurobe yu nu'o'onu cuwa buwiyatiin ma buwe ma bena (74). Ba va ma waa beza, a ba ja cunna li do, a ba yu nu'o'onu cuwa buwiyaju ma buwe ma behoozin (56).
- 29**Ba we zanna a wa he bo na, a bun wa ba cuunna fafa bena uwa mu juu a ba ma asi a ta mi juvanle li tun sinnu na.
- 30**Li muwepera we miniya a luwi de li muwe si. Ba liira li muwezo mu juu a ba mi wa we a obara ni ne miniya a totoni li fefe huwinnu.
- 31**A Poli baraa haan ba Romusiyo hinfira uwi juso ma ba hinfira: «Babe ni ne ye yi bee esi li muwee, to mi nuwo bee isi.”
- 32**A bun wa ba hinfira uwanna li muwezo huwinle, a dín fa to.

³³Poli heniya ɓa wure siyan a ɓa di dirobe a li tun sin: «Zere a mi wozoma ɓuwena a mi asi bo mi yira, a mi ɓee du diyowo.

³⁴A bun na un be mi, a mi di, bari mi miniya bun na a enna deɛ. Mi nuu woo nufuwenu de'ere ye ɓee tunni ma biyo.”

³⁵Biyowo lo wuraa bun vo, lo so buru, a lo bara'aliyo Deebenu ɓa wure yiree. Lo ha'aa li, a lo ɓuwa mi hiya ce.

³⁶Bun heniya ɓa wure siyan a ɓa muso caa.

³⁷Wa wure ne enna li muwee wo nimumuwenju ma nibuwiyatiin ma ɓuwe ma nihoozin (276).

³⁸Biyowo ɓa caa su, ɓa o'uwa ho bile a uwa mu zenujuu a pa'orila li muwe.

³⁹Ho tunsanlena, li muwepera ɓee zuunna dɪn tun so. Ba we maa o'ofuwe ma henle papara. Ba enna muse a ziinni li muwe binni a mu yi we yi.

⁴⁰Ba fuwa han fafa a uwa mu juu, a ɓa ja yu'ayu'aa li muwe zinniro-huwinle. Bun bene ɓa huweniya ho baforo yawe a ho pinpiyan ja li muwe. A bun wo mu, a wa waa yu sanna li henle mu zenujuu juɓo na.

⁴¹Li muwe aa ɓo henle dɔɔ na, a lii fuwiriyo juu wenna beju siin. Li ju we fa li tun na ete'ete, a mu juu yabo robe mi wa vinvan'a li hiya ma pa'a.

⁴²Ba hinfira we enna mu se a ɓuwe ɓa asozora yawe a ɓa nuwo ɓee co yi paa'a mu juu a vi.

⁴³Ba hinfira juuso ne enna mu se a vii Poli saara ɓa a ɓa tii mi yicema ju. Lo lo ba ne zun paa'anu yema mu juu a ba heca.

⁴⁴A lo lo be a esi han peperewa wa, ba tuwan fi li muwe ha'arobe na. A bun ɓa wure vuura a ciyo li tun a ɓa wure mi heraa.

TUURA WEMA 28

¹Wa vinu bene, ɓa baraa haan wa lo mu juuwatun ne wa ciyo na yenu Malite.

²Li enle so siyo do ce'u waa ma tete. Ho wuro ne we mi wa sin mu we do tanbenu wa, a ɓa cu danbenu haan wa, a wa aa i'iriyo na.

³Poli aariyo ɓuwema a lii o ho daan. Mu wo a tunyuwo mi bin. Ho dan hurumu huwiriyo tunyuwo, a lo le ba Poli nu na.

⁴Biyowo li tunsiyu maa lo tunyuwo Poli nu na, ɓa baraa haan we: «Lobe banuu ne ye a nibuwe a si'a woo. Hare lo ɓee in yu vuu mu juu na, a li terohunnu pan la laa, a ɓee ta a lo endee.”

⁵Poli minana lo tunyuwo do ho daan, a lo ɓee zuunna verobe wo.

- ⁶Ba tuwan ya pa obara lo lo nu ce, wurasin lo lo le lisi aa lii hi mi ciyoo. Biyowo ba ta mi juvanle tuwi, a ba bee maa diyowo, ba yerema mi juwiin, a ba te lo le enne a mi uwi tinsinu coo.
- ⁷Mu juuwátun nasoda'a we enna suraa bin. Ho we yenu Pubilihusi. Lo va wa a do ce'u na, a lo laariyo wa mi zuun tuwi wozoma tiin.
- ⁸Mu we heya a Pubilihusi baa maa mi vanvanzaanlee, a wewiya ma funucannuso mi na. Poli vee leena lo unpa a faraa haan lo, a bo mi nule lo wa a lo waa.
- ⁹Bun bene vanvanna tuwan ja lo li juuwátun soo a mana Poli se, a ba waa.
- ¹⁰Ba do ce'u waa ma tete. Biyowo wa mi fen, ba na wa wanveenu panna wure wa.
- ¹¹Pinle betiin bun bene, wa le zoo muwe ne wo ho mutannu wa'ati li juuwátunzo so muwa ziinle. A Alesandirii li muwe so we lo, a li we yenu "Tinsiyanbirime".
- ¹²Wa liyo Sirakusi, a wa wo wozoma tiin bini.
- ¹³Wa lo bin, a bo li tun do'onu a vee ciyo Regiyo. Mu tunsan, a li wotele-abale pinpiyan huwa uwi, a wa wo wozomaju a ve ciyora Puzole.
- ¹⁴Wa yu lanasiyo tuwan binni, a ba yuwa wa a wa we cun'ere mi se. A bun wa vara Romu.
- ¹⁵Ba lanasiyo ne enna Romu, ja wa unpa, a ba lo mana aa san wa waa Apiyusi cunnuu, ba nuhuwan laale zuwin betiin enle. Biyowo Poli maa ba, lo do bari'a Deebenu na, a lo yu sinhebuwe.
- ¹⁶Biyowo wa ciyo Romu, ba na zun Poli na midee, a hinfi ni'ere mi waa dee la.
- ¹⁷Han wozoma tiin Poli vo ba Zuwifera junasiyo a uwa we wa. Biyowo ba fowe lo do ho tannu ne ye haan ba: «Wa erenasiyo, un bee wo diyowo ma waa ni, un bee ansaan waa maana ladara na, hare ma bun, ba pan fu na Yerusalemu a do ba Romusiyo nulee.
- ¹⁸Biyowo ba iriyo ni, ba we enna mu se a desi ni, bari ba bee yu diyowo un dannuu ne na un tawe ma li humu.
- ¹⁹Ba Zuwifera we pan bun na, a mu wo wazibi a un de lo pa'ama benu nuu, a bee a biyo un mi mu se a huweni wara waa nii wa.
- ²⁰A bun bena un lo ba ve mi, a wa aa mi wee a woro mu wa, bari a Isira'eli sinciri bena un caa ma hanbe zara'uwa ne ye.»
- ²¹Ba Zuwifera junasiyo baraa haan lo: «Wa bee yu vanlo wo ne lo li Zude tuun o bena, a wa erenasiyo nuu woo bee lo bin a aa wuraa oomu o bena a haan wa.
- ²²Wa miniya a zuun biyo a uwe ote leerobe, a ji mu o juboo, bari feni wo feni ba nii mi waa fi ho wan ne o caa na ye.
- ²³Ba fasi wozome haan we, a bun zeze ba ni ne mana lo laale wo boni po mayee, a mana lo laale. Ma bun Poli we mi waa lee Deebenu pa'amayamu be sereyamu, a lo we

fa mi hiya Moyize tuwa wara ma li Deebenu jucanna wara na a zenina biyo a lo Yesu be yerere. A han wara so ba ennaa, a fe ho hinbiyo fuwa ho dome.

24 Ba nituwan we ta haan han wara so a ba tuwan bee lara.

25 Ba we cara'aa we na a ba ju bee buwa, a bun wa Poli do libe jucuwe ne ye: «Han wara ne li Ha'iri-Senu waraa haan mi maana, ma li Deebenu jucan Ezayi ju bo han wara so booboo:

26 «O yi ve yu babe ni ne ye A o bara han ba: Mi aa tete mi juvanle tuwi, A mi bee fanmu Mi aa dee tuwi, a mi bee mi

27 Bari babe ni ne ye siyan cohee Ba coheniya mi juvanle, a ba cin'aa mi yira Yawe a ba bee mi ma mi yira A ba bee ji ma mi juvanle A ba bee fanmu be ma mi ha'ire A caa tubira, a me caa weera ba!

28 Ma bun, mi zuun mu lo Deebenu isirobe ne tuwo mana ye a han sira biyan taa. Mu yi a ba mu, ba aa tete mi juvanle."

29 Biyowo lo bara bun vo, ba Zuwifera we fen a ba wanni we ma tete.

30 Poli wo wozoma ju wure din zun so ne lo we so a mii saaraa. Ba ne wure we buwee lo se, lo we mi waa te ba bena,

31 a lo buwee Deebenu pa'amayamu be han ba aa arani ba ma biyo cira lo Nuso Yesu Kirisita. Lo we mi waa we bun ma baare, a nuu woo bee aan loo.

ROMUSIYO

ROMUSIYO 1

¹A mɛ Poli tuwa hobe vanlo nɛ yɛ aa nɛ mibe Romusiyo na. Mɛ Poli a Yesu Kirisita toɛ, a Deɛbenu vo ni, a leena wora mi tuuro, a san li Tansinnu woronu un juu;

²dín a li Tansinnu nɛ li we lara mi ju hare mi yɛyɛɛ ma mi jucanna juwin mu Torobe Siyaa.

³Li Tansinnu so cira li Deɛbenu Zo, nɛ lo Davide temuu, a mu yi a ma suraa;

⁴a lo vo ma Deɛbenu Zo a mu yi so ma li Ha'iri-Senu pa'a ma ba nuhuwora siin veenu dannu,

⁵lo a Yesu Kirisita wa Nuso. A lobe lahurama Deɛbenu ma'ariyo waa, a lo yɛɛ leena mɛ a wora mi tuuro, yawe a un ve han tuwansira wure mana, a han aa fi tannu na, a yi lana lobe yenu na;

⁶a han tuwansira so siin mi mi, mibe nɛ lo Yesu Kirisita vo,

⁷mibe nɛ wure mi Romuu, mi be sin Deɛbenu na, a mi wure vo a mi we nisiya: mɛ lo mi wure foofoo, lo asibeɛsuraa mi; a waa Maa Deɛbenu ma wa Nuso Yesu Kirisita duɓa ma li hera en mi se.

⁸Yesu Kirisita lahuramaa un bara'ari Deɛbenu mi wure bena, bari mi lana yenu lo, a be la'ariyo fo ho dimiɓa wure.

⁹Li Deɛbenu nɛ un mi waa sɛ han ma un ha'iri, a un buwe li Zo Tansinnu, dín mite a un sɛnɛ, lo un wee heeni mi be tuwite,

¹⁰un faralona. Un ja wee faan mu ma be wo be, a mu yi a libe Deɛbenu sa'o, a li han ni ma ho wan a un yi vera mi se.

¹¹Dɛɛ, mu ɛnɛ terena a un siin ponu a un mi mi wá. Ma bun, to un yi mi nú na ma li Ha'iri hanmuna tuwan, a bun nɛ a mi tintin fesi;

¹²wurasin, mu veni, a mibe ma mɛ wure paari yi sinhebuwe ma wa buɓuwɛhuwi lana.

¹³Waa erenasiyo, un ɓɛɛ miniya a sɛ mu miyan, lo maazinna to mi unpa leenu a be nɛ mi un siin wá; yawe a un yi va, a un yi cunu buwiso mi se a obara biyo sin wo mu han tuwansira nɛ á se; a tuwifuwa wɛɛ ho wan ɓɛɛ in yu woo te!

¹⁴Mɛ a ba ni wure nu, o a Gereke nuu loo, o a si binu loo; ba bezuunna ma ba bura wure te, mɛ ɓɛɛ da suun unte ba nuu woo na:

¹⁵A bun te un uwan ma un siin ponu, a un vɛɛ de li Tansinnu mi juvanloo, mibe nɛ mi Romu lóo.

¹⁶Li Tansinnu buwenu nuwa ɓɛɛ mana na, li a Deɛbenu pa'a nɛ isi nuupɛɛ nɛ lara, lo Zuwifenuu miyɛɛ, bun bene lo Gereke nuu.

¹⁷Li Tansinnu zeniya Deebenu tereyamu ma wa ho lana lahurama ma ho lana bena a heya we ma biyo mu tuwara: «lo niterene aa endee ma ho lana».

¹⁸Deebenu sinlee lo ho waa a lii ba nucoza na, a biyo ba heenu si wo si ma ba ara'omu si wo si bena, ba va ho tiyan banbanniya han yiimuwan wa.

¹⁹Hare ma bun, biyo ba nucoza daa zuun Deebenu bee, bun dosi letee, bari a Deebenu mite zeniya mu ma ba yeyeree.

²⁰Mu boo, li Deebenu sesebera ne jutuu a ne nuu yira bee da mi, li Deebenu pa'a ne bee ve, din Deebeyamu wure dosi hare ho dimija daanrowo, a nuu yi dee, to o mi mu li Deebenu nusemuu.

²¹Ma bun ba bee a ni ne ba to wa; bari ba zuunna Deebenu, a hare ma bun ba bee buwaniya li a heya ma biyo a li, a do li nu'unnu; a ba bana huwa i buna'inyan mite ma demuwan ne a buwe'ebuwe'e; a bun yaara ba siyan, a din ha'iritanpa so va tibiru hii aa ta baa.

²²Ba wasu lo mi a ha'iresiyo, yaa ba a era;

²³a ba i so ba nucoza buwe ne ho oomu muwan, a so ba jubuweza, ba biyaziyanana ma ba biyazorona yaara a aa bosu li Deebenu ne oomu sun bee se wa buwabuwamu ciyoo.

²⁴A bun na Deebenu leena mi ju ba se, a li do ba ma ba na'uwan ma ba siyan ponu uwe si we na; yawe a babe mite de zuwa mi yere suraa na.

²⁵De biyo, ba so Deebenu tiyan do sabiyaa, a saani a ba buwani lo Daanro ne a dubaso fuwa bin, amina te; ba yerema ii han tinsiyan a ba se han mu daanrobe.

²⁶A bun na Deebenu do ba ma ba nuwaadaanyamu si we na; bari ba ni so hanna yerema ho hanmu do wema biyaan,

²⁷a a bun sin ba bara pa wo. Ho dimija tanden ne mi banuu ma hannuu aza, ba do ho si, a li ponu'oo taan, ba yerema i fiinna we na; aa zeni teete, banuu ma banuu aa yira midee be ne a ba buna'innu saara.

²⁸Biyo wa ba bee yatiyo Deebenu zuunnu a wora be, Deebenu deri do ba ma ba dedeyamu ha'iri si we na a ba wera biyo bee tawe woo mu.

²⁹Ba be suun mi ma be wo be ne bee terena, sumemu, eefi-sume, jiinu, miinisume, nibuwe, pen'en, niviiri, uwan'uwanmu;

³⁰nibenu, nijuwana, heenu, sinsubuwe, duunu, waasu, oomu ha'iri a ba saripapa, ba aansaan mii ni na, a ba enne terena a safiraa,

³¹nuwaadanna, ni ne bee zun tii, ba bee paa nuu be, ba bee zun ma'ari.

³²Hare a ba zun Deebenu paarobe ne lo ni wo ni ne do hanbe wema ne sin ye mi waa a mi waa we tawe ma li humu, hare a ba cuu bun zozo, babe mite bee daanna han wenu na de; ba pa ta haan ba ne wure tonu a mu.

ROMUSIYO 2

¹Uwe ne ha o siin a zara'i ba ni, hare a o maa a nuu ne mu sin te, fe afere bee hini mana uwe na, a biyo he o zara'iyoo niban a bin uwe siinniya o yere ju, bari uwe ne zara'i ba ni wema ja a mu.

²Tiyan bee se, wa zun mu a biyo Deebenu zara'ira ba ni ne we hanbe wema ne sin ye, bun a be ne terena.

³Uwe ne zara'i ba ne we han wema so, a mu ja tara a hanbe wema ju'ere so uwe mi waa we; uwe pe obara uwe vi Deebenu zara'i mayemu?

⁴Wurasin o pe obara lo li Deebenu nafbora ne a tetemu, sabere ma muju; lo o de zuwa bun na a mu uu lo? O bee zun lo Deebenu tetemu tawe a ve o vera ho lobinu le?

⁵A o pucohebuwe ma o sincohebuwe bena o mi waa uwiri nani fe o yere juu a hera li sinlee wozome ma biyo zeze Deebenu yi zeni mi iri ne terena,

⁶a nuu pee yi mi taa a heya we ma mi wema:

⁷ba ne jamico ho tetemu wenuu, a fuu mi yere yenu ma huwarayamu, a zan ho tiyaan, a sii ne bee mi ve aa we ba taa;

⁸a mu yi a ba ne li waanni ha'iri yu se wa, a pan tiyan na, a i ta haan han wema'uwe, sinvee ma sinlee aa we ba taa.

⁹Nucoro pee ne bo mite oo, to a muwenten ma ha'iriyaame a ho taa, a buwe mi hiya ma ba Zuwifera miyee a daan cira ba Gerekerana.

¹⁰A nuu wo nuu ne wee we tetemu, to yenu ma huwarayamu ma hera a ho taa, a buwe mi hiya ma ba Zuwifera miyee a daan cira ba Gerekerana,

¹¹bari Deebenu bee dee nuu yiraa.

¹²Ba ne wure wo be'uwe a ho Tuwa bee in mana, ba aa hi a ho Tuwa be bee yatiyo ba wa; a ba ne wure wo be'uwe ho Tuwa wosonuu, ba aa iri heya we ma ho Tuwa.

¹³Mu co bee a ba ne tete mi juvanle ho tuwa wara na a ba niterena Deebenu se uwe; a ba ne bo ho tuwa na, a ba tiyan aa we sin mu.

¹⁴Ba nibiyan ne ho tuwa bee mana se yi bo nucomu nu na aa wera biyo ho tuwa bara, hare a ho tuwa bee mana ba se, to ba yerema a mi yere tuwa;

¹⁵aa zeni lo ho tuwa wema tuwa ba siyan wa, lo a ba sintannu mi waa lee mu serayamu, lo a ba yisaanrobe yi bee yu ba zara'i, to mu na tiyan baa.

¹⁶A bun a biyo de yeyeree mu biyo zeze Deebenu yi iri ba nucoza sesewema ma Yesu Kirisita nu, a heya we ma un Tansinnu wara ne ye.

¹⁷Uwe ne de bara ma o Zuwifeyamu yenu, aa han'an ho tuwa wa, aa duu ma Deebenu be,

- ¹⁸a zun Deebenu sa'o, a yu ho tuwa aranrobe, a zun biyo suwanni mu;
- ¹⁹uwe ne buwabuwa o sinpɛɛ lo o a ba maniya yira, a a ba yitibiyosiyo wosonu,
- ²⁰a a ba dɛdera orolilo, ba hanyira araniro, lo bari o yu li zuunle ma ho tiyan ɛ'ɛbiyo ho tuwaa a fu na;
- ²¹uwe dede ne arani ba ni ne á, a o bɛɛ arani o yere, mi dɛɛ bun dɛ!
- ²²Uwe ne hɛɛ buwe mu lo ba ni para aanlo na, a uwe nu bɛɛ bosu; uwe ne lo dara'oroyamu bɛɛ we, a uwe ara'ori ote; uwe ne lo subahante han tinsiyan na, a webe o zo mi han tinsiyan zuwiin?
- ²³Uwe ne duu ma ho tuwa, a wema ma ho ceena wɛ, bɛɛ a zuwa o de Deebenu na le?
- ²⁴Dɛ biyo, a mibe sinna bena Deebenu yenu mi waa yaari ba nibiyan siin, a heya wɛ ma biyo mu tuwara.
- ²⁵Dɛ biyo, o yi vesi ma ho tuwa, to ho buwafaanmu cunu mi; a o yi haa ho tuwa, to o buwafaanmu ura mana.
- ²⁶Ma bun sin le ne bɛɛ faanna mu yi bo ho tuwa paarobera na, to buwafaanmu muwin lo wá, hare a lo bɛɛ faanna!
- ²⁷Lɛ ne han suraa buwafaanmu lada bɛɛ wo wá, a lo maa mi waa vesi ma ho tuwa, hó zara'i bɛɛ fi uwe na, uwe ne maa mi waa haa ho tuwa aa ho cu'uwe biyan ma ho buwafaanmu o hoo na, hó san zara'i bɛɛ fi uwe na woo le?
- ²⁸Lo Zuwifenuu harala bɛɛ co a le mu Zuwifeyamu do'obiyo mi wá uwe, ma bun ho buwafaanmu ma mi ura ja bɛɛ a han suraa wá miniwarobe midee.
- ²⁹Biyo anni a mu, dɛ bun ne: lo Zuwifenuu harala a le a lo ma yi, a ho buwafaanmu ne be muwin mu, bun a li siin ta a heya wɛ ma mu ura a bɛɛ a mu cu'uwe. Hó Zuwife so, bɛɛ a nucoza lee ho yenu dɛ, a Deebenu.

ROMUSIYO 3

- ¹Buwiso bara, ta mu Zuwifeyamu loo, mu buwafaanmu loo, ta mu cunu a mu yɛ mu lee?
- ²Mu cunu buwaa ma be wo be. Mu beyaa a biyo, a ba Zuwifera na Deebenu we arafaa mi wara.
- ³To a yemu hini? Bɛɛ co a biyo bá Zuwifera so nizayɛɛ tuwantuwanna na Deebenu tan'eresoyamu huwa mi ciyoo uwe!
- ⁴Fiyofiyo! A Deebenu ta a tiyan, a lo nucoro a sabɛ a heya wɛ ma biyo mu tuwara: O tawe a ziin tiyaan ma o juwara, A o iri yi teeni a mu we a o tiyan sin!
- ⁵Dɛɛ, yi a biyo wabe hun tereyamu na, yi a bun zeni Deebenu tereyamu, to a webe nuu hini zun woro sa? Deebenu yi leena mi siin dede, a un yi woro ba ni wara, to a li maa buwa'oo le?

- ⁶Laa de! Yi bee a bun, to a yemu Deebenu ca irila ho dimija?
- ⁷Dee, me sabiya yi bana ne wan Deebenu tiyan na, a li Deebenu yenu de wa, to li lowena a li zara'i ni lo un a be'uwewe?
- ⁸A bun ba tuwan yere to ha mi siin wara wa ju na; ma bun, to a webena wa bee we ho oomu yawe a tetemu le mu? Ba ni so, a we ni ne ju'uwe siinna, bun faraa ba.
- ⁹A yemu? A wabe suwanni be a lo? Fiyofiyo. Un zeniya bun vo, lo mu mana Zuwifenuu na, mu mana Gereke nuu na, ba wure buu mu be'uwee.
- ¹⁰A heya we ma biyo tuwa: Nuw woo bee terena, Hare ni'ere ye!
- ¹¹Nuw woo bee a ha'iri so, Nuw woo bee piri'a Deebenu, Ba ni wure tuniya, ba wure yaara mite,
- ¹²Nuw woo bee mana ba siin ne we tetemu, Hare ni'ere ye!
- ¹³Ba un'en zan obara buwo ne heena da, Ba derema a za'iza'i aa virila ba ni, A ba ju'buwe subuwa po diho suwo.
- ¹⁴A heenu wara ma besuma soo le ma ba juwin
- ¹⁵Ba caa he cannu vesinuu;
- ¹⁶A hanfuwa ma nani mi ba den wure wa,
- ¹⁷Ba bee zun biyo a hera wan
- ¹⁸Ba nuw woo bee zan Deebenu yira.
- ¹⁹A dee, wa wure zun lo be wo be ne ho tuwa wara, bun waa san ba ne mi ho tuwa hiyase, yawe a bun cin'a ju'bo pee; a ba ni wure zuun mu lo mi buwa'oo Deebenu waa.
- ²⁰Dee, nuw woo co bee huwo yi tiyan li waa ma ho tuwa benuna wema, bari a ho tuwa nu wa ba ni zunna lo be'uwe mi.
- ²¹A weere, ho tuwa buwaa, Deebenu tereyamu zeniya mite, hare a ho tuwa ma ba Deebenu jucanna leena mu serayamu,
- ²²bun tereyamu so a ba ne wure yi lara lo Yesu Kirisita na taa;
- ²³bari, o yi dee mu, cecee bee mana mu: a ba ni wure wo be'uwe, a ba ju u Deebenu buwabuwamu yinu na.
- ²⁴A hare ma bun, Deebenu nitiizuunnu bena, li wo tiyan, a na besiyar baa, biyo Yesu Kirisita ya ba ju na lahuramaa.
- ²⁵A ho Deebenu leena a heya we ma libe mite paarobe, a lo we ba ne wure yi laa lo cannu bena be'uwe wiyannu. A ma bun li Deebenu zenina mi tereyamu, bari mu be'uwera ne wure wo mayee libe Deebenu mupu wa'ati, li bee ya iin wan din ee so.

²⁶Bun wure we, a li we feena co mu a zeni mi tereyamu libe were wa'ati nee, yawe a ba ni zuun mu lo li terena, lo a nuu wo nuu ne yi lara Yesu Kirisita na, to ho naso yu besiyam libe waa.

²⁷Ma bun, to a wediyo wa nuu ziin a buwanina ote? Hare sinu! A ma ho tuwa yee? Huwe fasi han wema wa le? Eepoo! A huwe fasi ho lana wa mu, a ho tuwa so muwin mu;

²⁸bari wa yati lo a ma ho lana lo nucoro be daa we sinna Deebenu waa, a ho tuwa wema nii mana.

²⁹Bun yi mana to li Deebenu enne maa a ba Zuwifera midee Deebenu le? Li ja bee a ba ni ne a Deebenu le? Fuwawe, li ja a ba ni ne a Deebenu;

³⁰bari Deebenu a de'ere, a libe aa ne besiyam ba ne faanna mu na ma ba ne bee faanna mu na ho lana pu'ere lahuramaa.

³¹Bun enne zeni lo ho lana aa leena ho tuwa nii le? Fiyofiyo, a ho we'aa fasi ho tuwa.

ROMUSIYO 4

¹A webe wa woro waa maaden Abarhamu bena, ho ne cannu wa loo? A webe ho yu?

²Mu yi tara a han wema na Abarhamu yu besiyam, to lo da buwani mite ma mu? A mu yi a Deebenu yira se anni, to bun bee a mu.

³Dee, a webe mu torobe bara? Abarhamu we lara. Deebenu na, a bun bena lo yatiyo ma niterene.

⁴A wa yi dee mu, nuu ne sa tonu, a ba ve saara na, ho bee a nuu ne ba piyan na wo, a ho tawe ma bun.

⁵A mu yi a nuu ne bee wo diyowoo, aa lo bo mi bonu le da ne tiyan lo be'uwewero na mu, to ho lana aa yati ho wera niterene.

⁶A ma bun sin Davide barala mu, lo lo nucoro ne Deebenu na besiyam na, a lo wema be bee muwan, lo ho damuwan

⁷Nuu ne dena'erobera sero huwena lo juu, Nuun ne be'uwe dosi haan lo, Ho naso damuwan!

⁸Nuun ne buwena'erobera li Nawasi bee muwan lo ju, Ho naso damuwan!"

⁹Ho damu so san a ba ne faanna mu mide ta le, ta ho ja be cira ba ne bee faanna mu? Dee wa lo Abarhamu we lara Deebenu na, a bun bena lo yatiyo ma niterene.

¹⁰Ma bun sin, to a yemu wo Abarhamu biyowo lo yatiyo wora niterene? Mu tara a lo faanna le wurasin hee? Mu tara a lo bee in faanna, a lo bee in aansii ho buwafaanmuu.

¹¹A ma bene ho buwafaanmu ziinna obara wensan ne miniwara laa, a zeni mu besiyam ne lo yu mi lana lahuramaa a lo bee in faanna. A bun dede na lo a ba ne wure lara mu baa maa, hare a ba bee faanna, yawe a tereyamu muwin ba wa.

¹²Ma bun sin, lo ja a bá ne faanna mu baa maa, bɛɛ a ba buwafaanmu mide bena de, a ba yi vesi waa maa Abarhamu lana conuu, hó ne lo yu hare a lo bɛɛ in faanna.

¹³Dɛɛ, mu co bɛɛ a ho tuwa pa'a na Deebenu we la mi ju haan Abarhamu ma mi temu lo ho dimija we ba en uwe! He'ee, a ma mu besiyen ne yi ho lana lahuramaa!

¹⁴Mu yi wo a ho tuwa we nuu ma enso, to ho lana a buwe'ee, a to han julema yaara.

¹⁵Dɛɛ, a ho tuwa wee de li sinlee, a feni ne tuwa yi bɛɛ mana, to tuwa haanu ja be bɛɛ he bin.

¹⁶Ma bun, to a ho lana be muwin mu, a mu anni yi a Deebenu sanmu ne we, yawe a han julema we be ne cira li temu wure; bɛɛ hini a li le'ewe ne ho tuwa mi se midee, fuwa ma dín ne ja yu Abarhamu lana, hó ne a wa wure maa, a heya we ma biyo mu tuwara:

¹⁷«Un bo o si a wora tuwansira ciyo baa maa.» Lo a wa wure maa Deebenu waa, dín ne lo we lara na, dín ne wee ne ho sii ba nuhutora na, a ne yi we lo haan, to bun be so wo vo.

¹⁸Abarhamu ciriyo mi siin hare feni ne sinciri bɛɛ ya hini mana, lo lara, a bun wo lo ma tuwansira ciyo baa maa a heya we ma biyo we tuwa mu: «A bun sin o temu aa we bonina."»

¹⁹Lo lana bɛɛ we yi'ya'aa, hare a lo we te'ya mi suraa, bari mu wo a lo yu zerema mumuwennu, a yatiyo lo mi han Sara hinniya wure.

²⁰Bun wure wá, lo diya Deebenu julema, a bara lanapinnu uwe, lo bɛɛ si'aa woo, lo yu sinciri lo lana bena, a lo do Deebenu yenu wá.

²¹Lo we aɓaa, a siin cu lo biyo Deebenu lo mi we, lo bun jutiinu pa'a mi li se.

²²A bun bena, Deebenu yatiyo lo wora niterene

²³A bɛɛ co a lobe mide bena han wara so tuwa lo «bun we muwan lo wá» uwe;

²⁴mu ja tuwa wabe bena, wabe ne mu muwin wá a wabe ne lara dín ne veriyo wa Nuso Yesu Kirisita ba nuhutora siin na.

²⁵Deebenu do lo na, a poora waa, a lo viya a nana besiyen waa.

ROMUSIYO 5

¹Ho lana lahuramaa ma wa Nuso Yesu Kirisita nu, wa yu besiyen, a yu hera wa ma Deebenu aza;

²hare ho lana so ne ye, a lobe Yesu Kirisita do mu, a na Deebenu wo tiyan ma wa. Ho sanmu so ne be fasi wa se, wa buwani wate ho bena ma li sinciri ne mi waa Deebenu buwabuwamu bee.

³A po bun, wa yere wo wa senuma ma peremube, bari wa zun lo han senuma wee te ma'uwanna,

- ⁴a ho ma'uwana wee te tan'ereyamu ne ciriyo, a ho tan'ereyamu ne ciriyo wee te sinciri.
- ⁵A mu yi a li sinciri, dín bee e'a nuu, bari li Deebenu waminu ne zo fu wa siyan na na wa li Ha'iri-Senu bara'aa.
- ⁶Dee, biyowo wa tuna bee enna, a bun wo lo Kirisita huru haan ba nucosuma a heya li wa'ati ne paara mu.
- ⁷Mu yere bee a nana a nuu te a hi han niterene san'un. Muyisin nuu aari ne o mu'ennu nitete bena,
- ⁸a bun wure wa, Deebenu zeniya mi waminu ma wabe ma biyo lo Kirisita huru haan wa, a tara a wa a be'uwewera.
- ⁹To ho were ta poo, biyo wa lo cannu wo tuwii ya wa ju na, a wa ja a ni ne lo vii Deebenu sinlee na.
- ¹⁰Dee, mu yi tara a biyowo wa wo Deebenu ze'usiyo, a li Deebenu Zo humu bana uwa wa taanle we wa, to ho were ne wa jubuwa vo, a lo isi wa ma mi vevemu, bun maa bee a faan te le!
- ¹¹A poo bun wure, wa yere enne de baraa wa Deebenu bee wa Nuso Yesu Kirisita lahuramaa, ho ne nu wa bona yura beeroobe.
- ¹²De biyo, a banuu ni'ere midde nu do mu be'uwe ho dimija, a mu be'uwe do li humu, ma bun li humu yerema a ba nucoza wure paarina be, bari ba wure wo be'uwe.
- ¹³Saani a ho tuwa lee zeni, bun tara a mu be'uwe mi ho dimija; a biyo mu wo a ho tuwa bee in lo, a mu be'uwe bee wee muwin.
- ¹⁴Bun mamibe li humu wosonu za ba ni wa a see Adama wa tuwifuwa Moyize, hare ma ba ne bee wo be'uwe a hara ho tuwa a obara Adama be sin wa, ho ne wo le tawe a buwee mu bonu.
- ¹⁵Deebenu sanmu ma lo nucoro buwena'erobe bee besi we se yi. Dee, lo ni'ere buwena'erobe yi wo ni cururu humu sababu; to Deebenu se, lo nucoro ni'ere ne a Yesu Kirisita bena mu bee a behebuwa a li we mi sanmu tuwi puwiri a han niciyo.
- ¹⁶Bun sanmube so jiyanne ma lo nucoro ni'ere be'uwe yaame bee de wee. Nu yara'iyoy dena'erobe ju'ere bena, bun siinni ho ju; a sanmu yi wo haan nuu ne, hare a lo dena'erobera boni, to bun lee ho ju.
- ¹⁷Ni'ere dena'erobe yi do li humu, a dín wosonu za mi yeree, a mu ye ma ne a ba ne Deebenu sanmu wo haan tuwi puwiriyo pa'amayamu wosonu bee ze lo Yesu Kirisita ni'ere vevemu lahuramaa.
- ¹⁸Biyo sin dena'erobe ju'ere siinnina ba nucoza wure ju'uwe, a ma bun sin tereyamu weme de'ere yura besiyane ne ne ho sii ba nucoza wure na.
- ¹⁹Mu boo, biyo sin nucoro ni'ere bee fu tannu na ho cuwe, a bun sababuu ni cururu a be'uwewera; a ma bun sin ni'ere tannu finuna aa nena besiyane ni cururu na.

²⁰O yi dɛɛ mu, to ho tuwa aa naniya ɓa ni ɓuwena'erobera na; a he mu be'uwe yi niyan dede, to Deɓɓenu ma'ari tintiyan yoo puwiriyo bin.

²¹Ma hó co'o so, biyo wá aa mu be'uwe na li humu wosonu mi waa zɛ, to li ma'ari ja ne a ho tereyamu wosonu zɛ ho sii ne ɓɛɛ mi ve bena wa ɓNuso Yesu Kirisita lahuramaa.

ROMUSIYO 6

¹Mu yi so yu bun na, to a webe nuu bara? ɓɛɛ a wa deri cɛɛsi be'uwe wenu na le, yawe a Deɓɓenu maa we mi sanmu han wa, a yoo puwiri waa?

²Fiyofiyo! Mu yi a mu be'uwe danna wá, to wabe huru, a ma mu yɛɛ wa pan da enna mu be'uwe wenuu?

³Mi ɓɛɛ zun lo wabe ne wure batiziya Yesu Kirisita lahuramaa, lo a lo humu wa ɓubuwa na ma bun, a ne li batemu zeniya le?

⁴Ma li batemu, wa huru a huwan ma lo, yawe a biyo sin lobe ne a lo Kirisita viya lora ɓa nuhuwora siin ma lo Maa ɓuwabuwa mu, ma bun sin a wabe ja vesi ma sii finnu wema.

⁵Dɛɛ wa yi yerema a vɛɛ a de'ere ma lo Kirisita lo humuu, to wa ja ve we de'ere ma lo lo veenuu.

⁶Wa zun mu lo a wa nucoroyamu den ma lo paariyo ɓuwara, yawe a mu be'uwe suraa pa'a ɓɛɛ hini en, a wa ɓɛɛ hini we mu be'uwe wobɛɛ;

⁷a biyo nuu ne huru ma be'uwe para we na.

⁸A dɛɛ, wa yi huru ma lo Kirisita, wa lara biyo lo to wa ja aa endɛɛ ma lo;

⁹a wa zun mu sese, lo Kirisita ne viya lo ɓa nuhuwora siin, ɓɛɛ bana hi, li humu se ɓɛɛ hini mana lo wá.

¹⁰Dɛɛ, lo huru, a mu be'uwe bena lo huru cuwe a vo mu ju, a wɛɛ ne lo midɛɛ, a Deɓɓenu vevemu mi loo.

¹¹Ma bun sin mibe ja yati mite a obara nuhuwora mu be'uwe se, a yati mite obara ni ne Deɓɓenu vevemu mii Yesu Kirisita lahuramaa.

¹²Han suraa ne hi mu, mi ɓɛɛ ne han a be'uwe marantan, mi ɓɛɛ co be han sa'o na.

¹³Mi ɓɛɛ co ne mi suraa mu be'uwe na, a dera mite biyo ɓɛɛ terena mu. Biyo suwanni mu, bun a mi aari de mite si Deɓɓenu nuu a obara ni ne viya lo li humuu, a ne mi suraa diyo a wera biyo terena mu.

¹⁴Mi daanna ɓɛɛ hini mana ho tuwa hiyase vo, fuwa a Deɓɓenu sanmu mi bo na, to mu be'uwe se ɓɛɛ te mi wá.

¹⁵A to a yemu? A wa maa deri biriti mu be'uwe te, lo wa ɓɛɛ mana ho tuwa hiyase bena, lo a Deɓɓenu sanmu wa bo na, a bun le? Fiyofiyo!

¹⁶Mi ɓɛɛ zun lo mi yi ve be'eriyo mite nuu na, to yeremaa a lo wobɛɛ aa sɛ han lo le? Mi yi ve be'eriyo mite be nɛ mu sin na, aa sɛ han mu, mu a mu be'uwe nɛ de li humu loo, mu a tannu finuna nɛ nɛ tereyamu loo, to mi a mube so wobɛnu; mi ɓɛɛ zun bun le?

¹⁷Deɓɛnu ɓɛɛ tɛɛna yi! Miyɛɛ mi wo be'uwe wobɛ, a bun bɛɛ mu wo mi siinnabe a ho tiyan nɛ be baraa haan mi, a mi fi hó na.

¹⁸Mi huwaraliyo be'uwe na, a wɛɛɛ mi buwa tereyamu.

¹⁹Ba ni wee woro mu, a un so mu, a heya wɛ ma mi suraa pa'atanja. Biyo sin mi ya dora mi suraa na biyo na'uwan mu ma biyo sumaa mu na, a mu besuma yura mi; wɛɛɛ, ma bun sin, mi maa ja nɛ mi suraa ho tereyamu na, a bun we mi ma nisiya.

²⁰Dɛɛ, biyowo mi wo mu be'uwe wobɛ, bun wo a tereyamu ee wo mana miyan.

²¹Han wema nɛ be nuwaa mi miyan zere, a webe han wenu we jiyanna haan mi? Dɛɛ, han veni a li humu.

²²A wɛɛɛ, mi huwaraliyo mu be'uwe na, a mi Deɓɛnu tayamuu, bun wo so mi tawɛ a vesi ma senuyamu, a to bun veni a ho sii nɛ ɓɛɛ mi ve;

²³bari mu be'uwe saara a humu, a mu yi a sii nɛ ɓɛɛ mi ve, bun a Deɓɛnu sanmu nɛ wo wa Nuso Yesu Kirisita lahuramaa.

ROMUSIYO 7

¹Waa erenasiyo, mu ɓɛɛ a benuhuwan mi se; mibe nɛ un miyan, a ni nɛ zun ho tuwa. Fuwa lo nucoro yi ɓɛɛ mana dɛɛ, to a ho tuwa lo cɛɛna; san ɓɛɛ a bun a mu le?

²Ma bun, hannuu nɛ wo yamu, to ho tuwa ciya hó mi baro na lo baro yivemu wure. A lo baro maa yi fufu huru do lo si, to ho tuwa nɛ ya ciya lo hannuu mi baro na, to hó huwa.

³Mu yi ɓɛɛ a bun, lo hannuu so yi na mite babinu na, to lo ve ma han dara'oro; a mu yi tara a lo baro huru to lo huwara hó tuwa so na: ma bun, babinu tin ya so lo, to lo ɓɛɛ a handara'oro.

⁴Waa erenasiyo, a bun sin ja a mibe be. Mi ma lo Kirisita paariyo huru ho tuwa dannu wá, a mi yerema a nibinu taa, hó nɛ viya lo ɓa nuhuwora siin taa, yawe a wa hɛ biyo han Deɓɛnu.

⁵Dɛɛ, biyowo wa enna han suraa ponu nuu, han wema'uwe zo fa mi ju ho tuwa na a yura wa co'obi, fuwa wa wo tuwi hɛ biyo han li humu.

⁶A wɛɛɛ ju wá, wa yu wa yere ho tuwa se, bari bun nɛ ya fu waa wora mi wobɛ, wa a nuhuwora bun se. Ma hó co'o so a li Ha'iri wosonu fiinnu hiyase wa se, a ɓɛɛ hini a ho tuwa laadadan.

⁷To a webe wa hini bara? Ta ho tuwa enne oora le? Fiyofiyo! Un anni ɓee zuunna be'uwe sin, a mu yi ɓee a ma ho tuwa sa. Deɓ un ɓee ya zuun yiralerobe, a ho tuwa yi ɓee ya lo, «a o yira ɓee co le.»».

⁸A mu be'uwe deri zan bun wá a lii dura mi fan si wo si nii ne a yiralerobera; bari ho tuwa yi mana bin, to mu be'uwe a behuwo.

⁹De biyo ye, biyowo ho tuwa ɓee in mana, a me a veen, a mu paarobera fasi vo yee, a bun wo be'uwe fan dinu, a bun ja wo me humu.

¹⁰Ma bun sin, mu paarobe ne fesinu ya tawe a ne ho sii, bun bana sun'unna ve do li humuu.

¹¹Mu be'uwe deri zan bun wá, a mu juwan un ha'iri ma biyo paara mu, a bun co wo mu buwenu ma ni.

¹²Ho tuwa anni a diyo-senu sa! A mu paarobe ja a besiya, be ne terena ma be ne se.

¹³Biyo se mu dede, a bun bana we un humu sababu le? Fiyofiyo! A yawe a mu be'uwe yi mi oomu tere zenii, a mu ciyanna biyo se mu do'onu, a fu mu paarobe nu na, a dora li humu, a ii we, a maa de biyo dosi letee a mi be'uwe wure ye!

¹⁴Wa zun mu lo ho tuwa a ha'iri be, bun a papara'a; a mu yi a me le, me a suraa biyan ne yiya mu be'uwe na.

¹⁵Deɓ, yi a biyo un mi waa we ye, to un ɓee zun un yere be waa. Biyo mi un siin wá, un hun bun wenu na; a biyo un pan na dede, aa bun un mi waa we.

¹⁶Biyo un pan na, un yi daanna we bun vo; to bun zenii lo un ma ho tuwa jubuwa, lo a ho enne se.

¹⁷Ma bun, to weere, ɓee hini a me mi waa we mu de, a mu be'uwe ne du mi faan ni.

¹⁸Deɓ, un zun mu: biyo se mu be ɓee he un se, un ma bun ena we na. Tetemu wenu ha'iri da yi ni, a mu wenu se woo mana na.

¹⁹Mu tetemu ne un miniya na, un hun bun wenu na; aa ho oomu ne un pan na dede, a ho un bana mi waa we.

²⁰Un yi sasa bana mi waa we biyo un pan na, to o zun a mu ɓee a un nu se, a mu be'uwe ne du mi faan ni de, a bun mi waa we mu.

²¹Ma bun, un lo un yere wá, lo tuwa zo mi un yi ne miniya biyo se mu wenu na, a un yi i deɓ, to de mu be'uwe ne ye, a zan huwena ni.

²²Deɓenu tuwa be sa'uwo ni, a mu hare zo fu un siin na;

²³a bun wure wá, tuwa buwiso sin le muwan un suraa, a yere huwa fi ho tuwa ne un ha'iri zo caa na; aa bun yerema i do ni wora mu be'uwe wobenu.

²⁴Wiyo, me be saa se! A wii niyan na, saani a hanbe suraa ne ye yi ni buwe, a wii lee un muwenten?

²⁵A Deebenu yenu buwani, wa Nuso Yesu Kirisita lahuramaa... Yi a me ma un ha'iri, to a Deebenu tuwa un ta haan; a han suraa nii yi aa do vo, to de ne yerema a mu be'uwe tuwa wobenu ye!

ROMUSIYO 8

¹Biyo wa ye uwanni, ba ne ma lo Kirisita buwa mu, nuu woo bee da ba ju siinni, a biyo ba a ni ne mi waa vesi ma li Ha'iri a bee a ma han suraa sa'o.

²Li Ha'iri-Senu tuwa ne han wa ma Yesu Kirisita sii, a ho tuwa so dede viyo me mu be'uwe ma li humu tuwa na.

³Dee, biyo ho tuwa hun na, bari han suraa sa'o ya vo ho pa'a; Deebenu tuwo mi uru Zo mu be'uwe bena, a ho faa suraa ne lowe ma be'uwe, a a din nu so wa li haara mu be'uwe laa han suraa soo.

⁴Bun wenu ju bee wo bebiyan, a yawe a ho tereyamu ne ho tuwa fasi yi wan wabe siin; wabe ne mi waa vesi ma li Ha'iri, a bee a ma han suraa sa'o.

⁵Mu boo, ni ne yi do mite si han suraa sa'o nuu, to a suraa ponubera buwe ba; a ni ne yi na mite li Ha'iri-Senu na, to a li Ha'iri ponubera a ba taa.

⁶Han suraa ponube a li humu; a li Ha'iri-Senu taa, bun a ho sii ma ho hera.

⁷Dee, han suraa ponubera a Deebenu ze'u, bari han suraa ansaan Deebenu tuwa na, a ho tuwa wara finuna se yere bee to han.

⁸A o yi dee mu, ba ne buu han suraa sa'uu; ba bee da de mi ponu Deebenu na.

⁹Mu yi a mibe, mibe bee buu han suraa sa'uu; a li Ha'iri do mibe mu; a mu yi boo lo li Deebenu Ha'iri so mi. Lo Kirisita Ha'iri yi bee mana nuu nee, to ho bee a lo Kirisita taa.

¹⁰A lo Kirisita yi daanna mi mii, han suraa uwanni, mu boo dede, han huru mu be'uwe bena; a mu yi a li Ha'iri, ho tereyamu bena, din ne ho sii.

¹¹A li Deebenu ne veriyo lo Yesu ba nuhuwora siin, din Ha'iri yi mi mi siyaan, to li ja han mi mupiyansuraa ne ye ma sii libe mite Ha'iri ne mi mii lahuramaa.

¹²Ma bun sin waa erenasiyo, wa maa zan obara ni ne ee mi fuwoo, a bee co a han suraa ee mi waa uwe, san'un a wa pin yi vesi a heya ma han sa'o.

¹³Mi yi bo han suraa sa'o na, to mi hi; a mu yi wo a mi bo li Ha'iri sa'o na, to mi uwanna han suraa sa'o wema ju, a to mi endee.

¹⁴Mu boo, ba ne wure li Deebenu Ha'iri du hiya wa a mi waa didi, ba a Deebenu ni.

¹⁵Bee co a wobemu ha'iri mi yu de, a pan wee zaanna; hee, a feecen Ha'iri mi yu, aa ma din Ha'iri so wa daa buwerila a bara: "Aba" ne ura, "waa Maa"!

¹⁶Li Ha'iri-Senu mite mi waa lee mu sereyamu a ma wa ha'iri vuwora we na, lo wa a Deebenu za.

- 17**A wa yi a za, to wa ja a endira; Deebenu endira, a ma lo Kirisita a endirobara, a mu yi boobo, lo wa ma lo Kirisita paariyo han senuma na, yawe a wa muso ma lo aa paari ho ce'u na.
- 18**Me ma a han weere senuma ne wa se ye ma ho ce'u ne lo buwee mu, a ne Deebenu aa ne wa; bee maazin yi ma hare cuwe.
- 19**Ma bun, mu daanrobe wure huwanhuwan, a yira ho a Deebenu za zeni mite;
- 20**bari a biyo a buwe'ee mu, a bun ceciya mi ziyo bo mu daanrobe wa – mu bee enne wo iipanbe de, hee, a le wazibiyo mu pa'a poona –
- 21**a ma mi uwi sinciri mu wora yu: bun daanrobe so ere'ere aa yi mi ju ho yuru'uyuru'u wobemu se, a nii maa daan enna li Deebenu za huwarayamu ce'u bee.
- 22**A wa uwanni zun lo tuwifuwa zere, mu daanrobe wure mi waa he'eede, a mu jinni'a obara hantero.
- 23**A po bun, wabe ne yu li Ha'iri sanmuwan zanuyaa, wabe ja muso mi waa he'eede wa yere se, a tara wa juvanle wa suraa feecennu ma han huwaralinu na;
- 24**bari, a wa sinciri na wa isiyo. A nuu yira yi maa biyo o siin cu na vo, to bun uwanni bee hini ve ma sinciri: biyo o yira dee na, o ja pan da ciiri o siin bun na le?
- 25**A wa siyan yi cu be ne wa yira bee mi na, to wa he mu ma muju.
- 26**Ma bun sin li Ha'iri-Senu ma wa pa'atanja a li ja wa wune, bari wabe wate bee zun biyo suwanni waa mu a ne wa tawe a wa fara. A bun na li Ha'iri mite mi waa yuwa waa ma boborirobe a li wo tuwii he'eede.
- 27**Ma bun li Deebenu ne wee nin ba nucoza siyan, din zun biyo li Ha'iri ma'o mi na; bari li Ha'iri wee yuwa ba nisiya na a heya we ma biyo a Deebenu sa'o.
- 28**A po bun, wa zun lo be wo be ne we, wee can we a niyan ba ne wa Deebenu na, a niyan ba ne li vo a heya we ma libe mite paarobe.
- 29**A biyo ba ne li fera zuunna, li ja ceceniya bo ba ma bun a ba lewe ma libe mite Zo, yawe a ho we nuyee ba erenasiyo cururu siin.
- 30**A ba ne li ceceniya bo ma bun, li ja vo ba; a ba ne li vo, li ja na tiyan ba na, a ba ne li na tiyan na, li ja puwora ba ma mi buwabuwamu.
- 31**A webe wa hinni yu bara biyo bena? Deebenu yi daanna buwa wa vo, a wii maa huwo sin wa sa?
- 32**Li Deebenu ne dede bee hun mi ta'ura Zo, fuwa li do lo na wabe wure ciyoo; a webe hinni saa din, a li ne mu be wure waa sanmuu, ho Zo so lahuramaa?
- 33**Ba ne Deebenu we'aa, a wii zara'i ba? Dee a Deebenu wee ne besiyen!
- 34**A wii siinni ba ju'uwe? Dee lo Kirisita Yesu a le ne huru mu, a po bun, lo viya; lo mi Deebenu nudorole, a lo mi waa yuwa waa!

³⁵A wii da faa'a wa ma lo Kirisita wε na aa saara lo waminu? A jinmuwinrobe le, ta a boobere le, ta a jin'uwe le, ta a hinnu le, ta a jiiwa le, ta a hanfuwa be le, ta a hiyan le?

³⁶A bun sin mu tuwara lo: «Uwe bena, tunmasan ɓa aan wa o li humuu; A ɓa yira se, wa zan obara para ne ɓa faan fuwe.»

³⁷Hare bun bera so wure ma mi wenu, wa suwanni serasiyo sansan hó ne waana wa lahuramaa.

³⁸Dεε biyo wá un mi ye; un han'an ma mu, lo bun po humu, bun po sii, bun po anzera, bun po bemu sirasira, han ne zere ma han ne lo ɓuwee mu;

³⁹lo bun po pe'ε, bun po waa-ni, bun po muwen-ni, un lo mu mana danrobe na ne faa'a wa ma Deebenu wε na aa saara li waminu ne li waana wa wa Nuso Yesu Kirisita lahuramaa.

ROMUSIYO 9

¹Lo Kirisita waa, a ho tiyan un mi waa woro ye, sabe be ɓεε he bin; a biyo li Ha'iri-Senu pa'aa un siintanuu a un sene:

²Tiyan, un siin wure a dan aa sinveε ma yidema.

³Un we tuwii lo mu ya suwanni a mε undee we nuu ne da'aa, a ne ma lo Kirisita cara'aa wε na, yawe a waa erenasiyo ma waa ni mu, a bá be niyan.

⁴Bá ɓεε a nibiyan, ɓa a ɓa Isira'eli ni, a ɓabe te mu zoyamu, ho ɓuwabuwamu, mu julerobera, ho tuwa, ho paarinafaralo, han judema,

⁵ɓa maadan; bá ne lo Kirisita lo cannuu. Hó Kirisita so mi mu be wure ju, lo a Deebenu dubaso fuwa bin. Amina!

⁶Bun wure wa, ɓεε co a han Deebenu Wara uwariyo uwe! A biyo bá ne wure lo Isira'eli temuu ɓεε co a Isira'eli ni yerεyεre de!

⁷Ɓεε co a Abarhamu temu wure a Abarhamu za uwe; a bun na mu bara lo: A Isaka temu o yenu vera;

⁸bun ura a mu ye? Ɓεε co a biyo lo mu cannuu mu a Deebenu za uwe! Hee, a han julema za, a bá muwin li temu ju na mu.

⁹O yi dεε mu, a biyo a han julema wara ye: Leliya wocuwe un aro ɓuwee, a to Sara aa yi zobazo.

¹⁰A po bun, a bun Rebeka ja we sura mi siyan waa miyan Isaka na

¹¹Bá za so yere ɓεε we iin yu te, ɓa ɓεε we iin zun omu ma tetemu, a hare ma bun, yawe a Deebenu yihema en bin

¹²ne zeni lo mu leerobe ju ɓεε fa wa wema na, lo fuwa le ve ɓa ni mu; de biyo we baraa haan Rebeka ne: Lo inso aa se han lo feso.

- 13A heya we ma biyo mu tuwara lo, Un waana Zakobe, A un jiina Ezawu.”
- 14A webe wa yu bara bun bena? Lo li Deebenu bee terena le? A mu ye bun wera yi?
- 15A Deebenu mite bara haan Moyize: «Un yi miniya a we tetemu han nuu ne, un we tetemu han hó, a un yi miniya a ma'ari nuu ne na, un ma'ari hó na.”
- 16Ma bun, to mu bee a be ne lo lo nucoro sa'uu wurasin lo ma'uwannaa, a li Deebenu mite yu mu mi yere se, a li wo tiyan.
- 17Mu Toorobee bin, Deebenu bara haan lo Farawo: un co mu a bo o si mu pa'amayamu, yawe a un yi se a zeni o wa, a un yenu le, a buwe fe li tun wure.
- 18Ma bun Deebenu yi lo mi ma'ari nuu ne na, to li ma'ari hó na, a li yi lo mi coheeni nuu ne siin, to a bun li we.
- 19Bee co bara lo mu yi so yu bun na, ta to li Deebenu lowena a li pin ba'a ba ni na, lo ta a wii ya da i libe sa'o ju?
- 20Saani a mu yi bun na, a uwe ma o wii, a fi vera ma Deebenu? Tiin sonu san da wee diyo mi winro, lo ta a webena lo maa wan mi ma biyo lo?
- 21Bee a lo cowinro te mi coo le; aa ma'e aa winna siyan jannamuwannaa wurasin numanu sin-biyan le?
- 22De biyo, Deebenu enna mu se a zeni mi sinlee ma mi se. Hare ma bun, han soza ne wan ara li sinlee a ne tawe a hara'i, li mupuwana han ma tete.
- 23A po bun li ja enna mu se a zeni mi buwafuwamu, a zeni ma'ari ma han soza tuwan ne we wan bosu ara bun.
- 24A wabe bun cira, wabe ne li vo a lo ba Zuwifera siin, hare ma ba nibiyan siin.
- 25A heya we ma biyo li barala mu Oze vanloo: Ba ne bee ya wo un ni, un bana ve ba ma un ni, A hó ne ya do ma nubene mu, a hó bini ve ma lo siin wa mu
- 26A he dede ba ya wee bara han ba lo ba bee a un ni, A bin ba bini ve ma li Deebe-Ve ni!
- 27Ezayi ja jinsan biyo ye mi be wa Isira'eli ni conuu: Hare ba Isira'eli ni we boni a obara mu zenupuu ju bo na henle, A nicaraza ne e ba hiya wa, a ba isi mu;
- 28Bari Li Nawasi aa tii mi wara ju li tun wa ye, mi ciyoo.
- 29A bun ma biyo Ezayi we fera bara wure ju buwa: Li Nawasi, Ho-Se-Wure Naso Ya yi bee viyo tuwan wa To weere wa zan a obara Sodomu A zan a obara Gomore.”
- 30A webe wa ceera ho demu ju? Nucobura ne bee ya fi tereyamu, ba bana yu tereyamu, tetemu ne ho lana wee de;
- 31a mu yi a ba Isira'eli ni ne ya mi waa piri'a tuwa ne ziin ma mu tereyamu be, ba pan bee in yu ho tuwa so.

³²A webe wá bun mana? A biyo ɓa ɓee we abaa ho lana na aa piri'ara mu, fuwa babe mitena wema. A dín to wo ɓa tunrobibi,

³³a heya we ma biyo mu tuwara: Un besi zun hiya leerobibi Siyo lóo, A li we tunrobibi, Aa we lisirobo, A nuu ne yi lara diyo hó ɓee nuwaa.”.

ROMUSIYO 10

¹Waa erenasiyo, biyo un faan na ma biyo un fara Deebenu na ɓee a bebiyan, a yawe a ɓa Isira'eli ni isi.

²Mu wanni mana, ɓa subuwa ho Deebenu toonuu; me unte a bun sene, a biyo soo nan'aan mu, bun a ɓa ha'iri ɓee lo ɓa.

³Dee, ho tereyamu ne le Deebenu se, ɓa na mi yira hó wá, a ɓa i caasi lo mi fesi mi uru tereyamu, a maa tuwantuwannana wurewure a ceena do mi Deebenu tereyamu si yerele.

⁴A lo Kirisita tiyo ho tuwa ju, a na a nuupee ne lara zun tereyamu sin.

⁵Mu tereyamu ne yi ma ho tuwa nu, de biyo Moyize tuwa bun bena ne: «Nuu ne yi fi un ladara na, a vesi ma un fesirobera, to hó naso endee.”

⁶A mu yi a mu tereyamu ne yi ho lana lahuramaa, de biyo baraa bun bena ne: «Bee co bara o siyaan, ta a wii aa yoo ho waa? Yi ɓee a bun to a o yoo lee lo Kirisita bin a liira;

⁷wurasin ɓee co bara ta a wii ma le lii ɓa nuhuwora se? Yi ɓee a bun, to a o lii lee lo Kirisita ɓa nuhuwora siin bin a yooraa”.

⁸Bun wure wá, to a webe baraa mu? «De han wara so a dedee ma mi, han ɓee suwanna mi jubuwe, de hen mi siyaan wá”. A han a ho lana wara ne wa hee buwee.

⁹O yi zan mu, aa lee mu ma o ju, lo Yesu a Nuso, a o yi lara biyo o siin, lo Deebenu veriyo lo ɓa nuhuwora siin, to o isi.

¹⁰Wa yi mu tereyamu ma wa sinsuwabe lana, a wa yi zan mu, aa lee mu ma wa juwin, a heya we ma biyo mu tuwara:

¹¹«Nuu wo nuu ne lara laa, hó ɓee nuwaa pelee.”

¹²Ma bun sin, cecee woo mana lo Zuwifenuu ma lo Gerekenuu aza: ɓa wure Nuso a lo ni'ere, ne nu heena a han ba ne wure ve lo yenu.

¹³«Bari, nuu wo nuu ne fara ma lo Nuso yenu hó isi.”

¹⁴A ma mu yee nuu farala ma lo yenu, a lo yi ɓee lara laa? A nuu enne zinzin laa nuu na bunaa, a o ɓee na lo be wara le? A ma mu yee ɓa ni jinna lo be wara, a ni woo yi mana ne buwee mu?

¹⁵A ma mu ye ni le worola be satara ma ye, a nuu woo yi bee tuwo ba a heya we ma biyo mu tuwara lo: Mi dee biyo han sera, Lo ba enne ziya sin tuwii, Ba ne maa buwee ho Tansinnu mu ziya!

¹⁶Bun wure wa, ba wure bee ta haan li Tansinnu. A bun na Ezayi we lo: «Nuso, a wii ba lara ho tannu ne wa do haan ba na?"

¹⁷Ma bun sin ho lana wee le mu jinrobee, a mu jinrobe le lo Kirisita waraa.

¹⁸A un lo: «Heyi, a ba maa bee ja mu lo? Ba ja bun da! Ba tannu jansan li tun wuree, A ba wara anniya fuwa ho dimija juvenile"

¹⁹A un tintiyan lo: «A ba Isira'eli ni bee fanmuwan mu wa ta a webe? An'aan, de biyo Moyize we ceceniya bara ne: Un de bayanu mi ma ni ne bee a tun si aza, Un de buwe mi ma ni ne zuunrosinu bee mana."

²⁰A Ezayi heniya mi siin tuwi wara biyo bo mu wa: «Hare ni ne bee ya mi waa piri'a ni, ba lo un wa, Un zeniya unte ma ni ne bee ya wo diyorobe a zuun ni."

²¹A yi a biyo cira Isira'eli ni mu, lo lo: «Li wozome wure siyaan, un da un nu babe ni ne ye na, A ba lo unwe; a ansaan, a pan tiyan na!"

ROMUSIYO 11

¹A bun wa un lo, taa a Deebenu enne maa hebuwa mi ni zanma cunna dosi lo? Fiyofiyo! Dee, me unte a Isira'eli nuu, Abarhamu terozo harala, Bezamen zun'in zun zo.

²Li Deebenu ni zanma ne li fera zuunna hare ho fo wa, li bee hebuwa ba cunna dosi fiyo. Biyo Eli wasira Deebenu wa ma ba Isira'eli ni be, a ne tuwa mu Torobee, mi bee zun han wara so le?

³«Nawasi, ba bo o pucanna wure, a fuwo'aa o sara'awena: a me unde soo lii a bin, a ba ja pan mi me buwe"

⁴A webe Deebenu we canna lo? «Un paara ni serehoonu (7,000) bosu un nu wa ne bee cusi tinsinnu waa."

⁵A mube mi seeni, li were wo, niza yee lii a bin a heya we ma mu leerobe ne Deebenu wora tiyan.

⁶A mu yi daanna a Deebenu wo tiyan vo, to mu anni bee hinni a wema be; yi bee a bun to li hine bee hinni a hine.

⁷A to mu a ye! Biyo Isira'eli ni mi waa piri'a, ba bee yu mu, a mu yi a ba ne we'aa leena mu, ba yu mu; a ba be a anni a li jucohebuwe ju ba dosi.

⁸A bun mu yere tuwa heyara: «Deebenu wo mu a ba ha'iri tuu, a haan ba ma yira ne bee mi ma juvanle ne bee ji be tuwifuwa zere. A Davide lo:

⁹Buweyoo, a ba dirobe mite we poro ba waa, A we sen'ennu ne fe ba ju, a bun we ba saara!

- 10**A ɓa yira tɛ tibiru, a ɓɛɛ mi diyowoo A pa'aheenu ci ɓa ɲu'uwe si fuwa bin!
- 11**To un maa lo: a ɓa Zuwifera tuunna lo vɛɛ naasi le? Fiyofiyo! ɓa anni tuunna sa, a bun wo sababu a ɓa nibiyan yi mu isirobe a dera muwenten ɓaa.
- 12**ɓa Zuwifera vuru, a hó viyanro so yi bana a ho dimiɲa ɲiyanme han; a ɓa ɲucisirobe yi bana a ɓa nibiyan nafobe han; to mi ɓɛɛ zun lo ɓa yi poona na wure, to bun ɲiyanme ta po sansan le?
- 13**Biyo un anni yu bara han mibe ne a ɓa nibiyan bun a biyo: me a tuuro ne dosi ɓa nibiyan araninu ɲu, a un waasu ma hó tonu so.
- 14**Mu ɲu ɓɛɛ a bebiyan, a mu yi we yi, a un vɛɛni waa ni siyan ma bun, yawe a niza yeɛ yi isi ɓaa.
- 15**Deɛ, ɓa leɛnadesinu yi bana do ɲubuwari Deebenu ma ho dimiɲasiyo aza han; to ɓa arobuweenu ta ɓɛɛ po le? To mu zan obara ni ne ya huru a bana viya.
- 16**Deɛ mu cirobe yaa yi a besiya, to mu dure wure ne san bun na ɲa a besiya. Ma bun li cinnu yi a diyo-senu, to han le'ɛɛ ɲa a besiya.
- 17**O yi ma a li vewe le'ɛɛ tuwan ɓobuwa, a li muwen'olive vewe la'aa bin yura sinle, a ɲuna li vewe ɲuu ne hare lii bo li cinnu na aa yoo;
- 18**a o yi co bara o we waasu han le'ɛɛ ne á wá. O ɓɛɛ yi waasu wenu yenu, a biyo o ɓɛɛ a cinnu, a li cinnu so uwe zanna mu.
- 19**O da bara lo ta ɓɛɛ a hán le'ɛɛ so ɓobuwa uwa, yawe a uwe yi sinle le?
- 20**Bun a zozo! Han ɓobuwa leena bin lanapinnu bena; lo a mu yi a uwe anni, lo a uwe lana san uwe ciya li vewe hiya na. Yere yi ha'iri a suwanni po bun hii'ileerobera so;
- 21**bari Deebenu yi ɓɛɛ hun li vewe mite le'ɛɛ, li ɲa ɓɛɛ hin uwe.
- 22**Ma bun, de ɲu Deebenu tetemu na, a o zuun lo Deebenu ɲa ɲii: li ɲii bá ne tuwantuwanna mu wá, a li so uwe ma mi tetemu. Baaba a o ce bin muwenmuwen, yi ɓɛɛ a bun, to uwe muso uwan desi.
- 23**ɓabe ɲa yi ɓɛɛ waara mi lanapinnu, to ɓa muso bini sin li vewe hiya na, bari hó pa'a so mi Deebenu se a bini we'a ɓa ceɛ.
- 24**Li yi uwanna uwe muwen'olive vewe la'aa a aa san li loo-vewe hiya na yu, a mu ɲa ɓɛɛ ya buwa we na; to bá ne ya a loo-vewe la'aa vo mu sinnu mí nuden olive vewe yerere hiya na hinni do ma we!
- 25**Waa erenasiyo, un ɓɛɛ miniya a mi we ni ne ɓɛɛ zun mube sesebe ne ye ura; yi ɓɛɛ a bun mi yere ɲa co we mite ma ha'iresiyo: ɓa Isira'eli ni tuwan aa esi mi an'anmu wá tuwifuwa ɓa nibiyan wure yi zo vo.
- 26**A ma bun sin ɓa Isira'eli ni wure aa isira, a heya we ma biyo mu tuwara: A Siyo lóo lo huwaraliro ma le, A lo vii Zakobe ni mu be'uwe na,
- 27**Aa ye aa we un ma ɓa ɲulema ye, Biyo zeze un yi huwena ɓa be'uwe sero.

²⁸Mu yi a li Tansinnu be yati mu, to ɓa ma Deebenu a ze'u mibe bena; a yi a mu we'analeerobe yati mu, to Deebenu wa ɓa ɓaa maana bena.

²⁹Dɛɛ, Deebenu hanmuna ma li verobe ne vora ɓa ni, li ɓɛɛ huwo bun wá woo.

³⁰Biyo sin mi ɓɛɛ ya fo fira Deebenu tannu na, a bun sin wo ɓa, a ɓabe tannu desinu nu wá, Deebenu wo tiyan ma mibe weere.

³¹A bun sin ɓa maa fura tannu na ho weere, yawe a Deebenu we tiyan ma ɓa muso a obara biyo sin li wora tiyan ma mibe.

³²Deebenu wo ɓa nucoza wure ma ni ne ɓɛɛ fi tannu na, yawe a li yi ɓa wure wera tiyan.

³³Cobayiri, mu yu mi yaa, Deebenu naforo, li ha'iriyamu ma li zuunle juse mana! Li fesirobera ɓɛɛ yati yi, a li wenna ɓɛɛ le yi. Bun ciriyo!

³⁴A wii có li Nawasi ha'iri na? A wii wo li ɓuwerubuwe?

³⁵A wii in jiyanna diyo miyee, a li maa saara ee?

³⁶Mu be wure lo libee, ma libe nu, ma libe bena! A li yenu de wá fuwa bin. Amina!

ROMUSIYO 12

¹Waa erenasiyo, un heeni mi siyan li ma'ari ne Deebenu ma'arila miyan bena, a mi ne mi suraa a wera sara'avee, diyo-senu ne be sin Deebenu na; a to bun to a ha'iriyamu ɓuwanirobe ne lo mi se de.

²Mi ɓɛɛ co be ho zere dimija be na; un lo hee bun na! Mi ne a mi ha'iri yeremarobe finfinni mi, yawe a mi le Deebenu sa'o wá: bun a be ne se, a sin, a putuu.

³Ho sanmu ne Deebenu wo haan ni libe mite tetemu bena, un bara bun han mi wure: mi nuu woo ɓɛɛ co ve mite yoo besi feni ne lo ɓɛɛ ciyo. Biyo suwanni mu, a mi we ni ne ha'ire dumasi, a heya we ma mi nuupeɛ lana he'e ne Deebenu na laa.

⁴Wa wure a suraa ju'ere, a han suraa enna maa boni, enle peɛ ma mi tonu.

⁵Ma bun sin, hare a wa boni, to wa pan a suraa ju'ere lo Kirisitaa, a wa wure ɓuwa we na.

⁶Hare ma bun wa hanmuna ɓɛɛ ɓuwa, a wa yi deɛ ho sanmu ne wo haan nuupeɛ: o ta yi a jucanyamu, a mu ma ho lana ju we ɓuwa;

⁷mu yi a egilizi deroyamu, a o se ho tonu so ma sehanbayamu ha'iri; a nuu ne arani ɓa ni, a hó cesi bun na.

⁸Nuu ne ta yi a nibenu, a lo baaba be ɓa ni; nuu ne ta yi a nuheenu, a lo wee han a lo ponu dosi; nuu ne be yi a wahecayamu, a lo we he; a nuu ne be yi a nibobureyamu, a lo wee we mu ma zanma'aa.

⁹A yitii woo ɓɛɛ en li waminuu. Mi jii ho oomu; a mi cice tetemu wenu na.

- ¹⁰Li erenasiyo waminu bena, mi baaba a mi be we sin we na; mi nucomu zuunnu bena mi boori a mi wee anmi we.
- ¹¹Mi we subuwa, a mi bee co di puwe. Mi we ni ne ha'iri fuwa. Mi se han lo Nuso.
- ¹²Mi yi sinweenu mi sinciri bena. Nin'uwe yi mana mi wa, a mi yi muju. Mi cice ho faralo na.
- ¹³Mi ziin ma biyo jiyar ba nisiya ma'o. Mi baaba a mi depu nuhuwan laarinu na.
- ¹⁴Mi wee duba han ba ne ji'ori mi; mi wee duba, a mi bee co da'a woo.
- ¹⁵Mi zanma'aa ma ba ne mi zanma'aa mu; a mi we ma ba ne mi wiyaa mu.
- ¹⁶Mi baaba a mi ponu we de'ere we bena. Mi bee co wee poori mite; mi sin mi waa ma biyo liyosi mu. Mi bee co we mite ma ha'iresiyo mi yere yira se.
- ¹⁷Mi bee co saara nuu woo oomu ma mu ju'an oomu. Mi na'anni a mi wee we biyo se mu ba ni wure yira se.
- ¹⁸Mu yi we yi, a yi a mibe na mu anni le dede, mi ne a hera en mi ma ba ni wure pafeni.
- ¹⁹Un nimuwanna, mi bee co wee win mi be ju'an mite, mi desi a li Deebenu sinlee se mi tonu, bari mu tuwa lo: «Be ju'an winnu a me ta, a me saara nuupe na» bun a li Nawasi tannu ne do.
- ²⁰A ja lo: «Hinnu yi buwe o ze'uso, a o han lo a lo di; Hinhiyan yi buwe lo, a o han lo a lo ju. Bari, o yi we bun, to a dofan o fa lo juu.»
- ²¹Bee co ne ho oomu yi se o wa, a o baaba a o yi se mu oomu wa ma o tetemu wenu.

ROMUSIYO 13

- ¹Nuupere tawe a lo oro han mi junasiyo, bari pa'a woo bee mana ne bee lo Deebenu se, a han pe'e ne mi mu a be ne Deebenu fasi.
- ²A bun na, nuu ne yi ansaan mi juso na, to lo pan biyo Deebenu paara na; a ba ne pan ma bun sin, a ni ne va nani uwa mi yere wa.
- ³Nuu bee zan ho pa'a, a o yi we tetemu; o yi zan ho yee, to buwara mi aa. O miniya a o bee te ho pa'a te'ee le? Uwa, ciiri o yiree tetemu wenu na, to ho pa'a ta haan o.
- ⁴Ho pa'a se han Deebenu uwe jiyar me bena. A o yi da bun wa, a ii we oomu, a o yere maa zaan. Mu bee co a buwe'ee na ho pa'a can ho etonu uwe, a ho mi waa se han Deebenu ma ho tiyar faa'anu ma Deebenu sinlee zeninu ba oomuwera wa.
- ⁵Ma bun, mu tawe a nuu fi tannu na, bee hinni a din sinlee so mide bena de, a li siintannu yereyere bena.
- ⁶A bun yere ja na mi wee saara mi lapora. Ho tonu so ju na, to ba ne can wa mi waa se han Deebenu.

⁷Mi yi tawe a saara be ne nuu ne na, mi zin bun hó naso nuu: mi saara li patanti mi naso na, mi saara li lapo mi naso na; mi zaan nuu ne yi a zaanronuu, a mi anmi nuu ne yi a anmironuu.

⁸Mi ɓee co ne a nuu e binu en miyan, a mu yi ɓee a li waminu ne mi era we; bari nuu ne yi wa ɓa ni, to ho tiyo ho tuwa ju.

⁹Dee ho tuwa wara ne ye «Bee co we dara'oroyamu, bee co buwe nuu, bee co juu be, bee co we sabiya seroyamu, bee co ne a o yira le, ma han tuwena ne á wure te daa u'a wera li jucuwe ne ye: waa o niban a obara uwe ote.»

¹⁰Waminuso bee we oomu ma mi niban: a bun dede na li waminu a ho tuwa putirobe.

¹¹Mi daanna zun li wa'ati ne wa mii vo, a mi siinrowo yu ye a le ho dadaa, bari mu isirobe maa tusuraa wa weere, a po biyowo wa buwa wa hiya ma lanu.

¹²Li tun nan, he ma fuwazo to de tunsaanlena ne! Bun we, wa para tibiyo wema na, a wa pin ho omu hinfrosiyan.

¹³Wa vesi zozo a obara ni ne vesi wosonu yeyeree, a dipoyamu ma janpuro sume, ara'omu ma buwadayamu, suwa ma jenni be bee he wa siin.

¹⁴Bun we, mi tere fe wa Nuso Yesu Kirisita be; a mi bee co we ni ne de mi yi ma han suraa ponu, san'un a ca wera han sa'u sume.

ROMUSIYO 14

¹Nuu ne lana pa'a yi bee mana, mi te laa ma mu; a mi bee co de wanni ɓa ni leerobera wa.

²Dee, deso pe obara mibe da di bepee, a buwiso ne pa'a bee yu bin, hó bee di bebiyan a yi bee a bootobera.

³Nuu ne yi di be ne, a hó bee co zuwari le ne bee di bun; a hó ne bee di mu bee co zara'i le ne di mu mu, bari Deebenu ta lo bena ma mu.

⁴Uwe lowena zara'ira lo nibinu toose? Lo zan se loo, lo lusi loo, a ɓaa naso bun cira. A lo yere ziin we se sa, bari ɓaa Naso pa'a mi aa sinna lo ziinni.

⁵Deeso wee yati han wozoma, a bara li wozome ne sin suwani diyo sin ye; a buwiso se wozoma wure a ere. Biyo terena he mu, bun a ho lana ne nuupee yu mi leerobee.

⁶Nuu ne yi de ju wozoma yatinu na, to hó we bun lo Nuso bena. Nuu ne yi di bepee, to a lo Nuso yenu na; bari lo wee de bari'a Deebenu na. A nuu ne ja yi bee di bepee, to a lo Nuso bena lo bee di, a to hó ja do bari'a Deebenu na.

⁷Wa yi dee mu, wa nuu woo endeenu bee a lo nu se, a wa nuu woo humu ja bee a lo buwa se.

⁸Bari wa yi midde, to a lo Nuso wa midde haan; a wa yi hi, to a lo Nuso wa hi han. To were, a wa midde loo, a wa huru loo, wa a lo Nuso taa.

- ⁹Lo Kirisita huru a lo bana viya yawe a lo we ba nuhuwora ma ba niviya Nuso.
- ¹⁰A mu yi a uwe, uwe be ju a o iri mii ereso? A uwe i han, uwe lowena a o de zuwa mii nen na? Uwa, a wa wure enne ta ziin li Deebenu be'a'onu waa ho iriwele.
- ¹¹Dee, mu tuwa lo: «Me Nawasi lo me a diyo-vee Lo nucoro woo nucoro aa cisi un waa, A nuupe ne caa pubo aa lee tannu, a buwanina Deebenu.
- ¹²A bun wa nuupe ca ziinna Deebenu waa a muwinna wa yere yiree tiyan."
- ¹³Wa maa para we irinu na. Biyo suwanni miyan mu, bun a mi fe sobi a nuu woo bee co we tunrobibi ne we mii ereso lisinu sababu.
- ¹⁴Biyo un anni zun, a ciriyo lo Nuso Yesu Kirisitaa bun a biyo: be diyowoo bee daanna a we piinme; a nuu yi lo biyo sin ye bee cuu, to a bun woso mu bee cuu ho naso se.
- ¹⁵O yi veniya mii ereso siin dirobe ne o juu bena, to bun bee hini a waminu o mi waa vesira de! Mii nen ne lo Kirisita huru bena, bee we tuwii a o we ho tununu sababu o dirobe bena.
- ¹⁶Biyo yi se mibe se, bun bee tawe a we be ne ni tuwan ziin wa aa dera we ziya.
- ¹⁷Dee, Deebenu pa'amayamu be bee a diyo, mu bee a juwan be; fuwa tereyamu, hera ma damu ne li Ha'iri-Senu wee de.
- ¹⁸Nuu ne yi se han lo Kirisita ma ho co'o so, ho be sin Deebenu na, a ba nucoza ta haan lo.
- ¹⁹Bun we, be ne de hera, wa le bun dannu; a be ne waa san wee jiyanne ho lana, wa piri'a bun.
- ²⁰Bee co yaa Deebenu tonu dirobe bena. Dirobe pee cuu, bun boo a vee; hare ma bun, nuu dirobe ne lo di yi we baa nen lisinu sababu, to bun oora da!
- ²¹Mu se a nuu bee co ce tuwa, a bee co juu diven, a suun mi yere ju ma be wo be ne yi we mii ereso lisinu sababu.
- ²²Ho lana so ne o yu, fi ho na sese o yere se a vee ziinna Deebenu waa. Nu ne yu be fu na, a bee tera mi yere tunnaa, ho naso damuwan!
- ²³Nuu ne yi di, a lo si'asi'a mi dirobe na, ho naso to mi yere te'ee vo, bari abaa woo. A be wo be ne bee wo ma abaa, to bun a be'uwe.

ROMUSIYO 15

- ¹Wabe ne da wate ho lanaa mu de, a wabe tawe a wa he ba ne pe'ee mana mu ha'orobera; a bee a wa piri'a biyo sin wabe na midde.
- ²A wa nuupe wee boori a lo wee mi niban siin biyo se mu bena ma lo jiyanne bena.
- ³Dee, lo Kirisita bee piri'aa biyo sin lobe mitena na; hee, a heya we ma biyo tuwa mu: «ba ne mi waa lee o fiyan, ho fiyan ne ba ya tawe a yi de, ho to me wa."

- ⁴A wa to zun lo biyo wure we fera tuwa mu, bun wo wabe araninu bena; yawe a bun Toorobe so de wa siyan, a han wa ma muju, a wa fira wa sinciri na.
- ⁵Buwayoo, a li Deebenu mujuso ma ni buwebuwe'aro han mi ma leerobe ju'ere mi ma we bena a heya we ma lo Kirisita sa'o.
- ⁶Bun yi wo, to mi paari de wa Nuso Yesu Kirisita baa Maa Deebenu yenu wa ma sin'ere ma tan'ere.
- ⁷Mi de ce'u we na a obara biyo sin lo Kirisita tara mi bena; mi we bun a dera Deebenu yenu wa.
- ⁸Un bara mu han mi papara'a lo lo Kirisita wo mite ma ba ne faanna mu toose a zenina Deebenu tiyan, a a bun lo ja tiyora han julema ne wo haan waa maana ju.
- ⁹A mu yi a ba soriyo ba buwani Deebenu li sabere bena, a heya we ma biyo tuwa lo: «A bun bena un buwani o han tuwansira siin. A un se'a o yenu panana!"
- ¹⁰Mu ja tuwa lo: «Tuwansira, mi zanwinni'a ma Deebenu ni zanma!"
- ¹¹Ma fe-binu mu ja tuwa lo: Mi buwani lo Nuso uwe! Mi buwani lo mibe nucoza sirasira ne!
- ¹²A Ezayi muso lo: Nuu le Yese temuu ne we li vewepu cancanrobe A ho to huwo ceen han tuwansira; A han tuwansira be mi bonu lo" wa!
- ¹³Buwayoo a li sinciri baa naso Deebenu han mi ma zin'uwe, a han mi ma hera mi lana bena; yawe a mi sinciri puwiri, li Ha'iri-Senu bara'aa.
- ¹⁴Waa erenasiyo, a heya we ma biyo cira mibe mu, me unte cuu mu lo mi tetemu be boo, lo mi zuunle be ciriyo, lo a mi yuwa yu a be we.
- ¹⁵Bun wure wa, o yi so mu ma den tuwan to o da bara lo a yefuwere un wo a tuwara miyan ma biyo. Mu ju bee a bebiyan a yawe a liiri mi ha'iri Deebenu sanmu ne wo haan ni wa.
- ¹⁶Li wo ni ma Yesu Kirisita henme nuu a san un waa ma ba nibiyan. Ho toseni so ne a Deebenu Tansinnu tonu un mi waa lee ho be yira ma mi waa, yawe a ba nibiyan ziin a obara sara'a ne li ta bena, a ne li Ha'iri-Senu ciyo.
- ¹⁷Bun wa, un ya da buwani unte ma un Deebenu be Yesu Kirisita lahuramaa.
- ¹⁸Be diyowoo bee mana ne me he un sin a woro, a ne lo Kirisita bee so a saara tonu ma me nu, han wema, han waraa, yawe a ba nibiyan we ni ne fi tannu na
- ¹⁹li Ha'iri-Senu bara'aa. Ma bun sin, a see Yerusalemu fuwa liiri peree, un buwiya lo Kirisita Tansinnu ma mi waa.
- ²⁰Un wo mu ma un yenuna be, a un buwiya li Tansinnu han enna ne hare lo Kirisita yenu bee ya ve, yawe a un bee we nuu ne aa bo buwiso to'o hiyaleerobe wa, a un wo bun a heya ma biyo tuwa mu lo:

²¹«Bá nɛ lo be ɓɛɛ ya we wura haan, bá mi lo; A bá nɛ ɓɛɛ ya we ja lo be aa faanmu mu."»

²²Mi yi ma a un ɓɛɛ wee vɛ lee mi unpa, a biyo yɛ wee ɓoori saa ni yɛ.

²³A wɛɛɛ, tonu ɓɛɛ hinni mana na han enna soo; a biyo maa a mu zerema cururu, a mi se venu ponu mi na, a un yi yu un Ɔsipaje vɛ.

²⁴Un ha'iri mi, a cii mi se, a lee mi unpa, a wa taanni wɛ, a un ponu le saani a mi lee ciin ni be ho wan wá.

²⁵A biyo wá yɛ, un lee vɛ Yerusalemu vɛ ɓa nisiya nɛ bin ma'onjiyanmɛ bena.

²⁶Mu boo, Maseduwane ma Akayi lanasiyo a nibobura. Ƴa uwa mi nule wɛ wá a jiyanna ɓa banbannasiyo ma'o, bá nɛ mi ɓa nisiya siin ho Yerusalemu lóo bin.

²⁷A ɓabe yu li ha'iri so mi yɛɛ se; a mu yɛɛ ja a be nɛ ee ya mi ɓaa; bari ɓa nibiyan yi bo ɓa nu na a yura ɓaa Deebenu be cunu, to ɓa muso tawɛ a jiyann ɓaa ma mi nubera.

²⁸Bun yi tira, a mu nubera nɛ ɓa yu uwa wɛ wá yi na vo, to un vɛ luwa mi se a lee sera ho Ɔsipaje wan.

²⁹Un zun sese lo un yi va mi se, lo to lo Kirisita duba puwo ni buraa a un lee sera un wan.

³⁰Waa erenasiyo, wa Nuso Yesu Kirisita ma li Ha'iri-Senu waminu bena, mi baafoo, a mi se ho suwa nɛ yɛ ma ni, a mi fara li Deebenu na han ni.

³¹Mi fara yawe a un annu poroma li Zude tun lanapinna, a fara yawe a mu nubera nɛ un can yooro Yerusalemu, a bun zo ɓa nisiya nu, a ɓa zɛ mu wá.

³²Ma bun sin, Deebenu yi ta mu, un cii mi se ma zanma'aa, a to un yɛɛ ja yi pinpiyan sɛ.

³³Buweyoo, a li Deebenu heraso en ma mi wure! Amina!

ROMUSIYO 16

¹Un do waa hanminu Febe arafa mi nuu; lo a hannuu yenuso nɛ mi waa sɛ tobenu Sankere egilizii.

²Lo Nuso bena mi de ju laa a heya wɛ ma biyo ɓa nisiya tarawɛ. Lo ma'o yi ciyo miyan ma be nɛ mu, a mi lee mu yira, bari lobe muso jiyanna cururu ma'o hare ma mɛ unte.

³Mi tɛɛ Pirisika ma Akilasi na, ɓa a un toseroɓara Yesu Kirisita tonuu.

⁴Ba we ariyo mi mu'enle na, a viyora mɛ ta. Mu ɓɛɛ a mɛ unde bara'ari ɓa mu uwe, hare han egilizira wure nɛ mi ɓa nibiyan siin waa tɛɛ ɓaa.

⁵Mi ja tɛɛ li egilizisiyo na, bá nɛ wee fewɛ ɓaa zuun. Mi tɛɛ un tanju Epanete bá na, bá a ɓa niyaa nɛ wa yu haan lo Kirisita li Azi tuun.

- ⁶Mi tɛɛ Mari na, nɛ siya mite ma tete, a sa tonu mibe ma'ɔpiyanmɛ bena.
- ⁷Mi tɛɛ Andoronike ma Yuniya na, bá a waa ni nɛ ma ni paariyo wo li asoō. Ba tuura wee ve ba yetete, a ba a ni nɛ yɛɛ wo lo Kirisita taa, a ceceniya mɛ.
- ⁸Mi tɛɛ Anpiliyate na, lo be mi un siin wá hare ma tete lo Nuso bena.
- ⁹Mi tɛɛ Uruben na, hó a wa toseroba lo Nuso tonuu, a tɛɛ un yira saannu Sitake na.
- ¹⁰Mi tɛɛ Apele na, hó zeniya mi ziinle lo Kirisita tonuu. Mi tɛɛ Arisitobule ma mi zunsiyo na.
- ¹¹Mi tɛɛ waa nen Herodiyo na. Naresise zunsiyo nɛ lara lo Nuso na, mi tɛɛ bá na.
- ¹²Mi tɛɛ Tirifene ma Tirifoze na, bá a hanna nɛ do mi tii si lo Nuso tonuu. Mi tɛɛ un tanju Pereside na, lo a hannuu nɛ do mi tii si lo Nuso tonuu.
- ¹³Mi tɛɛ Rufusi na, lo a nuu nɛ lo Nuso wɛ'aa leena; mi tɛɛ baa naa na, hó nɛ yɛɛ ja a nu mɛ na.
- ¹⁴Mi tɛɛ Asenkirite, Filego, Herimesi, Patorobasi, Herimasi ma baa erenasiyo wure nɛ ma ba mi wɛ wá na.
- ¹⁵Mi tɛɛ Filologe ma Yuli na, Nere ma mi nuzo na, a ja tɛɛ Olenpa na ma ba nisiya wure nɛ ma ba mi wɛ wá.
- ¹⁶Mi tɛɛ wɛ na wure ma cuwencuwennirobe siya. Lo Kirisita egilizira wure tɛɛ miyan
- ¹⁷Waa erenasiyo, ba ni nɛ de cara'arobe, aa we mu yebuwerebera nɛ manu ta mu aranirobe nɛ mi yu na, mi baaba a mi fe sobii bá na. Mi ɛɛ baa yerele;
- ¹⁸bari ba ni so sin bɛɛ sɛ han wa Nuso Yesu, fuwa a ba siinle se ba mi; a ba wara a jununu, a ba de ba ni wá, aa haa mi sabiya virila ba ni nɛ bɛɛ sobiyo mu.
- ¹⁹Mu yi a mibe, ba ni wure zun a mibe fi tannu na. Ma bun, un zanma'aa mi bena, a un faan ma be wo be a mi we ha'iresiyo a mi yi we tetemu; a we ni nɛ cuu a poromana ho oomu.
- ²⁰He ma fuwazoo a li Deebenu heraso a fɛɛ'a Sitani mibe ziyase. Buweyoo, a wa Nuso Yesu ma'ari miyan!
- ²¹Timote nɛ a un toseroba ma tɛɛ miyan. Waa ni, Lusiyusi, Zazo ma Sosipatere ja muso tɛɛ miyan.
- ²²Mɛ Teritiyuse nɛ tuwa hobe vanlo nɛ yɛ lo Nuso lahuramaa muso tɛɛ miyan.
- ²³Wa zunso Gayusi nɛ ja a li egilizisiyo wure ba zunso muso tɛɛ miyan. Erasite nɛ a ho ló wariceen ma tɛɛ miyan, a wa ereso Karitusi muso tɛɛ miyan.
- ²⁴Buweyoo, a wa Nuso Yesu Kirisita ma'ari mi wure na! Amina!
- ²⁵Dín nɛ se mi a fɛsi mi muwenmuwen ma biyo mɛ buwera lo Yesu Kirisita tansinnu bara; a heya wɛ ma mu sesebe zeninu, bun nɛ jubo ya cin'aa na viyanviyan hare han wa'atira hiyabuwe;

²⁶a ne ma waa fuwa weere li Deebenu jucanna Toorobera lahurama; a mu a be ne so li Deebenu Nawasi paarobe dannu, a maa aa zenina ma han tuwansira wure, yawe a han yi lana a fi tannu na.

²⁷A din Deebenu so ne pu'an ha'iriso mana, a din yenu de wa Yesu Kirisita bena weere ma tuwite! Amina! -

1 KORENTESIYO

1 KORENTESIYO 1

- ¹A mɛ Poli nɛ Deebenu vo ma mi yɛrɛ sa'o, a un we Yesu Kirisita turo, a mɛ ma wa ɛreso Sositɛnɛ tuwa ho vanlo nɛ yɛ.
- ²Wa tiya li Deebenu egilizi nɛ mi Korɛntɛɛ na, ba nɛ wure Deebenu voo a wora mi taa biyo ɓa ma Yesu Kirisita mi wɛɛ bena, ma ba nɛ wure nɛ ɓa ve wa ɓuso Yesu Kirisita yenu feni wo feni, ho nɛ a ɓa ɓuso ma wabe ɓuso.
- ³A wa Maa Deebenu ma wa ɓuso Yesu Kirisita duɓa han mi a ɓa han mi ma mi hera.
- ⁴Un we bara'ali Deebenu tuwite biyo Yesu Kirisita zeniya mi tetemu ma mi bena.
- ⁵Biyo mi ma Yesu Kirisita mi wɛɛ, mi su ma han hanmuna wure, han nɛ tuwan a tanle woronu ma ho tiyan zuunnu ha'iri.
- ⁶Lo Kirisita sereyamu hiya fasi muwenmuwen mi siɩn,
- ⁷fuwa hanmube diyowo ɓɛɛ uwiyo miyan a mi hera wa ɓuso Yesu Kirisita buweenu.
- ⁸A lobe aa nɛ a mi we cohɛ ho lanaa tuwifuwa mu veni yawe a nuu woo ɓɛɛ coo zara'i mi wa ɓuso Yesu Kirisita buwenu wozomɛɛ.
- ⁹Deebenu a tan'ɛreso mi julemaa. A dɩn Deebenu so voo mi a mi ma lo Zo Yesu Kirisita nɛ a wa ɓuso ɛn wɛɛ.
- ¹⁰Waa ɛrenasiyo lanasiyoo, un yuwa mi wa ɓuso Yesu Kirisita yenu na, a mi nɛ a mi wure ɓu we buwa, a cara'arobe ɓɛɛ co ɛn mi pafeni, a mi wure leerobe ma mi minirobe tere we de'ere.
- ¹¹Bari Kulowe zunsiyo tuwan baraa haan ni lo wannina mi mi siɩn.
- ¹²Dɛ biyo yɛ! Mi nuupɛɛ mi waa woro mi yɛrɛ se, lo ni'ere yi lo: “mɛ a Poli taa”, to lo le'a lo: “mɛ a Apolosi taa.” Nibinu ɓa lo: “mɛ a Sefasi taa”, a to ni'ere i lo: “mɛ a lo Kirisita taa.”
- ¹³Bun wo so lo Kirisita ɛnnɛ sɛ'aa le? A Poli buwara uruwa na mibe bena le? Wurasin a Poli yenu na mibe batiziya le?
- ¹⁴Un bara'ali Deebenu biyo un ɓɛɛ batiziya nuwo mi se fuwa Kirisipe ma Gayihusi midee.
- ¹⁵Bun we mi nuwoo ɓɛɛ da bara lo mi batiziya mɛ yenu na.
- ¹⁶Mu boo, un ɓa batiziya Sitefanasi ɓaa zunsiyo. Un ɓɛɛ lara a un batiziya nibinu hini.
- ¹⁷Lo Kirisita ɓɛɛ tuwo ni a un batize ni, a ho tansinnu lo tuwo ni a un woro. Un ɓa ɓɛɛ fɛ un hiya ho dimɩɓa zuunrobe wa aa worola mu, yawe a lo Kirisita humu ho uruwa wa ɓɛɛ co we buwe'ee.

¹⁸A nuu buwee lo Kirisita humu ho uruwa wa, bun a eere wara ba ne tunniya mu se. A yi a wabe ne isiyu mu se, to mu a Deebenu pa'a.

¹⁹Dɛɛ mu tuwa lo: “Un aa yaa ɓa bezunna zuunrobe, a un bunna'in ɓa ha'iresiyo ha'iri.”

²⁰Lo bezun mi ma we? A weso lo tuwa araniro mi? Ho dimija peremu waraso mi ma we? Deebenu ɓɛɛ lo ho dimija bezuunle a eere le?

²¹Ho dimija ma mi zuunrobe wure ɓɛɛ zunna Deebenu ma mi ha'iriyamu. Ma bun, mu wo sin Deebenu na a li isi ba ne lara mu ma ho uruwa be wara eere.

²²Ba Zuwifera, ba lo fuwa mibe mi aba'obera, a ɓa Gerekela ba mi waa piri'a mu zuunrobe.

²³Wabe wuro lo Kirisita ɓuwanu ho uruwa na be. Bun a lisiro bibiyo ɓa Zuwifera se a a ere ɓa lanapinna se.

²⁴A mu yi a ba ne vo mu se, ɓa Zuwifera loo, ba ne ɓɛɛ a Zuwifera loo, lo Kirisita a Deebenu pa'a ma li zuunrobe ba se.

²⁵Bari Deebenu be eere bun yire cu po ɓa nucoza zuunrobe. A be ne a Deebenu pa'atanja be, bun bara'a mi po ɓa nucoza.

²⁶Waa erenasiyo, mi urasi mi verobe. Dɛɛ, ha'iresiyo ɓɛɛ boni mi siin, pe'esiyo ɓɛɛ boni, huwarala ɓɛɛ boni mi siin.

²⁷Hare ma bun Deebenu we'aa biyo ho dimija siyo yati ma dedemu, yawe a mu nuwani ɓa ha'iresiyo. A li we'aa mu bera ne pa'a ɓɛɛ mana mu a nuwani na biyo pa'a mi mu.

²⁸Li ja we'aa biyo ho dimijasiyo yati ma ɓuwe'ee, ma biyo ho jinna a ne ɓɛɛ a diyowo a nuwani na biyo ho dimija yati ma be ne ɓuwaa.

²⁹Ma bun, nucoro suraso woo ɓɛɛ yi mite a ɓuwani Deebenu waa.

³⁰Bari Deebenu paariyo mi ma lo Kirisita a wora ni'ere, a li wo lo Kirisita ma ho ne wa zuunrobe wee lee. A lobe tereniya wa Deebenu waa, a wo wa ma Deebenu nii, a lo ja leena wa ju.

³¹Yawe a le yi ɓuwani mite, a ho naso ɓuwani mite lo Nusoo a heya ma biyo mu torobe baraala mu.

1 KORENTESIYO 2

¹Wa erenasiyo biyowo un va mi se, a ve wuraa Deebenu tiyan haan mi, un ɓɛɛ va mi se ma deemu ne ura hucu wurasin ma zuunrobe benu.

²Bari un ɓɛɛ liya a zuun diyowo mi siin fuwa Yesu Kirisita midee, ho ne ɓuwara ho uruwa na.

³A bun na biyowo un enna mi se, un pa'a we uwiyo na, a un wee ze ma zannu benu.

⁴Un aranirobe ma ho tansinnu woronu ne wee fi ba ni na bee wo ma he'o zuunrobe wara. Han wo ma Deebenu ha'iri sereyamu zenirobe pa'aa.

⁵A bun na, a mi lana bee co fesi ba nucoza zuunrobe wa, a ho fesi Deebenu pa'a wa.

⁶Haare ma bun mu a zuunrobe wa woro han ba ne yi fasi ho lanaa. Han wara so bee a hobe dimija ne ye zuunrobe wara wurasin ho dimija ne he ye junasiyo wara, bari ba aa hara'i.

⁷A Deebenu zuunrobe ne a sesebe a ne sa, a bun un buwee. Deebenu deri we we'aa bun zuunrobe so wabe buwabuwamu ne bee ve bena a ho dimija bee in danna.

⁸Mu a zuunrobe ne ba were wo junasiyo nuwo bee zunna. Mu ya wo a ba zunna mu, to ba bee buwara ho buwabuwamu baa Naso.

⁹Mu tuwa mu torobee lo: "Mu a bera ne yira bee ma, Be ne bee to juvanloo, Be ne bee zo nucoro siin. A bun Deebenu we'aa a ara ba ne wa li."

¹⁰A wabe Deebenu zenina mi sesebe li Ha'iri-Senu pa'aa, bari li Ha'iri-Senu wee ciri be wo be, hare Deebenu sesebera ne hucu.

¹¹A wii san zun biyo mi nuu siyaan, a yi bee a li ha'iri ne mi lo naso yi. Ma bun sin nuuwoo bee da zuun Deebenu bera, a yi bee a Deebenu Ha'iri.

¹²Wabe bee yu ho dimija ha'iri fuwa Deebenu ha'iri, yawe a wa zuun biyo wure Deebenu hanna wa.

¹³Wa bee woro mu ma ba nucoza zuunrobe wara ne wee arani ba ni, a ma Deebenu Ha'iri wara ne aranina wa. A ma bun sin a wa woro li Deebenu Ha'iri tayan ura aa han ba ne yu li.

¹⁴Nucoro ma mi nucoroyamu bin bee da te Deebenu bera na, bari mu a eere lo se, a lo bee da mu zuun, bari a ma li Ha'iri midde nuu era mu ura na yi.

¹⁵Nuu ne yi yu Deebenu Ha'iri, ho daa le'a be wo be wee, a nuuwoo ja bee iri lo ma mu,

¹⁶bari mu tuwa han Deebenu waraa lo: «A wi zun lo Nuso leerobe? A wi da berobe ne laa? Nuwoo.» Bun wure wa, wabe anni yu lo Kirisita leerobe.

1 KORENTESIYO 3

¹Wa erenasiyo, un bee danna wura ma mi a obara nucoza ne yu Deebenu ha'iri, fuwa un wara ma mi a obara nucobura. Mi ziinna obara u'uza lo Kirisitaa.

²Un haan mi yenu a bee a dirobe ne cohee, bari mi bee in da bun sin di. A hare were mi pan bee da mu,

³bari mi pan mi waa vesi a obara ho dimijasiyo be sin. Dee, jenni ma wanni yi pan le mi azaa, bun san bee zeni lo a han suraa sa'o mi bo na le? A bee a mi nucomu mi mi waa vesira le?

⁴Biyowo so mi ni'ere yi lo “mε a Poli taa”, a lo ni'ere i lo “mε a Apolosi taa”; to mibe vesirobe san bεε a nucomu biyan le?

⁵Un diyo mi, Apolosi a wii? A Poli a wii? Ba a tosera ne na mi yu ho lana, a heya ma biyo lo Nuso na ba nuu wo nuu na.

⁶Mε fa, a Apolosi haan, a Deebenu na mu daan.

⁷Ma bun le fa mu loo, le haan mu loo, ba bεε a diyowoo, fuwa li Deebenu ne na mu daan.

⁸Lo fero ma lo hanro, bá a de'ere. A bá nuu pεε ca zo mi tonu lahuramaa,

⁹bari wa a tosera ma Deebenu. Mibe a Deebenu muwan, a mi ja a Deebenu zun.

¹⁰Un lena li zun hiya a obara zuntero ha'iriso, a heya ma li hanmu ne Deebenu na me na, a nibinu to bun wa. Nuw wo nuu dεε mite na a heya ma biyo lo tera li wa.

¹¹Bari nuu woo bεε da lee zun hiya binu, fuwa diyo hiya leena mu, a ne a lo Yesu Kirisita.

¹²Nuu yi te dín zun hiya fesirobe so wa ma sannu, ma warifonu hannu, ma bubuwo ne ya he, ma danle, ma pii, ma buwahuwa, lo naso tonu ura aa le.

¹³Li wozome lo buwee, a dín wozome so zeze nuu wo nuu tonu si aa zuun, bari a ho dan aa εera ho tonu so ura na.

¹⁴Biyo nuu ne yi tora li zun hiya wa yi bεε za, to ho naso yi mi cunnu.

¹⁵Nuu ne tonu yi za, to ho naso to, a lo isinu aa zin obara nuu ne annasi daan.

¹⁶Mi bεε zun lo mi a Deebenu zun, a Deebenu Ha'iri mi mii le?

¹⁷A bun na nu ne yi yara Deebenu zun, Deebenu aa yaa ho naso, bari Deebenu zun a zunsenu a mibe a dín.

¹⁸Nuuwoo yi co viri mite. Nuw yi mi mi siin ne ce'o mi a bezun a heya ma ho wεre wo, a ho naso yεre we ero a yira bezuunle ha'iri;

¹⁹a biyo ho dimija zuunrobe a eere Deebenu se. A bun na mu tuwa: “Lo fi ba bezuunna na ma ba he'o.”

²⁰Mu ja tuwa lo: “Lo Nuso zun ba bezuunna ha'iri. Lo zun a mu a buwe'ee.”

²¹Bun we, nuu woo bεε fe mi hiya nucoza na a dera bara, a biyo mu wure mi taa:

²²Poli loo, Apolosi loo, Sefasi loo, ho dimija loo, ho sii loo, li humu loo, zεre loo, hiro loo, a mibe te mu wure,

²³a mibe a lo Kirisita taa, a lo Kirisita a Deebenu taa.

1 KORENTESIYO 4

¹Mi yεre dεε a obara lo Kirisita tosera ma Deebenu sεsebera yira leera.

- ²Bee ne tawe ma lo toose, bun a lo we tan'ereso.
- ³Yi a me, mibe yi iri me, wurasin un yi nucoza iri, bun bee a diyowo me se. Me bee iri unte.
- ⁴Un siin bee zara'iyi ni ma diyowo. Bun bee zeni lo un bee do'o. Un irilo a lo Nuso.
- ⁵Bun bena mi bee co fe seeni mi siyan, a iri be diyowoo a mu wo bee in yu, a lo Nuso bee in mana. Biyo sa han tibiyoo mu, a lo Nuso aa lee bun ho omu na; a lo zeni han siyan yicema yeyeree. Bun wo so, to nuu pee yetete verobe aa le Deebenu se.
- ⁶Waa erenasiyo, un zeni Apolosi ma me unte be ma mi yawe a wabe vesirobe co'o arani mi. Un mi mu se a mi zuun libe waawe ne ye ura: Mi bee co woro a pe biyo tuwa mu wa, a mi ta be bun na a wasura we ma padeyamu.
- ⁷Bari a mu ye uwe suwanina ba ni ne a? A webe mi o se, a bee a ba haan o ma mu? A ba yi haan o ma mu, a webena o buwani ote a obara ba ya yi bee haan o ma mu?
- ⁸Mi winu su, mi e'iya a nafonisiyo; mi winu a pa'amana, a wabe nii bee mana. Mu ya we sin me na ma tete a mi we pa'amana, yawe a wabe muso daan we pa'amana ma mi.
- ⁹Un ce'o Deebenu wo wabe tuura ma ba nucoza benedira. Wa a obara ni ne tawe ma buwenu, bari wa a ho dimija, ba anzera ma ba nucoza wure yiconu ni.
- ¹⁰Wabe a era lo Kirisita bena, a mibe a bezunna lo Kirisitaa. Wabe pa'a bee mana, a mibe a pe'esiyo. Ba zuwara wabe, a mibe yu yi'anmi.
- ¹¹Hare zere ye, a hinnu ma hinhiyan ma peru mi wa tuwan wa. Ba he wa, a wa he'a za'ara ma feni wo feni.
- ¹²Wa mi waa see wate a se tonu ma wa yere nule aa yira wa varirobe. Ba ni yi fuwe wa, to wabe pan duba han ba. Ba yi jimuwin wa, to wa mupu ba.
- ¹³Ba yaari wa yele, a wa pan casi ba buwebuwe'anu na. Wa zan a obara ho dimija nama fuwa zere.
- ¹⁴Un bee tuwa bun bera so a enne nuwanina mi de, a un be mi a obara un hanyira ne un wa ma tete.
- ¹⁵Bari hare a mi yi aranina nisere-buwe (10,000) lo Kirisitaa, mi bee da yi maana ne boni, bari a me too mi Yesu Kirisitaa li tansinnu lahuramaa.
- ¹⁶Un yuwa mi, a mi lewe ma me.
- ¹⁷A bun na un tuwo Timote mi se. Lo a un zosaannu ne a tan'ereso lo pusoo. Lo lee mi ma un aranirobe ne un canna unte lo Kirisita wan wa, ma biyo un mi wa henina mu feni wo feni han egilizilaa wuree.
- ¹⁸Ni tuwan mi waa buwani mite aa bara lo un bee hinni buwee aa lee mi unpa.
- ¹⁹Un bara mu, he ma fuwazoo un ve mi se, a mu yi a lo Nuso sa'o. Bun wo so un zuun biyo ba ne buwani mite yi da we, wurasin ma be yi a wara biyan.

²⁰Dee Deebenu pa'amayamu bara'a bee a puwara biyan, fuwa wema.

²¹A mu ye mi lo bun? A un buwee mi se ma fiinme le, wurasin a un buwee ma waminu ma ha'iri ne wawi?

1 KORENTESIYO 5

¹Mu la'ariyo fo li tun wure lo ara'omu mi mi siin; ara'omu ne sin yere bee mana ba sibiyan siyo se. Ba lo ni'ere mi siin ciyo mii miyan han

²A mibe yere pan duu sese. Mi ya tawe a mi fitine, yawe a ho ne wo bun tetebe so lee bin mi siin.

³Mu yi a me, hare a un ma mi yi bee mana we wa, un ha'iri pan mi mi se bin. Un winu zara'iyoy ho ne wo bun besuma so, a obara me uure wure ya yi mi bin.

⁴Un zara'iyoy lo wa Nuso Yesu yenu na. Mi yi fewe zeze ne, un ha'iri en mi se, a wa Nuso Yesu pa'a ma en wa siin.

⁵To mi tawe a de ho banuu so Sitani nuu, a lo suraa hara'i, yawe a lo mene'en daan isi lo Nuso Yesu wozomee.

⁶Mi tebuwani ne ye sin bee se. Mi bee zun lo panfunnu cinciin we cee mu dure wure le?

⁷Mi lee mu panfunnu dan ne mu be'uwe mii, a mi ci zozo a we a obara dure fiyan ne panfunnu bee uwaa. Bari wa Anniwawa sanni hiya buwa vo biyo lo Kirisita winnu bo vo a wora wa sara'a pezo.

⁸A bun na wa lee din sanni so, a wa bee lee li ma be ne panfunnu daan uwaa, wa bee lee li ma na'a'uru ma sumemu panfunnu. A wa lee li ma buru ne panfunnu bee uwaa, a lee li ma tiyan be ma siin ne cuu.

⁹Un tuwa haan mi lo mi ma ara'omuwera bee co paari diyowoo na.

¹⁰Bee co a ho dimija ara'omuwera wure un miyan de, wurasin ba miini sumesiyo, ba anna, bun mana ba tinsiyansiyo, yi a bun a mu, to mi ya tawe a le ho dimija.

¹¹Un mi mu se a bara han mi, lo nuu ne yi ve mite ma lanaso, a mu ja tara a lo wee we mu ara'omu, a a miinisunmeso, tinsiyanhlanlo, wurasin tuwowaso, panpu'ero wurasin anro, mi ma ho naso sin bee co bubuwa diyowoo na, a mi bee co paari di hare cuwe ma ho naso sin.

¹²Mu bee a un wan a un iri ba ne bee a lanasiyo. A Deebenu iri ba. Bee a mibe wee lee be a ba lanasiyo iri be yira le?

¹³Mu tuwa han Deebenu wara lo mi ja lo nocosume a lee mi siin.

1 KORENTESIYO 6

¹Wara yi huwa lanasiyo pafeni, to mi ve we aa vera ba nibiyan se, a mi do ba nisiya si.

- ²Mi ɓɛɛ zun a ɓa nisiya aa iri ho diminjasiyo le? A yi a mibe aa iri ho diminjasiyo mi ɓɛɛ ya tawɛ ma bun bewinniwa so be yira lenu le?
- ³Wa yere iri ɓa anzera san'un hobe dimijna ne ye bera.
- ⁴A demuzo cinciin yi huwa mi aza, to mi pan uu we vera ba ne li egilizi ɓɛɛ do a wora diyowo se, a ba we mi irila.
- ⁵Un enne wura bun, a mu a mi nuwa. A ha'iriso woo mana mi siin ne da tiyan fa'a mii erenasiyo aza le?
- ⁶A yemu! Mu tawɛ a lanaso ve mii ereso lanaso irii a vera ba ne ɓɛɛ a lanasiyo waa le?
- ⁷A fuwo we tuwi le mi azaa, bun zeni lo mi deri buwa'o. A webena mi ɓɛɛ he be, hare a mu yi a jenne'en. A webena mi ɓɛɛ desi mite a ɓa uwe?
- ⁸A mibe bana di han i'iyu mu. Mi jenne'en we, a yere we ho jenne'en so haare ma mii erenasiyo.
- ⁹Mi ɓɛɛ zun a ɓa ara'oni ɓɛɛ di Deebenu pa'amayamu en le? Mi yi co viri mite, le a ara'omuwe, a a tinsiyanso, a a dara'oro, lo banuu ne da ma mi niban banuu, lo ara'onuu,
- ¹⁰lo ànrō, lo ɛfiso, san'un lo jannu'ero, lo suwaso, lo jenne'enso, ba nuwoo ɓɛɛ di Deebenu pa'amayamu en.
- ¹¹A bun ya wo mi tuwan. A were, Yesu cannu siya mi be'uwe leena miyan, a mi a ni ne we'aa bosu a wora Deebenu taa. A ma wa Nuso Yesu Kirisita yenu ma li Deebenu ha'iri a mi yura tereyamu Deebenu waa.
- ¹²Un da we be wo be, a mu wure cunnu ɓɛɛ mana. Un da bara, lo un yu nu a we be wo be, a un ɓɛɛ mana mu se a diyowo we ni ma mi wobenu.
- ¹³Dirobe be ɓɛɛ a bebiyan, a ho siyan mi, a ɓɛɛ a bebiyan bena lo nucoro caa ho siyan, a mu dirobe. A Deebenu aa yaa mu juleju wure. Mu yi a han suraa, ɓɛɛ a mu dara'oroyamu bena han danna. Han danna ju, a han se han lo Nuso; a lo Nuso wee jiyam han ma'o.
- ¹⁴Deebenu ne veriyo lo Nuso, ja muso aa veri wabe ma mi pa'a.
- ¹⁵Mi enne ɓɛɛ zun a mi suraa a lo Kirisita suraa tuwan le? A un san da se lo Kirisita suraa tuwan aa wera lo jaàmūhan suraa enna tuwan le?
- ¹⁶Fiyofiyo! Mi ɓɛɛ zun a nuu ne yi duma ma jaàmūhan, to lo naso ma lo paariyo a suraa de'ere le? Mu boo, lo lo «ɓa niyu we suraa de'ere.»
- ¹⁷A nuu yi ciya mite lo Nuso na, ho naso ma lo paariyo a ha'iri de'ere.
- ¹⁸Mi luwi ɛɛ mu ara'omu na. Nu u yi we be'uwe biyan si wo si ne, to bun ɓɛɛ wee ce lo suraa na, a le yi we dara'oyamu to ho so mi yere suraa he'ee.
- ¹⁹Mi ɓɛɛ zun a mi suraa a li Ha'iri-Senu zun le? Li ha'iri ne mi yu Deebenu se mi mii. Mi ɓɛɛ a ni ne te mite de!

²⁰Deebenu lena wa ju ma yaa ne buwa, a bun na mi buwani Deebenu ma mi suraa ma mi ha'iri ne wure a Deebenu taa.

1 KORENTESIYO 7

¹Un ma can mi demu ne mi tuwa haan ni. Mu se a banuu bee de han.

²A biyo wa mu dara'oroyamu huwa bebena, mu suwani a banuu pee uru han en, a hannuu pee uru baro en.

³A lo banuu han mi han ma biyo lo tawe a lo ne la, a lo hannuu ja we bun ma mi baro.

⁴Lo hannuu bee da we mi suraa ma mi yere sa'o, bari a baa baro te han. Lo banuu ja muso bee te mi suraa, a lo han te han.

⁵Mi yi co suun we ma mi yere, a yi bee a mi jubuwa mu wa pafozo de'ere ne mi mi lena a do mi tii si ho faraloo. Bun bene mi aro i we we, mi bee de cere, a Sitani ca yira mi ura a ee na ma li ponu sume.

⁶Mube aranrobe ne ye ne un woro ye, mu bee a biyo Deebenu lo un woro mu, a mu a un be mi biyo un zun ba nucoza co'o bena.

⁷Ma tiyan un mi mu se a ba ni wure we a obara me be sin. Hare ma bun, nu wo nu yu mi hanmube Deebenu se ne mi wee dediya. Deeso yu bedeeso, a le'a taa a bebiyan.

⁸Ba buwabuwara ma ba hanna ne bara huru mu, un lo mu suwanni a ba esi ma ye a obara me be sin.

⁹A le yi bee da bun, a ho mi nibobure; a nuu we yamu bun suwani po ponu sume muwenten.

¹⁰Ba ne wo yamu vo, un heni biyo ye han ba lo lo hannuu bee co pin mi baro. Bee a me lo mu, a lo Nuso lo mu.

¹¹Lo yi pan mi baro, a lo esi ma ye, wurasin a lo binni aro ve mi baro se. A lo banuu ja bee co ja mi han desi.

¹²Un bara han ba be a, bee a lo Nuso lo mu, a me. Wa ni'ere han yi bee a lanaso, a lo hannuu so pan ta mi baro na, a lo banuu yi co de mi han si.

¹³Mu yi a lo hannuu baa baro bee a lanaso mu, a lo banuu so ta mi han bena, a lo hannuu yi co de mi baro si;

¹⁴bari lo banuu ne bee a lanaso aa yi nisenuyamu mi han lahuramaa. A lo hannuu ne bee a lanaso aa yi nisenuyamu mi baro lahuramaa. Mu yi bee ya a bun, to ba hanyira ya we ni ne na'uwan, a de biyo ba enne a nisiya.

¹⁵Hare ma bun, mu yi wo a ho ne bee a lanaso mu yi mi mu se a fe mi yenù, a lo lanaso desi a lo fen. Ma bun sin, to lo lanaso ne ma lo ya caa wee na huwaraliyo. Mu yi a lo hannuu wurasin lo banuu, bari Deebenu vo wa a wa esi we se ma hera.

¹⁶Hannuu, o zun a o aa isi o baro le? Wurasin banuu, o zun a o aa isi o han le?

- 17**A bun na nuu wo nuu tawɛ a pin vesi heya ma biyo lo Nuso lo lo vesira, ma biyowo lo vesirobe co'o biyowo Deebenu vo lo. A ho tuwa so un we fasi ba lanasiyo wure siin.
- 18**Nuu nɛ mu verobe aa cii na a lo faanna, a ho naso esi mi buwafaanmuu.
- 19**Mu buwafaanmu bɛɛ a diyowo, a nuu nɛ ja yi bɛɛ faanna, bun bɛɛ a diyowo. A fi Deebenu tuwɛna na a bun a mu be wure.
- 20**A nuu wo nuu esi a obara biyo sin fo wo lo mayɛ, biyowo lo voo.
- 21**Deebenu ve o a o a wobɛnu le? Bɛɛ hinni de o yi bun na. A o yi da huwarali ote wo nɛ mu, a o we mu.
- 22**Lo wobɛnu nɛ lo Nuso vo, ho a huwara lo Nuso se. Ma bun sin ja lo huwara nɛ lo Nuso vo, ho yeremaa a lo Nuso wobɛnu.
- 23**A yaa nɛ buwa wora mi wiyanmu; bun we mi bɛɛ yerema we nucoro woo wobɛnu.
- 24**Waa erenasiyo, nuu wo nuu vesi Deebenu waa, a obara biyo fo wo lo biyowo Deebenu vo lo.
- 25**Yi a ba nɛ bɛɛ in wo yamu, un bɛɛ yu wara nɛ lo lo Nuso se ba bena. A mɛ nucobanbanyamu wara un de han mi, ma biyo mɛ para mu, a obara nu nɛ lo Nuso ma'ariyo na.
- 26**Un ce'o mu se a banuu esi ma yɛ li wɛrɛ wa'ati duweduwe bena.
- 27**O han yi mi, yi co bara mi para wɛ na. Hannuu yi bɛɛ mana o se, yi co bara lo o de han.
- 28**Hare ma bun. O yi do han, o bɛɛ wo be'uwe. A lo hannuu yi ma baro, ho ja bɛɛ wo be'uwe. Ba nasiyo so sin ennɛ weɛ sɛ da, a mɛ ya miniya a vii ba bun na.
- 29**Waa erenasiyo, dɛ biyo un woro nɛ: Li wa'ati veni suraa. Wɛrɛ ba nɛ hanna mi se we a obara hanna yi bɛɛ mana ba se.
- 30**Bá nɛ yi wɛ, we a obara ni nɛ bɛɛ zun ha'iriyaamɛ. Bá nɛ zin we a obara ni nɛ bɛɛ zun zanma'aa. Bá nɛ yɛ be, a ba we a obara yɛerobe bɛɛ mana mi se.
- 31**Bá nɛ yi yu cunnu ma ho dimiɲa bera, we a obara ba bɛɛ yu cunnu ma mu, bari hobe dimiɲa nɛ yɛ wafonu aa anni.
- 32**Un bɛɛ mi mu se a mi yi ha'iri piripararobe. Banuu nɛ bɛɛ do han, ho we de ce'u lo Nuso bera na yawɛ a lo be we sin lo Nuso na.
- 33**Mu yi a lo hanso, a ho dimiɲa bera be he ho se, yawɛ a lo be we sin mi han na.
- 34**Be juleɲu mi lo hannuu ma lo hanzunu pafeni. Lo hannuu nɛ bɛɛ ma baro, wurasin lo hanzunu nɛ bɛɛ ma baro weɛ de ce'u lo Nuso bera be na yawɛ a lo suraa ma lo mɛnɛ'en we lo Nuso taa. A lɛ ma baro, ho weɛ de ce'u ho dimiɲa bera be na yawɛ a lo be we sin mi baro na.

³⁵A mibe piyanme be te bun wara un se, mu ɓɛɛ a un fi miyan ma poro. Un mi mu se a mi we biyo suwanni mu, a mi wee se han lo ɓuso ma sin'ere.

³⁶Nuu ne yi ce'o mu ɓɛɛ se a mi hanminu we yamu hare a lo yi su mɛenna. Lo yi ce'o lo lo tawɛ a lo ne bara na, a lo we mi sa'o. Mu ɓɛɛ a be'uwe a lo mi bara.

³⁷Le yi liya, a mu ɓɛɛ a wazibi fuwa mu lo lo siin, a mi hanminu ɓɛɛ mi bara, ho naso we be ne se.

³⁸Ma bun sin le yi ne mi hanminu bara na to bun se, a le yi ɓɛɛ mi ne mi hanminu bara na to bun suwanni.

³⁹Lo hannuu tawɛ a ce mi baro na tuwifuwa lo hizeze. Baa baro yi huruu, to lo da mi mi sa'o nuu, yawe a mu we a heya ma lo ɓuso sa'o.

⁴⁰Hare ma bun, lo yi asiyo ma ye, to bun suwanni lo se a po mu yaamu. A bun a un leerobe, a un pa obara un muso yu Deebenu ha'iri leerobe mu.

1 KORENTESIYO 8

¹Yi a han ma'otuwa be, wa wure zun be buun. A bezuunle wee de an'anmu, a mu yi a li waminu, din wee de mi lana pa'a wa.

²A bun na nuu yi ce'o mi yu zuunrobe, lo ɓɛɛ iin zun diyowoo a obara biyo lo tawɛ a lo zuunna mu.

³A nuu ne yi wa Deebenu to Deebenu zun ho naso.

⁴Mu yi a han ma'otuwa cɛnu, wa zun a tinsinu ɓɛɛ a buwanirobe tete hobe dimina neɛ, lo a a Deebenu de'ere midɛe mi mu.

⁵Hare a bera yi mi ne ba ni wee buwani, mu yi a ho waa loo, mu yi a li tuun wa loo, to a bun te mu buwanirobera ma ba punasiyo teyeree.

⁶Yi a wabe se, a Deebenu de'ere mide mi mu: lo Maa ne daanna mu bera wure, a ne bena wa midɛɛ. A ɓuso ni'ere midɛe so mi bin, ho ne a Yesu Kirisita. Mu be wure daanna ma lo nu, a wa midɛɛ ma lo pa'a.

⁷Ba ni wure ɓɛɛ zun ho tiyan so. Lanasiyo tuwan ya we dariyo han tisiyan na, a hare zere ba pan ce han ma'o tuwa a we han ma tisiyan tuwa. Ba sintannu zara'iyo ba bari ba ɓɛɛ fasi sese ho lanaa, a han ma'otuwa cɛnu nan'uwanni ba.

⁸ɓɛɛ a dirobe ma ti wa sura na Deebenu. Wa du mu loo, wa ɓɛɛ du mu loo, bun ɓɛɛ fe tuwe wa wa, mu ja ɓɛɛ be tuwe wa wa.

⁹Biyo he mu, a mi zuun mite yawe a mi sa'o wema ɓɛɛ co e ba ne lana pa'a ɓɛɛ mana mu a de be'uwee.

¹⁰Mi uwi nuu yi maa uwe ne zun ho tiyan a o asi han tisiyan zun, ho ne pa'a ɓɛɛ mana mu sintannu ɓɛɛ ja lo, a lo ce han ma'otuwa le?

¹¹Ma bun sin ho ne pa'a bee mana mu aa tunnu uwe zuunrobe bena, lo nuu ne Yesu Kirisita huru bena.

¹²Mi yi we be'uwe ma bun sin ma mii erenasiyo lanasiyo aa nadimina ba ne lana pa'a bee mana siyan, to a lo Kirisita mite a mi wora mu be'uwe.

¹³A bun na ma'obe diyo yi we wa ereso lanaso lisirobe, to un bee hinni di ma'obe yawe a un bee co lisi waa ereso lanaso.

1 KORENTESIYO 9

¹Me enne sa'o bee mana le? Ta un enne bee a tuuro le? A un enne bee ma wa Nuso Yesu le? Mibe bee a me nusemu lo Nusoo le?

²Haare a un yi bee a tuuro ba tuwan se, un anni a tuuro mibe see. Bari mi a un tuuroyamu miniwarobe lo Nusoo.

³De biyo un wee fera unte ba ne wee juu ni na ne:

⁴Wabe bee hinni caa juubo ma siyan lo?

⁵A un han ya mi, to un bee ya tawe a ve ho a lo buwa wa a he'ara a obara biyo sin ba tuura tuwan ma lo Nuso baa ferasiyo ma Piyere mi wa wera mu le?

⁶Ta a wabe wadeesoo, Barinabasi ma me, tawe a se toonu a mina wa judiyo le?

⁷A wii in ma hinfii ne va hiyan, a a lobe mite ya mi yere hinfisiyan? Wurasin a wii fe li rezen vewe a lo bee yi li cunnu? Wurasin a wii na didi biya a lo bee ju ba biya so yenu?

⁸Mi bee co lee lo biyo un waraa ye a zenilobera ne mi ba nucoza se midee. Moyize tuwa na woro mu bepu'ere so.

⁹Mu mi Moyize tuwaa lo: «Bee co ce eru lo naa juubo na a lo yi buwan duwo.» Ta a ba nana be Deebenu do mi yi na le?

¹⁰San bee a wabe lo miyan woo le? A wabe bena mu tuwa lo: «O yi ve a mu we a o bonu bo be wa. Le yo'a a mu, a ho yo'a a lo sin cu mi taa na.»

¹¹Wa yi zan ha'iriyamu betetiya mi siyaan, mu a bebenu a wa yi cii mi nafoni ne mi yu ho dimija he le?

¹²Nibiyan yi tawe a yi mi nuube, wabe na bee tawe ma mu yinu a po ba le? Biyo wa tawe a yi mi se, wa bee diyora nuu woo ma bun. Wabe dosi a wa muju bepee, yawe a buwebuweduwe yi co le Yesu Kirisita tansinnu conuu ma wabe nu.

¹³Mi zun mu sese lo ba ne se li Deebenu buwanirozun tonu, lo ba judiyo wee le li Deebenu buwanirozuun. Ba ne se li sara'awe le tonu, ba taa wee le li sara'awe le enle.

¹⁴Ma bun sin lo Nuso na baraa haan ba ne se ho tansinnu tonu, a ba vari mite ma ho tansinnu.

¹⁵Un ɓɛɛ wo bun diyowo, a un ɓɛɛ na hobe vanlo nɛ yɛ miyan yawe a mi we mu han ni. Hee! A muna, a un hi! A nuwoo anni ɓɛɛ fe dín yenu so na.

¹⁶Un yi woro ho tansinnu, bun ɓɛɛ a ɓuwabuwamu mɛ se, bari mu a be nɛ saan un juu. Mu lee ni a un yi ɓɛɛ woro ho tansinnu.

¹⁷Un yi we mu ma sin nɛ se, to un yi un cunnu, a un yi we mu a ɓɛɛ a ma sa'o tete, to ho a sero nɛ saan un juu.

¹⁸A to a mu yɛ a un cunnu? Un yi woro ho tansinnu aa han mi a un ɓɛɛ fe diyowoo mi se, a bun a un cunnu.

¹⁹Un a huwara, a un ɓɛɛ a nuu woo wobenu. Hare ma bun un pan we unte ma ɓa ni wobenu yawe a un yi ni nɛ boni a han lo Kirisita.

²⁰Un wo unte ma Zuwife ɓa Zuwifera siin, yawe a un yi ɓa Zuwifera haare a un ɓɛɛ mana Moyize tuwa hiyase, un wo unte a obara ɓa, yawe a un yi ba nɛ mi ho tuwa hiyase.

²¹Ba yi lo ni nɛ ɓɛɛ mana Moyize tuwa ma han ladara hiyase, to un wo unte a obara ba ni so, mɛ nɛ Deebenu tuwa fu na biyo un mi lo Kirisita tuwaa bena, yawe a un yi ba nɛ mana ho tuwa hiyase.

²²Bá nɛ lana pa'a ɓɛɛ mana se un we wo unte a obara nuu nɛ lana pa'a ɓɛɛ mana, yawe a un yi ba ni so. Un wo unte ma be wo be ɓa wure bena, yawe a un yi ɓa isi, haare mu we niza yɛɛ.

²³Un we mu wure ho tansinnu bena, yawe a un yi un cunnu hoo.

²⁴Mi ɓɛɛ zun a ba nɛ wure yi luwi ho pɛrɛ'elile, ɓa wure luwi, a a ni'ere mideso yi ho cunnu le? Bun we mi yɛrɛ luwi ma biyo mi bena yira han saara.

²⁵Daapɛrɛ'eliro pɛɛ wee ji mi co, aa saa mite bera cururu na. Ba we bun aa mina cunnu nɛ ɓɛɛ mɛn. A wabe we mu jubɛɛnɛ nɛ ɓɛɛ so'o bena.

²⁶A bun sin mɛ mi wa luwira. Un ɓɛɛ enne luwi bunnaa. Un mi luwo ma un nu'uwo, a ɓɛɛ co a ho pinpiyan un mi waa luwo uwe!

²⁷Un mi waa oroli un suraa, a vɛɛ han ho wazibi wa, yawe a mɛ nɛ wuro ho tansinnu han ɓa tuwan, a mɛ unte ɓɛɛ ca e un cunnu na.

1 KORENTESIYO 10

¹Wa erenasiyo, un mi mu se a mi zuun biyo yu waa maadan nɛ we bo Moyize na. Ba wure enna li duwiduwi nɛ we ta ɓa juu hiyase, a ɓa wure ja ansi mu Zenupuu Muhuwi ma hera.

²Biyowo ɓa aansu mu Zenupuu Muhuwi, a li duwiduwi ja ta ɓa wa, bun wo a obara ɓa batiziya biyo ɓa ma Moyize we enna wɛɛ.

³Ba wure we du mu dirobe nɛ Deebenu leena ho waa a na ɓaa.

- ⁴A ɓa wure ja juu mu juu ju'ere ne Deebenu lena li bibi. Dɪn bibiyo so a lo Kirisita.
- ⁵Hare ma bun nicururu ɓa siɪn be ɓee we sin Deebenu na, a bun na ɓa huru ho muwenbiin.
- ⁶Bun a be ne wo a we ɓuwasarobe wa se, yawe a wa ɓee co yi yiralerobe uwe a o biyo sin wo ɓa.
- ⁷Mi ja ɓee co we tisiyansiyo a obara biyo we wo ɓa tuwan a heya ma mu torobe ne ye: «Ba zanma lii asi a ɓa juu, bun bene ɓa huwa yi'a ma we.»
- ⁸Wa ɓee co de wate dara'oroyamuɩ a obara ɓa be sin, a nisere ɓuweme ma niseretiin (23,000) huruu ɓaa wozo'ere.
- ⁹Wa ɓee co tanni lo Nuso, a o biyo ɓa tuwan ɓa siɪn wo, a ɓa huwa caa ɓa ɓo.
- ¹⁰Mi yi co hun'a, a obara biyo sin we wo ɓa ni tuwan ɓa siɪn, a lo anze nibuwe lii ɓo ɓa.
- ¹¹Bun bera so yu baa, yawe a mu we ɓuwasarobe, a ja we wabe de'enirobe, wabe ne mi han zerema venii.
- ¹²Bun we, nuu ne yi ce'o mibe zan se, a ho naso urasin mite, yawe a lo ɓee co lisi.
- ¹³Ura'erobe woo ɓee mana ne yu mi, a ne pa'a ɓuwa po nucoro. Deebenu a tan'ereso mi julemaa. Li ɓee ne a ura'erobe ne pa'a po mi aa yi mi. Mu ura'erobe yi yu mi, li ne pa'a miyan a mi hera mu, a li zeni mi ma liyale.
- ¹⁴Bun we, un tanpuna, mi urasi mite han tinsiyan hannu na.
- ¹⁵Un woro ma mi a obara ha'iresiyo. Mi le'a sese biyo un wara wa.
- ¹⁶Ho duɓa oro ne wa we duɓa, ɓee a wa parinu ma lo Kirisita cannu le? Li buru ne wa we iya'a ɓee a wa tuwenu ma we lo Kirisita suraa le?
- ¹⁷Li buru a de'ere, a bun na wabe muso pariyo a suraa de'ere, bari wa wure yi wa taa li buru de'ere.
- ¹⁸Mi dɛɛ ɓa Isira'eli ni be. Ba ne ce han sara'atuwa, ba ma li sara'awele ɓee mana juɓuwari le?
- ¹⁹A webe un woro? Han ma'otuwa a be le, wurasin lo li tinsinu a be le?
- ²⁰Hee'ee. Un lo ba ne wee woo han ma'ora, a duwaduwareyo ba wee han, a ɓee a Deebenu. Un ɓee mana mu se a mi ma duwaduwareyo pari.
- ²¹Mi ɓee da ju ma lo Nuso juro'oro a ja ju ma ɓa duwaduwareyo oro. Mi ɓee da di lo Nuso dirobe, a ja di ɓa duwaduwareyo dirobe.
- ²²A wa mi mu se a ɓuwe lo Nuso dɛɛ ta lo he bayaanu le? Wabe enne pa'a mi po lobe uwe?
- ²³Be wo be da we, a mu wure cunnu ɓee mana. Be wo be da we, a mu wure ɓee be be nuu wa.

- ²⁴Nuu woo ɓɛɛ co piri'a mi yere cunnu, fuwa mi niban taa.
- ²⁵Be pɛɛ ne yɛɛ cunnu mi di bun, a mi ɓɛɛ co si'isi'i'a a diyo mi yere,
- ²⁶bari mu tuwa lo: «Li tun ma biyo wure mi li wa a lo Nuso taa.»
- ²⁷Nuu ne ɓɛɛ a lanaso yi voo o ma dirobe, a o yi mi mu se a ve bin, a o di be wo be ne lo yi bosu o waa. Yi to ne a o sintannu si'isi'i'a.
- ²⁸A nuu yi lo a aa baraa haan o, lo uwe na, hen ye a ma'otuwa. ɓɛɛ co ce han tuwa so, ho ne wura ma o bena ma sintannu huwarayamu bena.
- ²⁹O yi ma a un lo siintannu, ɓɛɛ a uwe taa siintannu uwe. Hee, a le'a taa. Yi ɓɛɛ a bun a webena nibinu siintannu ya bini iri me unte huwarayamu.
- ³⁰Mi yi bara'ari Deebenu be ne bena aa dira, a webena mi yenu bana yaari biyo mi di bena.
- ³¹A bun na mi yi di loo, mi yi ju loo, wurasin be wo be ne mi we, mi we mu wure yawe a Deebenu yenu de wa.
- ³²Mi ɓɛɛ co ne a nuu woo yi mi be be mi juɓo na a lisira; ɓa Zuwifera loo, ba ne ɓɛɛ a Zuwifera loo, hare ma li Deebenu egilizisiyo.
- ³³A bun sin un mi waa dera'oro un yere na, a we be ne sin ɓa ni wure na. Ma bun un ɓɛɛ piri'a un yere cunnu fuwa ɓa zanma taa, yawe a ɓa mene'enle isi.

1 KORENTESIYO 11

- ¹Mi see un co'o a obara biyo sin me sora lo Kirisita co'o.
- ²Un de mi bari'a, biyo mi wee lee un be a mi wee fi mu aranrobe ne un aranina mi na.
- ³Un mi mu se a mi zuun lo lo Kirisita a banuu wo banuu Nuso, a lo banuu a lo hannuu juuso, a Deebenu a lo Kirisita Nuso.
- ⁴Biyowo mi yi buwani Deebenu, a banuu yi fara Deebenu na wurasin lo yi woro biyo Deebenu lo lo woro, a lo ju'o bu'a na, to ho zuwari lo Kirisita.
- ⁵A hannuu ne yi fara Deebenu na, wurasin lo woro biyo Deebenu lo lo woro, a mu yi wo a lo ɓɛɛ bu'a mi ju'o na, to ho zuwari mi baro, bari lo ma hannuu ne foo mi ju'o wure a de'ere.
- ⁶Bun we hannuu yi ɓɛɛ ta a sin becere, a lo ma deri ce mi ju'o. Lo ju'o ceenu nuwa yi mi, a lo sin becere.
- ⁷Banuu ɓɛɛ tawe a ci unle mi ju'oo a buwanina Deebenu, bari lo banuu a Deebenu bonu ma li buwabuwamu, a lo hannuu a lo banuu buwabuwamu.
- ⁸Bari lo banuu ɓɛɛ leena lo hannuu, a lo hannuu leena lo banuu mu.
- ⁹Mu ja ɓɛɛ a lo banuu we daanna lo hannuu bena, a lo hannuu daanna lo banuu bena.
- ¹⁰A bun na le nuu lo mi pa'a miniwarobe tawe a en lo hannuu ju'oo, ɓa anzera bena.

- 11 Hare ma bun, lo Nuso se, lo hannuu ɓɛɛ mana a mu yi ɓɛɛ a lo banuu, ma bun lo banuu ja ɓɛɛ mana, a mu yi ɓɛɛ a lo hannuu.
- 12 Bari a o biyo sin lo hannuu lora lo banuu, a ma bun sin lo hannuu tera lo banuu. A a Deebenu se mu wure le.
- 13 Mibe mite yati mu, ta mu se a hannuu fara Deebenu na a lo ju'o ɓɛɛ ɓu'aa na le?
- 14 Mu nucomu mite ɓɛɛ arani wa, lo mu a nuwa a banuu jufuwe we to'a le?
- 15 Mu yi a lo hannuu, ho jufuwe yi to'a, bun a ho ce'u, bari mu jufuwe na la, a a lo becere ne saan lo ju'oo.
- 16 A nuu yi wanni bun, a lo zuun biyo midee, lo mu ɓɛɛ a han egilizira lada, lo a wabe ja ɓɛɛ mi we mu.
- 17 Biyo san bun na a un woro han mi, bun a be ne ɓɛɛ ta'ara mi yi woo. Bari mi yi we fowe, to mi oomu ɓuwa po mi tetemu.
- 18 Miye, un ja lo biyowo mi yi fowe lo to cara'arobe mi mi siin. Un lara biyo beza.
- 19 Bari cara'arobe tawe a en mi siin, ma bun to ɓa zuun ba ne yi a ɓa niterena mi siin.
- 20 Biyowo mi yi fowe to ɓɛɛ hini a lo Nuso dirobe mi di a na mi fowe.
- 21 Bari biyowo mu dirobe wo yi yu, to nuu wo nuu di mi dirobe ne mana. O mi a hinu mi tuwan na, a tuwa su ee ma ja.
- 22 A zuwin ɓɛɛ mana mi se a mi dii aa juu le? Wurasin a mi ɓɛɛ paa li Deebenu zun be, a mi miniya a nuwani ba ne diyowo ɓɛɛ mana se le? A webe mi lo un woro han mi? Un da ve mi yetete le? Hee! Un ɓɛɛ da ve mi yetete ma bun woo.
- 23 Bari biyo un de'enina mi un yu bun lo Nuso se. A biyo ho tina ne lo Nuso Yesu do nuu, lo so li buru,
- 24 lo do bari'a Deebenu na a lo ha'aa li, a lo lo: «Biyo ye a un suraa ne ha'aa haan mi, mi we bun a leera un be.»
- 25 Ma bun sin biyowo ɓa du vo, lo ja so ho oro a na ɓaa, a lo lo: «Ho oro ne ye a un cannu ne uwasi a fasira Deebenu julerobe fiyan. Mi yi ju ho pɛɛ, mi we bun a leera un be.»
- 26 Biyowo mi yi ce li buru, a mi yi ju ho oro ne ye, to mi wuro lo Nuso humu be fuwa lo yi mana.
- 27 A bun na nuu ne yi ce lo Nuso buru a lo ju ho diven a lo vesirobe yi ɓɛɛ terena, ho naso ɓuwa'o biyo lo wo lo Nuso suraa ma lo cannu a o ɓuwe'e be.
- 28 Nuu pɛɛ tanni mite sese a dan cera li buru a puna ho diven.
- 29 Bari nuu ne yi ce a ju a lo ɓɛɛ deɛ mu a o lo Nuso suraa, to lo ve iri teni mi yere wa.
- 30 A bun na vanvanna ma juyaara cururu mi mi siin, a ni cururu yere huru.

³¹Wa yi zun iri wate, to iri ɓɛɛ ya teni wa wa.

³²Lo Ƴuso we iri wa a lo he wa yawe a iri ɓɛɛ te wa wa ma ho dimija.

³³Ma bun sin wa erenasiyo, mi yi we fowe lo Ƴuso dirobe bena, a mi he we.

³⁴Hinnu yi mi nuu ne na, a ho di mi zuun ve, yawe a mi ɓɛɛ co teni iri mi yere wa wo ne mi yi fewe. Mu yi a mu bera ne a, un yi ciyo mi se wa'ati ne, to un lee bun yira.

1 KORENTESIYO 12

¹Wa erenasiyo, un ɓɛɛ mi mu se a mi we bura li Ha'iri-Senu hanmuna bee.

²Mi zun a biyowo mi a tinsiyan hanna, ba nii ya wee ve mi ma pa'a a vera han tinsiyan ne a bobuwa se.

³A bun na un bara mu han mi: «Nuu woo ɓɛɛ yi Deebenu Ha'iri aa worola, a lo pin bara lo Yesu da'a.» A nuu woo ja ɓɛɛ da bara lo Yesu a Ƴuso a mu yi ɓɛɛ a li Ha'iri-Senu zeniya mu ma lo.

⁴Li Ha'iri hanmuna sira jule san, a li Ha'iri a de'ere.

⁵Han tore jule san, a lo Ƴuso a ni'ere.

⁶Han wema tetiya mi we dediya, a a li Deebenu de'ere wee de han nuu wo nuu.

⁷Nuu peɛ yu mi buwaforo Ha'iri-Senu hanmu li zunbenu jiyanne bena.

⁸Li Ha'iri-Senu wee han ni'ere ma ha'iriyamu wara, a li han nibinu ma zuunrobe wara.

⁹Li ja han tuwan ma lana, tuwan ma vanle weenu hanmu.

¹⁰A libe Ha'iri-Senu de'ere so ja han tuwan ma aba'obera wenu hanmu, tuwan yu Deebenu jucanyamu hanmu, tuwan yu han ha'ire le'anu wee hanmu, tuwan yu han tanle woronu hanmu a tuwan yu han tanle le'anu we hanmu.

¹¹A li Ha'iri-Senu de'ere so mi wa we bun bera so wure aa han ba nuu wo nuu ma hanmube ne mi wee dediya aa heya ma li yere sa'o.

¹²Han suraa a ju'ere, a han suraa enna ma boni. Hare a han suraa enna we boni, han pan paariyo a de'ere. A bun ja a lo Kirisita.

¹³Ma bun sin wa wure batiziya ma li Ha'iri de'ere a wa paariyo a suraa de'ere: lo Zuwifenuu loo, ba ne ɓɛɛ a Zuwifera loo, lo wobenu loo, lo huwara loo; wa wure penniya li Ha'iri de'ere yiru na.

¹⁴Han suraa ɓɛɛ a suraa enna ju'ere, han boni.

¹⁵Mu ya wo a li ziyo lo biyo mibe ɓɛɛ a nu, a mi nii ɓɛɛ mana han suraa bee, ta bun na a li ma han suraa ɓɛɛ hinni buwa le?

¹⁶A juvanlo ya yi lo biyo mibe ɓɛɛ a yire a mi nii ɓɛɛ mana han suraa bee, ta bun enne na a ho ma han suraa ɓɛɛ hinni buwa le?

¹⁷Han suraa wure ya yi a yire, a webe li ya ji? A han wure ya yi a juvanlo, to mu'en ya se sun yi le?

¹⁸Wεε, Deebenu bosu han suraa enna wure han suraa, a heya ma li sa'o.

¹⁹Mu wure ya paariyo a enle ju'ere, to suraa mi le?

²⁰Ma bun sin han suraa enna boni, a han pan a suraa ju'ere.

²¹A bun na li yire bee da bara han li nu lo mi ma'o bee mana diyo. Ho ju'o ja bee da bara han han ziya lo mi ma'o bee mana han.

²²Han suraa enna ne bee yu pa'a sese, wa miniya han na ma tete.

²³A wa suraa enna tuwan ne bee yatiyo sese a yu han tuwan na, a han wa wee de ce'u na ma tete a po hen a. A wa suraa enna ne nuwa buwa, a han wa anmi sese.

²⁴A wa suraa enna ne bee de nuwa, bee miniya bun na. Deebenu wo'aa han suraa, a han ne nuwani wa yi ce'u ne buwa po,

²⁵yawe a han bee co cece we. Mu suwanni a han fi we na pi, a seeni we.

²⁶Han suraa enle de'ere yi yu tuwara, to han suraa wure tuwara ma li. Han suraa enle de'ere yi yu ce'u to han suraa wure damuwan.

²⁷Mibe lanasiyo wure a lo Kirisita suraa, mi nuu wo nuu a lo suraa enle ju'ere.

²⁸Deebenu bosu ba tuura mayeye li egilizii, mu juniso a ba Deebenu jucanna, mu tinniso a ba de'enina junasiyo, bun bene ba ne yu mu aba'obera wenu hanmu, be san bun na a ba ne yu han vanle weenu hanmu, be san bun na a ba nibobura ne seri be a, a be san bun na a ba wahecara ma ba ne ji han tan-biyan, a yu han woronu hanmu.

²⁹Ba wure a tura le? Ba wure a Deebenu jucanna le? Ba wure a de'enina junasiyo le? Ba wure yu aba'obera wenu hanmu le?

³⁰Ba wure yu vanle weenu hanmu le? Ba wure yu han tanle woronu hanmu le? Ba wure zun han tanle jucanyamu le?

³¹A bun na mi piri'a han hanmuna ne cunnu buwa po mu. Mi ne a un zeni mi ma ho wan ne suwanni han wure.

1 KORENTESIYO 13

¹Hare a un zuun siipee wara, a zuun ba anzera wara, un waminu yi bee mana, to un zan obara enpen ne le uru'a, wurasin ne'iyen ne we.

²Hare a un yi Deebenu jucanyamu hanmu, ma dimija bera wure, hare a un yi lana ne susara han dobonule, a un yi bee yu li waminu, to un a diyowo.

³Un yi cara'a un nafoni wure ne ba banbannasiyo na a ba di, hare a un ne un suraa a ba zee, li waminu yi bee mana un se, bun bee jiyen diyowo han ni.

⁴Le yi wa ɓa nii, lo mupu ɓa a lo seri ɓa. Lo yira ɓeɛ le, a lo ɓeɛ cee mite, lo ja ɓeɛ mi ɓuwani mite.

⁵Lo ɓeɛ we nuwaabe, lo ɓeɛ piri'a mi yere cunnu, lo siin ɓeɛ le fuwafuwa, lo ɓeɛ unmu nuu na;

⁶lo ɓeɛ zanma'aa ho oomu bena, a lo zanma'aa ho tiyan bena.

⁷Be wo be wa, lo we saɓere; be wo be wa, lo lara; be wo be wa, lo sinciri; be wo be wa lo mupu te.

⁸Li waminu a nawasi. Li Deebenu jucanna wara aa ve. Han tan-biyan woronu hanmu zuunrobe aa ve. Mu zuunrobe aa tunnu.

⁹Wa zuunrobe ju ɓeɛ tuu, a a beza wa we Deebenu jucanyamuu.

¹⁰Biyo putuu mu yi ciyo wo ne, to biyo ha'uwa mu aa laa bin.

¹¹Biyowo un a hanyirezo, un ya we woro ma hayiremu, a saan un ha'ire ma hayiremu, a ya wee we un yatira ma hayiremu. Biyowo un yoo zo ni'araniyamuu, un do mu hayiremu wure si.

¹²Were, wa deeroobe a bunaa, a obara nuu ne dee dubalee. Mu wo yi yu, to wa ziin we weɛ. Were, un zuunrobe ɓeɛ a betete, mu wo yi yu, to un zuun a obara biyo sin Deebenu zunna ni.

¹³Were mu bepule tiin ne ye mi: ho lana, li sinciri, li waminu; a biyo ɓuwaa po mu wure, bun a li waminu.

1 KORENTESIYO 14

¹Mi piri'a li waminu. Mi miinni li Ha'iri-Senu hanmuna na san'un Deebenu jucanyamu hanmu.

²Le yi woro tanbiyan, to ɓeɛ a nucoza lo worola. To a Deebenu lo mi waa worola, bari nuu woo ɓeɛ zun ho tannu binnu ne lo woro ura. A sesemube lo yu woro li Ha'iri pa'aa.

³A le yi woro aa can Deebenu juu, to a ɓa nucoza ho worola. Lo ne a ɓa ve ma waa ho lanaa a heeni ɓa siyan a ja wee ɓa siyan.

⁴Nuu ne yi woro tanbiyan ho ne pa'a mi yere lana na, a nuu ne yi woro a can Deebenu ju, ho ne pa'a ɓa lanasiyo wure na.

⁵Mu a un sin ponu a mi wure wee woro tanbiyan, a biyo un miniya na po, bun a mi wure we Deebenu jucanna. Ho ne can Deebenu ju suwanni ho ne woro han tanbiyan. Bun jiyani be po le yi woro tanbiyan, fuwa deeso yi woro mu ura yawe a han wara daan ne pa'a ɓa lanasiyo wure na.

⁶Ma bun, waa erenasiyo, un diyo mi, un yi va mi se biyo ye wa, a a tanbiyan un ve woro han mi, to un wara cunnu mi le? Un wara yi ɓeɛ a zenirobe wara, zuunrobe wara, Deebenu jucanyamu wara wurasin aranirobe wara, to un wara cunnu mana.

- ⁷Wa dɛɛ han buwɛrosiyan nɛ a popi ma ho tutu. Han siyan so tanle dediya yi bɛɛ mana, a ma mu yɛ nuu zuunna han lee wɛɛ a bara lo a popi bun mana tutu jinsan mu?
- ⁸Ho tuyuru tannu yi bɛɛ fasi sese, a wi ma we'a mite han hiyan bena.
- ⁹Ma bun a yɛmu nuu da fanmuna o wara a o yi woro tanbiyan nɛ nuu bɛɛ zun ura? To o wuro buwe'ee.
- ¹⁰Han tanle sira jule saan ho dimija, a han de'ere pɛɛ ura mi.
- ¹¹A un yi bɛɛ zun tanle lee wɛɛ, to un a bure lɛ ma woro mu se, a ho ja a bure mɛ se.
- ¹²Bun we, biyo wa mi danna mi waa piri'a li Ha'iri hanmuna ma mi pa'a wure, bun bena, biyo yi nɛ a be be li egilizi wa, mi piri'a han hanmuna so a han puwiri mi.
- ¹³A bun na nuu nɛ yi woro tanbiyan, a lo fara Deebenu na yawe a lo daan zeni han tanbiyan so ura.
- ¹⁴Bari un yi fara Deebenu na ma tanbiyan, un ha'iri en ho faraloo, a un leroobe bɛɛ zun diyowoo.
- ¹⁵A webe un we? Un fara ma un ha'iri a ja fara ma un leroobe. Un siyo ma un ha'iri a ja siyo ma un leroobe.
- ¹⁶A bun na o yi bara'ari Deebenu ma o ha'iri midee, a ma mu yɛ ho nɛ bɛɛ zun o wara, a nɛ aa asi ba ni siɪn da barala amina o faralo na.
- ¹⁷Hare a o bara'ariroobe wara tin ya se, ho jiyannɛ bɛɛ mana lɛ'a wa.
- ¹⁸Un bara'ari Deebenu biyo un woro tanbiyan a po mi wure.
- ¹⁹A mu sin na a un woro wara behooju ma un ha'iri nɛ ba lanasiyo da fanmu yawe a han wara arani ba a poo tanbiyan sere sere woronu nɛ nuu woo bɛɛ da fanmu.
- ²⁰Waa erenasiyo, mi de hayiremu si. Mi we mite ma hanyira nɛ bɛɛ zun oomu wenu, a mi zeni a mi yire cu mi ha'iri saanlobee.
- ²¹Mu tuwa ho tuwaa lo: «A ni nɛ a tanbiyan worola, a un bera ba zanma nɛ yɛ. A li Nawasi lo mu. Un woro ma ba ma nuhuwan juwin. Hare a ba bɛɛ de ju un wara na.»
- ²²Bun we, han tanbiyan woronu a miniwarobe ba nɛ bɛɛ lara mu see, a bɛɛ a ba nɛ lara mu se. Deebenu jucanyamu hanmu a miniwarobe ba nɛ lara mu se a bɛɛ a ba nɛ bɛɛ lara mu se.
- ²³Mu yi wo a ba lanasiyo wure fowɛ, a mi wure yi huwa woro tanbiyan mibe midee, ba nɛ zuunrobe bɛɛ buwa ho lanaa wurasin ba nɛ bɛɛ lara mu tuwan yi zoo mi siɪn, to ba bɛɛ bara lo mi a era le?
- ²⁴A mi wure yi can Deebenu ju, a ni'ere nɛ bɛɛ lara, wurasin ni binu yi zo mi siɪn a yi ji mi wara, to lo tɛ mi be'uwe na, a mu ci lo ju si, a mu hɛ li siɪn.
- ²⁵Ma bun lo sɛsɛbe wure aa lewa. Lo ci mi ju si aa buwani Deebenu, aa bara lo ma tiyan Deebenu mi mi siɪn.

²⁶Waa erenasiyo, a webe wa tawε a wa we? Biyowo mi yi fewε, ni tuwan mi siin yi yu lenu, wurasin de'enirobe, wurasin zenirobe, wurasin tannu binu woronu, wurasin tanle jucannu, a mu wure we be nε be be li egilizi wa.

²⁷Bá nε yi woro han tanbiyan, a ba bεε poo niju wurasin nitiin. A ba woro ma ni'ere ere, a ba jucanna ja εn nε wuro biyo ba bara ura.

²⁸Nucan yi bεε mana bin a ba siinmiɓiyo, a lo woro ma Deebenu mi yere siin.

²⁹Mu yi a ba Deebenu jucanna, a niju wurasin nitiin wuro, a be a ciri biyo baa wuro.

³⁰Mi uwi nuu yi mi bin a yu be ma zeni, a lo niyε siinmiɓiyo.

³¹Mi wure da can Deebenu ju. Mi we mu ma ni'ere ere yawe a mi wure yi de'enirobe ma sinhebuwe.

³²Li Deebenu jucanna ha'ire tawε a oro han babe Deebenu jucanna mite.

³³Bari Deebenu bεε a haratorii Deebenu, li a hera. A heya ma biyo a mu ba lanasiyo fenumawera wure,

³⁴a ba hanna siinmiɓiyo. Nuu bεε naa baa a ba woro, fuwa ba wee εsi a be mi yira a heya ma biyo mi mina ho waraa.

³⁵Ba yi mi mu se a fanmu be deso, a ba diyo mi bara mi zuwiin, bari mu bεε heya a hannuu wuro ba lanasiyo fenumawεε.

³⁶A mibe se han Deebenu wara lo le? Wurasin a mibe midee se han ciyo le?

³⁷Nuu nε yi ce'o mi a Deebenu jucan, wurasin nuu nε li Ha'iri-Senu liyo wa, a lo zuun lo mu bera nε un tuwa a lo Nuso wara.

³⁸Le yi bεε mi mu se a zuun bun, a mi bεε co yati ho naso.

³⁹Waa erenasiyo, mi piri'a Deebenu jucanyamu hanmu, a mi bεε co saa han tanbiyan woronu.

⁴⁰A mu wure we ma hera a uru'a woo.

1 KORENTESIYO 15

¹Wa erenasiyo, un mi mu se a lee mi were ma ho tansinnu nε un wara haan mi, nε mi ta bena, a caa na muwenmuwen.

²A hobe isi mi, a mi yi fu huwa sese ma biyo un worola mu haan mi. Mu yi bεε a bun to mi lara buwe'ee.

³Un araniya mi ma biyo mε unte yu, lo lo Kirisita huru wabe be'uwe bena a heya ma han Deebenu wara.

⁴Ba huwan lo, a lo viya li wozome tiinze, a heya ma han Deebenu wara.

⁵Lo we zeniya mite ma Piyere, bun bene ma ba ni buweju.

- ⁶Bun bene lo zeniya mite cuwe wa, ma mi buwara ne poona nimuwenhonu (500). Cururu ba siin pan midɛɛ, a ba tuwan huru.
- ⁷Bun bene lo zeniya mite ma Zake, bun bene ma ba tuura ne a wure.
- ⁸Bá wure bene, lo na zeniya mite ma mɛ, mɛ ne zan obara zo ne forona.
- ⁹Mɛ a ba tuura wure yibazo. Un yere bɛɛ yuwa yu a un ve ma tuuro, bari un ji'oriyo ba lanasiyo.
- ¹⁰A Deebenu hine wo mɛ ma biyo un mi wa ye, a li hine ne li na na bɛɛ a buwe'ee. Un sa toonu a po ba tuura wure. Hare ma bun, bɛɛ a mɛ sa ho, a Deebenu hine na un sa ho yu.
- ¹¹Mɛ loo, babe loo, a mu bepu'ere wa wure mi waa woro, aa mube mibe na lara na.
- ¹²Wa yi woro lo lo Kirisita viya lo ba nuhuwora siin, a webena tuwan pan yu woro lo nuhuwora bɛɛ ve yi?
- ¹³Ba nuhuwora veenu yi bɛɛ mana, to lo Kirisita na bɛɛ viya.
- ¹⁴A lo Kirisita yi bɛɛ viya, to wa wara a buwe'ee a to mibe lana na a buwe'ee.
- ¹⁵A poo bun to wabe yati ma senɛla sabera Deebenu se, bari wa wo serɛyamu Deebenu puna lo lo veriyo lo Kirisita leena ba nuhuwora siin, a lo na bɛɛ veriyo lo, a mu yi tara a ba nuhuwora enne san yi bɛɛ vee.
- ¹⁶Bari ba nuhuwora yi bɛɛ aa vee, to lo Kirisita anni na bɛɛ viya.
- ¹⁷Lo Kirisita yi bɛɛ viya, to mibe lana a buwe'ee, to mi pan muwinniya mi be'uwee.
- ¹⁸To ba ne wure lara lo Kirisita na a hurula, a ni ne tunniya.
- ¹⁹Yi a ho sii ne he ye bena wa ciriyo wa sin lo Kirisita na, to wa a ma'arisiyo po ba nucoza wure.
- ²⁰Lo Kirisita viya, bun a vɛɛ. Lo a lo niyɛɛ ba nuhuwora siin.
- ²¹Bari a o biyo sin ni'ere nu dora li humu, a ma bun sin ni'ere nu dora ba nuhuwora veenu.
- ²²Biyo sin humu bɛɛ cena na nuu wo Adama nu wa, a bun sin nuupɛɛ bana yira sii lo Kirisita nu wa.
- ²³Nuupɛɛ yi mi enle: lo niyɛ a lo Kirisita. Bá ne san bun na a ba ne a lo Kirisita taa biyowo lo binni buwee.
- ²⁴Bun bene mu veni aa ci. Biyowo lo yi ne li benu lo Maa Deebenu na, bun we a lo yara mu jusoyamuna wure, mu pa'amayamuna wure ma Sitani pe'ee wure;
- ²⁵bari mu a wazibi a lo Kirisita di mi benu tuwifuwa zeze ne Deebenu yi pa mi ze'usiyo wure pansa lo ziya se.
- ²⁶Dín ne a ze'u ne li aa yi se wa mu wure bene a li humu.

- 27 Mu tuwa han Deebenu waraa: «Deebenu pa bepeɛ jansi lo Kirisita ziya se.» Lo yi lo bepeɛ jansi lo ziya se, mu boo, dín nɛ oroliyo mu be wure haan lo, dín nii ɓɛɛ do.
- 28 Deebenu yi ja mu bera wure si haan lo Kirisita, to lobe mite nɛ a Zo ta haan li Deebenu nɛ pa bepeɛ jansi lobe ziya se, yawe a libe Deebenu we bepeɛ wa wure siyaan.
- 29 Yi ɓɛɛ a bun, to ba nɛ batize ɓa nuhuwora bena, a webe ba ya wee we? Mu yi boo lo ɓa nuhuwora ɓɛɛ ve, to a ho ura ye na ɓa wee batize ɓa bena?
- 30 A wabe wate han? A webena wa pan mi li humu farasii wo ma wo?
- 31 Waa erenasiyo, wo ma wo li humu fi ni. Ma tiyan, un bara mu han mi, lo biyo a un tebuwaninu ju mibe bena, bun a biyo wa ma Yesu Kirisita wa Nuso mi weɛ.
- 32 Yi a yenu piri'anu ɓa nucoza se a mu ju, a na un wo tuwii saa ma ɓa danbiya Efeze loo, to a webe mu jiyanna haan ni? Nuhuwo ya yi ɓɛɛ vee dede, to wa yere di, a wa ju, bari hiro to wa hi.
- 33 Mi ɓɛɛ co viri mite, nitete berobara uwe wee dɛɛ lo ma oomu.
- 34 Mi binni ciiri mi yireɛ, a mi para mu be'uwe na. Un wuro bun han mi a cira mi ju'uwe si; bari nituwan mi siɓn ɓɛɛ zun Deebenu.
- 35 Deeso diyo a bara: «A ma mu ye ɓa nuhuwora aa veera, a han suraa ye ɓa aa lera?
- 36 Dɛdɛɛ, o yi zan be, mu yi ɓɛɛ huru ve mu ɓɛɛ yi mu'ennu.
- 37 Biyo o zin, ɓɛɛ a bun suraa le mu. Mu yi sin a dubi'ere wurasin verobe biyan biru o zan;
- 38 a Deebenu seeni li aa heya ma mi yere sa'o. Li nɛ suraa biru wo biru na aa heya ma li biru so sin.
- 39 Han suraa tuwa wure ɓɛɛ a de'ere, nucoza suraa mi midee, seɛbiya taa ja mi midee, juɓuweza taa ja mi midee, ciza taa ja mi midee.
- 40 Ho waa bera suraa mi bin, li tun bera suraa ja mi bin. Ho waa bera suraa semu mi midee ma li tun taa.
- 41 Li wosonu omu mi mide, ho piyan taa ja mi mide, han manawa taa ja mi mide, hare han manawa jinni'arobe yere mi we dediya.
- 42 A bun we mu biyowo ɓa nuhuwora yi aa vee. Wo nɛ han suraa yi huwan li tuɓn, to han a behuwo. Biyowo han yi viya, to han we be nɛ ɓɛɛ hi.
- 43 Han yi huun to han ɓɛɛ a diyowo, han yi vee to han le ma ɓuwafuwamu. Han yi huun ma pa'atanja, to han vee ma pa'a benu.
- 44 Han suraa zan a o nucomu suraa, a han vee ma ha'iri suraa. Nucomu suraa yi mi, to ha'iri suraa ja mi.

⁴⁵A bun na mu tuwa han Deebenu waraa lo: «Lo nucoro ye Adama yeremaa a nive.» A lo Adama juniso a mu'ennu ne ne ho sii.

⁴⁶Bun wure wa, a han suraa hecaa mu, a li ha'iri i san na.

⁴⁷A mu tin'unmu lo Adama ye danna na, a lo juniso yoo lo Deebenu se ho waa.

⁴⁸A biyowo li tun nuu, a bun we li tungsiyo. A biyo a ho waa nuu, a bun we ho waa nii.

⁴⁹Biyo sin wa lora we ma li tun nuu, a bun sin wa ja lera we ma ho waa nuu.

⁵⁰Un bara mu han mi waa erenasiyo, han suraa ma mu cannu bee di Deebenu pa'amayamu en. Be ne hi, bee da we be ne bee hi.

⁵¹Un bara sesebe han mi. Wa wure bee hi, a wa wure aa yerema

⁵²cuwe deenu wa, yire abuwe cuwe, a li bannu veni huwinrotannu yi jinsan. Li bannu aa huwin, a ba nuhuwora vee ma suraa ne bee mi so'o, a to wabe yerema.

⁵³Bari mu tawe a han suraa ne so'o mu yerema we suraa ne bee so'o.

⁵⁴Biyowo han suraa ne so'o mu yi yeremaa a suraa ne bee so'o, a han ne hi mu yi bana yeremaa aa be ne bee hi, a din wo soo han Deebenu wara ne ye ju aa ti: «Ho se van li humu,

⁵⁵Hunmu a weso o baare mi? Hunmu a weso o suwo mi?»

⁵⁶A mu be'uwe a li humu suwo, a a ho tuwa na mu be'uwe pa'a mi.

⁵⁷Deebenu bari'a, din ne haan wa ma ho see wa Nuso Yesu Kirisita pa'aa.

⁵⁸Ma bun sin, waa erenasiyo ne un wa ma tete, mi we ni ne fasi ho lanaa, a mi bee co ya'aya'a woo. Mi ne a mi tintin daan mite poo maye lo Nuso tonuu, bari mi zun lo ho tonu ne mi sa haan lo Nuso bee we buwe'ee.

1 KORENTESIYO 16

¹Biyo yi a li hanmu wari cannu ju ba kiricenna ne mi Yerusalemuu bena: mibe ja we bun sin, a o biyo un baraala mu haan li Galasi tun egilizira.

²Ho cunu wozome ye wo wozome ye, nuupee banbani be ne lo dabere'a yu mi se, a heya ma nuu wo nuu yirobe. Bun we a mi bee hinni he un buwenu a daan ora mi nule we wa a we hanmu.

³Biyowo un yi mana, to un too vanle aa ne ba ne mi yi we'aa na, a ve zeni ma ba Yerusalemusiyo lo a me to'a ba ma mi hanmube a ba ve ne baa.

⁴A mu saa yi bee mana a me muso ve bin, to wa be we na.

⁵Un aansu Maseduwani tuun a aa cira mi se, bari a bin un liya.

⁶Mu yi to se, mu yi sin un we wozomaza yee mi see, a yere we ho mutannu wure mi se yawe a mi seri ni a vera feni wo feni ne un yi ve.

- ⁷Bari un ɓɛɛ mana mu see a un mi mi wa mide biyowo un yi anni mi se. Un mi mu se a esi men beza mi see bin a lo ɓuso yi ta biyo.
- ⁸Un mi mu se a esi Efezeē tuwifuwa li wozome yi ciyo.
- ⁹Bari wanbenu hena un waa, a un se tobenu hare a ɓa ze'usiyo tin ya boni.
- ¹⁰Timote yi ciyo mi se, mi baba a mi heni li siin, a lo yi co zaan mi siin, bari lo se lo ɓuso tonu a obara me be sin.
- ¹¹A nuu woo ɓɛɛ co de zuwa la. Mi ciin lo be ho wan wa ma heru, yawe a lo buwee un se, bari un ma wa erenasiyo ho lo.
- ¹²Yi a wa ereso Apolosi, tuwansinna un wee heni lo siin a lo ma waa erenasiyo tuwan be we na a ve lee mi unpa, a lo ɓɛɛ ta a ve bin were. Wo ne lo yi yu nu to lo ve mi se.
- ¹³Mi endee, a mi fesi ho lanaa. Mi ziin baare wa, a mi yi pa'a.
- ¹⁴Mi ne a mi bepee we ma waminu.
- ¹⁵Mi zun lo a Sitefanasi ma mii zunsiyo wo li Akayi tun lanasiyo niyaya. Ba do mite ɓa Deebenu ni ma'o niyanme tonuu. Wa erenasiyo, un fara mi,
- ¹⁶a mi oroli mite han ɓa ni so sin, ma nuupe ne yi na mite a se tonu ma ɓa.
- ¹⁷Sitefanasi ma Fotunatusi ma Akayikusi buweenu wiya un siin tuwi pa. Biyo mibe ɓɛɛ danna wo, ɓa wo bun.
- ¹⁸Un bonu mana un wa, a mibe ha'iri ma ja bosu. Mi baba a mi zun ɓa ni so si aminu.
- ¹⁹Ba lanasiyo ne mi li Azi tuun ma feni wo feni ma tee miyan. Akilasi ma Pirisika ma ɓa lanasiyo ne wee fewe ɓa zuun, ma tee miyan ma tete.
- ²⁰Waa erenasiyo wure ne mi he, tee miyan. Mi cuwencuwenni we, a mi tee we na.
- ²¹Mu teerobe a me Poli untena nu toorobe.
- ²²Nuu ne yi ɓɛɛ wa lo ɓuso, a ho naso da'a! Maranata: bun ura lo ɓuso buba.
- ²³A lo ɓuso Yesu duba han mi wure.
- ²⁴Un wa mibe wure ne ma Yesu Kirisita mi wee. -

2 KORENTESIYO

2 KORENTESIYO 1

¹A me Poli ne Deebenu we'aa mi sa'oo a wora Yesu Kirisita turo, ma waa ereso Timote, a wabe tuwa ho vanlo ne ye na mibe Korente egilizisiyo, ma li Akayi tun nisiya wure na.

²A waa Maa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita dubaa han mi a ja ne mi hera miyan.

³Wa buwani Deebenu ne a wa Nuso Yesu Kirisita baa Maa, din ne su ma tetemu a ne wee de sinweenu wa siyaan.

⁴Li wee wee wa siyan wa tuwara wuree, yawe a wabe muso zuun a wee ba tuwan siyan, ba ne annasi han tuwara si wo sii, a heya ma biyo sin Deebenu wiyara wabe siyan.

⁵Biyo sin lo Kirisita be tuwara mi waa we bonina wa wa, a ma bun sin wa sinweenu ja mi waa dera wa hinaa lobe Kirisita so ni'ere lahuramaa.

⁶Wabe ha'iri tin ya yara, to a mibe sinweenu be ma mi isinu be a mu ju. O yi maa a wa siyan wa, to a mibe sinweenu be ja a mu ju, din ne na a mi he han tuwara ne sin wabe muso mi waa se ma mupu benu.

⁷Ma bun sin wa yu sinciri ne fasi mi bena, bari wa zun a biyo sin wa ma mi paariyola han tuwara na, lo mi ma wa muso paariyo ho sinwero ju'ere so na.

⁸Waa erenasiyo, wa bee miniya a wa se mu miyan. Han tuwara yu wa li Azi tuun wo buwa wa wa ma tete a siya wa pa mi daan wa, fuwa sinciri wo zuruu lo wa bee hinni endee.

⁹Wa ya pa obara lo saa mana wa humu na. Mu wo ma bun, yawe a wa bee han'an wa yere wa, fuwa a wa be wa sinciri si Deebenu wa, din ne veeri ba nuhuwora.

¹⁰A libe na a wa vuu, a li ja pin vii wa. Oo wa bo wa bonu bun wa. Wa ja bini vi libe lahuramaa,

¹¹san'un mibe muso mi waa de wa nu na ma mi faralo. A bun na cururu ca de Deebenu bari'a ho faralo ne ba faraa han wa bena.

¹²De biyo wa han'an wa ne: wa sintannu cuu mu lo wa can wate se ho dimija san'un mibe conuu. A tetemu ma huwarayamu ne lo Deebenu se wa sora mi. Bee a nucomu zuunrobe wa wora mu, mu a Deebenu hine.

¹³Wa bee tuwa bebiyan haan mi wa vanlee, a pa biyo mi arana a fanmuwan wa. A wa sin ponu a mi daan fanmu biyo ye:

¹⁴mi fanmuwan mu beza were. Mi zun a wabe a mi yenu ne mi da dera bara, a obara biyo sin mibe ca wera wabe yenu lo Nuso wozome zeze.

¹⁵A bun wure heniya un sin, a na un ya miniya a liya mi se ve, a mi siyan we ma cuwaju.

¹⁶Un enna mu se a anni mi se a ve Maseduwani tun, bun bene a le Maseduwani tuun a buwee mi se. Bun bene a mi ciin ni a vera Zude tun

¹⁷Biyowo un co bun, a mi pa obara mu bee wo suwabe le? Wurasin un yi ce be, to a dimiɓa yenu buwiso sin un fi a na un zun un juɓo yeremanu aa te oo oo ma hee hee ho cuwe wa le?

¹⁸Deebenu a tan'ereso, a din a un senɛ. Han wara ne un do haan mi bee ju'anmiyan diya a wo oo ma hee.

¹⁹Bari Deebenu Zo Yesu Kirisita, ne me ma Siliven, ma Timote wura be mi siin, bee yeremaa mi ju diya a wo oo ma hee. Lo wo oo tuwite.

²⁰A lobe wee ne a ba ne wure Deebenu la mi ju haan, a han julema so puti. A Yesu Kirisita bena a wa bara Amina aa buwanina Deebenu.

²¹A Deebenu mite na a me ma mibe yu ciyan lo Kirisitaa, a wa be fasi. A libe mite we'aa wa a bosu.

²²Li miniwa waa a zeniya lo li te wa, a haan wa ma li Ha'iri-Senu ne na a wa siyan he li hanmuna ne li para wa bonu bena.

²³Deebenu a un senɛ. Li dee na a un yi haa sabiya. A mibe hera bena un bee hinni bana va Korente.

²⁴Wa bee enne miniya a wa wazibi mi mi a mi la. Wa zun a mi fasi sese ho lanaa. A wa mi mu se a paari se tonu ma mi yawe a wa de mi sinwenuu.

2 KORENTESIYO 2

¹A bun na un co mu a un bee hinni ve mi se, a vee dera mi sinvee.

²Bari me yi bana veeni mibe siyan, to a wii naso ma wee me siin? Ho woo bee mana a pa le un veeniya siin wa.

³A bun na un tuwa vanlo a na miyan ma biyo un wora mu; a biyo mu ya do un se a un ve mi se a mi ve veeni sin, mibe ne be ya a un zanma'aa ju. Un lara biyo, lo me zanma'aa ja a mibe zanma'aa.

⁴Tiyan bee se. Un too han mi, a un siin wure a dan, a mi waa vesi hincan ne boni; a bun diyowo bee a be ne un ya we a venina mi siyan. Biyo enna un ha'irii, a mi zuun a mi be mi un siin wa.

⁵Nuu deeso yi wo be ne veeniya mi siyan, bee a me sin lo veeniya, a mibe bo wure sin lo veeniya. Un bee ta a woro mu a pe mi daan wa, a bara lo a mi wure siyan lo veeniya.

⁶A biyo nicururu zara'iyu lo, to bun le lo.

⁷A bun na were mi tawe a mi we sabere han lo, a mi ja de lo sin, yawe a lo ha'iri yi to yi ya pe mi daan wa.

⁸Un fara mi a mi bini zeni waminu ma lo.

⁹Ho vanlo ne ye a diyo ne un tuwa a ya deera mi, aa de ta mi yi te a fi un putannu na be pee le.

¹⁰Mi yi we sabere han nuu ne, to me na we sabere han ho. A mibe bena mu vo wure un siyaan lo Kirisita waa,

¹¹yawe a Sitani bee yi se wa wa, bari wa zun lo yicema.

¹²Biyowo un ciyo Torowasi lo Kirisita tansinnu buwenu bena, un yu a lo Nuso hena wan haan ni bini lo tonu saa bena.

¹³Hare ma bun, un ha'iri pan bee we bosu, bari un bee we ve ma waa ereso Tite bin. A bun na un tiya, a un le fenna va Maseduwane.

¹⁴A Deebenu yenu de wa, din ne wee han wa ma ho se wo ma wo lo Kirisitaa. Li lena wa a wa bebe lo Kirisita yenu feni wo feni, a li ziin a obara jii ne pinpiyan sin ne uwasi fo mu be wure.

¹⁵Wa zan obara han wusuna ne pinpiyan sin ne lo Kirisita ziya haan Deebenu. Wabe zan a obara han wusuna so ba ni ne isi mu ma ba ne tunni mu se.

¹⁶Ba tuwan se, wa a li humu pinpiyan, ne ne li humu. Ba tuwan se, wa a ho sii pinpiyan ne ne ho sii. A wii san da ho tonu so?

¹⁷Wabe bee zan a obara ba nituwan ne duwayi ma han Deebenu wara. Wabe a Deebenu tura ne woro ma wa siyan wure libe mite ma lo Kirisita yiree.

2 KORENTESIYO 3

¹A wa na tintiyan buwa wa hiya a de wa yere wa le? Ta a mi ma'o mi a wa zeni mi ma vanlo ne ne a mi laa wa le? Wurasin wa tawee a yi ho ju'an mibe se le?

²A mibe a wabe vanlo ne tuwa dosi wa sinbo'uwoo, ne ba ni wure zun, a ba ni wure zun da ara.

³Oo, mi a lo Kirisita vanlo ne tuwa ma wa tonu ho dimija. Ho vanlo so bee tuwa ma araju, a Deebenu ne mid ee ha'iri ho tora. Ho bee tuwa bubuwo wa, a nucoza sinbo'uwoo ho tuwa.

⁴Wa yu din sinhebuwe so Deebenu se lo Kirisita lahuramaa.

⁵Wa bee da bara ma hare cuwe lo wa da ho Deebenu tonu so se ma wa yere pa'a. Biyo wa da we, bun le Deebenu se.

⁶A Deebenu na a wa yuwa yu a wa we li julerobe fiinnu tosera. Bun bee lo ho tuwaa, a Deebenu Ha'iri mu lo. Ho tuwa wee de nuu li humuu, a li Ha'iri wee ne ho sii.

⁷Ho tuwa we wancan'a bopæna wa, ho we yu yenu a lena omu ne jinni'ari ho tose Moyize wafonu, fuwa ba Isira'eli ni bee de huwa yi, a mu na tara a li a yenu ne unnu bee too.

- ⁸Mu jinni'arobe ne a li Deebenu Ha'iri ne ne ho sii wa taa po bun sansan.
- ⁹Ho tonu ne mana ba nucoza zara'i jinni'arobe yi wo buwa, san'un hinni a ho tonu ne ne tereyamu ba nucoza na Deebenu wa, to ho taa poo.
- ¹⁰Wa yere da bara lo ho tonu ye buwabuwamu bee a diyowo huwe ye zere taa se.
- ¹¹Be ne yi anni yenu yi we lo, a hinni a be ne en tuwite le?
- ¹²A din sinciri so te wa aba benu ma biyo.
- ¹³Wabe bee co we obara Moyize ne ya wee te becere mi waa na, yawe a ba Isira'eli ni bee co mi mu jinni'arobe ne anni.
- ¹⁴Ba ha'iri wo ci anniya, a hare zere li becere so pan tuu ba ha'iri a ba yi ara li pulerobe den vanle. Li tibiru so bee daa le nucoro woo ha'iri a yi bee a le ne ma lo Kirisita mi wee.
- ¹⁵Hare zere, ba yi ara Moyize vanle pee to li becere so maniya ba.
- ¹⁶Mu tuwa han Deebenu waraa lo: «Biyowo nuu yi lara lo Nuso na, to din tibiru so lo lo naso ha'irii.
- ¹⁷Ho Nuso so a li Ha'iri. A lo Nuso Ha'iri yi mi feni ne, to mu huwarayamu mi bin.
- ¹⁸Wabe wure ne wee piyan na, wa a lo Nuso buwabuwamu jinni'arobe yaa. Wa wure yerema fo lo Nuso be, a wa buwabuwamu mi wa de wa tuwi wo tuwi a po mu beya. Bun wure a lo Nuso Ha'iri tonu.

2 KORENTESIYO 4

- ¹Deebenu wo tiyan a li arafaa mi tonu wa. A bun na wa sinhebuwe bee ve.
- ²Wa pan han tibiyo wema wure, ma han nuwawema. Wa bee mi vesi ma he'o, a wa ja bee yerema han Deebenu wara aa wera sabiya. A ho tiyan, huwe zozo mu wa mi se tuwite. A bun ne a ba ni wure hiro ve wa yetete Deebenu waa.
- ³Hare ma bun, tibiyo tin ya hinni mi ho tansinnu wara ne wa wuroo, to din ta ba ne tunni mu bena.
- ⁴Ba bee lara, bari Sitani ne a ho dimija ne he ye naso maniya ba yira, yawe a ba bee mi ho tansinnu jinni'arobe ne a lo Kirisita buwabuwamu, ho ne a Deebenu mitena yaa.
- ⁵Wa bee mi wa woro wate be. A Yesu Kirisita lo Nuso be wa woro. Mu yi a wabe, wa a mibe tosera lo Kirisita bena.
- ⁶A li Deebenu ne we wura lo: «Ho omu ze han tibiyo siin,» a din Deebenu so ja da mi omu wa siyaan, yawe a libe mite buwabuwamu zuunnu jini'a lo Kirisita wafonu wa.
- ⁷Wa zan a obara tin soore ne ho naforo so uwaa, yawe a wa zuun a ho pa'a so lo Deebenu se, a bee a wabe nucoza se.

- ⁸Wa yu tuwara si wo si, a bun ɓɛɛ ɓo wa. Wa yu fitine, a wa sinciri pan ɓɛɛ vo.
- ⁹Ba ji'oriyo wa, a Deebenu ɓɛɛ do wa si. Ba so wa viyansi, a bun ɓɛɛ ɓo wa.
- ¹⁰Wa so Yesu humu wa suraa wo ma wo, yawe a Yesu sii ja zeni mite wa suraa.
- ¹¹Wabe ne midɛɛ wa mi li humu nuu wo ma wo Yesu bena, yawe a Yesu zeni mite wa suraa ne hiɪ.
- ¹²A bun na li humu se mi tonu wabe wa, a ho sii mi mi taa mibe wa.
- ¹³Mu tuwa lo: «Un lara, a bun na un wuraa yu.» Wabe ne muso yu ho lana ma li Ha'iri de'ere, wabe ja lara, a bun na wabe ja wuro.
- ¹⁴Wa zun a le ne veriyo lo Nuso Yesu muso aa veri wabe ma lo, a lo ve wabe ma mibe lee ziinni mi waa.
- ¹⁵Biyo wure mi wa yi wa ye, bun a mibe bena, yawe a li hinne bu'u a cii nicururu na, a ɓa tee Deebenu na ma tete a dera li wa.
- ¹⁶A bun na wa sinhebuwe ɓɛɛ ve woo. Hare a wa iin nucoro yi yaa, wa yi nucoro mi wa yi pa'a fiinnu wo ma wo.
- ¹⁷Han tuwaraza ne mi wa yi wa were a ne anni ɓɛɛ da maazin ma ho hiro sii ne ɓɛɛ ve ne wa aa yi.
- ¹⁸Bari wa ɓɛɛ ciriyo wa siyan li tun bera ne wa yira mi na wa, fuwa mu bera ne wa yira ɓɛɛ iin maa. Biyo han yira mi, bun ɓɛɛ men, a biyo han yira ɓɛɛ iin ma, bun aa en tuwite.

2 KORENTESIYO 5

- ¹Wa zun a ho bu'u ne wa mii, bun ura wa suraa, tin ya yaara, Deebenu we'a zun ara wa ho waa; dɪn zun so ne Deebenu mite too, a ɓɛɛ a nucoza too li, dɪn aa en tuwite.
- ²A bun te wa jinni'anu were, bari wa yira ho a wa yi zo waa Maa zuun ho waa,
- ³a mu yi wo a wa zan bafoni, a wa ɓɛɛ a ni lo'ora.
- ⁴Oo, wa tin ya mee han bu'uwe so, ma be ne mu, a wa yi mi li tun wa he to wa jini'a a obara ni ne so sero ne ci. Mu ɓɛɛ a biyo wa yira ho a hi, a wa enne mi mu se a en ho waa, yawe a ho sii yi ho see li humu wa.
- ⁵A le ne wo'a wa bun bena, a Deebenu ne haan wa ma li ha'iri be yaa
- ⁶Wo ma wo, a biyo vo sinhebuwe daan. Wa zun wure a wa yi pan mi han suraa ne yee, to wa seena ma lo Nuso zuun.
- ⁷Bari wa vesi ma ho lana, a ɓɛɛ a ma yira mirobe.
- ⁸Wa siyan he, a wa mi mu se po a wa desi hanbe suraa ne, a wa ve esi lo Nuso se.
- ⁹A bun na wa ja baba a wa we be ne sin la, hare mu ma we a han suraa ne ye mi wa waa, wurasin wa ma han para wee na.

¹⁰Bari wa wure tawɛ a ziin lo Kirisita be'a'onu waa ho iriwele, yawe a nuu wo nuu yi a heya ma mu tetemu, wurasin mu be'uwe ne lo wo biyowo lo enna mi suraa.

¹¹Wa zun lo Nuso yiizanni ura. A bun na wa mi mu se a ba nucoza te tiyan na. Deebenu zun wa a ciriyo, a un ce'o mibe ja zun wabe a ciriyo.

¹²Wa ja bee co enne buwa wa hiya a de wa yere wa mi se. Wa enne miniya a mi siyan we tuwi a de wa be ma bara. To mi yi be wuro sinna ba ne ma de mi yere yenu wa ma ho iin bera, a bee a biyo mi li siin.

¹³Wa yi a era, to a Deebenu bena, a wa yi a ha'iresiyo to a mibe bena

¹⁴Lo Kirisita waminu da wa, a wabe cuu mu lo lobe ni'ereso huru haan ba ni wure, ma bun to ba ni wure huru.

¹⁵Lo huruu ba ni wure bena, yawe a ba ne midɛɛ bee hinni endɛɛ mi yere bena, a ba endɛɛ lee huruu a viya bena.

¹⁶Ma bun sin were, wa bee zun nuu wo a heya ma han suraa, hare a wa zuunna lo Kirisita ma han suraa. Were wa bee hinni zun lo ma bun.

¹⁷Nuu ne yi mi lo Kirisitaa a we'arobe fiinnu. Mu bedan anniya, a deɛ be wo be a befiyan.

¹⁸Mu wure lo Deebenu se, din ne diya lo Kirisita be, a li do nisiinnu wabe ma libe mite azaa. Li abariyo ho toonu so wa, yawe a li ze'u ne mi li ma ba ni azaa, a din ja ve.

¹⁹Deebenu leena li ze'u ne ya mi li ma ba nucoza wure azaa biyo lo Kirisita wo bena. Li bee yatiyo ba nucoza be'uwe, a li lo wa buwee din nisiinnu so be.

²⁰Wabe a lo Kirisita zevera. Mu zan a obara Deebenu mitena mi wa woro ma mibe ma wabe jubuwe. Mi we sabere, mi deɛ lo Kirisita be, a mi te a mi ma Deebenu binni we sin.

²¹Lo Kirisita bee wo be'uwe diya, a Deebenu bo wa be'uwe lo wa, yawe a wabe ne ma lo Kirisita mi weɛ ja bubuwa Deebenu tereyamu na.

2 KORENTESIYO 6

¹A bun na wabe ne ma Deebenu pariyo se tonu, wa fara mu mi se, a mi yi co desi a Deebenu hine ne na miyan we buwe'e mi se.

²Bari Deebenu mitena lo: «Un caan o faralo li wa'ati tete, Un seriyo o mu isirobe wozomeɛ.» A were a li wa'ati tete ne mi zo Deebenu hine lahuramaa. A were a mu isirobe wozome.

³Wa bee mana mu se a ba ni juu wa wa tonu bena, a bun na wa bee mana mu se a we nuu woo tunrobibi.

⁴A bun na wa can wate se ma bepeɛ a zeni a wa a Deebenu toɛra tetiya. Wa fu wa siyan na a wa mupuwān senu ma si wo si, a mupuwān mu behebuwara ma ho muwenten.

⁵Ba haa wa, a va uwa asoō. Ba suwo ni uwa waa. Wa sa tohebuwa, a wa wee caan wa yira na a dada woo, a hinnu ho wee buwe wa.

⁶Wa enne terena zeniya a wa a Deebenu toɛra ma wa vesirobe ne cuu, ma wa zuunrobe, ma wa mupū, ma wa nucomu, ma li Ha'iri-Senu tonu, ma wa waminu ne a tiyan.

⁷A han Deebenu wara tiyan wa wee woro tuwite ma Deebenu pa'a. A ho tereyamu wo wa hinfiro siyan ne wa fira a ja fera wa yere na.

⁸Tuwan do wa yenu wa, tuwan wo wa ma nuwadaanna, tuwan juu wa aa yari wa yenu, tuwan ve wa yetete. Ba wo wa a obara sabera, a wa ja a tinmuwinna.

⁹Ba dee wa a o ni ne ba bee zun, a ba ni wure ja enne zun wa. Wa a obara ni ne mii hi, a de we midee ye! Wa a obara ni ne ba haa, a ba bee bo wa.

¹⁰Ba veeni wa siyan, a wa siyan pan waa tuwite. Ba lo wa a banbannasiyo, a wa ja dubaa haan nicururu. Wa zan a obara ni ne diyowo mana se, a mu ja tara a wabe te mu be wure.

¹¹Korentesiyo, mi a wa yirala ne be hee wa. Wa enne wara wure haan mi. Wa uwena wa yi wure miyan.

¹²Wa bee tuu wa yi miyan woo, a mibe tuu mi yi wabe na mu.

¹³A bun na un woro ma mi a obara un za. Mi dee biyo wa sora mi, a mi muso we bun han wa, a mi uwe mi yi wure waa.

¹⁴Mi bee co ce mite fuwe dānu de'ere hiyase ma ba lanapinna, bari a webe mi mu tereyamu ma biyo bee terena mu azaa? A webe mi ho omu ma han tibiyo pafeni?

¹⁵A li jubuwari ye mi Sitani ma Deebenu pafeni? Wurasin a webe lo niterene ma nu ne bee lara Deebenu na da paari na?

¹⁶A li jubuwari ye mi Deebenu zun ma han tinsiyan pafeni? Wabe a li Deebenu ne midee zun, a heya ma biyo Deebenu barala mu lo: «Un aa en ba siin a un vesi ma ba. Un we baa Deebenu a ba we un ni.»

¹⁷A bun na lo Nuso lo: «Mi tawe a le ba siin, Mi bee duun be ne na'uwan na A un aa te mi be na.

¹⁸Un we mii Maa A mi we un zabara ma un zahanwe, A me Nawasi, Ho-Se-Wure Naso lo mu.»

2 KORENTESIYO 7

- ¹Un waminu tete nii, a wabe Deebenu la mi ja haan. A bun na wa tawe a cii wate be wo be ne de wa suraa wurasin wa ha'iri mu be'uwee. Wa nan'anni a wa we nisiya a vesira ma Deebenu yiizanni.
- ²Mi ne a wabe be en mi siyan wa. Wa bee do nuu woo o, wa bee to nuu woo wa. Wa bee du nuu woo ma iyo.
- ³Un bee enne wura bun aa zara'ira mi. Un winnu baraa mu haan mi diya, lo mi mi wa siyaan, ho sii ma li humuu.
- ⁴Un lara miyan ma tete. Un da buwani unte be wo be wa mibe bena. Wa tuwara wuree, un siin pan hee muwenmuwen, a un ja zanma'aa ma tete mi bena.
- ⁵Biyowo wa ciyo Maseduwani tun, wa bee yu vunurobe wo. Wa yu tuwara si wo si, wa saa suwa ma ba ni, bobere din bee do mi taa si.
- ⁶A li Deebenu ne wee ne sinhebuwe ba ne ha'ire yaara mu na, a din heniya wa siyan ma Tite buweenu wa se.
- ⁷Mu bee a Tite buweenu mideo heniya wa siyan mu. Mu ja a biyo lo buwee a lo siin wa, a a mibe wiya lo siin. Lo aa muwan mi be tiyan haan wa, lo un ponu mi waa buwe mi. Lo ja wura mi fitine ma biyo mi we'ara mite a fera na, fuwa me sin ma titiyan waa anniya.
- ⁸Un vanlo ne un tuwa haan mi tin ya veneiya mi siyan, un bee do un yi bun na were. Mu bana va na biyowo un ma a ho veneiya mi siyan a yaara mi ha'ire pafozo cinciin.
- ⁹Were un siin waa, ja bee a biyo un veneiya mi siyan bena de, a biyo mi sinvee do mi lobinu. Mi sinvee do mi Deebenu zannu, bun we wabe bee do mi oo ma diyowoo.
- ¹⁰Li sinvee ne heya ma Deebenu sa'o, da ne lobinu ne ciin wa mu isirobee, a ho lobinu bee bana mana; a ho dimija sinvee wee mana humu.
- ¹¹Mi sinvee be wo sin Deebenu na, a mi ma mu cunnu. Mi dee biyo li sinvee so bana dora mi jan'anrobe wa, a mi baba fora mite mu be'uwe na. Mi zeniya mi sinlee ma mi zannu bun be'uwe so bena. Mi ja zeniya li siin ponu ne enna miyan a mi bini mi un waa, ma biyo mi irila le wo mu be'uwe mu. Mi zeniya ma be wo be lo mi nii bee mana mu be'uwe so wenuu.
- ¹²Mi yi ma a un tuwa un vanlo haan mi, bee a le ba so he'e bena bena, wurasin le so lo nuu he'e mu bena. Hee, a mibe bena un tuwa ho vanlo, yawe a biyo mi waana wabe, a bun zeni mi siin Deebenu waa.
- ¹³Mi caazan mu, a bun heniya wa siyan ma tete. Un ja bana yu zanma'aa benu biyowo un maa biyo Tite sin waana ma biyo mi wiyana lo siin.
- ¹⁴Hare a un buwaniya unte beza mibe bena lo waa, bun bee nuwaniya mi, bari biyo sin wa muwana ho tiyan haan mi tuwite a dora mi wa beza Tite waa, to bun ciriyo.
- ¹⁵Lo yi le'a biyo mi fura lo wara na, ma biyo mi anmiyan na lo ma yiizanni ma zerobe, to lo waminu mi bena tintiyan naana.

¹⁶Un yu damu, bari un da muwin mi waa be wo bee.

2 KORENTESIYO 8

¹Waa erenasiyo, wa mi mu se a mi zuun Deɓenu hine tonu ne sa li Maseduwani tun egilizilaa.

²Ba lanasiyo fiyan lo bin ma tete, hare ma bun ba siyan we waa tuwi pa, a ba heena mi nule, a haan Deɓenu, ba ma mi banibayamu wure.

³Un a ba sene, lo ba na a heya ma ba daanrobe. Ba yere na po biyo ba da. A ba yere ba ariyo na.

⁴Ba heniya haan wa, a wa te a mibe muso de mi nii a yi be a senina ba lanasiyo ne mi li Zude tuun.

⁵Ba na po biyo wabe ya liya. Bee a bun midee, ba na mite lo Nuso na mayee, a ja lii na mite wabe na Deɓenu sa'oo.

⁶A bun na wa fara Tite a lo ve mi se, a ve seri mi a mi tii mi hanmu nenu ju, a heya ma biyo lo fuwara ho tonu hiya mi siin.

⁷Bepere mi wa ja mi: lana, wara zuunnu hanmu, bezuunle, sinhebuwe, a ma ce mi waminu wabe bena. A bun na wa miniya a mi muso hee mi nule a obara bun sin.

⁸Mu bee a wazibi be ne un be mi juu; a un enne dee ta mi waminu be yi a tiyan.

⁹Bari mi zun wa Nuso Yesu Kirisita hine be. Lobe ya a naforoso, lo uwiya mi yere na, a wo mite ma banbanso mibe bena. Lo ta banibayamu na a wora mibe ma nafonisiyo.

¹⁰A bun na un be mi; lo mi baba a mi we be duwere, bari a mibe yure wo ba niyaa a yu li ha'iri so, a mi ja cazan mu.

¹¹Were mi baba se ho tonu so a tiiju. Biyo sin mi cora mu a o mi nule wewa, mi baba a mi we mi daanrobe, yawe a li ha'iri so ma mi wema bee co poroma we.

¹²Wa yi we hanmu ma wa siin, to Deɓenu wee te bun na a heya ma biyo mi o se, a bee a biyo bee mana o nuu.

¹³Un bee mana mu se a de mi jinwaa, a wera be a ma nafonisiyo. A un mi mu se a mi wure we mani.

¹⁴Were biyo mibe yu puwiriyo, a niyanna ba ne mi waa ji'o mu zere na, wozo'ere a ba yinapuwirirobe muso niyanna mibe ma'o. To suwaniyamu be bee he mi aza.

¹⁵A bun mu tuwara han Deɓenu waraa lo: «Tuwan uu tee, a diyowo bee bo ba be wa Tuwan uu cinciin a diyowo bee jan'an ba.»

¹⁶Deɓenu bari'a. Li wo tiyan a na a mibe be muso he Tite na tuwi pa.

¹⁷Lo ta biyo wa farala lo na. A po bun, lo siin su ma jan'anrobe fuwa lobe mite co mu a ve mi se.

¹⁸Wa tuwo waa ereso ni'ere ma lo, ho ne yenu lo fo han egilizira wure, biyo lo wo ho tansinnu tonuu bena.

¹⁹A poo bun, a ba lanasiyo we'aa lo a lo ciin wa wa wanveenu. Din wanveenu so ju, a mu hanmube tonu ne wa tii ju lo Nuso buwaninu bena, yawe a wa zeni li sin ponu ne mi waa ba lanasiyo serinu bena.

²⁰Wa bee de cere a te'e ma yeyaare yi wa libe wari benu ne ye conuu.

²¹A biyo se mu wa piri'a, bee a lo Nuso waa midee, a mu ja we ba nucoza waa.

²²Wa tuwo waa ereso ni'ere ma baa. Wa ciriyo lo ma tete. Lo zeni a lo da mite a lo ja he. Lo tintiyan bana he po maye biyo lo lara miyan bena.

²³Yi a Tite, ho ma ni a toseroba mibe bena. Ba ne buwa lo, a han egilizira to'ara. A lo Kirisita yenu na ba ta li zevenu na.

²⁴Mi zeni mi suwabe waminu ma ba. Mi ne a han egilizira wure le mu unpa a ba tere zuun a wabe be sin a wa de bara ma mibe be.

2 KORENTESIYO 9

¹Mu cunnu bee mana a un to han mi mu serirobe ne mi tuu ba lanasiyo ne mi li Zude tuun bena.

²Un zun a mi enne ta ma tete a seri ba. Un yere do un yere yenu wa ma mi be Maseduwanisiyo se: lo Akayisiyo uwa mi nule we wa vo hare yure. Mi tonu heniya ni cururu siyan a jaanna ba a ba we be.

³Hare ma bun, un pan tuu waa erenasiyo ne ye, yawe a mi bee we ni ne bee tawe ma mi yetete ne wa voo. Mi ne a mi puti ma biyo un barala mu mi conuu.

⁴Ba Maseduwanisiyo yi buwa wa a vara mi se a tara a mi bee we'aa mite, to wabe ju'uwe co'a, wabe ne ya heni mi be sese, a to mibe yere nuwana po wabe.

⁵A bun na un liya lo mu suwanni a un fara ba fera so a ba heca un waa, a vera mi se, to un ta cii mi se a mu serirobe ne mi lara mi ju putuu, yawe a nu wo nu zuun a mi a sanmusiyo a mi bee a dodora.

⁶Mi le'a biyo ye, lo le yi zan cinciin aa cii cinciin, a le yi zan cururu aa cii cururu.

⁷A nuu wo nuu ne a heya ma biyo lo yi liya mi siin, a yifee ma sinvee yi to le muu, a biyo Deebenu wa le ne siin waa a wera mu.

⁸Deebenu da we hanmu si wo si a han mi aa puwiri. Diyowo muwenten bee yi mi, a biyo mi yu tuwi puwiri aa wera mi hanmu.

⁹Bari mu tuwa han Deebenu waraa lo: «Li wee han ba banbannasiyo tuwi puwiri, Li tetemu buwa tuwite.»

¹⁰Deebenu ne wee han lo vero ma mi beduwa, ma lo dirobe ne lo varila mite, a dín muso han mibe ma mu beduwa ne mi ma'o mi na. A libe ne a mu bu'u a mi sanmu cunnu we buwa.

¹¹A Deebenu we mi ma nafonisiyo a heya ma biyo mi daanna heena mi nule, ma bun to ni cururu bara'ari Deebenu li hanmu ne ba yu wabe se bena.

¹²Biyo mi wo bee jiyanna ba Deebenu ni ma'o midee, mu ne a ba nii ja bara'ari Deebenu cuwa cururu.

¹³Mu hanmube soo zeni mi lana ciri, a nii cururu buwani Deebenu biyo mi wema zenina lo mi fi lo Kirisita tansinnu wara na a ba ja buwani li biyo mi hena mi nule a cira'aa mi nafoni haan ba a ja haan be a wure.

¹⁴Ba fara han mi. Mi be ma en ba siyan wa, Deebenu hanmu ne bojanna mi bena.

¹⁵A Deebenu buwani li hanmu ne yaa bee da zuun bena.

2 KORENTESIYO 10

¹Me Poli untena yuwa mi ma lo Kirisita waminu ma lo tetemu bena. Ba ni tuwan lo un yi mi mi siin to un lowe ma nu ne waawi, lo a un yi eena miyan to un wure a jubuware.

²Mi baafu, mi yi to ne a un cii miyan ma siin, bari un mi mu se a zeni un suwabe ma ba ne yati ni a obara nuu ne vesi ma ho nucomu co'o.

³Wa nucoroyamu be boo, hare ma bun wa bee fi ma mu nucomu pa'a.

⁴Wa hinfirosiyan bee lo nucoza se. Han a hinfirosiyan ne pa'a mi, Deebenu lahuramaa a ne da teeni to'uwe. Wa yaa han wannina ne viiri ba ni ma han hinfirosiyan so.

⁵Wa yaa biyo wure ne huwo Deebenu zuunrobe bena, a wa ce mu leerobera wure a mu fi lo Kirisita tannu na.

⁶Biyowo mi yi zeniya lo mi fi wa tannu na, to wa we'aa wate vo aa iri nuu wo nuu ne pan a fi lo Kirisita tannu na.

⁷Mi wee yati mu bera ma biyo mi yira ma. Mi ni'ere yi ce'o lo mi a lo Kirisita nuu, a lo yere lee'a biyo ye wa sese lo wabe muso a lo Kirisita ni a obara biyo sin lobe a lo Kirisita nuu na.

⁸Bari un bee nuwana hare a un yi buwaniya unte anniya ho turoyamu pa'a ne lo Nuso na na. Ho pa'a so, a yawe a mi ve ma waa ho lanaa, a ho bee a diyo ne teni mi.

⁹Un bee mana mu se a mi yi lerobera lo un miniya a zanni mi ma un vanle.

¹⁰Bari ba lo un vanle wara do, a han ja cohe anniya, lo a me unte yi mi ba siin, to un pa'a wure vo, a wara tete woo bee le pubo.

¹¹Le sin he a wura bun maa pe ni a un buwee. Biyo a wa wara wa vanlee, wa yi ciyo miyan, to a bun wa tijju.

¹²Mu boo, un ɓɛɛ da unte maazin ma ɓa ni tuwan nɛ ve mi yere yetetiya. Ba a dedera, bari ɓa we'aa mi uru maazinrobe aa maazinna mite, a ɓa ja maazin mite ma wɛ.

¹³Mu yi a wabe, wa ɓɛɛ de bara ma wa yere be a pɛ wa sun wa. A biyo Deebenu bo wa juu, bun nɛ be so wa cira miyan, a bun wa ziin wa a dera bara.

¹⁴Wa ɓɛɛ pa wa sun wa ma diyowoo, a obara wa ya yi ɓɛɛ ciyo miyan, bari a wabe ciyo mi se mayɛɛ ma lo Kirisita tansinnu.

¹⁵Ma bun wa ɓɛɛ de bara ma wa yere be a pɛ wa sun wa ma nibinu tonu. Wa fanna a mibe lana de wa, a wabe ja bini we be nɛ po bun mi se, a heya ma biyo bo wa juu.

¹⁶Bun benɛ, wa desi lee buwee li tansinnu han tuwin nɛ ma benɛɛ. Wa pan a wa sin nituwan tonu ju na, a ta wera ni nɛ de bara ma nibiyan tonu nɛ sa.

¹⁷Ma bun sin mu tuwa han Deebenu wara lo: «Nuu nɛ yi ɓuwani mite, a lo ɓuwani mite lo Nusoo.»

¹⁸A bun na nuu nɛ lo Nusoo yi ve yetete, a ho lo ta bena, a ɓɛɛ a ho nɛ yi ve mi yere yetete.

2 KORENTESIYO 11

¹Un miniya a mi muɗu un ere wara. Oo mi muɗu ni mu!

²Un su ma yááré mi bena, ma Deebenu yááré, bari un bo mi faanmu banuu ni'ere midee bena nɛ a lo Kirisita, yawe a un ziinni mi lo waa, a obara hanzohuwara nɛ cuu.

³Hare ma bun un zanna a mi ziin a obara Hawa besi nɛ lo hoo e'aa ma mi sabemu a viriyo. Un zanna a mibe ha'iri piripara a mi pin lo Kirisita na a yerema desi mi tan'eresoyamu nɛ mi ya caana laa.

⁴Bun sin miyan a nibinu ɓuwee mi se, a aa wuro Yesu binu be han mi, nɛ ɓɛɛ a lɛ be wa baraa haan mi. Ba ja tin ya lo Ha'iri binu wurasin tansinnu binu nɛ mi midee ma li Ha'iri bun mana li tansinnu nɛ mi yu, to mi ja ta.

⁵Un ce'obara lo mi tura beriya ɓɛɛ po ni ma diyo woo.

⁶Muyisin, nuu da bara lo un ɓɛɛ zun wara, a bezuunletanɗa be anni be ɓɛɛ hɛ un conuu. Wa zeniya bun ciriyo ma mi woo ma woo ma be wo be.

⁷Biyowo so un wara Deebenu tansinnu haan mi, un ɓɛɛ fo saara woo mu bena. Un liriyo unte si yawe a un we mi ma nibere. Un ɓuwa'o bun wenuu le?

⁸Un fo saara egilizira tuwan se, a uwiyara ba na, a sa haanna mibe.

⁹A biyowo un enna mi se, un ɓɛɛ wo nuu woo jusero biyowo wari be enna na, bari ɓa lanasiyo nɛ lo Maseduwani tun aa na biyo wure un ma'o enna na. Ma be wo be, un urasiyo unte a un ɓɛɛ we mi sero, a a bun un pan mi hiya wa.

¹⁰Ma lo Kirisita tiyan nɛ mi un siin, un bara mu, lo ho ɓuwabuwamu so ɓɛɛ fe na aa dɛɛ li Akayi tuun.

- 11 A webena un woro bun. A un enne ɓee wa mi le? Deebenu zun lo un wa mi.
- 12 Un ɓee tun un wema na woo. A biyo un wo a bun un pan mi hiya wa, yi a bun dura tuwan be bun nu na a lera mi here wa wa, lo mibe ma wa da pere'eli ho tonuu.
- 13 Ba ni so a tura sabera. Tosera ne viri ɓa ni. Ba wo mite ma ni ne lowe ma lo Kirisita tura, a ɓa ja a yeremabinina.
- 14 Bun ɓee hanmani nuu, bari Sitani mite da mite wee yerema a lo lewe ma Deebenu anze be sin.
- 15 To bun ja ɓee a hanmarobe, a lo tosera we mite ma ni ne lowe ma tereyamu tosera. Ba veeni aa heya ma ɓa wema ne ɓa wo.
- 16 Un ja bana tin mu. Mi yi to we ni ma ero. Mi yi lo bun, mi ma dɛri mɔpu un ere wara, a un muso yi de un yere wa beza.
- 17 Mu boo, un yi daanna yu unte ɓuwani, to biyo un woro were ɓee a biyo lo Nuso miniya na. A un woro a obara ero.
- 18 Nicururu mi wa ɓuwani mite ma be ne a nucoza be, bun we, me muso ɓuwani unte.
- 19 Mibe ne lo mi a ha'iresiyo, a pan mɔpu era!
- 20 Mi wee te a ɓa see mi, a ɓa yari mi yele, a di mi zuwin, a we mi yada mi wa, a ca'aa mi.
- 21 Mu woronu nuwa mi na. Mu zeni a wa do wate si anniya. Hare ma bun, deso yi sin hee a ɓuwani mite ma bedeeso, un ma wuro a obara ero, me muso ja da unte ɓuwani.
- 22 Ba a Heburula le? Me muso a ho. Ba a Isira'eli ni le? Me muso a ho. Ba a Abarhamu za le? Me muso ja a ho.
- 23 Ba a lo Kirisita tosera le? Un woro mu a obara ero, bari un a lo Kirisita tose po ɓa. Un sa tonu po ɓa, a ja zo aso po ɓa, a hini a herobe le? Cuwa cururu un we suraa ma li humu a po ɓa.
- 24 Cuwa honu ɓa Zuwifera haa ni ma sosori nu cuwabuwiyabuwe ma be annawe.
- 25 Ba haa ni cuwatiin ma fiinme; ɓa duwora ni cuwe a ya ɓuwe ma bubuwo. Muwe cu ma ni cuwatiin, a un wo wozo'ere ma tina'ere cuwe ho mu beenu juu wa.
- 26 Un wanveenuna cururuu, un enna farasii: han bee ne su puwiriyo waa, un enna farasii ɓa niterawa bena, un enna farasii ɓa Zuwifera ma ba ne ɓee a Zuwifera bena, Un enna farasii han luweberee ma ho muwen biin; un enna farasii ho mu benu juu wa; a enna farasii ba ne voo mite ma waa erenasiyo a ɓa ja ɓee a lanasiyo siin.
- 27 Pa'a tonu jimuwiiyan ni. Tuwi cuwa cururu un ɓee su dada. Hinnu ma hinhiyan ɓo ni. Cuwa cururu un zoo suun. A tannu ma peru yu ni.
- 28 Un juɓo ɓee cii mu biyo a na. Woo ma woo un ya wee de un yi ma han egilizira wure be.

²⁹Deso pa'a yi ɓɛɛ mana, to mɛ muso pa'a ɓɛɛ mana, a deso yi lusi mu be'uwee, to un sinbo'uwi ze fɛɛn a obara dan.

³⁰Un yi tawɛ a un ɓuwani unte, to a un banbanyamu bena un ɓuwani unte.

³¹Li Deɓɓenu nɛ a wa ɓuso Yesu Kirisita ɓaa Maa, dɪn nɛ duɓa a tuwite, zun a un ɓɛɛ haa sabiya.

³²Lo wafaranama nɛ enna lo pa'ama Aretase ciyoo we lena nii a ɓa huwe ni Damase loo zun'en, yawe a ɓa yi ni fi na.

³³Ba we sa ni a do sa'iɪ a luleriyo do ma bo'en ho na'uwa. A bun un we bona a vuura la.

2 KORENTESIYO 12

¹Mu tawɛ a un ɓuwani unte, hare a cunnu ɓɛɛ mana biyo. Un maa wuro ho yimiro ma mu zenilobera nɛ un yu lo ɓuso se.

²Un zun kiricɛn deeso, biyo a mu zerema ɓuwɛna maa, lo we yuwa fuwa ho waa tiinniso; mu yi wo ma lo suraa, wurasin mu ɓɛɛ wo ma lo suraa, un anni ɓɛɛ zun bun de, Deɓɓenu zun mu.

³Lo banuu so enna mi suraa loo, wurasin lo ɓɛɛ enna haan loo, un ɓɛɛ zun bun, Deɓɓenu zun mu.

⁴Lo banuu so so yooru tuwifuwa ariyana. Binni lo ɓa wara nɛ nucoro ɓɛɛ da wuro, a nucoro woo ɓɛɛ da han lee ma mi ɓuɓo.

⁵Un ɓuwani unte ma ho naso be. Yi a mɛ unte, un ɓɛɛ ɓuwani unte un yere bena aa yi, fuwa un banibayamu un ɓuwani unte.

⁶Un ya yi mi mu se a ɓuwani unte, to un ɓɛɛ ya we ero, bari un ya muwin ho tiyan. Un fu unte na, bari un zanna a deeso de un yenu wa a poo un wema nɛ lo maa ma biyo lo ɓa un ɓuɓo.

⁷Hare ma bun, a un ɓɛɛ yi unte ɓuwani han yimirola nɛ un ma ye bena, a biyo hinɓuwiru diyo'in cu zan un suraa na aa ɓimuwinna ni, li a Sitani to'aro ni'ere nɛ caara un sabuwa, aa saa ni a un ɓɛɛ co yi unte ɓuwani.

⁸Un fara lo ɓuso na cuwa tiin, a lo ɛɛ lo na.

⁹A lo ɓuso caan ni lo: «Un hinne le o, bari un pa'a puti mu banbanyamu.» Mu sin na a un ɓuwani unte mu banbanyamu bena yawe a lo Kirisita pa'a en un wa.

¹⁰A bun na un zanma'aa biyo un pa'a ɓɛɛ mana bena, a ɓa zanma'aa han tuwowa, han tuwara, li pin'uwe ma li ha'iriyaame nɛ yi ni lo Kirisita conuu bena. Bari a biyowo un yi a banbanso to a bun wo un a pa'aso.

¹¹Un mi wa woro a obara ero, a a mibe ɓanna ni a un wo mu. A mibe ya tawɛ a fe na mu, bari hare a un tin ya ɓɛɛ a diyowo, mibe tura bere nuwo pan ɓɛɛ po ni.

¹²Mu zenilobera, mu aba'obera ma mu hanmarobera ne un zeniya mi siin ma muju ne nutu ciyo mu lo un a tuuro.

¹³A webe ma zeni lo un bee do ju miyan a obara han egilizira ne a? A biyo un bee wo mi sero le? Mi we sabere han ni bun dena'erobe so bena.

¹⁴Dee, un we'aa unte vo, a bun we mu cuwa tiin a un ve mi se. Un ja pan bee we nuwoo sero. Bee a mi nafoni un piri'a, a mibe mite. A biyo bee a za wee se naforo aa pera nuna ma maana bonu; a nuna ma maana wee se pera za bonu.

¹⁵Mu anni sin me na a un aari un nuberu wure, a aari un yere mibe bena. Din waminu benu so ne mi un siin mibe bena, mi pan bee waa ni le?

¹⁶Mu boo! Un bee wo nuwoo sero. Mu yi sin tuwan bara lo a un hena a e'aa mi a buu.

¹⁷Un fo be mi se ma ba ne un tuwo mi se le?

¹⁸Un fara Tite a ho ve mi se. A waa ereso ne mi wure zun, un leena a ho ciyan lo. Tite fo mi nube le? Bee a li ha'iri de'ere me ma ho canna wate le? Bee a li dannu de'ere wa bo na le?

¹⁹Mu yi sin, hare menna mi liya lo wa mi mu se a woro fe wate na mibe se. He'e, a Deebenu wabe diya aa worola lo Kirisita lahuramaa. Wa wuro bun wure han mi, wa waminu tete ni, yawe a mi lana ve ma waa.

²⁰Un zanna a biyowo un yi va mi se, a un vee yi a mi bee a be un ya faanna na, a mibe ja bara lo me bee a le mi ya we na. Un zanna a ve te fuwo ma jeni ma sinle ma padeyamu ma tuwowa ma yeeyare ma buwanite ma ju'anmirobee mi siin.

²¹Un zanna a un yi bana lee mi unpa, a Deebenu nuwani ni mi conuu, a un we ba ne cururu wo mu be'uwe hare menna wa, a ba bee loobiyo a para mi ara'omu, mi jaamu ma mi puwatuwayamu na.

2 KORENTESIYO 13

¹Biyo we mu cuwa tiinni a un ve mi se. A heya ma biyo han Deebenu wara baraa, lo: «Han demuwan wure be yira aa lee senela niju wurasin nitiin wara wa.

²Biyowo un we va mi se mu cuwapuni wa, un winnu we buwasaa miyan. Hare a un bee mana mi siin were, un ja deri fera buwasa ba ne wo mu be'uwe ho menna na, ma ba be a wure. Un yi bana ve mi se, un bee ma'ari nuu woo na.

³Mi bee enne mi mu se a ciri mu lo a lo Kirisita mi wa woro ma un jufo le? Mi se mu se. Lo Kirisita bee hin diyowo na mi bena. Lo mi wa zeni mi pa'a mi siin.

⁴Ma tiyan, lo wo zebuwezebuwe a lo buwa ho uruwa na, a were lo midde Deebenu pa'aa. Ma bun, biyo wa wabe mi lo Kirisitaa, to wa muso zebuwezebuwe ma lo, a wa maa ja midde ma lo were a se hanna mibe, Deebenu pa'aa.

⁵Mi tanni mite dee, a mi yi mi ho lanaa. Mi san bee zun a lo Kirisita mi mi siin le? Bun yi bee a mu to mi bee a lanasiyo.

⁶Un sinciri mi mu wa, lo mi cuu mu a zun lo wabe a lanasiyo.

⁷Wa fara mu Deebenu na a mi ɓɛɛ we oomu wo. Wa ɓɛɛ enne miniya a zeni ma mi lo wa tonu sa se. A wa mi mu se a mi vesirobe we se, hare a wabe tonu tin ya ɓɛɛ sa se mi siin.

⁸Wa ɓɛɛ da fi ma Deebenu tiyan. A ho tiyan so wa mi se tuwite.

⁹Wa zanwinni'a biyo wabe a banbannasiyo, a mibe a pe'esiyo ho lanaa. Bun wure wa, biyo wa fara a miniya na, bun a mi juti.

¹⁰A bun na un too bun bera so, hare a un ɛna miyan. Un wo mu ma bun yawe a un yi cii mi se, a un ɓɛɛ ve zeni mi ma jiiinu, ho pa'a ne lo Nuso na na bena. Ho a jiiyanme pa'a a ɓɛɛ a beyaanu pa'a.

¹¹Waa erenasiyo, mi weɛ mi siyan. Mi we ni ne jutu. Mi heeni we siyan. Mi yi leerobe ju'ere. Mi esi we se ma hera, to Deebenu waminu ma li hera aa en mi se.

¹²Mi cuwencuwenni we a tee we na ma fera waminu. Ba lanasiyo wure tiya miyan.

¹³A lo Nuso Yesu Kirisita hine ma Deebenu waminu ma li Ha'iri-Senu parinu en ma mi wure. -

GALASISIYO

GALASISIYO 1

- ¹A mɛ tuuro Poli tannu, un ɓɛɛ a tuuro ma nucoro woo sa'o, un ɓɛɛ bo nuu woo nu na a yura mu, a mu yi ɓɛɛ a Yesu Kirisita ma mii Maa Deebenu nɛ veriyo lo leena ɓa nuhuwora siin.
- ²Waa erenasiyo nɛ wure mi he ma ni jubuwa a nena ho tannu nɛ ye ɓa Galasisiyo egilizira na:
- ³A waa Maa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita nɛ hɛra ma duba miyan;
- ⁴a hɔ mite do mi yerɛ mu'ennu na wa be'uwe bena, a lara wa fo ho wɛɛɛ dimijna nɛ ye heenu na, a tiyora waa Maa Deebenu sa'o ju.
- ⁵A dɪn Deebenu so yenu de wá, ho wɛɛɛ wá tuwifuwa bin! Amina!
- ⁶Un hin'iyar, biyo mi e'iya fuwafuwa ceena do li Deebenu si; dɪn nɛ vo mi Yesu Kirisita hine lahuramaa; a mi yerema i dɛɛ tannu binu nu.
- ⁷Yɛɛ ɓɛɛ co enne a tansinnu binu mi uwe; a ni mi waa piripara mi leerobera, a ɓa mi lo Kirisita Tansinnu be tuwantuwanni.
- ⁸Un bara mu han mi, hare a mu yi a wabe wate, wurasin anze nɛ yoo lo ho waa, a lo yi li do tannu binu haan mi nɛ mi midee ma li Tansinnu nɛ wa bara haan mi vo ye, a li Deebenu dɛɛ laa!
- ⁹Wa bara mu haan mi diyaa, a wa ja bana tin mu wɛɛɛ: nuu yi a la'ari tannu binu mi se nɛ mi midee ma diyo mi ja wa se, a Deebenu dɛɛ lo naso na!
- ¹⁰A wɛɛɛ, ɓa lo a yenu mɛ piri'a ɓa nucoza se le? Fiyofiyo! A Deebenu se mɛ fi un yenu! Ba lo a un miniya a un be we sin nucoza na lo? Un ya yi lo bun, to wɛɛɛ un ɓɛɛ a Yesu Kirisita tose!
- ¹¹Waa erenasiyo, un bara mu han mi, li Tansinnu nɛ un mi waa buwe ɓɛɛ lo nucoro woo se.
- ¹²Un ɓɛɛ so li nuu woo dɛɛmi wá, a nuu woo ɓɛɛ araniya ni ma li; a Yesu Kirisita mite zeniya li ma ni.
- ¹³Biyo un ya wee we, a un siin caa ho Zuwifeyamu na, mi mi bun unpa: Un ya wee ni'ori li Deebenu egilizi ma biyo mu boora, aa yara'a li, mi juvanlo ɓɛɛ duma hinu buun.
- ¹⁴Un wo subuwa ho Zuwifeyamuu a pona wa uwesiyo cururu, a biyo waa maana laadadan be we su un siyan.
- ¹⁵Hare ma bun, dɪn nɛ we wɛ'aa ni leena un ju wá hare waa naa siyan, a nɛ voo ni mi hine lahuramaa,

¹⁶biyowo mu lo dín se a zeni mi Zo ma ni; yawe a un de ho tannu so han han sibiyan, mi ciyoo un ɓɛɛ diyora hannuu, un ɓɛɛ diyora banuu.

¹⁷Un yere ja ɓɛɛ yuwa Yerusalemu a yoo diyora bá ne wo tuura me waa, a un anniya i zo li Arabi tun. Bun bene un arona mana Damase.

¹⁸A zerema tiin mu bene, me yuwa Yerusalemu, a ma Piyere maa yoo zuunna we, a un wo wozoma buwehonu lo se bin.

¹⁹Hare ma bun, un ma tuura biyan ɓɛɛ ma we, a mu yi ɓɛɛ a lo Nuso ɓaa fe Zake.

²⁰Un mi waa too biyo han mi ye; a a Deebenu a un sene; mi lee saɓe un juu.

²¹Bun bene, un le va Siri ma Silisi tuwan.

²²Lo Kirisita egilizira ne mi li Zude tuun ɓɛɛ zun ni zeni.

²³A ɓa we ja mu midde ho balobalo wa, lo: «hó ne we mi waa ji'ori wa miyee, hó bana mi waa buwe ho lana ne lo ya we mi waa fi a yaa."»

²⁴A ɓa we mi waa tee Deebenu na me bena.

GALASISIYO 2

¹Zerema buwena anninu bene, un bana yuwa Yerusalemu, un ma Barinabasi; a un ja va Tite a buwara ni.

²A mu zenina ni ma yimilo a na un yuwa bin. Li Tansinnu ne un wee buwe han han sibiyan, un bo dín na haan ɓa, un bo biyo ma de'ere a haan ɓa weesiyo mi ju wa. Biyo tuwena bun, bun a biyo un ɓɛɛ enne mu se a we nuu ne lubo ve lo buwe'ee.

³Un beroba Tite ne wo Gereke nuu, nuu woo ɓɛɛ we lo hó faannu a wazibi.

⁴Hare ma bun, nihannina enna bin ne zo wa siin wa buwaa. Bá we mi waa le wa, a dee biyo wa mina wa yeree lo Kirisitaa, yawe a yi wa ve de seraa...

⁵Wa ɓɛɛ cu wa ju si haan ɓa hare cuwe; bun wure yawe a li Tansinnu tiyan fesi mi siin.

⁶A mu yi a bá ne yatiyo ma junasiyo mu de, bá ɓɛɛ co na tannu binu na; un yere lo junasiyo sa, ɓa yere maa tin wo be ne maa sin, bun ɓɛɛ co cira me, a biyo nicecee ɓɛɛ mana Deebenu se.

⁷A bá yere winnu we ma lo Deebenu leena ni, a san ho tansinnu buwenu a han ɓa nibiyan un juu, a obara biyo sin li sanna li buwenu a han ɓa Zuwifera Piyere juu.

⁸Biyo sin li sara tonu ma Piyere a wora lo ma ɓa buwafaanna tuuro; a bun sin li ja sara tonu ma me a wora ni ma ɓa soriyo tuuro.

⁹Biyowo Zake, Piyere ma Zan ne ziinna a obara li zun se'enuwan fanmuwan ho sanmu ne wo haan ni, ɓa na mi nudoro nu Barinabasi ma me na a zenina li paari: wabe huwo sin wa waa ma ɓa nibiyan, a babe ve ɓa buwafaanna wa.

10Biyo mideo ba heniya, bun a wa de wa ha'iri si ba banbannasiyo na, a un bee do tantanbuwe ma bun.

11A biyowo Piyere mana Ancose, un we huwa pan laa papara'a, a biyo lo we zo oo.

12Dee, saani a ba ni ne Zake tuwo buwee, bun wo a Piyere ma waa erenasiyo ne bee a Zuwifera mi waa paari di. A ba ta ve buwee, a lo tunna a paari di ma ba, a aanna ba; a haan biyo lo we zaanna ba ne heeni ho buwafaanmu yira.

13A bun waa erenasiyo ne a ba Zuwifera wure tora ho viyanro soo Piyere conuu, a hare ho nucofiya'uyamu so yu Barinabasi.

14Biyowo un ma a ba ceena do li tansinnu tiyan si, a un bara haan Piyere ba ni wure yiree: «Uwe ne a Zuwifera nuu, a uwe yi ceen ote a obara ba nibiyan, a bee a obara Zuwifera nuu, a ma mu ye o wazibira ba nibiyan a ba we Zuwifera?»

15Mu yi a wabe anni, wabe te le a wa a Zuwifera, a bee co a buna'innii be'uwe wera han tuwansira siin uwe!

16Hare ma bun wa zun lo lo nucoro bee yi besiyar lo lo mi waa fi ho tuwa na, fuwa a ma ho lana Yesu Kirisitaa; a bun na wabe na lara Yesu Kirisita na, yawe a ho lana lahuramaa a wa yi besiyar, a bee a ma ho tuwa wema. Yi bee a bun, nuu woo bee yi besiyar lo lo fu ho tuwa wure na.

17A mu yi tara a wa mi waa piri'a besiyar Yesu Kirisita lahuramaa, wabe ne na we yatiyo ma be'uwe wera, Uwanniye to lo Kirisita bee enne bana se han mu be'uwe waa? Bun anni tannu mana bin!

18Bari mu bera ne un fuwo'aa, un yi yerema we'a bun te huweni, to un to un yere tunaa.

19A o yi dee mu, to ho tuwa dannu wa, to me a nuhuwo ho tuwa se, yawe a un endee Deebenu bena.

20Un ma lo Kirisita paariyo buwara, a mu bee hini a me mideo mu, a lo Kirisita mideo mee; a o yi maa ho sii ne mi un suraa ye, a un abaa Deebenu Zo na a mina, ho a le ne waana ni, a na mite wora wiyannu me bena.

21Un bee da pin Deebenu sanmu ne wo haan ni; bari mu yi wo a besiyar ya yi ho tuwa dannu wa, to lo Kirisita huru buwe'e.

GALASISIYO 3

1Tiyan sin, Galasisiyo, a mi do mi ha'iri van uwe? A wii yu mi buu ma biyo? A o na yi dee mu, a Yesu Kirisita humu li buwarobunu na, a bun a biyo zenina mi zozo.

2Me bee co lo cu'a'a, a biyo mideo, un miniya a fanmu mi se: a mu ye mi bona yura li Ha'iri-Senu? A ho tuwa wara wenu lahuramaa lee, ta a ma ho lana ne mi yu mi nuanle tetenu tuwa wa?

- ³A mi do mi ha'iri van sinna; mibe ne ya buwa mi hiya sese ma li Ha'iri, a weere a mi miniya a veni ma han suraa le?
- ⁴A mi saa, a yira ma buwe'e le? A mu yi tara a mu a buwe'ee uwanni! Dín ne wee ne li Ha'iri,
- ⁵a we mu hanmarobera mi siin; dín mi waa we bun lo mi fu ho tuwa wara na lee, ta a biyo mi mi waa ji li tansinnu, a mi lara diyo?
- ⁶A bun sin na mu we tuwa Abarhamu bena lo: «Lo we lara Deebenu na, a bun bena Deebenu yatiyo lo wora niterene.»
- ⁷Bun we, mi zuun mu; a ba ne lara mu, a ba dede a Abarhamu za.
- ⁸Mu Toorobe feera zuunna mu lo Deebenu aa ne besiyar han sibiyan siyo na ho lana lahurama, a mu ceceniya do hobe tansinnu ne ye haan Abarhamu: a uwe danna wa han tuwansira wure yira duba;
- ⁹ma bun sin ba ne lara mu wure a dubaza Abarhamu lo lanaso conuu.
- ¹⁰A mu yi a ba ne muwin ho tuwa finuna wema wa, a da'a mi ba juu, bari mu tuwa lo: «nuu wo nuu ne bee fi biyo wure tuwa ho tuwa vanlo na, a vesi ma mu, a da'a te lo naso wa.»
- ¹¹Bun yere a zozo sa, mu yi a ho tuwa le, ho bee ziin wa a yira besiyar Deebenu waa: «Lo niterene aa endee ma ho lana.»
- ¹²Ho tuwa ma lana be co bee buwa. Mu yere tuwa lo: «Nuu ne yi vesi ma bun bera so aa endee mu lahuramaa.»
- ¹³Lo Kirisita ya wa ju na a wa vuura ho tuwa da'a na, a biyo ho da'a to lobe ju wabe ciyoo, bari mu tuwa lo: «nuu wo nuu ne buwara bunu, ho naso da'aa.»
- ¹⁴A bun nu wa Abarhamu duba ne ya sa Yesu Kirisitaa aa cii han sibiyan siyo, a ho lana lahuramaa wa wure yi li Ha'iri ne Deebenu lara mi ju.
- ¹⁵Waa erenasiyo, un woro heya ma ba nucoza werobe: nucoro yi wo julema ma mi waa, hare a mu a nucoro tannu, nibinu bee yerema bun, wurasin a be be han wa.
- ¹⁶A de biyo, a Abarhamu ma mi temu han julema we wo haan. Mu bee bara bin lo lo ma mi temuna de, a obara ba ya yi boni; hee a de'ere be baraa mu: o temu na, a din a lo Kirisita.
- ¹⁷Mi de mu ura ne: julema ne Deebenu wo vo ma mi waa, tuwa ne cuwinniya fasi zerema bemumuwenne ma buwiya buwe (430) bun bene be bee huweni han.
- ¹⁸A biyo mu ya yi wo a li en ya yi ma ho tuwa nu, to li bee ya yi ma han julema. A o yi dee mu, a ma julema Deebenu hine ciyora Abarhamu na.
- ¹⁹A to ho tuwa maa be ura? Ho cuwinniya na a zeni ba ni aansannu, tuwifuwa biyowo li temu ne han julema wo haan yi aa ciyo. Ho tuwa so paara, a anzera so mana a aa luwa pucan ni'ere nu.

- ²⁰A o yi dɛɛ mu, pucan bɛɛ a ni'ere pucan, a mu yi a Deebenu anni dín a de'ere.
- ²¹Bun wo so to ho tuwa ɛnnɛ fi li Deebenu pulema lo? Fiyofiyo! Mu ya wo a tuwa we na nɛ da li mu'ennu sin, to biyo wá yɛ ho tereyamu ja ya le ho tuwaa dede.
- ²²A mu Toorobe u'aa mu be wure lii lu mu be'uwe hiyase, yawe a han pulema yi nɛ bá nɛ lara mu na ba lana bena Yesu Kirisita lahuramaa.
- ²³Saani a ho lana wa'ati vesi aa cii, bun wo a ho tuwa pa wa finniya na aa urasi, a maa hera hó lana so zeninu ma mite.
- ²⁴Ma bun sin, ho tuwa wo wa orolilo nɛ ciyan wa vara lo Kirisita se, yawe a wa yi besiyam ho lana lahuramaa.
- ²⁵A biyo wá ho lana wa'ati aa ciyo vo, a wa bɛɛ hini mana hó orolilo so nuu.
- ²⁶Biyo mi lara Yesu Kirisita na bena, mi wure a Deebenu za.
- ²⁷Mibe wure nɛ ma lo Kirisita fubuwa li batemu danna wá, a lobe Kirisita mi zan mi wá yɛ!
- ²⁸Mi dediya bɛɛ hini mana, a bara lo le a Zuwifenuu, Gɛrɛkenuu, le a wobenu, le a huwara, le a banuu, le a hannuu, bun vo, bari mibe wure a de'ere lo Kirisita Yesuu.
- ²⁹A mi yi daanna a lo Kirisita taa vo, to mi a Abarahamu temu, ɛn'ira a heya wɛ ma han pulema.

GALASISIYO 4

- ¹A dɛɛ, un bara mu; li wa'ati nɛ wure lo zo'endiro yi a hanyirezo, to lo ma hare wobenu bɛɛ zun lee wɛɛ, a mu ja tara a a lobe a mu be wure naso.
- ²Dín pafozo soo, a lo wee abari nibobura na, a bá lee lo bera yira tuwifuwa li wa'ati nɛ baa miyan paara yi ciyo.
- ³A bun sin ja muso a wabe, biyowo wa wo hanyira, a wa a ho dimija berara wobɛ.
- ⁴A biyowo li wa'ati nɛ paara mu jutuu, Deebenu tuwo mi Zo; a a hannuu too lo, mu wo ho tuwa wosonuu.
- ⁵Mu ju bɛɛ wo bebiyan, a lo yɛ bá nɛ wure ho tuwa fu na, ju na, yawe a wa yi Deebenu zunzayamu.
- ⁶A biyo wa wa daanna a zunza vo, Deebenu tuwo mi Zosaannu Ha'iri wa siyaan, a dín mi waa buweri a tɛ lo: «Aba» nɛ ura «waa Maa»!
- ⁷Ma bun o bɛɛ hini a wobenu, fuwa a o a zo; a o yi a zo vo, to o ja a endiro Deebenu lahuramaa.
- ⁸Miyɛɛ mi bɛɛ zuunna Deebenu ma mi waa, a mi ya wee han bera nɛ bɛɛ a Deebenu.

- ⁹A mu yi a were ne mi maa zun Deebenu - a un tere bara lo Deebenu maa zun mi lee, a ma mu ye mu wera yi, a mi bini aro sin mi waa ma bun uwan'uwana bera so, a mi pan miniya a bini we bun bera so wobɛ le?
- ¹⁰Mi pan mi waa yati a mi heeni wozoma, pinle, wa'atira ma zerema tuwan be.
- ¹¹Mi be zaanni nuu; a me enne maa we nuu ne sa yaara uwe?
- ¹²Waa erenasiyo, mi baafoo, a mi ziin a obara me be sin, bari me wo unte ma mi be sin.
- ¹³Dee, mi bee to un te'ee ma be diyowo! A mi anni zun mu, lo a me yi li tansinnu a de han mibe miyeye, bun wo vanna nu wa.
- ¹⁴Hare a un suraa bee enna mi ju na, mi bee we do zuwa na, mi bee we mi waa jii ni; hee, a mi yere fu na a obara Deebenu to'aro, a obara lo Kirisita Yesu mitena!
- ¹⁵Dee, mi ponu ya dosi wure, a yemu mu bana buwala? Un wuro biyo mi ju na papara'a, lo mu ya yi we yi, lo to mi we co'uwenana mi yira a na naa.
- ¹⁶A un yerema we mi ze'uso biyo un muwan ho tiyan haan mi le?
- ¹⁷Ba ne zin ma mi ye, bee co enne mi mi se ma hera uwe! A ba miniya a fe mi me na, yawe a mi i buwa babe suwesuwe.
- ¹⁸Dee, mu se a mi de mi ju ma mi ziya tetemu dannuu, han wa'atira wure; a bee a biyowo un yi mi mi siin midee de!
- ¹⁹Un ni, ho fiyan ne mi un wa zan a obara hansiyanso ne mi mi temu nuu senuma; a un he ho fiyan so tuwifuwa biyowo lo Kirisita be ju yi tuu mi siin zozo.
- ²⁰Biyo wa ye, un maa ya miniya a en mi siin te; to un ya yi mi worola ma co'uwa biyan; bari un a sinnaa mi bena!
- ²¹Mibe ne miniya a vesi ho tuwa hiyase, a yemu a mu; mibe bee tetiya mi juvanle ho tuwa wara na uwe?
- ²²Mu tuwa lo Abarahamu yu zayira niju, ni'ere wo lo wobehan zo, a lo le'a wo lo hanhuwara zo.
- ²³Mu yi a lo wobehan zo, ho to a heya ma han suraa ponu sa'o, a lo hanhuwara zo, ho to a heya we ma han julema.
- ²⁴To mu maa zan obara waawe, bari ba hanna niju ne ye julema julepu. Mu ju'ere ne a ho Sinayi dobonu wa julema, biyo bun te, bun a wobemu: ho hannuu so bee a Agare te!
- ²⁵Agare, a ho Sinayi dobonu ne mi Arabii, a a ho a ho weere Yerusalemu lo, bari ho ma mi ni mi wobemuu.
- ²⁶A mu yi a ho Waa-Yerusalemu, ho a huwara, a a ho a wabe naa.

²⁷Mu tuwa zozo lo: «Hanhinni, uwe ne ɓee to woo diya, Taa zanma'aa wuna! Uwe ne temu senuma ɓee yu woo diya, Zanwinni'a a o puwo o ba'uweē! Bari lo hanpin'a za we boni poo lo hanbaara taa."

²⁸Waa erenasiyo, mu yi a mibe, mibe a za ne to a heya ma Deebenu julema, a obara biyo sin a Isaka.

²⁹A biyo fo wo mu, a le to ma han suraa ponu sa'o we mi waa ji'orila le to li Ha'iri pa'aa; a bun ja a mu were.

³⁰A a webe mu Torobe bara? De bun ne: «Nan lo tosehannuu ma mi zo, bari lo wobehan zo ma lo hanhuwara zo ɓee ɓubuwa li en na."

³¹Ma bun sin, waa erenasiyo, wa ɓee a lo wobehan za de; wa a lo hanhuwara za.

GALASISIYO 5

¹O yi ma a lo Kirisita huwaraliyo wa, a yawe a wa we huwarala ma tiyan. Bun we, mi de'oro, a diyowo ɓee bini e mi de wobemuu.

²Mi de biyo! A me Poli unte lo mu: mi yi pan mi waa ne mite ba faan, to lo Kirisita be ɓee niyanna diyowo haan mi.

³Un ja bana tin mu aa han nuu wo nuu ne yi faan lo mu a waziɓi lo naso juu, a lo we biyo wure ho tuwa bara.

⁴Mibe ne mi waa piri'a mi besiyam ma ho tuwa nu, mibe ma lo Kirisita eena we na, a Deebenu sanmu ye sun ɓee se mi wa.

⁵A mu yi a wabe, a ho lana a wabe han'an; a li Ha'iri lahuramaa wa sinciri mi lo besiyam a wa taa.

⁶O anni ma lo Kirisita Yesu yi mi we le, to o faanna loo, o ɓee faanna loo, bun ɓee muwin; biyo he mu, bun a ho lana ne so li waminu sera mi tonu.

⁷Dee, mibe be ya so se wure! A wii bana ve lu mii, a saara mi, a mi ce ho tiyan na?

⁸Biyo ba yu do haan mi ye ɓee lo li Deebenu ne vo mi se.

⁹Nanfunu beza wee cee mu dure wure.

¹⁰Mu yi a me, lo Nuso lahuramaa, me abaa miyan lo mi ɓee yi leerobe biyan. A mu anni yi a le mi waa piripara mi ha'iri lee, ho be mi ho juu, hare a lo we nuu ne maa sin.

¹¹Waa erenasiyo, mu yi wo a me pan mi waa heeni buwafaanmu be lo a mu wenu ve ma waa, to a webe hinni na ba pan mi waa ji'ori ni ma biyo? Ma bun, to ho uruwa be hini hin'inni wii?

¹²Ba ne mi waa piripara mi ha'ire ɓee co we bebiyan, ba pin yaa mi yere ju'uwe te!

¹³Waa erenasiyo, a ho huwarayamu be vora mibe; biyo he mu, a mi ɓɛɛ co ziin bun wá a huwo vesira ma mi suraa ponu; a mi tawɛ a we ni ne li waminu so a wera we nibobura.

¹⁴Bari a libe werɛ de'ere nɛ yɛ u'aa ho tuwa wure: «Mi nuu wo nuu waa mi niban a obara mi yɛɛ.»

¹⁵A mu yi tara a mi i beena wɛ wa, a mi waa cɛ zizi'a, mi yɛɛ fe sobi, a mi ɓɛɛ yaa wɛ ju'uwe bu'ubu'u.

¹⁶Ma bun de biyo un yu bara han mi nɛ: mi vesi ma li Ha'iri, ma bun to mi ɓɛɛ tii han suraa ponu sa'o ju.

¹⁷A biyo han suraa ponu sa'o ma li Ha'iri sa'o men ta wɛ na. Bun julepu fi ma wɛ, yawe a biyo mi ya yi miniya na, a mi ɓɛɛ yi bun we.

¹⁸A li Ha'iri yi a mi wanheca, to mi ɓɛɛ mana ho tuwa tayamuu.

¹⁹Han suraa ponu wema dosi letee; bun a dara'oroyamu, na'uwannu, so'omu,

²⁰tinsiyanhannu, heenu, suwa, waanni, jɛnni, sinlee, padeyamu, wɛcara'anu, wɛcecenu,

²¹ponu, janju'eroyamu, dipoyamu ma bun sinnasinna. Un enne buwasa miyan a obara biyo un ya muwanna mu vo: ɓa ni nɛ do mite si han wema so sin nuu ɓɛɛ di Deebenu pa'amayamu en wa!

²²A mu yi a li Ha'iri, biyo dín te, bun a waminu, zanma'aa, hɛra, muju, tetemu, tereyamu, nucomu, tan'ereyamu, wawinu, tefinuna,

²³ho tuwa ɓɛɛ fi bun bera so fiyo!

²⁴Bá nɛ yi a lo Kirisita Yesu taa, bá aariyo han suraa ponu ma han miini sumɛ a buwara li bunu na.

²⁵Wa yi midɛɛ li Ha'iri lahuramaa, a wa ja vesi ma li Ha'iri.

²⁶Wa ɓɛɛ co we ni nɛ buwani wate, a buwe wɛ ma suwa, a jɛnni wɛ buwe'ebuwe'e.

GALASISIYO 6

¹Waa erenasiyo, nuu mi siin dena'erobe yi lo wa, a mibe nɛ vesi ma li Ha'iri, a mibe be lo ziya ma ha'iri nɛ wawi. A mibe nuupɛɛ yɛɛ ja dɛɛ mitena de, a diyowoo ɓɛɛ co yi lo ura a ɛɛ na!

²Mi de wɛ nule na mi un'oraa; ma bun to mi mi waa tii lo Kirisita tuwa ju.

³Nuu nɛ yi ce'obara mi a be, a lo ja enne ɓɛɛ a puwi, to hó a nuu nɛ viri mite.

⁴A nuupɛɛ ciiri mi yireɛ mi yɛɛ wema na dɛɛ, taa han wɛ siin le; a bun le lo, a ɓɛɛ a lo maazin mite ma nuu woo;

⁵bari a nuupɛɛ ma mi ju un'o.

- ⁶A le ba arani ma Deebenu be muso de mi araniro nii mi nubera wure bee.
- ⁷A nuu woo bee co e'a mite: nuu bee da zin Deebenu, a biyo lo nuu yi zan, a bun lo ja wee cii.
- ⁸Nuu ne yi zan be ne cira han suraa, to a han suraa so'orobe lo aa cii; a nuu ne yi zan be ne cira li Ha'iri, to a li Ha'iri be ne a ho sii ne bee mi ve ho nasoo cii.
- ⁹Wa bee co se tetemu wenu se; bari wa'ati buwee, a wa yi mu cunu, a wa yi bee uwariyo lo ma bene.
- ¹⁰Ma bun sin, hobe weere ne wa yu mu nu, wa we tetemu han ba ni wure, san'un ba ne a waa erenasiyo ho lanaa.
- ¹¹Mu toorobe ne ye a me nucaa, mi bee ma biyo un toorobe biyo buwa'ara taan le!
- ¹²Ba ne miniya a wazibi mi de ho buwafaanmuu wure a ni ne mi yenu ba nucoza yira se, yawe a jin'uwe woo bee yi ba lo Kirisita uruwa bena.
- ¹³Ba ne faanna mu dede yere bee mi waa vesi ma ho tuwa, a bunmamibe, ba pan miniya a de mibe ho buwafaanmu, yawe ba we yi bun wee dera bara, lo mi anni mu yu mi suraa a miniwaa na sa!
- ¹⁴Mu yi a me, bun anni nii mana bin! Me bee de bara ma bebiyan woo, a mu yi bee a wa Nuso Yesu Kirisita uruwa ne lahuramaa ho dimija a diyo ne buwara me se, obara biyo sin ho dimija se me ja a nuu ne buwara!
- ¹⁵Mu buwafaanmu loo, ho soriyamu loo, bun diyowoo bee muwin; biyo he mu, bun a o yerema we daanrobe finnu.
- ¹⁶Ba ne wure yi bo bun paarobe so na, buweyoo a Deebenu hera ma li tetemu le li se a lii mi wa, mibe ma li Deebenu ni zanma wure
- ¹⁷A fe were ju wa, nuu woo bee hini de buwebuweduwe na; bari Yesu mite miniwarobe mi un wa vo
- ¹⁸Waa erenasiyo, a wa Nuso Yesu Kirisita hine lii fe mi wure! Amina!

EFEZESIYO

EFEZESIYO 1

- ¹A mɛ Poli nɛ Deebenu vo ma mi yɛrɛ a wora Yesu Kirisita turo, a mɛ tuwa ho vanlo nɛ yɛ a haan ɓa nisiya nɛ mi Efezeɛ na, ba nɛ a tan'erenasiyo Yesu Kirisitaa.
- ²A wa Maa Deebenu ma wa Ƴuso Yesu Kirisita duba han mi a ƴa han mi ma heru.
- ³A Deebenu nɛ a wa Ƴuso Yesu Kirisita ɓaa Maa yenu de wa. Libe nɛ diya lo Kirisita be a li duba haan wa a su wa puwiriyo ma duba si wo si nɛ lo ho waa.
- ⁴Bari saani a Deebenu dan ho dimija, li we fera wɛ'aa wa a wa we li taa lo Kirisita bena yawe a wa we nii nɛ cuu a nɛ zara'i wo ɓɛɛ en na li waa.
- ⁵Deebenu we fera co mu Yesu Kirisita bena, a we wa ma mi za mi waminu bena a heya ma mi sa'o.
- ⁶A bun na wa ɓuwani Deebenu li hinne benu bena, dɪn nɛ li na waa sanmuu, li zo saannu bena.
- ⁷Lo Kirisita cannu uwasi, a yārā wa ƴu na a wa yura be'uwe sabere. Deebenu hinne nɛ li wo haan wa ɓuwa tuwi anniya.
- ⁸Li haan wa ma li hinne so tuwi a puwiriyo, a heya ma mi ha'iriyamu ma mi zuunrobe wure.
- ⁹Deebenu zeniya wa ma mi siin sesemu, ho tetemu nɛ li we fera co a tii ƴu Yesu Kirisita bena.
- ¹⁰Deebenu aa tii mi yicema ƴu li wa'ati veni. Bun a li o biyo wure mi ho waa ma biyo wure mi li tuɓn wɛ wa, a lo Kirisita aa we mu wure Ƴuso.
- ¹¹Deebenu fera wɛ'aa wa a ciya la a wora mi taa nii, a heya ma biyo li cora mu, bari li sa'o mi bepeɛ wa.
- ¹²A bun na wa de Deebenu yenu wa li ɓuwabuwamu bena, wabe nɛ a ɓa niya a bo wa sinciri si lo Kirisita wa.
- ¹³A lo Kirisita lahuramaa mi ƴa ho tintete nɛ a mu isirobe Tansinnu. Mi lara lo Kirisita na, a ƴu li Ha'iri-Senu nɛ Deebenu we lara mi ƴu, a dɪn miniwaa miyan.
- ¹⁴A dɪn Ha'iri-Senu so a biyo Deebenu paara wa bonu miniwarobe. Li heniya wa siyan, lo wa yi dɪn ɛɛn so biyowo wa yi huwaraliyo wurewure. A bun na wa ɓuwani Deebenu ɓuwabuwamu.
- ¹⁵A bun na, biyowo un ƴa lo mi lara lo Ƴuso Yesu na ma biyo mi wana ɓa lanasiyo wure,
- ¹⁶un wee bara'ari Deebenu tuwite mi bena, a un wee lee mi be biyo un yi fara.
- ¹⁷Un we fara a lo Ƴuso Yesu Kirisita ɓaa Deebenu, ho ɓuwabuwamu ɓaa Maa, han mi ma zuunrobe ha'iri ma ha'iri nɛ le mu sɛsɛbe wa, yawe a mi zuun Deebenu sɛsɛ.

¹⁸Un fara diyo a li hɛɛ mi ha'iri yira, a mi zuun li sinciri nɛ li voo mi bena, a mi zuun li ɛɛn benu nɛ cunnu ɓuwa nɛ li ara ba nɛ a li taa,

¹⁹a mi ja zuun ho pa'a benu nɛ li sara mi tonu wabe bena, bun nɛ a li bara'a, a a li pa'a nɛ daan bɛɛ mana.

²⁰A hobe pa'a so lo verila lo Kirisita a huweniya yo bosu mu nudorole ho waa.

²¹Li bo lo si mu jusoyamu, han pɛ'ɛ wure, mu pa'amayamu, mu nasoyamu, ma yenu wo yenu nɛ da ce jusiɪn, ho zɛrɛ ma ho hiro nɛ ɓuwee mu wure.

²²Deebenu pa bepeɛ jansi lo Kirisita ziya se, a li wo lo ma li egilizi Nuso beenu,

²³Dɪn nɛ a lo Kirisita suraa, a lo mii a su puwiriyo, a mina be wo bee ma nu wo nuu.

EFɛZESIYO 2

¹Mayɛ mi ya a obara ni nɛ huru mi dena'erobe ma mi be'uwe bena.

²Mi ya wee vɛsi aa heya ma hobe dimija nɛ yɛ co'o uwe. Mi ya wee fi Sitani tannu na, dɪn nɛ a ho waa ma li tun aza pɛ'ɛsiyo juso nɛ wee sɛ tonuu ho wɛrɛ, ɓa nii nɛ bɛɛ fi Deebenu tannu na siyaan.

³Wabe ururu nii enna; wa we bo han suraa sinmu na; wa wo wa suraa sa'o; a wo wa leroobe sa'o. A bun na Deebenu be ya sin a li lee mi sin wa a obara ɓa ni nɛ a.

⁴A Deebenu hine ɓuwa anniya, ma li waminu nɛ ja ɓuwa anniya bena,

⁵a bun na, wabe nɛ ya huru wa dena'erobera, lo bana veriyo wa a haan wa ma lo Kirisita sii, bari wa isiyo ma Deebenu hine.

⁶Deebenu pariyo veriyo wa ma Yesu Kirisita, a li huweniya wa yora li se, yawe a wa ma lo paari ɛn ho wáá pa'amayamu.

⁷Ma bun, a heya ma li tetemu nɛ li wo haan wa Yesu Kirisitaa, li wo bun yawe a zeni a mi hine nɛ ju bɛɛ mana ju'an bɛɛ yi tuwi fuwa bin.

⁸Bari a Deebenu hinniya miyan, a bun na mi isiyo, biyo mi lara Yesu Kirisita na bena. Bun isirobe so bɛɛ lo mibe se, bun a Deebenu hanmu.

⁹Mu bɛɛ a mi wema be na a na a mi isiyo. A bun na nuu wo bɛɛ da ɓuwani mite.

¹⁰Bari wa a Deebenu nusemu, a a Yesu Kirisitaa li daannana wa, yawe a wa vɛsi ma han wema-tetiya nɛ li we wo'aa mayɛ a wa vesira.

¹¹A bun na mibe nɛ bɛɛ too Zuwifemuu, mi de mi ha'iri si biyo fo wo mi wa. Mibe nɛ ɓa Zuwifera wee ve ma soriyo, a babe ve mite ma ɓuwafaanna. Bun a ɓuwafanmu nɛ wo ma nucoro nu han suraa.

¹²Mi lee'a sese lo dɪn wa'ati soo, mi ma lo Kirisita ya we ɛɛna weɛ na. Mi ya wo a obara nuhuwan ɓa Isira'eli ni tuɪn. Mi nii bɛɛ enna han juɓuwarila nɛ fasi Deebenu julema be. Sinciri wo bɛɛ enna miyan, a mi bɛɛ ya zuunna Deebenu.

- ¹³A were, mibe ne ya sena ma Deebenu, mi ma tubo diyo Yesu Kirisita lahuramaa, lo cannu ne lo uwasi haan mi bena.
- ¹⁴A lobe a wa hera. Lo va ba Zuwifera ma ba nibiyan a wora zun, a lo teeniya ho nicece to'o ne ya mi ba julepu aza, a ne ya wo ba ma ze'u.
- ¹⁵Lo yara ba Zuwifera tuwa ma mi fesirobera ma mi berobera, a wora han sira julepu nucoza ma sii fiinnu de'ere mide. Lo wo bun ma mi yere suraa a ba a nifiyan lobee, a dora hera.
- ¹⁶Lo Kirisita humu ho uruwa wa bo li ze'u, a va han sira nucoza julepu a wora si'ere, a dora nisiinnu ba ma Deebenu azaa ho uruwa sababuu.
- ¹⁷A ma ho co'o so lo Kirisita aa dora ho hera Tansinnu a haan mibe ne ya mi fesenale ma ba ne ya a dedee.
- ¹⁸A lo Kirisita nu wa julepu wure bena aa ziinna lo Maa waa ma li Ha'iri de'ere.
- ¹⁹A bun na mi bee hinni a nuhuwan bun mana enna. Were mi ma ba nisiya a lonuwan ma Deebenu zunsuyo.
- ²⁰Mibe ja muso a obara terobe ne bo li zun hiya leerobe wa, ne ba tuura ma li Deebenu jucanna fasi. A Yesu Kirisita mite a li o'ofuwe bibiyo.
- ²¹A lobe san li zun zinniya, a wo li ma Deebenu zunsenu.
- ²²Mibe ma lo caa wee na, a mi ma be a wure pariyo a li Deebenu zunsenu ne li Ha'iri-Senu mii.

EFEZESIYO 3

- ¹A bun na me Poli ne a Yesu Kirisita asozo, me bee tanna faralo na mibe nibiyan bena.
- ²Mi zun mu, a si'a mana biyo, lo a Deebenu tetemu bena, a un se tonu han mi.
- ³Deebenu mite zeniya mi seseyihema ma ni yimiloo. A bun un buuna mu ju si han mi ye.
- ⁴Mi yi ara han wara so, mi da mi mu zuunrobe ne un yu lo Kirisita bena ma sesemu.
- ⁵Ba haresiyo bee we lo lo be unpa ma biyo sin li Ha'iri-Senu jinina mu ba tuura ma li Deebenu jucanna na zere.
- ⁶Bun sesemu so a biyo ho tansinnu woronu zeniya, lo ba ne bee a Zuwifera nii mi ba Zuwifera een bee, din een so ne Deebenu para mi nii bonu. Ba ma ba Zuwifera buwa, a ba muso nii mi mu julerobe ju'ere ne Deebenu wo Yesu Kirisita bena.
- ⁷Un a ho Tansinnu tose, bari a Deebenu na ho hanmu so na a heya ma li pa'a benu.
- ⁸A me zu po ba lanasiyo nibuwiza wure, hare ma bun Deebenu haan me ma din hine so, a un de lo Kirisita nafoni ne ju bee zuun yi be a han ba nibiyan.

- ⁹Li lo a un zeni ma ba ni wure biyo Deebenu co a lenana mi sesebe yira. Libe ne danna be wo be ya sa bun hare mu bera daanrowo.
- ¹⁰Deebenu wo bun yawe a mu jusoyamu ma mu pa'amayamu ne mi ho waa enna zuun Deebenu ha'iriyamu co'uwe cururu li egilizi nu wa.
- ¹¹Bun wo wa Nuso Yesu Kirisita sababuu a heya ma biyo li fera we co hare mayeye.
- ¹²A lobe wa lara na, a na wa da tii sura Deebenu ma sinhebuwe.
- ¹³A bun na un fara mi a mi bee co yaa mi ha'iri un tuwara bena, bari han tuwara so a mibe buwabu wamu.
- ¹⁴A bun na un cisi un na'opule wa lo Maa waa,
- ¹⁵ho ne co ho waa ma li tuun zun wo zun siyo ye,
- ¹⁶yawe a li Ha'iri-Senu han mi yinucoro ma pa'a ne buwa, a heya ma li buwabu wamu naforo,
- ¹⁷a lo Kirisita en mi siyaan mi lana bena, a mi fesi sese li waminuu.
- ¹⁸Yawe a mi dan zuun lo Kirisita waminu vevemu ma li totomu ma li hucunu ma li hinhinmu.
- ¹⁹A mi ja zuun lo Kirisita waminu, hare a nuu wo tiin ya bee da mu wure zuun. A Deebenu mite ja en mii aa puwiri.
- ²⁰A li Deebenu ne mi wa se tonu wa siyaan ma mi pa'a, din ne han wa a po biyo wa fara wurasin biyo wa lee,
- ²¹a li yenu le a ja de wa ba kiriceenna siin ma Yesu Kirisita bena han wa'atira wure ma tuwite. Amina.

EFEZESIYO 4

- ¹Me ne mi asoo lo Nuso bena, un yuwa mi vesi ma biyo tawe ma mu verobe ne vora mi.
- ²Mi wee liiri mite si tuwite, a mi we nii ne ha'iri wawi, a mi we mupusiyo, a mi we sabere han we ma waminu.
- ³Mi baba a mi ha'ire fuwo we na sese, ho hera ne de jubuwari bena.
- ⁴Han suraa a ju'ere, li Ha'iri ja a de'ere, bari a sinciri ju'ere be vora mi.
- ⁵Lo Nuso a ni'ere mide, ho lana a de'ere ma batemu de'ere
- ⁶Li Deebenu ne a wa wure Maa ja a de'ere. Li mi wa wure ju, a libe we be wa wure se, a ja mi wa wuree.
- ⁷Wa nuupe yu wa buwaforo Deebenu hanmu, a heya ma biyo lo Kirisita naa wa.

- ⁸A bun na mu tuwa: «Lo yuwa ho waa, Lo va wobɛɛ cururu, A lo haan ɓa ma mi hanmuna.»
- ⁹Lo yuwa ho waa, bun ura a webe? A yi ɓɛɛ a lo liyo li tun hiya se?
- ¹⁰Lɛ liyo mu, a lobe ja yuwa ho wa nusiɪn, yawe a lo si be wo be.
- ¹¹A lobe cira'aa mi hanmuna a haan ɓa ni: lo lena tuwan a ba we tura, tuwan a ba we Deebenu jucanna, tuwan a ba we Tansinnu worola, tuwan a ba we mene'enle didira tuwan a ba we ni'aranina,
- ¹²yawe a ɓa nisiya juti a sɛra Deebenu tonu a be be lo Kirisita suraa wa.
- ¹³A bun ma nɛ a wa lana ma wa Deebenu Zo zuunnu aa de jɒbuwari wa azaā, a wa we ni nɛ dan, fuwa wa we a obara lo Kirisita nɛ be wure jutu be sin.
- ¹⁴Wa ɓɛɛ hini zin a obara hanyiraza nɛ ɓa wa mi yada aa papori'a ma mi demuwan, a viiri a ɛ de bee.
- ¹⁵A wa woro ho tiyan nɛ wuro Deebenu ma li waminu co'o, yawe a wa we biyo lo Kirisita nɛ a ho pu'o miniya na.
- ¹⁶A lobee, han suraa tuwa wure yu we a fu we na zin, a han lee mi varirobe a heya ma ho pa'a nɛ senu wo senu miniya na, a jiyanna han suraa ma'o li waminuu.
- ¹⁷Dɛ biyo un bara nɛ, a un yuwara mi ɓobo lo Nusoo. Mi ɓɛɛ hinni vesi ma ɓa nibiyan co'o, ba nɛ vesi ma mi leerobera nɛ a buwe'ee.
- ¹⁸Ba ha'iri borona, ɓa a nuhuwan Deebenu sii bee, ɓa dɛdɛmu ma ɓa siyan cohenu bena.
- ¹⁹Ba a nuwadaanna nɛ ɓɛɛ zun nuwa, a ɓa na mite mu dara'oroyamu si wo si na, a bo mi suraa sinmu na.
- ²⁰ɓɛɛ a bun mi fanmuna lo Kirisita be.
- ²¹Mi yi ja lo wara, a mi yi yu lo aranirobe a heya ma ho tiyan nɛ mi Yesuu,
- ²²a mi lee lo niden, bari mi co'oden ponu'uwe wee viiri mi a ho yaa mi.
- ²³A mi siyan ma mi ha'ire yerema wurewure a we befiyan.
- ²⁴A mi see mu nucomu co'o fiinnu nɛ Deebenu daanna mi yere yaa, bun nɛ zeni mite ma mi vesirobe nɛ terena, nɛ le ho tiyaan, ho nɛ be sin Deebenu naa.
- ²⁵A bun na mi para han sabiya na, a nuu wo nuu mi siɪn muwin ho tiyan a han mi nilo, bari wa wure a suraa de'ere.
- ²⁶Mi sinlee saa yi ɓɛɛ mana, a mi yi co we be'uwe. A li wosopu ɓɛɛ co zin mi sinlee.
- ²⁷Mi ɓɛɛ co nɛ enle Sitani na.
- ²⁸Lɛ nɛ ya yi juu, a lo para mi anro na, a lo unwan mi fenuma yawe a lo dan yi be a serila ɓa banbannasiyo.

²⁹A wara'uwe woo ɓɛɛ co le ma mi ju. O yi tawɛ a woro, nɛ a o wara bara'a ɛn, a han heni sin, a be be nuu lana wa.

³⁰Mi ɓɛɛ nɛ fitine li Ha'iri-Senu na, dɪn Ha'iri so nɛ miniwaa miyan li wiyanmu wozome bena.

³¹A hehemu, ma yi'unmu ma sinle ma ziya, ma nijuwani wure, mu be suma wure, a bun ve mi siin.

³²Mi seri wɛ, a mi we tetemu han wɛ ma waminu. Mi we sabere han wɛ a o biyo Deebenu ja wo sabere haan mi, lo Kirisita bena.

EFEZESIYO 5

¹Mi lewe ma Deebenu, bari mi a li zaa nɛ li wa ma tete.

²Mi vesi ma li waminu co'o a obara biyo sin lo Kirisita waana wa a nana mi mu'ennu wa be na, a wora hanmu nɛ pinpiyan sin ma sara'a nɛ be sin Deebenu na.

³Be nɛ a dara'oroyamu be, ma bepeɛ nɛ cira mu, ma yifɛɛ, bun be ɓɛɛ tawɛ a mu hɛ mi se, a biyo bun ɓɛɛ tawɛ nisiya se.

⁴Mi yi co wee woro wara uwe han wɛ, a obara dedera be sin, ma bun nɛ wure ɓɛɛ tawɛ mi siin, fuwa Deebenu yenu denu wa, ma li bara'arinu.

⁵A mi zuun sese lo dara'oro, nuu nɛ na'uwan, nuu nɛ wa naforo, bun ura a tinsiyanso, ɓɛɛ mi yi li ɛn wo, lo Kirisita ma Deebenu pa'amayamu.

⁶A nuwo ɓɛɛ co e'a mi ma wara nɛ ɓɛɛ jiyani diyowoo, bari a bun bera so bena li Deebenu sinle lii ba za anna wa.

⁷Mi ɓɛɛ co paari diyowo na ma ba ni so sin.

⁸Mi ya a tibiyo mayɛɛ, a werɛ ma maa a omu nii lo Kirisita. Mi vesi a obara omu hanyira.

⁹A ho omuu mu tetemu ma mu tereyamu ma ho tiyan si wo si wee le.

¹⁰Mi ciri sese, a zuun biyo sin lo Nuso na.

¹¹Mi ɓɛɛ co buwari mi ju ma baa nɛ wee we han wema'uwe nɛ a han tibiyo be. Mi lee han wema'uwe so sin ho omuu, yawe a han le wa.

¹²Ba tibiyo wema be wara nuwa mi.

¹³Biyowo han wema'uwe so wure yi lora ho omuu, to biyo wure lowa ho iin a omu.

¹⁴Bari biyo wure nɛ yi zeniya ho iin ɓɛɛ hinni a sesebe. Ho omu zeni biyo a mu. A bun na mu tuwa han Deebenu waraa: «Sinni ote, uwe nɛ dunma, Huwo ziin ba nuhuwora siin, A lo Kirisita omu aa jini'a o wa.»

¹⁵A bun na mi urasi mite sese ma biyo mi vesira. Mi yi co ziin a obara ni nɛ ha'ire ɓɛɛ mana, a mi ziin a obara ha'iresiyo.

- ¹⁶Wa'ati wo wa'ati ne mi yi yu nu a we biyo se mu, a mi we mu, bari li wa'ati ne ye bee se.
- ¹⁷A bun na mi yi co we ni ne ha'ire bee mana, a mi zuun biyo yi a lo Nuso sa'o.
- ¹⁸Mi bee co eri mite ma ja, bun a puwatuwayamu. Mi si ma li Ha'iri-Senu.
- ¹⁹Mi wee siyo han lele, Deebenu buwanirolele ne li Ha'iri-Senu yi do mi sinlee. Mi wee siyo a se'a lo Nuso ma mi siyan wure.
- ²⁰Mi bara'ari lo Ma wo ma wo, be wo be bena, wa Nuso Yesu Kirisita yenu na.
- ²¹Mi wee ji we wara lo Kirisita yiizanni bena.
- ²²Hanna mi liiri mite si a han mi bara a obara biyo sin mi liirila mite si aa han lo Nuso.
- ²³Bari lo banuu a mi haan juso a obara biyo sin lo Kirisita a li egilizi Nuso. Li egilizi a lo Kirisita suraa ma li isiro.
- ²⁴A bun na biyo sin li egilizi wee liirila mite si aa han lo Kirisita, a bun sin ba hanna muso tawe a ba wee liirila mite si a han mi bara.
- ²⁵Bara, mi waa mi hanna, a obara biyo sin lo Kirisita wana li egilizi a na mi mu'ennu li bena.
- ²⁶Lo wo bun yawe a lo see li, a lo cii li ma mu juu ma mi wara.
- ²⁷Bari lo enna mu se a din egilizi so ziin lo waa ma semu, a na'uwan wo, a mamirobe wo, wurasin diyowo ne bee lowe ma bun, a li we se, a zara'i wo bee mana diyo.
- ²⁸A bun sin ba bara tawe a waana mi hanna, a obara mi yere suraa. Nuu ne yi wa mi han, to a lo yere lo wa.
- ²⁹Bari nuuwo bee iin jinna mi yere suraa. A lo we vari han, aa de ce'u haan, a obara biyo sin lo Kirisita wora mu haan li egilizi,
- ³⁰a biyo wa a lo suraa tuwan.
- ³¹A bun na lo banuu fe mii maa ma mii naa na, a lo i ce mi han na, a ba niju paari we suraa de'ere.
- ³²Hanbe wara ne ye maa zeni tiyan ne hucu ma wa. Mu yi a me se, un ce'o han wuro lo Kirisita ma li egilizi be.
- ³³Bun we, mibe nupee waa mi han, a obara mi yere be sin, a lo hannuu ja muso anmi mi baro.

EFEZESIYO 6

- ¹Hanyira biyo a mi tonuu lo Nuso waa, bun a mi fi mii nii wara na, bari a bun terena mu.
- ²Ho tuwa warayee ne pulerobe mii, bun a o de mii maa ma mii naa wa,

- ³yawe a o en heraa, a o si wozoma we boni li tun wa.
- ⁴Maana, mi ɓɛɛ co wee we be ne lee mi za siyan. Mi de ce'u ɓaa, a arani ɓa, a oroli ɓa ma ho co'o ne lo ɓuso miniya a mi we.
- ⁵Wobɛɛ, mi fi mii nasiyo wara na li tuŋ he ma zannu ma zenu. Mi be yi'anmi ɓa wa ma siyan ne se, a obara mi yi se han lo Kirisita.
- ⁶Mi ɓɛɛ co we mu ɓa yiree midee, yawe a mi be we sin ɓa. Mi se ɓa tore a we Deebenu sa'o ma mi siyan wure, a obara mi a lo Kirisita wobɛ.
- ⁷Mi se mi wobɛmu tonu ma ha'iri ne se a obara mi yi se han lo ɓuso a ɓɛɛ a ɓa nucoza midee mi se han.
- ⁸Mi zun a nuu wo nuu, hare lo we wobɛnu wurasin huwara, aa yi mu be tetiya ne lo yi wo sara lo ɓuso se.
- ⁹Mibe nasiyo muso anmi mi wobɛɛ. Mi para mu'enpiinu na, bari mi zun a ɓaa naso ma mibe naso mi ho waa, a ɓa nucoza wure a de'ere lo waa.
- ¹⁰Bun wure veni, mi coheni mite lo ɓusoo ma lo pa'a ne penpen.
- ¹¹Mi pin Deebenu hinfirosiyan, yawe a mi yi pa'a Sitani he'o wa.
- ¹²Bari ɓɛɛ a nucoza a wa fira, a ma ho waa pafonu pe'esiyo suma, ma ho dimiɓa tibiyo nasiyo, han tibiyo pa'amayamu ma han ha'ire uwe ne mi ho waa enna.
- ¹³A bun na mi zin Deebenu hinfirosiyan wure, yawe a mi ziin li wozome oo, a mi pa'a en biyowo mi yi yu se mu wure wa.
- ¹⁴Mi yere ceziin, a ho tiyan we mi heceene, a ho tereyamu we mi sudere'e.
- ¹⁵A ho hera tansinnu jan'anrobe we mi ziya na'an.
- ¹⁶A ho lana we a obara hinperodiyo ne mi wee se a fera mi yere na aa duwinina lo Hiyo hiyan suwo wure.
- ¹⁷Mi ja see mu isirobe hannu unne ma li Ha'iri-Senu etonu ne a han Deebenu wara.
- ¹⁸Wo ma wo a mi we faralona ma yuwarobera si wo si ma li Ha'iri. Mi yi co de tantanbuwe; mi fara han ɓa nisiya wure.
- ¹⁹Mi muso wee fara han me, yawe a Deebenu han ni ma wara ne un yi tawe a woro, a un yi sinhebuwe a zenina ho Tansinnu sesebe.
- ²⁰A bun bena un a lo ɓuso turo ne caa ma zara'uwa, yawe a un woro ho Tansinnu so ma pa'a, a o biyo un tawe a un worola mu.
- ²¹Waa ereso sannu Tisike ne a lo ɓuso tose tan'ereso, aa de un unpa han mi, a mi tere zuun be un mi wa.
- ²²Un tuwo lo aa vera mi se, a lo woro wa unpa a han mi, a ja binni heni mi siyan.

²³A lo Maa Deebenu, ma lo Nuso Yesu Kirisita han ɓa fera lanasiyo wure ma ho hera, ma li waminu, ma ho lana.

²⁴A li Deebenu hine ɛn ma ba ne wure ne wa wa Nuso Yesu Kirisita ma waminu ne ɓee yerema. -

FILIPESIYO

FILIPESIYO 1

- ¹A mɛ Poli ma Timote nɛ a Yesu Kirisita toɓɛra, a wabe tuwa hobe vanlo nɛ yɛ a na Filipe ló kiricɛɛna wure na, a na ɓa dera ma ɓa nudera na.
- ²A waa Maa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita duba han mi, a nɛ hɛra miyan.
- ³Un yi we liya mi be pɛɛ, to un dɛri tosi bara'ari Deebenu.
- ⁴Un ɓɛɛ vunuwan a fara han, a un yi fara pɛɛ, to un zanma'aa,
- ⁵taanni a biyo mi do mi nii li tansinnu bebɛenu be, a see li wozomeyɛɛ tuwifuwa o zɛɛ.
- ⁶Un lara biyo lo lɛ nɛ ɓuwa hobe tootete nɛ yɛ hiya mi siyaan pan cɛɛ miyan hoo fuwa ho juu yi ti a vɛɛ bɛɛ ma Yesu Kirisita wozome.
- ⁷Un se a un de un yi ma mi be, a biyo mi be hee na. Dɛɛ, mu a han senumaa loo, mu a li Tansinnu fɛsinu suwaa loo, mibe wure ma mɛ paariyo nii mi han duba ju'ere bee.
- ⁸A Deebenu a un senɛ, ma Yesu Kirisita waminu, mi wure be sin na hare ma tete.
- ⁹A biyo un faan na un faralonaa, bun a a mi waminu pin wee de wá, a li zuunle ma mu faanmurobe tete nɛ a li waminu so puwiri.
- ¹⁰Ma ho co'o so to mi zuun biyo be hee mu cɛɛnu, a lo Kirisita wozomeɛ, to mi zan zozo, a tɛ'ɛ woo.
- ¹¹Bun we a mi wure a niterena Yesu Kirisita lahuramaa, a to dɛ Deebenu ɓuwaninu ma li yenu denu wá nɛ! Poli senuma lo Kirisita bena
- ¹²Mibe nɛ a wa erenasiyo, un mi mu se a mibe zuun mu, lo biyo yu ni yɛ bana yerema do li Tansinnu venumawa nu na.
- ¹³Lo pa'ama ma mi benesiyo wure se ma ɓa ni nɛ á wure se, mu maa dosi zozo lo a lo Kirisita bena un mi han seraa.
- ¹⁴A bun bana tintiyan heeniya waa erenasiyo nɛ abaa lo Nuso na boo wure siyan a ɓa ɓubuwa Deebenu wara woronu a zanmen woo.
- ¹⁵Mu boo, ni tuwan be a padeyamu ma suwabuwendu ɓa mi waa buwera lo Kirisita be, a mu yi a ɓa tuwan, bá siyan cuu.
- ¹⁶Bá anni we mi be wure ma waminu, a biyo ɓa cuu mu lo nu bo a un sɛ suwa li Tansinnu bena.
- ¹⁷A mu yi a bá nɛ buwe lo Kirisita be ma padeyamu ha'iri, bá yicema ɓɛɛ cuu; a ɓa miniya a naani un senuma na.
- ¹⁸A bun co ɓɛɛ cira mɛ! Mu a batari loo, mu a tete ɓa se loo, lo Kirisita be anni yi yu woro vo, to mɛ zanma'aa, a yere bini tintin zanma'aa te.

¹⁹A ura a webe, a biyo un zun lo bun wure yerema we me juleerobe, mi faralona ma Yesu Kirisita Ha'iri lahuramaa.

²⁰A heya we ma un sinponu ma un sinciri, un bee maa be diyowoo ne ci un ju si. Ho were wa ma tuwite, me nuco'uwi be pan de lo Kirisita yenu wa, a un bee si'aa bun na, lo a un midee loo, a mu a un huru loo, a mube mi seeni;

²¹anni yi a me le, lo Kirisita a un mu'ennu, a li humu a cunbe un se.

²²Bun wure wa, a mu cunu mi un toonu wa, a na un pan mi li mu'ennu na le? A mu yi a bun, to a mu ye suwanni un se? Un bee co zun uwe.

²³Un zo a zi'iza'aa mu juleju aza: de biyo, sin'ere te lo un bee ya fen ve lo Kirisita se le, bun a biyo suwanni hare ma tete mu.

²⁴A to sin'ere lo, mibe bena to un tawe a un en bin li mu'ennu na.

²⁵Bun yu se un wa, un zun mu: to un enne esi, aa esi mi wure se a wa taanni we, yawe a mi ve ma waa, yawe a mi yi zanma'aa ho lanaa.

²⁶Un yi annuwan ciyo miyan, to mi ja yu befiyan ciyo ne mi duura lo Kirisita Yesuu me bena.

²⁷Biyo anni hee mu, a mi ceen mite ma be ne tawe ma lo Kirisita Tansinnu, yawe a un yi yu mana aa lee mi unpa loo, wurasin un bee yu mana loo, a un yi ji be ne a bun we aa mi fu we na muwenmuwen ma ha'iri de'ere ne sera ho lana suwa ma sin'ere li Tansinnu bena;

²⁸a mi bee co de mite si fiyo a mi ze'usiyo wuruwuru. Bun zeni ba hara'irobe, a yi a mibe to mu zeni mibe isirobe

²⁹ne lo Deebenu se. Mu waa bee a bebiyan, a biyo Deebenu wo tiyan ma mi a mi lara lo Kirisita na, a wo tiyan ma mi a mi yu se lo bena,

³⁰a yere zan ma ho suwa ju'ere ne mi fo maa a un paara, a ne un pan mi waa se weere a obara biyo mi janna mu.

FILIPESIYO 2

¹Mu yi wo a buwebuwe'arobe yi lo Kirisitaa, mu yi wo a sinhebuwe yi li waminu, mu yi wo a paari yi li ha'iri, a nisiinnu yi mi, a tiizuunnu mi;

²mi baafoo a mi tii un zanma'aa ju. Bun we, mi baaba a mi ha'iri we de'ere, a mi yi waminu de'ere, mene'en de'ere, leerobe ju'ere.

³Mi bee co we be diyowoo ma padeyamu wurasin ma duunu biyan, a mi nuu pee wee liiri mite si aa yati ba be a a poo mi yere.

⁴A nuu woo nuu mi siin, saani a lo yati mita cunu midee, a lo muso wee yati be a taa.

⁵Mi ne a mu leerobe ne enna lo Kirisita Yesuu, a bun en mii,

- ⁶A biyo hare a lo co'o wo li Deebenu co'o, Lo ɓɛɛ enna mu se a o'ori bun na a maazinna mite ma Deebenu.
- ⁷A lobe yu mu mi yere se a ɓo mi siin, a lii so toose co'o, A lo yerema wo nucoro be sin, a so hó co'o wure.
- ⁸A lobe ma mi yere liiriyo mite si fuwa mu yu li humu na, ja ɓɛɛ a humu maa fuwa uruwa wá humu.
- ⁹A bun ja na Deebenu huweniya lo yoo bosu mu be wure juu, a haan lo ma yenu ne ju'an ɓɛɛ mana;
- ¹⁰Yawe a Yesu yenu na, a bá ne mi ho waa, ma li tun wá, ma li tun hiyase wure lii mi na'opule wá han lo;
- ¹¹A ɓa nuu wo nuu ziin mu, a lee mu ma mi ju lo Yesu Kirisita a Nuso, bun ne a lo Maa Deebenu buwaninu.
- ¹²Ma bun, waa ni, biyo sin mi fura un tannu na hare menna ma yiizanni ma anmi; mi de mi isirobe toonuu ma bun sin, a obara un ya yi mi mi siin. A were mi de ju poo, san'un biyo un ɓɛɛ hini mana mi siin bena.
- ¹³Dɛɛ, han yicema ma han wema ne le mi se, a Deebenu wee se ho tonu so mi siyaan, a heya we ma libe mite fesirobe ne se.
- ¹⁴Mi we be wo be a hun'aa ma wanni woo.
- ¹⁵Mi we zozo, a we ni ne zara'i woo mana na, Deebenu zahuwarala, ne te'e woo mana na ɓa weere ni ne yaara, a oora ma biyo siin. A babe siin mi ze a obara huwa'uwo ne da oomu hobe dimija neɛ,
- ¹⁶a can han Deebenu Wara mi juwin na. A bun ne me yi yenu Lo Kirisita wozome, a ɓɛɛ we nuu ne lubo, a siya unte yaara.
- ¹⁷Hare a un tin leera sara'a, aa cɛɛ mi lana juutiinu sara'a na, to un siinwa aa zanma'aa ma mi wure.
- ¹⁸Ma bun sin mibe ja zanma'aa, a mi zanma'aa ma me.
- ¹⁹Un mi waa han'aan lo Nuso Yesu wá, an lo fuwa un yi Timote a tuu vera mi se, yawe a mi unpara ne un ji heeni un siin.
- ²⁰Yi ɓɛɛ a bun, dɛɛ nibobure ne mu fo un ha'iri, a ne de mi yi ma mibe ma suwabɛɛ, hó woo.
- ²¹Ba be á wure mi waa fi mi yere cunu, a ɓɛɛ a lo Kirisita Yesu taa.
- ²²Mi zun a lo Timote zan mi ziinle; lo ma me so a obara maa ma mi zo, aa bun lo dora mi tii si li Tansinnu toonuu ma ni.
- ²³Un be yira yi ló wo ne mu, to un tuu lo vera mi se,
- ²⁴a un sinciri mi lo lo Nuso yi ta mu, mu men a me untee ve mi se.

²⁵Un pa obara mu wo yu a un aroni waa ereso Epaforodite, un toseroba ne ma ni saa ho suwa a vera mi se. A lobe mi we tuwo mana un se ma biyo mi na aa jiyanna un ma'o.

²⁶Mi wure ponu ya buwe lo, a lo ha'iri maa ya saa bari mi ja lo vanna unpa.

²⁷Mu boo, lo ya vannaun, a humu wo zuruu. Hare ma bun Deebenu bana wo tiyan ma lo, a mu bee wo lobe midee, li ja wo tiyan ma me, bari li bee we ta a naani un sinvee na.

²⁸A bun na un tuwo lo vara mi se ma uwan, a mi yi zanma'aa lo minu bena, a bun yere ja lee be me sinvee na.

²⁹Mi sin lo waa ma zanma'aa ne putuu lo Nuso bena, a mi wee de ba ni so sin wa;

³⁰bari a lo Kirisita toonu nu wa lo ya hi, taanni a biyo lo do mi mu'ennu na yawe a biyo mibe serirobe yi ciira na a lo ziin bun, a bun lo wo a mu jiyanna na.

FILIPESIYO 3

¹Mu yi a biyo a le, waa erenasiyo, mi zanma'aa lo Nusoo. Mu bee a diyowoo un se, a un tintin too mu be ju'ere a han mi; a un pa obara lo mu ja a be ne suwanni mibe na.

²Mi fe sobi babe boore ne ye na; mi fe sobi ma ba uwan'uwan tosera; mi fe sobi ma ba ewee-buwafaanna.

³O yi dee mu, a wabe ne buwani Deebenu ma li Ha'iri, wabe ne han'aan ma Yesu Kirisita, a bee aaba han suraa na; a wabe terena a ba buwafaanna suwabe siyo.

⁴Hare ma bun, mu ya we yi a me aaba han suraa na. Ni tuwan yi pe obara lo mi le heere ma mu yi, to me taa poo:

⁵un faanna un tenu wozoma hootinni wa, un a Isira'eli temu, Bezamen zun'in nuu, Heburu harala.

⁶Mu yi a ho ladara ta enle, un a Fariziyen; mu jan'anrobe enle un wo li egilizi ji'orilo; a yi a ho Tuwa yereyere, un bee in do ho oo woo.

⁷A bun bera so ne be wo buwaa un se, un yatiyo bun a wora buwe'ee lo Kirisita bena.

⁸Un yere yatiyo mu wure a wora buwe'ee a haan wa Nuso Yesu Kirisita zuunnu cunu. Ho bena, un aariyo mu be wure, a do mu wora dofiyo, yawe a un yi lo Kirisita;

⁹a ma lo en nisiinnuu; bee hini a me unte tereyamu bena, ne ya we tereyamu ne lo ho tuwa se, fuwa tereyamu ne yi ma ho lana lo Kirisita lahuramaa, tereyamu ne lo Deebenu se a ne fasi ho lana wa.

¹⁰Biyo un sunma yereyere, bun a un zuun lobe mite, a zuun ho se ne lo viyara, a ma lo bubuwa han senuma na, a hira lo humu sin; a to

¹¹un han'aan ba nuhuwora venu wa, lo un vee.

¹²Mu ɓɛɛ co ɛnne lo un ɗeri lubo vo un uwara ju, a be wure juutu de; a un pan do un ju si luwi te, yawe a un yi un uware cunu, bari me muso a nuu ne lo Kirisita uwa wa.

¹³Wa erenasiyo, mu yi a me yere se uwanni, un ɓɛɛ in yu un uware cunu, a un anni do beju'ere un waa: un manu ta biyo anniya mu na, a un san un waa ma biyo mi un waa;

¹⁴un fa ve biyo un sunma na, yawe a un yi biyo Deebenu vora ni ho waa, Yesu Kirisita lahuramaa.

¹⁵Wabe ne wure boo ho lana, mi ne wa yi bun leerobe so. A mu yi wo a leerobe biyan mi mi siyaan betuwan wa, to Deebenu ja cii bun han mi.

¹⁶Hare mu maa we be ne maa sin, he wa anni va ve ciyo ye, wa paari be wa ziya.

¹⁷Waa erenasiyo, mi wee we biyo un we; biyo mi maa a wa we, ba ne vesi ma bun, mi fe mi yira deerobe ba na.

¹⁸Ni cururu mi ne vesirobe wo ba ma lo Kirisita uruwa ze'usiyo; un dariyo a bara mu han mi, a un ja tin mu were ma hincaan;

¹⁹a biyo ba veni, ba tunu bu'ubu'u, bari a ba siinle a ba Deebenu. Ba de mi yere wa ma be ne nuwaani ba, ba ɓɛɛ lee bebiyan be a yi ɓɛɛ a li tun wa he be.

²⁰Mu yi a wabe, waabe maalo mi ho waa, a bin wa Isiro ma wa Nuso Yesu Kirisita ne wa ho ma lee buweera;

²¹ho yi mana, lo yerema wa ma'asuraa, a han bini lewe ma lobe ta suraa ce'u. Lo we bun ma mi yere se ne ju'an mana, a ne ji be wo be si mi ziya se.

FILIPESIYO 4

¹A bun na, waa erenasiyo, mi minu ponu mi na hare ma tete, a mibe be te un zanma'aa, a mibe a un yenu. Ma bun sin, waa ni, mi ziin sese lo Nusoo!

²Un yuwa mi bobo, uwe Evodi ma o Sintisi a mi leerobe we de'ere lo Nusoo.

³Uwe ne a un tooseroɓa tan'ereso, un ja fara uwe a o de ba nu na; ba a ni ne ciya na a saara ho Tansinnu suwa, babe ma Kelema ma un tooseroɓara ne a ne ye le tuwa ho sii vanloo.

⁴Mi zanwinni'a lo Nuso se tuwite, un bini tin mu mi zanwinni'a.

⁵Mi we ni ne waawi, a ba ni wure le mu unpa. Lo Nuso mi sura.

⁶Mi ɓɛɛ co de mi yi ma be diyowoo; be wo be wa, a mi fara, a mi bobori, mi ne bara'arrobe, a mi zeni mi mirobera ma Deebenu.

⁷Ma bun, to Deebenu han mi ma hera ne juse ɓɛɛ mana, a li fi mi siyan ma mi leerobera na aa ce lo Kirisita na.

⁸Bun we, erenasiyo, be wo be ne a tiyan be, be wo be ne nuu taa'a, be wo be ne terena, be wo be ne cuu, be wo be ne waa yi, be wo be ne te na yi, biyo terena mu a ne nuu ve yenu; mi baaba a mi de mi tii wure si buun.

⁹Biyo de'enina mi, biyo mi ja, a yu fu na, biyo mi maa a un we, mi we bun; a to hera Deebenu en ma mi.

¹⁰Un yu zanma'aa benu lo Nuso se, a biyo un maa a mi tintiyan we'aa mi waa de ju un bena. Un zun a mu enna mi siyaan menna, a mu nu enne bee ya in yu.

¹¹Bee co a me unte mirobera bena un lo bun uwe, me dariyo unte ma bun, a zun ji uncoo ma biyo un mi wa.

¹²Un zun jinwa be waa, a un ja zun esinasemu be waa. Be wo bee ma feni wo feni, un oroliyo unte a zun siyo be waá, a zun hinnu si; un zun esinasemu, a ja zun jii wa.

¹³Me da be wo be le ne ne ho pa'a na lahuramaa.

¹⁴Bun wure wa, mi wo tiyan, dee, mi jiyanna na un tuwara wa'ati.

¹⁵Mibe Filipesiyo yati zun mu, lo li Tansinnu buwenu hiyabuwerowo, biyowo un lo Maseduwani, bun we a egilizi woo bee na mi tannu na lo mi wee zeni mi hanmube ma mi yirobe ma ni, a mu yi bee a mibe midee.

¹⁶A mibe midee wo bun, bari cuwaju wa, a un mi Tesalonikee, mi tuweniya be haan ni a jiyanna un ma'o.

¹⁷Bee co a sanmube un we na uwe; biyo me du dannuu, bun a mu tetemu ne be muwin mi wa.

¹⁸Un yu biyo wure tuweniya mu, mu lo ni, un ma'o jiyanna. Biyo mi tuwora Epafrodite, mu ciyo na, a mu su ni tuwii puwiriyo. Mu zan obara be ne pinpiyan sin, sara'a ne Deebenu ta be na, a ne be waa li siin.

¹⁹Waa Deebenu aa jiyani mi ma'o wure Yesu Kirisita lahuramaa a heya we ma biyo a li naforo ma li buwabuwamu.

²⁰A waa Maa Deebenu yenu de wa fuwa bin. Amina!

²¹Ba nisiya wure ne mi Yesu Kirisita, lo ba wure foofoo.

²²Wa erenasiyo ne ma ni mi we wa ma tee miyan. Ba nisiya wure, san'un ba ne mi Sezare luu lo mi foo.

²³A wa Nuso Yesu Kirisita ma'ari en ma mi wure ha'iri. -

KOLOSESIYO

KOLOSESIYO 1

- ¹A mɛ Poli nɛ Deebenu wɛ'aa lena a wora Yesu Kirisita turo ma wa ereso Timote;
- ²A wabe tuwa ho vanlo nɛ yɛ, aa nɛ ɓa nisiya, lanasiyo tan'erenasiyo nɛ ni Kolosee na, ba nɛ ma lo Kirisita mi wɛɛ. A waa Maa Deebenu dubaa han mi a ɲa han mi ma mi hera.
- ³Tuwite, un wee bara'ari wa ɲuso Yesu Kirisita ɓaa Maa Deebenu a heni mi be wa faraloo.
- ⁴Wa ɲa mi lana nɛ mi yu Yesu Kirisitaa be ma mi waminu nɛ mi wana ɓa nisiya wure.
- ⁵Biyowo ho tiyan wara nɛ a ho Tansinnu ciyo miyan ho dee, mi yu sinciri a aba biyo para mi bonu ho waa na.
- ⁶Ho Tansinnu nɛ so cira miyan, lii bebena fenna ho dimija a ho haa biyo. A mube mi seeni ho wo mibe se hare zeze mi ɲa a fanmuwan li Deebenu hine be a heya ma ho tiyan.
- ⁷A bun un beroba sannu Epafarasi de'enina mi. Lo a Yesu Kirisita tose tan'ereso nɛ mi waa se han mibe wabe ciyoo.
- ⁸A lobe la'ariyo mi be a haan wa, lo li Ha'iri-Senu waminu su mi ma tete.
- ⁹A bun na wa ɲa mi be ma be nɛ, wa ɓɛɛ vunuwan a fara han mi. Wa wee fara a Deebenu nɛ a mi zuun li sa'o, a mi yi mu zuunrobe ma ha'iriyamu wure nɛ li Ha'iri-Senu wee nɛ.
- ¹⁰Ma bun sin to mi daa vɛsi aa heya ma biyo lo ɲuso miniya na, a mi be we sin laa tuwite. Mi wee we wema tetiya sii wo sii, to mi vɛ ma waa Deebenu zuunrobee.
- ¹¹Wa fara Deebenu na, a li nɛ mi ɓuwabuwanu pa'a miyan, yawe a mi daan he be wo be ma muɲu.
- ¹²Mi de lo Maa nu'unnu ma zanma'aa, ho nɛ na a mi nii mi li en nɛ li para ɓa nisiya bonu ho omuu.
- ¹³Libe la wa fo han tibiyo pa'a na, a huweniya wa a yora mi zowaminuso pa'amayamu.
- ¹⁴Ho nɛ ya wa ɲu na, a isiyo wa mu be'uwe na.
- ¹⁵Lo Kirisita a Deebenu nɛ yira ɓɛɛ maa yaa. Lo a lo nuyɛɛ, nɛ mi mu daanrobera wure ɲu.
- ¹⁶Bari a ma lobe nuu a Deebenu dannana mu bera wure nɛ mi ho waa, ma li tuɲn; biyo nuu yira daa mi ma biyo nuu yira ɓɛɛ da mi: li benu, ho nasoyamu, ho ɲusoyamu ma mu pa'amayamu. Mu be wure danna ma lobe nuu, a danna lobe bena.

¹⁷Lo we enna saani a mu bera wure daan, a a lobe bena a mu daanlobera wure fu we na mi enna.

¹⁸Ba lanasiyo a lo suraa, a lobe a han suraa ju'o. A lobe ba lanasiyo sii fiinnu wee lee. Lo a Deebenu Zo nuyee ne din veriyo lena ba nuhuwora siin, yawe a lobe midee een ba nucoza wure ma mu bera wure juu.

¹⁹Bari mu a Deebenu sa'o a mu be wure puti lobee.

²⁰Deebenu lena lo a lo de nisiinnu libe Deebenu ma bun ne wure mi li tun ma ho waa azaa, a lo de hera ma mi cannu osinu ho uruwa wa.

²¹Mibe muso ya we enna Deebenu na mayee, a mi ya wo li ze'usiyo mu oomu wure ne mi lee ma biyo wure mu we.

²²A were Deebenu bo mi zo humu na a dora nisiinnu mibe ma li azaa, yawe a li ziinni mi lo waa a obara nisiya a ne dena'eroobe ma zara'i wo bee mana na.

²³A bun na mi tawe a een ho lanaa, a fesi mite sese a obara zuun ne hiya fasi se. A mi bee co ne a li sinciri ne mi yu hare biyowo mi ja ho Tansinnu a din ya'aya'a. Ho Tansinnu so a huwe we wura haan ba nii wure ho dimija. A me Poli a ho Tansinnu so tose.

²⁴Were un zanwinni'a han tuwara ne un mi wa yi mibe bena. Biyo jan'an lo Kirisita tuwara, me unte veni han ma un suraa, lo suraa ne a li egilizi bena.

²⁵Me a li egilizi so tose a heya ma ho tonu ne Deebenu na na a un se han mibe. Li lo un woro mi wara a cii zozo,

²⁶bun a mu sesebe ne li we sa hare mayeye ba nucoza na, a ne li zenina ba lanasiyo were.

²⁷Deebenu we enna mu se a ba nii zuun bun sesebe so ne a bebenu tuwi anniya, ne li co han tuwansira wure nucoza bena. Bun sesebe so a biyo lo Kirisita mi mi siyaan, a lo a ho buwabuwamu sinciri.

²⁸A lobe wa woro be aa han nuu wo nuu. Wa buwasa nuu wo nuu na, a wa arani ba ma wa zuunrobe wure yawe a wa zeni nuu wo nuu ne putuu lo Kirisitaa Deebenu waa.

²⁹A ho tonu so un mi wa se han senumaa. A lobe pa'a un fa un hiya na aa sera ho suwa, ho pa'a so ne mi waa jeni mite un suraa.

KOLOSESIYO 2

¹Un mi mu se a mi zuun a han hiyan ne un fi mi bena buwa tuwi anniya; mibe, ma ba ne mi La'odisee, ma ba ne wure yira bee iin dan un wafonu wa diya.

²Mu heni ba siyan, aa o ba we wa li waminuu, a mu ne a ba tere zuun Deebenu be ne hucu. Bun a lo Kirisita.

³A lobee, mu ha'iriyamu ma mu zuunrobe nafoni ne sa wure mii.

- ⁴Un bara bun han mi yawe a nuu wo ɓɛɛ co yi mi viri ma jusiñnu wara.
- ⁵Hare a un ɛena miyan han suraa, un ha'iri pan mi mi wa. Un siin waa, biyo mi be wure so wan, a mi lana fasi lo Kirisitaa.
- ⁶Biyo mi ta lo Yesu Kirisita na, lo lo a mi Nuso, ma bun sin mi be la.
- ⁷Mi we hucu a fesi lo wa. Mi ne a mi la'a bara'a en a heya ma biyo ɓa aranina mi. Mi zuun Deebenu bara'arinu tuwite.
- ⁸Mi urasi mite a nuu woo ɓɛɛ co yi mi bi ma mi virirobe wannina ma ɓa ni zuunrobe ne a ɓuwe'ee ne a ɓa nucoza tandan, ma ho waa pafonu nucoza aranirobe, ne ɓɛɛ lo lo Kirisita se.
- ⁹Bari mi Deebeyamu jutirobe wure mi lo Kirisita.
- ¹⁰Mi yi be wo be lobe se, bari a lobe mi mu jusooyamu ma mu pa'amayamu wure juu.
- ¹¹A ma lobe mi faannana. Bun ɓuwafanmu so ɓɛɛ wo ma nucoza nule. A lo Kirisita faanna mi a lena mi suraa ponu uwee.
- ¹²Ma bun sin, biyowo mi batiziya mi wo a obara mi ma lo Kirisita pariyo huwan, bari mi lara lo Deebenu veriyo ma mi pa'a a lena ɓa nuhuwora siin.
- ¹³Mi ya wo a obara ni ne huru mi be'uwe bena, ma biyo mi ɓɛɛ faanna bena, a were Deebenu veriyo mi a mi midɛɛ lo Kirisitaa, bari li do wa be'uwe wure si haan wa.
- ¹⁴Li tiyo biyo tuwa ho tuwaa wa bena ne a wa be'uwe ee, a li yara ho tuwa pa'a ho uruwa wa.
- ¹⁵Lo hara ɓa pe'esiyo a uwiya ɓaa, a nuwaniya ɓa ɓa ni wure yiree, a va ɓa si mi hiya wa a zeniya ɓa ma mi sebeyamu ho uruwa wa.
- ¹⁶A bun na mi ɓɛɛ co ne a nuu wo iri mi biyo mi di ma biyo mi ju bena, wurasin han seen wozoma ma ho piyan fiinnu ma li vunurowozome bena.
- ¹⁷Bun wure a biyo lo ɓuwee mu bonu, a lo Kirisita a mu tete.
- ¹⁸Nuu yi mana mi se, a lo we mite ma teliiriso, hare a lo yi ɓuwani ɓa anzera, mi ɓɛɛ de mite si a lo zara'i. Sabemu yimiro, ma ara'o duunu ma nucomu lerobera su ɓa.
- ¹⁹Ba nasiyo so sin ma lo Kirisita ne a ho ju'o ɓɛɛ caa wee na. A lo Kirisita na a han suraa wure yu we na, a fu we na zin. A lobe vari han a na a han dan ma Deebenu sa'o.
- ²⁰Mibe yi huruu ma lo Kirisita a mi huwaraliyo ho dimijasiyo ladara na, a webena mi pan vesi a obara mi yi a ho dimijna taa? A webena mi te a be han ladara so na,
- ²¹haan ne lo o yi co di, o yi co nene, o yi co duun diyowo na?
- ²²Han ladara so a be ne ɓɛɛ jiiyan diyowo, a obara dirobe ne yi du vo to mu vo. Han a ɓa nucoza ladara ma ɓa aranirobera.

²³Mu lowe ho iin ma ha'iriyamu tete, bari ba ni so buwani mu bera a heya ma mi yere sa'o, a ba we a obara ni ne liiri mite si, a ba jimuwin mi suraa, a bun diyowo na bee yu se a saa ba ba suraa ponu uwe na.

KOLOSESIYO 3

¹Mi yi viya ma lo Kirisita, a mi piri'a ho waa bera, he lo Kirisita asiyo Deebenu nudorole.

²A mi lerobera een ho waa bera wa, a mu bee een li tun bera wa.

³Mi huruu a mi sii sa mite ma lo Kirisita Deebenuu.

⁴Lo Kirisita ne a mibe sii yi zeni mite tuma ne, to mibe muso paari zeni mite ma lo lo buwabuwamuu.

⁵Mi buwe han suraa ponu uwe ne a li tun taa: bun ne a dara'oroyamu, ara'omu, han suraa suwe, mu leerobe uwe ma han nafoni waminu ne a tinsiyansoyamu.

⁶Li Deebenu sinle buwee ba za anna wa bun bera so bena.

⁷A bun sin mi ya wee vesira biyowo bun be'uwe so yu se mi wa.

⁸A were mi para bun ne ye wure na: sinlee, unmurobe ma piinu. A tuwowa wara wurasin wara uwe wo bee co le ma mi ju.

⁹Mi bee co haa sabiya han we, bari mi dosi mi nucomu co'oden ma mi wema,

¹⁰a mi so lo nifiinnu co'o. Ho co'ofiinnu so ne mi waa fe le daanna ho be tuwite, yawe a mi zuun li a poo mayee.

¹¹Gereke nuu ma Zuwifenuu; buwafaan ma sori; ba ne yira heena mu ma ba bura, ba huwarala ma wobenu bee hinni mana he. A lo Kirisita a mu be wo be, a lo mi mi wuree.

¹²Mi a Deebenu nii. Li we'aa mi, a wa mi, yawe a mi we li taa. A bun na mi si ma ma'ari ma we serinu ma lirite ma wawinu ma mupu.

¹³Mi wee he we be, a mi we sabere han we, a o biyo lo Kirisita wora sabere haan mi.

¹⁴Bun wure wa, mi zin li waminu, din ne a mu putirobe huwinnu.

¹⁵A lo Kirisita hera en mi siyan. A ho hera so bena mi vo a uwa wewa a wora suraa ju'ere. Mi de bari'a Deebenu na.

¹⁶A lo Kirisita wara en mii siyaan a puwiri. Mi wee zeni we, a be we ma ha'iri. Mi se'a Deebenu ma mi siyan wure a bara'ari li. Mi wee siyo lele, a siyo le-siyan ma lele ne li Ha'iri-Senu zenina mi.

¹⁷Mi yi we be wo be ne ma wara wurasin ma wema, mi we mu wure lo Nuso Yesu yenu na, a mi bara'ari Deebenu lo Maa lobe bena.

¹⁸Hanna mi liiri mite si a han mi bara a obara biyo sin mi liirila mite si aa han lo Nuso.

¹⁹Bara, mi waa mi hanna, a mi ɓɛɛ co pa mu'enjinnu ɓa wa.

²⁰Hajira wee fi mii nii wara na, bari bun sin lo Nuso na.

²¹Maana, mi ɓɛɛ co wee we be ne lee mi za siyan, a vera ɓa sinhebuwe.

²²Wobɛɛ, mi fi mii nasiyo wara na li tuun he ma zannu ma zenu. Mi ɓɛɛ co we mu ɓa yiree midee, yawe a mi be we sin ɓa. Mi be yi'anmi ɓa wa ma siyan ne se, a obara mi yi se han lo Nuso.

²³Mi se mi wobemu tonu ma ha'iri ne se a obara mi yi se han lo Nuso a ɓɛɛ a ɓa nucoza midee mi se han.

²⁴Mi zun a nuu wo nuu, hare lo we wobenu wurasin huwara, aa yi mu be tetiya ne lo yi wo sara lo Nuso se. Mi se han lo Kirisita lo Nuso.

²⁵Mi zuun mu lo nuu ne yi we oomu a yi oomu aa wera mi cunnu, bari Deebenu ɓɛɛ lee nuu nuu.

KOLOSESIYO 4

¹Mibe nasiyo muso anmi mi wobɛɛ. Mi para mu'enpiinu na, bari mi zun a ɓaa naso ma mibe naso mi ho waa, a ɓa nucoza wure a de'ere lo waa.

²Mi de mi tii si wure ho faralo. A mi ha'iri endɛɛ biyowo mi yi fara, a mi ja bara'ari Deebenu ma mi faralo.

³Mi ja muso wee fara han wabe yawe a Deebenu han wa ma co'o ne se a wa worola li wara ne a lo Kirisita sesebe, bari a bun sesebe so bena a un mi li asoɔ were.

⁴A Deebenu han ni ma se a un worola han ma biyo un tawe a wera mu.

⁵A mi zuun biyo mi vesira ba ne ɓɛɛ a lanasiyo siin. Mi we bun wa'ati wo wa'ati ne mi yi yu.

⁶Mi ne a mi wara we sin a ja we yo. Mi zuun nuupeɛ cannu ma ha'iri.

⁷Waa ereso sannu Tisike, ne a tose tan'ereso, a ne se lo Nuso tonu ma wa, aa bara un unpa wure han mi.

⁸Un tuwo lo mi se, yawe a lo bara biyo wa mi wa a han mi, a lo ja heeni mi siyan.

⁹Onesime ne be hee waa, a ne a waa ereso tan'ereso, ho ne a mi nuu ni'ere aa buwa lo. Ba aa wuro biyo wure ne mi waa we hee aa han mi.

¹⁰Arisitarike ne mi li asoɔ ma ni, tiya miyan, ho ma Marika ne a Barinabasi ɓaa nen. Un baraa ho be haan mi. Lo yi ciyo mi se a mi boja lo.

¹¹Yesu ne ɓa ja we ve ma Zutusi muso tee miyan. A ba mideso lo ɓa Zuwifera siin a ma ni pariyo se Deebenu pa'amayamu tonu. Ba be wiya un sin ma tete.

¹²Epafarasi ne muso a mi nuu ni'ere ma tee miyan. Lo a Yesu Kirisita tose ne wee fara tuwite ma pa'a aa han mi, yawe a mi ziin sese ho lanaa, a dan hoo, a mi tii biyo wure Deebenu miniya na ju.

¹³Lo terena mi waa see mite mi bena. Me untena a mu seni. Lo ja mi waa see mite han Lawodise ma Hiyerapolisi kiriceenna.

¹⁴Wa yira du'atira Luka tiya miyan; Demasi ja muso tiya miyan.

¹⁵Mi tee waa erenasiyo ne mi La'odisee na, a ja tee Nunfa ma ba lanasiyo ne wee fewe ho zuun na.

¹⁶Biyowo mi yi arana hobe vanlo ne ye vo, a mi ja ne a ba ara ho han ba Lawodise lanasiyo. A mibe mite na ara ho vanlo ne lo ba Lawodise lanasiyo se.

¹⁷Mi woro han Arisipe, lo lo ciiri mi yiree ho tonu ne lo Nuso lo lo se na, a lo tii ho ju.

¹⁸A me Poli untena nu ma too mu teerobe ne ye, lo un tee miyan. Mi bee co cansan lo un mi asoo. A Deebenu duba han mi wure. -

1 TESALONIKESIYO

1 TESALONIKESIYO 1

¹Mε Poli ma Siliven ma Timote, a wabe tuwa hobe vanlo ne ye na Tesalonike lo egilizisiyo na, mibe ne wure mi waa Maa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita lahuramaa: Buweyoo a duba ma hera lii mi wa!

²Wa wee bara'ari Deebenu mi bena wa'ati peε, a wa woro mi be wa faralona.

³Mi lana wema, mi waminu tonu ne sa ma mi sinciri ne fasi muwenmuwen wa Nuso Yesu Kirisita wa, wa ha'iri mi bun na wopee te!

⁴Waa erenasiyo, mibe ne be sin Deebenu na ma biyo, wa zun a li we'aa mi leena,

⁵bari deε, wa Tansinnu beε a diyo ne ve ciyo miyan ma puwara biyan uwe, li va mi wa ma pa'a li Ha'iri-Senu bara'aa ma sinciri ne putu. Biyowo wa be mi siin, ma biyo yu wa mibe bena, mibe mite zun bun ciriyo.

⁶Hare a mi yu jin'uwe, mi pan ta han wara na ma zanma'aa li Ha'iri-Senu lahuramaa, a na mi yerema so wabe wema a vesira, a so lo Nuso taa.

⁷Ma bun, mi a deroni fuwa Maseduwani ma Akayi lanasiyo wure yira lo miyan.

⁸Deε lo Nuso wara ja mi se, a han le bebena, beε a Maseduwani ma Akayii midde de; mi lana ne mi lara Deebenu na be le zun feni wo feni, fuwa mu yere beε hinni yu a wabe la'ari mu.

⁹Biyo wabe bona ciyora mi se, a mi wo tuwii ta haan wabe ma biyo mi bona parala mi tisiyan na, a i tubiyo haan Deebenu, li Deebe-Ve ne be boo mu; bun mi waa worola wabe be he ma feni wo feni.

¹⁰A bun mi ja mi waa hera li Zo Yesu ne li veriyo leena ba nuhuwora siin, ho ne vii wa ho hiro sinlee ne buba mu na.

1 TESALONIKESIYO 2

¹Wa erenasiyo, mi zun mu sese lo wa beε co mana mi se buwe'ee de!

²Han senuma ma ho fiyan ne yu wa Filipe loo, mi beε a nuhuan bun se, bun wure bene, wa we'aa ciriyo wa siyan waa Deebenu na a buwera waa Deebenu Tansinnu hare han buwebuweduwa siin.

³Niviiri, yidu'umu ma jene'en woo beε enna wa berobe demuwan hiya.

⁴A biyo wa Deebenu arafaa li Tansinnu waa a diyara wa, bun bena wa beε a ni ne wuro a wa be we sin nucoza na, fuwa libe Deebenu mite ne zun han siyan ciri.

⁵Mi zun mu ciriyo, hare wozo'ere wa beε e'aa mi, wa beε yoo bo nuu woo na ma bemiiri sume ha'iri, li Deebenu mite a wa sene.

- ⁶Wa ɓɛɛ ma yenu nucoza se, mu mana mibe na, mu mana nibiyan na; a hare ma bun, biyo wa a lo Kirisita tura, bun ya na nu wa, a wa en mi juu.
- ⁷A bun wure wá, wa wo waawi mi siin; wa ziinna obara hanpanro ne de ju mi za na.
- ⁸A biyo mi be sin wa yu na, wa na li Deebenu Tansinnu miyan, a wo tuwi aariyo wa mu'enle ciya bun na, a haan biyo mi be huwa he waa yu na.
- ⁹Waa erenasiyo, wa tonu ma wa senuma, mi ha'iri mi bun na: tinaa, wosonuu, a biyo wa sara eɓe'eɓe ye, yawe a wa ɓɛɛ we mi nuu woo sero, wabe dede ne buwiya li Deebenu Tansinnu haan mi.
- ¹⁰Mu wo mi yira wá, a Deebenu ja ma mu; wa vasi a can mibe ne lara ma senuyamu, ma tereyamu; bun wannu mana.
- ¹¹Mi ja zun mu sese lo wa can mi nuupeɛ a obara biyo sin maa wee ceenna mi za.
- ¹²Wa bo mi, a buwebuwe'aa mi, a yuwa mi ɓoɓoo, a mi vesi ma co'o ne lee Deebenu yenu, din ne vo mi ma mi pa'amayamu benu dinu bena ma libe mite buwabuwamu bena.
- ¹³A bun na wa mi waa bara'ari Deebenu tunmasan, bari biyowo mi ja han Deebenu wara ne wa can aa cira miyan, mi ɓɛɛ wo han ma nucoza jusiinnu wara, a mi huwa caan han puwa, a heya we ma biyo a han dede, han Deebenu wara ne se tonu ba ne lara mu siyaan.
- ¹⁴Waa erenasiyo, mibe ne a li Deebenu egilizira lo Kirisita Yesuu ne mi li Zude tuun, mi huwa so ba co'o, bari mi saa mi tumsiyo yereyere nu wá, a obara biyo sin babe saara ba Zuwifera nu wá.
- ¹⁵A ba Zuwifera so bo lo Nuso Yesu ma li Deebenu jucanna, a babe ji'oriyo wa, ba be ɓɛɛ sin Deebenu na, a ba ma ba nucoza wure mi ze'uu!
- ¹⁶Ba mi waa saa wa a wa woro ma ba nibiyan, a ba ɓɛɛ ca yi isi, a we ni ne tun mi be'uwe na. Harewo, mu veni li Deebenu sinlee yu baa.
- ¹⁷Wa erenasiyo, mu yi a wabe anni le, wabe a ni ne ma mi ena we na wozomazapu wa yira se, yi ɓɛɛ a bun wa bonu bo we wa sa! A biyo wá ye, wa yira ho a mi mi wá, a haan biyo mi ponu mi waa buwera wá.
- ¹⁸Ma bun, wa ya we co a ve tuwifuwa mi se, me anni ɓɛɛ lo nuu, me Poli co mu cuwe, a yu cuwapu, a Sitani saara wa.
- ¹⁹Wa Nuso Yesu yiree, lo buwezeso, a wii ba a wa sinciri, wa sinweenu ma wa yenu? Sinna ɓɛɛ a mibe muso le?
- ²⁰Oo, a mibe a wa yenu ma wa sinweenu.

1 TESALONIKESIYO 3

- ¹Ma bun, wa mujuwan saa, a wa lo mu suwanni a wa esi Atenee wa dee.

²A waa tuwo waa ereso Timote ne ma Deebenu a tooserobara lo Kirisita Tansinnu bee a vara mi wá. Wa tuwo hó mi se, a lo vee we'a mi fesi, a be mi ziya ma biyo mi lana cunu en na;

³a li weerewo jin'uwe bee co yi mi nuu woo yi'ia'a. A mibe mite zun mu lo a bun a wa jubuweerobe!

⁴Biyowo wa enna mi se, wa we mi waa bara mu lo wa mi jin'uwe wá; a bun mu putura ye, mi ja zun bun.

⁵A bun na biyowo un bee hini he mu yi, un tuwo Timote a lo vee lee mi unpa, a seere mi lana be, bari a biyo mu we a un bonu biya lo unwanniye lo nisuuro bee yu mi suwo do be'uwee a yeremana wa tonu wure wora buwe'ee!

⁶A Timote lo mi se a arona aa ciyo ye, a biyo wa ja lo se a cira mi lana, mi waminu ma biyo mi bonu bora wa wá, a yira ho a mi wa yira ma yira a obara biyo sin ja a wabe; hó a tantete.

⁷Ma bun wa erenasiyo, hare a senumana ma jin'uwera mi wa wá, mi lana be ne wa ja wiya wa siyan.

⁸Weere wa we'aa he'iyado, bari mi caa lo Nuso na muwenmuwen.

⁹A webe wa we a maa bara'ari Deebenu mi bena sa! Tiyan, a maa ya zenina han zanma'aa wure ne wa yu zanma'aa mi bena libe Deebenu mitena waa!

¹⁰Tinaa, wosonuu wa wee fara diyo, aa bobori li, a li ne a wa bini mi mi wá, yawe a biyo yi pan pan'aan mi lana a wa tii bun ju han mi.

¹¹Buweyoo, a waa Maa Deebenu mitena ma wa Nuso Yesu be wa wantete wá a yi ciira mi se!

¹²Buweyoo, a lo Nuso be mi ziya, a mi ma we waminu de wá, a li bebe cii ba nucoza wure na, a dín waminu so lewe ma diyo wabe wara mibe;

¹³yawe a dín waminu so fi mi siyan na, a we han parapara ma waa Maa Deebenu senuyamu biyo zeso wa Nuso Yesu yi buwee ma mi nisiya wure!

1 TESALONIKESIYO 4

¹Mu veni, waa erenasiyo, wa fara mu mi se, a yuwa mi wa Nuso Yesu Kirisita bena, lo biyo mi tawe a mi we, a mi be we sinna Deebenu na; lo a bun mi de'iya na wa se; bun we, mi pin de'oro!

²Mu ziyaberobe tannu ne wa do haan mi, a ne lo wa Nuso Yesu Kirisita se, mi zun bun ciriyo.

³Biyo Deebenu miniya na, bun a mi seenaciinu; bun we mi para ara'omu na.

⁴A mi nuu wo nuu zuun ura mi suraa na, a we nisenu ma huwara.

⁵A nuu woo ɓɛɛ co de mite si ara'omu nuu a obara biyo sin ɓa lanapinna wee wera mu.

⁶Li duwayi beraa, a mi nuu woo ɓɛɛ co di wurasin a jɛnɛ'en mi ereso: a lo ɓuso faa'a bun bera so wure tiyan; wa winuu ya bara mu vo, a heniya mu haan mi!

⁷A wa seenaciinu bena Deebenu vo wa dɛ, a ɓɛɛ co a na'uwan!

⁸Bun we, nuu nɛ yi pan li aranirobe na; ɓɛɛ a nucoro ho pan na dɛ; a Deebenu, dɪn nɛ ja haan mi ma mi Ha'iri-Senu.

⁹Mu yi a li nuzoonu waminu be, cunnu ɓɛɛ hini mana a nuu too miyan bun bena, bari mibe mite yu bun aranirobe so vo Deebenu se, lo mi waa wɛ;

¹⁰a a bun mi yɛɛ ja du hiya wá, a mi waa tiɓu mi ma mi erenasiyo wure azaā li Maseduwani tunzo wuree. Hare ma bun, waa erenasiyo, wa heeni mi siyan a pin ciizo;

¹¹yawe a mi ɛn heraa ma wɛ, a bun we yenuna be mi se, a po bun, a nuupɛɛ baaba biyo yi cira lo mu na, a sɛ tonu ma mi buware, a obara biyo sin wa we bora mi ziya ma mu.

¹²Bun wure ju a mi vesi ma huwarayamu mi ma ɓa nibiyan aza; a mi jusero ɓɛɛ co we nibinu woo sero.

¹³Wa erenasiyo, yi a biyo cira ɓa nuhuwora be mu, wa ɓɛɛ miniya a mi we bura bun se; bun we, mi siyan ɓɛɛ co vɛ a obara ɓa ni nɛ á, nɛ sinciri mana mu!

¹⁴Mu boo, wa yi lara lo Yesu huru, lo a lo viya, to wa ja laa lo lo Yesu so lahuramaa, Deebenu aa aroni bá nɛ wure huru ma lo yenu, a ɓa ma lo paari buwee.

¹⁵Dɛ biyo, wa da de ho tannu nɛ yɛ han mi lo ɓuso ju na: wabe niviya nɛ asi ho lo ɓuso arobuweenu, wabe ɓɛɛ ceceni bá nɛ dumasi li humuu mu vo!

¹⁶A miniwarobe le, ɓa anzera juso ni'ere jinsan, li Deebenu buwanna huwin, a bun wo so, lo ɓuso mite le ho waa a lii, a to bá nɛ huru mu lo Kirisitaa aa vee miyɛɛ.

¹⁷Bun benɛ to wabe niviya nɛ ya a bin ma ɓa wure paari huweni yoora han duduwoo, a yoo sinna lo ɓuso waa ho pinpiyaan; ma bun to wa ma lo ɓuso ɛn wɛɛ tuwite!

¹⁸Mi wee de wɛ siyan ma han wara so!

1 TESALONIKESIYO 5

¹Mu yi a li wa'ati ma li pafonu nɛ mu wee, a nuu too be bun a dɛ nɛ miyan bun cunnu mana.

²Dɛɛ, mibe wure zun mu ciriyo lo lo ɓuso wozome cii vin waa a obara anro buwerobe be sin ho tinaa.

³Biyowo ɓa ni yi tɛ lo: «A Hera te, baasi woo! A dɪn wa'ati soo, ɓa yirima'oro, a obara biyo sin ho siyanvɛɛ wee tera lo hantero ju, a bun sin li yaame tera ɓa juu, a to diyowoo ɓɛɛ na ɓa vuu.

- ⁴A mu yi a mibe ne a waa erenasiyo, mibe bee mana tibiyo a ne ne libe wozome ne ye aa vin miyan a obara anro.
- ⁵Mibe wure a omu za, a vesi ho wosonuu. Wa bee a tinaa za, wa bee a tibirusiyo.
- ⁶Bun we wa yi to teeda a obara ba ni ne a, a wa endee a zuun fi wate na.
- ⁷Ba ne da mu, a ho tinaa ba wee da, a ba ne eeri mite ma ja, a ho tinaa ba wee eri mite.
- ⁸A yi a wabe ne a li wosonuu za, wa zuun fi wate na, wa zin ho lana ma li waminu sudere'e wa wa, a ci mu isirobe sinciri hinfiro'oon.
- ⁹Deebenu bee co daanna wa a hora mi sinlee uwe, a yawe a mu isirobe we wa ta wa Nuso Yesu Kirisita lahurama.
- ¹⁰Hó huru wabe bena, yawe, mu a wa mi wa yira na loo, mu a wa toduma loo, a wa paari a endee ma lo.
- ¹¹Ma bun, mi wee heeni we siyan, a ne pa'a we na, a obara biyo sin mi wiinu mi waa wera mu.
- ¹²Waa erenasiyo, wa fara mi, a ba ne se ho tonu mi siin, a ne wee heca mi waa, aa buwasa miyan lo Nuso tannu wa, a mi wee anmi ba.
- ¹³Mi anmi ba ma tete, a ceen ba ma waminu ba tonu bena. Mi esi we se ma hera!
- ¹⁴Waa erenasiyo, wa heeni biyo miyan: ba ne vesi buna'inbuna'in mu, mi buwasa ba na; ba ne uwariyo mu, mi buwebuwe'a ba; ba ne hun mi yere na, mi seri ba; a mi yi mupu ba wure dannuu.
- ¹⁵Mi urasi mite a nuu woo bee co saara omu ma omu. A mu a mibe we na loo, mu a mi ma ba ni ne a we na loo, mi piri'a a we tetemu ma ba wure.
- ¹⁶Mi zanma'aa tuwite,
- ¹⁷Mi bee co tan faralo na,
- ¹⁸Mu tin ya a be ne mu sin, mi de nu'unnu; bari a bun a Deebenu sa'o mi bena Yesu Kirisita lahuramaa.
- ¹⁹Mi bee co duwini li Ha'iri-Senu!
- ²⁰Mi bee co de zuwa li Deebenu jucanna wara na;
- ²¹mi ciri be wo be, a biyo yi se mu, mi fi bun na.
- ²²Mi fe sobi a mi bee co de mite omu si woo!
- ²³Buwayoo a li Deebenu heraso mitena see mi cii parapara; a mi nuco'uwiya mu wure, li ha'iri, li mene'en, ma han suraa we be ne paara bosi se, a feen woo mana na wa Nuso Yesu Kirisita buwezeso.
- ²⁴Din ne vo mi a tan'ereso, a din mite ja we mu!

²⁵Waa erenasiyo, mi wee fara han!

²⁶Mi tɛɛ waa erenasiyo wure na ma cuwencuwennirobe siya.

²⁷Un yuwa mi bobo, lo Nuso bena, a hobe vanlo nɛ yɛ we diyo nɛ ara han waa erenasiyo wure.

²⁸A wa Nuso Yesu Kirisita we tiyan ma mi! -

2 TESALONIKESIYO

2 TESALONIKESIYO 1

¹A mɛ Poli ma Siliven ma Timote tuwa biyo yɛ na waa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita egilizi nɛ mi Tesalonikee na:

²A waa Maa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita we tiyan ma mi, a han mi ma hera

³Waa erenasiyo, mu heya, a mu na tawɛ a wa bara'ari Deebenu tumasaan mi bena; a biyo mi lana pa'a mi waa de wá, a li waminu nɛ mi wure sora wɛ mi waa bu'u.

⁴A bun na wa mi waa woro mi be ma han'an li Deebenu egilizira; a biyo hare a mi mi senuma ma jin'uwee mi namico, a mi cucaa ho lana na.

⁵Bun dɛri zeni lo Deebenu iri terena, bari mu a be nɛ aa muwin mi wá lo li Deebenu pa'amayamu nɛ bena mi mi waa sɛ, lo mi siya mite li bena yu biyo.

⁶Deebenu se mu terena; a bá nɛ mi waa de sinvɛɛ miyan, a li de sinvɛɛ bá na a wera ba saara.

⁷A mu yi a mibe nɛ fiyan lo mu, li nɛ vunurobe mibe ma wabe na biyo zeze lo Nuso Yesu nu yi lo ma buwee ma mi anzera pɛ'esiyo,

⁸nɛ danhoro do fo. A to bun zeze bá lanapinna, a nɛ ansaan wa Nuso Yesu Tansinnu na, li ciiri bá yireɛ.

⁹Ba yireeciirinu aa we ba hara'inu bu'ubu'u. Ba sun bɛɛ se sura lo Nuso ma lo pa'a buwabuwamu fiyoo.

¹⁰Bun zeze lo yi buwee a aa yi yenu mi nisiya waa ma bá nɛ wure laara laa mu waa, to mibe na muso en bin, bari mi lara wa serɛyamu na.

¹¹A bun na wa wee fara han mi tunmasaan. Wa we bun yawe a waa Deebenu we tiyan ma mi, a ho sii nɛ bena li vo mi, a mi we ni nɛ tawɛ ma hó. Wa na fara diyo a li yicematetiya wure, libe mite tetemu ma mibe lana tonu nɛ sa bena, a li tii han nu han mi;

¹²yawe a wa Nuso Yesu yenu de wá mibe bena, a mu yɛɛ na we mibe yenu, a heya wɛ ma waa Deebenu, wa Nuso Yesu Kirisita sanmu.

2 TESALONIKESIYO 2

¹Waa erenasiyo, mu yi a biyo cira wa Nuso Yesu Kirisita arobuweenu ma biyo wabe ferawe lo se, a bepu'ere wa fara mi se:

²Mi bɛɛ co de mite si a ba piripara ha'ire wurasin a beeri buwe ma mi uwi yimilo wurasin wara, wurasin vanlo nɛ na miyan, a nɛ yi zeni lo lo Nuso wozome anniya vo!

³Mi yi co nɛ a nuu woo yi mi viri ma bun sin diyowoo; bari mu we wazibi a ba ni pin tiyan na ve, a lo nucosome, mu hara'irobe nuu buwee ve.

⁴Lo a li ze'u naso, a tinsinu wo tinsinu ma be wo be ne ba nucoza han, lo suwanni mite bun wure na, a lo he mi siin hare yoo esi li Deebenu buwanirozuun, a yere we mite a obara mi a li Deebenu.

⁵Mi ha'iri bee mana mu wa, lo un we bara biyo ye haan mi a un mi mi se le?

⁶A weere, biyo ho lo ju, a na lo bee zeni mite mi wa'ati bene, mi zun bun sese;

⁷bari ma sesemu, mu oomu deri mi waa se mi saa. A biyo ho lo ju yi cereliyo mencee, to lo waa fuwa wure aa zeze.

⁸Din wo so to lo nocosume zeni mite wure, a wa Nuso Yesu yi lo pee lee bin ma mi ju bo pinpiyan, aa cin'a lo mi buweezeso buwabu wamu.

⁹Lo nocosume buwee ma Sitani pa'a, a lo we hanmarobera, miniwalobera ma ju buwerobera ne a piri yiri.

¹⁰Lo aa suu mu yiralerobera si pee a de ba ni na, a bun yaa ba ne hi mu ju'uwe, bari ba bee yu ho tiyan waminu fu na ne da isi ba.

¹¹Bun bena Deebenu tuwo viyanro se a lii so ba, a ne ja ba a ba laa sabiya na.

¹²Ma bun, to ba ne bee lara ho tiyan na iri wo mite vo, a biyo ba i wo mu oomu ma peremu be.

¹³A mu yi a wabe uwanni, waa erenasiyo ne be sin lo Nuso na, wabe tawe a bara'ari Deebenu tunmasan mi bena, bari Deebenu leena wa hare mu hiyabuwe mu isirobe bena li Ha'iri seenacirobe ma ho tiyan lana lahuramaa.

¹⁴A bun ja a mi venu ju li se; li vo mi ma wabe Tansinnu buwerobe yawe a mi yi wa Nuso Yesu Kirisita buwabu wamu.

¹⁵Bun we, waa erenasiyo, mi yere ce muwenmuwen de! Biyo wure mi ja wa se, mu a ju ma ju loo, mu a vanlo ne tuweniya loo, mi fi bun na sese.

¹⁶A wa Nuso Yesu Kirisita mite ma waa Maa Deebenu ne waana wa, a ne wo tiyan ma wa, a do wa siyan fuwaa bin, a na sinciri tete waa,

¹⁷a ba buwebuwe'a mi, a heeni mi siyan, a ne pa'a miyan a mi wera wema tetiya wo wema tetiya; a worola wara tetiya wo wara tetiya.

2 TESALONIKESIYO 3

¹Bun wure wa, waa erenasiyo, mi wee fara han wa, a lo Nuso wara bebe, a han yi yenu a obara biyo sin a mu mibe se;

²a fara yawe a Deebenu fe wa ba ara'oni ma ba nocosuma na, bari ba nucoza wure bee a ni ne lara.

³A mu yi a lo Nuso, ho a tan'ereso, lo we'a mi fesi, a lo urasi mi lo Hiyó na.

⁴Wa abaa lo Nuso na a bora wa bonu mi wa, lo biyo wa lo mi we, lo mi wo bun, a mi ja pan we mu.

- ⁵A lo Ƴuso fi mi siyan na li Deebenu waminu ma lo Kirisita muƴu wan wá.
- ⁶Waa erenasiyo, wa heeni mu han mi wa Ƴuso Yesu Kirisita yenu na, lo nuu ne mu mi siin yi vesi buna'inbuna'in; a ne manu ta biyo wa dariyo a wee we na a ne mi yu wabe se, a mi cun hó desi.
- ⁷Mibe mite zun biyo mi da sera wabe co'o; a biyo wa bee wo buna'inbuna'in be diyowoo biyowo wa enna mi siin.
- ⁸Wa bee du nuuwoo dirobe ho fuu wá; tinaa wosonuu biyo heya, wa sa ma jinco; bun wure yawe a wa bee we mi nuuwoo ƴusero.
- ⁹Bee co a wa bee ya tawe ma mu uwe! A wa wo wate ma zenirobe mi se ne mi da se co'o.
- ¹⁰Dee biyowo wa enna mi se, wa ya wee heeni mu wa yere na lo: «le yi bee se, a lo muso bee co di».
- ¹¹A wa pan mi waa ƴi lo tuwan mi siin mi waa vesi buna'inbuna'in, lo saani a ba se tonu a ba pepe buwe'ee.
- ¹²Wa fara mu bá ni so se, a wa heeni mu han ba ma wa Ƴuso Yesu Kirisita yenu, lo ba se tonu heraa, a wee di mi fenumaa.
- ¹³A mu yi a mibe uwanni, waa erenasiyo, mibe baaba a mi bee co se tetemu wenu se!
- ¹⁴Mu aranirobe ne wa na miyan hobe vanlo ne yee, buwiso yi bee fi bun na, a mi pe lo be sese, a mi see lo desi, a lo yi nuwaa.
- ¹⁵Un bee co lo mi see lo ma ze'uyamu uwe; a mi wee buwasa laa a obara mii ereso.
- ¹⁶Buweyoo, a li Deebenu heraso mite han mi ma hera wo ma wo ma co'o pee! A lo Ƴuso en mi wure se!
- ¹⁷Mu teerobe ne ye a me Poli untana nu toorobe. A bun a un nucaa un vanle wure ne un tuwaa.
- ¹⁸A wa Ƴuso Yesu Kirisita duba han mi wure. -

1 TIMOTE

1 TIMOTE 1

¹A mɛ Poli nɛ a Yesu Kirisita turo ma too ho vanlo nɛ yɛ; mɛ nɛ Deebenu nɛ a wa isi-ro ma Yesu Kirisita nɛ a wa sinciri wɛ'aa a wora mi tose.

²A uwe Timote nɛ a un lana zosaannu un too han. A waa Maa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita duba han o, a ba dɛɛ o ma'ari a ba han o ma hera.

³Pin esi Efezeɛ ma be un henina mu a un le fen vɛ Maseduwani. Bari ni tuwan mi bin nɛ wee arani ba ni ma aranirobera nɛ viiri ba. O tawɛ a bara han ba lo ba hinna biyo.

⁴Bara han ba, lo ba para han o'otiin ma ba maadaan cururu ladara nɛ ju bɛɛ mana na. A wannina mi ju mu wee de, aa saa Deebenu tonu venu ma waa ho lanaa.

⁵Han wara nɛ yɛ ju a han pan'anni li waminu nɛ le siin nɛ cuu, ma siin tannu nɛ see ma lana tetee.

⁶Nituwan laara do ho wan so si, a ba viiri mite ma wannina nɛ ura bɛɛ mana.

⁷Ba mi mu se a we ho tuwa de'enina junasiyo, a ba ja bɛɛ zun biyo mi wuro, a ja bɛɛ zun mi wara ura.

⁸Ho tuwa se, a nuu yi zun ho be wa, aa bena ma ha'iri.

⁹Ma bun, wa tawɛ a fanmu biyo yɛ sese, lo ho tuwa bɛɛ lo ba niterena bena; a ba be'uwe wera ma ba ni'anna; ba ara'oni ma ba nucosuma; ba nɛ bɛɛ zaan Deebenu, a bɛɛ de mu besiya wa ma ba nɛ buwe maana ma nuna; ba nibuwera

¹⁰ma ba sara'orola; ba dara'orola ma ba bara nɛ da ma mi nilo banuu wurasin hannuu nɛ da ma mi nilo hannuu; ba niyɛera ma ba sabɛhaara; ba nɛ baa han sabiya wa ma ba nɛ wure yi bɛɛ bo ho Deebenu tiyan na.

¹¹Ho tiyan so ma yi ho Tansinnu nɛ Deebenu arafaa mɛ na, Tansinnu nɛ cira li Deebenu nɛ te mu buwanirobe ma han duba.

¹²Un bara'ari wa Nuso Yesu Kirisita nɛ haan ni ma bara'a un tonuu. Un bara'ari lo bari lo yatiyo ni a so mi tonuu.

¹³Mɛ nɛ ya wee ca'aa lo, aa pi'oriyo lo a tuwora lo. A Deebenu pan hinniya na, bari dedemu we buu ni, a un ja bɛɛ we yu ho lana.

¹⁴Wa Nuso hinne su ni tuwi puwiriyo. Lo haan ni ma ho lana ma li waminu nɛ mi Yesu Kirisitaa.

¹⁵Hen yɛ a wara ju'ere nɛ a tiyan nɛ wa tawɛ a tɛ na, a laa na papara'a. Bun a biyo Yesu Kirisita mana ho dimija a aa isi ba be'uwe wera. Mɛ a lo sumeso.

¹⁶A bun na Deebenu diya un ma'ari, a mɛ be'uwe wero sumeso wa, Deebenu ta a Yesu Kirisita zeni mi mupɔ benu, a mu we waawe nɛ ma be bɛɛ wure ta la a ba yira ho sii nɛ bɛɛ mi ve.

¹⁷Pa'ama Nawasi, ne ɓee hi a ne ɓee mi ma yira, ne a li Deebenu de'ere soo, a o yenu le a ja de wa tuwite! amina!

¹⁸Han wara ne un bara han o, un yaro Timote, ne heya ma ɓa Deebenu jucanna wara ne ba baraa menna o bena; fesi ote han wara so wa a se ho lana suwa tete ne o mii ye.

¹⁹Fi biyo o lara na sese, a o vesirobe we se yawe a o sintannu ɓee co zara'i o. Nituwani pan mi sintannu na a yarala mi lana.

²⁰A ɓabe tuwan a Himene ma Alesandere ne un heɓuwa a na Sitani na, yawe a ɓa zuun lo ɓa ɓee tawe a yaari Deebenu yenu.

1 TIMOTE 2

¹Biyo hecaa mu be wure a un heni, bun a mi wee fara han ɓa nucoza wure; a de be ɓa ma'o minna a han Deebenu; a yuwa Deebenu han ɓa; a bara'ari Deebenu han ɓa.

²Mi wee fara han ɓa pa'amana, ma ba ne wure ho pa'a mi nuu, yawe a wa en yiwiya ma heraa, a wa yi nu a ciiri wa yiree Deebenu tonu na, a wa zuun wate ceenu.

³Bun a be ne se a sin Deebenu wa isiro na,

⁴din ne mi mu se a ɓa nucoza wure isi, a ɓa zuun ho tiyan,

⁵bari Deebenu a de'ere so, a a yuwaro ni'ere midde mi Deebenu ma ɓa nucoza panfeni. Ho a Yesu Kirisita ne a nucoro.

⁶Lo do mi mu'ennu na a yara ɓa ni wure ju na. Lo zeniya mu mi wa'ati lo Deebenu mi mu se a ɓa nucoza wure yi mu isirobe.

⁷A bun na Deebenu bo ni si, a un we buwero ma tuuro, yawe a un arani ba ne ɓee Zuwifera ma ho lana ma ho tiyan. A tiyan un woro, un ɓee he sabe.

⁸Un miniya a ɓa bara wee fara Deebenu na feni wo feni; ɓa wee huweni mi buware a fara ma siin ne cuu, a sinlee ma wanni ɓee lo mu.

⁹Un ja mi mu se a ɓa hanna baba a ɓa canma zinrobe ma ɓa do'uwe yati we se. Ba zuun mi yere uwarinu na. Ba yi co pe mi ju ma san'an, a zin sannu ma liyo bumana canma ne ya he anniya.

¹⁰Ba ne a ɓa do'obiyo we wema-tetiya, a bun a biyo mu tarawe ma hannuu ne mi mu se a anmi Deebenu.

¹¹Ba hanna tawe a esi suun a jinna mu aranrobe, a ɓa te mi juvanle.

¹²Un ɓee ta a ɓa hanna de'eni nii. Hannuu ɓee tawe ma pa'a banuu wa, lo tawe a lo siinmibiyo.

¹³A Adama danna maye mu, a Hawa san na.

¹⁴ɓee a Adama do mite si mu a ɓa vinniya, a lo hannuu na mite a ɓa vinniya, a lo panna Deebenu tannu na.

¹⁵Hare ma bun lo a isi mi temu bena, a lo yi mupu na ho lanaa, aa tii li waminu ju, aa vesi ma senuyamu a duunu wo.

1 TIMOTE 3

¹Hanbe wara ne ye a bo a ve: nu u ne yi miniya a we egilizi derona, to lo miniya totete na.

²Li egilizi derona tawe a we nuu ne yeyaare wo bee mana na. Lo tawe a lo we han-ereso, a lo we wawi, nuu ne zun fi mite na, ha'iriso, nuu ne zin ma ni, nuu ne te nuhwan na mi zuun, nuu ne zun de'eninu.

³Lo bee tawe a we panju, lo bee tawe a lo we nusubuweso, lo tawe a lo we nuu ne wawi, heraso, a lo bee co waa wari.

⁴Lo tawe a lo we nuu ne zun mi zuun ceenu, a oroniya mi zaa se, a ba anmi lo aa ji lo wara.

⁵Bari nuu ne yi bee dee mi zun na ma yi, a ma mu ye ho deera Deebenu egilizi na aa yi?

⁶Lo bee tawe a lo we lanaso fiinnu. Yi a bun, farasi li cee mite, a lo zara'i a obara be sin Sitani zara'io na.

⁷Mu ja tawe a ba ne bee a lanasiyo ve lo yetete, yawe a zuwana bee yi lo, a lo bee co te Sitani dediyaa.

⁸Li egilizi tosera tawe a we ni ne yetetiya ve, tinmuwinna. Ba bee tawe a we panju oboriyo, ni ne bee mi cunnu ma i'io.

⁹Ba tawe a ce ho lana tiyan ne Deebenu zenina ba na, ma siin tannu ne bee zara'i ba.

¹⁰Nuu tawe a ciri ba ve, a dee ta ba yi fasi sese ho lana, bun bene oomu wo yi bee yu baa, to ba daa o ho tonuu.

¹¹Ba haan ja tawe a we ni ne yetetiya ve, a ba bee co we ni juuna, ni ne zun fi mite na ma ni ne terena be wo bee.

¹²Lo tawe a lo we han-ereso. Lo tawe a lo we nuu ne da mi zun be a zuun li ceenu.

¹³Bari ba ne yi zun mi tonu, aa se ho ma huwarayamu, aa yi yenu ma sinciri benu ho lana ne ba yu Yesu Kirisitaa.

¹⁴Un too ho vanlo ne ye aa ne a, a un sinciri mi mu wa, lo fuwazo a un ve o se, a wa mi we.

¹⁵Hare a un meena a un bee buwee, ne a o zuun ote ceenu li Deebenu nii siin, bun ura li Deebenu ne midde egilizii, din ne a ho tiyan zun siin uwe ma ho se'enu.

¹⁶Nuu wo bee wanni mu yi, lo waa Deebenu wan sesebe hucu: Yesu Kirisita Zeniya mite a obara nucoro, Li Ha'iri-Senu zeniya a lo a huwara, Ba anzera lo lo be unpa, Lo

be buwiya haan han sira biyan, Nii lo a lara lo bena ho dimija, A lo so yora Deebenu se ho waa.

1 TIMOTE 4

¹Li Ha'iri-Senu waraa a ciyo, lo nii tuwan aa desi ho lana han wa'atira veni, a ba yerema cee mite ha'ire e'ara ma Sitani aranirobera na.

²Ba de mite si a tanle jujusiyo ma sabahaara aa e'a. Ba a nii ne siintannu huru, a obara diyo ne ba cu bo ma hannu ne biya daan.

³Ba nii so aa arani ba nii, lo ba yi co we yamu, lo a ba ja yi co di dirobe tuwan, a mu ja a dirobe ne Deebenu mitena lena a ba lanasiyo ma ba ne zun ho tiyan mu bara'ari Deebenu a daan dina mu.

⁴Deebenu daanrobe wure se. Diyo wo bee tawe a mu cun desi, biyo a mu, a wa yi di mu, wa tawe a de bari'a Deebenu na ve.

⁵Bari han Deebenu wara ma ho faralo wo mu ma besiya.

⁶O yi arani ba lanasiyo ma mube aranirobera ne ye, to o terena a Yesu Kirisita tose tete, a o ja zeni lo o mi wara vari o mene'en ma ho lana wara, ma ho tiyan aranirobe ne o yu.

⁷Bee co te dedemu wara ma ba hayi'aara o'otiin na. Orolu ote a o vesirobe we sin Deebenu na.

⁸Han suraa fuwerobe cunu mi, a mu cunnu bee buwa. Deebenu yiizanni cunu mi ma bepee. Mu han wa ma ho zere sii, a ja han wa ma ho hiro taa.

⁹Han wara ju'ere so a ho tiyan, a ba ni wure tawe a fi han.

¹⁰Wa yere seenu ma wa suraa seenu ura bebiyan bee mana, a biyo wa abaa Deebenu ne midee na. A libe a ba nucoza wure isiro san'un ba ne lara mu.

¹¹Wee de'eni ba ni ma bun, a heeni mu baa.

¹²A nuu wo bee co de zuwa aa o hayiremu bena. Zeni ote ba lanasiyo waa, a o a nuu ne se ma o wara, ma o vesirobe, ma waminu, ma lana, ma siin ne cuu.

¹³Saani a un buwee, de ce'u han Deebenu wara aranu na, mu berobe ma mu aranirobe na.

¹⁴Bee co de zuwa o Deebenu hanmu na. Din hanmu so ne o yu li Deebenu jucanna wara wa, ma ba nidan nule berobe o wa.

¹⁵De mu a wera o sinsuwabee be. Ne ote wure biyo, yawe a ba ni mi a o mi wa ve ma waa.

¹⁶Dee o yere na. Uwari o ni de'enirobe na, de ju biyo. A bun o isira ote ma ba ne ji o wara.

1 TIMOTE 5

- ¹Bɛɛ co nama'a ni'arani wa. Baba a o zuun lo buwɛbuwɛ'anu. Wuro ma lo a obara mii maa. Wuro ma ɓa yira a obara mii erenasiyo.
- ²Wuro ma ɓa hanna nɛ daan mu a obara mii nuna, a fi ɓa hanfiya a obara mii hanmile ma siin nɛ cuu.
- ³Wee dɛɛ ɓa hanna nɛ bara huruu mu na, a anmi ɓa, ba nɛ bara huruu mu yɛyɛyɛ.
- ⁴Mu yi wo a hannuu nɛ baro huruu a zaa wurasin mamananina yi mi se, a ba hanyira so tawɛ a zeni mi lana wema ma mii zuwinsiyo ve, a ɓa we biyo ɓaa nii wo haan ɓa, bari bun sin Deebenu na.
- ⁵Lo hannuu nɛ baro huruu mu ma tiyan, nɛ nuu wo mana aa dɛɛ la, ho bo mi sinciri sin Deebenu wa, a lo ɓɛɛ tan a fara mi serirobe, wosonuu tinaa.
- ⁶A lo hannuu nɛ baro huruu yi yo bi mi suraa sinmu na, ho dɛri a nuhuwo nɛ pan he'a mi ziya wa.
- ⁷O tawɛ a lee baa ma bun bera so, yawe a ɓa zuun mite cɛɛnu, a tɛ'ɛ yi co yi ɓa.
- ⁸Nuu nɛ yi ɓɛɛ dɛɛ mii nii na, san'un lo yɛrɛ zunsiyo, to ho naso wanniya mi lana, a lo a nisumɛ hare a po nuu nɛ ɓɛɛ a lanaso.
- ⁹Bɛɛ co too hannuu nɛ baro huruu yenu ɓa hanna nɛ bara huruu mu yele vanlo wa a lo yi ɓɛɛ daan po zerema buwiyatiin. A poo bun, lo tawɛ a we nuu nɛ we daanna ba'ere yamu na.
- ¹⁰A lo we nuu nɛ yenu lo han wematetiya bena, a lo ja oroliyo mi hanyira sese. A lo we nuu nɛ ya wee fi ɓa nuhuwan na sese mi zuun, a lo ja ya wee sɛɛ ɓa lanasiyo ziya, a lo zuunna banbannasiyo tii, a lo wema tetiya jule saan.
- ¹¹Pin ɓa hanfiya nɛ bara huruu mu yele tonu na, bari biyowo ba suraa ponu yi so ba, to ba miniya a binni mi bara, a ɓa de lo Kirisita si.
- ¹²Ma bun sin ɓaa teeni zara'i mi yɛrɛ waa, a ɓaa yaa mi julema yaa nɛ ɓa la haan lo Kirisita.
- ¹³Bun nii yi lo, ɓa wee he'a buna'inbuna'in ɓa nii zuwiin. Be nɛ tin ya cira ɓa, to ɓa do mi juwin buun, ɓa juwin ɓɛɛ cee wara.
- ¹⁴A bun na, un mi mu se aba hanfiya nɛ bara huruu mu binni mi bara, a ɓa te zaa, a de ce'u mi zuwin na, yawe a wa ze'uso ɓɛɛ yi oomu wo wuro wa bena.
- ¹⁵Dɛɛ ba hanna so tuwan nɛ bara huruu mu, dɛri teniya mite a so mite na Sitani na.
- ¹⁶Lanaso hannu ɓaa nuza yi mi nɛ bara huruu, to ba arafa se ho nuu. Lo ɓɛɛ co de ɓa si a ɓa we li egilizi sero, yawe a dɛn yi nu a senina ɓa hanna nɛ bara huruu mu nɛ nuu wo mana na.
- ¹⁷Ba nidan nɛ dɛɛ li egilizi na sese tawɛ a ɓa sara na ma cuwa juu, san'un ba nɛ sɛɛ mite a buwee ho Tansinnu, a ja de'eni ɓaa ni.

¹⁸Mu tuwa han Deebenu waraa lo: «Bɛɛ co cɛ ɛɛru lo nàà juɓo na a lo yi buwan duwo. A lo tose tawɛ ma mi sara.»

¹⁹Nuu tin ya wuro niden oomu o se, yi co can mu, fuwa ba yi yu niɓu nitiin ne lo mibe a mu senina.

²⁰Zɛ ba ne we mu be'uwe wa ba wure yireɛ, yawe a bɛɛ a yi zannu.

²¹Dɛɛ Deebenu ma Yesu Kirisita ma ba anzera siya be, a o fi mube berobera ne ye na, a o bɛɛ co we diyo wo ma nicece biyo wure o wee.

²²Bɛɛ co be o nu fuwafuwa nuu wo wa. Yi co ne a o ma nuu ju we buwa oomuu. Cɛɛn ote zozo.

²³Vunu juu mide juu na, a o wee fori firi divenza o siyanvɛɛ bena ma biyo tuwansina to o sura bɛɛ yu wɛ.

²⁴Ba nituwan be'uwe zeniya mite letɛɛ, a ba bɛɛ in iriyo. Tuwan ta bɛɛ mi, fuwa ho iri yi lo mu wa.

²⁵Wema tetiya ja muso wee desi wure, hare han ne nuu wo yira bɛɛ mi mi ciyoo, han pan bɛɛ se mite yi.

1 TIMOTE 6

¹Ba wobɛɛ wure tawɛ a ba yati mi nasiyo a anmi ba, to nuu wo bɛɛ yi nu a yari Deebenu yenu, a lee wa de'enirobe fiyan.

²Ba wobɛ ne baa nasiyo a kiricenna, yi co bara lo mi wure a fɛra, a ba be bun na a dera zuwa baa. Ba tawɛ a se han ba a poo mayɛɛ, bari ba a kiricenna ne Deebenu wa a ba mi waa se han. A bun o tawɛ a de'enina ba a heeni baa.

³Deeso yi arani bebiyan ne bɛɛ heya wɛ ma wa Nuso Yesu Kirisita tiyan wara, a mu ja bɛɛ buwa ma ho Deebenu wan aranirobe,

⁴ho naso su ma duunu, a lo bɛɛ zun diyowo. Lo a nuu ne wara biyan ma wanni sunme vannu mi na. A bun wee te yiife, fuwo, tuwowa, han si'isi'i'a,

⁵han wannina ne ju mana na. Ba a nucoza ne ha'ire mima'a, a tiyan wo mana ba se, ba ce'o mi fe mi hiya Deebenu yiizanni na aa fira naforo.

⁶Mu boo. Ho Deebenu wan a nafobenu nuu ne yi bɛɛ zuwa mi yirobe na se.

⁷Bari wa bɛɛ buwa diyowo mana ho dimija ne yeɛ, a wa ja bɛɛ see diyo wo aa lera hoo ma yi.

⁸Bun we wa judiyo ma wa peru be ju yi tuu, to bun heya waa.

⁹A ba ne yi mi mu se a we nafonisiyo, ba lisi ura'erobee ma porolaa, to bun ne ba miniya na we e'a ba aa de be'uwee, a ba te bu'ubu'u.

¹⁰Bari li wari waminu a mu be'uwe wure cinnu, a li ponu fu ba nituwan na, a ba do ho lana si, a ba do mitee han senuma ma tuwara cururuu.

- 11**Uwe ne a Deebenu to'aro, lee o ju bun wure se, a o piri'a ho tereyamu, Deebenu zaannu, ho lana, li waminu, li muju, ma mu tetemu.
- 12**Se ho lana suwa. Fi ho sii ne bee mi ve na sese, ho ne be vora o, ho ne o wo sereyamu tetiya senela cururu yiree.
- 13**Un yuwa o ma Deebenu ne ne ho sii mu be wure na, a ja yuwa o ma Yesu Kirisita ne lena mi yere sereyamu semusin Pose Pilati waa,
- 14**a o fi biyo Deebenu lo o we na ma siin ne zara'i wo bee mana na, tuwifuwa li wa'ati ne wa Nuso Yesu Kirisita yi bana zeni mite.
- 15**Deebenu aa zeni wa Nuso Yesu Kirisita buweenu li wa'ati ne li fasi. A libe midee mi ho dimija wure ju, li a dubaso ma ba pa'amana pa'ama ma ba junasiyo Nuso.
- 16**A libe midee bee hi mu, li mi oomuu ne nuu bee tii suraa yi. Nu u bee iin maa li diya, a nuu bee mi li yi. A li yenu le a ja de wa tuwite. Amina.
- 17**Buwasa ba ne ho dimija nafoni mi se na, a ba bee co buwani mite, a ba bee co aba naforo na; ho a pinpiyan, lo a ba ciiri mi siyan Deebenu na. Din ne wee han wa aa puwuri yawe a wa zanma'aa buun.
- 18**Buwasa baa a ba wee we tetemu, a tetemu we ba naforo. Ba uwe mi yi a we sanmusiyo.
- 19**A bun ba fera naforo ne hiro han ba ma ho sii tete.
- 20**Timote, fi ho tiyan na, ho ne arafaa aa meenna. Ne a o ju bo tunna buna'inbuna'in demuwan ne ura bee mana na, ma han ne ba ve ma mu zuunrobe, a mu ja bee bo.
- 21**Nituwan fuu din bezuunle so sin, a ba lana be saa se. A Deebenu duba han mi wure.

2 TIMOTE

2 TIMOTE 1

- ¹A mɛ Poli nɛ a Yesu Kirisita turo tuwa hobe vanlo nɛ yɛ. Mɛ nɛ Deebenu wɛ'aa ma mi sa'o, a heya ma ho sii nɛ li lara mi ju Yesu Kirisitaa.
- ²A uwe Timote nɛ a un zosaannu, a lo Maa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita dubaa han o, a ja we sabere han o, a nɛ mi hera aa.
- ³Un bara'ari Deebenu nɛ un sɛ han ma sintannu nɛ cuu, a obara biyo sin waa maadan wora mu. Un bara'ari li, biyo un bɛɛ tannu, tinaa wosonuu a lee o be un faraloo.
- ⁴Un wee lee o hincaan be, a un miniya ma un siin wure a binni mi o wa, yawe a un si ma damu.
- ⁵Un wee lee'a o lana tete be, ho nɛ enna mii nu'iinso Lowisi se ma mii naa Unisi se. Un lara biyo ma tiyan lo ho ja mi uwe se.
- ⁶A bun na un lee o ma biyo yɛ, lo o bɛɛ nɛ a Deebenu hanmu nɛ o yu a hi, bun nɛ o yu ma un nule berobe.
- ⁷Bari Deebenu ha'iri nɛ wa yu, bɛɛ a zannu ha'iri. Li pa'a ma waminu ma zuun fiteyamu ha'iri a wa yu.
- ⁸Bɛɛ co nuwa a ho sɛreyamu nɛ o lee lo Nuso bena, ma mɛ nɛ a lo asozo bena. Tuwara ma ni ho Tansinnu bena, a heya ma ho pa'a nɛ Deebenu naa aa.
- ⁹A Deebenu isiyu wa, a li voo wa a wa we li nii. Wa bɛɛ yu mu isirobe wa wematetiya nɛ wa wo bena, mu heya ma li haare fɛsirobe ma li hine nɛ wa yu ma Yesu Kirisita, hare a ho dimija hiya bɛɛ in buwa.
- ¹⁰A wɛɛ Deebenu zeniya dɪn hinne so ma wa wa Isiro Yesu Kirisita buweenu ho dimija bena. Bari lo Kirisita yara li humu pa'a, a lo zeniya ho sii nɛ bɛɛ mi ve ho Tansinnu sababuu.
- ¹¹Deebenu tuwo ni a un woro ho Tansinnu so, a un we turo ma araniro.
- ¹²A bun na un he han tuwara nɛ yɛ. Un pan heni un siin, bari un zun a lɛ un lara na, un zun sese lo biyo li arafaa na, lo li dɛɛ bun na tuwifuwa ho iri wozomɛɛ.
- ¹³Nɛ a ho tiyan wara nɛ un wuraa haan o a we o terenirobe, a o ziin sese ho lanaa ma li waminu nɛ wa yu Yesu Kirisitaa.
- ¹⁴Zuun o hanmu cɛɛnnu, dɪn nɛ o yu ma li Ha'iri-Senu nɛ mi waa.
- ¹⁵O zuun lo ba ni wure nɛ mi li Azi tuɪn do ni si, san'un Fizeli ma Herimozeni.
- ¹⁶Deebenu we tiyan a li hine Onesifore baa nii na, bari cuwa cururu lo heniya un siin, a lo bɛɛ do un aso be nuwaa.
- ¹⁷Lo cile Romu yɛ, a lo deri piri'a ni tuwifuwa lo yu ni.

¹⁸A lo Nuso ma'ari Onesifore na ho iri wozomeε. Uwe yaati zun ho ce'u ne lo do na Efεzeē.

2 TIMOTE 2

¹Un zosaannuu, coheni ote li hinne ne mi Yesu Kirisitaa.

²Biyo o ja a un woro senela cururu yireē, arafa mu nii ne o lara na, ni ne da mu de'enina nibiyan.

³Tuwara ma ni a obara Yesu Kirisita hinfi-suwabe.

⁴Hinfi ne mi tonuu, bee panpanni mite ma ho dimija bera, a lo yi mi mu se a weε mii naso siin.

⁵Lo suwase bee mi yi diyowo, a lo yi bee saa a heya ma ho suwa serobe.

⁶A lo vero ne te han senuma, tawe ma mi tonu cunnu maye.

⁷Piri'a un wara ura na, a o ji han ciri, bari un zun a lo Nuso ma ne a o fanmu mu wure.

⁸Lee Yesu Kirisita ne a Davide temu be. Lo viya lo ba nuhutora sin, a bun a li Tansinnu ne un mi wa buwee.

⁹A lobe be te un senuma, a na un caa ma zara'uwa a obara oomūwe, Mu yi a han Deebenu wara, han bee piri'i yi.

¹⁰A bun na un mupu bepee, ba ne Deebenu we'aa bena, yawe a ba muso yi mu isirobe ne mi Yesu Kirisitaa, a ba nii en ho buwabuwamu ne bee mi vee.

¹¹Han wara ne ye a tiyan: «Wa yi huruu ma lo, wa ja pari endee ma lo.

¹²Wa yi ziin sese lobe bena, to wa ja en li benuu ma lo. Wa yi pan lo, lo ta pin wa.

¹³Wa yi bee a tan'erenasiyo, lobe a tan'ereso, Bari lo bee le mi yere hiya yi.”

¹⁴Lee ba wure, a o ve Deebenu a wera o seni, a ba para wannie'ewera na. Mu cunnu mana, fuwa a mu yaa ba ne mi waa tete mi juvanle lana.

¹⁵De'oro o yere na, a o we nisuwabe Deebenu yira se, tose ne bee nuwa mi tonu na, tose ne wuro ho tiyan wara ma biyo terena mu.

¹⁶See han ara'o wannina desi. Mu nasiyo mi wa muwinni oomuu.

¹⁷Ba aranrobe we a obara ce'e den. A babe tuwan a Himene ma Fileti.

¹⁸Ba cena do ho tiyan si, a ba lo nuhutora viya vo. Ba papori nicururu lana.

¹⁹Hare ma bun, Deebenu be ne fasi muwenmuwen pan zan se. Mu miniwa na ma han wara ne ye: «Nuu wo nuu ne lo Nuso yenu yi mi juboo, a lo ee sena ma mu be'uwe.”

²⁰Bee a sannu ma hannu serosiyan midde mi zunbenuu. Ona ma tin soore ja muso mi bin. Han tuwan a wozobenu serosiyan, hen'a a wopee taa.

²¹A bun na nuu ne yi ciyo mite wure mu be'uwe na, to ho a serosinu jinamuwan, ne be he mii naso na, a lo see sera tonu wo tonu ne se.

²²Luwi ee mu yaromu ponu, a o piri'a mu tereyamu, fi ho lana, li waminu, ho hera ma ba ne wure ne ve lo Nuso yenu ma siin ne cuu.

²³Pin han dedemu ara'o wannina na. O zun a bun wee mana fuwo.

²⁴Lo Nuso tose bee tawe a fi fuwo. Lo tawe a lo wee zin ma nii, a daan araninu, a mupu han sinfa'arowara.

²⁵Lo tawe a arani bee wanni lo ma wawinu. Nuw bee zun, Deebenu da be bun nu na a ba lobi, a ba te tiyan na.

²⁶To ba yi ha'iri a le mite fe Sitani nuu, din ne pa ba jansi aa co'obi.

2 TIMOTE 3

¹De o ha'iri si biyo ye na sese: han wozoma veeni, wa'atira tuwan aa we do.

²Bari ba nucoza aa we zi'uwasiiyo, wari yirala, ni ne buwani mite, duura, tuwowasiiyo, ni ne pan mii ni na, nii ne cansan biyowo haan ba na,

³Ba we nii ne be he, nii ne bee zun ma'ari, ni ne wara bee ce na, nibera, nii ne bee zun fi mite na, nii ne suma, nitetiya ze'usiiyo,

⁴labarasiyo, nii ne bee zaan diyo wo, nii ne su ma buwanite, nii ne wa yi'a a po Deebenu.

⁵Ba lewe ho iin ma nii ne lana mi, a ba pan biyo yi da ne pa'a huwa. Ee ba nucoza so sin na.

⁶Ba tuwan we punsi zo han zuwiiin, a zo dee ba hanna ne bee da mite aa pin nuu na yi. Ba hanna ne be'uwe sero buwa, a ne han suraa ponu si wo si mi na.

⁷Ba hanna de'e tuwite a zuun be, a mu saa se wure a ba zuun tiyan.

⁸A biyo sin Zanesi ma Zanberesi we pana Moyize na, a bun sin babe ni so muso panna ho tiyan na. Ba a bara ne vuruu mi ha'iree a ne lana bee piyan diyowo.

⁹Ba be bee ve waa, bari ba ni wure zun ba dedemu be a obara biyowo Zanesi ma Zanberesi.

¹⁰Mu yi a uwe, uwe terena bo na. O fo un nide'enirobe ha'iri, o bo un wema na, o so un ha'iri, o bo un lana na, o bo un mupu ma un waminu ma un sinhebuwe na,

¹¹ma biyo ba joriyola ni ma un senuma na. O zun biyo wure yu ni Ancose ma Ikoni ma Lisitere ma han jin'uwe ne un ho. A lo Nuso fo na han wuree.

¹²A ba ne wure ne yi mi mu se a en ho lanaa Yesu Kirisitaa, ba aa yi jin'uwe.

¹³Ba nocosuma, ma ni e'ara a ve ma waa wo ma wo mi be'uwee, a ba viiri tuwi viiri mi yere.

¹⁴Mu yi a uwe, fesi ote sese biyo o arana wa, bun ne o ta na a ne o lara na sese. O to zun ba punasiyo ne araniya o.

¹⁵Hare o hanyiremu tuwi fuwa zere, o zun han Deebenu wara. Han da be o, aa han o ma bezuunle ha'iri, ne be o a o la Yesu Kirisita na, aa yira mu isirobe.

¹⁶Mu torobe wure yu ma Deebenu ju perobe, cunnu mi mu a de'enina nii, a bera nii, a orolila ba ma tetemu,

¹⁷yawe a lo Deebenu nuu puti a wera wema-tetiya wo wema-tetiya.

2 TIMOTE 4

¹Un yuwa o bobo ma Deebenu ma Yesu Kirisita ne aa iri ba niviya ma ba nuhuwora. Un ja yuwa o lo Kirisita buweenu ma lo pa'amayamu bena,

²a o woro han Deebenu wara, a o tin haan, a tintin tin haan a tantanni han tuwite a han ba nii a li wa'ati yi se wurasin li yi oora. Baba be o worola na fuwa ba yi maa ho tiyan. Ze baa ne do'oo wa, a heni ba siyan ma o aranirobe ma muju ne putuu.

³Bari wa'ati lo buwee a ba nucoza bee mi ce mu de'enirobe tetiya na aa yi. Ba we ni ne juvanle hunma a ji be ne sin baa, a ba be mi yere ponu'uwe na. Ba we'a mi sa'o aranina cururu ne wuro biyo ba wa pinnu aa han ba.

⁴Ba pin ho tiyan na a i tete mi juvanle o'otii na.

⁵Mu yi a uwe, fi ote na be wo bee, muju han tuwara. Se li Tansinnu buweero tonu, se o tonu a tii ho ju wure.

⁶Mu yi a me, un do a wora sara'a vo, a un fenrowo yu.

⁷Un saa ho suwa tete. Un lubo a vo un uware ju, un fu ho lana na.

⁸Were, ho tereyamu cunnu ara ni, ho ne a mu tereyamu jubee ne. A lo Nuso ne a iri-naso tete aa ne din jubee ne so na ho iri zeze. Mu bee we me undee, lo ja ne han ba ne wure ho lo buweenu ma waminu na.

⁹Baba a o cii na fuwafuwa.

¹⁰Bari Demasi cunna ni dosi, ho dimija ponu so lo a lo fenna va Tesalonike. Keresan va li Galati tun, a Tite va Dalimati.

¹¹A Luka midee so mi un se he. O ve Marika a mi be we na, bari lo be he na ho tonuu.

¹²Un tuwo Tisike a vana Efeze

¹³O yi buwee, a o see un tannu baforo ne un dosi Kapusi se Torowasii a mana. Nan see han vanle, san'un han ne buu mu.

¹⁴Lo vinnu Alesandere wo ni ma oomu ne buwa. Lo Nuso win la a heya ma lo wema ne lo wo.

¹⁵Uwe ja pe ote be ma lo, bari lo wanniya wa wara wure ma pa'a.

¹⁶Nuu wo ɓɛɛ ta un ju na biyowo un wuraa a fe unte na ma ye. Ba nii wure we do ni si, a Deebenu ɓɛɛ co muwin mu ɓa wa.

¹⁷Lo Nuso anni caa un hiya, a heniya un siin, fuwa un yi ho Tansinnu buwiya ma mi wa, a jiniya ho ba ne wure ɓɛɛ a Zuwifera na. A lo Nuso fo ni lo ce'unwan juɓo na.

¹⁸Lo Nuso aa fe na wema'uwe wure na, a lo isi ni yawe a un zo ho wáá pa'amayamuū. Ho ɓuwabuwamu a lo taa wo ma wo tuwite. Amina.

¹⁹Tɛɛ Pirisika ma Akilasi na, ja tɛɛ Onesifore zunsiyo na.

²⁰Erasite waara Korentee. Un do Torofime si Milete loo, bari mu wo a lo ɓɛɛ cohe.

²¹Baba a o cii na a ho mutannu ɓɛɛ in lo. Ebulusi, Pudesi, Line ma Kulodiya ma ɓa lanasiyo tuwan wure tɛɛ aa.

²²A lo Nuso en ma o, A Deebenu duɓa han mi wure. -

TITE

TITE 1

¹A mɛ Poli, nɛ a Deebenu toosɛ ma Yesu Kirisita tuuro tuwa biyo yɛ. Mu ju bɛɛ a bebiyan, a de bá nɛ Deebenu wɛ'aa lana nu na, a de ba tiyan zuunnu nu a heya wɛ ma Deebenu yi'anmi.

²Bá sinciri a ho sii nɛ bɛɛ mi ve, nɛ pulɛma wo haan ba a ho dimija hiya bɛɛ in buwa, a lɛ wo han pulɛma so a li Deebenu nɛ bɛɛ hɛ sabɛ.

³Li na mi tannu mi wa'atiĩ ma han wara nɛ li uwa un juɓoɔ a heya wɛ ma wa Isiro Deebenu nuberobe.

⁴A uwe Tite, un tuwa hobe vanlo nɛ na, uwe a un zosaannu wa buɓuwɛhuwi lana taa enle. A waa Maa Deebenu ma wa Isiro Yesu Kirisita ma'ari aa, a han o ma mi hera.

⁵Un we fenna do o si Kerete, yawe a biyo a bin, a o lee bun yira a heya wɛ ma ho tannu nɛ un na aa. Un lo o lee ni'iyɛn a besi lo wo lo egilizi juu.

⁶O yi lee nuu nɛ, a lo we nuu, banuu han'ereso, nuu nɛ za a tan'erenasiyo, a nɛ ara'omu ma ansannu zara'i woo mana wá.

⁷Lo ni'in tawɛ a we nuu nɛ tɛ'ena woo mana na, lo a Deebenu be cɛɛnro, lo bɛɛ tawɛ a we nuu nɛ juɓo caa oo, nuu nɛ siin buwaa, nuu nɛ do mite si janɗu'ere nuu, sinsubuweso ma miinisunmeso.

⁸Hee, a lo tawɛ a zuun nucomu, a tɛ nuhuwan na mi zuun. Lo tawɛ a we nuu wa tetemu, nuu nɛ zun tiyan, nuu nɛ terena, nuu nɛ nu bo, nuu nɛ da mite;

⁹nuu nɛ caa ho tiyan wara na ma biyo han wara so aranina lo; yawe a lo daan weɛ be ba daawannina ma ho aranu tinboore, a lo wara haa ba.

¹⁰Ni cururu mi bá nɛ faanna mu siĩn nɛ bɛɛ oruwa, daawuroola ma ni virila,

¹¹nɛ mi tawɛ a bu'a juwin. Ba mi waa fuwo han zuwin ma mi de'enirobe nɛ bɛɛ tawɛ aa fira be nɛ a nuwaabe.

¹²Ba yinuu ni'ere nɛ a ba yimiro, hó mite lo: «Ba Keretesiyo a sabera mu bɛɛ a zɛɛ, ba a danbiya suma, puwɛra nɛ siinle lee ba fiyan.»

¹³Hó serɛyamu so boo. A bun na zɛ ba wá sese, yawe a ba yi lana nɛ cuu,

¹⁴a ba bɛɛ we ni nɛ cɛ ba Zuwifera o'otiin na, aa cɛ nucoza nɛ ceena do ho tiyan si paarobera na.

¹⁵Be pɛɛ cuu zozo bá nɛ cuu zozo mu se, a diyowoo bɛɛ cuu bá nɛ na'uwan mu, a nɛ pan laanu na se. Bá ha'iri ma ba sintannu wure buu ho oomuu.

¹⁶Ba weɛ lo mi zun Deebenu, a ba wema wure waanni bun. Ba be suun mi, ni'aanna taan, ni nɛ tuwantuwanna wurewure a bɛɛ we betetiya woo yi.

TITE 2

- ¹Mu yi a uwe de, uwe baaba a o arani ba ni ma ho tinboore.
- ²Bara han ba bayi'ara lo ba zuun fi mite na, a we ni ne ni anmi, ni ne zun tiyan ma ni ne fasi ho lanaa, li waminuu ma li muju.
- ³Ma bun sin ja bara han ba hanyi'ara lo ba ceen mite ma senuyamu. Ba tawe a ba urasi mite nipuwan na; a bee co de mite si janpuuro ju. Ba wee ne berobe tetiya ba ni na,
- ⁴a ba wee de'eri ba hanfiya a ba waa mi bara ma mi zara;
- ⁵a de'eri ba a ba zuun tiyan, a ceen mite ma huwarayamu, a de ju mi zun na, a we nitete, a te han mi baro; yawe a nuu wo bee yi zuwa de han Deebenu wara na.
- ⁶Ma bun sin ja be ba yira ziya a ba zuun tiyan
- ⁷ma be wo be. Mu yi a uwe, uwe tawe a o we zenirobe ma o wema-tetiya. Ne a o aranirobe fesi a we suwabebe.
- ⁸Ne a o wara tere, a bee wanni yi; yawe a o firobara ju'uwe cisi, a ba bee yi te'e woo waa.
- ⁹Bara han ba wobe a ba ji mi nasiyo wara be wo be wa, a ba we biyo sin baa. Ba bee co wee wanni
- ¹⁰ba, wurasin a juu ba be diyowo. Ba ceen mite ma huwarayamu, a we tan'erenasiyo, yawe a ce'u de wa Isiro Deebenu aranirobe na ma be wo be.
- ¹¹Dee Deebenu zeniya mi ma'ari, a din lahuramaa ba nucoza wure daa isi.
- ¹²Din ma'ari so arani wa a wa pin uwan'uwanuuyamu na, a pin ho dimija ne ye ponubera na; li arani wa a wa we ni ne zun tiyan aa vesira li weere woo ma tereyamu ma Deebenu tannu finu na.
- ¹³A ma bun wa hera ho damu ne wa bonu bo wa ma wa Deebe-Benu ne a wa Isiro Yesu Kirisita buwenu buwabuwamu.
- ¹⁴Lo do mi mu'ennu na wabe bena a wora wa be'uwe wure wiyannu; a bun lo huwaralira ba ne a lo taa, a poona baa, a ciyo ba, a wo ba ma ni ne he han wema tetiya wenuu.
- ¹⁵A bun o wee bara aa bera ba ni; aa arani ba ma aranirobe ne fasi, aa ze ba wa. A nuu woo bee co bara mi de zuwa aa.

TITE 3

- ¹Heeni biyo ye ba wure na, lo ba tawe a ba liiri mite si han ba pa'amana ma ba weesiyo, a fi ba tannu na a wera wema tetiya wo wema tetiya.
- ²Lo ba bee co yaari nuu woo yenu; a ba we herasiyo, nucomusiyo ni ne siyan wawi ba ni wure se;

³bari, miyεε wabe ja muso wo dɛdɛra, a wo ni nε bεε fi tannu na, ni nε tuwantuwanna, a tere yerema wo miini ma ponu uwe si wo si. Li jiinu ma li jeni we su wa wure, wa ponu mana wε na, a wa huwa jiina wε.

⁴To a biyowo wa Isiro Deebenu zeniya mi tetemu ma mi waminu ma ba nucoza,

⁵a bun wo li isiyo wa; bεε a biyo wa wo tereyamu wema dε, a libe mite ni tiizuunnu ma mu juu batemu lahuramaa ma li Ha'iri-Senu nε yerema wa wora nifiyan lahurama.

⁶Li liriyo li Ha'iri-Senu wa wá bubaa ma wa Isiro Yesu Kirisita nu,

⁷yawe a lo ma'ari lahurama a wa tiyan we sin, a wera lo endira ho si nawasi nε wa siyan cu na bena.

⁸Hobe dεemu nε ye fasi, a un miniya a o sinsin ho wá, yawe a bá nε wure lara Deebenu na na'anni a we wema-tetiya; bun a be nε se, a cunu mi ba nucoza wá!

⁹Para dɛdɛmu wannina na ma ba maadan yele de'anu ma han fuwo ma han ziya nε le ho Tuwa conuu, bari mu a buwe'ee, a cunu mana.

¹⁰Nuu nε yi de cara'arobera, a o buwasa lo naso na cuwe, cuwaju. Bun yi saa se, a o ma lo naso para wε na,

¹¹bari to o zun a lo a nuu nε juyaara, be'uwewero nε ve da'a mana mi yere juu.

¹²Un yi tuwo Aritema bun mana Tisike vara o se vo wo nε, a o baaba a o o na fuwafuwa Nikopoli, lóo, bari a bin un we ho mutannu.

¹³De ju a o ziin ma ho tuwa araniro Zenasi ma Apolosi wanveenu panana a diyowoo jinwa bεε en baa.

¹⁴Wabe ni muso tawε a de'e wema-tetiya wenu na, a nε mite biyo wure, a wee jiyanna ba ni ma'opu'iyen, yi bεε a bun to ba be cunu mana.

¹⁵Un esirobara wure tεε aa, lo waa erenasiyo ho lana wure fofoo. A Libe ma'ari mi wure na! -

FILEMO

FILEMO 1

- ¹A mɛ Poli nɛ mi asoō Yesu Kirisita bena ma waa ereso Timote tuwa hobe vanlo nɛ yɛ. A uwe Filemo nɛ a wa yira, a nɛ ma wa bubuwa ho tonu na, a uwe wa tuwa ho na na.
- ²Uwe ma waa hanminu Afiya, ma Arisipe wa parilo han hiyaan, ma li egilizi nɛ wee fewɛ o zuun, a mibe ho tuwa na.
- ³A waa Maa Deebenu ma wa Nuso Yesu Kirisita duɓa han mi a nɛ mi hera miyan.
- ⁴Un yi fara Deebenu na pɛɛ, un we de o be a han li, a un bara'ari li.
- ⁵Bari un wee ji biyo o waana ɓa kiricɛenna wure ma biyo o larala lo Nuso Yesu na.
- ⁶Un fara Deebenu na, yawe a li jubuwari nɛ ho lana do wa azaā ja tintin seeni o a o zuun ho tetemu wure nɛ wa da lo Kirisita lahuramaa.
- ⁷Waa ereso, o waminu na zanma'aa beenu ma sinhebuwe na, bari o wiya ɓa kiricɛenna siyan.
- ⁸A bun na, hare a un tin ya yu huwarayamu lo Kirisita se, a bara biyo o tawɛ a o we a han o,
- ⁹mu pan suwanni po mɛ se, a un yuwa o lo waminu yenu na. A mɛ Poli ma woro ma o, mɛ ni'arani booba nɛ mi asoō Yesu Kirisita bena.
- ¹⁰Un yuwa o Onesime bena, ho nɛ un too ho lanaa a un mi lo asoō.
- ¹¹Lo jiyannɛ ɓɛɛ enna o wa mayɛ, a wɛɛ un pa o lo cunnu ma ɛn o se, a obara biyo sin lo cunnu mina mɛ se.
- ¹²Un aroni lo wɛɛ a lo vɛ o se. Lo zan a obara un suraa tuwan.
- ¹³Un ya miniya a lo waa he, a wee seri ni uwe ciyoo, a un mi li asoō li Tansinnu bena.
- ¹⁴Un ɓɛɛ miniya a we mu o buwaa, a biyo to un zan obara nu nɛ wazibiyo o, a mu ɓɛɛ a o sa'o.
- ¹⁵Mu yi sin Onesime ma o cara'a wɛ na wa'atizo, a mi ma bini ɛn wɛɛ tuwite.
- ¹⁶Bari lo ɓɛɛ hinni a wobenu biin. Lo suwanni wobenu, lo a mii ereso sannu lo Kirisitaa. Lo be mi mɛ sin wa, a to uwe taa poo. O te lo a a o wobenu a ja te lo a mii ereso lo Nusoo.
- ¹⁷Mu yi wo a un terena a o yirā, a o fi la a obara mu ya yi a mɛ o fu na.
- ¹⁸Lo yi yara be o se, wurasin o ee yi mi laa a lo tawɛ a win, muwin mu wure mɛ wa.
- ¹⁹Un too hanbe wara nɛ yɛ ma un yɛɛ nu, lo un win mu aa. Yi co pɛ obara mu ma be mi mɛ ma uwe azaā, deri mi wɛɛ wenna wa, lo a mɛ lena uwe juu a mu deri dewɛɛ.

²⁰Waa ereso, deɛ lo ɓuso be a o baafoo a o fe un yuwa, heni un siin lo Kirisitaa.

²¹Un aɓa aa aa toora hobe vanlo ne ye, a un zun a o beɛ pin na. Mu yu sin o yere we be ne po biyo un faraa aa

²²Nan deri we'a laale a era ni, bari un lara lo Deebenu aa ni mi faralo, a li aa te a un binni ve mi se.

²³Epafarasi ne ma ni pariyo mi li asoɔ Yesu Kirisita bena, lo o fo.

²⁴Marika ma Arisitarike ma Demasi ma Luka ne ma ni pariyo ho toonu na ja muso tiya aa.

²⁵A wa ɓuso Yesu Kirisita duba han mi wure. -

HEBURU

HEBURU 1

- ¹Haare menna Deebenu wura ma waa madaan cuwa cururu ma co'uwa ne boni ma mi Nucanna juwin.
- ²A were, ne a han wozoma veni, li wura ma wa ma mi zo. A lobe li bosiyu a lo we mu bera wure endiro, a a ma lobe nu li dannana ho dimija.
- ³A hó Zo so a libe fuwafuwamu pinni'arobe ma li Deebeyamu bonu. Lo can be wo be ma mi wara pa'a. Biyowo lo siya mu be'uwe na'uan vo, lo yoo asi Deebenu, Ho-Se-Wure Naso nudorole ho waa jusiin.
- ⁴Lo mi juu li anzera wure na sansan, bari Deebenu na yenu la ne po ba taa.
- ⁵A diyan Deebenu in baraa haan mi anze deso: «O a un zo, A me too o zere.» Bun mana: «Un we mii Maa, A uwe we un zo.»
- ⁶A biyowo Deebenu tuu mi nuyee ho dimija, li baraa lo: «Lo anzera wure tawe a fuwani lo.»
- ⁷Dee biyo li baraa mi anzera bena ne: «Li we mi To'ara ma pinpiyan, Aa we mi tosera ma danhoro.»
- ⁸Mu yi a li Zo be, to li lo: «Deebenu, o pa'amayamu aa en tuwite, O en o benuu ma tereyamu.
- ⁹O wa ho tereyamu, a o jiina ho oomū A bun bena Deebenu, Mii Deebenu tiya sinwenu jii siya o wa, A li do o niiza si.»
- ¹⁰Deebenu ja lo: Nuso, mayeye a uwe danna li tun, A ho waa jaa a o nu we'arobe.
- ¹¹Bun wure ve, a uwe mi bin tuwite. Ho waa ma li tun zizi'a A obara subuwe,
- ¹²A obara bafobenu, o bi han, A obara cenme, A han yerema. Mu yi a uwe, uwe bee yerema woo, A o zerema bee ve dee.»
- ¹³Deebenu bee in baraa haan mi anze woo diya: «Esi un nudorole, Tuwifuwa un yi wo o ze'usiyo A obara a'onu, a o muwiyen o ziya bo wa.»
- ¹⁴Li Deebenu anzera a wii ba? Ba wure a ha'ire ne a Deebenu tosera ne din wee tuu a ba piyan mu isirobe endira na.

HEBURU 2

- ¹Mu yi danna a bun a mu, to wa tawe a wa ce mu bera ne wa ja na sese yawe a wa bee co ee sena biyo.
- ²Ho demu ne ba anzera do yi sa toonu, a tuwa haanu wo tuwa haanu ma tannu desinu wo tannu desinu yi yu herobe ne tawe mu,

³bun yi wo ma bun, a ma mu ye wa vira a wabe yi de cere ma mu isirobe benu ne ye. Bun isirobe so, a lo Nuso mite wura mu be miye, a bun bene bá ne ja mu lo juḅoḅ baraa mu haan wa lo mu fasi.

⁴A Deebenu tiyo ba serɛyamu ju ma miniwalobera, ma beberiya, ma aba'obera cururu, ma li Ha'iri-Senu hanmuna ne li cara'a, a heya ma mi sa'o.

⁵Deebenu ɓɛɛ do ho hiro dimija ne wa woro be ba anzera nuu.

⁶Hee, ni'ere wo ho serɛyamu so fedeso lo: Nucoro a wii, a o leera lo be? A Nucoro terozo be ju, a o heni lo be?

⁷O liiriyo lo pafozo cincin ba anzera hiyase, O buwaniya lo, a haan lo ma yenu,

⁸O pa mu be wure jansi lo ziya se.» Lo se ta bepeɛ wa, diyowo nii ɓɛɛ lo. Hare ma bun wa pan ɓɛɛ ma, a bepeɛ mi lo nuu.

⁹A biyo wa urasiyo ma, bun a Deebenu liiriyo Yesu wa'atizo ba anzera hiyase yawe a lo hi han ba nucoza wure. A were Yesu yu yebenu ma buwabuwamu, a biyo lo saa; a Deebenu hine bena lo anniya tuwii ve leliya li humu wa wure ju na.

¹⁰Mu wo sin Deebenu na, dín ne daanna mu be wure, a can mu wure; a li huweni Yesu yoo besi biyo jutuu mu wá, han tuwara ne hó yu sababuu, yawe a lo ve niciyo mana, a bá nii yi en lo pa'amayamu bee, bari a lobe a ba isirobe naso.

¹¹Yesu ne cii ba nucoza ba be'uwe na, hó mite ma bá ne lo ciyo wure paariyo Maa ni'ere na. A bun na mu ɓɛɛ a nuwaabe lo se, a lo ve ba ma mii erenasiyo,

¹²biyowo so lo yi te lo: «Waa Deebenu, un ve o yenu han waa erenasiyo, A un buwani o yerele ba zanma wure siin.»

¹³Mu ja tuwa fe-binu lo: «Un avari unte aa.» Mu ja bana baraa lo: «De ne ma ba za ne Deebenu na na.»

¹⁴Biyo wá bá za so a suraa ma cannu; lobe Yesu mite yeremaa wo a obara ba be sin, a so nucoroyamu co'o. Lo wo bun ma li humu ne lo ansiyoo, a fincanna li Sitani, dín ne li humu pa'a ya mi nuu.

¹⁵A bun lo huwaralila ba nucoza ne li humu zanmen ya fu na wora mi wobɛ ba sii wuree.

¹⁶ɓɛɛ a ba anzera li jiyanna na ma bun anni sa, a Abarhamu teroza.

¹⁷A bun na lo we tawɛ a lewe ma mii erenasiyo ma be wo be, yawe a lo we ba sara'awe-inso ne a tan'ereso ma ma'ariso mi toonu wuree Deebenu waa, yawe a lo yi ba be'uwe desi han ba.

¹⁸A were, biyo wá lobe mite yu senuma mu ura'erobe nuu; lo da seri bá ne mi senumaa mu ura'erobe nuu.

HEBURU 3

- ¹Waa erenasiyo lanasiyo, a bun na mibe ne Deebenu muso voo, mi yati Yesu, ho ne Deebenu tuwo ho dimija yawe a lo we ho lana ne wa woro be sara'awepuso.
- ²Lo wo tan'ereso Deebenu se, din ne we'aa lo ho toonuu so bena a obara biyo sin Moyize wora tan'ereso Deebenu zun wuree, a tiyora mi tonuu juu.
- ³Li zun tero suwanni li zun. A bun a Yesu ma Moyize be. Yesu mi ju Moyize na sansan.
- ⁴Zun pee tero mi, a Deebenu too bepee.
- ⁵Moyize wo tose ne tiyo mi tonu ju Deebenu zuun. Lo wo Deebenu jucan. Mu yi a lo Kirisita, ho a Zo, li zun waaso.
- ⁶Lo Kirisita bee a zun tose, lo a Deebenu Zo. Wabe a Deebenu zunsiiyo a wa yi heeni wa siyan aa han'an biyo wa ciriyo wa siyan na.
- ⁷A bun na, de biyo li Ha'iri-Senu baraa ne: «Mi yi ja Deebenu tannu zere,
- ⁸Lo mi bee co coheni mi ju'uwe A obara ho ansannu wo, biyo zeze mi maanaa buwe'eriyo Deebenu yi li unwin ciruu.
- ⁹Binni ne ba wo bun a co'uwena un juboo, A taniya ni diya, a ba maa un wema zerema buwiyaju.
- ¹⁰A bun na un sin we lo din onu so na, A un baraa haan ba, lo ba yicema bee we se dee, Ba bee fo un ha'iri diya.
- ¹¹Un sinlee taan un baara ba, Lo bun po be a ba zo un vunulobee.”
- ¹²Wa erenasiyo, mi urasi mite a nuu wo mi sin bee yi sin ne ora, lanapinnu siin, a te mi manu li Deebenu ne midde na.
- ¹³Mi heeni we siyan wo ma wo, zere ne ma a wabe ta wozome, yawe a nuwo mi sin bee vi tuwi lii muwinni mu be'uwee.
- ¹⁴Bari wa ma lo Kirisita a yirala, a wa yi be sinciri si lo wa, a obara biyo wa buwara wa hiya tuwifuwa mu veni.
- ¹⁵Han Deebenu wara lo: «Zere, mi yi ja Deebenu tannu, Mi bee co coheni mi ju'uwe, A obara biyo sin wo mu ho ansannu wo.”
- ¹⁶A wi ba we ja Deebenu tannu? A wi ba we wo li yibu'eri? Ta bee a ba nii wure ne buwa Moyize a lora li Misira tuun le?
- ¹⁷A wi ba Deebenu lena mi sin na tuwi zerema buwiyaju? A ba ne we wo mu be'uwe a ba huruu li unwiin.
- ¹⁸A wi ba Deebenu we baara na lo ba bee zo mi vunulobee? A ba jucohebuwasiyo.
- ¹⁹Ba bee danna yu zoo bun vunnurobe soo, bari ba bee we lara Deebenu wara na.

HEBURU 4

¹Deebenu la mi ju haan wa lo wa da zo mi vunulobee. A bun na wa urasi wate sese a wa nuu wo ɓɛɛ co hin zole na bun vunurobe soo.

²Bari wa ja ho tansinnu a obara biyo ba ne enna ho muwenbiin we janna ho. Ba ja ho, a ho ɓɛɛ we jiyanna diyowo haan ba, bari ba ne ja ho tansinnu so ɓɛɛ we yu lana.

³Wabe ne lara mu, wabe aa zo bun vunurobe soo a heya ma biyo Deebenu barala mu lo: «Un sin lo a un baara, Lo ba ɓɛɛ zo un vunulobee.» Mu tara a li tonu wure jutu hare ho dimija hiyabuwerowo.

⁴Bari mu tuwa han Deebenu waraa ma fedeso li wozome hojuniiso bena: «Deebenu nuwari ɓoo, a li vunuwan li wozome hojuniize li toore wure na."»

⁵A mu bepu'ere so bana tuwa febinu, lo Deebenu lo ba nii so ɓɛɛ zo mi vunulobee woo.

⁶Ba ne wo ba niya ne we ja ho tansinnu ɓɛɛ we zoo mu vunurobe soo, bari ba ɓɛɛ we lara ho tansinnu wara na. Hare ma bun ni tuwan pan da zo bin aa yi vunurobe.

⁷A bun na li bana para wa'ati binu ne a zere. A Davide vanlo li wura mu biyo ye wenu bene, lo: «Zere mi yi ja Deebenu tannu, Mi yi co coheni mi ju'uwe."»

⁸Bari Yosuwe ya yi we ciyan ba ni a zora mu vunurobe so, to Deebenu ɓɛɛ hinni wuraa wozome binu be bun bene.

⁹Bun we, vunurobe wozome binu mi ne bosu Deebenu ni bena, a ba yi vunurobe a obara Deebenu li wozome hojuzi.

¹⁰Bari nuu ne yi zoo Deebenu vunulobee, to ho naso vunuwan mi tonu na a obara biyo Deebenu vununa mita na.

¹¹Wa boori a wa yi bun vunurobe so a zoo, yawe a wa nuu wo ɓɛɛ co hin zonu na, a obara ba ne enna ho muwenbiin, ne ɓɛɛ yu zole bun vunurobe soo biyo ba ɓɛɛ fu Deebenu tannu na bena.

¹²Bari Deebenu wara a beviya a han pa'a mi. Han ju mi po etonu juwinju so. Han zo tuwifuwa han cara'a li mene'en ma li ha'iri, a cara'a han huwan ma ho sebe we. Han iri li sin lerobera ma li yicerobera.

¹³Daanrobe woo ɓɛɛ mana ne se mite Deebenu na yi. Din ne waa wa ve muwin wa tiinle, mu be wure buwinnasi letee din yira se.

¹⁴A bun na wa fi ho lana juwara na sese, bari le wa yu do wa waa a Yesu, li Deebenu Zo. A ho a wa sara'awe-inso ne annasi ho waa pafonu.

¹⁵Wa ɓɛɛ yu sara'awe-inso ne ɓɛɛ zun wa banibayamu. He'e, lo terena saa wa senuma, a lo ɓɛɛ wo be'uwe woo.

¹⁶A bun na wa janve faan Deebenu hine pa'amayamu a'onu na ma sinhebuwe, to Deebenu hine wa, a li seri wa li wa'ati ne wa yi miniya serirobe na.

HEBURU 5

- ¹Sara'awe juso wo sara'awe-inso a nuu ne lena ba nucoza siin. Lo lena bo Deebenu toonu wa, a lo se han li ba nucoza bena. Lo wee ne hanmuna Deebenu na a ja lee sara'ara han li mu be'uwe bena.
- ²Lo zun ba ne bee fanmu be ma ba ne vuru mu tii, bari lobe mite mi li duweduwe ju'ere soo.
- ³Lo daanna zun mi yere be vo, to lo tawe a lee sara'a lobe mite ma ba Zanma be'uwe bena.
- ⁴Nuu wo bee da ho sara'awe-insoyamu yenu ve mi yere wa, fuwa nuu ne Deebenu yi bo mu juu a obara Aro be sin.
- ⁵Lo Kirisita bee do mi yere wa a wo mite ma sara'awe-inso. A Deebenu na mu la, a li lo: «O a un zo, un to o zere.»
- ⁶A li ja baraa febinu lo: «O we sara'awe-inso tuwifuwa bin, A obara Melikisedeki be sin.»
- ⁷Lo Kirisita enna li tun he. Lo tara wuna, a va hincan si a yuwara Deebenu, bari a din mide we da lo isi li humu na. Deebenu fo lo yuwa, a biyo lo liiriyo mite si.
- ⁸Hare a lo a Deebenu Zo lo we de'iya tannu finuna mu bera ne lo tuwaraa.
- ⁹Biyowo Deebenu tiyo lo ju vo, li wo lo ma ho ne mu isirobe ne bee ve wee lee we'aro, ba ne wure fi li wara na bena.
- ¹⁰Deebenu wo lo ma sara'awe-inso a obara Melikisedeki be sin.
- ¹¹A he wa yu becururu de han mi, bera ne woronu do, bari mi ha'iri ci.
- ¹²Hare menna mibe ya tawe mi de'eni ba ni, a mibe bana ma'o mi a ba zeni mi ma Deebenu wara ararobe beyaa. Mi we tuwi bana zan a obara u'uzo ne we yenu na, a bee a dirobe ne ciiri sin.
- ¹³Nuu ne jenni pan a u'uzo, lo bee zun bera le'anu wee.
- ¹⁴Mu yi a ba ni ne yire cu mu, ba da di bara'a diyo, bari ba a ni ne ha'iri hena a zun be ne se ma ho oomu aa lee wee.

HEBURU 6

- ¹Bun we wa para hayiremu na a wa tere ciiri wa yire lo Kirisita wara ne pa'a mi mu na. Wa bee hini lii see mu ma mi hiya, a obara biyo sin ye: lo binu han wema'uwe na, Deebenu lanu na;
- ²batemu be; nule benu ba ni wa; ba nuhuwora veenu; ho iri veeni.
- ³Mi ne wa ve ma waa. A bun wa we a Deebenu yi ta biyo.
- ⁴Ba ni ne bana i do mite oomuu bee hini yerema yi: a biyo ba nasiyo so laliya li Deebenu hanmu, a li Ha'iri-Senu ya caa ba hiya.

- ⁵Ba lēliya Deebenu Wara siyan ma ho hiro be nē lo buwee.
- ⁶Hare ma bun bá nē yi lusi ma bun, to diyowo ɓeɛ hini da bá binni yerema a ɓa loɓi; bari to bun zan a obara ɓa bana ɓuwara li Deebenu Zo ho uruwa na a nuwaniya lo ɓa ni wure yireē.
- ⁷Wuro yi ɓeɛ biri tun na, to li wee si juu, a li yi be varila mi nasiyo. Bun a Deebenu duɓa.
- ⁸A biyowo hinɓuwi ma jin'uwe yi le dín tun soo, to li ɓeɛ jiyān diyowo, a wozo'ere ɓa zee li ma dan.
- ⁹Un yirāla, mu ma tin ya a be nē ma sin, un ha'iri bosu wure mibe bee. Un zun a mi mi ho wan tete wa, ho nē a mu isirobe wan.
- ¹⁰Deebenu zun tiyan. Li ɓeɛ cansan mi tonu na. A Libe waminu bena mi sa haan mii erenasiyo lanasiyo, a obara biyo sin mi pan mi wa wera han ɓa.
- ¹¹Wa mi mu se a mi nu wo nu zeni mu jan'anrobe ju'ereso tuwifuwa mu veeni, yawe a biyo mi ciriyo mi siyan na a bun puti sese.
- ¹²Un ɓeɛ mana mu se a mi we puwera. Mi di ba nē lara aa jinmico mu hiya wa, ba nē yi li en nē Deebenu lara mi juu.
- ¹³Biyowo Deebenu la mi ju haan Abarhamu, li báára haan lo a bo mi baarobe mi julerobe wa. A biyo nibinu ɓeɛ enna bin nē ɓuwa po libe nē li baa na, a bun na li baara ma mi yere yenu,
- ¹⁴a li lo: «Ma tiyan un aa duɓa han o, a un nē a o temu we boni.»
- ¹⁵Abarhamu bo mi yira te, a lo yu biyo Deebenu lara mi juu haan lo.
- ¹⁶Ba nucoza wee baa be suwanni ɓa wa, aa ɓuwera wara peɛ nē do wanni ɓa azaā.
- ¹⁷Deebenu miniya a mi zeni ma huwe zozo mu, a mibe a tan'ereso, ba nē li do mi juu haan se. A bun na li tintiyan baara a ciya.
- ¹⁸Mu a be julepu nē ɓeɛ wera bebiyan aa yi, a Deebenu ɓeɛ haa sabiya muu ma yi. A bun te wa sinciri nē mi wa sinle, wabe nē aɓa Deebenu na. Li sinciri so a wa fefe.
- ¹⁹Dín sinciri so zan a obara fefe nē cohe, a ɓuwara muwenmuwen; a nē hare zo fasi li Deebenu ɓuwanirozun an'arobaforo bene wa mēnē'enle bena.
- ²⁰A bin Yesu zo, a hecaa wa waa, a a hó wa ciriyo wa siyan na, bari lo a sara'awe-inso fuwa bin a heya we ma Melikisedeki dannu.

HEBURU 7

¹Ho Melikisedeki so wo Salemu lo pa'ama ma li Deebenu nē mi Ho-Waa-Nusiin sara'awe. Lo we ve san Abarhamu waa biyowo ho fuu mi hiyan ma ɓa pa'amana a arona buwee, a lo duɓaa haan ho.

- ²Abarhamu we haan lo ma biyo wure lo yu han hiyaān buweniso. Melikisedeki yenu ye ura a Tereyamu Pa'ama, a bun bene lo wo Salemu pa'ama, bun ura hera pa'ama.
- ³Nuu wo bee na Melikisedeki baa maa ma baa naa bumana baa maadanna be diya. Ba bee wura lo tenu be; ba na bee wura lo humu be; Melikisedeki ma li Deebenu Zo bewure va we na. Lo a sara'awe tuwifuwa bin.
- ⁴Mi deri zun a lo wo nibenu, bari waa maaden Abarhamu we haan lo ma biyo wure ho yu han hiyaan buweniso.
- ⁵A heya ma ho tuwa, ba ne a Levi temuza ne a ba sara'awera tawe a fe mu buweniso ba ni se, ba ne a baa maaza. A babe ma ba na pariyo a lo Abarhamu ni'ere za.
- ⁶Melikisedeki bee wo Levi temu nuu, hare ma bun Abarhamu haan lo ma biyo ho yu buweniso. Bun bene Melikisedeki dubaa haan le Deebenu la mi ju haan.
- ⁷A wa to zun a le ma duba mu po le baa duba han.
- ⁸Ba nucoza wee ne mi nube buweniso ba sara'awera ne a nucoza ne hi na, mu yi a Melikisedeki ne we yu bun sin, han Deebenu wara lo ho midee.
- ⁹Wa da bara lo biyowo Abarhamu lena mi nube buweniso, to mu zan a obara Levi ne mite ya wee fe mu lena mu ma lo nuu.
- ¹⁰Bari hare a Levi bee in too, mu wo a lo mi mii maaden Abarhamu cannuu biyowo Melikisedeki le san Abarhamu waa.
- ¹¹Levi ni sara'aweyamu toonu wo ba Isira'eli ni lada cinnu. Mu ya a Levi ni sara'aweyamu tonu we vo bepee ju, to mu bee ya hini a wazibi a nibinu le a obara Melikisedeki besin, a ne ma Aro bee buwa.
- ¹²Bari ho sara'aweyamu tonu yi yeremaa, to ho tuwa na tawe a yerema.
- ¹³A wa Nuso Yesu ne hanbe wara ne ye woro be wo zunbinu nuu ne baa nuu woo bee in wo sara'awero ne sa toonu li sara'awele wa.
- ¹⁴Lo be zuunna sese lo lo we lo Zuda zuun, a Moyize bee wura diyowoo din zun so bena, biyowo lo wuraa li zun ne ba sara'awera ma lee be.
- ¹⁵De biyo ciyo mu zozo ne: wa Nuso Yesu a sara'awero binu ne lo a ne lowe ma lo sara'awero Melikisedeki.
- ¹⁶Mu bee a nucoza nu lena lo, fuwa Deebenu pa'a ne bee ve.
- ¹⁷Bari mube serayamu ne ye wo lo bena lo: «O a sara'awe tuwite a obara Melikisedeki be sin.»
- ¹⁸Ma bun sin ho tuwa den huru, bari ho pa'a bee enna a ho bee jiyanna be.
- ¹⁹Moyize tuwa bee tiyo diyowo ju. Wa yu sinciri ne suwanni, a bun na wa da titi sura Deebenu aa yi.
- ²⁰A po bun, Deebenu baara. Li bee baara ba sara'awera ne a bena.

- ²¹Mu yi a Yesu, Deebenu baara lo ho aa we sara'awe, a li lo: «Lo Nuso baara ma mu A li ɓɛɛ yerema mi leerobe, Lo o aa we sara'awe tuwite.»
- ²²A bun na Yesu ja a le ne do jubuwari ne suwanni Deebenu ma wabe azaā.
- ²³Sara'awera cururu enna, bari li humu saara ɓa a ɓa en tuwituwi.
- ²⁴Mu yi a Yesu, ho ciyoo ɓɛɛ zo yi, bari lo a Nawasi.
- ²⁵A bun na lo da isi ba ne yi sura Deebenu lobe bena, bari lo midɛɛ tuwituwi a lo fara han ɓa.
- ²⁶A ho sara'awe-inso so sin be ya mi wa: nisenu, fiin wo mana la, lo ɓɛɛ na'uwan, lo cara'aa wena ma ɓa be'uwewera, lo huweniya a yo bosu ho waa jusiin.
- ²⁷Lo ɓɛɛ lowe ma ɓa sara'awera junaasiyo beriya ne a, bari lo be miniya a lee wo ma wo sara'a lobe mite ma ɓa zanma be'uwe bena; lo sara'a lenu danna cuwe na, bun ne zeso lo do mite na.
- ²⁸Ho tuwa bosu sara'awera junaasiyo ne a nucoza, ne su ma banibayamu, a mu baarobe wara ne mana ho tuwa bene, wo li Zo ne putu ma sara'awe-inso tuwite.

HEBURU 8

- ¹De wa demu biru ne: Wa yu sara'awe-inso ne asi Deebenu buwabuwamu a'onu nudorole ho waa.
- ²Lo se mi toonu li fe-senuu ho baforozun tete, bin ne Deebenu too a ɓɛɛ a nucoza ta.
- ³Sara'awe-inso benu wo sara'awe-inso toonu a lo zeni mu hanmubera ma Deebenu a lee sara'ara. Ma bun wabe nuu muso tawe a yi mi taa ne.
- ⁴Lo ya yi mi li tun wa, lo ɓɛɛ ya we sara'awe, bari sara'awera mi bin ne wee ne mu hanmubera Deebenu na a heya ma ho tuwa.
- ⁵Ba sara'awera so toonu ne wee se, ma zeni biyo mi Deebenu se ho waa, a mu a mu bonu ma mu tiya, a obara biyo Deebenu we barala mu haan Moyize biyowo ho we mi te ho baforozun senu. Li baraa haan lo: «Te li sese a heya ma ho co'o ne zenina o ho doɓoju wa.»
- ⁶Yesu toonu suwanni ɓa niya taa sansan, bari lo a yuwaro ne do jubuwari Deebenu ma ɓa nucoza pafeni. Din a li jubuwari fiinnu ne hiya fa julema ne suwanni na.
- ⁷Li jubuwari ye ya yi wo se ma tete, to cunnu ɓɛɛ hinni mana a li pari ma bebiyan.
- ⁸A bun na Deebenu za ɓa Isira'eli ni wa ma han wara ne ye: «Wozoma lo buwee, a un lee jubuwari fiinnu, Me ma Isira'eli nii ma Zuda zunsiyo azaā.
- ⁹Li ɓɛɛ ziin a obara li diyo-yeɛ Ne un wo ma ɓaa mana, Bun ne wo un va ɓa lena li Misira tuun. Ba ɓɛɛ wo tan'erenasiyo li jubuwarii ne un wo ma ɓa, A bun na un ta un manu ɓaa.

¹⁰Un bini we jufuwari fiinnu ma Isira'eli zunsiyo, De biyo mu wera ne; Lo Nuso lo: «Un aa de un tuwena ba ha'iree, A un aa too han ba siyaan. Un aa we baa Deebenu, a ba aa we un nii."»

¹¹Nuu pɛɛ bezuunle aa le lo, Nuw wo bɛɛ hinni be mii ereso, aa bara lo: «Zuun lo Nuso." Bari ba wure aa zuun ni, A fe ba nibuwizo wa tuwifuwa ba wure nibeenu.

¹²Un de ba be'uwe si han ba, Un de mu ma un bene aa cansan na wurewure."»

¹³Deebenu yi danna wuro jufuwari fiinnu be, to li enne wo li diyo-yɛɛ ma diyo den. Bun we, be ne yi dan, to bun sura ma cunnadesinu.

HEBURU 9

¹Li jufuwari ye be woo, lada we bo a buwanina Deebenu feni ne nucoza we'aa ma mi nule, ne a baforozun.

²Ho baforozun enle de'ere we yenu: «Fe-senu». Fitɛɛyaawaso enna bin, ma tabali ne li sara'aburu wee be wa.

³Fe'ere le enna ho an'arobaforo bene, ba lo: «Fe-senu-senu».

⁴A bin han wusuna duurilo tabali ne wure wo'aa ma sannu enna. A bin li julerobe esu ne buwara ma sannu enna. Biyo enna dɪn esu soo wo ho mane, Aro buwinzo ne punina ma han bopeena ne ho tuwa wara mi wa.

⁵Serubenna yaara enna li esupe wa ne zeni lo Deebenu mi bin. Ba miyan we bena a ta he dede han sara'a wee lee aa pona ba ni na juu. Wa bɛɛ yu nu werɛ a woro bun wure be ma mi uwe'uweza.

⁶Bun a ho baforozun cara'arobe ma han siyan besirobe yati. Wopɛɛ ba sara'awera we zo se mi tonu li fe-senuu.

⁷Lo sara'awe-inso midɛɛ we zo li Fe-senu-senuu zeremi pɛɛ cuwe. Lo tawɛ a lo zo bin ma yuwo cannu, a zo faanna Deebenu han mi yerɛ ma ba zanma yawe a Deebenu de ba nucobanbu'uwo be'uwe si han ba.

⁸Li Ha'iri-Senu zeni ma bun lo ho baforozun diyoyɛɛ yi bɛɛ laara bin woo, to li fe-senu-senu wan bɛɛ fuwe.

⁹Bun a bonu li werɛ wo bena, bari mu hanmubera ma ba biya sara'ara ne bɛɛ da ne putiitirobe bɛɛ yerema mu naso aa wera nitete yi.

¹⁰Ho co'o so a dirobe ma jurobe ma senaciitirobe si wo si. Bun a ba nucoza ladara be tuwifuwa wo ne Deebenu yi fasi co'o fiinnu.

¹¹Lo Kirisita mana, lo a mu besiya ne buba sara'awe-inso. Ho baforozun ne lo ansiyoo buwaa po a ja suwanni ho baforozun den, bari nucoza bɛɛ ta ho, a ho baforozun so ja bɛɛ a ho dimija ne he ye taa.

- 12**Lo Kirisita zo li fe-senu-senuu cuwe deenu a venina mu wure. Mu ɓɛɛ a o'uwa ma torala cannu lo zooru bin, a lobe mitena cannu lo uwasiyo yawe a wa yira ho sii ne ɓɛɛ ve.
- 13**Ba o'uwa ma ɓa torala cannu ma ɓa nàzuwan ne ziya suwen ne ɓa wee zuzu ɓa ni ne ɓɛɛ cuu mu wa a heya ma lada ya wee cii ɓa suraa na'uwan na.
- 14**Bun yi da we ma bun, to lo Kirisita cannu ja banna suwannu bun tuwi anniya. Ho do mite na Deebenu na li Ha'iri Nawasi lahuramaa a wora sara'a ne jutu. Lo cannu cii wa sintannu han wema'uwe wure na, yawe a wa dan se han li Deebe-Ve.
- 15**A bun na lo Kirisita a yuwaro ne mi Deebenu ma ɓa ni pafeni li jubuwari fiinnu bena, yawe a ba ne Deebenu vo dan yi li en ne ɓɛɛ ve ne ɓa yu ma julerobe. Ba da yi li en so, bari deeso huruu a huwaraliyo ɓa nucoza ɓa dena'erobera ne ɓa wo biyowo li jubuwari ye pa'a mi ɓa juu.
- 16**Enbe be yi woro feni ne, fuwa le ne te mi be yi huru, yi ɓɛɛ bun li ɓɛɛ da i.
- 17**Ma bun sin ɓa endira ɓɛɛ di li en fuwa woo, fuwa ɓaa maa yi huru, bari yi ɓɛɛ a bun to li ɓɛɛ ve ma en, a lo yi midɛɛ
- 18**A bun na li jubuwari ye mite ɓɛɛ jiyanna diyowo a cannu yi ɓɛɛ lo a uwasi.
- 19**Moyize bo ho tuwa wara wure na ɓa zanma wure yiree. Lo so naza ma o'uwa cannu a pariyo ma juu a minana mu uwa ho tuwa vanlo ma ɓa Zanma wure, ma pero vara ne muwiyar ne lo ciya Izope vewe vanle na.
- 20**Lo baraa haan ɓa lo: «Li jubuwari ne be Deebenu do haan mi, a bun cannu so a biyo ye.»
- 21**Moyize minana mu cannu uwa ho baforozun ma li siyan wure wa.
- 22**Ho tuwa ladaa, to a cannu a bepɛɛ haame, mu yi a cannu to be'uwe ɓɛɛ desi yi.
- 23**Be mi li tuun a be mi ho waa yaa, a bun yi ciyo ma ho co'o ne si ye, to wazibi be mi ho waa cirobe tawe a mu suwanni sansan.
- 24**Bari lo Kirisita ɓɛɛ zoo li fe-senu ne nucoza nule wo'aa, ne zeni ho waa fe-senu tete be. A ho waa mite lo yoo zoo, a lo zeniya mite ma Deebenu bin wabe bena.
- 25**Lo ɓɛɛ zoo bin a we mite ma sara'a cuwa ne boni, a obara lo sara'awe-inso ne we zo li fe-senu zeremi wo zeremi ma cannu ne ɓɛɛ a lobe mite cannu.
- 26**Mu yi a bun, to lo tawe a lo tuwara cuwa cururu hare ho dimija hiyabuwerowo. Ma tiyan, were ne a han wozoma veni, a cuwede lo zeniya mite, a wo mu ju. Lo do mite na a wora sara'a a haara mu be'uwe laa.
- 27**Deebenu fasi mu a nuu wo nuu hi cuwe midee, bun bene to Deebenu aa iri lo.
- 28**A bun ja a lo Kirisita be. Lo huruu cuwede a sora ɓa zanma be'uwe. Lo ja bini buwee mu cuwajuniso wa a aa zeni mite ma ɓa ni ne bo mi bonu lo wa ɓa isinu bena, a ɓɛɛ hini a ɓa be'uwe bena.

HEBURU 10

- ¹Ho tuwa ne Deebenu we na Moyize na, a mu bera ne buba mu tiya, a ne bee a mu betetiya wafonu. Ba ma mi sara'ara leenu tuwi, ho tuwa ma mi zeremi wo zeremi sara'ara pa'a bee mana aa yerema mi nasiyo a wera nitetiya Deebenu yira wa.
- ²Mu ya wo a mu lee ba ne caasi biyo be'uwe, to ba siyan bee ya hini zara'i ba ba be'uwe diyowo bena. To ba yaa vunnu sara'ara leenu na.
- ³Biyo a han cunnu, a biyo han sara'ara so wenu wee lee ba ni ma ba be'uwe zeremi pee.
- ⁴Bari ba torala ma ba o'uwa cannu bee da lee mu be'uwe.
- ⁵A bun na saani a lo Kirisita buwee ho dimija lo baraa haan Deebenu lo: «O ma'o bee mana ba sara'abiya ma hanmubiya na, A bun na o na sura na, A un lee unte ma sara'a.
- ⁶O bee lo sara'abiya zenu, Ma mu be'uwe desinu sara'a be sin a.
- ⁷A bun na un lo: «De ne, un buba, a we o sa'o, Oo, Deebenu, a heya ma biyo tuwa un bena Moyize tuwa vanloo.”“
- ⁸Lo Kirisita baraa haan Deebenu miyee lo: «O bee lo sara'ara, o bee lo hanmubiya, o bee lo sara'abiya ne ziya hiile, o bee lo sara'a biya cannu ne lera be'uwe. Bun diyowo be bee wo sin aa, a mu ja tara a mu wure bo ho tuwa lada na.”
- ⁹Bun bene lo baraa haan Deebenu lo: «De ne, un buba a we o sa'o.» Ma bun sin Deebenu laariyo han sara'ara yaa bin, a li do lo Kirisita sara'a han ciyoo.
- ¹⁰Biyo Yesu Kirisita tiyo Deebenu sa'o ju, a bun na wa be'uwe dosi haan wa, bari lo wo mite ma sara'a cuwe deenu, a vora mu wure ju.
- ¹¹Sara'awe wo sara'awe wee ce-ziin mi toonuu wopee, tunmasan a we han sara'ara ju'ereso ne bee da lee mu be'uwe wo.
- ¹²A lo Kirisita wo mite ma sara'a cuwedeenu waa midde a leena mu be'uwe ba nii. A din sara'a so pa'a mi tuwite. Bun bene lo yo asiyo Deebenu nudorole.
- ¹³A bin lo siyo bo mi yira Deebenu na tuwifuwa din yi pa lo ze'usiyo jansi lo ziya se.
- ¹⁴Bari a cuwe wa midde lo lena ba ni be'uwe, a wo ba ma nisiya.
- ¹⁵Li Ha'iri-Senu muso lena ho sereyamu so haan wa, a li lo:
- ¹⁶«Lo Nuso lo: «De li jubuwari ne un aa we ma ba han wozoma so bene ne: un aa de un tuwena ba siyaan, a un too han ba ha'iree.”
- ¹⁷Lo ja tintiyan lo: «Un cansan ba be'uwe na, a un de ba be'uwe si han ba.”
- ¹⁸Be'uwe yi dosi vo, to bun ponu cunnu bee hini mana.
- ¹⁹A bun na waa erenasiyo, wa da zo li fe-senu senu ma sinhebuwe Yesu cannu bena.

- 20**Lo hena wanfinnu haan wa biyowo li Deebenu buwanirozun an'arobaforo wiya lo humu wo.
- 21**Wa yu sara'awejuso benu ne bosu Deebenu zun ju.
- 22**A bun na wa sura Deebenu ma sintete ma lana ne fasi sese, ma sin ne be'uwe zara'i bee mana na, ma suraa ne siya ma juu ne cuu zozo.
- 23**Wa fi wa sinciri na sese, bari le ne wo mu pulerobe a tan'ereso.
- 24**Wa wee pe we be, wa heni we siyan li waminu ma ho tereyamu wan wa.
- 25**Wa bee co ne a wa fele ma we enle venu puwe di wa a obara biyo ba ni tuwan dariyo a wee we. A wa heni we siyan a poo maye, bari mi ma lo lo Nuso buweenu wozome mi waa sura.
- 26**Wa yi wo tuwi a wa co wa yere be a do be'uwee, a wa yira ja enne mi ho tiyan na, to wa be sa se, a sara'a bee poo wa ma yi.
- 27**Biyo san wa we ha'iriyaame, bun ne a Deebenu iri ma ho danhoro ne aa hara'i Deebenu ze'usiyo.
- 28**Nuu wo nuu ne yi hara Moyize tuwa, to ho naso tawe a buwe, a hinne wo, senela niyu wurasin nitiin wara wa.
- 29**A hini a nuu ne zuwariyo Deebenu Zo le? Mi deriyo zun li un'o ne te ho ju, lo senuma we buwa po. Bari lo naso bee yatiyo mu cannu ne do nisiinnu Deebenu ma wabe aza, bun ne ya wo lo ma nisenu; a lo ja do zuwa li Ha'iri-Senu na.
- 30**Bari wa zun li Deebenu ne lo: «A me a muwenten leero, a me aa win nuu wo nuu na.» A li ja lo: «A lo Nuso a mi nii irilo.»
- 31**Mu a zanrobe benu a te lii Deebenu ne midae nuu.
- 32**Mi lee biyowo miyan be. Biyowo mi yu Deebenu omu, han wozoma so, a tuwara deriyo to mi juu, a mi pan jamico.
- 33**Ba tuwora mi a ji'oriyo mi ba nii siin. Mi tuwan caa ba nii ne mi han tuwara soo hiya.
- 34**Mi saa ba asozora senuma. Ba du mi zuwin, mi bee do bun a wora bunna, a mu yere wiya mi siyan, bari ho naforo ne mi mi nuu suwanni, a ho ja bee ve.
- 35**A bun na mi bee ne mi sinhebuwe ve bari ho cunnu ne mi mi waa buwa.
- 36**Mi miniya muju na, yawe a mi yi tiyo Deebenu sa'o ju, a mi yi biyo li lara mi ju haan mi.
- 37**Bari mu tuwa lo: «A wa'atizo cinciin pan a mu, A ho ne tawe a buwee mu aa buwee, a lo bee men.
- 38**A un niterene aa endee ma ho lana, A lo yi lo ma bene, to lo suun lo na.»

³⁹Wabe ɓɛɛ a ɓa nituwan nɛ le ma bɛnɛ, a ta tenina wate. Wa a ba nɛ yu ho lana a isi wa mɛnɛ'enle.

HEBURU 11

¹Ho lana a sinciri cinnu, ho a ziya berobe nɛ zeni be nɛ mi, a nucoro yire ɓɛɛ da mi.

²Ba haresiyo we lara, a bun na ɓa sa'uwo Deebenu.

³Ma ho lana wa fanmuna lo ho dimiɓa danna ma Deebenu putannu pa'a. Ma bun sin, to biyo wa yira na danna ma be nɛ wa yira ɓɛɛ da mi.

⁴Abɛli we lara, a bun na lo leena sara'a nɛ suwanni Kayɛn taa a haan Deebenu. A lo lana bena lo yu tereyamu Deebenu waa, bari Deebenu ta lo sara'a bena. A lo lana bena a na lo be pan woro hare a lo huruu.

⁵A Enoke lana bena lo huweniya yora ho waa, yawe a lo ɓɛɛ mi li humu, bari Deebenu so lo yora mi se. Nuu wo ɓɛɛ hini maa lo waa, bari saani a lo fɛn lo sɛrɛyamu lena lo lo be wo sin Deebenu na.

⁶Nuu wo be ɓɛɛ we sin Deebenu na fuwa lo yi lara diyo, bari nuu nɛ yi sura Deebenu, to ho naso tawe a la lo Deebenu mi a ɓa la lo li wee nɛ cunnu ba nɛ yi piri'a li na.

⁷Ma ho lana Nuwe fu Deebenu ɓuwasarobe na biyo nɛ ɓuwee ho hiro nɛ han yira ɓɛɛ in maa diya. Lo fu Deebenu wara na a lo ɓuwara muwe nɛ lobe ma mi ni isiyoo. A ma bun siin lo wema zara'iyora ho dimiɓasiyo. A a lo lana bena a na Deebenu yatiyo lo ma niterɛnɛ.

⁸A Abarhamu lana bena a lo fu Deebenu tannu na biyowo dɪn we voo lo. Lo huwa fenna va li tun nɛ Deebenu lo mi nɛ laa, a li we lo ɛndiyo. Lo huwa fenna a lo ɓɛɛ zun he mi vɛ.

⁹A lo lana bena lo asi li tun nɛ Deebenu we laara mi ɓu lo mi aa nɛ la, a lo asiyo bin a obara nuhunu be sin. A baforozuɩn wo lo zun. A bun ɓa wo Isaka ma Zakobe, bari Deebenu muso we do mi ɓu haan ba.

¹⁰Abarhamu we bo mi bonu ho ló nɛ hiya fɛsirobe cohe wa, ho ló so nɛ Deebenu piri'aa mi ha'irii, a too.

¹¹Sara lara Deebenu na, a bun na lo too zo, a mu taraa a lo daan anniya mu. Hare a lo we hinniya, lo we lara lo Deebenu aa tii mi ɓulɛma ɓu aa han mi.

¹²A ma bun sin ho banuu so nɛ suraa winnu wo a obara han ya waa vo, bana too za ɓɛnɛnɛn a obara ho waa manawa, a obara mu zenuɓuu ɓuɓo na henle nɛ nuwo ɓɛɛ da muwin yi.

¹³Bá ni so wure huruu ho lana wan wa, a ɓa ɓɛɛ yu biyo Deebenu laara mi ɓu haan ɓa. Ba maa mu fesɛnale ma mi lana yira, a ɓa zanma'aa mu bena. Ba wo mite ma nuhuwan ma ho dimiɓa.

¹⁴Bá nɛ woro ma bun siin ma zeni mu aa cii lo mi piri'a mi yɛrɛ tun.

- ¹⁵Li tun ne ɓa we lo dosi be ya enna ɓa ma bun, to ɓa we bana arona va bin.
- ¹⁶Ma tiyan, a tun ne se po be enna ɓaa. Bun ura a ho waa tun. A bun na Deebenu ɓee do mu nuwaa a ɓa ve mi ma mii Deebenu, bari li too lo a haan ɓa.
- ¹⁷A Abarhamu lana bena a lo lena Isaka ma sara'a a haan Deebenu biyowo li taniya lo a deɛ ta lo yi fi lo tannu na. Mu tara a a lobe Abarhamu Deebenu we do mi ju haan.
- ¹⁸Deebenu we baraa haan lo: «A Isaka temu o yenu vera.»
- ¹⁹Abarhamu yatiyo lo Deebenu pa'a mi aa veeri Isaka li humuu. Lo bana yu mi zo. Bun zinna obara waawe.
- ²⁰Isaka lara, a bun na lo dubaa haan Zakobe ma Ezawu a bora hiro si.
- ²¹A ma ho lana Zakobe dubara haan Zuzefu za wure, biyowo lo humu wo sura, a lo wee cuwosi mi buwinzo wa aa buwanina Deebenu.
- ²²A ma Zuzefu lana, biyowo lo mi hi, a lo wuraa li wa'ati ne ɓa Isira'eli za ma le li Misira tuun be, a ja na tannu ɓa lobe mite huwan bena.
- ²³A ma ho lana Moyize ɓaa ni sa lo pinle betiin lo tenu bene, bari ɓa maa a lo hanyirezo se, a ɓa ɓee zanna lo pa'ama yira.
- ²⁴A Moyize lana bena, biyowo lo dan vo, a lo aan lo Farawo hanminu na, a ɓee ta a ɓa ve mi ma lo yaro.
- ²⁵Lo we waana a yi tuwara ma Deebenu ni a po a lo zanwinni'a a vesi mu be'uwee wa'atizo.
- ²⁶Lo diya lo Kirisita nuwa a o naforo ne buwaa po li Misira tun nafoni, bari lo yira derobe we fa ho hiro sara cunu wa.
- ²⁷A ma ho lana a Moyize lora li Misira tuun. Lo ɓee zanna lo pa'ama sinlee. Lo yu sinhebuwe a obara nuu ne yira maa Deebenu, din ne nuu yira ɓee mi.
- ²⁸A ma ho lana lo leena sannii. Lo zuzuwo mu cannu han zun'en na, yawe a ɓa Isira'eli ni nuyaa vi lo anze nibuwe na.
- ²⁹A ma ho lana, a ɓa Isira'eli za ansina ho niyan zenuɗuu boconuū a obara buwebuwe ne ɓa ansii. A biyowo li Misira tumsiyo le du ɓa hiya wa a muso mi mu se a ansi, mu juu du ba wure.
- ³⁰A ma ho lana Yeriko lo i'iriroto'o to biyowo ɓa bere'aa ho lo wozoma behooju.
- ³¹A ma ho lana, Rahabe ne a lo jaamūhan ɓee huruu ma ɓa ni'anna, bari lo do ce'u mu be'urasila na.
- ³²A webe un pan da wuro, bari li wa'ati uwiyo na a un woro Zediyo be, Barake be, Samiso be, Zefite be, Davide be, Samuyeli be ma li Deebenu jucanna be.

³³A ma ho lana a ɓa yu se pa'amayamuna cururu wa. Ba wo biyo terena mu, a yu biyo Deebenu lara mi ju haan ɓa, a ɓa ja cin'aa danbiya juwin.

³⁴Ba duwiniya denna beriya; ɓa vuu ho etonu na; ɓa vanna waa, a bana daanna mite wure; ɓa wo seɓera han hiyaan a ɓa yu han sira biyan hinfira wa.

³⁵Ma ho lana, ɓa veriyo za a na mi nuna na. Nituwani ma ja do mite si a ɓa we'a, a biyo ɓa pan zere hera a mana ho hiro sii ne sin po.

³⁶Ba ni lena ɓa tuwan fiyan a haa ɓa ma sosobiyo. Ba caa ɓa tuwan ma zara'uwa a uwa asō.

³⁷Ba duwora tuwan ma bubuwo a ɓo a tuwan yu tuwara si wi si. Ba le'aa ɓa tuwan ma cuwa juu ma arasira, a ɓa ɓo ɓa tuwan ma etuwa. Ba tuwan ya wee zin para wurasin viyora suunle aa he'ara feni wo feni, a ɓa tuwan banbanna. Ba saa mu ji'orirobe ma mu jinmuwinrobe nuu.

³⁸Ho dimija ɓee yuwa yu ɓa se. Ba e'aa li uwiin ma han doɓopule wa; a ɓo'en ma ho'enle wo ɓa zuwin.

³⁹Deebenu we ta ɓa ni so wure na ɓa lana bena. Hare ma bun ɓa ɓee yu biyo Deebenu we laara mi ju haan ɓa,

⁴⁰bari Deebenu we fera co be ne suwanni wabe bena. Li ɓee we miniya a ɓabe puti a wabe nii yi ɓee mana bin.

HEBURU 12

¹Ba ni ne bo ho lana wan a tee, ɓa do fo wa wure. Wa yi co panpanni wate ma diyowo. Wa yi co cii mu be'uwe na, bun ne i'irinu wa ɓee do, a wa luwi ma mupu mu pere'elirobe, bun ne mi wa waa.

²A wa fe wa yira Yesu na, ho ne a wa lana fasi wa mu hiyabuwe fuwa mu veni. Lo ho mi buwenu ho uruwa wa, a lo ɓee yatiyo din sin humu so a wana nuwa be, ho damu ne lo aa yi bena. Were, lo yo asi Deebenu nudorole.

³Mi lee lo be ma biyo lo hora ɓa be'uwewera jiime. A bun na mi ɓee co se, a mi sinhebuwe ja ɓee co ve.

⁴Mi ɓee in fuu ma mu be'uwe tuwifuwa mi uwasi mi cannu.

⁵Mi lee han wara ne Deebenu bera mi a obara maa ma mi za: «Un zo, lo Nuso yi oroli o, A o sinhebuwe ɓee co ve, Biyowo lo yi he o.

⁶Bari a nuu ne be sin lo Nuso na le wee he, Zopere ne lo miniya a de ce'u na A ho lo oroli.»

⁷Mi he han tuwara a obara han yi a mii miyan herobe. Bari han tuwara ma zeni lo Deebenu we mi ma mi za. A lo zo ye mi ne baa miyan ɓee he lo.

⁸A mi yi ɓee oroliyo ma orolirobe ne lo zaa wure tarawe, to mi ɓee a zatetiya, a mi a jaamza.

- ⁹Wa lee waa maana ne li tuun be. Ba ya wee he wa a wa ya wee anmi ba. A bun na biyo buwa po bun, bun a wa tawe a liiri wate si a han waa Maa Deebenu ne mi ho waa, yawe a wa eendee.
- ¹⁰Waa maana oroliyo wa wa'atizo midee ma be ne mu yati sera ba se. A Deebenu he wa bari mu se ma wa, yawe a wa we nisiya a obara Libe be sin.
- ¹¹Biyowo wa yi yu herobe, to mu a fitine be wa se mi ciyoo, a bee a zanma'aa be. Mu ta yi bun na a ba ni ne jamico ma yi han senuma cunnu, ne a hera ma tereyamu.
- ¹²A bun na mi heeni mi siyan, a mi huweni mi nule ne saa, a mi coheni mi na'ojule ne pe'e vo.
- ¹³Mi wee be han wenza ne tere'a sese, yawe a mi ziyo ne yara mu bee co yaa veni, a li we.
- ¹⁴Mi baba a mi we sin ma ba nii wure, a mi we nisiya, bari nuu ne yi hun bun na, ho bee mi lo Nuso wafonu.
- ¹⁵Mi urasi mite a nuu wo bee co te mi manu Deebenu hine na. Mi urasi mite a nuu wo bee co we cinnu ne hee, ne hehiya da we oomu ma nicururu.
- ¹⁶Mi urasi mite, a nuu wo bee co we dara'oro wurasi nuu ne bee de Deebenu bera wa, a obara Ezawu ne yiya mi inmu a caara.
- ¹⁷Mi zun lo bun bene lo ya enna mu se a yi mii Maa duba ne a mi inmu, a ho pan bari Ezawu bee yu co'o wo a yerema biyo lo wo hare, a lo wa a mana mii maa duba.
- ¹⁸Mi bee we tutuwo sura ho dobonu ne mi ya duunna yi, a ne wee ze ma dan. Mi ja bee we tutuwo suraa han duduwo, han tibiyo ma ho wuro pinpinbenu,
- ¹⁹he bannu tannu ma Deebenu tannu we jansaan. Biyowo ba Isira'eli ni ja Deebenu tannu, ba ne wure ja mu zanna, a yuwa a mu daan bun na.
- ²⁰Bari ba bee we daanna ja han wara ne baraa haan ba lo: «Nuu wo nuu ne yi dunna ho dobonu na, hare a lo we seyuwo, lo tawe a duwo buwe ma bubuwo.»
- ²¹Biyo ba maa wo buwa tuwi anniya, fuwa Moyize lo: «Un zanna tuwi ze.»
- ²²Mibe tu bo Siyo dobonu na, mi tu sura ho Waá-Yerusalemu, ho a Deebenu ne midee lo, ho su ma anzera ne bee muwin yi.
- ²³Mi ja tu suraa ba lanasiyo zanma ne wee zanwinni'a ho waa ne a Deebenu nuyara, ba ne yele tuwa ho waa vanloo. Mi tusuraa li Deebenu ne iri ba ni wure na ma ba niterena men'enna ne Deebenu tiyo ju.
- ²⁴Mi ja tusuraa Yesu ne a yuwaro ne mi Deebenu ma ba nucoza pafeni li jubuware fiinnu be na, a tusura lo cannu ne minana, a ne woro po Abeli taa.
- ²⁵A bun na mi urasi mite, a mi bee co pin le ma woro ma mi na. Bari ba ne pan le woro mu bera ne buwee li tun wa wara jinnu na, ba yi bee vu, a ma mu ye wabe a vira a wa yi te wa meen din ne mi ho waa jusiin na, a ne woro ma wa.

²⁶Deebenu tannu zeniya li tun, a were li la mi ju haan wa lo: «Un bini zeni li tun cuwe. Mu bee we li tun midee, ho waa muso nii en.»

²⁷Han wara so: «Cuwe ja» bun zeni lo mu bera ne Deebenu danna aa ze a mu tunnu, yawe a biyo ne bee da ze mu a bun en bin.

²⁸A bun na wa tawe a bara'ari Deebenu, bari wa yi pa'amayamu ne bee ya'aya'a. A wa se han li aa zenina bun bara'arrobe so ma co'o ne be sin diyo ma yi'anmi ma zannu,

²⁹bari waa Deebenu a danhoro.

HEBURU 13

¹Mi bee se ba fera waminu se.

²Mi de ce'u ba nuhuwan na, bari ni tuwan wo bun a laariyola anzera mi zuwiin, a ba bee zun mu.

³Mi lee ba asozora be a obara mu ya yi a mibe mitena mi lii. Mi lee ba ne ba tuwarali be, a ba suraa ju'an caa mibe na.

⁴A mi wure de mu yamu wa, a mi yamu zanle bee co na'uwan, bari Deebenu aa iri ba so'omusiyo ma ba dara'orola.

⁵Mi bee co ne a li wari waminu yi se mi wa, a biyo yi mi mi se, a bun le mi. Bari Deebenu mitena baraa mu lo: «Un bee de o si, un bee cansan aa.»

⁶Han wara so heniya wa siyan, a wa lo: «Lo Nuso a un serilo, un bee mi zan diyowo. A webe nucoro da wera ni?»

⁷Mi lee mi wahecara dan be, ba ne wuraa Deebenu wara haan mi. Mi lee biyo ba vasira ma ba humu co'o, a mi see ba lana co'o.

⁸Yesu Kirisita bee mi yerema. Biyowo lo hinnuu, a bun a lo zere, a bun we lo tuwite.

⁹Mi bee co ne a nucosurena yi mi viiri ma aranrobe si wo si ne a befiyan, bari mu se a li siin yi pa'a ma li hinne a bee a dirobe ne cunnu yere bee enna ba ne du mu wa.

¹⁰Ba sara'awera ne wee see han Deebenu ho baforozuun bee tawe a di mu sara'a be ne mi wabe sara'awele wa.

¹¹Lo sara'awe-inso ya wee can ba sara'a biya cannu, aa se zoo pona mu be'uwe li fesenuu; bun bene ba le zee ba biya tuwa ho da'a bene.

¹²A bun na Yesu ja huruu ho lo bene yawe a lo see ba ni siyan ma mita cannu.

¹³A bun na wa le lo se ho loo bene, a wa ma lo paari ho fiyan ju'ere na.

¹⁴Bari wa bee yu lo he ye ne en tuwite, a wa mi lofinnu ne en tuwite.

¹⁵A bun na wa wee buwani Deebenu tuwite Yesu lahuramaa, bun ura a wa ve li yetete tuwite wa juwiin. A bun a wa sara'a.

16 Mi ɓɛɛ cansan a we tetemu han we a mi seri we, bari haan wema so sin a obara sara'a be ne be sin Deebenu na.

17 Mi fi mi wahecara wara na, a mi liiri mite si han ɓa. Ba wee dɛɛ mibe na yawe a mi vesirobe tere ho Deebenu wan wa, bari Deebenu aa diyo ɓa ma mi be. Mi yi fi ɓa wara na, to ɓa se mi tonu ma zanma'aa. Mu yi ɓɛɛ a bun to jini'a en ɓa waraa, a to mi ɓɛɛ yi yenu.

18 Mi fara han wa; bari wa ce'o wa yu sintannu tete, a wa miniya a wa vesi tere ma be wo be.

19 Un heni mu miyan, mi fara han ni, a un cii miyan fuwafuwa.

20 Ho heraso Deebenu veriyo wa Nuso Yesu a lena ɓa nuhuwora siin, lobe ne a ɓa para didiro benu. Lo do mi mu'ennu na a cannu fasira li jubuwari ne ɓɛɛ ve.

21 A dɪn Deebenu so ne, a mi daan we biyo wure ne se, yawe a mi tii li sa'o ju, a li we biyo sin diyo wa siyan Yesu Kirisita bena. A lo yenu le a ja de wa tuwite. Amina.

22 Wa erenasiyo, un fara mi a mi tete mi juvanle ma muju a ji hanbe wara ne utaa ye, ne heni mi siyan.

23 Mi zun lo ɓa huwaraliyo wa ereso Timote li asoɔ. Lo yi fera mana un se, to wa pari vɛɛ lee mi unpa.

24 Mi yi yu mi wahecara ma ɓa nisiya wure, lo me lo ɓa wure foo. Mii erenasiyo ne mi li Itali tuun lo mi foo.

25 A Deebenu hinne en ma mi wure. Amina. -

ZAKE

ZAKE 1

- ¹Me Zake ne a Deebenu ma Nuso Yesu Kirisita tose, un tæe ba Deebenu ni wure ne yara'aa ho dimija wure na.
- ²Waa erenasiyo, hare a senuma si wo si tin ya yi mi, mi fi mi siyan na, a mi zanwinni'a.
- ³Bari mi zun lo han senuma a mi lana tannirobe, a a bun ne mupu miyan.
- ⁴Mi baba a mi mupu tii mi tonu ju yawe a mi puti, a diyo bæe co jan'an mi.
- ⁵Nu ne yi mi mi siin, a zuunrobe yi bæe mana a lo fara Deebenu na, a lii ne mu la, bari Deebenu nu hæena, a li han nuu wo nuu ma mu, a li bæe suun nuu wo.
- ⁶Lo naso tawæ a fara ma lana, a lo yi co si'a wo, bari nuu ne yi si'a zan obara mu zenupuu uwo ne pinpiyan see cunde ma feni wo feni.
- ⁷Ho naso si yi co de mi ha'iri be, a pæ o mi yi be lo Nuso se.
- ⁸Lo nucoro so a siyanpuso, a bæe zin tan'ere wa be diyo woo.
- ⁹Lo lanaso ne a banbanso tawæ a zanwinni'a biyo Deebenu huweni lo bena,
- ¹⁰a lo lanaso naforoso tawæ a zanwinni'a biyo Deebenu liriyo lo bena, bari lo aa anni a obara nii punilo.
- ¹¹Li wosonu hurumu sume hee mi ji a mu punilo mami aa zi, a to mu do'obiyo fo mite biyo. A bun sin lo naforoso aa mamina mi wemaa.
- ¹²Lo nucoro ne jinmico han senumaa a pusinuso. Lo yi zeniya mi baare ma bun vo, to lo yi ho sii jubæene ne Deebenu dora mi ju haan ba ne yi wa Li.
- ¹³Suurobe yi bo nu ne na, a lo naso yi co bara a Deebenu mi waa suu mi, bari Deebenu tunna a be'uwe, a li bæe suu nuu wo.
- ¹⁴A nuupæe yere ponu sume be ma se lo aa suu lo.
- ¹⁵Li ponu sume yi janna zo siin, to li te be'uwe, a mu be'uwe yi yu mi ju, to mu de humu.
- ¹⁶Waa erenasiyo ne un wa ma tete, mi yi co viri mi yere.
- ¹⁷Be siya pæe, hanmu ne jutuu pæe, yo lo ho waa ho omu wure Naso se, ho ne a lo Maa, ne di'odi'o, a ja bæe yerema.
- ¹⁸Li naa ho sii ne bæe ve wa ma mi tiyan wara li yere sa'o bena, yawe a wabe æn li daanrobe wure juu.
- ¹⁹Waa erenasiyo ne be sin na haare, mi zun a nuupæe tawæ a lo we puvantete, a lo ja zuun mi deremi ma mi sin finu na.

- ²⁰A biyo ɓɛɛ a ma sinlele, a lo nucoro tiira Deebenu sa'o ju.
- ²¹A bun na mi para oomu pɛɛ, ma sumɛmu wure na, a mi ji han wara nɛ zan mi sinlee, bari a hán a hen da isi mi menɛ'enle.
- ²²Mi wee we biyo Deebenu bara han mi, a mi yi co nɛ a mu we juvantete mi se midee, yi a bun to mi enne viri mite.
- ²³Bari nuu nɛ ji han Deebenu wara, a lo ɓɛɛ we han, to ho zan obara nu nɛ diya dubalee a maa mi wafonu,
- ²⁴a lo yi anniya, hó ciyo soo, to lo cansan mi wafonu nɛ lo ya diya ma.
- ²⁵A lɛɛ yi ciri ho tuwa nɛ putu mu, a nɛ huwaraliyo wa, a mu yi wo a lo caa huwa ma mi siin wure, a lo yi ɓɛɛ tete mi juvanle huwa midee, a ɓɛɛ cansan huwa, bun bene a lo yi fi huwa, to Deebenu dubaa han ho naso mi vesirobe wuree.
- ²⁶Lɛ yi ce'o mi a lanaso, a lo yi ɓɛɛ zun mi deremi finu na, to lo e'a mite a lo lana ɓɛɛ niyan diyo woo han lo.
- ²⁷Ho Deebenu wan tete a nɛ cuu nɛ Deebenu lo Maa yatiyo a huwe ye: de ce'u ɓa himile ma ɓa hanna nɛ bara huruu mu na ɓa senumaa, a o ja urasi ote han wema'uwe si wo si nɛ mi ho dimija na.

ZAKE 2

- ¹Waa erenasiyo, mi yi co see suwaniyamu a de ho lana, huwe wa yu ho buwabuwamu Nuso, Yesu Kirisita se
- ²Mi ya yi dɛɛ a nu nɛ zan se, a sannu nicifiriwebiru mi nuɓeroō ma bafoni nɛ se, aa zoo mi siin, a banbanso nɛ zan subuwa ja muso aa zo bin.
- ³Mi yi lo lo canma-siya so na: «Uwe de li a'onu nɛ, li esi a o para.» A lo banbanso, mi ma lo ho ziin mi caa wa, bun mana lo aa ii esi li tuūn,
- ⁴Bun san ɓɛɛ a nicece le? A mi ɓɛɛ a iriwera nɛ leerobe oora le?
- ⁵Waa erenasiyo nɛ be he na, mi tete mi juvanle. Deebenu we'aa hobe dimija nɛ ye banbannasiyo, yawe a ɓa we nafonisiyo ho lanaa; a ɓabe a Deebenu pa'amayamu endira, dín nɛ li dora mi haan ba nɛ wa li.
- ⁶A mibe bana jii ɓa banbannasiyo. ʼBee a ɓa nafonisiyo mi waa jimuwin mi a vesi mi vee irila le?
- ⁷ʼBee a ɓabe mi wa yaari li yeesenu nɛ bo mi wa le?
- ⁸Tiyan, mi zeni a mi a nitetiya, a mi yi tii ho pa'amayamu tuwa ju, a heya ma biyo mu tuwara han Deebenu waraa, lo o waa o niban a o bara o yere be sin.
- ⁹Mi anni yi lee ɓa ni weɛ, to mi we be'uwe, a to mi to ho tuwa te'ee.
- ¹⁰Bari nuu nɛ yi fi ho tuwa wure na, a lo yi do'o de'ere wa, to lo do'o han wuree.

- 11**A biyo dín nɛ lo o yi co we dara'oroyamu, a dín ja lo o yi co buwe nuu. O yi bɛɛ we dara'oroyamu, a o yi bo nuu, to o do oo ho tuwa wa.
- 12**A mi wara ma mi wema zeni lo mi a nii nɛ aa iri ma ho tuwa nɛ na ho huwarayamu.
- 13**Bari Deebenu bɛɛ ma'ari nu nɛ bɛɛ zun ma'ari na. A nuu nɛ zun ma'ari, ho bɛɛ zaan ho iri.
- 14**Waa erenasiyo, a webe mu piyan han nuu a lo bara: «Ho lana mi un se, a wema yi bɛɛ mana huwa. Mibe pa obara ho lana so sin isi nuu le?»
- 15**Waa ereso wurasin waa haminu yi hɛɛ mi biyan, a ba yi bɛɛ yu mi wo ma wo dirobe,
- 16**a uwe yi pan bara han lo: «yi ma hera, a nibobure le aa, a o yi o judiyo ma o peru.» A uwe ote ja ya we lo nibobure yi, to bun ura mi le?»
- 17**Bun ma ho lana a de'ere. Ho wema yi bɛɛ mana to ho huruu mite.
- 18**Deso bara lo: «Uwe bɛɛ lo o lara le? Mɛ muso lara a un wema a mu sɛnɛ. Maa zeni ni ma ho lana nɛ wema bɛɛ mana. Mu yi a mɛ, a mɛ wema ma zeni un lana.»
- 19**O lara lo a Deebenu de'ere mide mi mu. Bun se. Hare ba duwaduwareyo diyo a ba zanna, aa zɛ.
- 20**Deɛdeɛ, o bɛɛ zun a lana nɛ wema bɛɛ mana a lana huwi le?»
- 21**Abarhamu nɛ a waa maaden bɛɛ yu tereyamu ma han wema biyowo lo wo mi zo ma sara'a li sara'awele wa le?»
- 22**O bɛɛ maa mu le? Lo lana ma lo wema bo wɛ na. Lo wema tiyo lo lana ju.
- 23**Ma bun sin, biyo han Deebenu wara baraa putuu: Abarhamu lara Deebenu na a bun bena Deebenu yatiyo lo wora niterenɛ, a lo voo ma Deebenu yirā.
- 24**Mi maa zun lo nucoro tereyamu aa le lo wemaa, a bɛɛ a lo lana midee.
- 25**A bun ja a Rahabu nɛ a lo jaàmūhan be. Lo we yu tereyamu Deebenu waa ma mi wema, biyowo lo we laariyo ba Isira'eli ni be'urasila, a ciyan bo wanbinu wa.
- 26**Nucoro mu'ennu yi lo, to lo a nuhuwo, a bun muso a ho lana nɛ wema bɛɛ mana; hó a lana huwi.

ZAKE 3

- 1**Waa erenasiyo, a nicururu mi siin bɛɛ co we aranina. Mi zun lo Deebenu iri aa we pii wabe aranina wa, a po ba nii nɛ a.
- 2**Viyanlo wee yi wa nuupɛɛ ma be cururu. Nuu nɛ yi bɛɛ de e ma mi wara, to ho nuu nɛ putuu, a da mi suraa wure oroli.
- 3**O yi do arafi coo puɓoō aa vera lo, to o da lo be.

⁴Mi ja muso dɛɛ han muwa bere: ho pinpiyan ma mi pa'a wure bɛɛ na a han pera bɛɛ tereniya han, aa vera mi sa'o enle ma han perosinza-buwiza.

⁵Ma bun sin, li deremi a cinciin han suraa, a li buwani mite ma be beriya. Mi zun a danzo buwizo da mufuwa benu aa zɛɛ.

⁶Li deremi ja zan a obara dan, li a be'uwe dimija nɛ bosu wa suraa siin, nɛ na'uwanni han wure. Ho dan nɛ li siiri wee zɛɛ biyo mi wa nucoroyamuu wa sii wozoma wuree. Li deremi mite su ma yaharama dan.

⁷Yuwo bɛɛ mana a lo nucoro bɛɛ da be: ba danbiya loo, ba jubuweera loo, ba tunbiya loo, ba juubiya loo. Lo see ta ba wure wa.

⁸A mu yi a li deremi, nuu wo bɛɛ da dɪn be. Li a diyo sumɛ nɛ nuu bɛɛ oroli yi. Li su ma humu suwo.

⁹A ma libe wa wee buwanina waa Maa Deebenu, a a ma libe wa ja wee da'ara ba nucoza nɛ Deebenu daanna mi yere yaa.

¹⁰A li jubo'ere ho da'a wara ma ho duba wara wee lera le? Bun bɛɛ tawɛ, waa erenasiyo.

¹¹Nu'uwe ma jusiyan da le ma li buwi de'ere jubo le?

¹²Waa erenasiyo, co'onu bɛɛ da hɛ va, a jinnu bɛɛ da hɛ co'onu. Ma bun sin, zaro bɛɛ luwo we jurojuro.

¹³A wii naso mi mibe siin nɛ zuunrobe ma ha'iri mi? A lo naso zeni mu ma mi wema ma vesirobe co'o nɛ se, a lo liiri mite si a ja we zuunrobese.

¹⁴A jeni ma yi'unmu yi mi mi siyaan, mi bɛɛ co buwani mite, a mi bɛɛ co haa sabiya ho tiyan ju na.

¹⁵Bun bezuunle so bɛɛ lo ho waa. A li tuɪn mu lo, a mu a ho dimija bezuunle nɛ lo Sitani se.

¹⁶Bari he jeni ma padeyamu ha'iri yi mi, to ju'anmiroba ma oomu si wo si ja mi bin.

¹⁷A mu yi a mu zuunrobe nɛ lo ho waa, bun a besiya ve, lo naso a heraso, nu nɛ waawi, lo te ho tiyan na fuwafuwa, lo si ma tetemu a lo zeni wematetiya. Lo nicece ma bɛɛ mana a le'a ni wɛɛ. Lo bɛɛ nisin'eciyan.

¹⁸A heraa tetemu wee le, a ba hera wera yi ho aa wera mi cunnu.

ZAKE 4

¹Han fuwo ma ho jen'en lo ma we a zora mi azaa? A mi ponu'uwe wee se ho suwa so mi siyaan.

²Biyowo mi yi miniya a yi bedeeso, a mi yi bɛɛ yi mu, to mi winnu mi mu se a buwe nuu. A bedeeso ponu yi buwe mi, a mi yi bɛɛ yi bun, to mi wanni wɛ a ja fi ma wɛ. Mi bɛɛ da yi biyo mi miniya na bari mi bɛɛ wee fara mu Deebenu na.

- ³Mi fara a mi ɓɛɛ yi, bari mi ɓɛɛ zun faranu. Mi wee fara be ne mi leera mi ponu'uwe.
- ⁴Dara'orola, mi ɓɛɛ zun a ho dimija waminu a Deebenu ze'u le? Nuu ne yi mi mu se a lo we ho dimija yira, to ho naso we mite ma Deebenu ze'uso.
- ⁵Mi yi co pe obara a buwe'ee na han Deebenu wara wuraa biyo ye: «Li siin ne Deebenu do waa su ma ponu bera ne pa'a beenu mii.»
- ⁶A bun pan ɓɛɛ saara Deebenu hine beenu nenu wa, bari han Deebenu wara baraa mu: «Deebenu pan lo duuro na, a li hinne ba ne liiri mite si na.»
- ⁷Bun we mi de mi taa si Deebenu taa. Mi pin Sitani na, a li aa luwi ee miyan.
- ⁸Mi tii sura Deebenu, to Deebenu ma tii buwe miyan. Mi see mi nule, be'uwewera. Mi cii mi siyan, nisin'eciyani!
- ⁹Mi we ni ne siyan fa'aa, mi we, a mi faa miyan. Mi de zin'uwe si a mi be yoo lele; a mi zanma'aa yerema we fitine.
- ¹⁰Mi liiri mite si lo Nuso waa, a lo aa huweni mi.
- ¹¹Waa erenasiyo, mi ɓɛɛ co woro wara uwe han we. Nuu ne yi woro wara uwe aa han mii ereso, wurasin aa iri lo, to lo woro wara uwe ho tuwa bena, wurasin lo iri ho tuwa. O yi iri ho tuwa, to o ɓɛɛ hinni a nuu ne fi ho tuwa na, to o a ho tuwa irilo.
- ¹²A Deebenu midde naa ho tuwa a ja da iri. A libe midde daa isi nuu mene'en wurasin a da li tununi.
- ¹³Mi tete mi juvanle na were, mibe ne bara: «Zere wurasin hiro mi ve ho ubuwelo ne ye siin, mi zere bin a mi duwayi aa yi wari.»
- ¹⁴Mi ɓɛɛ zun biyo hiro yi mi, bari mi zan a obara hinbiyo miinnu ne zinu ɓɛɛ do.
- ¹⁵Mi ya tawe a bara lo lo Nuso yi ta biyo a mi midde a mii we biyo ye wurasin biyo ye sin.
- ¹⁶A were mii duu a mii buwani mite. Bun sin duunu so a besuma.
- ¹⁷Nuu ne zun tetemu ne lo ya tawe a we, a lo yi ɓɛɛ we mu, to lo wo be'uwe.

ZAKE 5

- ¹Mibe nafonisiyo ma ja ni mi taa. Mi we a mi cancan'asi han tuwara ne buwee mi wa bena.
- ²Mi nafoni so'uwa a sinnu caa mi bafoni.
- ³Sobuwa caa mi wari ma mi sannu. Haan sobuwa so aa lee serɛyamu mi bena, a han ce mi suraa a obara daan, bari mi zun wure a wa mi li wa'ati venii, a mi pan mi waa fi naforo aa fe.
- ⁴Mi ɓɛɛ saaraa mi muwensen tosera na. Mi ja ba wiya, a ho tannu so yoo to li Nawasi, Ho-Se-Wure Naso juvanlee.

- ⁵A pere ma disiyar soo juu mi ennaa ho dimija, a mi suwo'aa a obara biya ne piiriyo ba buweenu bena.
- ⁶Mi siinniya lo niterene ju, a buwo lo, a lo bee danna diyowo wo ne lera mi ju'o.
- ⁷Waa erenasiyo mi ce mujusin tuwifuwa lo Nuso yi bana mana. Mi dee lo vero: lo wee muju mi verobe a hera ho cirowo. Lo wee he ho wuro ye ma ho veni a yira mi verobe cunnu.
- ⁸Mibe muso fi mi siyan na a mi muju, bari lo Nuso buweerowo suraa.
- ⁹Waa erenasiyo, mi bee co hun'a we wa, yawe a Deebenu bee yi mi iri. Dee, ho iri Naso mi ho zun'aan.
- ¹⁰Waa erenasiyo, mi lee'a ba Deebenu jucanna be, ba ne we wuraa Deebenu be lo Nuso Deebenu yenu na, a mi de'e ba tuwara ma ba muju co'o na.
- ¹¹Ni ne jinmico aa muju, ba damuwan. Mi ja ja Zobe muju be la'ari. Mi maa mu veeni ne lo Nuso dubaa haanna lo, bari ho su ma ma'ari ma tetemu.
- ¹²Bun wure wa, wa erenasiyo, mi bee co baa ho tun na, mi bee co baa li waa na. Mi bee co baa ma barobe biyan wo. A mi bara oo, a mu yi a oo, a mi bara hee, a mu yi a hee, yawe a mi bee co te Deebenu irii.
- ¹³Nuu mi mi siin a mi wa se le? Lo fara Deebenu na. A nuu mi mi siin ne siin waa le? A lo siyo Deebenu buwaniro lele.
- ¹⁴Nuu mi mi siin a bee cohe le? A lo ve li egilizi nidan, a ba fara han lo, a buwa jii la lo Nuso yenu na.
- ¹⁵Ho faralo so ne wo ma lana ma isi lo vanvanro. Lo Nuso aa han lo ma cohebuwe, a lo yi wo be'uwe ne, to bun desi han lo.
- ¹⁶A bun na mi wuro mi be'uwe han we, a mi fara han we, to mi yi cohebuwe. Lo niterene sinsuwabee faralo da we be ne buwa.
- ¹⁷Eli we wo nucoro a obara wabe be sin. Lo we faraa ma faralo-sonu a wuro bee co sin, a wuro bee san li tuun tuwi zerema betiin ma pinle behoozin.
- ¹⁸Bun bene lo bana faraa, a ho wuro san a mu verobe boo.
- ¹⁹Waa erenasiyo, mi yinuu yi vunuwan a laara do ho tiyan si, a nibinu yi bana yu lo dabere'aa aroniya,
- ²⁰a mi zuun biyo ye, lo le yi aroniya be'uwewero ho wan'oo ne lo ya mi waa, to ho isi lo be'uwewero mene'en li humu na, a be'uwe cururu ja desi han lo. -

1 PIYERE

1 PIYERE 1

¹A mɛ Piyere nɛ a Yesu Kirisita turo tuwa ho vanlo nɛ yɛ a nɛ mibe kiricɛenna na. Mibe nɛ yara'aa fo Potoo tun, ba nɛ mi Galati tuŋn, Kapadosi tuŋn, Azi ma Bitini tuwiin.

²Deebenu lo Maa tiyo mi yihɛma ju. Li leena mi a wora nisiya li Ha'iri-Senu pa'a na, yawe a mi fi Yesu Kirisita tannu na, a zora lo kannu osinu lahuramaa. A Deebenu nɛ a hera ma duba lii mi wa hinmaa.

³Wa Nuso Yesu Kirisita ɓaa Maa Deebenu, foo firaa! Li Hinaa wa a na a wa bana yu ho sii fiinnu biyowo lo veriyo Yesu Kirisita a lena ɓa nuhuwora siŋn. Ma bun sin wa yu sinciri nɛ ɓɛɛ ve.

⁴Li haan wa ma ɛn nɛ ɓɛɛ yaa, nɛ ɓɛɛ na'uwan a li jini'arobe ɓɛɛ ve. Dɪn ɛn so para mi bonu ho waa,

⁵mibe nɛ li wee dɛɛ na ma mi pa'a ho lana bena, tuwifuwa mi yi yu mu isirobe nɛ wo'aa vo a zenina mi han wozoma venii.

⁶Mi zanwinni'a bun bena, hare a sɛnuma si wo si yi mi panfozoo.

⁷Ho sannu mite nɛ yaa yi mu, wee ciri ma ho daan. A bun sin mibe lana nɛ suwanni sannu ura ja wee era na aa cirila ho fesirobe. Ma bun siin to mi daa yi ɓuwanirobe ma ɓuwabuwa mu ma denuwa biyowo lo Nuso Yesu Kirisita yi zeni mite.

⁸Mi wa lo hare a mi ɓɛɛ maa lo. Mi lara la a mi ja ɓɛɛ in maa lo. A bun na mi deri zanma'aa ma sinwe benu, nɛ be ɓɛɛ woro yi,

⁹bari mi aa yi mi mɛnɛ'enle isirobe nɛ a mi lana ju'o.

¹⁰Ba Deebenu jucanna we piri'aa a sɛ'esɛ'iya mu isirobe be, a ɓa wuraa Deebenu hanmu be nɛ li aa nɛ miyan.

¹¹Ba we ɛna mu se a zuun li woo ma ho co'o nɛ mu wera, bun nɛ lo Kirisita ha'iri zenina ɓa. Dɪn ha'iri so nɛ ɛna ɓaa we fera wuraa han sɛnuma nɛ lo Kirisita we tawe a lo sɛ, ma li yenu nɛ le han sɛnuma soo.

¹²Deebenu we zeniya ma mi jucanna, lo han wara nɛ li do haan ɓa a ɓa woro, ɓɛɛ a ɓabe mi yɛɛmu bena, fuwa mibe bena. A ho unpa so ba nɛ buwee li Tansinnu mi waa woro han mi, ma li Ha'iri-Senu nɛ lo ho waa pa'a. Li anzera mite we ɛna mu se a ya zuun mu.

¹³Mi yɛɛ cɛ-ziin, a mi ciri mi yireɛ. Mi ɛndɛɛ a mi be mi sinciri si wure li hine wa. Dɪn nɛ aa nɛ miyan biyowo Yesu Kirisita yi zeni mite.

¹⁴Mi we biyo Deebenu lo mi we, a mi ɓɛɛ hinni de mite mu ponu'uwe nɛ mi fo vasiyoo mayɛɛ biyowo a mi a bura Deebenu bee.

¹⁵A o biyo lɛ voo mi a nisenu, mibe ja we nisiya ma mi vesirobe wure.

- ¹⁶A obara biyo mu tuwara han Deebenu waraa: «Mi we nisiya, bari Mε a diyosenu.»
- ¹⁷Mi yi fara, mi we ve Deebenu ma Maa. A libe aa iri nuupεε a heya ma mi wema, a li bεε zun cece. A bun na mi yi pan mi ho dimiɲa, a mi de li wa ma mi vesirobe wure.
- ¹⁸Mibe yaati zun, a bεε a wari wurasin sannu nε yaa yi, a mi yura huwarayamu, a mi dora mii maadaan ladara uwe si.
- ¹⁹He'ee, a lo Kirisita can-siya huwaraliyo mi. Lo a lo pezo nε juyaare ma na'uwan woo bεε mana na.
- ²⁰Lo we fera wε'aa a saan bun ɲu, hare a ho dimiɲa hiya bεε in buwa. A mibe bena a lo zeniya mite hanbe wozoma veni nε yεε.
- ²¹A lobe lahuramaa mi lara Deebenu na, dín nε veriyo lo lena ba nuhuwora siin, a ɲa buwaniya lo. A bun na mi lana ma mi sinciri fasi Deebenu wa.
- ²²A ho tiyan mi fu na a wora nisiya. A bun na mi waa mii erenasiyo lanasiyo. Mi waa wε ma suwabe ma mi siyan wure.
- ²³Mi bεε hini bana too sii huwii. A Deebenu sii mi too, li wara viya a nε mi tuwite sababu.
- ²⁴Bari mu tuwa han Deebenu waraa: «Ba nucoza wure zan a obara ɲii be sin, A han do'uwe a obara punilo Mu ɲii he, a mu punilo zi.»
- ²⁵Mu yi a lo ɲuso wara, han a nawasi. A han wara so a ho tansinnu nε ba baraa haan mi.

1 PIYERE 2

- ¹Mi para ɲiinu si wo si, ma sabiya si wo si na, ma nisin'eciyan, ɲeni ma ɲiɲuwan na.
- ²A obara u'uza nε too faraa yε, mi wε mu ha'iriyamu yenu nε cuu mu na, yawe a mi yi ɲuu bun a mi dan ho lanaa mi isinu bena.
- ³Mu yi wo a mi didiyo lo ɲuso ma a lo sin;
- ⁴a mi tiibuwe laa. A lobe a li o'ofuwe bibive nε ba nii ya zuwaraā. A Deebenu wε'aa li lena, a biyo li yaa hee dín se.
- ⁵Mibe muso a bubuwo nε midεε. Mi nii mi li Ha'iri-Senu zun tenu bee, a wera sara'awera nε dosi na Deebenu na. Ma bun mi wee lee han Ha'iriyamu sara'ara nε be sa'uwo Deebenu, Yesu Kirisita bena.
- ⁶Bari mu tuwa han Deebenu waraa lo: «Un wε'aa bibiyo nε yaa he, Un besi li Siyo loo, aa wera o'ofuwe bibiyo, A nuu nε yi aba diyo, ho bεε nuwa dεε.»
- ⁷Dín bibiyo so yaa he mibe nε lara mu se; a mu yi a ba nε bεε lara mu, mu tuwa han Deebenu waraa: «Li bibiyo nε ba tera ya cunna dosi, A dín bana yeremaa a li o'ofuwe bibitete.»
- ⁸Ba tuun diyo, bari ba pan han Deebenu wara na. A bun a biyo Deebenu fasi ba bena.

- ⁹Mu yi a mibe, mibe a si ne Deebenu we'aa, pa'amayamu sara'awera, tunsenu ni, Deebenu siinwa nii. Deebenu va mi lena han tibiyo a wora omu za, yawe a mi buwee li beberiya ne wo.
- ¹⁰Mibe ne nii bee ya mana, a ma bana a Deebenu zun nii. Mibe ne bee ya we zun Deebenu hine, a were li hinaa miyan.
- ¹¹Waminu tete nii, un yuwa mi biyo mi a nuhuwan ma he'ara li tun wa, a mi para han suraa ponu'uwe ne fi ma li mene'en na.
- ¹²A mi vesirobe we se ba lanapinna siin, hare a ba yi yaari mi yenu lo mi a oomuwera, a ba mi mi wema-tetiya, a ba buwani Deebenu, a li yi mana a le ba unpa zeze ne.
- ¹³Mi liiri mite si a han ba jnasiyo wure ne ba nucoza bosu, lo Nuso bena, a mi liiri mite si han lo pa'ama benu, ho ne mi li tun wure ju,
- ¹⁴ma ba wafaranamana ne lo tuwo a ba he ba oomuwera, a ja de ba ne we mu tetemu wa.
- ¹⁵Bari biyo Deebenu miniya na, bun a mi vesirobe we se yawe cin'a ba dedera ma ba era juwin.
- ¹⁶Mi vesi a obara huwarala, a mi bee we bun huwarayamu so ma sumemu pe. Mi vesi a o mi a Deebenu wobe.
- ¹⁷Mi we anmi ba ni wure, a mi waa mii erenasiyo lanasiyo. Mi zaan Deebenu, a mi de lo pa'ama benu wa.
- ¹⁸Tosera, mi liiri mite han mii nasiyo, a mi de ba wa sese. Mi bee co de ba ne se a wawi wa midee, a mi de ba ne muso jii wa.
- ¹⁹Ba yi to mi wa buwe'ee a tuwarali, a mi mujuwan mu Deebenu bena, to bun a Deebenu duba.
- ²⁰A mi yi buwa'o, to a ho cun ye mi yi hare a mi yi he mu herobe. A mi yi bo tetemu na aa hera mu herobe, to bun cunnu mi Deebenu se.
- ²¹A bun bena mi voo, bari lo Kirisita tuwara mibe bena, yawe a mi we a o biyo lo wo, a mi be lo caa na.
- ²²Lo bee wo be'uwe wo, a nuu bee ja e'aa wara woo lo juboo.
- ²³Ba tuwora lo, a lo bee caan mu. Ba jimuwiyan lo, a lo bee wura wara'uwe woo. Lo do mite si le yi iri mi tereyamu nuu.
- ²⁴A lobe so wa be'uwe mi suraa wa a buwara ho uruwa na yawe a wa hi wa be'uwee, a wa vesi ma tereyamu. A lobe madimilobera wiya wa.
- ²⁵Bari mi wo a obara para ne ya tunniya, a were mi arona mana lo didiro ne dee mi mene'enle na se.

1 PIYERE 3

- ¹Mibe hanna mi liiri mite si a han mi bara, yawe a ba bara tuwan mi siin, yi bee lara han Deebenu wara na, lobe wema mide da yerema lo siin, a lo ja bee waraa.
- ²Bari lo banuu so yira mi lobe wema-tetiya na ma li yi'anmi ne bo lo wa na.
- ³Hanna, bee a mi suraa do'uwe midee a mi ce'u: obara juperobe bun mana sannu juvanbuwema ma canma-siya.
- ⁴Mi yi do'orobe ma yi, ne sa li siin, semu ne bee so'o, ha'iri ne bosu a hera mi, a ne yaa hee Deebenu waa.
- ⁵A bun sin ba harehanna tetiya ne we ciiriyo mi siyan Deebenu na ya wee do'orila mite, bari ba wee liiri mite han mi bara.
- ⁶A obara sarane ya we fi Abarahamu wara, a lo wee ve lo ma mii naso. Mi a lo zahanzawe were a mi yi we be ne se, a mi bee ne a mi ha'ire piripara wo.
- ⁷Mibe bara muso esi ma mi hanna suun, a mi yati ba a obara nii ne pe'e bee mana a yu mibe na. Mi de ba wa, bari ba ma mi paari yi Deebenu sii hanmube. Mi we bun siin yawe a diyo wo bee saa mi faralona.
- ⁸Bun wure wa, a mi wure leerobe we de'ere a mi zuun we tii. Mi waa we ma fera waminu. Mi seri we a liiri mite si han we.
- ⁹Mi yi co win be'uwe ma be'uwe, tuwowa ma tuwowa. Mi yere wee duba han ba ne we oomu ma mi, bari a bun bena mi vo, yawe a mi yi duba a wera mi en.
- ¹⁰Bari mu tuwa han Deebenu wara: Nuu ne yi miniya a waa ho sii A ja damu hoo, Ho naso tawe a para wara'uwe woronu na A lo i mi ju uremu na
- ¹¹A lo para oomu wenu na, a lo we betetiya A lo piri'a ho hera, a lo ja be huwa ma mi siin wure.
- ¹²Bari lo Nuso yira mi ba niterena na, A lo ji ba faralona, A lo tuu mi waa ba oomu wera na.
- ¹³A wii naso aa tuwarali mi, a mi yi jan'an betetiya wenuu?
- ¹⁴Mi yi tuwara mu tereyamu bena, to mi damuwan. Mi bee co zaan ba nucoza ma diyowo, a mi ha'iri bee co piripara.
- ¹⁵Mi de lo Kirisita lo Nuso wa mi siyaan. A mi we'a mite tuwite a yi canna baa ne yi diyo mi ma mi sinciri ne mi mi se be.
- ¹⁶A mi we mu ma ha'iri ne wawi ma yi'anmi. Mi yi sintanu ne se, yawe a ba ne yi dee mi a o mi a oomu wera, a yi zin mi vesirobe lo Kirisitaa, a baa yi nuwa.
- ¹⁷Bari mu suwanni a yi tuwara mu tetemu wenu bena, a bun yi a Deebenu sa'o, a po a yi tuwara mu oomu wenu bena.
- ¹⁸A bun sin lo Kirisita hurula cuwedeenu midee ba be'uwewera bena. Lobe ne a lo niterene huruu ba be'uwewera wure bena yawe a lo ve mi a veraa Deebenu se. Lo do li humuu ma lo suraa, a lo bana midde li Ha'iri-Senu pa'aa.

¹⁹Ma dín Ha'iri so pa'a lo lii wura ho Tansinnu a haan han ha'ire ne enna asoō.

²⁰Han ha'ire so, a ba ne we pan Deebenu na ho harewo, bun ne woo Deebenu mupuwān ba nii fuwa mu meenna, han wa'atira ne Nuwe we'aa li muwe. A niza yeε, nihootin midee we zoo lii a vura mu juu yame na.

²¹Bun juu so wo batemu ne a zenirobe, ne beε seε suraa nan'uwan, fuwa sii ne zara'i wo beε mana faranu Deebenu na, a mu isi mi Yesu Kirisita veenu lahuramaa.

²²Ho ne yuwa ho waa, a mi Deebenu nudorole. Binni, lo mi ba anzera ma ho waa jusoyamu ma han pe'e ju.

1 PIYERE 4

¹Biyo sin lo Kirisita tuwarala han suraa, ma bun sin mibe ja muso see dín ha'iri de'ere so a henina mi siyan, a mi te a tuwara han suraa mu tereyamu bena. Bari nuu ne yi tuwara han suraa, to ho vo ma mu be'uwe.

²Lo yu nu a wera Deebenu sa'o, li wa'ati ne lo pan mi deε he ho dimija. Lo beε hinni vesi a heya ma ho nucomu ponu'uwe.

³Mi ya we yo bo ba tinsiyansiyo na, a mi vasi mu dara'oroyamuū, han ponu'uweē, ho jaapu'éré, mu dipoyamu ma han tinsiyān hannuu.

⁴A were babe yati hanmana, biyo mi beε hinni san mi waa ma bun ara'omu so, a ba yeremaa tuwo mi.

⁵Baa ziin Deebenu waa, a ba muwin mi wema'uwe aa han li, dín ne aa iri ba niviya ma ba nuhuwora.

⁶A bun bena li Tansinnu do tuwi lii do haan ba nuhuwora, yawe a ba yi Deebenu sii li Ha'iri-Senu pa'aa, babe ne ba nucoza ya paa oo ba to buwe'ee.

⁷Mu bera wure verowo suraa. Bun we mi deε mi yere na, a mi zuun fi mite na, a dera'oro ho faraloo.

⁸Biyo he mu, mi ne a waminu beenu en mi pafeni, bari li waminu bu'aa be'uwe cururu na.

⁹Mi te we na mi zuwiin, a mi beε hun'a we wa.

¹⁰A mu hanmube ne nuu wo nuu yu Deebenu se, a mi se tonu ma bun a han we a niyanna we ma'o a obara ni ne a Deebenu tosera tetiya.

¹¹Nuu ne yi woro Deebenu be, ho naso tawe a woro biyo Deebenu lo lo woro. Nu ne yi se han ba nii, ho naso tawe a we bun ma ho pa'a ne Deebenu na laa yawe a Deebenu yenu de wa be wo bee, Yesu Kirisita be na, ho ne te mu buwabuwamu ma ho pa'a tuwite. Amina.

¹²Un nii waminusiyo, mi ti co hanma han senuma ne lo miyan ye na, obara mu ya yi a vinna be.

¹³Mu suwani a mi zanwinni'a biyo mi do mi nii lo Kirisita senuma bee, yawe a mi ja muso zanma'aa woo ne lo yi zeni mi buwabuwamu ma ba nii.

¹⁴Ba yi tuwo mi lo Kirisita bena, to mi damuwan bari li Ha'iri-Senu mi mi wa.

¹⁵A nuu wo mi siin bee co yi tuwara a o nibuwe wurasin anro wurasin oomuwe wurasin nuu ne do mite nibiyar demuwaan.

¹⁶A nuu ne yi tuwara biyo lo a kiricen bena, a lo yi co nuwa. Mu suwanni a lo buwani Deebenu din yenu so bena.

¹⁷Li wa'ati yu, a ho iri hiya buwe Deebenu zun wa, a ho yi buwa mi hiya ma wabe, a webe a ba ne bee fi Deebenu Tansinnu na veni?

¹⁸Bari mu tuwa han Deebenu waraa: «Lo nitete yi isi ma huwan, to a webe le ne bee lara mu ma lo be'uwewero be buwera?»

¹⁹Ma bun sin, ba ne tuwara a heya ma Deebenu sa'o tawe a wee we be ne se, a ba arafa mite wurewure lo daanro ne a tan'ereso na.

1 PIYERE 5

¹Ba nidaan ne mi mi siin, a ba un be ma han wara ne ye. Me ne a niden obara ba be sin, a a lo Kirisita senuma sene, a tawe a un nii en ho buwabuwamu bee biyowo ho yi aa zeni mite ma wa.

²Mi vari ho Deebenu weere ne li arafaa miyan na. Mi bee ne a mu we be ne ja mi juu, fuwa mi sa'o be, a obara biyo sin Deebenu minina biyo. Mi yi co we mu cunu bena, fuwa mi se han ba ma mi siyan wure.

³Mi yi co we mite ma junasiyo ba ne arafaa miyan juu, a mi co'o zeni ba ma vesirobe ne se.

⁴Biyowo ba pedidira juso yi zeni mite, mi aa yi ho buwabuwamu jubene ne bee mami.

⁵Ma bun sin mibe yira liiri mite si a han ba nidan. Mi wee liiri mite a han we, bari Deebenu pin ba duura na, a li hinne ba ne yi liiri mite si na.

⁶A bun na mi liiri mite si Deebenu nu pa'a se, yawe a li yi mi huweni li wa'ati ne li fasii.

⁷Mi huwe mi yidema wure li wa, a li de mi yi ma mi be.

⁸Mi zuun fi mite na, a mi endee, bari mi ze'uso Sitani mi waa ban'a mi a obara ce'unwan ne cere aa piri'a nuu ne lo yi daa se a ce.

⁹Mi fesi ho lana, a mi pin diyo, bari mi zun a mii erenasiyo ne yara'a ho dimija ja muso mi wa se han senuma so sin.

¹⁰Biyowo mi yi tuwaraa wa'atizo vo, to Deebenu aa tii mi ju. Dín ne a ho hinne wure naso voo mi Yesu Kirisitaa ho buwabuwamu ne bee mi ve bena, aa bini huweni mi, aa han mi ma se aa fesira mi muwenmuwen.

¹¹Ho pa'a a libe taa tuwite. Amina.

¹²A waa ereso Siliven nu un toora hobe vanlo ne ye a naa miyan, a henina mi siyan a zeni ma mi lo a Deebenu hinne tete mi bo na.

¹³Ba lanasiyo ne mi Babilonii, ne Deebenu ja we'aa a o mibe be sin ma un yaro Marika, aa tee miyan.

¹⁴Mi tee we na ma fera waminu. A ho hera en ma mibe wure ne a lo Kirisita taa. -

2 PIYERE

2 PIYERE 1

¹A mɛ Simu-Piyere nɛ a Yesu Kirisita tose ma lo turo tuwa hobe vanlo nɛ yɛ, a nɛ ba nɛ yu ho lana nɛ he yu wabe taa na, waa Deebenu ma wa Isiro Yesu Kirisita tereyamu bena na.

²A Deebenu duba han mi, a nɛ mi hera miyan a puwiri biyo mi zun Deebenu ma Yesu nɛ a wa Nuso.

³Lo Deebeyamu pa'a na be wo be waa nɛ wa miniya na yawe a wa vɛsi ma Deebenu co'o, a li na a wa zun lɛɛ voo wa a wa nii ɛn libe pa'amayamu nɛ semu aa jini'a ma li tetemuu.

⁴A mube nu wa li tiyo mi julema yu, a li han wa ma besiya nɛ ju'an bɛɛ mana, a viyora mi ho dimiɲa ponu'uwe na, a na a mi yuwa yu a mi ma Deebenu pari sii na.

⁵Bun we, mi o mi pa'a wure a be tetemu mi lana wa, a be zuunrobe mi tetemu wa.

⁶Mi nɛ a mi daan mite a zuun mi yere finu na, a mi yi jinco nɛ hera be, a mi fi Deebenu yiizanni a be mi jinco wa.

⁷Bun bɛnɛ a mi be nucomu mi Deebenu yiizanni wa, a ho nucomu so de waminu mi azaã.

⁸Han co'o tetiya so yi mi mi se, a puwiriyo, to mu jan'anni mi, a mii zuun wa Nuso Yesu Kirisita sese.

⁹A nuu nɛ yi bɛɛ yu bun bera so, to ho naso bɛɛ mi feseena, lo yira maana vo. Lo do mi ha'iri van a lo e'iya cansan hare mu be'uwe nɛ dosi haan lo na.

¹⁰Bun we, waa erenasiyo, mi jan'anni mite ma be wo be a cɛ muwenmuwen biyo Deebenu voora mi a wɛ'ara mi na. Bari mi yi we bun, to mi bɛɛ te be'uwe woo.

¹¹A bun Deebenu a be na aa wera tiyan ma mi, a mi yi zo wa Nuso ma wa isiro Yesu Kirisita pa'amayamu nɛ bɛɛ vee.

¹²A bun bena un wee lee mi tuwite ma bun bera so hare a mi tin ya wiinnu zun mu, a na fasi sese ho tiyan nɛ mi we yuu.

¹³A pa o un tawe a un heni mu miyan, a un yi pan mi ho sii na.

¹⁴Bari un zun a un humu wo suraa, a obara biyo wa Nuso Yesu Kirisita zenina mu ma ni.

¹⁵A bun na un tawe a un baba miyan were, yawe a mɛ tin ya lara bin tunma nɛ, a mi pin we yi nu a lee biyo de'erila mi tuwite.

¹⁶De wa bo mi a mi a mi zun wa Nuso Yesu Kirisita pa'a ma lo buwenu. Mu bɛɛ a o'otin a wa taan haan mi, a wabe wate yira maa lo ma mi semu wure.

¹⁷Deebenu lo Maa do lo wa, a na yenu la, biyo zeze tanu lo ho waa a wuraa: «A un Zosaannu a le ye, lo be mi un siin wa.»

¹⁸Wabe wate ja ho tannu so ma wa juvanle a ho yo lo ho waa. Mu wo a wabe ma Yesu mi ho doboju senu wa.

¹⁹Mu do be ba Deebenu jucanna wara bara'a wa; han wara so ne mi aba na, zan a obara fitene ne ze tibiruu tuwifuwa tunsanle na, tuwifuwa biyowo lo Kirisita yi da mi omu mi siyan wa a obara laamanawe ne lii huwo.

²⁰Mi ji mu ciri sese. Ba Deebenu jucanna wara diyowo bee a nucoro buwaforo ha'iri saanrobe.

²¹Bari Deebenu jucan wo bee wura Deebenu bera ma mi yere sa'o. A li Ha'iri-Senu na a ba wuraa biyo Deebenu lo ba woro.

2 PIYERE 2

¹Biyo sin Deebenu jucanna'uwe we enna na ba Isira'eli ni siin, a bun sin de'enina'uwe ja a enna mibe siin. Ba e'a mi aa viiri mi ma mi sabiya wara. Ba aa pin lo Naso ne lena ba ju. Bun we da'a ne ba ve de mi yere wa, a ho ja te ba wa.

²Nicururu de mite si a ba dee ma mi puwatuwayamu. Ba wema ma de zuwa ho tiyan wan na.

³Li wari waminu bena, ba be wara siyan na aa dira mi zuwin. Hare meenna ba iri winu mi mi caa, a saa wo mana ba yame na.

⁴Deebenu bee we hun mi to'ara ne we an diyo, a li cunna ba uwa yaharamaa, han tibiyo, he ba caa ma zara'uwa a hora ho iri wozome.

⁵Deebenu ja bee we hun ho dimija den, a li bo ba nucosuma ma ho wuro juubenu. A Nuwe mide li we isiyo, ho ne we mi waa buwee mu tereyamu, a ja isiyo nihooju a ciya la.

⁶Deebenu teriyo iri Sodomu ma Gomore luwe wa ba be'uwe bena, a li ziya han luwe so ma ba nii a zenina ba nisuma ne a ma biyo aa yi ba bena.

⁷A li isiyo Loti lo niterene ne we su ma fitine ba nisuma so vesirobe ne so'uwa bena.

⁸Bari mu tara a Loti ne a lo niterene mi ba siin, a lo sin wure a dan ba bena, tanni a ba wema'uwe ne mi lo yira wa ma han unpara ne zo lo juvanlee wo ma wo.

⁹Ma bun siin lo Nuso zun biyo mii viira mi nii ne zan lo na mu ura'erobe wa'atii, a lo pe lo nuco'oo ma mi wozome ho iri zeze.

¹⁰San'un ba ne yo bo mi suraa ponu'uwe na, a ba pinna Deebenu jusoyamu. A ba lii he. Ba wure a pubuware a ba an'anmu be sun mi. Ba yere bee zan ho waa pe'e ca'anu, san'un a ba anmi han.

¹¹Hare ba anzera ne pe'e mi a se ta ba wa, bee se ba te'e woo lo Nuso waa.

¹²A biyo ɓa bara so we a bun a ɓa ha'iri leerobe, a seyuwo tete ne ɓa fi na aa tuwatuwa na suwanni ɓa. ɓa woro aa tuwo biyo ɓa ɓee zun, a ɓa hi aa so'o a obara sebiya.

¹³A bun we ɓa heenu saara. Hanna deenu wosonuu a peremu be ɓa se. ɓa be sun mi ma ho oomu, ma mu so'omu. O ma ɓa yi paari di, to de yaa'odiyoo ma jubuware ne.

¹⁴ɓa yira deeroobe wure a dara'oroyamu, a ɓa ɓee se be'uwe wenu se. ɓa wee viiri ba ne lana pa'a ɓee mana. Li wari minu suwe so ɓa ma tete; ɓa a za ne da'aa.

¹⁵ɓa laara do ho wan tete si, a ɓa i du Behori yaro Balamu hiya wa, ho ne mu oomu be diyo sin na tuwi pa,

¹⁶fuwa be yu lo mu nu wa biyo lo ɓee fu Deebenu tannu na. Lo sunbaro we wuraa ma lo, a bora lo Deebenu jucan ero.

¹⁷ɓa ni so lowe ma buwo ne ju mana, wurasin duduwo ne pinpiyan so fenna. Ho tina tibimaa we'aa ɓa bena.

¹⁸ɓa ɓuwani mite, ma wara ne ura woo mana na. ɓa bi ba ne ya fo mite fereferere ye ɓa niviiirila na, a e ɓaa o mi ara'omu.

¹⁹ɓa bara lo mi huwarali ɓa, a ɓabe ja enne a mi suraa wobɛ. Bari be wo be ne yu see lo nucozo wa to o a bun wobenu.

²⁰Nii yi damuwan a zun wa Nuso ma wa isiro Yesu Kirisita, a ɓa la mite fo ho dimija ponu'uwe na, a ɓa ja bana i to muu a mu yu see ɓa wa, to ɓa be yara po maye sansan.

²¹Biyo ɓa ɓee ya zun ho wanterene, bun ya suwanni a po a ɓa suwinsuwinni huwa, a binni te mi meen ho tuwa wara siya ne do haan ɓa na.

²²Li waawe ne ye wara a tyan, a din fu ɓaa: «Lo bonu arona ii di mi tamarobe, a lo siyo ne suwa bana ve manatan mite ho buwi'aro.

2 PIYERE 3

¹Un yirala, huwe ye a ho vanlo juniso ne un too han mi. Han vanle beju wuree, un miniya a siinni mi ha'ire, a lee mi ma mu betetiya ne un aranina mi.

²Un miniya a mi lee han wara ne ɓa Deebenu Nucanna siya we wuraa hare meenna be, a mi ja lee lo Nuso ne a lo isiro tuwa wara ne ɓa tura do haan mi be.

³Mi zun lo be wo be wa, han wozoma veni, finleera ne vesi ma mi suraa ponu'uwe aa be miyan a wee ce'eri mi yi,

⁴a ɓa bara lo: «A weso lo buweenu julema mi? Bari tuwifuwa waa maana huru ma be ne, ho dimija pan mi mi co'o den wa.»

⁵ɓa ɓee ta a laa lo hare meenna Deebenu we daanna ho waa ma li tun ma mi putannu midee. Li we leena li tun henu a lena mu juu.

⁶A mube juu so mi seeni wee yara ho dimija den.

⁷A ho waa ma li tun ne mi weere, a han Deebenu wara ju'ere so san bun ziinniya a hora ho daan ne aa yaa mu wure. Mu wure bosu paara ho iri wozome ne nocosuma wure aa tunnu.

⁸Un yirāla, be ju'ere mi bin ne mi bee tawe a cansan na: mu yi a lo Nuso se, wozo'ere zan a obara zerema mumuwēn-buwē, a zerema mumuwēn-buwē zan a obara wozo'ere.

⁹Lo Nuso bee meen a tii mi julema ju, ma biyo nituwan para mu. A mibe bena lo mi waa muju, bari lo bee miniya a nuu wo tunnu, a lo miniya a ba wure lobi mi be'uwe na a para biyo.

¹⁰Lo Nuso wozome aa zuwi ba a obara ànrō. Bun zeze uru'aa benu aa le, a ho wa ma pepe vanni. Mu terobera ma si a ze te suwen, a li tun ma mi yibe wure aa we pinpiyan.

¹¹Bun bera so wure yi danna a ze te suwen ma bun, to a bun bena mibe baba a mi zuun biyo tawe a we mi vesirobe. Mi tawe a mi vesirobe tere a zeni lo mi na mite Deebenu na ma suwabe.

¹²Mibe ne yira ho lo Nuso wozome ciinu na, dīn ne zeze ho waa aa ze te suwen a mu bera wure ne mi bin aa ja ma ho daan hurumu.

¹³Ma bun, Deebenu we la mi ju lo mi aa daan ho waa fiinnu ma li tun fiinnu, he mu tereyamu aa en, a bun a biyo wa ho.

¹⁴A bun na, un yiralaa, mi baba a dīn wozome so aa tara a mi cuu, a zara'i wo bee mana nuu wo na Deebenu waa, a mu ja we a mi mi heraa ma li.

¹⁵Mi yati wa Nuso muju, a obara co'o ne lo na miyan yawe a mi isi. A bun waa eresu Poli tuwa haan mi a heya ma ho ha'iriyamu ne Deebenu na la.

¹⁶A bun lo tuwa mi vanle wuree, biyowo lo yi woro bun bera so be. Bera tuwan mi lo vanlee ne ura zuunnu do, a nucoza ne bee yu ho tiyan aranrobe ma baa ne siyan bee fasi wee mima han ura a obara biyo sin ba wora mu ma han Deebenu wara enna tuwan, a wora mi yere yame.

¹⁷Un yirāla, mibe buwasaa na vo were. Mi pe mi yere be, a mi bee ne a ba nuco'uwe yi mi viiri, a papori mi a mi bini si'isi'i'a.

¹⁸Mi de onu wa Nuso ma wa Isiro Yesu Kirisita hinne ma lo zuunnuu. Ho buwabuwamu a lo ta were ma tuwite. Amina. -

1 ZAN

1 ZAN 1

- ¹Biyo we enna sannu a ho dimija dan; wa ja lo san, wa maa lo ma wa yira, wa diya lo su ma wa yira, wa janjan lo a fuma'aa lo ma wa nule, a ho ne a ho sii ne bee ve nuu.
- ²Ho sii so zeniya mite, a wa maa. Wa a ho senela. A lobe a ho sii nawasi ne wa de be aa han mi. Lo enna lo Maa se, a lo zeniya mite ma wa.
- ³Biyo wa maa a wa ja, wa muso bara bun han mi yawe a mi ma wa fubuwa lo Maa ma mi zo Yesu Kirisita jubuwari ne wabe yu na.
- ⁴Wa to bun wure han mi yawe a mi sinwenu puti.
- ⁵Ho tannu ne wa ja lo se, a bun wa de han mi: «Deebenu a omu, tibiru woo mana lii.»
- ⁶Wabe yi lo wa ma Deebenu mi jubuwarii, a wa ja yi pan vesi han tibiyo, to wa haa sabiya, a wa bee bo ho tiyan na.
- ⁷Wa yi vesi ho omuu, a obara biyo Deebenu mitena mina omuu, to wa ma waa erenasiyo wure mi jubuwarii, a lo zo Yesu cannu ma cii wa mu be'uwe wure na.
- ⁸Wa yi lo wa be'uwe bee mana, to wa mi waa viiri wate, a ho tiyan bee mana waa.
- ⁹Wa yi ta a bara han Deebenu lo wa wo be'uwe, to wa daa han'an diyo bari li terena, a li yafa wa be'uwe wa a li lee mu be'uwe wure waa.
- ¹⁰Wa yi lo wa bee a be'uwewera, to wa wo Deebenu ma safe, a li wara bee mana waa siyaan.

1 ZAN 2

- ¹Un niza, un to biyo ye han mi, yawe a mi bee co we be'uwe. A nuu yi pan wo be'uwe, wa yu nuu ne yuwa wa lo Maa se, ho a lo Kirisita lo niterene.
- ²A lobe mite a lo sara'a yuwo ne lenana li sara'a wa be'uwe wiyannu bena. Mu bee a wabe wadee bena, a ho dimija wure lo poona na.
- ³Wa yi fi Deebenu tuwa wara na, a bun zeni a wa zun li.
- ⁴Nuu yi lo mibe zun li, a lo yi bee we biyo li lo lo we, to ho a ure, a ho tiyan bee mana loo.
- ⁵Le yi fu li tuwa wara na, to Deebenu waminu putuu ho nasoo ma tiyan. A bun wa zunna a wa ma li mi wee.
- ⁶Nuu ne yi lo mibe ma li mi wee, to ho naso tawe a vesi a o biyo Yesu mite vasira.
- ⁷Un zasanna, bee a tuwa wara fiyan a un to han mi. Mu a bedan ne do haan mi hare meenna. Ho tuwa wara dan so a han wara ne mi wiinnu ja.

⁸Hare ma bun, biyo un to han mi, yatiyo a obara tuwa fiinnu be sin. A bun mu boora mibe se, a bun mu ja boora lo Kirisita se, bari han tibiyo ta mi manu aa fen, a ho omu tete deri mi waa zeni mite.

⁹Le yi lo mibe mi omuu, a lo naso ja enne pan jinna mii ereso, to ho pan mi han tibiyo.

¹⁰Nuu ne yi wa mii ereso, to ho mi omuu, a diyowo bee mana ne lisi lo.

¹¹A nuu ne yi jiina mi ereso, to ho naso mi tibiyo aa cuwancuwan lii. Lo bee zun he mi ve bari han tibiyo maniya lo yira.

¹²Hajira, un to mu han mi: mi be'uwe dosi haan mi Yesu Kirisita yenu na.

¹³Maana, un to mu han mi, bari mi zun le ne mi hare mu hiyabuwerowo. Yira, un to han mi, bari mi yu se lo Hiyó wa.

¹⁴Hayira, un to mu han mi, bari mi zun lo Maa. Maana, un to mu han mi, bari mi zun le ne mi hare mu hiyabuwerowo. Yira, un to mu han mi, bari mi mi mi cannuu, a mi yu se lo Hiyó wa.

¹⁵Mi yi co waa ho dimija, hare ma mu bera ne wure mi hoo. Nuun ne yi wa ho dimija, to lo Maa waminu bee mana ho nasoo.

¹⁶Bari biyo wure ne mi ho dimija ne a han suraa ponu'uwe ma han yira leerobe'uwe ma ho buwanite, bun bee lo lo Maa se, a ho dimija bun lo.

¹⁷Ho dimija ma mi ponu ma anni. A le yi wee we biyo Deebenu lo lo we, to ho endee tuwite.

¹⁸Un niza, li wa'ati maa vo yu. Mi co ja a ba lo lo Kirisita-Ze'uso tawe a buwee. A ba ne to mana mu deri jule san. A bun na wa zuun a a li wa'ati veni a diyo ye.

¹⁹Ba ni so lo wa siin, a ba bee wo wa ni tuwan. Mu ya wo a ba a wa ni tuwan dede, to ba ya en wa se. Ba do wa si, yawe a bun zeni lo ba nuu wo ma wa bee ya buwa.

²⁰Mu yi a mibe, mibe yu li Ha'iri-Senu ne lo Kirisita do mii. A bun na mi wure zun ho tiyan.

²¹Mi yi ma a un to han mi, bee co a biyo un te'iya miyan lo mi bee zun ho tiyan uwe. He'ee, mi zun tiyan, a mi ja zun a tiyan bee te sabiya.

²²A wii a sabe? A yi bee a le lo Yesu bee a lo Kirisita. A lobe a lo Kirisita-Ze'uso. Lo pan lo Maa ma lo Zo bena.

²³Ma bun sin, nuu ne yi pan lo Zo bena, to ho bee yu lo Maa. A le yi ta lo Zo bena to ho ja yu lo Maa.

²⁴Yi a mibe, mi de ce'u a fi ho tannu ne do haan mi na hare mu hiyabuwerowo. Ho tannu so ne do haan mi hare mu hiyabuwerowo yi fu mi siyan na, to mi ma lo Zo ma lo Maa mi wee.

²⁵Biyo lo Kirisita dora mi ja haan wa, bun a ho sii ne bee ve.

²⁶A biyo ye un ya mi mu se a to han mi, ba ne mi waa viri mi bena.

²⁷Mu yi a mibe, li Ha'iri-Senu ne mi we yu lo se mi mii. Mi ma'o bee mana a nuu de'eri mi. Li Ha'iri-Senu mi waa de'eri mi ma bepee. Li be wure a tiyan. Sabe woo. Bun we mi en lii, a o biyo mu de'enina mi.

²⁸Un niza, mi baba a mi ma lo deri en wee were, yawe a biyowo lo yi zeni mite, a wa ziin fiyaan, a wa bee nuwa lo waa, lo buweenu wosonuu.

²⁹Mi yi zun a lo terena, a mi ja deri zuun a nuupee ne vesi ma tereyamu, a Deebenu Zo.

1 ZAN 3

¹Mi dee, biyo tanni a Deebenu waminu ne bo wa wa le, fuwa li wo tuwi ve wa ma mi za. A wa faan ma mu. A bun na ho diminasiyo bee zun wa bari ba ja bee zun waa Maa Deebenu.

²Un zasanna, wa a Deebenu za were, biyo aa we wa, bun bee in zeniya mite. Wa zuun mu, biyowo so lo yi aa zeni mite. Wa ziin a obara lobe be sin, bari wa mi lo ma mi fe'oo wure.

³Nuu wo nuu ne yi ciiriyo mi siin lo Kirisita na, a ho naso de ce'u a mi siin ci a obara biyo lo Kirisita cuura.

⁴Nuu wo nuu ne yi we be'uwe, to ho haara Deebenu tuwa, bari mu be'uwe wenu a ho tuwa haanu.

⁵A mi to zun, lo Yesu Kirisita we mana yawe a lo lee ba nucoza be'uwe, a lobe mitena ja bee wo be'uwe woo.

⁶A bun na, nuu wo nuu ne yi mi loo, ho naso bee we be'uwe. A nuu ne we be'uwe, ho bee maa lo, a lo ja bee zun lo.

⁷Un niza, mi bee co ne a nuu woo viri mi. Nuu ne yi we be ne terena, to ho mite na terena a obara biyo sin Yesu Kirisita terena na.

⁸Nuu ne yi pan wee we be'uwe, to ho a Sitani taa, bari Sitani saripapa a mu be'uwe wenu hare menna. Deebenu Zo mana papara'a a yaa Sitani wema.

⁹Nuu wo nuu ne yi a Deebenu Zo bee mi vesi ma mu be'uwe, bari Deebenu sii mi loo. Lo bee hini da wee vesi ma mu be'uwe co'o, bari Deebenu a baa Maa.

¹⁰A biyo ye ba Deebenu za ma Sitani za ma zuunna le'a wee. Nuu ne yi bee we tereyamu, ho bee a Deebenu ta, ma le ja yi bee wa mii ereso.

¹¹A huwe ye a ho tansinnu ne mi ja hare mu hiyabuwerowo: «Wa waa we.»

¹²Wa bee tawe a wa lewe ma Kayen. Lo we buwa lo Hiyó, a lo bo mii feso. A webena lo bo lo? A biyo lo wema wo suma, a baa feso wema wo terena.

¹³Mi bee co we ho dimija jinme ma mi ma vinabe.

¹⁴Wabe wa waa erenasiyo, a bun na wa zun a wa fo wate li humu nuu a mi ho sii. Nuun ne yi bee wa mii ereso, ho pan mi li humu nuu.

¹⁵Nuun ne yi jinna mii ereso, ho a nibuwe. A mi to zun a nibuwe nii bee mana ho sii ne bee ve bee.

¹⁶De biyo wa zuunna biyo yi a li waminu ne: bun a biyo lo Kirisita do mi mu'ennu na wa be na. Ma bun sin wabe muso tawe a ne wa mu'ennu waa erenasiyo bena.

¹⁷Uwe ne a naforoso yi maa mii ereso ne mi jinwaa, a o pan tuu o waa la, a mu ye uwe da barala lo o wa Deebenu?

¹⁸Un niza, waminu ma jufo wara midde bee a waminu. Mu tawe a wa wema zeni lo wa wa wee ma tiyan.

¹⁹Wa wema yi zeni waminu tete, to a ma bun sin wa zuunna lo wa bo tiyan na, a wa siyan we hee Deebenu waa.

²⁰Wa siyan tin ya zara'i wa bedeeso bena, wa zun lo Deebenu zuunrobe buwa po wa siyan zuunrobe, a li zun be wo be.

²¹Un zasanna, wa siyan yi bee zara'i wa, to wa siin hee Deebenu wa.

²²Be wo be ne wa yi fara, to wa aa yi mu lo se, bari wa fu lo tuwa wara na, a wa we biyo sin diyo.

²³De biyo Deebenu lo wa we ne: «Wa laa lo zo Yesu Kirisita na, a wa waa we a heya ma lo Kirisita tuwa wara ne na waa.»

²⁴Le yi fi Deebenu tuwa wara, ho mi Deebenuu, a Deebenu mi ho nasoo. A wa zun a li mi waa, li Ha'iri-Senu ne li na wa bena.

1 ZAN 4

¹Mibe ne a un nimuwanna, mi bee co aaba ha'iri pee na de! Mi wee ciri han, a dee ta han yi lo Deebenu se le wurasin hee; bari yimina sabera cururu mana ho dimija.

²Dee, a biyo mi bena zuunna li Deebenu Ha'iri: Ha'iri wo Ha'iri ne zan muu lo Yesu Kirisita lo mana ma nucoroyamu suraa, din lo Deebenu se.

³A Ha'iri wo Ha'iri ne pan a ziin muu, lo a bun a Yesu be, din bee lo Deebenu se, din a lo Kirisita-Ze'uso ha'iri: mi ja lo be lo ho tawe a lo buwee, a ne yere winu mi ho dimija.

⁴A mu yi a mibe ne a un za; mibe a Deebenu taa, a mi yu se ba yimina sabera wa; a biyo li Ha'iri ne mi mibe e din po diyo mi ho dimija.

⁵Mu yi a be a, ba a ho dimija taa; a bun na ba wara a dimija wara, a ho dimijasiyo tete mi puwanle baa.

⁶Wabe anni, a li Deebenu te wabe; nuu ne yi zun Deebenu, to hó tete mi juvanle waa, a nuu ne yi bee a Deebenu taa, to hó bee ni wa wara: a bun mi zuunna ho tiyan Ha'iri ma ho viyanro ha'iri aa le wee.

⁷Un nimuwanna, mi ne wa waa we; bari li waminu lo Deebenu se, a nuu wo nuu ne wa ba ni, a Deebenu too hó, a lo naso zun Deebenu.

⁸Le yi pan li waminu na, hó bee zun Deebenu, bari Deebenu a waminu

⁹De biyo Deebenu wo a zenina mi waminu ma wa ne: Deebenu tuwo mi Zo'erepe ho dimija, yawe a wa yi endee ma lobe nu.

¹⁰A dín waminu so be ura bee co a biyo wabe waana Deebenu miyee uwe, hee, a dín mite waana wabe fuwa li na mi Zo, a hó we wa be'uwe wiyannu.

¹¹Un nimuwanna, Deebenu yi waana wa ma bun, to wabe ja muso tawe a wa waa we.

¹²Nuu woo bee in ma Deebenu diyaa. Wa yi wa we, to Deebenu mi wa se, a to li Deebenu waminu putuu wa se.

¹³Biyo wa bena zuunna lo wa ma Deebenu mi wee, bun a biyo li na mi Ha'iri waa.

¹⁴Yi a wabe anni le, wabe yira ma mu ciriyo, a wa lee mu serayamu lo lo Maa tuwo lo Zo, a lo we ho dimija Isiro.

¹⁵Le yi ha mi siin a lee mu ma mi jufo lo Yesu a li Deebenu Zo, to Deebenu mi lo naso se, a lo naso ma Deebenu paariyo.

¹⁶Wabe anni, li waminu ne Deebenu waana wa, wa zun dín, a wa laara diyo. Deebenu a waminu; a nuu ne yi caasi li waminu na, to hó ma Deebenu mi wee.

¹⁷A ye li waminu putira waa, a mu ju bee a bebiyan, a yawe a wa sinciri en ho iri zeze; bari a biyowo lo, a bun ja muso a wabe hobe dimija ne yee.

¹⁸Zaanme mana waminuu, a li waminu ne putuu a zanmen ara; a biyo o yi ma a nuu zan, a buwara mi laa; a nuu ne bonu biya, hó waminu ha'uwa.

¹⁹O yi dee mu, wabe yi zun waminu, to a biyo Deebenu waana wa miyee.

²⁰A le yi lee mu ma mi jufo lo mibe wa Deebenu, a lo maa ja jiina mi ereso ne lo yira mi na, to lo naso a sabe, bari nuu ne yi bee wa mi ereso ne lo dee na ye, hó bee da waa Deebenu ne lo yira mana na.

²¹Bun we, de ho tannu ne wa yu a lo lo se ne: le yi wa Deebenu, a lo muso waa mi ereso.

1 ZAN 5

¹Nuu ne yi laara lo Yesu a lo Kirisita, to a Deebenu too hó naso, a nuu wo nuu ne yi wa le too lo, ja wa le lo too.

²A biyo ye co zeni lo wa wa Deebenu za uwe: a wa yi wa Deebenu a mi waa vesi heya ma li tuwena.

³Dee Deebenu waminu bee a bebiyan, a o tii li tuwena ju; a han tuwena so bee co enne do da;

⁴bari Deebenu too be ne, bun se yinu ho dimija wa a faan, a biyo yi se ho dimija wa, bun a wa lana.

⁵A wii da dimija, a yi bee a le lara biyo mu, lo Yesu a li Deebenu Zo?

⁶A ho Yesu so mite lo mana ma juu ma cannu; bee a ma juu midee de, a juu ma cannu; a a li Ha'iri lee mu serayamu, bari li Ha'iri a ho tiyan.

⁷De biyo, ba senela a nitiin:

⁸Li Ha'iri, mu juu ma mu cannu, a bun jule tiin jubuwa.

⁹Wa yi ta nucoza serayamu na, to Deebenu serayamu suwani bun; bari Deebenu serayamu bee a bebiyan, a li mi waa lee mi Zo serayamu.

¹⁰Nuu ne yi lara Deebenu Zo na, to ho serayamu ne ye cuu loo; a nuu ne yi bee lara Deebenu na, to ho miniya a we li ma sabe, biyo lo naso bee lara li Deebenu serayamu na, ho ne li leena mi Zo bena.

¹¹A de ho serayamu so ne: Deebenu na ho sii ne bee mi ve waa, a a lo Zo nu wa ho sii so mi.

¹²Nuu ne yi yu lo Zo, to ho yu ho sii; a nuu ne yi bee yu li Deebenu Zo, to ho naso ja bee yu ho sii.

¹³Un tuwa biyo ye haan mi, yawe a mibe ne laara li Deebenu Zo na, a mi zuun a mi yu ho sii ne bee ve.

¹⁴Ho abaa ne wa yu a lo Deebenu se, a huwe ye: wa yi fara be ne muu diyo a heya we ma li sa'o, to li ja mu.

¹⁵A wa yi zun vo lo li ji wa faralo, hare a mu a be ne muu sin wa fara, to wa zun, a biyo wa fara diyo, lo wa yu bun vo.

¹⁶Deeso yi ma mi ereso a lo we be'uwe ne bee vera lo li humuu, a lo fara, a to Deebenu ne sii laa; bun cira ba ne we be'uwe ne bee a ba humu be'uwe. Be'uwe buwiso mi bin ne de li humu; bee a bun be'uwe so bena un lo ba fara wa!

¹⁷Be wo be ne bee terena a be'uwe, a bee a be'uwe pee de humu mu.

¹⁸Wa zun a nuu wo nuu ne Deebenu too, ho bee cesi wee we be'uwe; a li Deebenu uru Zo aa fe lo naso na, a lo bee yi lo ee'a na.

¹⁹Wabe anni zun lo wa a Deebenu taa, lo a ho dimija wure lo heenu pa'a hiyase

²⁰Wa ja zun a li Deebenu Zo mana a aa heena wa ha'iri yawe a wa zuun din ne mu, a din ne Beboo mu dannuu wa mi li Zo Yesu Kirisita lahuramaa. A ho a li Deebenu ne be boo mu ma ho sii ne bee mi ve.

²¹Un niza mi fe sobi a mi bee han tinsiyan! -

2 ZAN

2 ZAN 1

¹A mɛ nɛ a mi ni'arani tuwa hobe vanlo nɛ yɛ aa nɛ Kiriya na, lo hannuu nɛ wɛ'aa mu ma mi ni na. Un wa mi ma tiyan; a mu bɛɛ a mɛ undee, bá nɛ wure mi tiyaan wa mi ma suwabe.

²Mu ju bɛɛ a bebiyan, a ho tiyan nɛ mi waa bena, a nɛ ɛn waa fuwa bin bena:

³Sanmu, ma'ari ma hera aa le Deebenu, lo Maa ma Yesu Kirisita lo Maa Zo nɛ too se ma tiyan ma waminu aa nɛ waa.

⁴Biyo un yere ma a o za mi waa vesi ma ho tiyan mu, a heya wɛ ma ho tannu nɛ lo Maa do haan wa, bun mide na zanma'aa na.

⁵A wɛɛɛ, Kiriya, biyo un too han o yɛ bɛɛ a tuwa fiinnu, ho a huwɛ wa yu hare mu hiyabuwɛ. To biyo un mi, a mi nɛ a wa waa wɛ.

⁶Li waminu to bɛɛ a bebiyan uwe, a wa vesi a heya ma Deebenu paarobera. A hó a ho tuwa nɛ mi tawɛ a fi na, a vesira, a obara biyo mi janna mu hare mu hiyabuwɛ.

⁷Dɛɛ, niviiirila cururu zo ho dimija, nɛ bɛɛ tɛ a bara lo Yesu Kirisita so nucoroyamu suraa a mana ho dimijañ. A bun a lo niviiiri nɛ ja a lo Kirisita-Ze'uso.

⁸Ma bun, mi fe sobi mi yere na, a mi tonu nɛ sa bɛɛ ca we buwe'ee, a mi daan yi mi sɛnuma cunu.

⁹Nuu nɛ yi bɛɛ bo lo Kirisita aranirobe na, a lo da bun wá, to Deebenu mana hó se, a lɛ yi bo lo tiyan na, to hó naso ma lo Maa ma lo Zo mi wɛɛ.

¹⁰Nuu nɛ muu yi mana mi se ma tannu binu, mi bɛɛ can hó be ma bɛrinu, san'un a ca nena laale laa.

¹¹Dɛ biyo, lɛ muu yi beriyo lo, to lo wema suma buu hó naso.

¹²Hare a be cururu mi nɛ un ya too han mi, un bɛɛ enna mu se a too mu hobe vanlo nɛ yɛ wá ma mube toorobɛpuu nɛ yɛ. Un mi waa faan ma be wo be, a un yi mi se vɛ, a wa paari esi a woro ju ma ju, to wa muwenten wure le.

¹³Uwe nɛ a nuu nɛ wɛ'aa, mi nuzo ni nɛ mi he wure tɛɛ aa.

3 ZAN

3 ZAN 1

- ¹Me ne a mi ni'arani, a me unte tuwa hobe vanlo ne ye aa ne un zosaannu Gayusi na, ho ne un wa ma tiyan.
- ²Un yira tete, un faan a o waa fuwe ma be wo be, a o yi cohebuwe han suraa a bara biyo sin o mene'en coheera.
- ³Biyowo waa erenasiyo tuwan lo mi se aa ciyo wa se he, a ba voo o yetete, lo o a nuu ne fasi, a ta tiyan na, tiyan bee se bun wa un siin hare ma tete.
- ⁴Be bee mana ne sin na po biyo, a un ji lo mibe ne a un ni mi waa vesi ma ho tiyan!
- ⁵Un yira, biyo wure o dora o tii si haan waa erenasiyo lanasiyo, hare ba nuhuwan, bun a be ne buwaa.
- ⁶Ba aa leena o waminu serayamu wa egilizii he. Baaba a o we nibobure, a o yi ba sirapanna han ba, to bun zeni o Deebenu yiizanni.
- ⁷O yi dee mu, a lo Nuso yenu na be huweniya ba, a ba bee yu be diyowoo ba nibiyan se.
- ⁸Ma bun, wa tawe a hee wa waa ba nasiyo so sin na, a fi baa, yawe a wa ma ba paari we ho tiyan be tooserobara.
- ⁹Un do nucuwe a tuwa haan li egilizi; a Diyoterefe nen pepe mu wahecayamu dannuu bee ta haan wa.
- ¹⁰A bun na, un yi arona ciyo mi se, to lo wema ne lo wo ma han wara'uwe ne lo mi waa woro wa bena, un de un ha'iri si bun wure na. Biyo ye bee waa lo siin, a lo bee can waa erenasiyo be san'un a lo ca de ce'u baa, a ni ne ja yi miniya a we ho nucomu so, to wee saa ba, aa ja baa lee li egilizii.
- ¹¹Un tanpuu, bee co de'e oomu, de'e tetemu. Nuu ne we tetemu, ho lo Deebenu se, a le we mu oomu bee zun Deebenu ma hare cuwe.
- ¹²Mu yi Demetiriyusi uwanni, mi ni wure, hare ho tiyan mite mi waa lee ho serayamu tete; a wabe muso lee lo serayamu, a uwe ote zun lo wa serayamu boo.
- ¹³Un demuwan pan ya boni aa de han o, a un bee ya miniya a too mu ma vanlo ma mube toorobenu ne ye.
- ¹⁴Un mi waa faan lo he ma fuwazoo to un mi o wa, a wa woro ju ma ju.
- ¹⁵Asibeeturaa! O yirala lo o foofoo, tee wa yirala na muso, a o se ba nuu pee ma mi yenu a teera laa.

ZUDE

ZUDE 1

¹A mε, Zude, Yesu Kirisita toose, a nε a Zake ɓaa ereso, tuwa hobe vanlo nε yε. Ho waa san mibe nε vo mu, mibe nε lo Maa Deebenu so ma mi waminu, mibe nε bosu para Yesu Kirisita.

²A tiyan ma hera ma waminu we han mi a puwiri.

³Un yirāla, un siin we tuwii ya huwanhuwan a un yi mu isirobe nε wa paariyo na be too han mi. Un lii diya mu wure a mu a ee a un too han mi a heeni mi siyan, a mi sera ho lana suwa; hó lana so nε na ɓa nisiya na cuwe, a wora mu wure.

⁴Ni tuwan puyansi zo mii nε tere ɓεε se, ɓa terohunnu tuwa bo ɓa juu mεenna. ɓa a uwan'uwan ni nε mi waa lee waa Deebenu ma'ariso be fiyan, a ɓa aansaan lo ni'ere na, hó nε midde pe a waa Naso ma wa Nuso Yesu Kirisita.

⁵Mibe nε zun bun vo ho cuwe wá, un pan lee mi ma biyo mi zun; un liiri mi ha'iri mu wá, lo biyowo lo Nuso isiyo mi ni li Misira tuñ, lo bana ɓo ɓa lanapinna.

⁶Mu yi a ɓa anzera nε to mi yere tunaa, a do mi ziinna si, lo Nuso uwa bá muwannaa a cunna uwasi li tibimaa hiya tuwifuwa bin a hera ho iri wozobenu.

⁷A bun ja we mu, biyo sin Sodomu ma Gomore luwe ma mi lobanna buna'inna mite mu ara'omu, a we tuwii we tètè muu; hán luwe so a zenirobe, a biyo mi han juu, bun a dan nε ɓεε hii woo zεero be tuwara.

⁸A mube mi seeni, ɓa ni nε yε ja mi, aa ara'ori mite ma ponu si pεε; aa de zuwa Deebenu na; a ɓa ma'o ɓεε mana li bena.

⁹A o ja yi dεε mu, lo hare ɓa anzera juso Misele ɓεε we ha mi sin a tuwora Sitani biyowo ɓa yu wε Moyize nuhumu wá; fuwa a lo: «A lo Nuso dεε aa!»

¹⁰A mu yi a ɓabe uwanni, ɓabe wuro ca'a be nε ɓa ɓεε zun. A biyo ɓa yu zun ma lo yuwoyamu bunnaa, a bun yaa ɓa ju.

¹¹ɓa be a nani; bari a Kayen conu na ɓa bo. Ho miinisume taan, ɓa buna'inyan mite a obara Balamu; ɓa do mite oo, a a Kore murutiñ ɓa huru.

¹²A ɓabe a ɓa suwabuwera mi maazonu jubuwari dirobe dile; ɓa a nuwaadaanna, diporasiyo. ɓa zan a obara dudufuwa nε ho pipiyan mi waa pee feenna, a zan obara vewahoore, han ɓεε he biru; han huru cuwaju wá, han a coo osi.

¹³ɓa zan obara zenupuu nε firi a mu uwa'uwa; a zan a obara manawa nε buna'inyan, a nε li tibiru nε fi han yi do van, to mu a ciricori fuwa bin.

¹⁴A ɓabe be Henoke nε a Adama mamanina li onu hoopuniso wa wura be ma yε: «De biyo, lo Nuso buba ma mi nisiya ni seresere;

¹⁵lo buba a aa iri ɓa wure, a ɓa uwan'uwan ni so wure muwin mi ara'omu wema ma de'ere'ere; a lii be mi puca'ore wara wure na

- 16 Ba a ni ne hun'aa boni, ni ne wesi mi yere be ci'i'i; a yoo bo mi suraa ponu na; ni ne jubuwe caa'oo, aa haa sabiya mina mi be.
- 17 A mu yi a mibe ne a un siinna, mi lee biyo wa Nuso Yesu Kirisita tuura fera bora mi.
- 18 Ba ya wee bara han mi: «Li wa'ati venii, finleera aa en, ni ne vesi mu be'uwe sumaa a heya we ma ba yiralerobera.
- 19 A babe a bá; nuconafi'iyoo ne yara'a ba ni, nucobiyan ne li Deebenu Ha'iri mana.
- 20 Un siin wa ni, mu yi a mibe de, mibe fe mi hiya mi lana senu na a wera ni, a mi wee fara ma li Ha'iri-Senu pa'a.
- 21 Mi fi li Deebenu waminu na muwenmuwen, a tera mi juvanle wa Nuso Yesu Kirisita na ma ho tiyan ne lo we han mi ho sii ne bee ve bee.
- 22 Ba ne mi waa si'asi'a mu, mi baaba a mi zuun ba tii.
- 23 Mi isi ba tuwan, a lero ba fe ho dan na. Mu yi a be a, mi fe sobi a mi zaan a ma'ari ba na; mi nii ba, a nii hare ba bafoni ne ba na'uwanniya.
- 24 Din ne da mi vii farasi wo farasi na, a da mi ve ve ziinni mi yere buwabuwamu waa; a mi a zozo, a siyan waa;
- 25 din ne midde a Deebenu mu, a a wa isiro wa Nuso Yesu Kirisita lahuramaa, a ho buwabuwamu, ho ce'u, ho pa'a ma ho se we din taa hare a fo bee in yu, a we din taa weere, wopee ma tuwite. Amina! -

YIMILO

YIMILO 1

- ¹Biyo ye a Yesu Kirisita yimilo ne Deebenu zenina lo, a lo muso zenina mi tosera, lo a bun a mu bera ne lo buwee mu, he ma fuwazoo; a li Deebenu tuwo mi to'aro a ho muwin ho tiyan so han lo tuuro Zan.
- ²Ho Zan so zan li Deebenu wara ju na ma Yesu Kirisita serɛyamu ju na, a heya we ma biyo wure lo ma.
- ³Nuu ne yi ara biyo ye ma ba ne yi tete mi juvanle hobe yimilo wara ne ye na, aa fi biyo wure tuwa mu na, ba damuwan; bari li wa'ati suraa.
- ⁴A mibe ne a li Azi tun egilizira behooju me Zan tiya na: un lo mi wure foofoo! A sabere ma hera le Le ne mi mu, Le ne enna mu a ne lo buba mu se, a le han Ha'ire behooju ne caa zan li pa'amayamu a'onu waa, a lii mi wa;
- ⁵a le Yesu Kirisita se, ho ne a lo sene tan'ereso, ba nuhuwora wure nuyee, li tun wa pa'amana wure be; a sabere ma hera le ho se lii mi wa.
- ⁶A lobe wo wa ma beza, a wo wa ma henme ni ne se han baa Maa Deebenu; a ho buwabuwamu ma ho pa'a we lo ta fuwa bin! Amina!
- ⁷Dee, lo buba han duduwo wa. A nuu pee yira aa mi lo, hare ba ne cu lo uwemi; a li tun wa sira wure aa wesi lo waa! Fuwawe! Amina biyo!
- ⁸A me a li Alifa ma li Omega, mu hiyabuwe ma mu veni, le ne mi mu, le ne enna mu a ne lo buba, Ho-Se-Wure Naso, ho a me lo Nuso Deebenu.
- ⁹Biyo ye wo a me Zan mi mu juuwatunzo ne ba lo Patimosi; a mu ju bee wo bebiyan, mu wo han Deebenu wara ma lo Kirisita serɛyamu bena un we so yoo dosi bin, me Zan unte ne a mii ereso, a ne ma mi bubuwa li jin'uwe ma ho pa'amayamu na, a bubuwa li piico na lo Yesu Kirisitaa.
- ¹⁰Li Ha'iri so ni lo Nuso wozome zeze, a un ja tanbenu un bene a obara buwannu tannu.
- ¹¹Ho tannu so lo: «Biyo o yira mi na, too bun vanloo, a o tuweni ho ne han egilizira behooju ne ye na: Efeze, Simirine, Perigame, Tiyatire, Saride, Filadelifi ma Lawodise.»
- ¹²Un yerema i dee ta ho a webesin tannu, a wara ma ni, a de sannu fitenyaawasiyo behooju ne.
- ¹³Han fitenyaawasiyo behooju so siin nuu ne lowe ma nucoro we zan, a zan titaa, a sannu hecene we caa lo ba'uwee.
- ¹⁴Lo jufuwe a punee a obara pero vefuwa wurasin wurobuwa, a lo yira wo hababa obara dofaan.

¹⁵Lo ziya ziinna obara dapan ne janniya mi uwi abuwii a lii pa semusin, a lo tannu wo wu'uwu'u obara juu benu uru'a.

¹⁶Manawa behooju enna lo nudoro nuu; a etonu juwinju juɓo ziyanziyan we mi waa le lo juɓoɗ; a lo wafonu wo po'ii obara li wosonu ne yuwe mi za.

¹⁷Un mile ma lo, a un deri lo vee saa lo ziya se, a lii tete. Lo da mi nudoro nu ve bo un wa, a lo lo: «Bee co zaan!

¹⁸A me a mu hiyabuwe ma mu veni, me ne midex mu. Un ya huru, a dex were un midex tuwifuwa bin. Un ma a li humu ara ma ba nuhuwora enle naso.

¹⁹Bun we, too mu bera ne o ma, a too biyo mi mu ma biyo tawe a le buwee mu biyo bene;

²⁰a too han manawa behooju ne o maa un nudoro nuu ma han fitenyaawasiyo behooju, a ne o bee zun be ura: de biyo ye, han manawa behooju a anzera, a han fitenyaawasiyo behooju a han egilizira behooju.

YIMILO 2

¹Too han lo anze ne mi Efeze egilizi juu, a o bara: «De biyo le can han manawe behooju mi nudoro nuu muwan ne, ho ne vesi ho sannu fitenyaawasiyo behooju siin:

²Un zun o wema, o toonu ma o jiico be. Un zun a o ma ba nocosuma bee bee; un zun a o ciriyo ba ne we mite ma tuura a ba jaa bee a ba, a zun a o lo ba sabiya wa.

³Un zun o jiico be, a zun lo o yu senuma un yenu bena, lo a hare ma bun o bee uwariyo.

⁴Biyo anni bee sin na o bee, bun a biyo o dosi o waminu yee.

⁵Maa hadu mu dex ta a weso o tunna lusira, a o lobi, a o aro wee we o wema yaa; yi bee a bun, un buwee aa, a to un coo o fitenyaawaso mi ciyoo, a o yi bee enne yu lobi.

⁶Bun wure wa biyo pan a o yenu, bun a biyo o ma Nikola buwara bee huwa dan'ere, ba wema bena, aa bun han wema so ponu ja bee mana na me na.

⁷A nuu juvanle yi mi a jinna be, a lo yere ji biyo li Ha'iri bara han han egilizira: nuu ne yi yu se, un han ho naso ma ho sii vewe biru a lo ce, din vewe so mi Deebenu damu enle.”

⁸Too han lo anze ne mi Simirine egilizi juu a o bara: «De biyo le ne a mu hiyabuwe ma mu veni muwan ne; ho ne ya huru mu a bana viya:

⁹un zun o jin'uwe ma o jinwa be, hare a o ju'an natoroso yi saara, a zun han sabiya ne ba ne lo mi a Zuwifera mi waa haa o ju na, a ba ja bee a Zuwifera; a yi a ho taapenene, to ba a Sitani buwarusiyo.

¹⁰Bee co zaan han senuma ne yi o. Dex li Sitani aa cun mi tuwan o asoo, aa cirila mi dex, a li feeni mi yira wozomazaju. Baaba a o we tan'ereso tuwifuwa li humu, a to mu veni un han o ma ho sii pubeene.

- 11**A nuu ne juvanle yi mi a jinna be, a lo yere ni biyo li Ha'iri bara han han egilizira: nuu ne yi yu se, to hó naso vi li humu juniso tuwara na.
- 12**Too han lo anze ne mi Perigame egilizi juu, a o bara: «De biyo le ho etonu juwinpuso jubo cuwancuwan mi nu muwan ne:
- 13**Un zun he o mi heya; un zun aa bin Sitani be'a'onu fasiyo. Un yenu pan mi o juboō, a ho lana ne o abara na, o bee lo ho hiya, hare han wozoma ne ba bo un sene tan'ereso Antipasi mi se bin, he li Sitani fasiyo mi da'a.
- 14**Bun wure wá un pan bee jan'an aa, a biyo ni mi o se bin ne caa Balamu aranirobe na, Balamu ne we mi waa be Balaki ziya a lo e ba Isira'eli ni de ma'otuwa cenuū ma ara'omu wenuu.
- 15**Ni tuwan yere ja mi o se bin ne siyan caa Nikola senusiyo aranirobe na.
- 16**Ma bun, yere lobi de, yi bee a bun fuwazo to un buba o wa, a un aa fi ba ma ho etonu ne mi un juboō.
- 17**Nuu ne juvanle yi mi a jinna be, a lo yere ni biyo li Ha'iri yu bara han han egilizira: «nuu ne yi yu se, un han hó naso ma ho sesemanε; un han lo naso ma bo-fonu, a dín bo-fonu so wá yenu fiinnu tuwa, ne nuu woo bee zun a mu yi bee a le li co wá.»
- 18**Too han lo anze ne mi Tiyatire egilizi juu, a o bara: «De biyo li Deebenu Zo muwan ne, hó ne yira a cuwecuwe obara danhoru, a ziya zan obara dapan ne jinni'a pinnipinni.
- 19**Un zun o wema, o waminu, o lana, o tan'eresoyamu tonu saa, o ma'uwanma ma o wema veni ne yere boni po han beyaa.
- 20**A biyo un pan na o bee, bun a biyo o do lo hannu Zezabeli si, hó ne lo mi a Deebenu jucan, o do hó si, a lo mi waa arani, a yere viri un ni fuwa ba do mite ara'omu wenuu ma ma'otuwa cenuū.
- 21**Un paará wa'ati haan lo, a lo tun, a lo bee miniya a tun a para mi ara'omu na.
- 22**De biyo! Un oo lo de vanvanzanle wá; a bá ne wure ma lo ya mi hó ara'omu soo, un de senuma benu ba wá a ba yi bee enne tun, a para mi wema na.
- 23**Yi a lo za mu, un buwe bá wure, a han egilizira wure zuun lo un vo lo nucoro ma mi uwe'uweza wure, lo a un han nuu wo nuu aa heya ma nupee wema.
- 24**A mu yi a mibe, mibe Tiyatire egilizisiyo a ne bee ta mube aranirobe so na, a ne bee buu mite Sitani bee ma biyo ba wee barala mu; un bara mu han mi papara'a, lo un bee be sero binu wo mi juu.
- 25**Biyo anni hee mu, biyo mi yu fu na, mi ce bun na muwenmuwen tuwifuwa un yi arona mana.
- 26**A nuu ne yi yu se, a wo un wema tuwifuwa mu veni, un ne pa'a hó na han tuwansira juu.

²⁷Lo didi ɓa ma hannu buwinzo a obara nuu ne fuwo tinsoore, a ma bun sin mɛɛ unte yura ho pa'a waa Maa se;

²⁸a un han lo ma li laamanawe.

²⁹A nuu ne juvanle yi mi aa jinna be, a lo yere ji biyo li Ha'iri bara han han egilizira.

YIMILO 3

¹Too han lo anze ne mi Saride egilizi juu, a o bara: «De biyo ho ne li Deebenu ha'ire behoɗu ma han manawa behoɗu mi nu'uwii muwan ne: un zun o wema. Un zun a o zan obara nuu ne midɛɛ, a o ja enne huru.

²Yere de'oro a o sinsin mu veniza ne mi hi mu, bari un diya tuwi a ya a o wema juu bee tuu Deebenu yira se.

³Lee biyo o bona yura biyo o ja, a o fi bun na sese, a o lobi. O yi do cere, un buwee vin aa a obara anro, a biyo o co bee zun li wa'ati ne un cii o se.

⁴Bun wure wa, ni tuwan mi o se bin ho Saridesii ne bee na'uwanniya mi canma, ba ma ni aa be we, a ba zan canma-fuwa, bari ba yuwa yu biyo.

⁵Nuu ne yi yu se, a ma bun sin, ho ziinnina ma canma-fuwa; un bee yaa lo yenu ho sii vanloo a dee, a un ve lo yetete waa Maa Deebenu ma mi to'ara waa.

⁶A nuu ne juvanle yi mi aa jinna be, a lo yere ji biyo li Ha'iri bara han han egilizira!

⁷Too han lo anze ne mi Filadelifi egilizi juu, a o bara: «De biyo lo Nisenu, ho ne Beoomu, ho ne Davide zun e'ebiru mi nuu; ho ne yi heena, to nuu woo bee da ve ji, a lo yi ja, to nuu woo bee hee yi.

⁸Un zun o wema. A dee, biyo wa o pa'a mana, a o maa ja pan fu un tannu na, a o bee do un yenu si; bun bena un heena zun'an haan o ne nuu woo bee da ve ji.

⁹De biyo, un de Sitani barusiyo o nuu, ba ne te lo mi a Zuwifera, a ba ja bee a ba, ba sabera so. De biyo ye, un ve ba mana o se, ba aa buusi sarahu o waa, a ba zuun lo un wa o.

¹⁰Biyo wa o jan'oco, a o fu un wara na, me muso aa fi aa sese li wa'ati oo, din ne buba ho dimija wure wa, a ne aa ciiri li tunwasiyo wure yiree.

¹¹Fuwazoo, to un buba. Biyo o yu fu na, fi bun na sese, yawe a nuu woo bee co yi o jubeen fe aa.

¹²Nuu ne yi yu se, to un we ho ma se'enu waa Deebenu buwanirozuun, a lo naso bee bini le bin woo. Un too waa Deebenu yenu ma waa Deebenu lo yenu, ho Yerusalemu finnu ne yoo lo ho waa Deebenu se aa lii yenu ho se'enu so wa ma me yeefinnu.

¹³A nuu ne juvanle yi mi aa jinna be, a lo yere ji biyo li Ha'iri bara han han egilizira!”

- ¹⁴Too han lo anze ne mi Lawodise egilizi juu, a o bara: «De biyo, le ne ve ma Amina, lo Senε Tan'ereso, lo Suwabeso, li Deebenu daanrobe wure hiyabuwe.
- ¹⁵Un zun o wema. Un zun lo o bee a hinhiin, o ja bee a ari'ari. Mu bee ya suwani a o tere we hinhiin bun mana ari'ari le?
- ¹⁶Uwa, biyo wa o a tantan, biyo wa o bee a hinhiin, o ja bee a ari'ari de, me enne terena tama o lee un juboo parapara a desi.
- ¹⁷Biyo wa o mi waa te lo o a naforoso, lo o nubera do wa, lo o ma'o bee mana sinu na nuu se; a bun na a o bee zun lo o a senumaso, jinwaso ci'i, banbanso tete, yirapinwaso ma peruso.
- ¹⁸Bun bena, un be o ziya a o buwee aa ye sannu ne pa cuu me se, yawe a o we naforoso ma tiyan, a yi canma fuwa a leera o peru, a o lo'oyamu nuwaa bee ca dera aa. Ma bun, baaba a o yi tin a buwa o yira na, yawe a han mi.
- ¹⁹Dee, me wee buwasa ba ne wure un wa na, a un oroli fa. Bun we, yere jan'anni ote a o lobi.
- ²⁰De ne zan ho zun'aan ye a mi waa buwabuwa. Nu ne ye ja un tannu, a lo heena ho zun'an haan ni, to un zo, a un zo di ma lo naso, a lo muso paari di ma ni.
- ²¹Nuu ne ye yu se, un be ho si un do'onu, un pa'amayamu a'onu wa a obara biyo sin me yura se a un asira waa maa do'onu, ho pa'amayamu a'onu wa.
- ²²A nuu ne juvanle ye mi a pinna be, a lo yere ji biyo li Ha'iri bara han han egilizira.

YIMILO 4

- ¹Bun bera so bene, un lo un dee, a de zun'an ne heena ye ho waa yoo. Ho tannu ne un ya ja mu hiyabuwerowo, a ne ziinna obara buwannu tannu, a ne ya waa bara han ni: «Huwo yoo he, a un zeni o ma biyo lo buwee mu.»
- ²Mi ciyoo, li Ha'iri do ni, a un lo un dee, a de pa'amayamu a'onu ne bosu ho waa, a nuu asiyo wa.
- ³Le we asiyo li wa wo ori'ori obara «zasipe» ma «sariduwane» bubuwo jinni'arobe be sin. Wuro'ee ne pinnipinni a obara «emerode» bibiyo jinni'arobe do i'iriyo li pa'amayamu a'onu.
- ⁴Din pa'amayamu a'onu so do'uwa, pa'amayamu a'ore bebuweme ma bena we bosu, a nidan nibuweme ma nina asiyo wa. Ba nuu pee we zan canma-fuwa puwinpuwin, a cu sannu pa'amayamu unle mi juu.
- ⁵Wurobuwe'arobe, tannu uru'a ma wuronama'arobe san we mi waa le li pa'amayamu a'onu. Li pa'amayamu a'onu waa, fiten behooju we mi waa ze, han a li Deebenu ha'ire behooju.

⁶Li pa'amayamu a'onu waa wure wo dubare pinnipinni obara zenupuu, a ziinna obara dunden. Biyaviya biyana, yiifereferela tetiya we zo zan li pa'amayamu a'onu siin, a ja do i'iriyo li.

⁷Lo yuwovee yuwoyee ziinna obara ce'uan, lo yuwovee juniso ziinna obara nazo, lo yuwovee tiinniso wafonu wo nucoro wafonu, a lo yuwovee naniso ziinna obara uweru'uwe ne mi waa ye.

⁸Ba biyaviya biyana, yuwo pee miyan a behoozin a ba wure wo yira ma yi, yira ma iin, pipoote. Biyowo ba puluwe tinaa, wosonu bun wo biyo ye: «Senu, Senu, Diyo senu a li Nawasi Deebenu, Ho-Se-Wure Naso, din ne ya mi mu, a ne lo buba!»

⁹Ba biyaviya yi huwa buwani, a se'a, aa bara'ari le asiyo li pa'amayamu a'onu wa pee, ho ne midde tuwifuwa bin,

¹⁰to ba nidan nibuweme ma nina ve buunasi sarahu le asiyo li pa'amayamu a'onu wa waa, a ba tee li Nawasi na, a ba coo mi pa'amayamu unna lii besi lo pa'amayamu a'onu se a ba bara:

¹¹«O yuwa yu biyo, wa Nuso ma waa Deebenu, a o yenu le, a yi'anmi be o wa, a ho pa'amayamu en o nuu; bari a uwe daanna mu be wure, a uwe sa'o mu vesii, o we'aa mu a heya ma o sa'o.

YIMILO 5

¹Bun bene, un ma vanlo, le asiyo li pa'amayamu a'onu wa nuu; be we tuwa ho vanlo so wee beju wure wa, ho we buu a caa ma huwinle behooju.

²A un ma anze pa'aso ni'ere ne we mi waa buweri a lo te lo: «A wii yuwa yu a lo faa'a hanbe huwinle ne ye, a lo hee ho vanlo?»

³A nuu woo bee yu ho waa, nuu bee yu li tun wa, nuu bee yu li tun hiyase ne daanna heena ho vanlo a diya ho yibe.

⁴A me tosi we, biyo nuu woo bee yu ne yuwa yu a hee ho vanlo, a dee ho yibe.

⁵A ba nidan ni'ere baraa haan ni: «Siin'obiyo, de Zuda zun'in ce'uan ne, Davide mamani, ho yu se a hee ho vanlo, a faa'a han huwinle behooju.

⁶A un lo un dee, a de pezo ne; lo ziinna obara yuwo ne ba leenana sara'a li pa'amayamu a'onu, ba biyaviya biyana ma ba ni'aranina siin. Lo huwan wo behooju, a yira wo behooju ne a li Deebenu ha'ire behooju ne tuwo a be li tun wure na.

⁷Lo huwa ve fo ho vanlo le asiyo li pa'amayamu a'onu wa nudoro nuu.

⁸Lo feele ma ho vanlo yee, a ba biyaviya biyana ma ba nidan nibuweme ma nina lii bunasi sarahu lo pezo waa; mu wo a ba nuu pee can tutu ma sannu orole ne wure we su ma wusuna ne a ba nisiya faralona.

⁹A ƙa we mi waa siyo lee-fiinnu, a ƙa tɛ lo: «O yuwa yu a o fe ho vanlo, A o fuwe ho huwinle, Bari o leenana sara'a, A o cannu lahuramaa, O huwaraliyo ni a na Deebenu na A lo han zun'inyan, han tanle, han sira ma han tuwansira wure siin.

¹⁰O wo ƙa ma mi uwi pa'amayamu, a wo ƙa ma waa Deebenu henme ni, a ƙa en li tun juu.

¹¹Un bini lo un we, a un ji anzera cururu tannu li pa'amayamu a'onu ƙa biyaviya biyana ma ƙa nidan do'uwa; bá wo ni sere muwanmuwansa nisere-sere

¹²Ba we mi waa jinsan ma tanbenu a ƙa tɛ lo: «Lo pezo nɛ leenana li sara'a yuwa yu a ho se, ho naforo, mu ha'iriyamu, ho pa'a, li yi'anmi, ho buwabu wamu ma ho se'anu a we lo taa.»

¹³A mu daanlobera wure nɛ mi ho waa, li tun wa, li tun hiyase, mu zenupuu ma mi yibera wure, un lo un we a bun wure huwa jinsan, a mu tɛ lo: «A bun te, a lɛ asiyo ho pa'amayamu a'onu wá ma lo pezo, a bá ho se'anu, li yi'anmi, ho buwabu wamu ma ho pa'a tuwifuwa bin!»

¹⁴A ƙa biyaviya biyana we mi waa tɛ «amina». A to ƙa ni'aranina lii buunasi sarahu aa buwani.

YIMILO 6

¹Un lo un we, a lo pezo fuwa han huwinle behooju de'ere, a bun wo un ja ƙa biyaviya biyana yo'ere san obara wuronirobe nɛ lo «Buwee».

²Un lo un we, a dɛ coofonu nɛ le. Tɛɛ enna lɛ huwa lo se. Ba aa na pa'amayamu unle laa, a lo i anniya ma sesoyamu a vɛ yi ho se.

³Biyowo lo fuwa li huwinnu juniso, un ja lo yuwovee juniso nɛ mi waa tɛ lo: «Buwee»

⁴A coo binu zo cuwa lo, hó wo yuwo munu. Ba haan lɛ yuwa lo ma pa'a a lo ve hera li tun wá, yawe a ƙa nucoza wee faan we fuwe; a bun bena ƙa zan etonu lo nuu.

⁵Biyowo lo fuwa li huwinnu tiinniso, un ja lo yuwovee tiinniso san, a lo tɛ lo: «buwee». Un lo un dɛɛ, a dɛ coo biru nɛ; a lɛ we yuwa lo we can za'irosinu mi nuu.

⁶A un ja a tannu lo ƙa biyaviya biyana siin nɛ lo: «Bile kilo de'ere aa wera wozo'ere tonu saara, a orize kilola betiin aa wera wozo'ere tonu saara. Mu yi a mu jii ma ho diven mi de bun si suun a bɛɛ de buwɛbuwɛduwe buin.»

⁷Biyowo lo fuwa li huwinnu naniso, un ja ƙa biyaviya biyananiso tannu nɛ lo: «buwee».

⁸Un lo un dɛɛ, a dɛ coo yoonu nɛ, a lɛ we yuwa lo wa we yenu «Humu», a lo beroba wo ƙa «Nuhwora enle». Pa'a we na baa ho dimija cara'arobe cuwana ju'ere wá, a ƙa buwe bá nucoza so ma hiyan, hinu, pinpinvannu ma li tun wá biya suma.

⁹Biyowo lo fuwa li huwinnu honuniso, un diya ma li pa'amayamu a'onu hiyase bá ne faan'aa fuwe han Deebenu wara bena ma ba sereyamu ne ba leena bena; un da ma bá mene'enle bin.

¹⁰Han mene'enle so buweriyo ma tanbenu a lo: «Nuso, uwe ne a nisenu, uwe ne be ciriyo mu, a tuwifuwa diyan o he a daan diyora wa cannu he'e ma li tungsiyo, a leera wa muwenten baa?»

¹¹Ba na cenme fonu ba nuupe na, a ba baraa haan ba lo ba dasi vunu a pan he he ma wa'ati fuwa ba toserobara ma baa erenasiyo ne we tawe a buwe a obara babe be sin ju yi tuu.

¹²Biyowo lo fuwa li huwinnu hoozinniso vo, un lo un dee a tun zerobe benu wo; li wosonu yerema ta tibiru yururu, a ho piyan yerema wo hababa obara cannu.

¹³Ho waa manawa faratiyara li tuun a obara biyo sin pinpinbenu wee boora co'onu bo'bo'unma o li tuun.

¹⁴Ho waa vanniya va we na a obara vanlo ne ba bi, a han dobojule wure ma mu nuuwatuwin wure huwa mi cilee.

¹⁵Li tun wa pa'amana, ba niberiya, ba hinfira junasiyo, ba nafonisiyo ma ba bera, lo huwara ma lo wobenu, ba ni wure te, ba yoo saara mite han bo'een ma han dobojule pafuwa;

¹⁶a ba we mi waa bara han han dobojule ma han bo'uwo: «Mi le tiya wa wa, mi buu'a waa, a se wa le ne asiyo li pa'amayamu a'onu wa yira se; a vii wa lo pezo sinlee na,

¹⁷bari lo sinlee wozobenu ciyo; a wii he li yi?

YIMILO 7

¹Bun bera so bene, un ma anzera nina ne zan'a ho dimija o'ofuwa bena, a ba we fu li tun wa pinpinle bena na, yawe a pinpiyan woo bee uwi li tun wa, mu zenupuu wa ma vewe woo wa.

²A un ma anze ni'ere ne yoo lo ma li wolele, mu wo a lo can li Deebe-Ve miniwarobe; a lo buweriyo ma tanbenu a bara haan ba anzera nina ne ba we lo ba de buwebuweduwe li tun ma mu zenupuu na, a lo:

³«Mi bee co we oomu woo ma li tun, ma mu zenupuu ma han vewa tuwifuwa biyowo wa yi wancaan mu miniwarobe waa Deebenu tosera buwo na vo.»

⁴Bun wo un ja ba ne miniwaa na mu ju, a ba a sere buwiyahooju ma ni serena (144,000) a lo ba Isira'eli ni zun'inyan wuree.

⁵Zuda zun'insiyo wo ni sere-buweju (12,000) ne miniwaa na; Ruben zun'insiyo wo ni sere-buweju (12,000); Gade zun'insiyo wo ni sere-buweju (12,000).

⁶Aseri zun'insiyo wo ni sere-buweju (12,000); Nefitali zun'insiyo wo ni sere-buweju (12,000); Manase zun'insiyo wo ni sere-buweju (12,000);

⁷Simiyo zun'insiyo wo ni sere-buweɗu (12,000); Levi zun'insiyo wo ni sere-buweɗu (12,000); Isakare zun'insiyo wo ni sere-buweɗu (12,000);

⁸Zabulo zun'insiyo wo ni sere-buweɗu (12,000); Zuzefu zun'insiyo wo ni sere-buweɗu (12,000); Bezamen zun'insiyo wo ni sere-buweɗu (12,000).

⁹Bun bene, un lo un dɛɛ, a dɛ zanma ciyo ne, zanma ne nuuwo bɛɛ muwin yi; a ne lo han tuwansira wuree, han zun'inyan wuree han sira wuree ma han tanle wuree. Ba we zan canma fuwa, a can osimini teberɛla mi nulee a zanna li pa'amayamu a'onu ma lo pezo waa.

¹⁰Ba we mi waa zee ma tanbenu, a ba te lo: «A waa Deebenu ne asi mi pa'amayamu a'onu wa ma lo pezo nuu mu isirobe mi.

¹¹Ba anzera wure we aa zan i'iriyo li pa'amayamu a'onu, ba nidan ma ba niviya nina; a ba we mi waa lii buusi sarahu li pa'amayamu a'onu waa aa buwani Deebenu;

¹²a ba te lo: Amina, mu buwanirobe mu buwabuwamu, mu ha'iriyamu, mu bara'arirobe, li yenu, ho se ma ho pa'a, a bun we waa Deebenu taa fuwa bin! Amina!

¹³A ba nidan ni'ere i lo me na, ta ba ne zan han canma fuwa ye a wii ba, lo ta a horo ba le?

¹⁴Un caan lo: «Waa naso, a uwe zun bun mu.» A lo baraa haan ni lo ba a ba ne lo li jin'uwe benuu; ba siya mi canma a ciyo han lo pezo cannuu.

¹⁵A bun na ba aa mi li Deebenu pa'amayamu a'onu waa, a ba mi waa se han li Deebenu tinaa ma wosonuu li Deebenu buwanirozuun. Ho ne asiyo li pa'amayamu a'onu wa aa tee mi baforozun ba juu.

¹⁶Bun wo so to hinu bɛɛ hini buwe ba, hinhiyan bɛɛ hini buwe ba, a li wosonu bɛɛ hini ji ba, a hurumu woo bɛɛ huwo baa,

¹⁷bari lo pezo ne mi li pa'amayamu a'onu wa aa didi ba, aa ciin ba aa vera ho sii juu leena, a Deebenu aa tii ba yira hincaan wure.

YIMILO 8

¹Lo pezo ta fuwe li huwinnu hoojuniso, a mu be wure papa watee ho waa a yu lere tara.

²Bun bene, un ma ba anzera nihooɗu ne zan Deebenu waa, a ba aa na buwanle behooɗu baa.

³Bun bene anze bini lo mana, a ho aa zan li sara'awele wa ma mi wusuna durirowara. Ba na wusuna ne boni laa yawe a lo paari han ma ba nisiya wure faralona a leena sara'a ho sannu sara'awele wa, din ne mi ho pa'amayamu a'onu waa.

⁴Han wusuna hire huwa tinini a so ba nisiya faralona lo anze nuu a yuwara Deebenu waa.

⁵Lo anze so han wusuna duurilo waara; lo i ɛna li sara'awele dan a su ho, aa bun bene lo cunna mu do li tun wá. Bun wá tanle jinsanrobe, wuronama'arobera, wurobuwe'arobera ma tun zerobe yoo zo weɛ.

⁶Ba anzera nihooju ne han buwanle behooju enna nulee tanniya mite a pɛɛ mi buwanlee.

⁷Lo niyɛɛ piya mi buwannuu, a wurobuwa ma dan ne paariyo ma cannu lo a liyo li tun wá; a li tun cara'arobe cuwatiin ju'ere za, a mu jii yoore wure za.

⁸Lo anze juniso piya mi buwannuu, a be ne lowe ma doboju benu a su ho'iho'i obara dofɛn cunna do mu zenupuu, a mu zenupuu cara'arobe cuwatiin ju'ere yerema wo cannu;

⁹a ba daanrobiya viya ne enna mu zenupuu, bá cara'arobe cuwatiin ju'ere wure huru, a han muwa cara'arobe cuwatiin ju'ere hunhun'aa.

¹⁰Lo anze tiinniso piya mi banuu, a manawe benu lo ho waa fe'uu obara huwa'uwi dan ne fa lii; a li lii to han bejuu wure cara'arobe cuwatiin ju'ere ma mu juuleena wá.

¹¹Dín manawe so yenu wo «Hehiya», a mu juuna cara'arobe cuwatiin ju'ere wure yerema heɛ, a nucoza cururu huru bun juu so nu wa mu hehiya bena.

¹²Lo anze naaniso piya mi buwannuu, a be yu li wosonu, ho piyan ma han manawa cara'arobe cuwatiin ju'ere yawe a bun zo tibiru, a li wosonu oomu cira na ma cuwatiin, a ho tinaa taa ja we bun sin.

¹³Un lo un deɛ, a un ji uweru'uwe yenu san ho waa, a lo mi waa jinsan ma tanbenu: «Nani, nani, nani mi li tun wá nucoza juu, ba anzera nitiin ne a, bá ne aa pɛɛ mi buwanlee ye bena.»

YIMILO 9

¹Lo anze nihonuniso piya mi buwannuu, a un da ma manawe de'ere ne lo ho waa a fato li tuūn. Ba na li ho'ennu buwi an e'ebiru laa;

²a lo heena li ho'ennu juɓo. Hire tuturuu a obara danzeemi hire we mi waa le bin, fuwa li wosonu ma ho piyan wure ta tibiru ven.

³Hun'uwa deso sin zo lo mu hire soo, a le beenasi fo li tun, a ho pa'a ne na baa wo ba fenfen a obara na'uwa

⁴Biyo baraa haan ba, bun a ba beɛ we oomu woo ma mu jii ma mu beyoore, ma han vewa fuwa ba nucoza ne Deebenu miniwarobe beɛ mana buwo na midee.

⁵Pa'a na baa, a ba jinmuwin ba nucoza so tuwii pinle behonu, a ba buwenu nu maa beɛ na baa; a han senuma ne ba we mi waa de ziinna a obara na'o ne ta nuu verobe.

⁶Han wozoma soo, ba nucoza aa piri'a li humu, a ba beɛ yi li; ba faan a mi ya hi, a li humu pin ba, a ɛɛ yerele.

⁷Bá hun'uwa so we lowe ma cuwa ne ba ziinniya han hiyan bena. Biyo enna ba ju'uwee we lowe ma sannu unna, a ba wefuwe we ziinna obara nucoza wefuwe.

⁸Ba jufuwe ziinna a obara hanna jufuwe, a ba jiyar ziinna obara ce'uwanna jiyar.

⁹Be enna ba sinpaa wa ne ziinna obara hannu peema, a ba miyar uru'aa ziinna obara hannu woto'ora ne cuwa ne boni mi waa ve a ba duwinni ve hiyan uru'aa.

¹⁰Ba zuwin we lowe ma na'uwa zuwin ma mi hiyan zinzaan; a a han zuwin soo han suwo enna a jinmuwinna ba nucoza tuwi pinle behonu.

¹¹Le enna ba juu aa ba pa'ama wo li ho'ennu baa naso ne yenu Abado ma Heburumu, Apoliyo ma Gerekemu a ne ura «Heenuso».

¹²Ho nani diyo-yeɛ anniya. A de biyo, naniya juleju pan buba biyo bene.

¹³Lo anze ni hoozinniso piya mi buwannuu, a un ja a tannu lo ho sannu sara'awele jubobuwa bena ne mi Deebenu waa,

¹⁴a ne baraa haan lo anze nihoozinni ne libe buwannu ne ye enna nuu: «Fuwe ba anzera nina na, ba ne ba caa ho Efarate babenu wa.

¹⁵Ba anzera nina so ne ya we'aa mite hora din wa'ati so, din wozome so, ho piyar so ma din zeremi so fuwa na bun wo so, yawe a ba buwe ba nucoza cara'arobe cuwatiin ju'ere.

¹⁶Ba vo li hinnuu so cuwasiyo ju a un ja, a ba a ni sere-buwe esirobe cuwaju ju'an sere-buwe.

¹⁷A bun un mana ba cuwa ho yimiloo, a ba ne we yuwa ba hannu bafoni peema yira wo ho'iho'i obara dan, beyoore ma iribi ne do'aa weɛ. Ba cuwa so ju'uwe ziinna obara ce'uwanna ju'uwe, a dan ma hiire ma iribi we mi waa le ba juwiin.

¹⁸Bun hanfuwabera so jule tiin, ho dan, mu hire ma li iribi ne we mi waa le ba cuwa jubuweɛ bo ba nucoza cara'arobe cuwatiin ju'ere;

¹⁹bari ba cuwa yaame pa'a enna ba juwin ma ba zuwaan. Ba zuwan we lowe ma huwa, a ju'uwe enna, aa ma han ju'uwe so ba we mi waa wera li yaame.

²⁰Ba nucoza ne a, ba ne annuwan vuu mube hanfuwabera ne ye na, pan bee tuunna mi wema'uwe na; ba bee para ba duwaduwareyo hannu na, ma han tinsiyar ne a sannu, warifonu hannu, senu, bubuwo ma danle siyar ne yira bee mi, ne bee ji be, ne bee vesi; ba bee para han hannu na;

²¹ba bee para mi nibuwe, mi heenu wema, mi dara'oroyamu ma mi aanlo na.

YIMILO 10

¹Un lo un deɛ, a de anze pa'aso binu ne yoo lo ho waa a lii ye. A duwiduwi we do fo lo, a wuro'ee yoo do diin lo ju siin; a lo wafonu ziinna obara li wosonu, a lo ziya ziinna obara danderema ne wo se'enuwan.

²Lo we can vanzo ne beena mi nuu. Lo ceciya mi nudoro ziyo bo mu zenupuu wa, a bo mi numa ziyo li tun wa.

³Lo buweriyo ma tanbenu obara ce'uwani ne cere. Biyowo lo buweriyo, a wuronama'arobe behooju do tannu.

⁴Biyowo un ja ho wuronama'arobe behooju, a un ya lii too bun; a bun wo so cuwa un ja tannu ho waa ne lo: «Biyo ho wuronama'arobe behooju bara, ji bun jufo na, bee co too mu.»

⁵A lo anze ne ceciya mi ziya bo mu zenupuu ma li tun wa huweniya mi nudoro nu da ho waa na,

⁶a lo baara wememe ma li Nawasi yenu, din ne danna ho waa ma mi yibe, li tun ma mi yibe, mu zenupuu ma mi yibe, lo baara lo mu maa vo;

⁷lo a lo anze nihoojuni yi de tannu zeze ne; lo lo yi piya mi buwannuu wo ne muu, to li Deebenu sesebe ju aa ti a heya we ma biyo lo muwanna mu ma mi jucanna juwin.

⁸A ho tannu ne un ja a lo ho waa tintiyan bara haan ni: «Fen ve fe ho vanzo ne beena, a ne mi lo anze nuu, ho ne ceciya mi ziya bo mu zenupuu ma li tun wa.»

⁹Un anniya va lo anze se, a un ve lo lo han ni ma ho vanlozo. Lo lo un fe ho yoo deevin; lo ho aa we hee papa un siyaan, lo a mu yi a un jufo le, ho we yoo obara soo.

¹⁰Un ve fo ho vanlozo lo anze nuu a yoo dovan; ho wo yoo un jufo obara soo, a biyowo un do ho van, a ho lii zo un siyaan, a un sabiyo wure a papa aa ho hehiya.

¹¹Bun bene ba baraa haan ni: «O tawe a o bini tintin can Deebenu ju a han sira cururu, tuwansira, tanle cururu ma pa'amana ne boni.

YIMILO 11

¹Ba so buwahuwe zan un nu, a ba bara haan ni: «Huwo ziin, a o maazin li Deebenu buwanirozun ma li sara'awele, a o muwin ba ne mi waa we mu buwanirobe bin.

²Mu yi a Deebenu buwanirozun luu penu, o see din desi a bee maazin, bari bin dosi na han tuwansira na, a ba yoo'a ho losenu mi ziya se tuwi pinle bebuwiyaju ma beju.

³Din wo so un ne Deebenu jucanyamu pa'a un senena niyu na, un ziinni ba ma panipani canma ne zeni li yoo ne ba besi tuwi wozoma be mumuwen-buweju ma buwiyatiin.

⁴Ba senena niyu so a han olive vewa beju ma han fitenyaawasiyo beju ne fasi li tun baa Naso waa.

⁵Nuu ne yi mi mu se a we oomu ma ba, to danhoro lo ba juwiin a ze ba ze'usiyo. Oo, a bun a mu, nuu ne yi mi mu se a we oomu ma ba, to a bun ho hira.

⁶Se mi ɓa se a ji ho waa bo'an, yawe a wuro ɓee sin han wozome ne ɓa yi mi waa can Deebenu ju; se mi ɓa se a yerema mu ju a wera cannu; a ɓa da yaame sipee ne be sa'uwo ɓa a mana li tun wa

⁷Biyowo ɓa yi leena mi sereyamu vo, to lo danyuwo ne lii le li ho'ennuu aa yoo aa te hiyan ma ɓa, lo yi se ɓa wa, a lo buwe ɓa.

⁸Ba nuhuwora niju so aa desi lóbeni naboo bin, he dede ɓaa Naso we buwara. Ma cabuware ɓa wee ve ho ló so ma Sodomu wurasin Misira.

⁹Ni tuwan han sira, han zun'inyan, han tanle ma han tuwansira siin aa dee ɓa nuhuwora so tuwi wozoma tiin ma mi tara, a ɓa ɓee te a ɓa se ɓa yira.

¹⁰Li tunwasiyo aa zeni mi sinweenu biyo a ɓa ye bena, a ɓa zanwinni'a. Ba we tuwi tuweni sanmube ne we na mu bena, taani a biyo ɓabe yimina niju ne ye feeniya ni tunwasiyo yira.

¹¹Han wozoma betiin ma mi tara so anninu bene, yivemu ne lo Deebenu se lii zo ɓa, a ɓa lii huwa uu yoo zan mi ziya wa; a ba ne yira ya mi ɓa, boobere benu fu ba na.

¹²Ba ja tanbenu san ho waá ne baraa haan ɓa: «Mi yoo he!» A duwiduwi tuu ɓa, a so yuwara ho waá, ɓa ze'usiyo yira wa.

¹³Hó ciyo soo tunzerobe benu wo, a ho lo cara'acuwa buwe ju'ere to huu; a bun ɓo nucoza ni serehoonu; mu zaanniya be a, a ba do ho waá Deebenu yenu wa.

¹⁴Ho nani juniso anniya vo, a de ho tiinniso ne buba ye, he ma fuwazoo.

¹⁵Lo anze nihoonuni piya mi tuyuru, a tanle ne pa'a mi jinsan ho waá ne lo: «Ho dimija pa'amayamu zo waa Naso ma mi Kirisita nu. Lo di li benu fuwa bin!»

¹⁶Ba nidan nibuweme ma nina ne asi Deebenu waá mi pa'amayamu a'ore wa huwa li buunasi sarahu mi wee wa a buwaniya Deebenu,

¹⁷a ɓa te lo: «Waa Naso Deebenu, Ho-Se-Wure Naso, Uwe ne mi mu, a ne enna mu Wa lo o foofoo nu'unnu o se ne zeniya ye bena Ma biyo o fa o benu si papara'a bena.

¹⁸Han tuwansira ya unmuwan aa, A o sinlee liyo, Were mu wo yu a o iri ɓa nuhuwora, Mu wo yu a o han o tosera ne a o jucanna, Ba nisiya, ma ba ne wure anmi o yenu, Ba nibuwiza ma ɓa nibere ma mi cunu; Mu wo yu a o yaa ba ne yaa li tun!»

¹⁹Li Deebenu buwanirozun ne mi ho waá papa heena, a li Nulerobe esu zoo da; a wuropinni'arobera, tanle jinsanrobera, wuronama'arobe, tunzerobe ma wurobuwa huwa lu wee.

YIMILO 12

¹Zenirobe benu lo ho waá: mu beso wo hannuu ne zan wosonu mi wa, a o piyan enna lo ziya se, a lo pa'amayamu ju'iri wo manawa bebuweju.

²Lo wo hanfunuso, a lo we mi waa jinni'a a lo wiiri a haan ho siyan wee.

³Zenirobe biyan lo ho wáá: bun beso wo yeyuwo ho'ihó'i obara dan, lo ju'uwe wo behooju ma mi jubεena behooju, a lo huwan wo bebuwe.

⁴Lo aariyo ho wáá manawa cara'acuwatiin ju'ere ma mi zunu a cunna uwasi li tuūn. Lo yeyuwo so ca zan ca'a lo hannuu ne mi te mu waa, yawe a lo yi to mi zo ye, a lobe yi lo see ce.

⁵Lo hannuu li to zobazo, banuu ne huwo cen han tuwansira wure ma hannu buwinzo. Mi ciyoo, a ba leruna lo zo a so yuwara Deebenu ma mi pa'amayamu a'onu se.

⁶Mu yi a lo hannuu, hó huwa lubo yuwa li henletun; a mu wo a Deebenu we'aa enle bin a ara lo, yawe a ba vari lo bin tuwi wozoma be mumuwεn-buweju ma bebuwiyatiin.

⁷A hiyan huwa ho wáá: Misele ma mi anzera to hiyan ma lo yeyuwo, lo yeyuwo ma mi hin-nu le san ba,

⁸a babe wá mu hare, a enle beε hini yu baa ho wáá.

⁹A bun lobe yeyuwo benu ne ye, lo hoo den ne ba ja wee ve ma Urebahari ma Sitani suwara dora li tun wá; oo, lo suwara do; a lo ma mi buwara wure suwara uwa mu.

¹⁰Dín wo so, un ja tanbenu ho wáá ne lo: «A weere mu isirobe maa ciyo; a weere waa Deebenu se ma lo benu ma lo Kirisita pa'a wosonu huwa, bari ba suwara lo do, lo ure ne ya mi de wa erenasiyo ziya, hó ne ya de ba ziya Deebenu waa tinaa ma wosonu,

¹¹se yu hó wá lo pezo cannu lahurama ma waa erenasiyo serεyamu bena, a biyo ba beε ciyanna mi sii fuwa ba yere do mi mu'enle na a beε zaanna humu.

¹²Bun we, Waa, ma mibe Waasiyo mi zanwinni'a! A mu yi a li tun ma mu zenupuu anni, nani a mibe taa; bari lo Urebahari liyo mi wá ma siin ma uwan, a biyo lo zun lo li wa'ati ne a miyan a janpuu.

¹³Lo yeyuwo ta mi a ba enne suwara mi do li tuūn, a lo huwa ja lo hannuu ne ya to lo zobazo mu.

¹⁴Bun wo so ba piyanna lo hannuu na ma lo uweru'uwe benu miyan beju a lo ye yooro li henletuūn, lo enle, he lo mi waa vari wa'ati, wa'atira ma wa'ati tara a εε lo hoo na.

¹⁵Lo hoo canniya mi hincannu a obara boonu juu a dura lo hannuu dannuu, yawe a bun ya aari lo mana;

¹⁶a li tun piyanna lo hannuu na. Dín haara mi jubo a do li boonu juu wure van.

¹⁷Lo yeyuwo siin tintiyan lo lo hannuu na, a li sinveε soo, lo anniya ve to hiyan ma lo hannuu mamanina ne á, bá ne mi waa fi li Deebenu tuwena na, a ta Yesu serεyamu na.

¹⁸A bin lo aa zan ca'aa mu zenupuu jubo na henle wá a ho.

YIMILO 13

- ¹Bun bene un lo un dɛɛ, a de yuwo ne mudɛe lii le mu zenupuu, lo huwan wo bebuwe, a han ju'uwe maa a behooɲu, to jubɛɛna bebuwe enna han huwan wá, a lo ju'uwe wá, to a Deebenu ca'aro-yele a han iriyo.
- ²Lo yuwo ne un ma ma bun we ziinna obara duwaro, lo ziya ziinna obara namuni ziya, a lo jubo obara ce'uan jubo. Lo yeyuwo na mi se, mi pa'amayamu a'onu ma pa'a benu laa.
- ³Un ma a lo ju'o de'ere a subuwɛɛ a obara sinu ne ba haa, a ho mi hi; a bun yira bee lo, ho aan bana waa. Li tun hanmana, a yira lo laa, a li tun wure i du lo yuwo hiya wá.
- ⁴Ba ni buwaniya lo yeyuwo, ho pa'a ne lo na lo yuwo na bena; a ba buwaniya lo yuwo ma ho tannu ne ye: «A wii zan obara lo yuwo be sin, a wii fi lo yi?»
- ⁵Ba na jubo laa a lo leera jubuware ma Deebenu ca'arodemuwan. A nu na laa a lo we mi wema tuwi pinle bebuwiyaju ma beju.
- ⁶Lo yi haara mi jubo pee to lo ca'a Deebenu, a ca'a li yenu, li sara'awele ma bá ne asiyo bin ho wáá yoo.
- ⁷A nu yere na laa a lo te hiyan ma ba nisiya, a lo yi se ba wá. A ba na pa'a laa zun'in pee, si pee, tannu pee ma tumsi pee wá.
- ⁸A li tumsiyo wure ca buusi lo waa sarahu, bá ne wure anni yele bee tuwa lo pezo sii vanlo, hó pezo so ne fuwo faanna wora sara'a hare ho dimijna hiya fesirowo.
- ⁹A nuu ne yi a juvanleso a lo ji mu!
- ¹⁰Nuu ne yi ve ba ni tuwan a wera wobe, lo ve vera wobemu; nuu ne yi buwe ma etonu, lo muso tawe a hi ma etonu. A he ba nisiya jinco ma ba lana mi ye!
- ¹¹Bun bene, un lo un dɛɛ, a de yuwo si binu ne lii lo li tuun a yoo ye. Lo huwan bepu enna a ne we lowe ma pezo huwan, a lobe mite wee woro a obara lo yeyuwo.
- ¹²A lo yuwoyee pa'a lo we mi waa ceenna ba ni hó mite yira wá, a lo na a li tun ma li tumsiyo we mi waa cisi lo yuwoyee waa, hó ne madimi we bana waa mu.
- ¹³Lo we mi waa we hanmarobe beriya, a we tuwi lee ho wáá dan aa liira li tun, a ba nucoza zan dɛɛ.
- ¹⁴Lo viriyo ho dimijasiyo ma mi hanmarobera ne lo yuwo we na wenu pa'a laa; a lo we mi waa bara han li tumsiyo lo ba we'a lo yuwo yaa, hó ne ho etonu ya madimiya a ne bana annuwan vuu mu.
- ¹⁵Lo we tuwi yu pa'a a de vevemu lo yuwo yaa, yawe a hó wuro, a buwe bá ne wure yi bee te a cisi lo yuwo yaa waa.
- ¹⁶Lo we mi waa wazibi ba ni wure, ba hanyira ma ba ni'aranina, ba nafonisiyo ma ba banbannasiyo, ba huwarala ma ba wobe a wancan miniwarobe ba nupɛɛ nudoro nu na wurasin lo buwi na;

¹⁷a nuu woo ɓɛɛ we da be ye wurasin aa yeɛ, a mu miniwarobe ne a lo yuwo yenu wurasin lo yenu yatiroju yi ɓɛɛ mana lo naso na.

¹⁸A he maa a li sobi enle ye. A nuu ne yi a ha'iriso, a hó yati lo yuwo yenu yatiroju; bari li a ba'iyamu, a li ju so a mumuwenhoozin ma buwiyatiin ma behoozin (666)

YIMILO 14

¹Un lo un dɛɛ, a de lo pezo ne zan Siyo doboju wá ye, a ni sere-mumuwennu ma buwiyaju ma biyona (144,000) ne lo yenu enna wá, a ne ɓaa Maa yenu tuwa buwo na zan lo se.

²Un ja tannu ne lo ho wáá, ho jinsan a obara juu ciyo ururobe, a obara wuronama'arobe; a ho tannu ne un ja ziinna a obara uwanɓuwera uwanniya san.

³Ba we mi waa siyo lefinnu li pa'amayamu a'onu, ɓa niviya nina ma ɓa nidan waa. Nuu woo ɓɛɛ we de'e li lenu yi, a mu yi ɓɛɛ a ɓa ni sere-mumuwennu ma buwiyaju ma biyona (144,000) ne ɓa we leena ju'uwe li tun wá.

⁴Ba a bá ne ɓɛɛ na'uwanniya mite ma hanna, bari ɓa a zozo, a ɓɛɛ zun hannuu. Ba wee buwa lo pezo feni wo feni ne lo yi ve. Babe ju'uwe leena ɓa nucoza siin, a wora beyaa sara'a a haan Deebenu ma lo Pezo;

⁵a sabe ye ɓɛɛ in yu ɓa juwiin, zara'i woo mana ɓa wá.

⁶Un da maa anze binu ne we mi waa ye ho wáa siin. Li Tansinnu ne enna lo juɓoɗ, a lo de han li tunsijo, han tuwansira, han zun'inyan, han tanle ma han sira wo huwe ye;

⁷a lo we mi waa buweri a bara: «Mi zan Deebenu, a mi de li yenu wá, bari lo iri wozome maa ciyo; mi ɓuusi sarahu li waa, libe ne wo ho waa, li tun, mu zenuruu ma mu juulena.»

⁸Anze binu yiya du lo niyee hiya wá, a mi waa te lo: «Hapara, ho to, ho Babiloni lóbeni ne juwan han tuwansira wure ma mi ara'omu ja maa lo to!»

⁹Anze tiinniso yiya du ɓa hiya wá, a hó mi waa bara ma tanbenu: «Nuu wo nuu ne cusiyo lo yuwo waa, a cusiyo lo yaa waa, a ne lo miniwarobe mi buwi na wurasin nu na,

¹⁰hó nasu muso ju Deebenu sinlee ja ne yeeriyo uwa lo yizoo a ne ɓɛɛ pariyo ma bebiyan; a a bun a ji'orili lo ho dan ma li iribiī, ɓa anzera siya ma lo pezo waa.

¹¹Bá ni so jin'uwe ne ɓa mii dan hire aa huwo fuwa bin, a ɓa ɓɛɛ zuun vunurobe sin, mu mana tinaa na, mu mana wosonu na; bá ni so a bá ne ɓuunasi lo yuwo waa, a ɓuwaniya lo yaa, ma nuu wo nuu ne lo yenu miniwarobe bo wá.»

¹²A he a ɓa nisiya muju ju yereyerε, bá ne fi Deebenu tuwena wara na, a ja laa lo Kirisita na.

¹³A un ja tannu ne lo ho waa, a ne lo: «Too biyo ye: Ba ni ne hi ho ye wa, a ba ma lo Nuso nule mi wee, ba damuwan! Uun, a li Ha'iri lo bun, yawe a ba ve yi vunu mi toore na, bari ba wema buwa ba.»

¹⁴Un lo un dee, a de duwiduwi fonu ne, a nuu ne lowe ma nucoro zo we asi li duwiduwi so wa. Sannu pa'amayamu unle we cu lo juu, a annu ne ju paripari enna lo nuu.

¹⁵Anze binu zo lo li Deebenu buwanirozuun; lo we mi waa buweri a bara han le asiyo li duwiduwi wa: De o annu a o e, bari mu be erowo yu, a biyo li tun mite boo a erowo yu.

¹⁶A bun wa ho ne ya asiyo li duwiduwi wa da mi annu do li tun wa, a bun li tun wure ora.

¹⁷Anze binu zo lo li Deebenu buwanirozuun ho waa yoo; mu wo a annu ne ju bo paripari ja mi ho nuu.

¹⁸Anze binu ja zo lo li sara'awele, a mu wo a ho dan pa'a mi ho nuu. Lo buweriyo ma pa'a a bara haan le li annu ne ju bo paripari enna nuu: «See o annu a o e li tun wa jinnu, bari han jiile wure boo.»

¹⁹A bun lo anze li bora li tun na ma mi annu, a lo buwena li tun jinnu teema wure ve uwa li Deebenu sinlee booree.

²⁰Li boore so lora ho lo bene, a ba le foro'uwa li jinnu. Li jinnu foro'ole a cannu ciyo lo mu, a le wo baa ne ju hare yoo ciyo ba cuwa jubuwe na, a luwirobe yu nu'o'onu cuwa sere mumuwenhoozin (600,000).

YIMILO 15

¹Bun bene un ma miniwarobe biyan ne lo ho waa; mu wo hebuwa aa hin'inni nuu; ba wo anzera nihooju ne we can yaamena behooju ne we han veni, bari a han yaamena so tii li Deebenu sinlee ju.

²A un bana lo un dee a de manaheenu ne pinnipinni yoo fenna a obara zenujuu mu ne ma dan lama wee. Ba ne we yu se lo yuwo ma lo yaa ma lo yenu yatiroju wa we zan ho manaheenu so wa, a can Deebenu uwanniya mi nulee.

³Ba we mi waa siyo li Deebenu toose Moyize lenu ma lo pezo lenu, a ba te lo: «Waa Naso Deebenu, Ho-Se-Wure Naso, O wema hebuwa'a, a han hanmani Tuwansira Pa'ama! O wema terena a han a ho tian!»

⁴Naso, a wii iya le heere ma o, A bara lo mi bee zaan o; A bara lo mi bee buwani o yenu? Bari dee, a uwe ode a Nisenu mu! Han tuwansira wure buwe o waa aa cisi sarahu, Bari o tereyamu be zeniya ma ba wabii!

⁵Bun bene un lo un dee, a de li Deebenu buwanirozun ma ho sereyamu baforozun ne yoo heena ye ho waa.

⁶Li anzera nihoonju ne we can han yamena behoonju zo lo li Deebenu buwanirozuun, ba we zan len tete canma ne jinni'a a yoo caa sannu ba'ara mi ba'uwee.

⁷A ba biyaviya biyana yo'ere na sannu orole behoonju ba anzera nihoonju na; han orole so wure we su ma li Deebenu Nawasi sinlee.

⁸A li Deebenu buwanirozun wure huwa su ma hire tete, a haan Deebenu mite buwabuwamu ma li pa'a; a nuu woo bee we da zo li zuun, tuwifuwa biyowo han yaamena behoonju ne ba anzera nihoonju aa de ju yi tuu.

YIMILO 16

¹A un ja tanbenu ne lo li Deebenu buwanirozuun, a ne mi waa bara han lo anze nihoonju: «Mi fen ve yerema li Deebenu sinlee orole yibe beesi li tun wa!»

²Lo niye anniya ve beena mi oro yibe si yaa li tun wa. Mi ciyoo, a ce'iya suma ne ve tuwi lo fo ba nucoza wure ne lo yuwo miniwarobe enna wa, a ne ya mi waa cisi buwani lo yaa.

³Lo juniso anniya ve beena mi oro yibe si yaa mu zenujuu. Mi ciyoo, a mu zenujuu wure yerema a cannu, a ba biyaviya wure ne enna muu huru.

⁴Lo tinniso anniya ve beena mi oro yibe si yaa han bee ma mu juulena wuree. Mi ciyoo, a mu juuna wure yerema a cannu.

⁵A un ja lo anze ne mi mu juuna be ju, a ho lo: «O terena, uwe ne mi mu, uwe ne enna mu, uwe ne a Nisenu mu, a biyo o fa'aa ho tyan;

⁶bari babe ni ne ye vasi ba nisiya ma o jucanna cannu si, a were a cannu o na a ba ju, bun we mu fara ba.»

⁷A un ja a li sara'awele jinsan, a lo: «Bun boo, Naso Deebenu, Ho-Se-Wure Naso, o iriyo wure fasi, a han terena.»

⁸Lo anze naniso anniya ve beena mi oro yibe si yaa li wosonu wa. Mi ciyoo, a din yu nu a ze ba obara dan,

⁹a ho hurumu benu so ziya ba nucoza. Hare ma bun ba pan we mi waa ca'a Deebenu din ne se ta hanbe yamena ne ye wa; a ba bee tuunna san'un a ba de li yenu wa le.

¹⁰Lo honuniso anniya ve beena mi oro yibe si yaa lo yuwo pa'amayamu a'onu wa. Mi ciyo a lo pa'amayamu wo ciricori; a ba nucoza huwa ce mi deremile fi na a haan han senuma;

¹¹a ba we mi waa ca'aa ho waa Deebenu ba senuma ma han ce'iya ne ba wa bena. Hare ma bun ba bee tuunna lo mi wema oora.

¹²Lo hoozinni anniya ve beena mi oro yibe si ho babenu wa, ho ne a ho Efarate baa. Mi ciyoo, a ho juu van inyan, a heena wan haan ba pa'amana ne le ma li wolele buwee.

¹³Bun bene un ma uwan'uwan ha'ire betiin ne we ziinna obara samana a han zo lo lo yeyuwo, lo yuwo ma lo pucan ure juḃoḃ.

¹⁴Han a ha'ire ura ne we hanmarobe, a ne lii bo li tun wure pa'amana na, yawe a uwa'uwa ba o we wá li Deebenu, Ho-Se-Wure Naso hiyan wozobenu bena.

¹⁵«De biyo, un buwee a aa vin miyan a obara ànrō be sin. A nuu ne yi mi mi yira na, a bo canma si mi nu wá, yawe a lo ɓee yi fen mi lo'o; a ca nuwaara, hó naso damuwan.»

¹⁶Han ha'ire so uwa'uwa ba pa'amana ve forawe feni ne yenu ma Heburumu tannu.

¹⁷Lo anze nihoonuni anniya ve beena mi oro yibe si yaa ho pinpiyaan. Mi ciyoo, tanbenu zo lo li Deebenu buwanirozuun pa'amayamu a'onu enle a ne lo: «Mu ju maa tuu!»

¹⁸A wurobuwe'arobe wo, tanle uru'a jinsaan, wuronirobera nama'aa, a tun zero be benu ne ju'an ɓee in wo diyaa a fe biyowo ba nucoza mi li tun wá fuwa he.

¹⁹Ho lóbeni wo hehaa ma cuwatiin. Han tuwansira luwe tiya'aa, a Deebenu do mi ha'iri si Babiloni lóbeni na a haan ho ma oro, a juwan ho ma mi sinlee benu jurobe.

²⁰Mu juuwátuwin wure papa tuniya, a han doḃonule ɓee bana maa.

²¹Wurobuwa ne dedaa, a ciciyo we yu Nile na lo ho waa tiyara ba nucoza wá; a ba ni huwa ca'aa Deebenu ho wurobuwa yaame bena, bari li yame so we suma fuwa li suma.

YIMILO 17

¹Bun bene ba anzera nihoonni ne we can han orole behoonni ni'ere aa lo me na: «Buwee, a un zeni o ma mu herobe ne yi lo jaàmūhan ne asiyo mu juu beriya wá.

²A lobe na li tun wá pa'amana mi waa jaàmū; a li tunsioyo wure huwa ee, a haan lo ara'omu ne lo mi waa juwinna ba.»

³Li Ha'iri lii fu na, a so vara henletun. Binni, un yoo ma hannuu ne asiyo yuwo wá; hó yuwo so wo habaɓa cuwecuwe, a suraa wure fo ma yele ne a Deebenu ca'aro-yele. Lo yuwo so ju'uwe wo behoonni ma huwan bebuwe.

⁴Lo hannuu so we zan cenme munu cuwecuwe, a do'uwa ma sannu ma bubuwo ne yaa hee ma liyo. Sannu oroboonu enna lo nuu ne we su wure ma nuwaadanyamu ma lo ara'omu nan'unwanbera.

⁵Sese yenu we tuwa lo buwi na: Babiloni lóbeni, li jaàmū ma ho dimija nuwaadanyamu baa naana.

⁶A un ma a lo hannu so juu ba nisiya ma Yesu senena kannu tuwii ee. Biyowo un ma lo, mu hin'inniya ni.

⁷A lo anze baraa haan ni: «A webena o hin'iyani? Ziin a un muwin lo hannuu be ura han o, a muwin lo yuwo ju'uwe behoonni, huwan bebuwe ne lo hannuu so asiyo wá ye be ura han o.

⁸Lo yuwo ne o ma we enna, a lo bee hini mana. Lo lii le li ho'enbenuu a vera mi puyaale. A li tunsio ne yele bee we tuwa ho sii vanloo hare ho dimina hiyabuwe yi ma lo to ba hanmana, bari lo enna, a bee hini mana, a ja bana le.

⁹«A he ye zuunle ma ha'iriyamu ma tawe: han ju'uwe behoonu a dobojule behoonu ne wa lo hannuu asiyo.

¹⁰Han ja a pa'amana nihoonu: ba nihonu wosonu to, lo ni'ere mi bin, a lo le á wo bee in yu; a biyowo hó yi mana lo pa'a unnu bee we too.

¹¹Lo yuwo ne enna mu, a ne bee hini mana, hó mite a pa'ama nihootinni, lo ja a ba nihoonu ni'ere, aa lo puyaale lo anniya ve.

¹²Han huwan bebuwe ne o ma a pa'amana nibuwe ne bee in yu pa'amayamu, a ne di li benu obara pa'amana wa'ati de'ere ba ma lo yuwo.

¹³Ba nibuwe wure yihema a beju'ere: a o mi pa'a ma mi se wure a se hanna lo yuwo.

¹⁴Ba aa fi lo pezo, a lo pezo aa yi se ba wa, bari lo a ba junasiyo juso, ba pa'amana pa'ama. A ba ne vo mu, ba ne we'aa mu ma ba ne a tan'erenasiyo mu, a ne ma lo jubuwa, ba ja yi se ba wa.”

¹⁵Lo tintiyan bara haan ni: «Mu juuna ne o ma, a ne lo jaàmūhan asiyo wa, bun bee a bebiyan a ba ni a ba, ba zanma han tuwansira ma han tanle

¹⁶Han huwan bebuwe ne o maa ma lo yuwo ba aa nii lo jaàmūhan, ba uwe laa, a ba de lo si mi lo'o; ba ce lo tuwa a lii veni ma dan.

¹⁷Dee, bari Deebenu do mu ba siyaan a ba tii libe mibe yicema, han yicema ju'ere; a ba ne mi pa'amayamu lo yuwo na tuwifuwa biyowo li Deebenu wara ju yi tuu.

¹⁸A lo hannuu ne o maa, a ho lobenu ne benu mi waa vesi li tun pa'amana wa.

YIMILO 18

¹Bun bene, un ma anze binu ne lo ho waa aa lii ma pa'a benu; a li tun wure wo yeyee ma lo buwabuwamu omū.

²Lo buweriyo a lo: «Ho to, ho to, Babiloni lobenu lo to! Weere, ho a duwaduwaro loju, han ha'ire'uwe si pee tesele; a bin a ba buhuwo ma ba jubuweza tere'orasiyo wure wee banbani.

³Bun wo bari, li sinlee ne buba ho lo wa ho ara'omu bena, han tuwansira wure juu han ja so; a li tun pa'amana wure mi waa jaàmū huwa, a li tun duwayira wure zan ho lo siyo sume wa a yeremana a nafonisiyo.”

⁴A un ja tannu binu ho waa ne lo: «Un ni, mi le hoo, yawe a ho be'uwe bee yi mi dee, yi bee a bun to mi bee vi li yame ne yi ho na;

⁵bari ho be'uwe fa we wa tuwi yoo ciyo ho waa, a Deebenu liya ho lo wema'uwe be.

⁶Mi sara huwa a obara biyo sin ho wo; a mi win ho wema ju'an cuwaju ho wá. Ho yi maaziyan su oro ne muu, a mi maazin si ho oro so ju'an cuwaju han ho.

⁷Biyo ho duwora, a wasura ma mi esinasemu yu na, mi jinmuwin ho, a de tuwara huwa a yi bun na; bari de biyo ho lo so mi waa bara ne: «un ciyo fasi a obara pa'ama hannu, un bee we nuu woo buwahan, a hare wozo'ere yoo be bee he un se.»

⁸A bun na, li wozome de'ereē han yamena ne ye aa vin huwa: humu, yoo, hinnu ma dan ne ze ho fuwa ho yi to suwen; bari li Nawasi Deebenu ne teniya iri” ho wá pa'a buwaa.

⁹Li tun wá pa'amana wure ne ma hobe lo ne paariyo wo mu ara'omu, a do mite ponu'uwe si wo sii; bá aa wee, a ba bara mi yarawe ho bena biyo zeze ba yi mi zeenu hire huwonu.

¹⁰Dín yaame so boobere bena, ba ee ziin, a ba bara: «Nani! Nani! Babiloni lóbenu, lo ne ya pa'a mi ma biyo, epoo, mi ciyoo ye o iri ja o juu!

¹¹A li tun duwayira we ho wá, aa we mi muwenten ho bena, a biyo nuu woo bee hini ye ba yeero be ne a:

¹²sannu, warifonu hannu, bubuwo ne yaa he ma liyora, len anrobe yerewa, anrobe muwan ma bemuwan cuwecuwe, tinrobe, wusuna si wo si, samani biyo siyan, danle, dajan, hannu ma lelebiru siyan;

¹³ju'un hore, zecerobera, jiina ne pinpiyan sin, buwaropii, wusuna, diven, diropii, dure, bile, nana ma para, cuwa ma woto'ora, nucoza suraa ma ba mu'enle.

¹⁴Biyo o yira ya lo na, a do o mu'ennu wure na na, bun va vuu o. Mu besiyara, bun ne wure pinni'a pinnipinni, o to bun bee, mu bee bini yi woo.”

¹⁵Ba duwayira ne sa yu naforo ho lo soo, bá wure ee ziin a haan li yaame bobee, ba we, a lii be yoo si;

¹⁶a ba wee te lo: «Nani! Nani yu ho lóbenu! Dee, ho ya do'uwa ma len canma yerewa, a zan bemuwan ma bemuwan cuwecuwe, ho do'obiyo a sannu, bubuwo ne yaa hee ma liyora! A mi ciyoo bun nafobera so wure yaara!

¹⁷Ba muwa nasiyo wure, ba besusara, ba muwa pera ma mu zenujuu wá tosera wure we ta vee zan,

¹⁸a biyowo ba ma ho lo zerohire huwonu, ba huwa uwiri: «A ho lo ye ya zan obara hobe lóbenu ne ye?”

¹⁹Ba we mi waa uwe mu tin yoo o mi ju'uwe wá, a ba wesi, a ba be mi maayooyoo, a ba uwiri: «Nani! Nani to ho lóbenu wá. A hobe esinasemu ya na a bá ne wure muwa mi mu zenujuu wá ya huwa a nafonisiyo. A de biyo, a mi ciyoo ye ho lo puwara lena bin parapara!

²⁰Waa, zanwinni'a ho lo ne ye yaame bena; nisiya, tuura ma Deebenu jucanna mi zanwinni'a, bari Deebenu leena mi muwenten, a iriyo ho lo, a li na tiyan miyan.

²¹A bun wá anze pa'aso ni'ere so bibiyo a obara niyan benu, a da do mu zenupuu, a lo te lo: A ye Babiloni lóbenu aa cun dera ma huwe hohoo mu, a wera ho tununu bu'ubu'u.

²²Nuu woo bee bini ji uwanni buwera, sinbuwera, popi huwinna ma buwanle huwinna ho ló soo. Nuw woo bee bini yi nuwariwe wurasin nu'uwanna tosera si woo hoo, a niyan uru'a bee bini ji hoo.

²³Fitene oomu bee bini de hoo, han ma bara unwin'unwinnirobe bee bini ji hoo. Bun we ma bun, bari o duwayira ya a li tun niberiya, a o viriyo han tuwansira wure ma o nusiuro.

²⁴A li Deebenu jucanna ma ba nisiya ma ba ne wure fuwe faan'aa li tun wa he, a uwe Babiloni lóo bun cannu so uwasi.

YIMILO 19

¹Bun bene, un ja tanbenu ho waa ne ziinna obara zanma ciyo uru'a, a ho we mi waa te lo: «Aleluya! A lo Nuso yenu de wa! Mu isirobe, ho buwabuwamu ma ho se a waa Deebenu ta,

²a biyo li iriyo fasi, a han terena; bari de biyo ye, li zara'iyu lo naamuhan ne ya mi waa dee li tun ma mi dara'oroyamu, a li leena mi ni cannu he'e muwenten ma mi yere nu.»

³A ba tintiyan lo: «Aleluya! a lo Nuso yenu de wa! A ho lóbenu zehire we mi waa huwo, a huwo fuwa bin!»

⁴A ba nidan nibuweme ma nina ma ba niyiya nina lii cusi sarahu a buwaniya Deebenu ne asiyo mi pa'amayamu a'onu wa, a ba te lo: «Amina! Aleluya!»

⁵Tannu lo li pa'amayamu a'onu se a lo: «Mi buwani waa Deebenu mibe ne wure a li tosera, mibe ne zaan li, zafiya ma ni'aranina!»

⁶A un ja tannu ne ziinna obara zanma ciyo san, a ziinna obara juu ciyo uru'a ma wuro nama'arobe beriya ne mi waa te lo: «Aleluya, bari wa Nuso Deebenu, Ho-Se-Wure Naso fasi mi benu.

⁷Wa zanwinni'a, wa zeni wa damu, a wa de lo yenu wa, bari lo pezo hanfinsanni wo yu, a lo hanfiyan zo do'uwa.

⁸Ba zo ziinniya lo pinnipinni, nanjan ma len canma yerewa; han canma yerewa so bee a bebiyan fuwa ba nisiya wema tetiya.

⁹Lo anze bara haan ni: «Too biyo ye: ba ne vo lo pezo hanfinsanni dirobe dile, ba damuwan.» Bun bene lo bara haan ni: «Han a Deebenu wara harala.»

¹⁰A un cunna unte do lo ziya se, a ya buwani lo, a bun wa lo yu ni: «Baaba a o bee we bun! Un ma uwe loo, un ma mi erenasiyo ne mi waa lee Yesu serayamu loo, wabe wure a tosero bara. Buwani Deebenu! Yesu tiyan ne zeniya, a din ha'iri so a li Deebenu jucanyamu ha'iri.

- ¹¹Bun bene un ma a ho waa heena, a un lo un deɛ a de coofonu ne. Le yuwa lo we yenu Tan'ere ma Muwintiyan. Lo wee iri a fi han hiyan ma huwarayamu.
- ¹²Lo yira a danhoro, a han pa'amayamu unna ne enna lo juu wo boni; a yenu de'ere enna lo wa ne tuwa, a ne nuu woo bee zun, a mu yi bee a lobe.
- ¹³A cannu lo buwareso ne lo zan we do, a lo yenu «Deebenu Nutannu».
- ¹⁴Ho waa hinfira yuwa cuwafuwa, a ūrīyó we dura lo hiya wa; ba we zan len canma yerewa puwinpuwin, zozo.
- ¹⁵ɛtonu juɓo paripari we mi waa le lo juɓoɔ aa fi han tuwansira. Lo aa didi ba ma hannu buwinzo, a biyo sin li pinnu besiyo foro'ora li booree, a bun sin li Deebenu, Ho-Se-Wure Naso sinlee lii foro'ora ba.
- ¹⁶Yenu mi laa ne tuwa lo buwareso wa ma lo ceɛ wa, dín a: «Pa'amana Pa'ama, junasiyo Nuso!»
- ¹⁷Un ma anze ne zo zan li wosonuu. Lo buweriyo ma tanbenu ho waa juwuweza wure wa, a lo: «Mi buwee aa fewe li Deebenu sanbenu dirobe dile;
- ¹⁸mi buwee a di ba pa'amana suraa tuwa, ba hinfira junasiyo suraa tuwa, ba pe'esiyo suraa tuwa, ba cuwa tuwa ma ba ne yuwa ba suraa tuwa, ba huwarala ma ba wobe, ba zafiya ma ba ni'aranina suraa tuwa.»
- ¹⁹Un ma lo yuwo, li tun wa pa'amana ma ba hinfira a ba wure yoo fowe aa te hiyan ma le yuwa lo coo ma mi hinuu.
- ²⁰Ba tan lo yuwo ma lo pucan'ure ne ya mi waa we mu hanmarobera lo yuwo waa a virila ba ne wure lo yuwo miniwarobe tuwa na, a ne mi waa cisi lo yaa waa. Ba julepu wure cunna uwa ho dan ho'ennuu ma mi vevemu he li iribi mi waa ze.
- ²¹Mu yi a ba be á, ba bo ba ma ho etonu ne we mi waa le le yuwa lo coo wa juɓoɔ, a ba juwuweza wure aa du ba tuwa tuwifuwa ba su.

YIMILO 20

- ¹Bun bene un ma anze ni'ere ne lo ho waa aa lii, a can li ho'ennu e'ebiru ma zu'azu'a benu mi nuu.
- ²Lo tan lo yeyuwo, lo hoo den, li ze'u ne a Sitani, a lo caa lo ete'ete dosi zerema bemumuwen-buwe.
- ³Lo cunna lo do li ho'ennuu ne lo va ja a miniwaa na, yawe a lo bee hini yi han tuwansira jinmuwin; tuwifuwa han zerema bemumuwen-buwe ju yi tuu. A han yi anniya to lo maa tawe a fuwe na wa'atizo uduu.
- ⁴A un ma pa'amayamu a'ore. A ba ne asiyo han wa, pa'a we na ba na a ba irila. A un ma ba ne huru li yito'uwe'a humu lo Yesu serayamu ma han Deebenu wara bena, ba ne bee cusiyo lo yuwo waa, ba bee cusiyo lo yaa waa a ne lo miniwarobe bee enna buwi

na, mu ɓɛɛ enna nu na; un ma bá mene'enle. Ba bana viya, a ɓa du li benu ma li Kirisita tuwi zerema bemumuwen-ɓuwe.

⁵Ba nuhuwora ne á, bá ɓɛɛ viya woo fuwa han zerema bemumuwen-ɓuwe jutu. Bun a ho veenu ye.

⁶Bá ne nii mi ho veenu yeɛ, bá damuwan, a ɓa a nisiya! Li humu juniso ɓɛɛ da bá be, a ɓa we henme ni ne se han Deebenu ma lo Kirisita, a ɓa di li benu ma lo han zerema bemumuwen-ɓuwe wure siyaan.

⁷Han zerema mumuwan-ɓuwe ju yi tuu wo ne, to Sitani fuwe na, aa lee mi asoó le desi;

⁸a to lo so ho dimija mi ju, a fe ho o'ofuwa bena aa viri han tuwansira, Goge ma Magoge, aa ve han o we wá han hiyan bena. Bá hinfira so boni obara mu zenuju ɓo na henle.

⁹De be bo li tun wure na a buba ye; ɓa aa do i'iriyo ɓa nisiya da'a ma ho ló-saannu. A dan yoo lo ho waa a lii ziya ɓa parapara.

¹⁰A mu yi a Sitani ne ya mi waa viri ɓa, dín cunna do ho dan ma li iribi vun'aan he lo yuwo ma lo jucan'ure mi. Ba feeni ɓa yira bin tinaa, wosonuu, tuwifuwa bin.

¹¹Bun bene un ma pa'amayamu a'onu benu nenen ma le ne asiyo li wá. Li tun ma ho waa huwa lubo li waa a fenna tantan, a han enle ɓɛɛ bana yu.

¹²A un ma nuhuwora, ɓa nibere ma ɓa nibuwiza, a ɓa aa zan li pa'amayamu a'onu waa. Vanle beena, a vanlo binu tintiyan i beena, hó maa wo ho sii vanlo. Ba nuhuwora we iriyo a heya we ma biyo tuwa han vanlee, a heya we ma ɓa wemana.

¹³Mu zenuju unna ɓa nuhuwora ne ya mi muu, a li humu ma ɓa nuhuwora enle leena ɓa nuhuwora ne ya mi bin, a ɓa nupee we iriyo a heya ma biyo lo wo.

¹⁴Li humu mite ma ɓa nuhuwora enle wure cunna uwa ho dan vun'aan. Ho dan vun'an, a bun a li humu juniso.

¹⁵A nuu wo nuu ne yenu ɓɛɛ we yu a li tuwa ho vanloo, hó we suwara do ho dan vun'aan.

YIMILO 21

¹Bun bene un ma waa diyo finnu ma tun diyo finnu, bari ho waa diyo ye ma li tun diyo ye we tuniya bu'ubu'u, a zenuju ɓɛɛ hini enna.

²A un ma a ho lóseni, ho Yerusalemu finnu, a ho yoo lo Deebenu se a lii obara hanfiyan ne do'uwa janjan ve sinna mi baro waa.

³Un ja a tanbenu lo li pa'amayamu a'onu se, a ne lo: «De Deebenu fenumawe baforozun ne ɓa nucoza siin ye! Li Deebenu aa esi ɓa se, ɓa we li ni zanma, a libe mite en ma ɓa, aa we ɓaa Deebenu.

- ⁴Li tii ɓa yira hincaan wure, li humu ɓee hini en, yoo ɓee hini wee le, wiya woo, sinvee woo; bari biyo ya fo a mube miyee, bun wure anniya.”
- ⁵A le asiyo li pa'amayamu a'onu lo: «Dee un wo be wo be ma befiyan.» A lo tintiyan lo: «Too mu, bari hanbe wara ne ye fasi a be boo.”
- ⁶A lo bara haan ni: «Mu yira lo! Un a li ma li, mu hiyabuwe ma mu veni. A hinhiyan yi mi nuu ne na, un han ho naso ma sii julele a lo ɓee saa mu wa.
- ⁷Nuu wo nuu ne yi yu ho se, a bun we ho enbe ne yi un se; un we ɓaa Deebenu, a lo we un zo.
- ⁸A mu yi a ɓa zanro'o'ora, ɓa lanapinna, ɓa nuwaadanna, ɓa nibuwera, ɓa ara'omu wera, ɓa nusirosiyo, ɓa tinsiyansiyo ma ɓa sabera wure, a ho dan ma li iribi ne ze ho'iho'i vun'an a ba enle: a li humu juniso a din.
- ⁹Bun bene ɓa anzera nihooju ne ya can han orole behooju ne su ma han yaamena behooju veni, ni'ere ve mana un se, a aa bara haan ni: «Buwee, a un zeni lo pezo faanle ma o, lo pezo hanfiyan.”
- ¹⁰Li Ha'iri do ni, a lo anze so ni yooro Dooju benu ne hin wa; a lo zeniya ho losenu, ho Yerusalemu lo ne yoo lo Deebenu se ho waa aa lii ma ni.
- ¹¹A Deebenu buwabuwamu enna ho wa fanfan; ho wee jinni'a pinnipinni a obara bibiyo ne yaa he, a obara zasipe bibiyo ne yire a zozo obara dunden be sin.
- ¹²To'odere benu ne hin we i'riyo huwa. Ho zun'en wo bebuweju, a anzera nibuweju we pa han zun'en so na. Yele we tuwa han zun'en so wa, a han wo ɓa Isira'eli ni zun'inyan bebuweju yele:
- ¹³ma li wolele, zun'en betiin, ma li wolele-abale zun'en betiin, ma li wotele-abale zun'en betiin, ma li wotele zun'en betiin.
- ¹⁴Ho lo hiya leerobe wo uwe bebuweju, a lo pezo tuura nibuweju yele enna han uwe bebuweju so wa.
- ¹⁵Ho ne we mi waa woro ma ni, sannu buwinzo enna ho nuu a lo maazinna ho lo, han zun'en ma ho to'odere, a li buwinzo so uwo enna a obara buwara buwinzo.
- ¹⁶Ho lo do'uwa bena wo mani, ho totomu ma ho vevemu wure wo ere. Lo maaziyan ho lo ma li sannu buwara buwinzo a lo yu nucoro habuwa cuwa sere buweju (12,000), aa bun wo ho totomu, ho vevemu ma ho hinhinmu, a wure mani.
- ¹⁷Lo maaziyan ho to'odere vevemu a bun yu nu'o'onu cuwa buwiyahooju ma bena, a heya we ma biyo ɓa nucoza wee maazin na, a bun lo anze we bo na.
- ¹⁸Ho to'odere we to ma zasipe bubuwo, a sannu tete we tora ho lo mite, a ho wo zozo a obara dunden fonu yira.
- ¹⁹Ho lo i'iriroto'odere hiya leerobe we to ma bubuwo ne yaa he si wo si: li onu diyo ye bubuwo wo zasipe bubuwo ne yira do'obiyo, li juniso ta wo safire bubuwo ne yira a

arapuu, li tiinniso ta wo saliseduwani a yira a hababa, a li naniso ta wo emerode, yira yorolo;

²⁰Li honuniso wo saridonikisi, yira hobobo yuwoo; li hoozinniso wo sariduwane, yira duwinnu; li hoopuniso wo kirizolite, yira hababa sannu be sin; li hootinniso wo berile, yira uwaan; li annaweniso wo topaze, yira hababa dapan be sin, li buweniso wo kirisopaze, yira yorolo vansiyo be sin; li buwedeenisso wo hiyasente, yira fuwee; a li buwepuniso wo ametisite, yira yorolo.

²¹Han e'iya bebuwepu sinu pee wo mi uwi liyo bibiyo. Ho lo naboo wure wo sannu tete zozo a obara dunden ne nuu derobe wee we.

²²Un bee ma buwanirozun ho lo soo, bari lo Nuso Deebenu, Ho-Se-Wure Naso ma lo pezo mite a ho lo Deebenu buwanirozun.

²³Ho lo ma'o mana li wosonu na, ho ma'o mana ho piyan na a yira omu, bari li Deebenu mite buwabuwamu we mi waa de omu ho wa, a lo pezo mite a ho huwa'owi.

²⁴Han tuwansira vesi ho lo so omu na, a li tun pa'amana see mi buwabuwamu mana ho wa.

²⁵Ho lo e'iya bee ni wosonu, san'un tinaa, bari tinaa bee mana bin.

²⁶A bin ba ni mana han tuwansira buwabuwamu ma han yenu.

²⁷Be ne bee cuu diyowo bee zo bin; a lo teteso ma lo urema'ure bee yi enle hoo, fuwa ba ne ye le tuwa lo pezo si vanloo midee.

YIMILO 22

¹Lo anze zeniya ho sii baapuu ma ni, a mu mi waa le li Deebenu ma lo pezo pa'amayamu a'onu se, yira zozo obara dunden yira be sin.

²Ho sii vewe enna ho lo naboo sin ceba ma ho baapuu do'uwa bepu wa; li biyo wee yi faa cuwa buwepu, a piyan wo piyan to li haa; a li vewe so vanle a tiin ne wee wee han tuwansira vanle.

³Be ne da'aa be bee hini he. Li Deebenu ma lo pezo pa'amayamu a'onu fasi ho loo; a li tosera wee se han li.

⁴Ba wee mi li wafonu, a li yenu wancan'a ba buwo na.

⁵Tinaa bee bini en, a ba ma'o bee en fitene omu na, ba ma'o bee en wosonu omu na; bari wa Nuso Deebenu mite we ba omu ne de han ba; a ba di li benu fuwa bin.

⁶A bun wa lo anze baraa haan ni: «Hanbe wara ne ye fasi, a han be boo; li Deebenu Ha'iri ne mi wa Nuso Deebenu jucanna, din Deebenu so tuwo mi to'aro a lo aa zeni biyo lo buwee mu he ma fuwazoo ma mi tosera.

⁷De ne, he ma fuwazoo to un buba. Nuu ne yi fu hobe vanlo ne ye yimilo wara na, ho nasu damuwan!»

⁸A mɛ Zan ja biyo ma un juvanlo, a ma mu ma un yira. A un jinnu ma un minu ma mu bene, un cunna unte do lo anze nɛ zeniya mu ma ni ziya se, a ya buwani lo;

⁹a lo baraa haan ni: «Bɛɛ we tuwii a o we bun! Un ma o a toseroɓara, a ma mi erenasiyo li Deebenu jucanna ma bá nɛ fu hobe vanlo nɛ yɛ wara na wure a toseroɓara. A Deebenu o buwani!»

¹⁰A lo tintiyan bara haan ni: «Bɛɛ hini cin'a hanbe yimilo wara vanlo nɛ yɛ na ma miniwarobe; bari mu wo suraa.

¹¹A nuu nɛ yi bɛɛ terena, a hó nin mi ju bun a poo miyɛɛ; nuu nɛ yi bɛɛ cuu, a hó bi mite poo miyɛɛ; a lɛ yi terena a ho de nu ma mi tereyamu, lɛ yi a nisenu, a hó de nu ma mi senaciinuu.

¹²Dɛ nɛ, he ma fuwazoo to un buba, a han saara mi un nuu, a nuu pɛɛ aa yi mi wema cunu.

¹³Mɛ a li Alifa ma li Omega, lo niyɛɛ ma lo benedi, mu hiyabuwe ma mu veni.

¹⁴Bá nɛ sɛɛ mi canma, yawe a ɓa we ni nɛ tawe ma ho sii vewe, a tawe a zo ma ho ló zun'en, bá damuwan!

¹⁵A mu yi a ɓa boore, ɓa nusirosiyo, ɓa uwan'uwanni, ɓa nibuwera, ɓa tinsiyansiyo ma nuu wo nuu nɛ wa han sabiya a do mite si ho uremuu, bá suwa vɛ, a ho iin a bá enle!

¹⁶A mɛ Yesu lo mu! Un tuwo un to'aro a lo lii wuro mube bera nɛ yɛ, a sinsin mu wá han han egilizira. Un a Davide mamani ma lo zun zo, li laamanawe nɛ jinni'a ho tunsanlena.

¹⁷Li Ha'iri ma lo Hanfiyan lo: «Buwee mu! A nuu nɛ juvanle yi mi biyo na, a hó bara lo lo buwee mu! Hinhiyan yi mi nuu nɛ na, a hó buwee; a nuu nɛ ma'o yi mi a hó fe ho sii juu, a lo bɛɛ sa mu wá!

¹⁸Nuu wo nuu nɛ ji hobe vanlo nɛ yɛ yimilo wara, un sinsin biyo wá a buwasara laa: nuu nɛ yi bo be han wá, Deebenu aa be be lo juu nɛ a han yamena nɛ be wara hobe vanlo nɛ yɛɛ.

¹⁹A nuu yi leena be hobe vanlo nɛ yɛ yimilo wara ju na, to Deebenu aa lee lo nii ho sii vewe biyo bee ma ho lóseni bee, bun nɛ be tuwa hobe vanlo nɛ yɛɛ.

²⁰Lɛ nɛ wara mube bera nɛ yɛ, a sinsiyan wá; hó lo: «Oo, he ma fuwazoo, to un buba!» Amina! yɛɛ buwee mu, Nuso Yesu!

²¹A lo Nuso Yesu Kirisita ma'ari wa wure na! –

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil